FREDERICK FORSYTH

"Muhtesem Hata" yazarı

DÖRDÜNCÜ PROTOKOL

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Yazarın Yayınevimizde çıkan diğer kitabı :

MÜHTEŞEM HATA

Kitabın Orijinal Adı THE FOURTH PROTOCOL

Yayın Hakları (c) FREDERICK FORSYTH
KESİM AJANSI

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Türkçesi BELKIS ÇORAKÇI
Kapak Resmi YÜKSEL ÇETİN
Kapak Filmi KOMBİ GRAFİK
Dizgi Baskı ALTIN KİTAPLAR MATBAASI
1. BASIM / TEMMUZ - 1984

Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince
Altın Kitaplar Yayınevi'ne aittir

Adres
Celal Ferdi Gökçay Sok. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

FREDERICK FORSYTH

DÖRDÜNCÜ PROTOKOL

TÜRKÇESİ :

BELKIS ÇORAKÇI

FREDERICK FORSYTH ÜZERİNE

Frederick Forsyth 1938 Ağustosunda, Ingiltere'nin Ashford kasabasında bir taşra dükkâncısının oğlu olarak dünyaya geldi. Tonbridge Okulundaki öğreniminden sonra iki yıl boyunca Kraliyet Hava Kuvvetlerinde pilotluk eğitimi görüp pilot çıktı. Önce bir taşra gazetesinde yardımcı muhabir olarak işe başladı, oradan Londra'daki Reuter Haber Ajansına geçti. Paris ve Berlin'de muhabir olarak çalışırken sonradan **Çakal** (The Day of Jackal) ve **Odessa** (The Odessa File) adlı romanlarında kullanacağı bilgi birikimini elde etti. Doğu Almanya, Çekoslovakya, Macaristan, Italya ve Ispanya'da bulundu.

Reuter Ajansından ayrılıp BBC'ye girdi ve 28 yaşında BBC Diplomatik Haber Servisi müdür yardımcısı olarak görevinin ilk döneminde, 1967'deki Nijerya-Biafra Savaşını izledi. Sonra BBC'den istifa ederek tekrar Afrika'ya gitti. Serbest savaş muhabiri olarak iki yıl Biafra'da kaldı. Bu sırada tartışmalara yolaçan **Biafra Hikâyesi**'ni (The Biafra Story) yayınladı.

1970 Ocak ayında Londra'ya döndü. Sırasıyla önce **Çakal** adlı romanını, bunun ardından **Odessa**'yı ve **Savaş Köpekleri**'ni (The Dogs of War) yazdı. 1978 yılında dördüncü romanı olan **Şeytan Seçeneği** (The Devils Alternative) yayınlandı. «Şaheser» olarak nitelenen on hikâyesini 1981'de **Muhteşem Hata** (No Comebacks) adlı kitapta topladı. Beş eseri toplam olarak tüm dünyada 30 milyonun üzerinde satıldı.

1982'de yazmaya başladığı beşinci romanı **Dördüncü Protokol**'u (The Fourth Protocol) geniş kapsamlı araştırmalardan sonra 1983 Aralığında bitirebilmiştir.

Ispanya, İrlanda ve İngiltere'nin kırsal kesimi Surrey'du bir süre kaldıktan sonra Londra'nın merkezine yerleşti. Eşi Carole ve iki küçük oğluyla sakin bir yaşam sürmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Grili adam, Glen Elmaslarını tam gece yarısı almaya karar vermişti. Tabii eğer elmaslar hâlâ o apartman dairesindeyse ve ev halkı da evde yoksa. Bunu bilmek zorundaydı. Bu nedenle gözlüyor, bekliyordu. Saat yedi buçukta ödülünü de gördü.

Uzun, yayvan limuzin araba, binanın yeraltı garajından adına lâyık bir heybetle çıkıverdi. Garajın mağara gibi ağzında durup sürücüsüne yoldaki trafiği kolaçan etme olanağı verdi, sonra burnunu çevirdi, Hyde Park köşesine doğru ilerledi.

Lüks apartmanın karşı kaldırımında, kiralanmış şoför giysisiyle bir Volvo'nun direksiyonu başında oturan Jim Rawlings rahatlayarak soluğunu bıraktı. Bakışları Belgravia Caddesinin ilerisine doğru uzandı ve görmek istediği şeyi gördü. Adam direksiyonda, karısı da onun yanındaydı. Rawlings zaten motoru çalıştırmış, soğuktan korunmak için, kaloriferi yakmış, hareket e hazır durumdaydı. Otomatik vites kolunu itmesiyle parketmiş duran arabaların arasından sıyrıldı, Daimler-Jaguar'ın peşine düştü.

Pırıl pırıl, serin bir sabahtı. Doğudaki yemyeşil parkın üzerine solgun bir ışık dökülüyordu. Sokak lambaları hâlâ yanıktı. Rawlings sabahın beşinden beri nöbet tutmuştu orada. Sokaktan tek tük gelip geçen olmamış değildi, ama kimse ona dikkat etmemişti. Londra'nın en zengin semtlerinden olan Belgravia'da, lüks bir arabanın direksiyonunda üniformalı bir sürücünün bekliyor olması, kimsenin dikkatini çekmezdi. Hele de arkada

dört bavulla bir fermuarlı çanta varsa, günlerden de 31 Aralıksa. Zenginlerin çoğu başkentten uzaklaşmaya, yılbaşı gecesini sayfiye evlerinde geçirmeye hazırlanırlardı bu saatte.

Hyde Park köşesine vardıklarında, Jaguar'ın elli metre kadar gerisindeydi. Aralarına bir kamyonun girmesine izin verdi. Park Lane boyunca ilerlerken Rawlings'in içinde bir tek tatsız kuşku vardı. Orada Coutts Bankasının bir şubesi olduğunu biliyordu. Karı kocanın Jaguar'ı orada durdurup, elmasları bu gece için kasaya koymalarından korkmaktaydı.

Marble Arch'a vardıklarında bir kez daha rahatlayıp soluklandı. Öndeki limuzin orta göbek çevresinden dönüp de yolun karşı kaldırımındaki bankaya ulaşmak ister gibi bir hareket yapmamıştı. Dosdoğru yoluna devam ediyor, kuzeye doğru gidiyordu. Demek Fontenoy apartmanı denilen o lüks binanın sekizinci katında oturanlar, malı Coutts'a bırakmıyorlardı. Ya yanlarına almış sayfiyeye götürüyorlar ya da o gece için evde bırakmışlardı. Rawlings daha çok, evde bıraktıklarını sanıyordu.

Jaguar'ı Hendon'a kadar izledi, son mili hızla alıp otoyola çıkışına baktı, ondan sonra tekrar Londra merkezine doğru döndü. Besbelli yılbaşı gecesini, kadının erkek kardeşi olan Sheffield Dükünün Kuzey Yorkshire'deki evinde geçireceklerdi. Altı saatlik yolları vardı. Yani kendisine en azından yirmi dört saat süre tanımışlar demekti. Gereğinden fazla. Fontenoy apartmanındaki o daireye girmeyi başaracağından hiç kuşkusu yoktu. Ne de olsa, Londra'nın en usta hırsızlarından biriydi.

Daha öğlen olmadan Volvo'yu kiraladığı yere geri vermiş, sırtındaki üniformayı yerine teslim etmiş, boş bavulları da dolaba kaldırmıştı. Doğup büyüdüğü yer olan Wandsworth'de, bir çay deposundan bozulup apartman yapılmış binanın en üst kattaki lüks döşenmiş dairesinde oturuyordu. Ne kadar zengin olursa olsun. Güney Londra'lıydı o. Belki Wandsworth, Belgravia ya da Mayfair kadar şık bir yer olmayabilirdi, ama burası da onun «malikâne»siydi. Bu tiplerin çoğu gibi, o da kendi evinin güvenliğinden uzaklaşmaya dayanamaz, böyle bir düşünceden nef-

ret ederdi. Evinde kendini oldukça güvende hissedebiliyordu, çevrenin yeraltı dünyası ve polisi onu bir «çehre» olarak tanısa bile. «Çehre», yeraltı dünyasının argosunda suçlu ya da kötü adam demek oluyordu.

Tüm başarılı «çehre»ler gibi o da dikkati çekmemeye çalışıyor, göze çarpmayan bir araba kullanıyor, lüks duygusunu ancak evinin döşenişiyle tatmin ediyordu. Yeraltı dünyasının daha aşağı kimselerine, gerçekte tam ne yaptığını açıklamaktan bilerek kaçınır, esrarengiz olmaya çalışırdı. Polis gerçi onun uzmanlık dalının ne olduğunu bal gibi tahmin ediyordu, ama, yeniyetmelik yaşlarında yer almış bir iki karmaşık olay dışında, sicili tertemizdi. Belirgin başarısı ve bunu elde ediş biçimindeki esrarengizlik, oyunun genç, hevesli acemilerinin gözünde ona karşı saygı uyandırıyor, bu gençler ona ara sıra ufak tefek hizmetlerde bulunmaktan mutluluk duyuyorlardı. Güpegündüz silahlı soyguna kalkan kaba saba haydut tipler bile ilişmiyorlardı ona.

Elbette ki, paraların nereden geldiği konusunda paravan olarak kullanacağı bir işi olması şarttı. Tüm başarılı «çehre»lerin bir de yasal işi bulunurdu. Bunlar arasında en rağbette olanlar, taksi sürücülüğü veya sahipliği, manav dükkânı ya da hurdacılık ve genel bayilikti. Bu işlerde bol gizli kâr, nakit alışverişi, boş zaman, saklanacak yer gibi avantajlar bulunmasının yanında, bir iki kabadayıyı maaşla tutmak avantajı da önemliydi. Gücü kuvveti yerinde, kafası az çalışan bu gorillerin de asıl faaliyetlerinin yanı sıra yasal bir işe ihtiyaçları vardı.

Rawlings'in işi hurda maden satıcılığıydı. Bir de otomobil parçalama yerine sahipti. Bu durumda tam donanımlı bir atölyesi olabiliyor, her tür maden, elektrik kablo ve telleri, pil asidi gibi gerekli malzemeleri elinin altında bulundurabiliyor, emrinde de iki iri kıyım adam çalıştırıyordu. Oto parçalama yerinde çalışan bu iki kabadayı, kötü tiplerin kendisine dert yaratması halinde koruyucu olarak kullanılabiliyorlardı.

Rawlings duşunu yapmış, traşını olmuş, ikinci fincan kah-

vesinin şekerini karıştırmaktaydı. Bir yandan da Billy Rice'ın getirmiş olduğu çizimleri gözden geçiriyordu.

Billy çırağıydı onun, yirmi üç yaşında ve çok zekiydi. Günün birinde yaman bir usta olacaktı. Yeraltı dünyasına daha yeni yeni adım atıyordu. Bu nedenle prestij sahibi birine birtakım iyilikler yapmaktan, bu arada paha biçilmez deneyimler edinmekten mutluluk duyuyordu. Yirmi dört saat önce Billy sekizinci kattaki dairenin kapısını çalarken, elinde bir buket çiçek, sırtında da pahalı bir çiçekçi dükkânının üniforması vardı. Bu kılık apartman girişindeki kapıcının önünden kuşku çekmeden geçmesini sağlamış, o arada Billy giriş holünün, kapıcı masasının, merdivenlerin ve asansörün yerlerini dikkatle ezberlemişti.

Kapıyı evin hanımı açmıştı. Çiçekleri görünce de yüzü bir sevinç ve şaşkınlıkla aydınlanmıştı. Bu çiçekler sözümona, faal üye olarak çalıştığı Savaş Gazileri Yardım Derneğinden geliyordu. O gece, yani 30 Aralık 1986 gecesi, o derneğin balosuna davetliydi Lady Fiona. Rawlings düşünmüş taşınmış, gece baloda komite üyelerinden herhangi biriyle konuşurken çiçeklerden söz açılsa bile, o üyenin haberi olmaksızın başka üyelerin çiçek yollamış olacağını tahmin eder, diye karar vermişti.

Kadın kapı dibinde koca buketin üzerindeki kartı incelemiş, «Ah, ne kadar güzel!» demişti o kibar aksanıyla. Ve sonra da çiçekleri almıştı. Bily o zaman ona imzalaması için teslim makbuzuyla bir de tükenmez kalem uzatmıştı. Kadın bunların üçünü birden tutamayınca, salona geçip çiçekleri bir masaya koymuş, Billy'yi birkaç saniye holde tek başına bırakmıştı.

Çocuksu görünüşü, kabarık sarı saçları, mavi gözleri ve utangaç gülümsemesiyle Billy gerçekten bulunmaz bir tipti. Koca kentteki her orta yaşlı kadını rahatça kandırabileceğine kendi de inanıyordu. Ama o çocuksu bakışlı gözlerinden de pek bir şey kaçmazdı.

Kapıyı çalmadan önce bir koca dakika boyunca dış holde durup kapının pervazlarını, tahtalarını, çevresindeki duvarları incelemişti. Aradığı şey, ceviz boyundan küçük bir zildi. Ya

da bir kara düğme. Basılınca alarmın çalmasını önleyecek bir aygıt. Ancak böyle bir şeyin olmadığını anladıktan sonra çalmıştı kapının zilini.

İç holde yalnız kalınca, bu kez de pervazların ve kapının iç kısmıyla, dairenin içindeki duvarları inceleyip aynı şeyi aradı. Yine yoktu. Evin hanımı makbuzu imzalamak üzere döndüğünde, Billy kapının ne tür kilitle kapandığını bile biliyordu. Chubb markaydı kilit. Açılmaz diye reklam edilen Brahmah'lardan değildi.

Lady Fiona tükenmez kalemi aldı, çiçekleri teslim almış olduğuna dair imzasını atmaya çalıştı... ama olmadı. Tükenmezin içindeki mürekkep çoktan beyaz kâğıda sürüle sürüle bitirilmiş, katresi kalmamıştı. Billy telaş içinde utana sıkıla özür diledi. Lady Fiona parlak bir gülümsemeyle ona üzülmemesini söyledi, kendi çantasında bir kalem bulunduğunu belirtip onu almak üzere tekrar salona yürüdü. Billy görmek istediğini çoktan görmüştü. Bu kapıda alarm sitemi vardı.

Açık kapının menteşe tarafında, yukarıya doğru, temas sağlayan çıkıntı görünmekteydi. Tam karşısında, kapı kanadının yan tarafında o çıkıntının gireceği delik vardı. Deliğin içinde bir mikro-düğme olduğunu biliyordu Billy. Kapı kapandığı zaman o çıkıntı deliğe girip düğmeyi itiyor, teması sağlıyordu.

Hırsız alarmı kurulunca bu temas kesildiği zaman, yani kapı açıldığında, mikro-düğme hemen alarm sesi çıkaracaktı. Billy'nin cebindeki özel tutkal tüpünü çıkarıp minik deliğe bolca sıkması, sonra elindeki ufacık plastik çubukla bastırıp tutması üç saniye bile sürmedi. Dördüncü saniye geldiğinde tutkal taş gibi donmuştu. Mikro düğme artık çalışmaz durumdaydı. Temas ya da temassızlık sözkonusu değildi.

Lady Fiona imzalanmış makbuzla döndüğünde, sevimli delikanlıyı kapının kanadına yaslanmış durumda buldu. Delikanlı yüzünde özür diler gibi bir gülümsemeyle hemen doğruldu, doğrulurken de tutkalın artığını başparmağıyla iyice silip temizledi. Billy daha sonra Rawlings'e, apartman girişinin, kapıcı böl-

mesinin, merdiven ve asansör yerinin, daire kapısına giden koridorun, kapının hemen dışındaki holün ve salonun da görebildiği kadarının ayrıntılı çizim ve tariflerini vermişti.

Rawlings kahvesini yudumlarken, dört saat önce evsahibinin bavullarını koridora taşıdıktan sonra dönüp alarmı kurduğundan emindi. Alarm herhalde hiç ses çıkarmamıştı kurulurken. Hiçbir zaman da çıkarmazdı zaten. Sonra adam kapıyı kapamış, anahtarı bir kez çevirmiş, alarmın harekete geçirildiğinden emin olmuştu. Normal olarak giren uç o anda mikrodüğmeyle temas halinde olur, anahtarın çevrilmesi devreyi tam kapatıp tüm sistemi harekete geçirirdi. Ne var ki uç, mikrodüğmeye değmeyince, sistem de çalışamazdı elbette. Rawlings o kilidi açma işini otuz dakikada tamamlayabileceğinden çok emindi. Ama eve girdikten sonra daha başka tuzaklar çıkacaktı karşısına. Onlarla da o zaman uğraşırdı.

Kahvesini bitirip gazete kupürlerini sakladığı dosyaya uzandı. Tüm mücevher hırsızları gibi Rawlings de gazetelerdeki sosyete dedikodularını pek yakından izlerdi. Bu dosya tümüyle Lady Fiona'nın katıldığı sosyal toplantılara aitti. Son sayfada da kadının bir gece önceki baloda taktığı o şahane elmas takımıyla çekilmiş resmi vardı. Jim Rawlings, son kez takıyor onları, diye düşündü.

Oradan bin mil daha doğuda, yaşlı bir adam da Prospekt Mira 111'in üçüncü kattaki dairesinin salonunda pencereden bakarken gece yarısını düşünüyordu. Ertesi gün, yani 1 Ocak 1987 yetmiş beşinci doğum günüydü.

Vakit öğleni geçeli epey olmuştu ama sırtında hâlâ sabahlığı vardı. Şu sıralar artık erken kalkmak, işe gitmek için hazırlanmak zorunluluğu kalmamıştı. Gidecek bir bürosu yoktu. Kendinden otuz yaş daha genç olan Rus eşi Erita, iki oğullarını buz tutmuş olan Gorki Parkında yürüyüşe çıkarmış olduğundan, kendisi evde yalnızdı.

Gözü duvardaki aynaya ilişti. Oradaki görüntü de, hayatını düşünmekten daha fazla keyiflendirmedi onu. Daha doğrusu, geri kalan yaşamını düşünmekten. Her zaman kırışık olan yüzü şimdi iyice buruşmuştu. Bir zamanlar siyah ve gür olan saçları artık bembeyaz ve cansızdı. Bir ömür boyu kırbalar gibi içki içmekten, zincirleme sigara içmekten ötürü cildi lekeli ve ölgündü. Gözler acınası bir ifadeyle ona bakıyordu. Yaşlı adam yine pencereye döndü, bakışlarını karlı sokağa dikti. Sarılıp sarmalanmış birkaç kocakarı karları küreliyorlardı. Bu gece yine yağacaktı ama.

Ne kadar da uzun zaman geçti, diye düşündü. Hemen hemen yirmi dört yıl olmuştu Beyrut'daki düzmece işini ve sürgün hayatını terkedip buraya geleli. Nick Elliot'la örgütün öteki elemanları durumu anlamışlardı o zamana kadar. Zaten kendisi de sonunda itiraf etmişti onlara. Bu yüzden çekip gelmişti. Karısıyla çocuklarını geride bırakmış, isterlerse sonradan arkasından gelebileceklerini söylemişti.

Başlangıçta yuvaya dönmüş gibi bir duygu vardı içinde. Ruhsal ve manevî bir yuvaya. Hemen yeni yaşamına uyum sağlamaya çalışmıştı. İşin felsefesine ve sonunda bu felsefenin zafere ulaşacağına kesinlikle inanıyordu. Neden inanmasındı ki? Yirmi yedi yılını o felsefeye hizmetle geçirmişti. Bin dokuz yüz altmışların ortalarında, o ilk yıllarda mutluydu. İçinde bir doyum duygusu vardı. Uzun süreli, yoğun soru-cevap seansları olmuştu elbette. Ama Devlet Güvenlik Komitesinin saygısı vardı ona. Ne de olsa, beş yıldızdan biriydi kendisi. Hem de beşinin en parlağı. Peşinden Burgess, Maclean, Blunt ve Blake geliyordu. Hepsi de İngiliz devlet mekanizmasının çekirdeğine sızmış, sonra da ihanet etmişlerdi ona.

Burgess içe içe kendini erkenden mezara sokmuştu. Daha kendisi gelmeden önce mezardaydı o. Maclean hayallerini ilk yitiren olmuştu. Ama ne de olsa 1951'den beri Moskova'daydı o. 1963 yılında artık iyice hayata küskündü. Sonunda işini bırakıp buraya, bu apartmana gelen karısı Melinda'dan alıyor-

du hıncını. Maclean ondan sonra da hayalleri yıkılmış, içini hınç bürümüş olarak her nasılsa yaşamını sürdürmüş, sonunda kanser yapışmıştı yakasına. O zamana kadar zaten buradaki insanlardan nefret eder olmuştu. Onlar da ondan nefret ediyorlardı. Blunt, İngiltere'de yakalanmış, rezil olmuştu. Bu durumda geriye bir kendisi, bir de Blake kalıyordu. Bir bakıma imreniyordu Blake'e. Topluma tümüyle uyum sağlamıştı ve yaşamından hoşnuttu. Yılbaşı gecesi için de kendisini ve Erita'yı evine davet etmişti. Ama tabii Blake'in aile kökenleri de karışıktı zaten. Anası Hollandalı, babası Yahudiydi.

Oysa kendisi için uyum sağlamak diye bir şey yoktu. Bunu ilk beş yılın sonunda anlamıştı. O zamana kadar Rusça yazıp okumayı ve konuşmayı su gibi öğrenmişti ama yine de o belirgin İngiliz aksanını koruyordu. Bunun dışında, çevresindeki toplumdan nefret eder olmuştu. Tümüyle, değişmez şekilde yabancı bir toplumdu bu ona.

İşin en kötü yanı bu kadarla da kalmıyordu. Geldikten yedi yıl sonra siyasal hayalleri de yıkılmıştı. Baştan sona koca bir yalandı bu iş... ve kendisi de bunu anlayacak kadar akıllıydı. Gençliği ve olgunluk yıllarını bir yalana hizmet ederek geçirmişti. O yalan uğruna ihanet etmiş, o güzel yeşil vatanı da, her şeyi de o yalan uğruna feda etmişti.

Yıllar boyunca kendisine ulaştırılan İngiliz dergi ve gazetelerindeki kriket sonuçlarını izlerken, grevleri kışkırtıcı öğütler vermiş, o güzel yerlerin tanıdık resimlerine bakarken oraları mahvedecek bilgiler sağlamış, bar taburelerinde İngilizlerin kendi aralarında şakalaşıp gülüşmelerini dinlerken, bir yandan KGB başlarına, hatta başkana o güzel adayı en kolay şekilde nasıl elde edebilecekleri konusunda danışmanlık etmişti. Ve işte son on beş yıl boyunca içinde doğan boşluk, içtiği onca içkinin de, ilişki kurduğu onca kadının da dolduramayacağı düzeye varmıştı. Artık çok geç, diyordu kendi kendine. Asla dönemem. Ama yine de... yine de...

Kapının çalınması şaşırttı onu. Prospekt Mira 111, KGB'-

nin sahip olduğu bir binaydı. Moskova'nın sakin bir arka sokağındaydı. Burada KGB görevlileri ve Dışişleri Bakanlığında çalışanlar otururdu. Ziyaretçilerin kapıcıya başvurması şarttı. Erita da olamazdı. Anahtarı vardı onun.

Kapıyı açtığında, karşısında tek başına bir adam buldu. Genç ve sağlam görünüşlüydü. İyi kesimli, kalın bir paltosu, kürk bir şapkası vardı. Şapkanın üzerinde amblem yoktu. Yüzü donuk ve hareketsizdi, ama bunun nedeni genç adamın sokakta üşümüş olması değildi. Çünkü pabuçlarının durumuna bakılırsa, sıcak bir arabadan inip sıcak apartmana girmişti. Buz gibi karları tepe tepe gelmiş değildi buraya kadar. Boş bakışlı mavi gözler ne dostluk, ne de düşmanlık göstermeksizin baktı yaşlı adama.

«Yoldaş Albay Philby?» diye sordu.

Philbp buna şaşırdı. Yakın dostları, Blake'ler ve birkaç kişi daha ona hep Kim derlerdi. Ötekilerse onu, yıllardır kullanmakta olduğu bir takma adla tanırlardı. Ancak en yüksek kademedeki bir avuç insan onun emekli KGB albayı Philby olduğunu bilirdi.

«Evet.»

«Ben Binbaşı Pavlov. Dokuzuncu Amirlikten. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreterinln özel kaleminde görevliyim.»

Philbp, KGB'nin Dokuzuncu Amlrliğini iyi bilirdi. Üst kademe parti personeline, onların oturdukları ve çalıştıkları binalara koruma görevlileri atardı orası. Son zamanlarda bu koruma görevlileri üniformalarını yalnızca binalarda resmi görev başındayken ya da tören nedeniyle giyiyor, geri kalan zamanlarda sivil geziyorlardı. Üniformalarının kasketinde elektrik mavisi şerit, omuzlarında aynı renk apolet, yakalarında da şerit vardı. Bunlara «Kremlin Koruma Birlikleri» de denirdi. Sivil giyindikleri zaman da kıyafetleri kusursuzdu. Adamlar çok iyi eğitilmiş, formda, buz gibi bir sadakatle donatılmış olur ve her zaman silah taşırlardı.

«Öyle mi?» dedi Philby.

«Bu size, yoldaş albay.»

Binbaşı kaliteli kâğıttan yapılmış uzun bir zarf uzatıyordu. Philby aldı.

«Bu da sizin.» Pavlov bu kez üzerinde bir telefon numarası yazılı, kare biçimindeki kartı uzattı.

«Teşekkür ederim,» dedi Philby. Binbaşı başka bir şey söylemeden baş selamı verdi, topukları üzerinde dönüp koridor boyunca uzaklaştı. Birkaç saniye sonra Philby penceresinden, Merkez Komitesi plakası taşıyan Çayka limuzin arabanın ön kapıdan uzaklaştığını gördü.

Jim Rawlings resme elindeki büyüteçle baktı. Resimde az önce eşiyle birlikte Londra'dan ayrıldığını gördüğü kadın kocasının yanında durmaktaydı. Yıllar önce çekilmişti resim. Kadın, Prenses Alexandra'ya takdim edilmek üzere bekleyen kuyrukta duruyordu. Ve mücevherlerini takmıştı. Vuruşunu yapmadan önce aylarca konuyu incelemek âdetinde olan Rawlings. o taşların geçmişini kendi doğum tarihinden daha iyi biliyordu.

Genç Margate Lordu 1905 yılında Güney Afrika'dan dönerken yanında dört tane harikulade ama yontulmamış elmas getirmişti. 1912 yılında evlenirken, Londra'daki Cartier'den bu taşların kesimini yapıp geline verilmek üzere hazırlamalarını istemişti. Cartier elmasları Amsterdam'daki Aaschers'de kestirmişti. Cullinan taşını yontmuş olan Aaschers'ler hâlâ dünyanın en üstün elmas ustaları olarak tanınıyorlardı. Dört orijinal taş sonunda birbirinin eşi iki çift olarak, 58 yüzeyli biçimde çıkageldi. Birinci çiftin taşları onar karat ağırlığında, ikinci çiftinkiler yirmişer karat ağırlığındaydı.

Londra'da Cartier bu taşları beyaz altın montürlere oturtup çevresine kırk kadar daha küçük elmas yerleştirdi. İri taşlardan biri tacın, biri de gerdanlığın ortasına getirildi, küçükçe olan çift de birer sallantılı küpenin orta taşları olarak nefis bir ta-

kım oluşturdular. Ama daha onlar yapılıp bitmeden, Yedinci Sheffield Dükü öldü, genç Lord onun yerine unvanı devraldı. Elmaslar o günden sonra Glen Elmasları diye tanındı. Glen adı, Sheffield ailesinin soyadıydı.

Sekizinci Dük 1936 yılında ölürken elmasları oğluna bıraktı. Onun da iki çocuğu oldu. 1944 yılında doğan kızıyla 1949 yılında doğan oğlu. İşte Jim Rawlings'in büyüteci altında görülen ve şimdi 42 yaşında bulunan kadın, o 1944 doğumlu kızdı.

«Onları bir daha takamayacaksın, canım,» diye mırıldandı Rawlings kendi kendine. Sonra gece kullanacağı malzemeyi bir kez daha gözden geçirmeye koyuldu.

Harold Philby mutfaktan bir bıçak alıp zarfı açtı, içindeki mektubu çıkardı, salondaki masanın üzerine açtı. Birden çok etkilenmişti. Sovyetler Birliği Komünist Parti Genel Sekreterinin kendisinden gelen kişisel bir mektuptu bu. Sovyet liderinin o düzgün, memur yazısına benzeyen elyazısıyla, tabii Rusça olarak yazılmıştı.

Kâğıt çok iyi kalite olup zarfa uyuyordu. Antetsizdi. Herhalde bunu Kutuzovsky Prospekt 26 numaradaki kendi özel dairesindeyken yazmış olmalı, diye düşündü Philby. O dev binada, tâ Stalin döneminden bu yana, Parti hiyerarşisinin en üst kademesindekilerin evleri bulunurdu.

Sayfanın sağ üst köşesinde, «31 Aralık 1986, Sabah» sözcükleri okunuyor, mektup daha aşağıdan başlıyordu.

Sevgili Philby,

Son günlerde Moskova'daki bir yemekte söylediğiniz bir söz dikkatimi çekti. Kısaca, «İngiltere'nin siyasal istikrarı, Moskova'da her zaman fazla büyütülmüştür ve bu özellikle günümüzde doğrudur,» demişsiniz.

Bana bu söz üzerinde genişletilmiş bir yorum ve açıklama gönderirseniz çok memnun olacağım. Lütfen açıkla-

mayı yazılı şekle döküp şahsıma yollayın, kopya saklamayın ve sekreter kullanmayın.

Hazır olduğu zaman, Binbaşı Pavlov'un size verdiği numarayı arayıp kendisiyle şahsen görüşmek istediğinizi söyleyin. Evinize gelip yazıyı alacaktır.

Yarınki doğum gününüzü içtenlikle kutlarım.

Sevgilerimle...

Mektup bir imzayla son buluyordu.

Philby soluğunu yavaşça bıraktı. Demek Kryuçkov'un 26 Aralıkta KGB ileri gelenlerine verdiği yemekte de masaya mikrofon yerleştirilmişti. Biraz kuşkulanmamış da değildi bu işten. KGB'nin Birinci Başkan Vekili ve aynı zamanda Birinci Bölümün de şefi olan Vladimir Alexandroviç Kryuçkov, varlığıyla ve ruhuyla, sapına kadar Genel Sekreterin adamıydı. Rütbesi orgeneral olarak görünmesine rağmen, aslında askerden gelme biri olmadığı gibi, profesyonel istihbarat subayı bile değildi. Parti kademelerinden yetişmeydi. Şimdiki Sovyet lideri ilk kez KGB'nin başına geldiğinde onu da yanında getirmişti. Philby mektubu tekrar okudu, sonra eliyle uzağa doğru itti. İhtiyarın tarzı hiç değişmemiş, diye düşündü. Kısa ve özlü, açık seçik, nezaket süslemelerinden arındırılmış, itiraz kabul etmez bir üslûp. Philby'nin doğum gününü kutlaması bile öyle kısaydı ki, yalnızca adamın gerekli dosyaları karıştırdığını ortaya koyuyor, başka bir şey anlatmıyordu.

Ama Philby yine de etkilenmişti. Bu herkesten uzak yaşayan, buzul gibi adamdan gelen kişisel bir not, nice kimseleri heyecandan titretmeye yeterdi. Yıllar önce ne kadar farklıydı durum. Şimdiki Sovyet lideri KGB başkanı olarak göreve ilk geldiğinde, Philby dört yıldır oradaydı ve bir tür yıldız sayılıyordu. Durmadan Batı dünyasının haberalma örgütleriyle ilgili genel, İngiliz istihbaratıyla ilgili özel konferanslar verip duruyordu.

Başka bir disiplinin profesyonellerine komuta etmek üzere görevlendirilmiş her yeni Partili gibi, bu yeni başkan da kilit

görevlere kendi adamlarını yerleştirmek istemişti. Philby ne kadar itibar görse de, ne kadar beş yıldızdan biri sayılsa da, bu komplo dolu toplumda kendine forslu bir arka bulmanın son derece yararlı olabileceğini sezmişti. Yeni başkan, kendinden öncekinden çok daha zeki ve kültürlü bir kimse olarak, İngiltere'ye karşı hayranlıktan az, fakat ilgiden fazla bir merak göstermekteydi.

Yıllar boyunca nice kez Philby'den Ingiltere'de yer alan olayların yorumunu ve çözümlerini yapmasını istemiş, Ingilizlerin kişilik yapıları ve gösterebilecekleri tepkiler konusunda bilgi almıştı. Philby de bu istekleri seve seve yerine getirmişti. KGB başkanı sanki Ingiltere'deki ajanlarından ve Boris Ponomarev yönetimindeki Merkez Komitesinin Uluslararası Bölümünden masasına yollanan bilgileri bir başka danışmana daha yorumlatmak istiyor gibiydi. Çoğu kez de, Philby'nin Ingiltere konusunda fısıldayarak verdiği öğütleri uygulamaya koymuşluğu vardı.

Philby'nin yeni Rus çarını yüz yüze son görüşünden bu yana beş yıl geçmişti. 1982 Mayısında, başkanın KGB'den ayrılıp tekrar Merkez Komitesine dönüşü için verilen resepsiyona katılmıştı. Aslında Merkez Komitesine dönüşün amacı, Brejnev'in yaklaşan ölüm olasılığından hareketle, kendi yerini hazırlama amacına dayanıyordu. Ve yıllar sonra bir kez daha Philby'den yorum istiyordu yine.

Erita ve çocukların eve dönmesi, hayallerini yarıda kesti. Çocuklar paten yapmaktan yüzleri kıpkırmızı, yine her zamanki gibi gürültücü, içeriye daldılar. 1975 yılında, Melinda MacLean'in ayrılıp gitmesinden epey sonra, KGB büyükleri Philby'nin durmadan içmesinin ve orospularla düşüp kalkmasının artık çekiciliğini yitirdiğine karar vererek, Erita'nın bu eve taşınıp onunla oturmasını emretmişlerdi. Erita, KGB görevlisiydi o zamanlar. Üstelik KGB elemanlarında az rastlanan bir özelliği de, Yahudi olmasıydı. Otuz dört yaşında, esmer, sağlam bir kadındı. Philby onunla hemen o yıl evlenmişti.

Evlendikten sonra Philby'nin o ünlü kişisel cazibesi etkisini göstermiş, kız ona gerçekten âşık olmuş, KGB'ye onun hakkında rapor vermeyi kesinlikle reddetmişti. Yetkili subay durumu amirlerine rapor edince, onlar da üzerinde durmayıp konuyu bir kenara bırakmasını öğütlemişlerdi. Çocuklar da bundan iki ve üç yıl sonra dünyaya gelmişlerdi.

«Önemli bir şey var mı, Kim?» diye sordu Erita. Philby ayaktaydı. Mektubu cebine sokuyordu. Başını iki yana salladı. Kadın çocukların kalın, içi muflonlu ceketlerini çıkarmaya uğraşıyordu.

«Bir şey yok, sevgilim,» dedi Philby. Oysa kafasının bir yerlere takılmış olduğunu açıkça görüyordu Erita. Direnmeyecek kadar aklı vardı ama. Yaklaşıp onu yanağından öptü.

«Ne olur, bu gece Blake'lerde o kadar çok içme.»

«Çalışırım,» diye gülümsedi Philby.

Aslında kendine son bir özgürlük fırsatı daha tanımak niyetindeydi. Ömür boyu alışmıştı artık. Partilerde bir kez içmeye başladı mı, yıkılana kadar devam ediyor, doktorların içkiyi bırakması için yaptıkları uyarılara da hiç kulak asmıyordu. Sigarayı zorla bıraktırmışlardı zaten. O yeterdi. İçkiyi asla bırakmayacaktı. Karar verse, istediği anda bırakabileceğini biliyordu. Bu geceki partiden sonra da bir süre bırakmak zorunda kalacağının farkındaydı.

Kryuçkov'un sofrasında söylediği sözleri ve kendisinin öyle konuşmaya iten düşünceleri anımsadı. İngiltere İşçi Partisi içinde neler olup bittiğini, niyetlerinin de neler olduğunu çok iyi biliyordu. Masada bulunan diğer kişilere de, elde edilen ham istihbarat raporları veriliyordu zaten. Kendisine ancak bir nezaket gereği olarak hâlâ yollanıyordu o raporların kopyaları. Ama o, durumları yıllardan beri incelemiş biriydi. Parçaları biraraya getirmesini bilen, yaratılan bütünü İngiliz toplum psikolojisinin çerçevesinde anlam taşır bir biçimde görebilen tek kişi oydu. Gerçek görünümü bir tek o algılayabilmişti. Eğer kafasında beliren düşüncenin hakkını vermek istiyorsa, şimdi o

düşünceyi sözcüklerle ifade etmesi gerekiyordu. Sovyet liderine, o güne kadar kaleme aldığı raporların en güzelini sunacaktı. Erita'yla çocukları haftasonu için daça'sına yollayabilirdi. Evde yalnız kalınca, oturup başlardı yazmaya. Ama ondan önce de son bir özgürlük fırsatı.

Jim Rawlings o gece saat dokuzdan ona kadar olan süreyi kiraladığı başka bir arabanın içinde, Fontenoy apartmanının karşı kaldırımında geçirdi. Üzerinde kusursuz dikilmiş bir smokin vardı. Yine kimsenin dikkatini çekmiyordu. Gözleri apartmanın üst katlarında yanan ve sönen ışıkları izliyordu. Kendi hedefi olan daire karanlıktı tabii. Onun üstündeki ve altındaki dairelerde ışık yanması Rawling'i memnun ediyordu. Pencere önünden gelip geçen gölgelere bakılırsa, her iki dairede de yılbaşı partileri vardı.

Saat on olduğunda, arabasını iki blok ilerde bir yan sokağa parkedip apartmanın kapısına doğru yürüdü. Girip çıkan çok insan olduğundan, kapıları kapalı tutmakla birlikte, kilitlememişlerdi. Lobiye girer girmez sol tarafta kapıcının yeri vardı. Tam Billy Rice'ın tarif ettiği gibi. Gece nöbetini tutan kapıcı Japon malı küçük televizyonunu seyrediyordu. Kalkıp kapıya yürüdü, konuşmaya hazırlanıyormuş gibi bir havaya girdi.

Rawlings'in elinde, üzerine kırmızı kurdele bağlanmış bir şişe şampanya vardı. Çakırkeyifmiş gibi, şişeyi hafifçe havada sallayıp selam verdi.

«İyi akşamlar,» dedi kapıcıya. Sonra da, «Ha, yeni yılın da kutlu olsun,» diye ekledi.

Belki de yaşlı kapıcının niyeti kimlik sormak, konuğun nereye gittiğini öğrenmeye çalışmaktı ama vazgeçti. Apartmanda en az altı parti vardı şu sıra. Bunların yarısına da gelen giden belli değildi. Her saatte uğrayıp ayrılıyordu konuklar. Kendisi kim oluyordu konuk listesini kontrol edecek?

«Şey... aa... sağolun, efendim. Size de mutlu yeni yıllar,

efendim,» diye seslendi, ama smokinli adam koridor boyunca uzaklaşmıştı bile. Kapıcı tekrar seyretmekte olduğu filme döndü.

Rawlings ilk kata merdivenlerden çıktı, oradan asansöre binip sekizinci kata vardı. Onu beş geçe aradığı dairenin kapısı dışındaydı. Billy'nin raporunda belirtildiği gibi, düğme falan yoktu, kilit de Chubb markaydı. Onun otuz santim kadar yukarısında her gün kullanılmak üzere konulmuş bir de Yale kilidi vardı.

Chubb beş levyeli bir kilitti, ama usta biri için sorun değildi bu. Yalnızca ilk iki buçuk levyeyi anlamak yeterliydi. Öteki iki buçuk da bunun tıpkısı, yalnız tersi oluyordu. Simetrikti kilit. Evsahibinin anahtarı iç taraftan sokulduğunda da kolayca kullanabilsin diye böyle yapılıyordu bunlar.

Rawlings on altı yaşında okulu bıraktıktan sonra on yıl boyunca amcası Albert'in çilingir dükkânında çalışmıştı. Ihtiyar amcanın mesleği de kendine göre iyi paravandı. Aynı zamanda genç ve hevesli Rawlings'e piyasada bilinen her kilidi tanıma olanağı vermişti. Buna küçük boy kasalar da dahildi. On yılda edinilen sınırsız deneyim ve Albert Amcanın da rehberliğiyle Rawlings artık her tür kilidin hakkından gelebilecek düzeye ulaşmıştı.

Pantolon cebinden on iki maymuncuğun takılı olduğu bir halka çıkardı. Bunların hepsini kendi atölyesinde yapmıştı. Üçünü seçip denedi, ondan sonra halkadaki altıncı anahtarı eline aldı. Onu kilide sokup kilidin içindeki baskı yapan noktaları yoklamaya başladı. Bundan sonra üst cebinden birkaç yassı çelik törpü çıkardı, maymuncuğun nisbeten yumuşak olan madeni üzerinde çalışmaya koyuldu. On dakika sonra ilk iki buçuk levyeyi elde etmişti. Ona gerekli olan şema da buydu. On beş dakika sonraysa aynı şemanın tersini de çözmüş bulunuyordu. Hazırladığı maymuncuğu Chubb kilide soktu, yavaşça döndürdü. Çok dikkatli davranıyordu.

Kilit döndü. Rawlings altmış saniye bekledi. Billy'nin tutkaldan alarm tamponu belki düğmeyi tutmamıştır diye. Zil falan

çaldığı yoktu. Soluğunu yavaşça verdi, ince bir çubuğu Yale kilide soktu. O iş de altmış saniye sürdü ve sonunda kapı açıldı. İçerisi karanlıktı, ama apartmanın holünden vuran ışık iç holün siluetini göstermeye yetiyordu. Yaklaşık üç çmetreye yakın boyutiarı olan kare şeklindeki holün yerleri halı kaplıydı.

Halının altında bir yerde, basınca işaret verecek bir taban, bir tür alarm paspası olduğunu tahmin etti. Kapıya fazla yakın olamazdı. O zaman kapıyı açarken evsahibi de basardı ona. Hole adımını atarken duvara yakın yere basmaya özen gösterdi. Kapıyı arkasından kapadı ve holün ışığını yktı. Sol tarafında yarı açık kapı vardı. İçerisinin tuvalet olduğu gözüküyordu. Sağında bir kapı daha. Burası besbelli mantoların asıldığı dolaptı ve alarm sistemi de oradan kontrol edilmekteydi. Oraya ilişmeyecekti. Eğilip halının ucunu yavaşça kaldırdı. Alarm paspasını buldu. Holün tam orta yerindeydi. Halıyı tekrar indirdi, basınç alanının çevresinden dolaşıp tam karşısına gelen kapıyı açtı. Billy'nin dediği gibi, salona açılan kapıydı orası.

Orada birkaç dakika durdu, ışık düğmelerini kontrol etti, hangisinin salonu aydınlattığını tahmin edip bastı. Bu bir rizikoydu gerçi, ama sokaktan sekiz kat yüksekteydi ne de olsa. Ev sahipleri tâ Yorkshire'deydi. Kendisinin de kalem fenerlerle tuzak dolu bir salonda keşfe çıkmaya vakti yoktu.

Dikdörtgen bir odaydı burası. Yedi metreye beş buçuk metre kadardı. Yerler halı kaplı, eşyalar çok lükstü. Tam karşıya, manzarayı alan pencereler geliyordu. Sağ duvarda şömine, köşede herhalde evsahiplerinin büyük yatak odasına açılan kapı. Sol duvarda da iki kapı daha vardı. Birisi konuk yatak odalarına giden koridora açılıyordu. Öteki kapalıydı. Belki yemek odasına ve mutfağa gidiyordu.

On dakika kadar hareketsiz durup duvarları ve tavanı dikkatle gözden geçirdi. Bunun nedeni basitti. Belki Billy Rice'ın göremediği bir statik hareket alarmı bulunabilirdi. Böyle bir sistem odaya giren ek ısıyı ya da hareketi hissedebilirdi. Zil falan çalmaya başlarsa, üç saniyede çıkabilirdi buradan. Evin alarm

sistemi kablo geçmiş sokak kapısından ve belki de pencerelerden oluşuyordu anlaşılan. Onun pencerelere dokunmaya zaten niyeti yoktu. Bir de alarm paspasları vardı.

Kasanın ya bu odada, ya da büyük yatak odasında olacağından emindi. Dış duvarlardan birinde olmak zorundaydı. İç duvarlar yeterince kalın değildi. Saat on bir olmadan onu da buldu. Tam karşısındaydı işte. İki pencere arasındaki duvarda yaldız çerçeveli bir ayna asılıydı. Diğer resimler gibi duvardan birkaç milim uzakta, sallanır durumda asılmamıştı. Çevresinde böyle bir durumun yaratacağı gölge de yoktu. Duvara sımsıkı, sanki menteşeyle tutturulmuş gibi yapışıktı ayna.

Rawlings yine halının ucunu kaldırdı, duvar dibi boyunca yürüyüp iplik gibi incecik telleri izledi. Bu teller çevredeki sitemi, alarm paspaslarına bağlıyordu. Paspas odanın ortalarında bir yerdeydi besbelli.

Aynanın önüne vardığı zaman, o noktanın tam altında bir alarm paspası bulunduğunu gördü. Önce onu kaldırmayı düşündü, ama sonra küçük sehpalardan birini eline alıp getirdi, tam paspasın bulunduğu yerin üzerine koydu. Ayaklar paspasa basmıyordu. Artık biliyordu, duvarlara yakın durduğu ya da bir eşyanın üzerine bastığı sürece korku yoktu. Hiçbir eşya, alarm paspasının üzerinde duramazdı.

Aynanın duvara yakın durabilmesi manyetik güçle sağlanmıştı. O da kabloluydu. Sorun değildi ama. İki mıknatıs arasına bir başka yassı çelik mıknatıs kaydırdı. Kendi soktuğunu duvardaki mıknatısa yakın tutarak aynayı çekti. Duvardaki mıknatıs pek karşı koymadı. Karşısında bir başka mıknatıs olmasından memnundu. Temasın koptuğu yolunda herhangi bir işaret vermeye kalkışmadı.

Rawlings gülümsedi. Duvar kasası Hamber'in D modelinin küçük, zarif bir örneğiydi. Kapağın bir buçuk santim kalınlığında güçlendirilmiş çelikten yapılmış olduğunu biliyordu. Menteşe de düşey doğrultuda bir çelik çubuktu. Üst ve alt pervazlara giriyordu uçları. Kapatma mekanizması üç sertleştirilmiş çe-

lik somundu. Bunlar kapıdan uzanıyor, çerçeve içine dört santim kadar giriyorlardı. Kapağın çelik yüzünün gerisinde, beş santim derinliğinde teneke kaplı bir kutu vardı. Üç kilit somunu bunun içine oturmuştu; düşey bir manivela onların hareketini kontrol ediyordu. Üç çarklı şifreli kilit de şu anda Rawlings'e bakıp durmaktaydı.

Rawlings bunların hiçbiriyle uğraşmak niyetinde değildi. Bu işin daha kolay bir yolu vardı. Kapağı menteşe tarafına yakın olan yerden, yani şifrenin düğmesinin bulunduğu taraftan, bir de üst ve alt kısımlarından kesmek. Geriye kapağın yüzde altmışı kalacaktı. Şifreleri ve somunları içeren kısımlar. Yüzde kırkı açılmış olacaktı. Bu da ellerini içeriye uzatıp oradan istediğini almasına yeterdi.

Tekrar hole döndü. Şampanya şişesini orada bırakmıştı. Alıp geldi. Sehpanın üzerine basıp çömelerek sahte şişenin dibini, vidasını çevirerek çıkardı, getirdiği araç gereci içinden boşalttı. Küçük bir kutu içinde pamuklara yatırılmış bir elektrikli detonatör vardı. Ayrıca bir yığın küçük mıknatıs, beş amperlik bir uzatma kablosu, bir de CLC.

Rawlings bir buçuk santim kalınlığındaki çelik levhaları kesmenin en kolay yolunun, Monroe teorisini uygulamak olduğunu biliyordu. Yaratıcısının adını taşıyordu bu yöntem. Elindeki bu alete Charge-Linear-Cutting deniyordu piyasada. Kısaca da CLC. V biçiminde, uzunca bir madendi. Katıydı ama zorlarsanız eğilebiliyordu. Üzeri plastik patlayıcı maddeyle kaplıydı. İngiltere'de üç kuruluş yapardı bunu yalnızca. Biri kamu sektöründen, ikisi özel sektörden. CLC satışı son derece sıkı kontrol altındaydı, ama Rawlings profesyonel olduğundan, özel şirketlerin birinde çalışan, ahlakı kuşkulu bir tanıdık edinmişti kendine.

Çabucak, usta hareketlerle kendine gerekli olan uzunluğu ayarladı, CLC'yi Hamber'in kapağının dış tarafına, yukardan aşağıya doğru, şifrenin hemen yan hizasında tutturdu. CLC'nin bir ucuna detonatörü bağladı. Ucundan iki bakır tel çıkı-

yordu. Bunları birbirinden iyice ayırarak sonradan kısa devre yapmamalarını sağladı. Her bir ucu, getirdiği uzatma kablosunun uçlarına bağladı. Kablonun öbür ucu normal prizde son bulacaktı.

Rawlings uzatma kablosunu yaya yaya gerileyip yatak odasından çıktı. Aradaki duvar onu patlamanın etkisinden koruyacaktı. Mutfağa geçti, cebinden çıkardığı naylon torbaya su doldurdu, getirip kasanın kapağındaki patlayıcının üzerindeki çıkıntıya astı. Albert Amcası ona, kuştüyü yastıkları ancak acemiler ve televizyon dizisi kahramanları kullanır, diye öğretmişti. Sudan iyi şok emici yoktu dünyada.

Saat on ikiye yirmi vardı. Üst kattaki partinin gürültüsü giderek artıyordu. Bu kibar apartmanda bile bağırış çağırış sesleri, dans adımlarının gürültüleri duyuluyordu. Rawlings'in koridora çıkmadan önce son yaptığı iş, televizyonu açmak oldu. Koridorda bir priz buldu, düğmesinin kapalı olduğundan emin olduktan sonra uzatma kablosunun fişini oraya taktı. Ondan sonra da beklemeye koyuldu.

Gece yarısına bir dakika kala üst kattaki gürültüler iyice çığrından çıktı. Sonra birden sessizlik oldu. İçlerinden biri diğerini susmaya davet etmiş olmalıydı. Bu sessizlikte Rawlings az önde salonda açtığı televizyonun sesini duyabiliyordu. Geleneksel İskoç programı... aynı baladlar, aynı folk dansları, arada da Londra Parlamento binasının Big Ben saatinin ekranda görünüşü. Saatın dev kadranının hemen gerisinde, yine onun boyuna uygun koca bir çan vardı. Big Tom derlerdi ona. Sık sık yanılgılar olur, insanlar onu Big Ben'le karıştırırlardı. Televizyondaki sunucu durmadan konuşuyor, gece yarısına kadar olan saniyeleri doldurmaya çalışıyordu. Bu arada ülkenin her yanındaki insanlar da kadehlerini doldurmakta, hazırlanmaktaydılar. Derken saat çalmaya başladı.

O bittiği anda Big Tom «DONG» diye gök gürültüsünü andırır bir sesle gece yarısından sonraki ilk saniyeyi işaretledi. Bu ses yirmi milyon evde birden yankılandı, Fontenoy apartma-

nının dokuzuncu katında da kulakları sağır edici bir ses çıkardı, arkadan herkes bir ağızdan «Eski Dostluk Şarkısı»na başladılar. Daha birinci «DONG» sesi sekizinci katta duyulduğu anda, Jim Rawlings de prizin düğmesini «Açık» yazılı tarafa çevirdi.

Sesin farkını ancak kendisi hissetti. Altmış saniye kadar bekledi, sonra araç gereçlerini toplaya toplaya yatak odasına yürüdü. Patlamanın yarattığı dumanlar dağılmaya bşlmıştı. Bir galonluk naylon torbadan ve içindeki sudan geriye hiçbir şey kalmamıştı. Yalnızca yerdeki halıda bazı ıslaklıklar. Kasanın kapağı, sanki bir dev oraya balta savurmuş gibi, yukardan aşağıya yarıktı. Rawlings geri kalan dumanları üfleyerek savuşturdu. Eldivenli elini uzatıp ikiye bölünmüş kapağın küçük kısmını tuttu, çekip açtı. İçerdeki teneke kutu patlamanın etkisiyle parçalanmıştı. Ama öbür yandaki somunlar sağlam biçimde yuvalarındaydı. Açılan kısım içeriye bakmasına yetecek kadar genişti. Bir para kutusu ve bir de kadife kese. Keseyi yavaşça çıkardı, ipini bollaştırdı, içindekileri sehpanın üzerine boşalttı.

Işıkta pırıl pırıldılar. Sanki içlerinde özel bir ateş yanıyormuş gibi. Glen Elmasları. Rawlings getirdiği aletleri toplayıp yine şampanya şişesine doldurdu. Uzatma kablosunu, boş detonatör kutusunu, CLC'den geri kalanını... ve tam o sırada, önceden hesaplamadığı bir sorunla karşı karşıya olduğunu farketti. Gerdanlıkla küpeleri pantolon ceplerine koymak kolaydı. Ama taç onun sandığından daha enli ve yüksekti. Çevresine bakınarak ona dikkati çekmeyecek bir ambalaj aradı. İşte, birkaç metre ilerdeki çalışma masasının üzerinde duruyordu.

Evrak çantasının içindekileri orada duran koltuğa boşalttı. Bir sürü cüzdan, kredi kartları, dolma kalemler, adres defterleri, birkaç da dosya.

Tıpatıp! Glen takımı bu çantaya tam sığdığı gibi, şampanya şişesi de yanına sığdı. Partiden çıkarken onun hâlâ elinde bulunması bir garip olabilirdi zaten. Salona son bir kez göz at-

tıktan sonra ışığı söndürdü, hole adımını atıp kapıyı arkasından kapattı. Daireden çıktığında Chubb kilidi tekrar kilitledi, altmış saniye sonra da kapıcının önünden geçip apartmanın dışına adımını attı. Bu kez ihtiyar kapıcı başını kaldırıp ona bakmamıştı bile.

Harold Philby ocak ayının ilk günü Moskova'daki evinde masanın başına oturduğunda, vakit hemen hemen gece yarısına geliyordu. Bir gece önce Blake'lerin evinde kendini içkiye vurma özgürlüğünü kullanmıştı ama hoşlanmamıştı bundan. Kafası neler yazacağı konusuna takılmıştı çünkü. Sabahtan öğlene kadar zar zor akşamdan kalmalığını atabilmiş, şimdi de Erita'yla çocuklar yataklarında olduklarından, düşünmek için gerekli sessizliği ve sükûneti ancak bulabilmişti.

Odanın karşı tarafından «Huuuu» diye bir ses geldi. Philby ayağa kalktı, köşeye doğru yürüyüp kafesteki güvercine baktı. Ev hayvanlarını her zaman sevmişti. Beyrut'ta da hayvan beslemişti, burada, bu apartmanda da. Kanaryalar, papağanlar gelmiş geçmişti. Güvercin kafesinin tabanı boyunca yürüdü. Sakat bacağı yürümesini oldukça zorlaştırıyordu. Yanına ince bir değnek konup sarılmıştı.

Philby kafesin dışından ona, «Tamam artık, arkadaş,» dedi yavaşça. «Yakında onu çıkaracağız, yine eskisi gibi uçabileceksin.»

Yeniden masaya döndü. Çok iyi olması şart, dedi kendi kendine belki yüzüncü kez. Genel Sekreter, karşı gelinecek adam olmadığı gibi, kandırılması da zor biriydi. 1983'de o Kore jetini kovalayıp düşürme işini yüzlerine gözlerine bulaştıran yüksek rütbeli Hava Kuvvetleri subayları, Genel Sekreterin özel emirleriyle bugün Kamçatka'nın buzu altındaki mezarlarında yatmaktaydılar. Belki şimdi sağlığı bozuktu, zaman zaman tekerlekli sandalyeye bağlı yaşamak zorunda da kalıyordu, ama hâlâ SSCB'nin tartışmasız başıydı, sözü kanundu, beyni jilet gibi keskindi, solgun gözlerinden de hiçbir şey kaçmazdı. Philby

kalemini, kâğıdını önüne çekti, cevabının ilk taslağını hazırlamaya koyuldu.

Moskova'da gece yarısından dört saat sonra, Londra'daki saatin kolları aşağı yukarı yine aynı zamanı, gece yarısına yakın zamanı göstermekteydi. Fontenoy apartmanının sekizinci katında oturan bey, Londra'ya yalnız dönmüştü. Uzun boylu, kır saçlı, seçkin görünüşlü bir adamdı. Yaşı elliyi geçmişti. Arabasını dosdoğru binanın altındaki garaja sürdü, kapıyı plastik kartıyla açtı, bavulunu eline alıp asansöre bindi ve sekizinci kata çıktı. Canı çok sıkkındı.

Altı saattir araba kullanıyordu. Karısıyla giriştiği korkunç kavga sonucu, kayınbiraderinin evinden üç gün erken ayrılmıştı. Bu kadın, at gibi görünüşü bir yana, kır yaşamına da bayılıyordu. Oysa kendisi nefret ederdi öyle şeylerden. Lady Fiona kış ortasında kayalara doğru yürüyüşlere çıkıyor, kardeşi onuncu dükle kocasını baş başa evde bırakıyordu. Bu durumun en kötü yanı da, erkekliğiyle pek övünen kocanın, kayınbiraderin eşcinsel olduğundan hemen hemen emin olmasıydı.

Yılbaşı yemeği korkunç geçmişti ona göre. Çevresini karısının arkadaşları sarmıştı hep. Durmadan avcılıktan, balıkçılıktan söz edip durmuşlardı. Bir de dükün çıngırtılı, tiz kahkahaları ve yanındaki yakışıklı arkadaşlarının neşesi. Fazla yakışıklıydı bu arkadaşlar. Ertesi sabah karısına bu konuda ağzını açacak olduğunda, kadın büyük bir öfkeye kapılmıştı. Sonunda kocanın çaydan sonra kendi başına Londra'ya dönmesinde karar kılmışlardı. Kadın orada istediği kadar kalacaktı. Belki de bir ay.

Dairesinin holüne ayak basınca bir an durakladı. Alarm sisteminin şu sıra otuz saniye süreyle kısa «bip-bip» sesleri çıkarıyor olması gerekirdi. Ziller çalmaya başlamadan önce. Bu arada kendisi de sistemin kontrol kutusuna ulaşıp düğmeyi kapatabiliyordu her zaman. Lanet olası şey bozuldu herhalde,

dedi içinden. Manto dolabına uzandı, tüm sistemi kendi özel anahtarıyla kapattı. Sonra salona girip ışığı yaktı.

Valizi arkasında, holdeydi. Kapının eşiğinde öylece durup gördüğü manzaraya dehşet içinde baktı. Islaklıklar sıcağın etkisiyle kuruyup yokolmuştu. Televizyon da kapatılmıştı. Onun gözünü alan, tam karşısına gelen yanık duvar ve kasanın yarılmış kapağıydı. Birkaç adımda odayı geçip kasanın içine baktı. Kuşku yok, elmaslar gitmişti. Tekrar çevresine bakındı, kendi özel eşyalarının, şöminenin yanındaki koltuğun üzerine yığılmış, durmakta olduklarını gördü. Halılar da duvar diplerinde eskisi gibi düzgün durmuyordu. Kaldırılmıştı uçları. Şöminenin yanındaki öbür koltuğa attı kendini. Yüzü kâğıt gibi bembeyazdı.

«Ah, ulu Tanrım!» diye soludu. Bu felaket karşısında öylesine şaşalamıştı ki, koltuktan on dakika boyunca kalkamadı. Ağır ağır soluyor, çevredeki keşmekeşe bakıp duruyordu.

Sonunda ayağa kalkıp telefona yürüdü. Titreyen parmaklarıyla bir numara çevirdi. Karşı tarafta telefon çaldı, çaldı, ama cevap veren olmadı.

Ertesi sabah on bire doğru John Preston çalıştığı örgütün merkez binasına yaklaşmaktaydı. Curzon Sokağının köşesindeki Mirabelle restoranın önünden kıvrıldı. Merkezde çalışanlardan pek azının parası yeterdi bu lokantada yemek yemeye.

O cuma sabahı çalışanların çoğuna 1 Ocak Perşembe günü başlayan tatili haftasonuna kadar uzatmaları için izin verilmiş buluyordu. Ama Brian Harcourt-Smith kendisinden özellikle gelmesini rica etmiş, o da gelmişti. MI5 Genel Müdür Yardımcısının kafasında neler olduğunu, kendisine nelerden söz edeceğini de aşağı yukarı tahmin edebiliyordu.

MI5 Örgütüne beş yıl önce katılmıştı John Preston. Bunun son üç yılını F bölümünde geçirmişti. Yani aşırı sağ ve sol siyasal örgütlerin faaliyetlerini izleyen bölümde. Hem örgütleri,

hem de oralara sızmış ajanları göz altında bulunduruyorlardı. Bu üç yılın son ikisinde de, F.1'de çalışmıştı Preston. D alt bölümünün başıydı. Bu bölüm, İngiltere İşçi Partisine sızan aşırı sol kanat elemanlarıyla ilgilenirdi. Yaptığı incelemelerin raporunu iki hafta önce vermişti. Noel'den hemen önce yani. Raporun bu kadar çabuk okunup sindirilmiş olması şaşırtıyordu onu.

Kapıdaki kontrol masasına yaklaşıp kartını uzattı, gerekli kontrol yapıldıktan sonra kendisinin beklenen bir konuk olduğu saptandı, üst kata çıkmasına izin verildi.

Genel Müdürü şahsen göremeyeceğine üzülüyordu, Sir Bernard Hemmings'i severdi. İhtiyarın artık iyice hasta olduğunu, büroda daha az kaldığını bilmeyen yoktu pek. Onun yokluğunda gündelik işlerinin giderek artan bölümü yardımcısının masasından geçmeye başlamıştı. Fazla hırslı birine benziyordu Harcourt-Smith. Servisin eskileri bu durumdan pek de o kadar memnun değillerdi.

Sir Bernard tâ başlangıçtan beri «Beş»in adamıydı. Bir zamanlar faal görevde bile bulunmuştu. Bu nedenle sokakta çalışan adamla yakınlık kurabilir, kendini onun yerine koymasını bilirdi. Harcourt-Smith ise üniversiteden yetişmeydi. Parlak bir dereceyle mezun olmuş, daha çok masabaşı adamıydı. Bir bölümden öbürüne hızla geçerken başarı merdiveninin en üstlerine tırmanmayı da başarmıştı.

Preston'u odasında sıcak karşıladı. Yine her zamanki gibi kusursuz giyinmişti. Ama Preston'un duyduğuna göre, böyle sıcak karşılanmış nice kimseler, haftası dolmadan servisten kovulmuşlardı. Harcourt-Smith onu masasının karşısındaki koltuğa oturttu, kendisi de yerine geçti. Masadaki sümenin üzerinde Preston'un raporu duruyordu.

«Bak, John, şu senin raporun konusu... biliyorsun bunu da, diğer bütün çalışmaların gibi son derece ciddiye alıyorum.»

«Teşekkür ederim,» dedi Preston.

«Orası öyle,» diye devam etti Harcourt-Smith. «O kadar

ciddiye alıyorum ki, tatilin uzun saatlerini burada, bu raporu tekrar okumakla geçirdim.»

Preston sessiz kalmanın daha akıllıca olacağına karar verdi.

«Biraz... nasıl diyeyim, oldukça radikal... sınır tanımamışsın, ha? Bir soru var ki, o soruyu kendi kendime sormak zorundayım... Bu servis bu rapora dayanarak herhangi bir politikaya yönelsin mi diye karar ermeden önce... acaba bunların hepsi tam anlamıyla doğru mu? Kanıtlanabilir mi? Bu sorulmalı önce işte.»

«Bak, Brian, ben o araştırmaya iki yılımı verdim. Adamlarım derine indi. İyice derine. Orada veri diye verdiğim bilgilerin hepsi doğrudur.»

«Ah, John. Senin ortaya koyduğun verileri hiç tartışır mıyım zaten? Ama onlara dayanarak kendi çıkardığın sonuçlar...»

«Mantığa dayalı bence,» dedi Preston.

«Büyük bilim dalıdır. Ben de eskiden mantık çalışmıştım bir ara,» dedi Harcourt-Smith. «Ama her zaman somut kanıtlarla desteklenen bir şey değildir, sence de öyle degil mi? Bak, şu noktayı ele alalım...» Raporda yerini buldu, parmağı satırın üzerinde kaydı. «Şu İngiliz Devrim Bildirisi meselesi. Oldukça aşırı, ne dersin?»

«Evet, Brian, aşırı. Zaten bunlar da aşırı insanlar.»

«Kuşku yok. Ama raporuna bu bildirinin bir kopyasını iliştirsen yararlı olmaz mıydı?»

«Bildiğim kadarıyla, yazılı değil bu. Bir dizi niyet ve amaç... katı ve kesin amaçlar. Yalnızca bazı insanların kafasında.»

Harcourt-Smith üzülmüş gibi tek dişini emerek bir ses çıkardı.

«Niyetler,» dedi, bu sözcük ilgisini çekmiş gibi. «Evet, niyetler. Ama bak, John, birçok kişinin kafasında bu ülkeyle ilgili pek çok niyet vardır. Yine de biz politikalarımızı, önlem ve karşı önlemlerimizi bu niyetlere dayandıramayız...»

Preston konuşacak oldu ama Harcourt-Smith susmaksızın ayağa kalkıp görüşmenin bittiğini ima etti.

«Bak, John, bunun bende bir süre daha kalmasına izin ver. Üzerinde düşüneyim, belki biraz nabız yoklayayım, ondan sondan sonra karar vereyim ne yapılması gerektiğine. Ha, sırası gelmişken, F.1 D'den memnun musun?»

«Memnunum.» Proston da ayağa kalkıyordu.

«Daha da hoşlanacağın bir yer bulabilirim sana,» dedi Harcourt-Smith.

Preston gittikten epey sonra Harcourt-Smith onun dakikalarca önce çıktığı kapıya bakıp duruyordu hâlâ. Düşüncelerine iyice gömülmüş gibiydi.

Bugün için utanç verici, belki günün birinde tehlikeli olabilecek bu dosyayı imha makinesine atmak mümkün değildi. Bir bölüm başkanı tarafından resmi şekilde sunulmuş rapordu ne de olsa. Üzerinde dosya numarası vardı. Uzun uzun, derin derin düşündü. Sonra kırmızı mürekkepli kalemini eline aldı, Preston raporunun kapağına dikkatle bir şeyler yazdı. Sekreterini çağırmak için zile bastı.

«Mabel,» dedi kız kapıdan girince. «Bunu aşağıya, kayıt servisine kendin götür lütfen. Hemen şimdi.»

Kız dosyanın kapağına baktı «İşlem Yapılmayacak» diye yazılmış, altına da Harcourt-Smith'in adının başharfleri konmuştu. Gömülmeye gidiyordu bu rapor.

2

Fontenoy apartmanındaki dairede oturan adam, üç gün-den beri her saat başı çevirdiği numaradan ancak 4 Ocak Pazar günü cevap alabildi. Telefon görüşmesi kısa sürdü, ama sonucunda iki erkek Londra'nın uzak bir semtindeki otelin yemek salonunda öğle yemeği için buluştular.

Yeni gelen adam altmışlık, kır saçlı, ciddi giyimli, memur halli biriydi. Aslında da memurdu zaten. Salona geç girdi, özür dileyerek masaya oturdu.

«Son üç gündür buralarda olmadığım için gerçekten üzgünüm,» dedi. «Bekârım diye birtakım dostlarım yılbaşını kent dışında, onlarla geçirmem için ısrar etmişlerdi. Sorun nedir bakalım?»

Dairenin sahibi ona olayı kısa, açık seçik cümlelerle anlattı. Olayın korkunç önemini en iyi nasıl yansıtabileceğini düşünmeye bol bol vakti olmuştu. Bu nedenle sözcüklerini iyi seçiyordu. Öbür adam giderek yoğunlaşan bir ciddiyetle anlatılanları dinledi.

«Çok haklısın tabii,» dedi sonunda. «Durum çok ciddi olabilir. Perşembe akşamı döndüğünde ya da daha sonra polisi aradın mı?»

«Hayır, önce seninle konuşmak daha doğru olur diye düşündüm.»

«Ah, bir bakıma yazık olmuş. Artık çok geç kaldık tabii. Polisler patlama olayının dört gün önce yer almış olduğunu rahatlıkla saptayabilirler. Açıklaması güç olur. Meğer ki...»

«Evet?» diye sordu dairenin sahibi hevesle.

«Aynanın tekrar yerine takıldığını, her tarafın güzelce der-

lenip toplanmış olduğunu kanıtlayabilirsen, evde uç gün boyun ca oturduğun halde soyulduğunu daha yeni anlamış olduğunu öne sürebilirsin?»

«Biraz zor,» dedi dairenin sahibi. «Halının kenarları hep kaldırılmıştı. Alarm paspaslarına basmamak için duvar diplerin den yürümüş olmalı itoğlu.»

«Evet,» dedi öteki. «Hem aynayı, hem halıları düzeltecek kadar tertipli bir hırsızın varlığına da insanları inandırmak zor. Demek bu, çıkar yol değil. Korkarım aradan geçen günlerde ev de değil de, başka bir yerde olduğunu ileri sürmen de bir o kadar zor.»

«Nerede olabilirim? Beni görenlerin olması gerek. Kimseyle görüşmedim. Kulüp? Otel? Bir otele gitsem, kaydolmam gerekirdi.»

«Tabii öyle,» dedi arkadaşı. «Yoo, olmaz. Ne olursa olsun, zarlar atılmış durumda artık. Polise haber verme fırsatını kaçırdık.»

«Ee, ne haltedeceğim o zaman?» diye sordu dairenin sahibi. «Malı tekrar ele geçirmek zorundayım.»

«Karın Londra dışında ne kadar kalacak?»

«Kim bilir? Yorkshire cok hoşuna gider. Birkaç hafta kalır diye umuyorum.»

«O zaman hasar gören kasanın yerine aynı model bir yenisini koydururum. Glen Elmaslarının da bir taklidini oraya yerleştiririm. Ama bunları ayarlaması biraz zaman alır.»

«Ya çalınanlar?» Daire sahibinin sesinde çaresizlik sezili yordu. «Onları öyle ortalıkta dolaşır durumda bırakamam. Geri almam şart.»

«Doğru,» diye başını salladı öteki. «Bak, tahmin edebilece ğin, gibi, adamlarımın elmas dünyasında ilişkileri var. Soruştur malarını söylerim. Elmaslar yeniden şekil verilmek üzere ana merkezlerin birinden geçmek zorunda. Oldukları gibi satılmaları na olanak yok. Çok tanınmış parçalar. Hırsızın bulunup malla rın geri alınmasına çalışırım.»

Bunları söyledikten sonra ayağa kalktı, gitmeye hazırlandı. Arkadaşı hâlâ oturuyor, görünüşe göre derin kaygılar içinde bulunuyordu. Ciddi giysili adam da aynı derecede sıkkındı, ama o saklamasını daha iyi biliyordu.

«Hiçbir şey yapma ve ağzını açma,» diye öğüt verdi. «Karını mümkün olduğu kadar evden uzak tut. Çok normal davran. Güvenini yitirme. Seni ararım.»

Ertesi sabah John Preston, fazladan beş güne kadar uzatılmış bir yılbaşı tatilinden sonra Londra merkezine, iş yerlerine akın eden kalabalığın arasındaydı. South Kensington'da oturduğu için işine metroyla gelmesi kolaydı. Goodge Sokağı durağında indi, geri kalan beş yüz metrelik yolu yürüdü. Orta boyda ve yapıda, kırk altı yaşında, gri yağmurluklu, soğuğa rağmen şapkasız, yani kalabalığın arasında dikkat çekmeyen biriydi.

Gordon Caddesinin üst başına doğru, yine dikkati çekmeyen bir binanın kapısından girdi. Burası da çevredeki bir sürü işhanı gibiydi. Sağlam ama modern değil. Sözümona bir sigorta şirketi vardı bu binada. Çevredeki diğer işyerlerinden farkı, ancak giriş holüne adım attıktan sonra belli oluyordu.

Bir kere lobide bir değil, üç adam vardı. Biri kapıda, biri danışma masasında, biri de asansörlerin dibinde. Bu üçü de iriyarı, sağlam yapılı, pek sigortacıya benzemeyen türde adamlardı. İlle bu sigorta şirketiyle iş görmek isteyen inatçı müşteriler, ancak danışma masasındaki küçük bilgisayarın onayladığı kimselerin içeri alınabileceğini en zor yoldan öğrenmek zorunda kalırlardı.

Ingiltere Güvenlik Örgütü daha çok MI5 adıyla bilinirdi. Aslında kuruluş bir tek binada ikâmet ediyor denemezdi. Çalışmalarına zorluk getirse de, dikkat çekmeyecek biçimde dört işhanına yerleşmiş durumdaydı. Merkez artık eskiden olduğu gibi Leconfield binasında değil, Charles Sokağındaydı.

Ikinci en büyük bina, Gordon Sokağında bulunur, ona kı-

saca «Gordon» denirdi. Tıpkı merkez binaya da sokağının adından ötürü «Charles» dendiği gibi. Diğer iki bina, Cork Sokağındaki «Cork»la, yine sokağının adıyla anılan «Marlborough» adlı gösterişsiz yapılardı.

Örgüt bu dört bina arasında, sekiz bölüm halinde çalışıyordu. Akıl karıştıran bir durum vardı. Bazı bölümlerin alt servisleri başka binalarda bulunuyordu. Gereksiz yere ayakkabı köselesi eskitmeyi önlemek amacıyla, binalar birbirine güvenli telefon hatlarıyla bağlanmış, telefonlarda kusursuz bir kimlik kanıtlama şifreleri uygulanmaya konmuştu.

A bölümü, çeşitli iç servislerin çalışmalarıyla Teknik Destek, Mülk Sahibi Saptama, Kayıt/Veri İşleme, Hukuk Danışmanlığı ve bir de Gözetleme Servisi gibi hizmetleri içerirdi. Bunların en sonuncusu olan Gözetleme Servisinde dünyanın en iyi gözetleme hizmetlerini verebilen, akıllı, hatta kurnaz, her yaşta ve tipte kadınlarla erkekler bulunurdu. Hasımlar bile MI5'in gözleyicilerinin alanlarında başedilmez olduklarını zaman zaman teslim etmek zorunda kalmışlardı.

MI6 diye tanınan Gizli Haberalma Orgütü daha çok uluslararası istihbaratla ilgilendiği ve Amerikan jargonunun etkisinde kaldığından, onların deyimleri biraz farklı oluyordu ama MI5'ler eski polis deyimlerinden hâlâ şaşmıyor, örneğin «Sürveyans elemanı» yerine hâlâ «Gözetleme Ekipleri» sözünü kullanmayı tercih ediyordu.

B bölümü, yeni elemanların işe alınmasına, personele, terfilere, maaş ve emekli maaşlarına, operasyon masraflarına bakardı.

C bölümü, devlet memurlarının hizmetlerinde güvenliğe (eleman ve binalar açısından, savunma ve iletişim işlerini üstlenen müteahhit firmalar açısından,) bakar, silahlı kuvvetlerle yakın işbirliği halinde askeri güvenliği sağlar, yer almış veya alabilecek sabotaj olaylarıyla ilgilenirdi.

Eskiden bir D bölümü de vardı, ama sonradan burası yalnızca istihbaratçıların anlayabileceği karmaşık nedenlerle K

bölümü adını almıştı. Bölümlerin en büyüklerinden biriydi. İç servislerinden en büyüğünün adı «Sovyet»di. O da kendi içinde Operasyonlar, Saha Tatbikatları ve bir de Savaş Düzeni diye kısımlara ayrılmıştı. K'nın bundan sonraki en büyük servisi «Sovyet Uyduları» adını taşıyordu. Bu da kendi içinde aynı üç kısma ayrılmıştı. Bölümde bunlardan başka, Araştırma Servisiyle ajanları da bulunuyordu.

Tahmin edilebileceği gibi, K'nın uğraşlarının çoğu, fazla eleyip sık dokumayan bir İngiliz hükümetinin eskiden verdiği bir izinle tüm ülkeye yayılmış bulunan işyerlerinde, örneğin büyükelçilik, konsolosluk, temsilcilik, ticari ataşelik, banka, haber ajansı ve ticari şirket gibi yerlerde çalışır gözüken, aslındaysa daha başka operasyonları yöneten ya da yönetmeye çalışan çok kalabalık Sovyetler Birliği ve uydularının ajanlarını gözlem ve kontrol altında tutmaktı.

K bölümünde ayrıca, kardeş kuruluş MI6'yla bağlantı sağlayan bir görevlinin de bürosu bulunurdu. Bu eleman aslında «Altı»nın adamıydı. Charles Sokağında çalışması, irtibat görevini yapabilmek içindi. Onun servisine kısaca K.7 denmekteydi.

E bölümü (yine alfabetik düzene dönüldüğünü görüyoruz), uluslararası komünizmle ve İngiltere'yi kötü amaçlarla ziyaret etmek isteyen taraftarlarıyla, bir de aynı amaçla yurt dışına gitmek isteyen İngiliz karşıtlarıyla ilgilenirdi. E'nin ajanları arasında irtibat görevlilerinden bazıları Uzakdoğuda, yani Hong Kong, Yeni Delhi, Canberra ve Wellington'da üstlenmiş olup, bir bölümü de Washington, Ottawa ve bu gibi dost başkentlerde çalışmaktaydı.

Sonuncusu da John Preston'un, hiç değilse bugüne kadar bağlı bulunduğu F bölümüydü. Aşırı sol ya da sağ siyasal partileri, Araştırma Servisini ve bir de ajanları kapsardı.

F bölümü Gordon'da bulunurdu. Dördüncü katta. İşte o ocak sabahında da John Preston oradaki çalışma odasına geldi. Üç hafta önce sunduğu raporun kendisini Brian Harcourt-Smith'in gözdesi durumuna getireceğini ummasa bile, yine de

raporunun Genel Müdürün kendisine, Sir Bernard Hemmings'e ulaşacağına inanıyordu.

Hemmings'in rapordaki bilgi ve yorumları, ya Birleşik İstihbarat Komitesine ya da Adalet Bakanlığının Daimi Müsteşarına ileteceğinden emindi. MI5 resmen o bakanlığa bağlı olarak çalışıyordu çünkü. Müsteşar herhalde bakanın bu rapora bir göz atması gerektiğini düşünecek, bakan da başbakanın dikkatini konuya çekmeyi gerekli bulacaktı.

Masasına vardığında orada bulduğu yazı, bunların hiçbirinin olmayacağını gösteriyordu. Onu okuduktan sonra düşüncelerine daldı gitti. Raporunu savunmaya hazırlamıştı kendini Eğer rapor üst mercilere giderse, kendisine sorular sorulacaktı elbette. Onlara cevap verebilirdi. Verirdi de. Çünkü haklı olduğuna inanıyordu. Ama tabii F.1.D'nin başı olarak cevap verebilirdi. Başka bir servise atandıktan sonra veremezdi.

Tayinden sonra, Preston raporunu tekrar sözkonusu etmek artık F.1.D'nin yeni başkanına kalıyordu. Yerine gelecek kimsenin de Harcourt-Smith'in sadık adamlarından biri olup, böyle bir şeyi asla yapmayacağından emindi.

Kayıt servisine telefon açtı. Evet, rapor dosyalanmıştı. Dosya numarasını alıp not etti. İlerde referans gerekirse diye

«Nasıl, hiçbir işlem yapılmayacak mı yani?» diye sordu sesinde inanmaz bir ifadeyle. «Evet, tamam, senin suçun değil, biliyorum Charlie. Sordum yalnızca. Biraz şaşırdım da.»

Ahizeyi yerine koydu, arkasına yaslanıp yine derin derin düşündü. İnsanın amiriyle anlaşamıyorsa bile, yine de düşünmemesi gereken şeylerdi düşündükleri. Ama bir türlü kovamıyordu kafasından o düşünceleri. Belki de rapor yüksek kademelere yansırsa, Parlamentodaki İşçi Partisi muhalefetin lideri Neil Kinnock da öğrenir ve bundan pek hoşlanmaz, diye geçirdi aklından.

En çok on yedi ay sonra yapılacak seçimlerde İşçi Partisi kazanırdı belki de. Harcourt-Smith de yeni hükümetin ilk icraatı arasında, kendisinin MI5 Genel Müdürlüğünü onaylamasını

umuyor olabilirdi. iktidardaki önemli polikacıları ya da iktidara gelebilecek önemli politikacıları gücendirmemeye çalışmak yeni bir şey değildi. Yeterince güçlü olmayan ya da fazlasıyla hırslı olan bir insan için kötü haberleri saklamak, boşluğu önemsiz şeylerle doldurmak, güçlü bir güdü olabilirdi.

Eski Genel Müdürlerden Sir Roger Hollis'in olayını herkes hatırlıyordu. Olayın esrarı bugüne kadar hâlâ tam çözülebilmiş değildi. Her iki tarafı tutanların da kendilerine göre birtakım fikirleri ve inançları vardı, o kadar.

1962-63 yıllarında Roger Hollis, Christine Keeler olayını daha başından beri ayrıntılarıyla biliyordu. Skandal kamuoyunda patlamadan çok önce, Cliveden partileriyle, kızları sağlayan ve aynı zamanda bilgi de veren Stephen Ward'a ve Sovyet Ataşesi Ivanov'un da İngiltere Savaş Bakanıyla aynı kızı paylaştığına ilişkin raporlar Hollis'in masasına çoktan varmıştı. Ama Hollis yan gelip oturmuş, görevinin gerektirdiği gibi zamanın Başbakanı Harold Macmillan'la bu konuyu görüşmeye, onun dikkatini çekmeye kalkışmamıştı.

Macmillan da uyarılmadığı için bu skandalın ortasında yerine düşüvermişti. Olay 1963 yazı boyunca tartışma konusu olmayı sürdürmüş, İngiltere'ye hem yurt içinde, hem yurt dışında zararlar vermişti. O kadar ki, plan Moskova'da hazırlansa zarar ancak böylesine büyük olurdu.

Aradan yıllar geçtiği halde, hâlâ zaman zaman tartışılıyordu bu konu. Roger Hollis budala ve yeteneksiz miydi, yoksa çok, çok daha beter biri miydi?..

«Lanet olsun,» dedi Preston kendi kendine. Düşünceleri kafasından uzaklaştırdı. Kendisine yazılmış yazıyı bir kez daha okudu.

Yazı B.4"ün (Terfiler) başkanından geliyor, kendisine o günden itibaren C.1.A'nın başkanlığına getirildiğini bildiriyordu. Yazının ifadesinde darbeyi yumuşatmaya dönük bir dostluk havası vardı.

«Genel Müdür Yardımcısı bana şahsen, yeni atamaların yeni

yılın hemen başında uygulanmasının iyi olacağını belirtti... salantıda bulunan işleri fazla gecikmeden toparlayıp genç Maxwell'e devredersen şükran duyacağım. Bir iki güne sığdırabilirsen daha da iyi olur. Yeni işinde mutlu olmanı yürekten dilerken...»

Bunlar boş laf, diye düşündü Preston. C.1'in memurlar ve çalıştıkları binalar güvenliğiyle ilgili olduğunu biliyordu. A denilince de, başkent içi demek oluyordu. Yani kendisi Majeste Kraliçenin Londra'daki Bakanlıklarındaki güvenlikten sorumlu olacaktı.

«Polis işi bu,» diye homurdandı. Sonra o zamana kadar birlikte çalıştığı arkadaşlarını veda etmek üzere aramaya koyuldu.

Londra'nın oradan bir mil uzagındaki bir yerinde Jim Rawlings küçük ama pahalı bir kuyumcu dükkânının kapısını açmaktaydı. Bu dükkân Bond Sokağının yoğun trafiğinden ancak iki yüz metre uzakta, bir yan sokak içindeydi. Dükkânın içi loştu, ama asılı ışıklar tam vitrindeki ve teşhir dolaplarındaki nadide ve antika parçaların üzerine gelmekteydi. Belli ki, burası daha çok antika eserlerle ilgileniyor, çağdaş ürünlere pek önem vermiyordu.

Rawlings koyu renk takım elbise, ipek gömlek, dikkati çekmeyen bir kravat ve elinde mat ama kusursuz bir evrak çantasıyla içeriye girdi. Tezgâhın arkasındaki kız başını kaldırıp baktı, bir anda müşterilerinin hakkını teslim ettiği belli oldu. Adam otuz altı yaşında olduğu halde, ince ve sağlam, yarı kibar, yan sert birine benziyordu. Bu karışım her zaman beğenilirdi. Kız göğsünü öne doğru çıkardı, ona parlak bir bülümseme yolladı.

«Yardımcı olabilir miyim?»

«Bay Zablonsky'i görmek istiyordum. Özel olarak.»

Konuşmasındaki alt tabakanın Cockney aksanı, bu adamın müşteri olamayacağını açığa vurmuştu. Kızın yüzü asıldı.

«Birinin temsilcisi misiniz?» diye sordu.

Rawlings, «Kendisine Bay James görüşmek istiyor deyin, yeter,» dedi.

Tam o sırada dükkânın dibindeki aynalı kapı açıldı, Louis Zablonsky çıktı. Kısa boylu, çok zeki ve tecrübeli, elli altı yaşında bir adamdı, ama daha yaşlı gösteriyordu.

«Bay James,» diye gülümsedi. «Görüştüğümüze ne kadar sevindim! Lütfen odama buyurun. Nasılsınız bakalım?» Rawlings'i tezgâhın arkasına geçirip kendi özel odasına soktu. «Tamam, Sandra, canım,» diye seslendi kıza da.

Küçük ve karmaşık odaya odaya girince aynalı kapıyı kapayıp kilitledi. İçerden bakıldığında dükkân görülebiliyordu. Yalnızca bir yanı aynaydı camın. Dükkân sahibi Rawlings'e antika çalışma masasının karşısındaki koltuğu gösterdi, kendisi de masanın döner koltuğuna geçti. Tepedeki tek ampulün ışığı dosdoğru sümenin üzerine vuruyordu. Adam Rawlings'i keskin bakışlarıyla süzdü.

«Evet, Jim, neler yaptın bakalım?»

«Sana bir şey getirdim, Louis. Beğeneceğin bir şey. Sakın bana bu işe yaramaz demeye kalkma.»

Rawlings elindeki evrak çantasını açtı. Zablonsky de bu arada ellerini iki yanına açmıştı.

«Jim, hiç ben öyle şey...» Rawlings'in çantasından çıkarıp sümenin üzerine dizmeye başladığı parçaların ne olduğunu görünce sözü yarım kaldı. Hepsi sıralanıp bittiğinde hâlâ inanmaz bakışlarla bakmayı sürdürüyordu.

«Glen Elmasları,» diye soludu. «Gidip Glen Elmaslarını çalmışsın. Henüz gazetelere bile geçmedi.»

«Belki hâlâ Londra'ya dönmemişlerdir,» dedi Rawlings. «Alarm falan çaldırmadım. Ustayımdır, biliyorsun.»

«En iyisisin, Jim, en iyisi. Ama Glen Elmasları!!! Neden söylemedin bana?»

Glen Elmaslarının nasıl el değiştireceği soygundan önce saptanabilse, herkesin işinin büyük ölçüde kolaylaşacağını

Rawlings de biliyordu kuşkusuz. Ama o hep kendi yöntemlerini uygular, çok dikkatli çalışırdı. Kimseye güvenmezdi. Louis Zablonsky gibi birinci sınıf aracılara bile. Böyle aracılar baskına uğrar da uzun süren sorgulamalara alınırlarsa, kendi durumlarını iyiye çevirebilmek için gelecekteki bir soygunla ilgili bilgiyi de satabilirlerdi polise elbette. Scotland Yard'ın ciddi çalışan elemanları Zablonsky'yi biliyorlardı. Adam hiç hapse girmemiş olmasına rağmen. İşte Rawlings bu yüzden projelerini asla önceden açıklamaz, her zaman hazırlıksız yakalardı karşısındakileri. Bu nedenle soruya cevap vermedi.

Zablonsky zaten sümenin üzerinde parıldayan mücevherlere dalmış gitmişti. Bu parçaların hikâyesini kimse anlatmadan da biliyordu.

1936 yılında elmaslara veraset yoluyla sahip olan Dokuzuncu Sheffield Dükünün, biri oğlan, biri kız iki çocuğu olmuştu. Kız, Lady Fiona Glen'di. Babası 1980 yılında ölünce elmasları unvanının vârisi olan oğluna değil, bu kızına bırakmıştı.

Yaşlı dük 1974 yılında, oğlu yirmi beş yaşına geldiği zaman, onun gazete sütunlarında «Doğanın Bekârları» diye değinilen gruptan olduğunu büyük bir üzüntüyle farketmiş bulunuyordu. Gelecekte ünlü Glen Elmaslarını takacak Margate Kontesleri Sheffield Düşesleri olmayacaktı. Bu nedenle de kızına bırakmıştı elmasları.

Zablonsky, Lady Fiona'nın babasının ölümünden sonra elmasları ara sıra takmaya başladığını biliyordu. Sigorta yetkililerinin isteksizce verdiği izinle tabii. Genellikle yardım amacıyla düzenlenen balo ve galalara takıyordu kadın elmasları. Öyle yerlere pek sık giderdi zaten. Geri kalan zamanda elmaslar yıllardan beri Park Lane'deki Coutts Bankasının karanlık kasasında yatıp durmaktaydılar.

«Yılbaşından önce Grosvenor House'da verilen balodan mı?» diye sordu gülümseyerek. Rawlings omuz silkti. «Ah, ne yaramaz çocuksun Jim. Ama öyle de yeteneklisin ki!»

Bay Zablonsky, Lehçeyi, Yidiş dilini ve İbraniceyi çok güzel

konuşurdu, ama kırk yıldan beri İngiltere'de oturuyor olmasına rağmen bir türlü İngilizcenin üstesinden gelememiş, o berbat aksanından kurtulamamıştı. Ayrıca bu dili çok eski zamanlarda yazılıp hazırlanmış kitaplardan öğrendiği için de, bugün artık modası geçmiş gözüyle bakılan deyim ve sözcükler kullanırdı. Rawlings bu adamın aslında espriye yatkın bir insan olmadığını, hele neşeli biri hiç olmadığını bilirdi. Karısı Beryl Zablonksy anlatmıştı ona, çocukluğunda bir toplama kampında erkekliğinin nasıl elinden alındığını, kendisinin nasıl cinsellikten yoksun bir insan haline getirilip yaşam hevesinin sndürüldüğünü.

Zablonsky elmaslara, gerçek bir **connoisseur**'ün takdiriyle hayran hayran bakıp duruyordu. Hayal meyal hatırlamaktaydı. 1960'ların ortalarında bir ara Lady Fiona Glen'in istikbal vaat eden parlak bir genç memurla evlendiğini okumuştu bir yerlerde. Adam bugün bakanlıklardan birinde çok saygın bir görevdeydi. Aile Londra'nın batı kesimindeki en lüks apartmanlardan birinde oturuyor, bu yaşam düzeyini kadının serveti sayesinde tutturabiliyordu.

«Evet, ne diyorsun, Louis?»

«Hayran kaldım, sevgili dostum Jim. Gerçekten hayran kaldım. Ama şaşırdım da. Bunlar sıradan taş değil. Elmas dünyasının her yerinde, herkesin tanıdığı şeyler. Ne yaparım ben bunları?»

«Sen bana söyle,» dedi Rawlings.

Louis Zablonsky ellerini iki yana açtı.

«Sana yalan söyleyecek değilim, Jim. Her şeyi açıkça anlatacağım. Glen Elmasları sanırım 750.000 sterline falan figorta edilmiş olmalı. Gerçekten de, Cartier bunları vitrinine koyup da yasal yollardan satmaya kalksa, o kadar ederdi, eminim. Ama belli ki, o yoldan satılmalarına imkân yok. Bu durumda geriye iki seçenek kalıyor. Birincisi, bu elmasları asla kimseye gösteremeyeceğini, hatta kendisinin bunlara sahip olduğunu bile açığa vuramayacağını bildiği halde, yine de onlara sahip olmak isteyen zengin bir müşteri bulmak. Kendi kendineyken çıkarıp

seyretmeye, zevklenmeye eğilimli o pinti zenginlerden biri. Böyle insanlar gerçekten vardır ama sayıları pek fazla değildir. Bulunursa, sanırım demin söylediğim fiyatın yarısı kadar bir para karşılığında satılabilir.»

«Böyle bir alıcıyı ne zaman bulabilirsin?»

Zablonsky omuz silkti.

«Bu yıl, gelecek yıl, herhangi bir zaman ya da hiçbir zaman. Böyle bir şeyi gazete ilanıyla bulamazsın ki!»

«Çok uzun süre,» dedi Rawlings. «Oteki yol nedir?»

«Montürlerinden çıkarmak. Sırf bu bile değerini 600.000 sterline indirmeye yeter zaten. Sonra yeniden perdahlamak ve her birini ayrı ayrı, tek tek taşlar olarak satmak. Sanırım 300.000 sterlin kadar eder. Perdahlayan da kendi payını isteyecektir. Masrafları ben şahsen karşılarsam sana 100.000 sterlin verebilirim ama ancak işin sonunda. Satışlar da bittikten sonra.»

«Peşin ne kadar verebilirsin peki? Hava soluyarak yaşayamam ya, Louis!»

«Kim yaşayabilir ki?» dedi yaşlı adam. «Bak, beyaz altın montürlerin hurda piyasasındaki fiyatına karşılık belki 2000 sterlin, küçük taşların yasal piyasada satımından da da aşağı yukarı 12.000 sterlin desek, elime çarçabuk 14.000 sterlin geçebilir demektir. Sana bunun yarısını peşin olarak verebilirim. Hemen ve nakit. Ne dersin?»

Yarım saat daha konuşup anlaşmaya vardılar. Louis Zablonsky kasasından 7000 sterlini çıkardı. Rawlings evrak çantasını açtı, banknotları içine yerleştirdi.

«Güzel çanta,» dedi Zablonsky. «Kendine ödül mü veriyorsun?»

Rawlings başını iki yana salladı.

«Yan ödül olarak geldi,» dedi. Zablonsky işaret parmağını Rawlings'in burnuna doğru sallarken, dilini dişlerine, «çık, çık, çık...» diye vurdu.

«Ondan hemen kurtulmaya bak, Jim. İş artıklarını asla saklama. Rizikoya girmeye değmez.»

Rawlings düşündü, başını evet anlamında salladı, veda edip ayrıldı.

John Preston gün boyu araştırma ekibindeki dostlarını aramış, onlara veda etmiş durmuştu. Hepsi onun gidişinden üzüntü duyuyor, bu da ona bir tür doyum veriyordu. Sonra kırtasiye işleri başladı, daha sonra da Bobby Maxwell bir merhaba demeye uğradı.

Preston onu pek az tanırdı. Sevimli bir gençti aslında «Beş» bünyesinde başarılı olmaya çalışıyor, en iyi terfi olanaklarını da Harcourt-Smith'e yaranmakta görüyordu. Preston da onu suçlayamazdı bundan ötürü.

Kendisi geç gelmişlerdendi. Ordudan gizli servise 1981 yılında geçmişti. Kırk bir yaşındaydı o zamanlar. Pek yukarılara tırmanamayacağını zaten biliyordu. Geç gelenler olsa olsa bölüm başı olabilirlerdi, o kadar.

Genel Müdür görevinden ayrıldığında, eğer içerde uygun bir aday yoksa, baş mevkiin kuruluş dışında birine verildiği de olurdu. Beş'te çalışan elemanlar her seferinde pek üzülürlerdi böyle olunca. Ama Genel Müdür Yardımcısı, altı bölümün ve servislerin başlarının da çoğu, her zaman ömrünü burada geçirenlerden olurdu.

Maxwell'le, masasındaki kâğıt işlerini pazartesi bitireceği, salıyı da ona bilgi vermekle geçireceği konusunda anlaştılar. Yeni gelene, yürümekte olan soruşturmaların anahatlarını anlatmak gerekiyordu elbette. Bundan sonra birbirlerine iyi şanslar dileyip, sabaha tekrar buluşmak üzere ayrıldılar.

Preston kolundaki saate bir göz attı. Gece geç vakte kadar çalışması gerekiyordu. Odasının kasasından işler durumdaki her dosyayı tek tek çıkarması, içlerinden tehlikesizce kayıt servisine gidebilecek olanları ayırması, diğerlerini satır satır okuyup kendini Maxwell'e özet bilgi verecek şekilde hazırlaması şarttı.

Ama önce adam gibi bir içki içmek zorundaydı. Asansöre binip bodruma, Gordon'un o zengin barının bulunduğu yere indi.

Louis Zablonsky salı gününü arka odasında kapıyı kilitleyip çalışarak geçirdi. Yalnız iki kez dışarı çıkıp gelen müşterilerle konuştu, o kadar. Bereket versin, pek fazla müşteri gelen günlerden olmamıştı o gün. Buna içinden şükrediyordu.

Ceketini çıkarmış, gömleğinin kollarını, tüysüz kollarının yukarısına doğru sıvamış, öyle çalışıyordu. Glen Elmaslarını beyaz altın montürlerinden dikkatle çıkardı. Dört iri taş, yani küpelerin onar karatlık taşlarıyla taç ve gerdanlığın yirmişer karatlık koca elmasları kolaylıkla, çabucak yerlerinden çıktılar.

Bir kere yataklarından çıkardıktan sonra artık onları daha iyi inceleyebilirdi. Gerçekten çok güzeldiler. Alev saçarcasına, pırıl pırıldılar ışığın altında. Mavi beyaz türden oldukları zaten biliniyordu. Bir zamanlar «Nehir üstü» demek modaydı böylelerine. Bugünlerde sınıflandırmada «D-kusursuz» deyimi kullanılıyordu. Hayran hayran seyretme süresi sona erince, dört taşı küçük kadife bir keseye koydu. Bundan sonra, geri kalan kırk küçük elması yuvalarından çıkarmak gibi yorucu ve uzun süreli işe gömüldü. Çalışırken ışık ara sıra sol kolunun alt tarafındaki beş haneli dövme numara üzerine düşüyordu. Bu tür sayıların önemini bilenlerin gözünde, bunun yalnızca bir tek anlamı vardı. Auschwitz'in damgasıydı bu.

Zablonsky 1930 yılında doğmuştu. Polonya Yahudisi olan Varşova'lı bir kuyumcunun üçüncü oğluydu. Almanlar Polonya'yı işgal ettiğinde dokuz yaşında olan çocuk, 1940 yılında çevresi kapatılan Varşova gettosunda kalmıştı. O gettoda yaklaşık 400.000 Yahudi vardı ve dağıtılan yiyecekler açlıktan ölme sınırının epey altındaydı.

1943 yılının 19 Nisanında getto halkından sağ kalmış

90.000 kişi, aralarındaki tek tük güçlü kuvvetli kişinin liderliğinde ayaklandılar.

Louis Zablonsky on üç yaşına yeni girmişti ama öyle sıska, öyle cansızdı ki, beş yaş daha küçükmüş gibi duruyordu.

Sonunda getto Waffen-SS birliklerine teslim oldu ve 16 Mayıs günü General Juergen Stroop içeriye girebildi. Louis idamlardan da kurtulan pek az sayıda insan arasındaydı. Halkın çoğu, yani yaklaşık 60.000 kişi kadarı ölmüştü. Ya kurşunla, ya yıkılan binalar altında kalarak ya da idam edilerek. Geriye kalan 30.000 kişinin hemen hepsi yaşlı erkekler, kadınlar ve çocuklardı. Zablonsky de bunlar arasındaydı. Çoğu Treblinka'ya yollanıp öldüler.

Ölümle yaşam arasındaki kararı veren o manyak rastlantılardan biri sonucu, Zablonsky'nin bindiği yük treninin lokomotifi bozuldu. Katar çözülüp başka bir lokomotife bağlandı ve soluğu Auschwitz'de aldı.

Orada Zablonsky de fırınlara yollanacakken, mesleğinin kuyumculuk olduğunu söyleyince, yeni getirilen Yahudilerin üzerinde hâlâ bulunabilen takıları sınıflandırmaya yardım eder diye sağ bırakıldı. Derken günlerden bir gün onu kamp hastanesine çağırdılar, durmadan gülümseyen sarışın bir adama teslim ettiler. «Melek» diye ad takılmış bu adam, o sıra yeniyetme Yahudi çocukların cinsel organları üzerinde birtakım manyakça deneyler yapmakla meşguldü. Louis Zablonsky de, Josef Mengele'nin ameliyat masası üzerinde, anestezi kullanılmaksızın hadım edildi.

Küçük elmasların kırkıncısını da çıkardıktan sonra, içlerinden bir ikisini kaybedip etmediğini anlamak için bir kez daha saydı, sonra da tartma işine başladı. Evet, kırk taneydi. Ortalama yarım karat tutturuyorlardı ama çoğu daha küçüktü. Nişan yüzüğü tipi şeylerdi ama hepsi birarada 12.000 sterlin ederdi. Bunları Hatton Garden'de satar, kimse de anlamazdı. Satıcıları tanıyordu. Oturup beyaz altın montürleri ezerek şekilsiz bir külçe meydana getirmeye koyuldu.

1944 yılı sonlarında Auschwitz'de sağ kalanlar batıya doğru zorla yürütülmüşlerdi. Zablonsky sonunda kendini Bergen-Belsen'de buldu ve diriden çok ölü halde, İngiliz ordusu tarafından kurtarıldı.

Uzun süre hastanelerde yattıktan sonra İngiltere'ye getirildi. Masrafını Kuzey Londra'lı bir haham karşılamıştı. Bir süre daha nekahat döneminde kaldıktan sonra bir kuyumcu yanına çırak olarak girdi. 1960'ların başında oradan ayrılıp kendi kuyumcu dükkânını açtı. İlk dükkânı Doğu Londra'daydı. On yıl sonra da batı kesiminde, bugün sahip olduğu daha kârlı işyerini açmayı başardı.

Daha doğu kesiminde, rıhtımlara yakın yerde çalışırken, denizcilerin dış ülkelerden getirdiği değerli taşlarla ilgilenmeye başlamıştı. Seylan'dan zümrütler, Afrika'dan elmaslar, Hindistan'dan yakutlar, Avustralya'dan opaller. 1980'lerin ortalarında artık hem yasal, hem de yasadışı ticaretleri sayesinde pek zengin bir adam olmuştu. Londra aracılarının en başta gelenlerinden biri olup, elmas konusunda uzmandı. Golders Green'de, bahçe içinde güzel bir evi vardı. Mahallede Yahudi topluluğunun temel direklerinden sayılıyordu.

Beyaz altınlar karmaşık bir külçe haline geldiği zaman onu da bir keseye attı. Sandra'ya gidebileceğini söyledi, odasını topladı, sonra ilk dört taşı yanına alıp kendi de çıktı. Evine doğru giderken yolda bir telefon kulübesinden Belçika'nın Antwerp kentinde bir numarayı aradı. Aradığı bu yer, Nijlen adlı küçük bir köydeydi. Evine varınca İngiliz Havayollarına telefon edip ertesi gün Brüksel'e kalkan uçakta kendine yer ayırttı.

Thames nehrinin güney kıyısında, bir zamanlar çürümekte olan rıhtımın yerinde, şimdi koskoca bir inşaat projesi adım adım ilerlemekteydi. Yeni yükselen binalar arasında koca moloz yığınları duruyor, dökülmüş eski tuğlalar, toz toprak arasında yatıyordu. Buranın bir gün gelip yeni apartmanlarla, mağa-

zalarla, çok katlı otoparklarla dolması bekleniyordu, ama bunun ne zaman tamamlanacağını da kimsenin bildiği yoktu.

Havanın sıcak olduğu akşamlarda ayyaşlar bu çerçöpün arasında sızar, bir eşyasını gözden yoketmek isteyen her Londra «çehre»si de, onu alıp buraya getirir, yakar, kurtulurdu.

6 Ocak Perşembe akşamı geç saatte Jim Rawlings orada yürümekteydi. Karanlıkta gözükmeyen taşlara çarpıp çarpıp tökezliyordu. Gerçi onu gören falan yoktu, ama eğer olsaydı, bir elinde iki galon benzin, öbür elinde güzel yapılmış bir evrak çantası taşımakta olduğunu da farkederdi.

Louis Zablonsky çarşamba sabahı Heathrow Havaalanı kontrolünden güçlük çıkmadan geçti. Sırtında koca bir palto, başında yumuşak bir tüvit şapka vardı. Ağzında da kocaman bir pipo, Londra'dan Brüksel'e uçmakta olan işadamı kalabalığın arasına karıştı.

Uçakta hosteslerden biri ona eğilip fısıldadı. «Pipoyu bu salonda içmenize izin veremeyiz, efendim.» Zablonsky özür dileyerek pipoyu cebine tıktı. Ama üzülmedi. Zaten tütün içmezdi. Kaldı ki, o pipoyu yaksa da, pek çekemezdi sıkıştırılmış tütünün altında armudi biçimli, 58 yüzeyli elmaslarla hele.

Brüksel Ulusal Havaalanında bir araba kiralayıp otoyoldan kuzeye doğru ilerledi. Zaventem'i geçip Mechelen'e yaklaşırken sağa saptı, kuzeydoğuya, Lier ve Nijlen tarafına yöneldi.

Belçika'daki elmas sanayii daha çok Antwerp çevresinde yoğunlaşmış olup, çoğu da Pelikaanstraat'daydı. Yani büyük firmaların teşhir yerleri ve atölyeleri oradaydı. Ama diğer birçok sanayi gibi, bu sanayi de bir ölçüde, mal arzı ve sanatsal işleme konusunda az sayıdaki firma dışı, serbest çalışan ustalara bağlıydı. Kendi atölyelerinde çalışan tek tek insanlara taşeron olarak iş gördürülür, bunların bir bölümü montür yapar, bir bölümü de temizleme ve yeniden cilalamayla uğraşırdı.

Bağımsız çalışanların pek çoğu da yine Antwerp'de oturur-

lardı. Aralarında Doğu Avrupa kökenli Yahudiler çoğunluktaydı. Kentin doğu kesimindeki Kempen denilen yerde de, bir dizi derli toplu, temiz köyde Antwerp sanayiine çalışan böyle kimselerin atölyeleri vardı. İşte Nijlen de bu Kempen yöresinin ortasında, otoyolun Lier ve Herentals demiryoluyla kesiştiği yerde bulunmaktaydı.

Molenstraat'ın ortalarında bir yerde Raoul Levy adlı bir Polonya Yahudisi yaşardı. Savaştan sonra Belçika'ya yerleşmiş olan bu adam, aynı zamanda Louis Zablonsky'nin de ikinci dereceden kuzeniydi. Levy'nin mesleği elmas kesiciliğiydi. Karısı ölmüş olduğundan, ufacık, şirin tuğla evinde tek başına otururdu. Evin arka tarafında da atölyesi vardı. Zablonsky arabasını buraya doğru sürdü ve öğle yemeği saatinden biraz sonra akrabasıyla buluştu.

Bir saat kadar tartıştıktan sonra bir anlaşmaya varabildiler. Levy taşları yeniden cilalayacak, bunu yaparken ağırlıklarından mümkün olduğunca az fire vermeye çalışacaktı. Ama yine de elmasları tanınmaz hale getirecek kadar yontmak zorundaydı. 50.000 sterlin üzerinde anlaştılar. Yarısı peşin, yarısı da dördüncü taşın satışından sonra ödenecekti. Zablonsky oradan ayrılıp Londra'ya döndü.

Raoul Levy'nin derdi, yeteneğinin ve becerisinin eksik olması değildi. Yalnızlıktı onun derdi. Haftada bir tek kereye mahsus eğlencesini hevesle beklerdi. Trenle Antwerp'e gidip en sevdiği kahve arkadaşlarıyla buluşmaya, gece boyunca işten meslekten konuşmaya bayılırdı. Üç gün sonra yine oraya gitti, ama bu kez işten konuşması sınırı aşıverdi.

Louis Zablonsky'nin Belçika gezisi sırasında John Preston da yeni görevine alışmaya çalışıyor, ikinci kata yerleşmiş bulunuyordu. Hiç değilse Gordon'dan çıkıp başka bir binaya taşınmak zorunda kalmadığına memnundu.

Kendinden önce bu görevde bulunan adam yıl sonunda emekliye ayrılmış, iki yıldan beri ona vekâlet eden yardımcısı da herhalde kendisinin bölüm başı olarak atanacağını beklemişti. Ama adam düş kırıklığına dayanmasını bildi, Preston'a görevin gerekleri hakkında yararlı bilgiler verdi. Bu iş Preston'a biraz tekdüze gibi görünüyordu.

Öğledensonra odasında yalnız kalınca, Preston önündeki devlet dairesi binalarının listesine bir göz attı. A servisinin görevi bu binalarla ve oralarda çalışanlarla ilgiliydi. Liste onun sandığından çok daha uzundu ama çoğu güvenlik açısından duyarlı sayılacak türden değildi. Meğer ki, siyasal rezalet sayılacak bilgi sızmaları olmasın. Belge çalınması, örneğin. Bu her zaman büyük tehlikeydi, çünkü memur sendikaları aşırı sol görüşlü memurları bünyelerine almaya pek meraklı olurlardı Yine de böyle durumlar bakanlığın kendi güvenlik görevlilerine bırakabilirdi.

Preston'un açısından en önemli yerler, Dışişleri, Bakanlar Kurulu binası ve Ulusal Savunmaydı. Bunların belgeleri pek gizli olurdu. Öte yandan hepsinin de elbette ki iç güvenlik örgütleri oldukça sağlamdı. Preston içini çekti. Telefonun başına geçip birkaç yeri aradı, önemli bakanlıkların güvenlik baş görevlileriyle tanışma randevuları almaya koyuldu.

Telefonlar arasında bir ara, iki kat yukardaki eski bürosundan buraya getirdiği kişisel eşyalarına gözü ilişti. Yerinde bulamadığı birisinin kendisini aramasını beklerken kalktı, odasının kasasını açtı, dosyaları birer birer oraya koymaya başladı. En sonuncusu, geçen ay verdiği rapordu. Kayıtta «işlemsiz» olara gömülen asıldan başka, tek kopya da buydu. Omuz silkip onu da kasanın en arkasına koydu. Bir daha kimse oradan alıp bakmayacaktı o rapora herhalde. Ama yine de kendi kopyasını neden saklamasındı ki? Hiç değilse anı olarak. Az ter dökmemişti onu hazırlayana kadar.

3

H.A.R. Philby'den

Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Genel Sekreteri'ne

Moskova,
7 Ocak 1987, Çarşamba

İzninizle, Sayın Genel Sekreter, Ingiltere İşçi Partisinin geçmişi konusunda mümkün olan en kısa şekilde açıklama yaparak ve son on dört yıldan beri ödün vermez solun bu parti kademelerine başarılı biçimde, sonunda partiyi ele geçirebilecek düzeyde sızmasıyla ilgili bilgi vererek başlamak istiyorum.

Parti başlangıçta sendikalaşma akımı içinde, son zamanlarda örgütlenen Ingiliz emekçi sınıfların siyasal bir kolu olmak üzere kurulmuştur. Başlangıçtan bu yana ılımlı burjuva sosyalizmiyle kolkola olagelmiş, devrimden çok reform yolunu seçmiştir. O zamanlar gerçek Marksist-Leninist'lerin yeri ve yuvası, Komünist Partiydi.

İngiltere'deki Marksist-Leninizmin kaynağı her zaman için sendikal hareketlerdir, ama gerçek inananlar İşçi Partisine alınmıyordu. Gerçi 1930'dan başlayarak Sovyet yanlısı birkaç arkadaşımız İşçi Partisine sızmayı başarmıştı; ne var ki, bir kez girdikten sonra dikkati çekmeyecek şekilde davranmak zorunda kalmışlardı. Moskova'nın diğer bazı dostla-

rı, partiye girmeye çalışırken teşhis edilmiş, girmelerine izin verilmemiş, girmiş olanlar da üyelikten çıkarılmıştı.

İngiltere'deki gerçek dostlarımızın uzun yıllar boyunca İşçi Partisi dışında tutulması, kısaca iki kelimeyle özetlenebilir · Yasak Liste.

Söz konusu olan şey, yasak kuruluşların listesidir. Gerçek devrimci sosyalistleri içeren, yani Marksist-Leninist'leri içeren bu daha küçük gruplarla İşçi Partisinin dostane temasları tümüyle yasaktı. Ayrıca bu yasak liste nedeniyle, katı sol grupların üyesi olan hiçbir kimsenin İşçi Partisine üye olarak katılmasına izin verilmiyordu. Yasak liste elli yıl boyunca çeşitli İşçi Partisi liderlerince korundu, hepsi ona uydular.

İşçi Partisi, solun hükümet olabilecek şekilde, büyük bir kalabalık tarafından desteklendiği tek parti olduğu için, oraya sızmak ve orayı ele geçirmek, yani Lenin'in klasik öğretilerindeki deyime göre «girme», o yıllarda uzak bir hayal olarak kalmıştır. Buna rağmen partinin içindeki dostlarımız yorulmak bilmeksizin, gizliden gizliye çalışmışlar ve 1973 yılında sonunda başarıya ulaşmışlardır.

O yıl Parti henüz Harold Wilson'un zayıf ve bezdirici yönetimi altındayken, dostlarımız Parti Ulusal Yönetici Komitesinde az farklı bir üstünlüğü ele geçirmiş, bundan yararlanarak Yasak Listesinin kaldırılmasına ilişkin bir karar çıkartmayı başarmışlardır. Bu sonuç, onların hayal edemeyeceği kadar büyük bir başarıdır.

Baraj kapakları bir kez açıldıktan sonra 1945 sonrası kuşağın çok sayıda katı sol genç eylemcileri Partiye doluşmuş, hemen kendilerini parti örgütünün her kademesindeki görevlere aday olarak ortaya atmışlardır. Artık «girme» nin, etkilemenin ve sonuçta teslim almanın yolu açılmıştır ve işte o teslim alma da şimdi gerçekleşmiş bulunmaktadır.

1973'den bu yana çok önemli olan Ulusal Komite, ender olarak katı sol çoğunluğun kontrolünden ayrılmış ve bu komi-

temin silah olarak kullanmasıyla Parti Tüzüğü ve Partinin yüksek düzeyli görevlerinin dağılımı tanınmayacak kadar değişmiştir.

Burada kısa bir tanımlama yaparak, İngiltere İşçi Partisindeki ve sendikal akımdaki «dostlarımız» dediğim zaman kimleri kastettiğimi açıklamak istiyorum. Bu kişiler iki grup halinde toplanabilir; biri isteyerek, diğeri de farkında olmadan dostumuz olanlardır. Birinci gruptan söz ettiğim zaman kastettiklerim, yumuşak solcu ya da Troçkist olmayanlardır. Çünkü bunların ikisi de Moskova'dan nefret ederler, yalnız farklı nedenlerle. Benim söz ettiklerim aşırı katı solculardır. Bunlar adlanmış, yapı olarak Marksist-Leninist kimselerdir, kendilerine komünist denmesinden hoşlanmazlar, çünkü bu sözcük hiçbir işe yaramayan İngiliz Komünist Partisine üye olmak gibi bir durumu hatıra getirmektedir. Bunlar yine de Moskova'nın güvenilir dostları olup, olayların onda dokuzunda Moskova'nın isteğine göre hareket ederler... O istek belirtilmemiş olsa bile, hatta eylemi yapan insan «kendi vicdanına» ya da «Ingiltere'nin çıkarlarına» göre hareket ettiğini iddia etse bile.

Şu sıra İngiltere İşçi Partisi içinde olan dostlarımızın ikinci grubuysa şöyledir: Marksist-Leninizm sayılabilecek kadar sol bir sosyalizme derin bir siyasal ve duygusal inanç duyarlar. Herhangi bir durumda, otomatik olarak gösterdikleri tepki, Sovyet dış politikasına paralel ya da uyumlu olup, İngiltere'ninkine ya da Batı ittifaklarınınkine karşı olur. Böyle bir kişiye brifingler vermek ya da onu eğitmek gereksizdir ve zaten herhalde böyle bir şey önerilse gücenir. Bu kişi bilerek ya da bilmeyerek, belki inancının, belki çarpık vatanseverliğinin, belki tahrip etme isteğinin, kazanma isteğinin, yükselme isteğinin, baskıya karşı korkusunun, ya da sürüye uyma veya ondan ayrılma isteğinin etkisiyle, Sovyet çıkarlarına fevkalâde uygun hareketler yapacaktır. Bunlar bizim yararımıza etkileme ajanlarıdır.

Bunların hepsi, elbette ki, demokrasiyi aradıklarını ileri sürmektedirler. Bereket versin, Ingiltere halkının büyük çoğunluğu, demokrasi denilince halen çok partili bir sistemi anlamakta, yönetim erkinin belli aralarla yetişkin seçmenlerin gizli olarak vereceği oyla işbaşına gelmesini düşünmektedirler. Hiç kuşkusuz bizim katı sol dostlarımız da yemek yiyen, içki içen, soluk alan, uyuyan, rüya gören, uyanık bulundukları her saati de sol kanat politikası uğruna uğraşarak geçiren kimseler olduklarından, onlara göre de «Adanmışların Demokrasisi» demek, kontrolün kendi ellerinde ve kendileri gibi düşünen insanlar elinde bulunduğu bir sistem demektir. Ingiltere basını bu yanlış kavramayı düzeltmek için, çok şükür ki, pek az adım atmaktadır.

Böylece 1973'den itibaren İşçi Partisi içindeki dostlarımız çabalarını Partiyi içerden ele geçirmek üzerinde yoğunlaştırmışlardır ki, bu da ancak Yasak Listesinin ortadan kalkmasıyla mümkün olabilecek bir şeydir. Şu şekilde gerçekleştirilmiştir :

İşçi Partisi her zaman için üç ayak üzerinde duran bir sehpaya benzer : Sendikalar, Parti Örgütü ve bir de Parlementoya girmiş olan İşçi Partili milletvekilleri. Parti lideri her zaman bunların arasından seçilmektedir.

Bu üçünün arasında en güçlüsü sendikalardır ve bunun iki nedeni vardır. Birincisi, partinin gelir kaynağı onlardır, masrafları milyonlarca işçinin ücret çeklerinden aldıkları kesintilerle onlar karşılarlar. Ikincisi, Parti toplantısında milyonları temsilen büyük oya sahiptirler. Bu blok oylar hem önemli kararların kabulünde işe yarar, hem de Parti Ulusal Yönetici Komitesinin üçte birini seçer.

Bu oy sahibi sendikaların yönetim kurulları son derece önemlidir. Üyeleri full-time sendika eylemcileri ve görevlileri olup, sendika politikasını kararlaştıran kimselerdir. Bunlar piramidin en tepe noktasıdır. Aynı piramidin orta kısımlarını bölge yetkilileri, alt bölümünü de şube yetkilileri oluşturur. Bu

nedenle sendika görevlerini katı solun etkili bir şekilde devralması önemlidir ve sonunda gerçekleştirilmiştir.

Bu olayda dostlarımızın en büyük yardımcısı, sıradan sendika üyelerinin sendika şube toplantılarına katılma zahmetine girişmemeleri olmuştur. Böyle olunca her toplantıya katılan eylemciler binlerce şubeyi ele geçirebilmiş, yüzlerce bölgenin kontrolünü ele almış, Ulusal Yönetici Komitenin de en üst mevkilerine gelmişlerdir. Bugün artık İşçi Partisi Yönetimiyle ilgili seksen sendikanın en büyük on tanesinin başında katı sol yöneticiler vardır ki, 1970'lerin başlarında yalnızca iki sendikada durum böyleydi. Bu başarı, milyonlarca ter döken İngiliz emekçisine rağmen, yalnızca on bin adanmış kişi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Katı solun egemen olduğu sendika oylarının önemi, birazdan Parti liderinin nasıl seçildiğini anlattığımda daha iyi belli olacaktır. Sendikalar bu seçimde yüzde kırk oyu ellerinde bulundurmaktadırlar.

Bundan sonra Parti Orgütü gelmektedir. Bunun merkezinde Genel Yönetim Komitesi bulunur, görevi Partinin günlük işlerini yürütmenin yanı sıra, parlamentoya girecek işçi adaylarını seçmektir. 1973-83 arasında katı eylemci aşırı solcu gençler buralara da sızmaya başlamış, kimsenin yüz vermediği tenha toplantıları hiç kaçırmamaları sayesinde eski görevlilerin ayağını kaydırıp yerlerini almayı başarmışlardır.

Durum böyle olunca, Parlamentoda oturmakta olan ve eski Merkezcileri temsil eden milletvekillerinin durumu giderek zorlaşmıştır. Ama onları yerlerinden atmak kolay değildir. Ne var ki, bu da 1979 yılında Brighton'da parlak şekilde başarılmış, üyelerin her yıl Yönetim Komitesince yeniden seçilmesi ya da üyeliğinin iptali kararı alınmıştır. Bu karar, gücün belirgin şekilde el değiştirmesi sonucunu yaratmıştır. Büyük bir grup Merkezci istifa edip Sosyal Demokrat Partiyi kurmuş, diğer bazılarının üyeliği iptal edildiğinden politik hayattan uzaklaşmış, bazı çok güçlü Merkezciler de istifaya zorlan-

mıştır. Böyle olunca Parlamenter İşçi Partili üyeler küçük düşmüşler, forsları azalmıştır, ama yine de ellerinde bir hayati güç kalmıştır: İşçi Partisi liderini yalnızca onlar seçebilmektedirler. Üç ayağı birden fethetmek için o gücü de onların elinden almak şarttır. Bu da 1981 yılında Seçim Konseyinin oluşturulmasıyla sağlanmıştır. Yeni durumda oyların yüzde otuzu Parlamenter İşçi Partililer tarafından, yüzde otuzu Parti örgütü tarafından, yüzde kırkı da sendikalar tarafından verilecektir. Konsey her yeni lideri gerektikçe seçecek **ve her yıl ona güvenoyu verecektir.** Bu son **işlev,** şu andaki durum için son derece önemlidir. Şimdi bunu açıklamak istiyorum.

Yukarda anlattığım güç mücadelesi, bizi 1983 genel seçimleri noktasına getirmektedir. Gücün ele geçirilmesi işi o sıra hemen hemen bitmiştir, ama dostlarımız iki hata yapmışlardır. Lenin'in tedbirli ve temkinli olma öğretisinden sapmışlardır. Çok açık davranmış, çok göze görünmüşlerdir o mücadeleleri kazanmak için. Tam o sıra seçim olması, onları iş üstünde yakalamıştır. Katı **solun** durumu **sindirmek, yeniden** birleşmek için daha bir yıla ihtiyacı olduğu halde, o fırsatı bulamamıştır. Çok aşırı katı sol partinin sırtına bildiri çabuk yüklenmiştir. Örgüt derli toplu değil, henüz sarsıntı içindedir. Daha da kötüsü, İngiltere halkı katı solun gerçek yüzünü görmüştür.

Hatırlayacağınız gibi, 1983 **seçimleri** katı sol yönetimindeki İşçi Partisi için felaketle sonuçlanmıştır. **Ama** bence yine de bu sonuç, kötü kılık içinde gelmiş bir iyilik, bir şanstır. Bu sayede parti içindeki gerçek dostlarımız son kırk ay boyunca gerçekliğe dönebilmişlerdir.

Kısaca, 1983 yılında parlamentodaki 650 sandalyeden 209'unu İşçi Partisi alabilmiştir. Ama durum göründüğü kadar da kötü değildir. Bir kere bu 209 İşçi Partili parlamento üyesinden 100 tanesi kesinlikle sol, 40'ıysa katı soldur. Bu sayı küçük bile olsa, bugünkü Parlamenter İşçi Partisi, Avam Kamarasına tarih boyunca girmiş en sol gruptur.

İkincisi, oy sandıklarında başarısızlığa uğramak, mücadelenin artık bittiğini sanan budalaların aklını başına getirmiştir. Dostlarımız gücü ellerine geçirmek için **1979-83 arasında** verdikleri yoğun mücadeleden sonra, artık birliği yeniden sağlamak ve gelecek seçimleri de gözden uzak tutmamak gerektiğini anlamışlardır. Bu program da katı sol yönetimiyle 1983 Parti Konferansında başlatılmış, ondan beri de ara verilmemiştir.

Üçüncüsü, Lenin tarafından, burjuva toplumlarda çalışırken gizli çalışmak gerektiği yolunda verilmiş öğüdün değerini herkes anlamış ,o yola dönülmüştür. Yani bu son kırk ay içinde katı solun ana politikası, 1970'lerin başlarında ve ortalarında o kadar iyi sonuçlar vermiş olan gizlilik yöntemlerine dönmek olmuştur. Ataklık sindirilmiş, ağır ve aklı başında hareket yöntemleri benimsenmiştir. Bunu yapmanın büyük kişisel disiplin gerektirdiği ortadadır, yoldaşlar bunu da başarmışlardır.

Katı sol 1983'ten bu yana nezaket, hoşgörü ve ağırbaşlılık giysileri içindedir. Parti birliğine azami önem verilmekte, bunu sağlamanın önemi anlatılmakta, bu yolda katı sol dogmalardan bile inanılmaz ödünler verilmektedir. Marksist-Leninist dostlarımızın bu yeni, sevimli çehresi, hem merkez kanada, hem de basına son derece iyi ve sevindirici etkiler yapmaktadır.

Alttan alta Partinin ele geçirilmesi işi de tamamlanmıştır. Tüm önemli komiteler bugün ya katı solun elindedir ya da bir olağanüstü toplantıyla hemen ele geçebilecek durumdadır. Fakat... ki bu önemli bir «fakat» olmaktadır, dostlarımız bu komitelerin başkanlığını genellikle **yumuşak** sol ellere, hatta zaman zaman, gerek görülürse, bir Merkezcinin ellerine teslim etmiş durumdadırlar.

Merkezci kanat, yaklaşık bir düzine kuşçucunun dışında, yeni yerleşen birlik duygusundan ve kendilerini kimsenin ra-

hatsız etmemesinden memnundur. Bununla birlikte, demir yumruk halen kadife eldiven içindedir.

Örgüt düzeyinde, Bölgesel Yönetici Kurulların katı sol tarafından ele geçirilmesi sessizce sürdürülmüş, basından ve kamuoyundan pek az dikkat çekmiştir. Geri kalan yetmiş sendikadan en büyük onunun da dokuzu artık katı sol elindedir ve burada da 1983'ten bu yana dikkat çekilmemeye özellikle çalışılmıştır.

Özetlemek gerekirse, Ingiltere Işçi Partisinin tümü artık katı solun elindedir. Ya doğrudan elindedir, ya yumuşak sol temsilciler ve çekingen Merkezciler kanalıyla elindedir ya da bir olağanüstü toplantı bekler şekilde elindedir. Bununla birlikte, henüz ne partinin sıradan üyeleri, ne sendikalar, ne kamuoyu, ne basın, ne de bol sayıdaki işçi seçmenler durumun farkına varabilmiştir.

Diğer konuya geçmek gerekirse, katı sol son kırk aydan bu yana, gelecek seçimlere askeri bir kampanyaymış gibi yaklaşımda bulunmuştur. Ingiltere Parlamentosunda salt çoğunluğa sahip olmak için 325 sandalye kazanmalıdır. Yuvarlak olarak buna 330 diyelim. Elindeki 210 sandalyeye çantada keklik gözüyle bakılmaktadır. Geri kalan 120 sandalye 1979 ve 1983'te kaybedilenler olup, bunların yeniden kazanılabileceğine inanılmaktadır ve bunun için birtakım hedefler saptanmıştır.

İngiltere'nin siyasal yaşamında halkın, aynı parti iki dönem boyunca iktidar olduktan sonra, artık değişiklik zamanı geldi diye düşündüğü ortadadır. Bugünkü hükümet sevilen bir hükümet olsa bile, bu yine de böyle olmaktadır. Ama İngilizler böyle bir değişikliği yapmak için partilerine güven duymak zorundadırlar. Bugünlerde Işçi Partisinin hedefi, dostlarımızın tutumunu fazla yumuşatması pahasına bile olsa, o güveni yeniden kazanmak olmuştur.

Yeni seçim tahminlerine göre, bu kampanya çok başarılı olmakta, Muhafazakârlarla Işçi Partisi arasındaki açık giderek kapanmaktadır. Fark artık birkaç puana inmiştir. Ayrıca İngil-

tere'de seçimin kararını seksen «marjinal» sandalyenin verdiği, bu marjinallerin de «yüzde on beş» gezici oydan etkilendiği bilindiğine göre, İşçi Partisinin yaklaşan seçimlerde iktidar olma şansı oldukça büyüktür.

İşçi Partisinin iktidara gelmesi, Ingiltere'de devrim eşiğinin ötesine adım atılacak kadar istikrarsızlık yaratmaya yetmez. Yeni zaferi kazanan İşçi Partisi liderini, Kraliçe tarafından saraya çağrılıp başbakanlık verilmeden ve yeminini etmeden önce devirmek gerekir. Yerine, önceden seçilip hazırlanmış bir katı solcu, Ingiltere'nin ilk Marksist-Leninist başbakan adayı olarak geçirilmelidir. Bu plan şu sıra oldukça ilerlemiş durumdadır.

Konudan bir kez daha sapıp, İşçi Partisi liderinin nasıl seçildiğine değinmeme izin verin. Seçim Konseyi katı sol dostlarımızca oluşturulduğundan bu yana, usul şöyle olagelmiştir: Seçimlerden sonra, Parti liderliği için aday gösterilme süresi, yeminden otuz gün sonra sona eriyor. Bundan sonra, Seçim Konseyinin toplanmasına kadar geçecek üç ay içinde, rakip adaylar kendi iddialarını öne sürebiliyorlar. İşçi Partisi seçimde yenilmişse, lider değişmesi rahatlıkla olabilir. Ama Parti seçimi kazanmışsa, başbakanın devrilmesi akla bile gelmez, çünkü o üç ay boyunca tüm ülkede onu tutanların desteği de baskı yapar.

Sonra, geçen yılki Ekim Konferansında, Ulusal Yönetici Komiteye egemen olan dostlarımız «minik» bir reformu kabul ettirmeyi başarmışlardır. Seçimleri İşçi Partisi kazandığı takdirde, lider çabuk şekilde, şu yolla onaylanacaktır: Aday göstermeler seçimin sonucunun açıklanmasından itibaren üç gün sürecek, sonra Seçim Konseyi de dört gün içinde olağanüstü toplanacaktır. Konsey toplanıp Parti liderini seçtikten sonra, bu konu iki yıl boyunca tartışılmayacaktır.

Bu reformu desteklemekten ürkenlere, onaylama işinin bir formaliteden başka bir şey olmadığı fısıldanıyordu. Herhalde hiç kimse yeni seçim kazanmış liderin karşısına çıkacak değil-

di. Saraya çağrılmayı bekleyen liderin başkanlığı kolayca onaylanacaktı, o kadar.

Aslında niyet bunun tam tersiydi. Ingiltere İşçi Partisinin ve sendikal akımın orta yerindeki katı solun içinde yirmi kişilik bir grup bulunmaktadır ki, bunlara bir bakıma «aşırı kanat» denilebilir. Komite denilemez, çünkü birbirleriyle temas halinde olmalarına rağmen asla hep birlikte, aynı yerde toplanmazlar. Her biri iç örgütte yukarılara tırmanmak için bir ömür boyu çalışmıştır. Her birinin parmakları, mevki ya da yetkilerinin çok üzerinde manipülasyon düğmelerine basmaya hazırdır. Her biri tümüyle adanmış ve gerçek inanç sahibi Marksist-Leninist'tir. Toplamları yirmi kişidir. On dokuzu erkek, biri kadındır. Dokuzu sendikacı, altısı (kadın da dahil) parlamento üyesidir. İki profesör, iki avukat ve bir de yayıncı vardır. Operasyonun tetiğini çekecek, yönetimini sağlayacak olanlar bunlardır.

Yeni gelen bir kere Parti lideri olup başbakan olarak göreve başladıktan sonra, artık katı sol olan Ulusal Yönetim Komitesinin desteğiyle, kabinesini kendine benzer biçimde seçecek ve hemen tasarlanmış yasama programına başlayacaktır. Kısacası, halk yumuşak sol bir gelenekçiye, en azından reformcu bir hükümete oy verdiğini sanırken, katı sol bir rejim, ikinci bir seçime gerek kalmadan iktidarı devralmış olacaktır.

Yasama programına gelince, şu dönemdeki hazırlıklara göre, isteneri yirmi kadar önlem vardır ki, anlaşılabilecek nedenlerden ötürü henüz kâğıda aktarılmamıştır. Bu önlemlerin hepsi uzun zamandan beri katı solun programındadır, fakat içlerinden pek azı İşçi Partisi Bildirisine girmiş, onlar da yumuşatılarak girmiştir.

Bu yirmi maddelik plan, İngiliz Devrimi Bildirisi, kısaca IDB olarak bilinmektedir. İlk on beş madde, özel sektörün tümüyle kamulaştırılması, mülk ve servetin kamulaştırılması, toprak sahipliğinin kaldırılması, tıp ve eğitimin kamulaştırılması, öğretmenliğin denetim altına alınması, polis, basın ve mahkemelerin devlet kontroluna alınması ve Lordlar Kamarasının kal-

dirilmasıdır ki, bilindiği gibi, Lordlar Kamarasının hükümet kararlarını veto hakkı vardır. Elbette ki, Ingiltere Devrimi bir oyuama sonucu durdurulamamalı ya da geri çevrilememelidir.

Ama İDB'nin son beş maddesi, Sovyetler Birliğini birinci derecede ilgilendirdiğinden, onları buraya almayı uygun buluyorum.

A) Avrupa Ekonomik Topluluğundan, anlaşma yükümlülüklerine bakılmaksızın, tek yanlı bir kararla derhal çekilmek.

B) Ingiltere'nin tüm silah gücünü şimdiki düzeyinin beşte birine gecikmeden indirmek.

C) Ingiltere'nin tüm nükleer silahlarını ve sistemini derhal yoketmek.

D) Tüm ABD kuvvetlerini, ister nükleer, ister konvansiyonel olsun, İngiltere'den personel ve malzemeleriyle birlikte derhal çıkarmak.

E) Kuzey Atlantik Paktından derhal çekilip paktı suçlamak.

Bu beş maddenin Batı Ittifakı savunmasını bizlerin ömür süremiz içinde bir daha toparlanamayacak şekilde sarsacağını vurgulamaya gerek olmadığını sanıyorum, Sayın Genel Sekreter. İngiltere çekilince, daha küçük NATO ülkeleri de herhalde onu izleyecek, NATO gerileyecek ya da yıkılacak, ABD de Atlantik'in öbür yanına hapsolmuş durumda kalacaktır.

Kuşkusuz bu memorandumda değindiğim ya da anlattığım her şeyin gerçekleşmesi, seçimlerde bir İşçi Partisi galibiyetine bağlıdır, bu da 1988 ilkbaharında beklenmektedir ve o tarih büyük bir olasılıkla son fırsattır.

Işte General Kryuçkov'un yemeğinde, «İngiltere'nin siyasi istikrarı Moskova'da her zaman abartılmıştır ve en çok da bugün abartılmaktadır,» şeklinde konuşmamın dayanağı, bu yukarıdaki verilerdir.

Derin Saygılarımla,
Harold Adrian Russell Philby.

Genel Sekreterin bu memoranduma yanıtı şaşılacak kadar çabuk oldu. Philby yazıyı Binbaşı Pavlov'un eline teslim ettikten bir tek gün sonra, Dokuzuncu Amirliğin buz gibi bakışlı genç subayı yine kapıdaydı. Bu kez elinde bir sarı zarf vardı. Tek kelime söylemeden onu Philby'ye uzattı, döndü gitti.

Yine Genel Sekreterin eliyle yazdığı bir mektuptu bu gelen de. Her zamanki gibi kısa ve özlüydü.

Mektupta Sovyet lideri, dostu Philby'ye çabalarından ötürü teşekkür ediyordu. Kendisi de memorandumun içeriğini incelettirmiş, doğru olduğunu görmüştü. Bu durumda, o ülkenin gelecek seçimlerinde İşçi Partisinin kazanmasının SSCB için baş öncelik sırasını alması gerektiğini ileri sürüyordu. Bu amaçla küçük bir danışma komitesi oluşturmaktaydı. Yalnız Genel Sekretere karşı sorumlu olacak bu komite, ona uygulanabilecek olası politikalarla ilgili danışmanlık yapacaktı. Harold Philby'nin de o komitede danışman olarak görev almasını gerekli buluyor ve rica ediyordu

4

Raoul Levy'nin evine gelen adamlar dört kişiydiler. İri yapılı adamlardı. Iki arabayla gelmişlerdi. Birinci araba gelip Levy'nin Molenstraat'daki evi önünde durdu, ikincisi sokağın yüz metre ilerisine parketti.

Birinci arabadan adamların ikisi indi, hızlı fakat sessiz adımlarla ön kapıya yürüdüler. Sürücülerin ikisi de bekliyordu. Işıklarını kısmış, ama motorlarını susturmamışlardı. Soğuk bir geceydi. Saat yediyi daha yeni geçmişti. Ortalık zindan gibi karanlıktı. 15 Ocak gecesi olan o gece, Molenstraat'da kimsecikler yoktu.

Ön kapıyı vuran iki adam, kaybedecek zamanları yokmuş gibi davranmaktaydılar. Yapılacak işleri vardı. Bunu ne kadar çabuk bitirirsek o kadar iyi, diye düşündükleri belliydi. Levy kapıyı açtığında kendilerini tanıtmadılar. Hemen içeriye girip kapıyı arkalarından kapattılar. Levy'nin itirazı daha ağzından çıkmaya vakit bulamadan, sol şakağına inen darbeler onu etkisiz bıraktı.

İriyarı adamlar onun paltosunu alıp omuzlarına geçirdiler, şapkasını kafasına koydular, kapının kilidini kapatmadan arabaya doğru yürüttüler. Arabanın arka kapısı onlar yaklaşırken açıldı. Levy arka kanapede, ikisinin arasına sıkışmış durumda oturdu. Araba hareket etti. Bütün bu işler yirmi saniye sürmüştü.

Onu Kesselse Heide'ye, Nijlen'in hemen kuzeybatısındaki büyük parka götürdüler. On dönümlük ağaçlık park bomboştu. Yoldan uzak, çalılar arasında bir yerde iki araba peşpeşe durdu. Ikincinin sürücüsü, sorgucu görevini üstlenmek

üzere birinci arabanın ön koltuğuna bindi.

Başını arkaya çevirip iki arkadaşına salladı. Levy'nin sağındaki, iki kolunu ufak tefek elmasçının arkasına kaydırıp onu hareketsiz tuttu, sonra eldivenli ellerinden biri Levy'nin ağzına doğru yükseldi. Öteki adam koca bir kerpeten çıkardı, Levy'nin sol elini aldı, eklemleri birer birer kırmaya koyuldu.

Levy'yi en çok korkutan şey, hatta o korkunç acıdan bile daha çok korkutan şey, adamların kendisine soru bile sormamalarıydı. Ilgisiz gibiydiler. Dördüncü parmak eklemi de kerpetenin arasında çıtırdadığı zaman Levy kendisine soru sorsunlar diye haykırır olmuştu.

Sorgucu başını yavaşça sallayıp, «Konuşmak mı istiyorsun?» dedi.

Levy eldivenin gerisinden kafasını deli gibi salladı. Eldivenli el çekildi. Levy upuzun, köpük dolu bir çığlık attı. Çığlığın sonu gelince sorgucu konuştu.

«Londra'dan gelen elmaslar nerede?»

Flandrece konuşuyordu ama belirgin bir yabancı aksanı vardı. Levy ona hemen söyledi. Ellerini ve yaşamını yitirme korkusu varken parayı pulu düşünmezdi. Sorgucu bu bilgiyi ciddi ciddi düşündü.

«Anahtarlar,» dedi.

Levy'nin pantolon cebindeydi. Sorgucu aldı, arabadan indi. Birkaç saniye sonra ikinci araba, kuru otları çıtırdatarak yola doğru uzaklaştı. Elli dakika boyunca dönmedi.

O süre içinde Levy titreyip oturdu, ezilen elini avuçladı durdu. İki yanındaki adamlar onunla ilgilenmiyor gibiydiler. Şoför dosdoğru karşıya bakıyordu. Eldivenli elleri direksiyon simidindeydi. Sorgucu geri dönüp yanlarına bindiğinde, artık kendi cebinde bulunan dört taştan söz etmedi.

«Son bir soru,» dedi yanızca. «Bunları getiren adam.»

Levy başını iki yana salladı. Sorgucu içini çekerek vakit kaybına sıkıldığını belli etti, sonra başını Levy'nin sağında

oturan adama doğru salladı. İri adamlar bu kez rolleri değişmişlerdi. Kerpeteni sağda oturan aldı, Levy'nin sağ elini kaptı. İki eklem kırdığında Levy onlara istediklerini söyledi. Sorgucu bir iki küçük, açıklama sorusu daha sorduktan sonra tatmin olmuş göründü. İnip kendi arabasına döndü. İki araba konvoy halinde yola çıkarak Nijlen yoluna koyuldular.

Levy, kendi evinin önünden geçerlerken ışık yanmadığını, kapının da kapalı olduğunu gördü. Kendisini orada indireceklerini ummuştu ama yapmadılar. Kasabanın ortasından geçip doğuya saptılar. Kahvelerin ışıkları sıcacıktı Buz gibi havayla çelişki oluşturuyordu. Işıklar arabanın pencerelerinden geçti gitti, ama kimse kahvelerden koşarak dışarı çıkmadı. Levy karakolun üzerinde neon ışıkla yazılmış «Politie» yazısını bile okuyabiliyordu. Kilisenin tam karşısındaydı karakol. Ama oradan da çıkan olmadı.

Nijlen'in iki mil doğusunda, Looy Caddesi, Lier ve Herentals'a giden demiryolunu geçiyordu. Dizel-elektrik lokomotifler yetmiş mili aşkın hızla geçerlerdi buradan. Geçitin iki yanında çiftlik binaları vardı. Arabalar geçite varmadan biraz önce durdu, farları söndürdü, motorları sustu.

Şoför tek kelime söylemeden torpido gözünü açtı, bir şişe çıkarıp öbür iki arkadaşına uzattı. Biri Levy'nin burnunu sıktı, öteki şişedeki beyaz sıvıyı boğazından aşağıya boşaltı. Adam boğulacak gibi oluyordu. Şişenin dörtte üçü bitince artık onu rahat bıraktılar. Raoul Levy bir sarhoşluk bulutu üzerinde uçuyor gibi oldu. Acısı bile azaldı biraz. Arabadaki üç adamla öndeki arabada oturan adam öylece bekliyorlardı.

On biri çeyrek geçe sorgucu birinci arabadan inip geldi, pencereden bir şeyler mırıldandı. Levy o sıra artık kendinde değildi, ama bir kriz geçiriyormuş gibi sürekli hareket etmekteydi. Yanında oturanlar onu arabadan indirdiler, yarı sürükleyip yarı taşıyarak demiryoluna doğru götürdüler. On biri yirmi geçe, adamlardan biri koca bir demirle kafasına hız-

la vurdu, Levy öldü. Cesedini hatların üstüne yatırdılar, parçalanmış ellerini bir rayın üzerine koydular, kırık kafasını da yakına getirdiler.

Hans Grobelaar, Lier'den kalkan son ekspresi her zamanki gibi tam 23.09'da hareket ettirdi. Normal bir seferdi. Gecenin birinde sıcacık yatağında olacaktı. Ara duraklarda durmayacaktı. Nijlen'den 23.19'da geçti. Hızı arttırıp Looy Caddesi geçitine yöneldi. Saatte yetmiş mil gidiyordu. Koca 6268'in ışıkları rayların yüz metre ilerisine kadar pırıl pırıl aydınlatıyordu ortalığı.

Looy Caddesine pek az kala ilerde, raylar üzerinde kıvrılmış yatan gölgeyi gördü makinist ve frene bastı. Tekerleklerden çılgın kıvılcımlar uçtu. Tren yavaşlamaya başladı, ama bu kadarı asla yetmezdi. Ağzı açık, ön camdan bakakaldı. Farları ilerdeki kıvrık yatan şekli aydınlattı. Daha önce iki makinistin daha başına gelmişti. Ya intihar ya da bir sarhoş. Bilen yoktu. Sonradan kim bilebilirdi ki? Üzerinden geçtiğini hissetmiyorsun bile, demişlerdi ona. O da hissetmedi. Lokomotif o noktadan geçerken hızı hâlâ otuz mildi.

Sonunda durabildiğinde, bakamadı bile. Hemen yandaki çiftliklerden birine koşup haberi verdi. Polisler ellerinde fenerlerle geldiklerinde, tekerlekler altındaki şey çilek reçeline benziyordu. Hans Grobelaar şafak vaktine kadar evine gidemedi.

Aynı sabah, ama dört saat sonra John Preston da Whitehall'daki Savunma Bakanlığının holüne girmekteydi. Danışma masasına yaklaştı, kimliğini kanıtlamak için o evrensel pasosunu kullandı. Telefonlar çalıştı, ziyarete geldiği adama sorular sorulduktan sonra Preston asansöre götürüldü, yukarı çıkarıldıktan sonra birkaç koridor boyunca yürütüldü, bakanlığın İç Güvenlik Başkanının odasına sokuldu. Oda binanın arka tarafında, Thames'e bakan bölümündeydi.

Tuğgeneral Bertie Capstick, Preston'un son görüşünden bu yana pek az değişmişti. Yıllardır görüşmemişlerdi oysa. İri yarı, sevimli, koca yanaklı general, askerden çok çiftçiye benzer biriydi. Kapıya doğru ilerlerken gürleyen sesiyle, «Johnny, evlat, çok sevindim, gel içeri, gel içeri,» dedi.

Preston'dan olsa olsa on yaş büyüktü, ama Bertie Capstick kendinden biraz küçük olanlara hep evlat demek âdetindeydi. Bu ona, görünüşüne uygun, babacan bir hava veriyordu. Ama bir zamanlar yaman bir askerdi. Malaya kampanyasında terörist bölgenin tâ derinlerine sokulmuş, daha sonra Borneo'da bir grup düşman hatlarına sızma uzmanına komuta etmiş, ormanlara dalmıştı.

Capstick onu oturttu, dosya dolabından bir şişe içki çıkardı.

«Var mısın bir yuduma?»

«Biraz erken,» diye itiraz etti Preston. Saat on biri daha yeni geçiyordu.

«Saçma. Eski günlerin anısına. Hem zaten burada kahve istersen pek berbat bir şey getiriyorlar.»

Capstick kendi de oturup bardağı masanın üzerinden Preston'a doğru itti.

«Eee, neler yapıyorsun bakalım, evlat?»

Preston yüzünü buruşturdu.

«Bana ne iş verdiklerini telefonda anlatmıştım,» dedi. «Polis işi tam. Bu sözümü saygısızlık olarak alma, Bertie.»

«Eh, benim de durumum aynı, Johnny. Tabii ben emekli subayım, o yüzden de durumum pek fena sayılmaz. Emekliliğimi aldım, bu işi de ayarladım. Bayağı iyi. Her gün metroya bin, gel, güvenlik önlemlerini kontrol et, kimsenin yaramazlık yapmadığından emin ol, evine, karının yanına dön. Daha fena da olabilirdi. Her neyse, haydi, eski günlerin şerefine.»

«Şerefe,» dedi Preston. İkisi de içtiler.

Eski günler o kadar da sevimli sayılmazdı, diye düşün-

dü Preston. Bertie Capstick'i son gördüğünde adam albaydı. Yaklaşık altı yıl önce. Kuzey Irlanda'da Askeri Haberalma komutan yardımcısıydı. Lisburn'da bir binada çalışırdı. Binanın yeri bankaları insana hangi IRA üyesinin son zamanlarda gerisini kaşıdığını bile söyleyebilecek kadar zengindi.

Preston o sıra Bertie'nin adamlarından biriydi. Sivil kılıkta, gizli olarak çalışıyordu. Eylemci gettolara sokuluyor, muhbirlerle konuşuyor, bilgi ve ipucu topluyordu. Preston «tanınıp» öldürülmesine ramak kaldığı zaman ona arka çıkan Bertie olmuştu.

1981'in 28 Mayısıydı. Ertesi günkü gazeteler olaya ilişkin yalnızca birkaç kopuk ayrıntı vermişlerdi. Preston işaretsiz bir araba kullanıyordu. Bir muhbirle buluşmak üzere Londonderry yöresindeki Bogside'a girmişti. Ust kademelerde bilgi sızması mı olmuştu, bindiği araba mı sık kullanılmıştı, yoksa Preston'un yüzü mü artık tanınmıştı, bunu saptamak sonradan da mümkün olamadı. Ne olursa olsun, bir tersliktir oldu. Tam Cumhuriyetçilerin güçlü kalesi olan bölgeye girdiği sırada, içinde dört silahlı gerilla buunan bir araba, yan sokaktan çıkıp peşine takıldı.

Preston bunu hemen farketti, dikiz aynasından görür görmez de randevuyu iptal etti. Ama adamlar bununla yetinmediler. Gettonun ortalarına vardığında sollayıp yolunu kestiler, ikisi hafif makineli, biri tabancayla arabalarından indiler.

Preston'un gidebileceği, cennetle cehennemden başka yer yoktu. Bu yüzden de, inisiyatifi eline aldı. Adamların beklemediği şeyi yapıp kendi kapısını açtı, arabadan yuvarlanarak çıktı. Tam onların arabayı taradığı sırada. Elinde Browning 13.9 mm.'si hazırdı. Otomatiğe ayarlanmıştı. Yattığı yerden ateş açtı. Adamlar onun uslu uslu ölmesini bekliyor olduklarından, birbirlerine pek fazla yakındılar.

Yaylım ateşinde ikisini devirdi, üçüncüyü boynundan vurdu. Sürücü hemen el frenini bırakıp gıcırdayan lastik sesleri arasında toz oldu. Preston dört SAS askerinin bulunduğu gü-

venli yere varmayı başardı. Capstick gelip onu alana kadar askerler ona göz kulak oldular.

Tabii olayın arkası tatsız geldi. Sorular, sorgular, kaygılar yağdı üst rütbelerden. Preston'un işine devam etmesine olanak kalmamıştı. «Tanınmış»tı artık. Karşı taraf onun kim olduğunu biliyordu. Yararlı olamazdı bundan sonra. Sağ kurtulan gerilla onu nerede görse tanırdı. Eski birliğine, Aldershot'daki Paras'a dönmesine bile izin vermediler. Aldershot yöresinde kaç IRA gerillası olduğunu kim nereden bilebilirdi?

Ona iki seçenek verdiler. Ya Hong Kong ya da çıkış kapısı. O sırada Bertie Capstick bir dostuyla bir konuşma yaptı. Bir üçüncü seçenek daha belirdi. Kırk bir yaşında bir binbaşı olarak ordudan ayrılıp geç de olsa MI5'e girmek. Preston da bu seçeneği beğendi.

«Özel bir durum var mı?» diye sordu Capstick.

Preston başını iki yana salladı.

«Tanışma turumu yapıyorum.»

«Merak etme, Johnny. Artık bu işin başında senin olduğunu bildiğime göre, bu büroda Noel'de toplanan hediye parasını çalmaktan daha büyük bir suç çıkar çıkmaz seni ararım. Julia nasıl bugünlerde?»

«Beni terketti Julia. Üç yıl önce.»

«Yaa, üzüldüm buna.»

Bertie Capstick'in yüzünde gerçek bir üzüntü okunuyordu.

«Bir başka erkek mi?»

«Yoo, o zaman yoktu. Şimdi var sanıyorum. İşim yüzünden.»

Capstick başını salladı.

«Benim Betty o konuda her zaman sabırlıydı,» dedi. «Hayatımın yarısı evden uzakta geçti. O dayandı. Ocağımızı söndürmedi. Ama yine de bir kadın için dayanılacak hayat değil. Daha önce de çok örneğini gördüm. Hem de pek çok. Ama

yine de yazık. Çocuğu görüyor musun?»

«Ara sıra,» dedi Preston.

Capstick bam teline dokunmuştu onun. Preston, Guney Kensington'da oturduğu evde iki fotoğraf saklardı. Biri Julia'yla ikisinin düğün resmiydi. Kendisi yirmi altı yaşında, paraşüt birliğinin üniformasıyla, Julia yirmi yaşında, beyazlar giymiş ve çok güzel. Ikinci resim de oğlu Tommy'nin resmiydi. Tommy, Preston için kendi hayatından bile önemliydi.

Lojmanlarda normal bir asker hayatı yaşıyorlardı. Tommy sekiz yıl sonra doğmuştu. Bu doğum, John Preston'un yaşamını çok zenginleştirmişti ama karısına aynı etkiyi yapmamıştı. Kısa sürede Julia, anneliğin tekdüze görevlerinden usandı, kocasının yokluklarından yalnızlık duydu, parasızlıktan da yakınmaya başladı. Ona ordudan ayrılıp sivil hayatta daha çok para kazanması için baskı yapmaya başladı. Kocasının işini çok sevdiğini, ticaret ya da sanayi dünyasında masabaşı işlerin onu çok sıkacağını anlayamadı.

Sonunda Johnny istihbarata geçti, ama bu kez durum eskisinden de beter oldu. Onu Ulster'e yolladılar. Kimsenin karısının oraya gelmesine izin verilmiyordu. Sonra John yeraltına girdi, tüm temasları koptu. Bogside olayından sonra Julia duygularını apaçık ortaya koydu. Bir deneme daha yaptılar. Preston Beş'te çalışırken, banliyöde bir ev tuttular, her akşam işinden çıkınca tâ Syndenham'a dönmeye başladı. Ayrılık sorunu böylece halloldu, ama evliliğin tadı kaçmıştı bir kere. Julia onun M15'deki başlangıç maaşına da razı değildi.

Bir moda evinde resepsiyoncu olarak işe girmişti Julia. Tommy artık sekiz yaşındaydı. Annesinin ısrarıyla onu evlerine yakın bir paralı okula vermişlerdi. Para durumu daha da zorlaşmıştı böyle olunca. Bir yıl sonra Julia evi terketmiş, Tommy'yi de yanına almıştı. Artık patronuyla birlikte oturuyor, Preston da bunu biliyordu. Adam onun babası olacak yaştaydı, ona lüks bir hayat yaşatıyor, Tommy'yi de Tonbridge'-

de yatılı bir hazırlık okulunda okutuyordu. Artık on iki yaşına gelen oğlunu hemen hiç göremez olmuştu Preston.

Julia'ya boşanmayı teklif etmişti, ama o istememişti bunu Üç yıl ayrı yaşamış olduklarına göre, Preston istese, ona danışmadan da boşanma kararı çıkartırabilirdi. Julia ise ona, bir yandan çocuğa bakıp bir yandan nafakayı nasılsa veremeyeceğinden, kendisinin çocuğa razı olacağını söylemişti. Preston köşeye kısılmıştı o zaman. Julia çocuğu ona her tatilde bir hafta yollayacağını, her okul döneminde de bir pazar yollayacağını söylemişti.

«Eh, ben artık gideyim, Bertie. Büyük bir olay çıkarsa beni nerede bulacağını biliyorsun.»

«Elbette, elbette...» Bertie Capstick onu geçirmek üzere kapıya kadar yürüdü. «Kendine iyi bak, Johnny. Ortalıkta pek fazla yetenekli adam kalmadı.»

Şakalaşarak ayrıldılar. Preston oradan Gordon Sokağına döndü.

Louis Zablonsky cumartesi gecesi geç vakit kamyonetle gelip kapısını vuran adamların kim olduklarını hemen anladı Her cumartesi olduğu gibi evde yine yalnızdı. Beryl'in gezme günüydü o gün. Birden, ikiden önce dönmezdi. Adamlar da herhalde bunu biliyorlar, diye tahmin yürüttü.

Kapı vurulduğunda televizyondaki filmi seyrediyordu. Önce aklına bir şey gelmedi. Kapıyı açtı, adamlar onu hemen hole geri püskürtüp girdiler, kapıyı arkalarından kapadılar. Üç kişiydiler. Raoul Levy'yi iki gün önce ziyaret etmiş olan dört kişiye (Zablonsky o olayı hiç bilmiyordu, çünkü doğal olarak Belçika gazetelerini okumuyordu) benzemeyen yanları, bunların Londra'nın doğu yöresinden parayla tutulmuş serseriler oluşuydu.

Ikisi hayvan gibiydi. Et beyinli fedailerdi resmen. Her söyleneni yapacak, üçüncüsünün emirlerine boyun eğeceklerdi.

Üçüncüsü ufak tefekti. Suratı çopur, saçları sarı ve kirliydi. Zablonsky hiçbirini daha ömründe görmüş değildi, ama biliyordu kim olduklarını. Tanıyordu onları. Daha önce kamplarda, üniformalar içinde görmüştü bu tipleri. Bunu anlamak, içindeki karşı koyma dürtüsünü öldürdü. Yararı olmadığını biliyordu. Bu tür adamlar kendisi gibilere her zaman istediklerini yaparlardı. Karşı koymanın da, yalvarmanın da zerre kadar yararı olmazdı.

Onu salona doğru ittiler, bir koltuğa attılar. İri kıyım adamlardan biri koltuğun arkasına geçti, öne eğildi, Zablonsky'yi kıpırdayamayacak şekilde yasladı. Öteki koltuğun yanında duruyor, bir yumruğunu öteki avucuyla okşuyordu. Sarışını koltuğun karşısına bir tabure çekip oturdu, kuyumcunun gözlerine baktı.

«Vur,» dedi.

Zablonsky'nin yanındaki sağ yumruğunu onun ağzına savurdu. Eklemlerine pirinç halkalar takmıştı. Kuyumcunun ağzının ön kısmı darmadağın oldu, diş, dudak, kan, dişeti birbirine karıştı. Sarışın gülümsedi.

«Orasına değil,» dedi yumuşak bir sesle. «Adam konuşacak, değil mi? Daha aşağı.»

Fedai Zablonsky'nin göğsüne iki yumruk patlattı. Birkaç kaburga çatladı. Zablonsky'nin ağzından tiz bir ses çıktı. Sarışın gülümsedi. Ses çıkarmalarından hoşlanırdı.

Zablonsky zayıf bir mücadele verdi ama zahmet etmese de olurdu. Arkadan uzanan o adaleli kollar onu sımsıkı tutuyordu. Yıllar önce ameliyat masası üzerinde tutan öbür kollar gibi. Yine bir sarışın adam ona gülümserken.

«Yaramazlık yapmışsın, Louis,» dedi sarışın. «Bir dostumu üzmüşsün. Kendisine ait bir şeyin sende olduğuna inanıyor ve onu geri istiyor.»

Kuyumcuya istenen şeyin ne olduğunu söyledi. Zablonsky ağzını dolduran kanların bir kısmını yuttu.

«Burada değil,» diye inledi. Sarışın bir düşündü.

«Arayın burayı,» dedi arkadaşlarına. «Bu adam dert çıkarmaz. Her yere bakın.»

İki fedai evi dipten bucağa aradılar. Bu arada kuyumcu karşısında sarışınla salondaydı. Çok dikkatli aradılar adamlar. Her dolabı, çekmeceyi, askılığı, sandığı, kutuyu talan ettikten sonra dönüp geldiler. Sarışın, yaşlı adamın kırık kaburgalarını şöyle bir dürtmekle yetindi.

«Yok,» dedi adamlardan biri.

«Peki kimde, Louis?» diye sordu sarışın. Zablonsky söylememeye çok çalıştı. Ona tekrar tekrar vurdular. Sonunda söyledi. Arkadan tutan adam onu bırakınca, yere, halının üzerine yuvarlanıp yan yattı. Dudaklarının çevresi morarıyordu. Gözleri yuvalarından uğruyor, soluması giderek güçleşiyordu. Üç adam ona baktılar.

«Kalp krizi geçiriyor,» dedi biri ilgiyle. «Nalları dikiyor.»

Sarışın alaylı bir sesle, «Fazla hızlı vurmuşun herife,» dedi. «Haydi, gidelim. İsmi aldık.»

«Doğru mu söyledi diyorsun?» sordu iri kıyımlardan biri.

«Evet, bir saat önce de doğrusunu söylemişti,» dedi sarışın. Üçü evden çıktılar, kamyonetlerine binip uzaklaştılar Yolda adamlardan biri sarışına sordu.

«Şimdi ne yapacağız peki?»

«Sus, düşünüyorum,» dedi sarışın.

Bücür sadistin kendini suçluların komutanı sayma hevesi vardı. Aslında zekâsı pek sınırlıydı, durumu da zordu. Onunla bir tek anlaşma yapılmış, bir tek adamı ziyaret edip kayıp bir eşyayı alması söylenmişti. Ama öte yandan o eşyayı ele geçirmiş değillerdi henüz. Regent's Parkına yaklaşırken, kenarda bir telefon kulübesi gördü.

«Şuraya çek,» dedi. «Bir telefon etmem gerek.»

Kendisini parayla tutan, ona bir telefon numarası vermişti. O numara da yine bir sokak telefonunun numarasıydı. Hangi saatlerde araması gerektiği de söylenmişti. Verilen saatlerden biri, birkaç dakika sonrasıydı.

Berly Zablonsky cumartesi gezmesinden saat ikiye biraz kala döndü. Arabasını karşı kaldırıma parketti, eve girdi, tüm ışıkların hâlâ yanmakta olduğunu görünce de pek şaşırdı.

Louis Zablonsky'nin karısı orta sınıftan gelme, cici bir Yahudi kızıydı. Hayatta her şeyi birden elde etmeye çalışmanın imkânsız ve bencilce bir şey olduğunu pek erken öğrenmişti. On yıl önce, daha yirmi beş yaşındayken Zablonsky onu bir varyete dans grubunun ikinci sırasından çekip çıkarmış, evlenme teklif etmişti. Ona kusurunu da anlatmıştı ama kız buna rağmen kabul etmişti teklifi.

Garipti ama iyi bir evlilik olmuştu evlilikleri. Koca son derece iyi bir insandı. Ona anlayışlı baba muamelesi ediyordu. O da kocasına bir tür baba sevgisi besliyordu. Zablonsky verebileceği her şeyi vermişti ona. Güzel bir ev, giysiler, takılar, harçlık, güvenlik. . o da minnet duyuyordu.

Ama tabii veremeyeceği bir şey de vardı. Bu konuda Zablonsky anlayışlı ve hoşgörülüydü. Tek şartı, adamların kim olduğunu bilmemek ve tanışmak zorunda kalmamaktı. Şimdi otuz beş yaşında olan Beryl, biraz fazlaca olgun, fazlaca serbest, gençlere çekici gelecek türde bir kadındı ve o da zaten gençlerden hoşlanıyordu. Kendine batı kesiminde küçük bir daire tutmuş, cumartesi gecesi serüvenlerini orada, pek de utanmadan yaşıyordu.

Eve girdikten iki dakika sonra Beryl Zablonsky gözyaşları içinde telefondaki cankurtarana adres veriyordu. Altı dakikada oraya vardılar, ölmek üzere olan adamı sedyeye yatırıp, yol boyu onu hayatta tutmaya uğraştılar. Beryl de onlarla bindi arabaya.

Yolda giderken Zablonsky'nin zihni bir an netleşir gibi oldu, karısına yaklaşması için işaret etti. Kadın onun söylediği birkaç kelime üzerine alnını şaşkınlıkla buruşturdu. Zablonsky bir daha konuşmadı. Hastaneye vardıklarında, Louis Zablonsky «Geldiğinde ölü» olarak kayıda geçti.

Beryl Zablonsky hâlâ Jim Rawlings'den hoşlanıyordu. Ye-

di yıl kadar önce onunla kısa bir serüven geçirmişti. Yani Rawlings evlenmeden önce. Sonra evlendiğini, evliliğinin yürümediğini, yine yalnız yaşamaya başladığını duymuştu. Telefon numarasını da ezbere biliyordu.

Telefon ettiğinde hâlâ ağlıyordu. Başlangıçta Rawlings uykudan yeni uyandığı için olacak, arayanın kim olduğunu anlamakta bile güçlük çekti. Kadın paralı telefondan arıyordu. Her sefer para atılırken düdükler ötmekteydi telefonda üstelik. Kimin aradığını anlayınca Rawlings dikkatle dinledi, mesajı anladı ve şaşkınlığı da giderek arttı.

«Yalnızca bu kadar mı söyledi?» diye sordu. «Bir tek bu mu? Peki tatlım. Bak, üzgünüm. Gerçekten üzgünüm. Polisler ortalıktan çekilince gelip seni ziyaret ederim. Yapabileceğim bir şey var mı diye bakarım. Ha, Beryl... çok sağol.»

Rawlings telefonu kapattı, bir an düşündü, iki yere telefon etti. Peşpeşe. Hurda alanından Ronnie eve ilk gelen oldu. On dakika sonra da Syd geldi. Ikisi de tam teçhizatlıydı. Hem de tam vaktinde gelmişlerdi. Konuklar onlardan on beş dakika sonra vardılar üst katın kapısına.

Sarışın aslında bu ikinci işi almayı pek istememişti, ama telefondaki sesin vaat ettiği para da reddedilecek gibi değildi. Kendisi de, adamları da doğu kesiminden olduklarından, nehrin güneyine geçmeyi pek istemezlerdi. Londra'nın bu iki kesiminin serserileri arasındaki geçimsizliği, yeraltı dünyasında bilmeyen yoktu. Birbirinin bölgesine davetsiz girmek, dert aramak demekti. Ama saat gecenin üç buçuğu olduğuna göre, buraların tenha olacağını düşünüyordu sarışın. Herhalde kimse kendisini görmeden işini bitirir, kendi bölgesine dönerdi.

Jim Rawlings kapıyı açtığında, koca bir el onu gerisin geri koridora doğru itti. Önce iki fedai girdi kapıdan. Sarışın peşlerindeydi. Rawlings koridorda hızla geriledi, hepsi girebilsin diye yer açtı. Sarışın kapıyı çarpıp kapatınca Ron-

nie elinde baltasapıyla mutfaktan fırladı, birinci adamı yere serdi, Syd de çekiçle palto dolabından çıktı, ikinci adamın şakağına indirdi. Her ikisi de öküzler gibi yıkıldılar.

Sarışın kapının kilidiyle boğuşurken, Rawlings yerdeki gövdelerin üzerinden atlayıp onu yakasından yakaladı, suratını duvarda asılı camlı Meryem Ana resmine çarptırdı. Küçük adam dine ömründe en fazla o anda yakın olmuştu. Cam kırıldı, sarışının yanaklarına ince kıymıklar halinde gömüldü.

Ronnie'yle Syd iki ağır sıkleti bağlarken, Rawlings de sarışını salona götürdü. Birkaç dakika sonra sarışın, belinden Ronnie, ayaklarından Syd tutmuş olarak, üst kat penceresinin dışında sallanıyordu. Yerden sekiz kat yukarda.

«Şu aşağıdaki otoparkı görüyor musun?» diye sordu Rawlings ona. Karanlık kış gecesinde bile belli oluyordu otoparkın ışıkları. Adam başını salladı.

«Bak, yirmi dakika sonra orası polis dolacak. Plastik bir çarşafın çevresine dizilecekler. Bil bakalım kimin parçalanmış vücudu bulunacak o çarşafın altında?»

Sarışın ömür süresinin artık saniyelerle ölçülecek kadar kısaldığını anlayınca hemen bağırdı.

«Tamam, öteceğim.»

Onu içeri alıp oturttular. O da karşılığını ödemeye çalıştı.

«Bakın, bizim kusurumuz yok, efendim. Bizi bir iş için tuttular, tamam mı? Kaybolan bir şeyi geri almak için...»

«Golders Green'deki ihtiyar adam mı?» diye sordu Rawlings.

«Evet, o bize malın sizde olduğunu söyledi, ben de buraya geldim.»

«O benim dostumdu. Öldü.»

«Üzgünüm, bayım. Kalbinin zayıf olduğunu bilemezdim. Çocuklar ona yalnızca bir iki kez dokunuverdiler.»

«Seni yalancı. Ağzı darmadağındı, kaburgaları da kırıktı. Peki, ne diye geldiniz?»

Sarışın söyledi.

«Neyi..?» diye sordu Rawlings inanmaz bir sesle.

«Bana nedenini sormayın, bayım. Onu geri getireyim diye para verdiler, o kadar. Ya da başına ne geldiğini öğreneyim diye.»

«Bak, seni de, arkadaşlarını da sabah olmadan Thames nehrinin dibine atmak işten değil benim için,» dedi Rawlings. «Ama buna gerek görmüyorum. Gitmenize izin veriyorum. Patronunuza söyleyin, bulduğumda boştu. Hem de bomboştu. Ben de yaktım onu. Kül ettim. Zerresi kalması. Soygundan artan malı saklayacağımı sanmıyordunuz herhalde, değil mi? O kadar da budala değilim. Şimdi defolun!»

Kapıya doğrulduklarında Rawlings, Ronnie'yi geri çağırdı. «Onları nehrin karşı tarafına geçir,» dedi. «O bücüre de benden bir armağan ver. Ihtiyarın anısına. Tamam mı?»

Ronnie başını salladı. Birkaç dakika sonra, aşağıdaki otoparkta doğu çetesi berbat durumdaydı. Yarı yarıya kendine gelmiş olanı, direksiyona oturtulmuştu. Elleri çözülmüş ,kendisine arabayı sürmesi söylenmişti. Sarışın, ön yolcu koltuğuna atılmış, yatıyordu. Kırık kolları, kucağındaydı. Ronnie'yle Syd onları Waterloo köprüsüne kadar izlediler, sonra evlerine döndüler.

Jim Rawlings enikonu şaşırmıştı. Kendine bir fincan kahve hazırladı, işi baştan bir kez daha düşündü.

Evrak çantasını gerçekten yakmak istemişti. Ama öyle güzel bir elişçiliği ürünüydü ki... ateşin ışığında mat yüzeyi öyle kaliteli ışıldıyordu ki... maden gibi. Eline alıp üzerinde sahibinin bir işaretini falan aradı. Yoktu. O zaman kendi sağduyusuna ve Zablonsky'nin uyarılarına rağmen, çantayı saklamaya karar vermişti.

Yukarı dolaba çıkıp çantayı indirdi. Bu kez her yanını profesyonel soyguncu gözüyle muayene etti. Kilitlerin tarafındaki mandalı bulması on dakika sürdü. Mandal çekilince çantanın sahte dibinin bir yanı bir santim yükseldi. Rawlings araya bir

makas sokup mesafeyi genişletti, gerçek diple sahte dip arasındaki yassı boşluğa baktı. Sonra oradan cımbızla on kâğıt çekip çıkardı.

Rawlings hükümet belgelerinden pek anlamazdı, ama Savunma Bakanlığının anteti ve «ÇOK GIZLI» damgaları kime olsa anlam ifade ederdi. Arkasına yaslanıp hafif bir ıslık öttürdü.

Kendisi bir hırsız, bir soyguncuydu. Ama Londra serserilerinin çoğu gibi o da razı değildi kimsenin vatanına kazık atmasına. Zaten cezaevlerinde vatan hainleriyle çocuklara saldıranlar her zaman bu serserilerden ayrı yere konurdu. Biraraya gelirlerse, sokak bıçkınları canlarına okurdu onların çünkü.

Rawiings soyduğu evde kimin oturduğunu biliyordu tabii. Soygun bugüne kadar rapor edilmemişti. O da, anlayamadığı nedenlerle, hiç rapor edilmeyeceğine inanmaya başlamıştı. Demek ki, kendisi de soygun sorununa dikkati çekmek zorunda değildi. Zaten artık Zablonksy öldüğüne göre elmaslar herhalde temelli elden çıkmıştı. İçinde o evin sahibine karşı bir nefret duygusu kabardı.

Kâğıtları eldivensiz tutmuştu. Kendi parmak izleri poliste vardı. Kendini ele vermemek için kâğıtları bezle silmek zorundaydı. O zaman hainin parmak izlerini de silmiş olacaktı.

O pazar öğledensonra. sıkıca mühürlenmiş, üzerine fazla fazla pul yapıştırılmış sarı bir zarf içinde, kâğıtları uzak bir yerden postaya attı. Posta kutusu pazartesi açıldığından, kâğıtlar yerine salıdan önce ulaşmadı.

20 Ocak günü olan o gün Tuğgeneral Bertie Capstick, John Preston'u Gordon'dan aradı. Sesinde o sahte sevimlilikten eser yoktu.

«Johnny, geçen gün konuştuklarımızı hatırlıyor musun? Hani bir şey olursa..? Oldu işte. Çalınan Noel hediyesi parası da değil. Büyük bir olay, Johnny. Birisi bana postayla bir şey yollamış. Yoo, bomba değil ama daha beter çıkabilir. Sanıyo-

rum bir yerde bilgi sızması var, Johnny. Hem de çok yüksekler-den olmalı. Yani senin iş alanına giriyor. Gelip bir baksan fe-na olmayacak sanıyorum.»

Aynı sabah evin sahibi evde olmadığı halde, onun izniyle ve verdiği anahtarlarla eve giren işçiler, Fontenoy apartmanı-nın sekizinci kat dairesine yeni bir kasa taktılar. Eskisinin tıp-kısı. Akşam ortalık kararırken evin her yanını eskisi gibi dü-zeltip hazırlamışlardı. İşleri bitince gittiler.

5

Preston, pek kaygılı Bertie Capstick'in odasındaki masanın üzerine yayılmış duran on kâğıda bakıyordu. Her birini dikkatle okudu.

«Zarfı kaç kişi tuttu?» diye sordu.

«Postacı, o kesin. Dağılım odasında kaç kişi elledi, orasını Tanrı bilir. Sonra postayı odalara dağıtan hademe, bir de ben. Zarftan bir şey bulabileceğini pek sanmam.»

«Ya içindeki kâğıtlar?»

«Yalnızca ben, Johnny. Tabii zarftan çıkarana kadar ne olduklarını bilmiyordum.»

Preston bir süre düşündü.

«Bize postalayan insandan başka, sanırım kâğıtları çalanın da parmakizleri bulunmalı. Scotland Yard'dan parmakizine bakmalarını isteyeyim. Aslında pek umudum yok. Gelelim içeriğine. Çok üst kademe bilgiler gibi görünüyor bana.»

«En üst,» dedi Capstick suratını asarak. «Hepsi çok gizli. Bazıları aşırı duyarlı ve NATO müttefiklerimizi ilgilendiriyor. NATO'nun çeşitli olası Sovyet tehditleri karşısında planları... bu tür şeyler.»

«Pekala,» dedi Preston. «Olanakları bir tarayalım birlikte. Diyelim ki, bunları bize, vatansever ruha sahip bir vatandaş postaladı ve herhangi bir nedenle kendini tanıtmak da istemiyor. Olur sık sık. İnsanlar bulaşmak istemezler. Böyle bir insan bunları nasıl ele geçirmiş olabilir? Vestiyere bırakılmış bir evrak çantasından mı? Takside ya da kulüpte mi bulmuş?»

Capstick başını iki yana salladı.

«Yasal olarak, hayır, Johnny. Bu belgeler asla ve hiçbir

durumda bu binadan çıkarılamaz. Ancak mühürlü zarf içinde, Dışişlerine ya da Kabineye yollanabilir. Böyle bir zarfın kaybolduğuna dair rapor falan yok. Hem zaten bunlar binadan çıkarılmak üzere damgalanmış da değil. Yasal yoldan çıkarılsa, damgası olurdu. Böyle kâğıtları görme hakkına sahip insanların hepsi kuralları bilir. Hiç kimse... ama hiç kimse bunları evde okumak üzere yanında götüremez. Anlatabildim mi?»

«Hem de nasıl!» dedi Preston. «Zarf bize bakanlık dışından yollanıyor. Demek evrak buradan çıkarılmış. Yasadışı olarak. Büyük ihmal mi, yoksa kararlı hırsızlık mı?»

«Tarihlerine baksana!» dedi Capstick. «On kâğıt, bütün bir ayın çeşitli günlerine ait. Bir masaya hepsinin aynı günde gelmesine olanak yok. Belli bir zaman boyunca biriktirilmiş bunlar.»

Preston kâğıtları mendiliyle tutup tekrar zarfın içine koydu.

«Bunları Charles Sokağına götürmem gerek, Bertie. Telefonunu kullanabilir miyim?»

Charles Sokağına telefon açtı, hemen Sir Bernard Hemmings'in odasına bağlanmak istediğini söyledi. Genel Müdür odasındaydı; biraz gecikmeden sonra Preston'un ısrarı sonucu, telefona kendisi cevap verdi. Preston ondan yalnızca birkaç dakika sonrası için özel randevu istedi ve almayı başardı. Telefonu kapattı, Tuğgeneral Capstick'e döndü.

«Bertie, bir süre hiçbir şey yapma ve kimseye bir şey söyleme. Normal bir günmüş gibi davran. Seni ararım.»

Elinde bu belgelerle Bakanlıktan çıkmasına olanak yoktu, ama yanına bir muhafız alırsa durum halledilebilirdi. Tuğgeneral Capstick ona ön giriş korumacılarından birini verdi.

Preston çantasında belgelerle bakanlıktan çıktı, taksiye binip Charles binası önünde indi. Önce taksinin ilerleyip gözden kaybolmasını bekledi, sonra geri kalan iki yüz metreyi yürüyüp büroya vardı. Muhafızı burada azat edebilirdi. Sir Bernard onu on dakika sonra kabul etti.

İhtiyar tilkinin suratı pek solgundu. Ağrısı varmış gibiydi.

Çoğu zaman da vardı zaten. İçinde giderek yayılan hastalık, dıştan bakana pek bir şey belli etmiyordu, ama yapılan tahliller kuşkuya yer bırakmamıştı. Bir yıl, demişlerdi. Ameliyat da edilemiyordu. Eylül başında emekli olacaktı. Yani son iznini önce alırsa, bürodan temmuz ortalarında ayrılacak demekti. Altmışıncı doğum gününden altı hafta önce.

Kişisel sorumlulukları olmasa, çoktan ayrılabilirdi. İkinci karısı evliliklerine bir üvey kız çocuk getirmişti. Aslında çocuksuz olan Sir Bernard onu çok seviyor, şımartıyordu. Kız henüz okuyordu. Erken emekli olursa, maaşı düşük olacak. dul eşiyle kızı zor durumda kalacaklardı ilerde. Akıllıca bir karar olsun ya da olmasın, işi biraz daha sürdürüp normal zamanında emekli olmak istiyordu. Ömür boyu maaşla çalışmış biri olarak, onlara bırakabileceği başka hiçbir şeyi yoktu.

Preston olup biteni kısa ve özlü biçimde anlattı, Capstick'in kanısına göre belgelerin bakanlıktan ancak isteyerek, bilerek çıkarılmış olabileceğini ekledi.

«Öff, Tanrım... bir tane daha, ha!» diye mırıldandı Sir Bernard. Vassall'la Prime'ın olayını yıllar sonra hâlâ unutabilmiş değildi. Amerikalılar öğrendikleri zaman ortaya çıkan tepkiyi de.

«Eve, John, işe neredesinden başlamak istiyorsun?»

«Bertie Capstick'e şimdilik çenesini sıkı tutmasını söyledim,» dedi Preston. «Eğer bakanlıkta gerçek bir hain varsa, karşımıza ikinci bir esrarengiz durum daha çıkıyor. Kim yollamış bize bu belgeleri? Yoldan geçen biri mi? Bunları o adamdan çalan bir hırsız mı? Suçluluk duyan karısı mı? Bilemiyoruz. Ama o insanı bulabilirsek, belgeleri nereden aldığını öğrenebiliriz. Bir yığın zahmetten kurtuluruz. Zarf konusunda fazla umut beslemiyorum. Sıradan kahverengi zarf. Binlerce dükkânda satılıyor. Pulları normal, adres büyük harflerle yazılmış. Keçe uçlu kalem. Herkesin kullandığından. Sonra zarfı pek çok insan ellemiş. Yalnızca içindeki kâğıtlarda parmakizi bulabiliriz. Scotland Yard'ın tüm kâğıtlara bakmasını istiyorum. Denetim altında tabii. Ondan sonra bilebiliriz ne yapacağımızı.»

«İyi bir düşünüş yolu. Sen ,o işi hallet,» dedi Sir Bernard. «Ben Tony Plumb'a ve herhalde Perry Jones'a söylemek zorundayım. Öğle yemeğinde ikisiyle buluşmaya çalışırım. Perry Jones'un ne düşüneceği çok önemli tabii. Sen kendi işini ayarla, John, ve benimle teması kesme. Yard bir şey bulursa hemen haber ver bana.»

Scotland Yard'da çok yardımcı oldular, en iyi laboratuar elemanlarını Preston'un işine koştular. Preston sivil teknisyenin yanı başında durup her kâğıda ayrı ayrı toz serpişine baktı. Sayfaların tepesindeki «ÇOK GİZLİ» yazılarını teknisyen elinde olmadan görüyordu elbette.

«Whitehall'da birisi yaramazlık mı yaptı?» diye sordu teknisyen bir kaşını kaldırıp. Preston kafasını iki yana salladı.

«Budalalık ve tembellik etti,» diye yalan söyledi. «Bu kâğıtlar imha makinesine atılmalıydı, çöp sepetine değil. Kim sorumluysa canına okurlar. Tabii parmakizl bize belli ederse.»

Teknisyenin ilgisi sürdü. Ama işini bitirdiğinde başını üzgün üzgün salladı.

«Hava cıva,» dedi. «Süt gibi temiz. Bakın, size bir şey söyleyeyim, bu kâğıtlar silinmiş. Bir tek belirgin parmakizi var, o da herhalde sizinkidir.»

Preston başını salladı. O izlerin Tuğgeneral Capstick'e ait olduğunu söylemekte anlam yoktu.

«Mesele şurada,» dedi teknisyen. «Bu kâğıt parmakizini çok iyi tutar, haftalar, belkl aylar boyunca da korur. En azından bir kişinin daha izi olmalıydı. Hatta daha da çok. Sizden önce bunlara dokunan memur var bir kere. Ama iz yok. Çöp sepetine atılmadan önce bezle silmiş birisi. Bezin ipliklerinin izini görebiliyorum ama parmakizi yok, üzgünüm.»

Preston ona zarfı vermedi bile. Kâğıtları silen her kimse, herhalde zarfta kendi parmağının izini bırakacak değildi. Hem zarf ortaya çıkarsa, dalgın memurla ilgili uydurduğu hikâye de havaya uçardı. Capstick'in hakkı vardı. Bu resmen, kasıtlı bilgi

sızdırmaydı. Öğledensonra saat üçte Charles Sokağına dönüp Sir Bernard'ı beklemeye başladı.

Sir Bernard bir hayli ısrardan sonra yemeğini Birleşik İstihbarat Komitesi başkanı Sir Anthony Plumb ve Savunma Bakanlığı daimi müsteşarı Sir Peregrine Jones'la yemeyi başarmıştı. St. James Kulüb'ün özel bir odasında buluştular. İki yüksek resmi görevli, MI5 başkanının böyle ısrar etmesi karşısında tedirgin olduklarından, yemeklerini pek düşünceli ismarladılar. Garson çıkıp gittikten sonra Sir Bernard onlara olanları anlattı. Durum her iki adamın da iştahını kaçırdı.

Sir Perry Jones sıkkın sıkkın, «Capstick bana anlatmalıydı,» dedi. «Böyle öğrenmek çok tatsız.»

Sir Bernard, «Sanırım adamım Preston ondan bir süre sessiz kalmasını istemiş,» diye açıkladı. «Çünkü eğer bakanlıkta bir casus varsa ve mevkii de yüksekse, kâğıtların bize geri geldiğini hissetmemeli.»

Sir Peregrine homurdandı ama biraz sakinleşti.

«Ne diyorsun, Perry?» diye sordu Sir Anthony Plumb. «Kâğıtların fotokopi halinde bakanlıktan masum yolla ya da ihmal yoluyla çıkma olasılığı var mı?»

Savunma baş görevlisi başını iki yana sallıyordu.

«Casusun o kadar da yüksek yerde olması şart değil,» dedi. «Tüm mevkii sahibi kimselere bağlı, kendi özel kadroları var. Bu fotokopiler çektirilmiş. Bazen orijinal belgeyi üç, dört kişinin görmesi gerekir. Ama kopyalar çıkarılırken liste tutulur, sonra da hepsi yokedilir. Üç kopya çekilmişse, işi bittiğinde üç kopya yokedilir. Sorun şurada: Bir müdür, kendi kağıtlarını kendi yoketmez. Memurlarından birine vermek zorunda. Memurlar denetimli tabii, ama hiçbir sistem yüzde yüz kusursuz değildir. Bence bir aylık süreyi kapsayan bu belgeler bakanlıktan kasten çıkarılmış. Kaza ya da ihmal olamaz. Kasıt şart. Allah katretsin...»

Çatalıyla bıçağını hemen hemen el sürülmemiş yemeğin üzerine koydu.

«Üzgünüm, Tony ama galiba benim derdim büyük.»

Sir Tony Plumb'ın yüzü ciddiydi.

«Sanıyorum Birleşik İstihbarat Komitesinin sınırlı alt komite toplantısında açıklamak zorundayım,» dedi. «Bu etapta, pek az kişi olmalı o alt komitede. Bir Dışişlerinden, bir Savunmadan, bir Adliyeden, bir Kabine Sekreteri, Beş'le Altı'nın başkanları falan filan. Daha da küçük tutamam.»

Alt komitenin ertesi sabah toplanmasına karar verildi. Hemmings onlara Preston'un Scotland Yard'dan ne sonuç aldığını o zaman açıklayacaktı. Bu kararla ayrıldılar.

Birleşik İstihbarat Komitesinin aslı, pek kalabalık bir komiteydi. Yarım düzine bakanlıktan ve birkaç ajanstan başka, üç kuvvet komutanlığıyla iki istihbarat servisi, ayrıca Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda'nın, bir de tabii ABD'nin CIA'sının Londra temsilcileri de oraya üyeydi.

Genel toplantılar seyrek ve resmi havalı olurdu. Sınırlı alt komiteler daha sık toplanırdı, çünkü katılanlar belli bir özel duruma ilgili olup, birbirini şahsen de tanır, işi izlerken daha kolay iletişim kurabilirlerdi.

Sir Anthony Plumb'ın, Birleşik Istihbarat Komitesi başkanı ve başbakanın şahsi istihbarat ko-ordinatörü olarak kurduğu ve toplantıya çağırdığı alt komite, 21 Ocak sabahı toplandı ve hemen Paragon komitesi olarak adlandırıldı. Toplantı saat onda, Kabine Bürosu Brifing Odasında başladı. Oraya kısaca COBRA denirdi. Whitehall'daki Kabine Bürosunun iki kat altındaydı. Hava tertibatlı, ses geçirmez, hergün dinleme aygıtı kontrolü yapılan bir konferans salonuydu.

Teknik olarak toplantıyı düzenleyen, yani evsahibi durumunda olan, Kabine sekreteri Sir Martin Flannery'di. Ama o sözü Sir Anthony Plumb'a verdi, başkanlık koltuğuna Plumb oturdu. Savunmadan Sir Perry Jones, Dışişlerinden Sir Patrick

(Paddy) Strickland, Adliyeden Sir Hubert Villiers gelmişlerdi MI5 de Adliyeye bağlı sayılıyordu.

Devlet İletişim Merkezi, ülkenin «dinleme» servisiydi. Bu teknik çağda o kadar önemli sayılıyordu ki, başlı başına bir haberalma örgütüydü o da sanki. Genel Müdür Yardımcısı katılıyordu oradan. Genel Müdürün kendisi tatildeydi.

Charles Sokağından Sir Bernard Hemmings gelmiş, Brian Harcourt-Smith'i de yanında getirmişti.

«Brian olayı baştan bilse daha iyi olur diye düşündüm,» diye açıklamıştı durumu Sir Anthony'ye. Herkes anlamıştı ne demek istediğini. Belki gelecek toplantıya ben kendin katılamazsam... demek istiyordu.

Son üye, masanın ayakucunda, Sir Anthony Plumb'ın tam karşısında oturmaktaydı. Sir Nigel Irvine. Gizli Haberalma Örgütünün, yani MI6'nın şefiydi o da.

Garip ama MI5'in bir Genel Müdürü olduğu halde, MI6'nın yoktu. Oranın başına Şef denililiyordu. Istihbarat dünyasında ve Whitehall'da «C» diye anılırdı kısaca. Adı ne olursa olsun. Aslında bu «C» harfi, «Chief» kelimesinin başharfi olarak bile alınmamıştı. Ilk MI6 şefinin adı Mansfield-Cummings'di. «C», onun soyadının ikinci başharfiydi. Oradan kalmıştı bu. James Bond romanları yazan Ian Fleming her zaman alaycı bir yazar olduğundan ,romanlarında öteki başharfi de almış, Haberalma Şefine hep «M» diye değinmişti.

Masanın çevresinde toplam dokuz kişi oturuyordu. Bunların yedisi sir unvanlıydı. Birarada, krallığın herhangi yedi kişisinden daha nüfuzlu sayılırlardı. Birbirlerini iyi tanırlar, ilk adlarıyla hitap ederlerdi. Her biri Genel Müdür Yardımcılarını da ilk adlarıyla çağırabilirlerdi, ama yardımcıları onlara, «efendim» derlerdi. Durum gereği.

Sir Anthony Plumb toplantıyı açıp bir gün öncenin olayını kısaca anlattı, herkes şaşkın mırıltılarla katkıda bulundu, sonra söz Sir Bernard Hemmings'e verildi. Beş'in Genel Müdürü ayrıntıları verdi, Scotland Yard'dan bir sonuç çıkmadığını da

ekledi. Sir Perry Jones fotokopilerin bakanlıktan çıkmasının kaza ya da ihmal sonucu olamayacağını tekrarladı. Kasıtlı ve gizli bir girişim olmalıydı.

O sözlerini bitirince masanın çevresinde bir sessizlik oldu. Iki kelime, söylenmeden hissedildi herkes tarafından. Zarar tesbiti. Bu iş ne kadar zamandır devam ediyordu? Kaç belge böyle kaybolmuştu? Nereye gitmişti (hoş orası tahmin edilebiliyordu tabii)? Ne tür belgeler gitmişti? Bu durum İngiltere'ye ve NATO müttefiklerine ne kadar zarar vermişti? Ve bir de... müttefiklere durum nasıl açıklanacaktı?

«Kim bakıyor işe?» diye sordu Sir Martin Flannery, Hemmings'e.

«Adı John Preston. C.1.A'nın başı. Bakanlığın adamı Tuğgeneral Capstick paket postadan çıkınca onu çağırmış.»

Brian Harcourt-Smith, «Daha...aa, tecrübeli birini görevlendirebiliriz,» diye öneride bulundu.

Sir Bernard Hemmings kaşlarını çattı.

«John Preston kuruluşa geç girdi,» diye açıkladı. «Altı yıldır bizimle. Ona güvenim tam. Hem bir neden daha var. Bunun kasıtlı bir casusluk olduğunu varsaymak zorundayız.»

Sir Perry Jones başını evet anlamında salladı.

Hemmings devam etti. «Ayrıca sorumlu kişinin —ki ona şimdilik 'Arkadaş' diyeceğim, evrakın kaybolduğunu farketmiş olacağını da varsayabiliriz. Arkadaşın, umarız belgelerin bakanlığa isimsiz olarak geri postalandığından haberi yoktur. Ama yine de şu sıra Arkadaş kaygılı olmalı, tam sipere yatmış bulunmalı. Ortaya bir yığın tazı salarsam, Arkadaş işinin bitik olduğunu anlar. Tek eksiğimiz, buradan kaçıp Moskova'da basın toplantısı yapması. Şimdilik mesele çıkarmaksızın, bir ipucu bulabilir miyiz diye bakmak zorundayız bence. Preston, C.-1.A'nın başına yeni atandığından, tüm bakanlıkları dolaşıp bir inceleme yapıyor gibi gözükebilir. Paravan olarak hiç de fena sayılmaz. Şansımız da biraz yaver giderse, Arkadaş bundan pek kuşkulanmaz.»

Sir Nigel Irvine masanın karşı ucundan, «Mantıklı,» dedi.

Anthony Plumb, «Senin kaynaklarından adamı bulma olasılığımız var mı, Nigel?» diye sordu.

«Biraz anten uzatmaya çalışırım.» Taahhüde girmeksizin konuşuyordu. Andreyev, diye düşündü içinden. Andreyev'le buluşmalıydı. «Ya müttefiklerimiz?»

Plumb, Irvine'e hatırlattı. «Onlara haber vermek ya da en azından birkaçına haber vermek senin üstüne kalacak korkarım,» dedi. «Ne düşünüyorsun?»

Sir Nigel yedi yıldır bu görevdeydi ve bu yıl son yılıydı. Kurnaz, deneyimli ve sakin tepkili bir insan olarak, müttefik istihbarat ajanları ona saygı duyardı. Ama yine de bu tür haberleri vermenin şakaya gelir yanı yoktu. Hele de görevden gider ayak.

Alan Fox'u düşünüyordu. CIA'nın o tatsız ve alaycı Londra temsilcisini. Alan bu işi amma büyütürdü artık. Omuzlarını kaldırdı, gülümsedi.

«Bernard'a katılıyorum. Arkadaş şu sıra kaygılı olmalı. Yeni evrak çalmaya pek çabuk heves etmez. Müttefiklerimize haber verirken, biraz da kaydettiğimiz ilerlemeleri anlatabilecek durumda olsaydık iyi olurdu. Bu Preston denilen adam neler yapabilecek, biraz bekleyelim derim. Hiç değilse birkaç gün.»

Sir Anthony, «Zarar tesbiti şart,» diye başını salladı. «O da, Arkadaşı bulup onu birkaç soruya cevap vermeye razı edene kadar imkânsız. Demek şu an için Preston'un serüvenlerine bağlıyız.»

Grup dağılırken içlerinden biri, «Kitap adı gibi bir şey,» diye mırıldandı. Daimi müsteşarlar gizli olarak bakanlarına bilgi vermeye gidiyorlardı. Sir Martin Flannery de, Bayan Margaret Thatcher'ın karşısında pek tedirgin dakikalar geçirmek zorunda kalacağından emindi.

Ertesi gün Moskova'da da bir başka komite yine ilk toplantısını yapmaktaydı.

Binbaşı Pavlov öğle yemeğinden hemen sonra telefon etmiş, albayı saat altıda alacağını söylemişti. SBKP Genel Sekreteri görüşmek istiyordu onunla. Philby kendisine beş saat önceden haber verilmesinin, ayık ve giyimli olmasını sağlamak için olduğunu tahmin etmekteydi.

O saatte yollar karlı hava trafiği yüzünden hep tıkalıydı ama özel plakalı Chaika ortadaki tercihli şeritten ilerledi.

Ukrayna Otelinin önünden geçerlerken Philby, herhalde ta Usavo dağcasına gidiyoruz, diye düşündü, ama yarım mil sonra Kutuzovsky Prospekt 26 numaranın demir kapılarına doğru saptılar. Philby afallamıştı. Politbüro'nun özel lojmanlarına girebilmek büyük bir onurdu.

Kaldırımda Dokuzuncu Amirliğin sivil nöbetçileri dolaşıyordu. Giriş kontrolündekilerse üniformalıydı. Kalın gri paltolar, kürk şapkalar, mavi amblemler. Binbaşı Pavlov kendi kimliğini gösterdi, çelik kapılar açıldı. Chaika avluya girip parketti.

Binbaşı tek kelime söylemeden onu binaya soktu, iki kontrolden daha geçirdi, gizli metal detektöründen, X ışınından geçtiler, asansöre bindiler. Üçüncü katta indiler. Bu katın tümü Genel Sekretere ayrılmıştı. Binbaşı Pavlov bir kapıyı tıklattı, beyazlar giymiş biri kapıyı açtı, Philby'ye girmesi için işaret etti. Sessiz binbaşı geri çekildi, kapı Philby'nin arkasından kapandı. Uşaklar paltosuyla şapkasını aldılar, onu salona götürdüler. Salon çok sıcaktı. Yaşlılar kolay üşürdü çünkü. Ama doğrusu oldukça basit döşenmiş bir yerdi burası.

Süslü şeylerden, rokokodan, lüksten hoşlanan Brejnev'in tersine, Genel Sekreterin zevklerinin sade olduğu bilinirdi. Mobilyalar İsveç veya Fin yapımı, beyaz ağaçtandı. Çizgiler basit, görünümleri işlevseldi. Paha biçilmez iki Buhara halısından başka antika yoktu. Alçak sehpalar ve çevrede dört koltuk. Üç adam odanın içinde ayaktaydı. Otur denmeden kimse oturamazdı. Philby üçünü de tanıyordu onların. Selamlaştılar.

Bir tanesi, Profesör Vladimir Iliç Krilov'du. Moskova Üniversitesinde çağdaş tarih öğretirdi. Asıl önemi, Batı Avrupa Sosyalist ve Komünist Partileri üzerine, ayaklı kütüphane kadar çok bilgisi olmasıydı. En büyük uzmanlık dalı da Ingiltere'ydi. Ayrıca kendisi, SSCB'nin mühürü sayılan Yüksek Sovyet'in üyesi, yani tek partili parlamentonun üyesiydi. Bilim Akademisine de üye olduktan başka, Merkez Komitenin Uluslararası Bölümünde sık sık danışmanlık yapardı. O komitenin de başkanı, Genel Sekreterdi.

Giyimi sivil, davranışı askerce olan adam General Pyotr Sergeyviç Marçenko'ydu. Philby onu az tanırdı ama, G.R.U.'nun, yani Sovyetler Birliği Silahlı Kuvvetlerinin kendi istihbaratının yüksek rütbeli subaylarından olduğunu bilirdi. Marçenko iç güvenlikde istikrar bozma konularının teknik uzmanı olup, ilgi alanı her zaman Batı Avrupa demokrasileri olmuş. ömrü boyunca onların polis ve iç güvenlik örgütlerini incelemişti.

Üçüncüsü Doktor Joseph Viktoroviç Rogov'du. O da akademisyen, branş olarak fizikçiydl. Ama asıl ününü başka bir alanda yapmıştı. Satranç ustası. Genel Sekreterin pek az sayıda özel dostundan biri olarak bilinirdi. Sovyet lideri bazı operasyonların planlamasında büyük beyin gücü gerektiği zamanlarda ona sık sık başvururdu eskiden beri.

Dört adam orada iki dakika kadar ancak beklemişlerdi ki, odanın sonundaki çift kanatlı kapı açıldı. Sovyet Rusya'nın ve tüm uydularının tartışmasız başı odaya girdi.

Tekerlekli sandalyeye oturmuştu. Beyaz ceketli, uzun boylu bir uşak itiyordu sandalyeyi. Dört koltuğun durduğu yerin baş tarafındaki boşluğa getirdi.

«Lütfen oturun,» dedi Genel Sekreter.

Philby adamın ne kadar değiştiğine şaşıyordu. 75 yaşındaydı. Elleri karaciğer lekeleriyle doluydu. 1985'de yapılan açık kalp ameliyatı belli ki başarılı olmuştu, ama yine de yaşlı adam çıt diye kırılabilecek gibi görünüyordu.

1 Mayıs Bayramı döviz ve portrelerinde gür beyaz saçlı

görünürdü, ama şimdi artık pek saçı yoktu. Her iki gözünün çevresi kahverengi lekelerle doluydu. Kutuzovksy Prospekt'in bir mil kadar ilerisinde, Kuntsevo köyüne yakın yerde, iki metre yüksekliğinde duvarlarla çevrili alanda, çok az sayıda belli hastaların kabul edildiği Merkez Komite Hastanesi bulunmaktaydı. Eski Kuntsevo Hastanesinin modernleştirilmiş bir bölümüydü aslında.

Hastane bahçesinde Stalin'in eski daçası vardı. Çok sade ve basit bir bungalovdu. O daça şimdi ülkenin en modern yoğun bakım ünitesi haline getirilmişti. Bir tek kişi için. Tekerlekli sandalyesinden onları birer birer süzen insan için.

Altı büyük tıp uzmanı sürekli olarak Kuntsevo'ya anında ulaşabilecek yerlerde bulunurdu. Genel Sekreter her hafta onlara gider, tedavi olurdu. Onu onlar hayatta tutuyorlardı. Bunu da ancak başarıyorlardı.

Ama beyni hâlâ bıçak gibi keskindi. Madeni çerçeveli gözlüğün gerisinden bakan gözleri bunu açıkça belli ediyordu. Gözlerini pek seyrek kırpardı. Kırptığı zaman da, kuşlar gibi, ağır ağır indirip kaldırırdı gözkapaklarını.

Giriş yapmakla vakit geçirmedi. Philby zaten onun böyle bir şey yaptığını hiç görmemişti. Öteki üçüne başını sallayarak, «Dostumuz Yoldaş Albay Philby'nin memorandumunu okudunuz,» dedi.

Bu soru falan değildi, ama üç adam yine de başlarını salladılar.

«O halde İngiltere'de İşçi Partisinin seçimi kazanmasına ve sol kanadın bu yolla yönetimi eline geçirmesine Sovyet çıkarları bakımından birinci sırada öncelik verişime şaşmıyorsunuzdur. Dördünüzün çok gizli bir komite oluşturmanızı, onlara yardımcı olmamız için aklınıza gelen yöntemler konusunda bana danışmanlık yapmanızı istiyorum. Çok gizli olarak tabii. Zaferi kazanmaları için. Bu konuyu kimseyle tartışmayacaksınız. Belgeler gerekirse kendiniz tarafından hazırlanacak. Notlarınızı yakacaksınız. Toplantılar özel evlerde yapılacak. Kalabalık

içinde biraraya gelmeyecek, tanışıklık yapmayacaksınız. Başka kimseye açılmayacaksınız. Bana şahsen, buraya telefon ederek ve Binbaşı Pavlov'la konuşarak haber **ileteceksiniz. O za**man yaptığınız ilerlemeyi anlatmanız için toplantı düzenleyeceğim.»

Sovyet liderinin gizliliğe büyük önem verdiğini Philby anlıyordu. Bu toplantıyı Merkez Komite binasındaki bürosunda da yapabilirdi. Ama o zaman öteki Politbüro üyeleri onları gelirken ya da giderken görebilir, görmeseler de duyabilirlerdi. Genel Sekreter sırf kendine bir komite kurmuştu ve kimsenin bunu bilmesini istemiyordu.

Bir garip durum daha vardı. Philby'nin dışında KGB'den kimse yoktu. O da zaten emekliydi. Oysa Birinci Başmüdürlüğün İngiltere'yle ilgili çok geniş kapsamlı dosyaları vardı. Uzmanları birinci sınıftı. Her ne sebeptense yaşlı başkan konuyu bir zamanlar başkanlığını yaptığı kuruluşun dışında tutmayı seçmişti.

«Soru var mı?»

Philby kararsızca elini kalıdrdı. Genel Sekreter başını salladı.

«Yoldaş Genel Sekreter, ben kendi Volga arabamı kullanıyordum. Geçen yıl geçirdiğim kalp krizinden sonra doktorlar bunu yasakladı. Şimdi şoförlüğümü eşim yapıyor. Ama bu durumda gizlilik gereği nedeniyle...»

«Size bir KGB şoförü atarım,» dedi Genel Sekreter yumuşak sesle. Diğer üçünün zaten şoförleri olduğunu herkes biliyordu. Haklarıydı.

Başka tartışılacak bir şey yoktu. Başkan başını sallayınca uşak tekerlekli sandalyeyi ve üzerindeki adamı tekrar içeriye götürdü. Dört danışman gitmek üzere ayağa kalktılar.

İki gün sonra profesörlerden birinin yazlık daçasında, Albion Komitesi ilk etkin çalışma oturumunu açtı.

Kitap adına benzesin ya da benzemesin, Preston gerçekten birtakım aşamalar yapıyordu. Paragon'un ilk oturumu devam ederken bile, o Savunma Bakanlığının kaleminde gerekli incelemelere başlamış durumdaydı.

«Bertie,» dedi Tuğgeneral Capstick'e. «Buradaki memurların gözünde ben can sıkan bir işgüzâr görünümündeyim. Onlara bir dedikodu yay, amacımın yalnızca kendi amirlerimin gözüne girmek olduğunu söyle. İşlemlerin normal kontrolü... kaygılanacak bir şey yok. Bir sıkıntı işte... ama geçecek.»

Capstick kendine düşeni yaptı, yeni C.1.A başkanının tüm bakanlıklara kendini kanıtlamaya meraklı biri olduğu havasını yaydı. Kalem memurları gözlerini bezmiş bir ifadeyle tavana doğru kaydırdılar, ama Preston bu arada dosyalara ulaşma fırsatını buldu. Kimlerin neleri aldığını, neleri iade ettiğini, kime iade ettiğini ve en önemlisi, hangi tarihlerde iade ettiğini araştırdı.

Bir tek açık yakaladı. On sayfadan bir teki dışında hepsi Dışişleri ve Kabine Bürosuna da gidiyordu, çünkü İngiltere'nin NATO müttefiklerinin Sovyet tehditleri karşısındaki tutumlarıyla ilişkiliydiler.

Ama o bir tek belge, bu bakanlıktan hiçbir zaman çıkmamıştı. Daimi Müsteşar Şir Peregrine Jones, Pentagon'da ABD temsilcileriyle yaptığı toplantıdan daha yeni dönmüştü. Toplantının konusu İngiliz ve Amerikan nükleer denizaltılarının Akdeniz'de, Orta ve Güney Atlantik'te, bir de Hint Okyanusunda ortaklaşa devriye dolaşmalarıydı. Kendi konuşması için bir taslak hazırlamıştı Sir Perry. Bu taslağı kendi bakanlığında birtakım yetkililerin masalarında dolaştırmıştı. Onun da çalınan belgeler arasında bulunması ve fotokopi halinde bulunması, casusun bu bakanlıkta olduğunu kesinleştiriyordu.

Preston gizli evrakın nasıl dağıldığını, geriye doğru incelemeye başladı. Çalınmış belgelerin ilkiyle sonuncusu arasında dört haftalık bir süre olduğu ortadaydı. Öte yandan bu belgele-

ri okuyan yetkili, hiç kuşkusuz başka belgeler de okumuştu. Demek hırsız, seçici davranıyordu.

On belgenin her birini görebilmiş kişilerin sayısı yirmi dörttü. Preston bunu ikinci inceleme gününün sonunda hesaplayabildi. Bundan sonra bu adamların ne zamanlar büroya gelmediklerini, ne zamanlar seyahatte olduklarını, yurt dışına gittikleri, grip olduklarını araştırıp, o tarihleri hırsızlık zamanlarıyla karşılaştırdı.

Kendisine iki şey engel oluyordu. Dikkati o on belgeye çekmemek için bir yığın başka evrakın giriş çıkışına da bakıyormuş gibi görünmek zorundaydı. Kalem ve kayıt memurları da dedikodu ederdi çünkü. Hırsız da küçük rütbeli bir memur olabilir, bir sekreter ya da daktilo olabilir, bu memurlarla çene çalma düzeyinde bulunabilirdi. İkinci engel de, üst kattaki fotokopi bölümüne çıkıp her belgeden kaç kopya çekildiğini soramıyordu. Bazen bir yetkilinin bir belgeden fotokopi çektirirken, bir başka görevliye de kopya verilmesini isteyebileceğini biliyordu. O zaman fotokopi çekiliyor, numaralanıyor, o adama da yollanıyordu. Sonra kopyalar yokediliyordu ama bu kez edilmemişti. Ana kopya da sonradan tekrar kaleme dönüyordu. Dönüyordu ama fotokopiyi pek çok göz görmüş olabiliyordu. İkinci sorunu çözebilmek için karanlık basmasını bekleyip Capstick'le konuştu. Binada artık temizlikçi kadınlardan başka kimse kalmamıştı. İki kat yukarıya çıkıp çekilen fotokopi sayılarını kontrol ettiler. Bundan sonra başka birtakım zanlılar da safdışı bırakıldı. Bazen evrak bir yetkiliye gitmiş, adam ondan hiç kopya çektirmemiş oluyor, aslını da iade ediyordu. 27 Ocakta Preston tekrar Charles Sokağına döndüğünde, elinde ilerleme raporu vardı.

Onu Brian Harcourt-Smith karşıladı. Sir Bernard yine gelmemişti büroya.

«Bir şeyler getirebildiğine sevindim, John,» dedi Harcourt-

Smith. «Anthony Plumb iki kez telefon etti. Paragon'cular baskı yapıyor galiba. Anlat. »

Preston, «Önce belgeler,» dedi. «Bunlar dikkatle seçilmiş. Sanki adamımız kendisinden özellikle istenmiş olan yazıları bulmaya çalışıyormuş gibi. Bu uzmanlık ister. Bu durumda, mevkii düşük olanları bence safdışı edebiliriz. Onlar rasgele, önlerine çıkanı kapma eğiliminde olurlardı. Bu ilke tartışma götürür, ama yine de sayıyı şimdilik azaltıyor. Bence adamımız tecrübeli biri ve yazıların içeriğini iyi anlıyor. Yani sıradan memur, hademe değil, Hem zaten casus Kalemde değil. Ne paket mühürü açılması olayı var, ne yetkisiz belge alma, ne de izinsiz fotokopi çekme.»

Harcourt-Smith başını salladı.

«Demek sence düğüm üst katlarda.»

«Evet, Brian, bence öyle. İkinci nedeni de söyleyeyim. İki gece orada kalıp çekilen her kopyayı kontrol ettim. Tutarsızlık yok. Bu durumda bir tek olasılık kalıyor, o da kopyaların imhası. Birisi üç kopya çektirtip ikisini yokettirmiş, üçüncüyü bina dışına çıkarmış. Şimdi gelelim bunu yapabilecek yüksek rütbelilerin sayısına... O on kâğıdın hepsini birden görebilecek durumda yirmi dört kişi vardı. Bence bunların on ikisini bir yana bırakabiliriz, çünkü onlara belgenin aslı değil, kopyası gitmiş. Tek kopya. Fikirlerini almak amacıyla. Kurallar çok kesin. Böyle bir kopya alan adam, onu kendisine yollayana iade ediyor. Etmemek kuşku çeker. Bir tekini bile. Hele on... imkânsız. Böylece elimizde kayıttan orijinal belgeyi alan on iki kişi kalıyor. Bunlardan üçü, kopyalar çekildiği sıralarda çeşitli nedenlerle büro dışındaymışlar. Belgeleri başka tarihlerde istemişler. Demek onları da bir yana bırakabiliriz. Geriye dokuz kişi kalıyor. Bu dokuzdan dördü, hiç danışmanlık kopyası çektirmemiş. Yetkisiz kopya çektirmekse olanak dışı.»

Harcourt-Smith, «Yani beş kişi kaldı,» diye mırıldandı.

«Tamam. Bak, kesin değil, ama bu noktada yapabileceğim en iyi şey bu sanıyorum. Bu beş kişinin üçü, aynı süre içinde

masalarından aynı konuda başka önemli belgeler de geçmiş kimseler. Üstelik daha da ilginç belgeler. Ama çalınmamış onlar. Oysa çalınmalıydı. Bu durumda ben karşımda iki adam görüyorum. Kesin değil. Yalnızca başta gelen zanlılar.»

Dosyaları masanın üzerinden Harcourt-Smith'e doğru itti. Adam ilgiyle baktı.

«Sir Richard Peters'la Bay George Berenson,» diye yüksek sesle okudu. «Birincisi Uluslararası Sınai Politika Müsteşar Yardımcısı, ikincisi de Savunma Levazım Müdür Yardımcısı. Ikisinin de özel bölümleri var tabii.»

«Evet.»

«Ama yanlarındaki memurları zanlı saymıyorsun, ha? Nedenini sorabilir miyim?»

«Onlar da zanlı,» dedi Preston. «Herhalde bu iki adam kopya çektirtme ve imha ettirme işini memurlarına yaptırıyorlardır. Ama o zaman iş genişliyor, on iki kişiye çıkıyoruz. Oysa tepedeki adamları temize çıkarabilirsek, müdürün yardımıyla suçlu memuru yakalamak çocuk oyuncağı olur. Ben iki patronla başlamak istiyorum.»

«Neler istiyorsun?» dedi Harcourt-Smith.

«İkisinin de günde yirmi dört saat gözetlenmesini, postalarının kontrolünü ve telefonlarının dinlenmesini,» diye karşılık verdi Preston.

«Paragon Komitesine söylerim. Ama bunlar yüksek yetkili. Umarım haklı çıkarsın.»

Paragon Komitesinin ikinci toplantısı öğledensonra geç saatlerde yine COBRA Salonunda yer aldı. Harcourt-Smith, Sir Bernard Hemmings'i temsilen katılıyordu. Preston'un raporunun kopyalarını herkese dağıttı. Herkes sessizce okudu. Bitirdikleri zaman Sir Anthony Plumb, «Evet?» diye sordu.

«Mantıklı gibi,» dedi Sir Hubert Villiers.

«Bence Bay Preston bu kadar kısa süre içinde iyi iş çı-

karmış.» Bu söz Sir Nigel Irvine'den geliyordu. Harcourt-Smith pek hafifçe gülümsedi.

«Ama tabii suçlu bu iki adamdan biri olmayabilir,» dedi. «Yok etsin diye verilmiş belgeleri bir kadın memur da bal gibi cebine atabilir.»

Brian Harcourt-Smith alıngan ve hınçlı adamdı. Ömrü boyunca, çevresindekilerin işleri kolayca yürütebilmesini hazmedememişti bir türlü. Birbirleriyle okuldan, askerlikten, üniversiteden gelen yakınlıklarını da hazmedemezdi insanların. Onlar gerekirse bu yakınlıklardan yararlanıyorlardı. Sihirli bir çember olarak kullanıyorlardı o ilişkilerini. Ne yazık ki, kendisi o çemberin üyesi değildi. Kendi kendine hep, gerçekten Genel Müdür olduğum gün bu insanların arasında, onların eşiti olarak oturuyor olacağım ve o zaman beni gerçekten dinleyecekler, der dururdu.

Masanın öbür ucundaki Sir Nigel Irvine pek gözlemci bir insan olduğundan, Harcourt-Smith'in gözlerindeki ifadeyi kaçırmadı... hemen kaygılandı. Bu adam kolay öfkelenebilirdi. Irvine, Sir Bernard Hemmings'in dostu ve yaşıtıydı. Hatta dostlukları pek eskiydi. Sonbaharda MI5'in başına kimin geçeceği konusunda bir an kaygı duydu. Harcourt-Smith'in gizli öfkesi, belki gizli hırsı acaba nereye kadar uzanabilirdi... ya da uzanmıştı belki şimdiden...

Sir Anthony Plumb, «Eh, Bay Preston'un neler istediğini hepimiz öğrendik,» dedi. «Sürekli gözlem. İzin var mı?»

Eller havaya kalktı.

Her cuma günü MI5'de bir toplantı yapılırdı. Başkanlığa K'nın başı geçerdi. Bu toplantıda diğer başkanlar neye ihtiyaçları olduğunu sayarlardı. Mali kaynak, teknik servis ya da zanlılarının gözlemi açısından. Baskı her zaman «gözetleme ekipleri»ni yöneten A'nın başkanı üzerine binerdi. Ama o cuma, yani 30 Ocak toplantısında, gözetlemeci isteyenler kimseyi bula-

madılar. Harcourt-Smith iki gün önce özel yetkisini kullanıp ekipleri Preston'un işinde görevlendirmişti.

Her ekipte altı eleman vardı. Dördü gözcü, ikisi de şoförd ü. Dört de ekip vardı. Yirmi dört saatlik vardiya uygulayacaklardı. Başlarına da sorumlular konunca tam kırk sekiz gözetleme elemanı başka işlerden çekilip alınmış oluyordu. Haksızlıktı bu. Ama kimsenin elinden bir şey gelmezdi.

Cork'daki brifing görevlileri ekiplere şunları söylüyorlardı: «İki hedef var. Biri şu, biri de şu. Biri evli, ama karısı sayfiyede. Batı kesiminde oturuyor, bakanlığa genellikle yürüyerek gelip gidiyor. Arası bir buçuk mil var yok. Öteki bekâr, Edenbridge'de oturuyor. Yani Kent'te. Her gün trenle gelip gidiyor. Yarın başlıyoruz.

Teknik destek ekipleri telefonu ve posta kontrolünü hallettiler. Sir Richard Peters de, Bay George Berenson da birden mikroskop altına giriverdi.

Ekipler, Fontenoy apartmanına elden teslim edilen paketi kıl payı kaçırmış oldular. Paketi daire sahibi işinden dönüşünde kapıcıdan teslim aldı. İçinde Glen Elmaslarının taklitleri vardı. Ertesi sabah Coutts Bankasının kasasına kondu.

6

Ayın on üçü cumaya rastlarsa uğursuzdur derler, ama John Preston için tam tersi oldu. İki önemli memurun izlenmesi konusunda ilk esaslı ipucunu o zaman yakaladı.

Gözetlemeler on altı gündür sonuçsuz devam ediyordu. İki adam da alışkanlıklarına bağlı insanlardı. Ikisi de izlendiklerinden kuşkulanmıyorlardı. Yani peşlerinde adam aramıyor, gözetleyicilerin işini kolayiaştırıyorlardı. Ne var ki, çok sıkıcıydı gözetlemecilerin işi.

Londra'da oturan, Belgravia'daki apartmanından her gün aynı saatte çıkıyor, Hyde Park köşesine yürüyor, Constitution Hill'e sapıyor, St James Parkının içinden geçiyordu. Oradan çıkınca Horse Guards Parade'e gelmiş oluyor, orayı geçip Whitehall'a, dosdoğru bakanlığa gidiyordu. Bazen öğle yemeğine çıkıyor, bazen büroda yiyordu. Akşamlarını ya evinde, ya klübünde geçirme alışkanlığındaydı.

Trenle gidip gelen, Edenbridge yakınında nefis bir bahçeli evde oturuyor, Londra'ya gelmek için her sabah aynı trene biniyordu. Sonra Charing Cross istasyonundan bakanlığa yürüyüp kapıdan giriyor, gözden kayboluyordu. Gececi ekip buz gibi havada o evin çevresinde nöbet tutuyor, sabah olduğunda sabahçı ekibe görevi sevinerek teslim ediyordu. Ik zanlı da kuşku çekecek bir şey yapmıyordu. Posta ve telefon kontrolü normal bilgiler getiriyor, saygın bir sosyal hayatı yansıtıyordu. Şubatın on üçüne kadar,.

Preston operasyon kontrolörü olarak Cork Sokağı binasının bodrumunda, telsiz bağlantısının başındaydı. O sıra Sir Richard Peters'i izleyen B takımı aradı.

«Joe taksi çağırıyor. Biz arabalarla peşindeyiz.»

Gözetlemecilerin dilinde zanlı her zaman ya Joe olurdu, ya Arkadaş ya da Dostumuz. B takımı vardiyayı bitirince, Preston ekipbaşı Harry Burkinshaw'la konuştu. Ufak tefek, orta yaşlı, eski bir profesyoneldi ekip başı. Saatlerce Londra sokaklarında dikkat çekmeden beklemeyi becerir, sonra izlediği kişi elinden kaçar gibi olursa da yıldırım hızıyla hareket etmeyi bilirdi.

Sırtında kareli ceket, başında şapka, kolunda yağmurluk vardı. Boynuna fotoğraf makinesini kayışından asmış, tipik Amerikalı turist olmuştu. Bu ceket, şapka ve yağmurluk, tüm gözetlemecilerin giydiklerinden olup, ters yüz edilebiliyordu. Böylece birkaç saniyede kılık değiştirebilmek çok hoşlarına giderdi gözetlemecilerin.

«Neler oldu, Harry?» diye sordu Preston.

«Bakanlıktan çıktı. Her zamanki saatinde çıktı. Peşine takıldık. Ama her günkü yoluna sapacağı yerde, Trafalgar'a kadar yürüyüp elini kaldırdı, taksi çağırdı. Biz tam vardiyanın sonundaydık. Nöbeti devralacak ekibe hazır olmaları için seslendik, sonra taksinin peşine düştük. Bayswater yolu üzerindeki mezecinin önünde indi, Clanricarde Park yoluna saptı. Yolun orta yerinde birden bahçeli bir eve doğru giriş yaptı. Evin önünde merdivenler aşağıya doğru iniyordu. Bodrum katına. Bizim çocuklardan biri yaklaşıp baktı. Merdivenlerde hiçbir şey yoktu. Yalnızca sonunda bodrumun kapısı. Adam oraya girmişti. Ama çocuk hemen çekilmek zorunda kaldı... Joe geri çıkıyordu. Merdivenleri tekrar tırmandı, Bayswater yoluna döndü, yeni bir taksiye bindi, tekrar batı kesimine yöneldi. Ondan sonra yine eski programına döndü. Park Lane'in sonunda onu yeni ekibe devrettik.»

«Aşağıya inen merdivenlerin dibinde ne kadar kaldı?»

«Otuz, kırk saniye,» dedi Burkinshaw. «Ya kapı çok hızlı açıldı ya da kendisinde anahtar vardı. İçerden ışık falan gelmiyordu. Sanki oradan mektup almaya ya da geldi mi diye bakmaya gitmişti.»

«Nasıl bir bina bu?»

«Pis görünüşlü bir binanın bodrumu. Hepsini sabah raporuna yazacağım. Şimdi gidebilir miyim? Ayaklarıma kara sular indi.»

Preston o geceyi bu olayı merak etmekle geçirdi. Sir Richard Peters'ın ne işi vardı Bayswater'ın pis bir bodrumunda? Kırk saniye! İçerde biriyle görüşmüş olamazdı. Süre çok kısaydı. Mektup almak? Ya da mesaj bırakmak? Evi hemen gözetleme altına aldırdı. Bir araba, bir adam, elinde de fotoğraf makinesi. Bir saat sonra nöbet başlamıştı.

Haftasonları, haftasonlarıydı ne de olsa. Preston gerçi cumartesi, pazar da o bodrum daireyi arattırabilirdi sivil yetkililere. Ama o zaman kuşku uyanırdı. Bu çok gizli bir operasyondu. Pazartesiye kadar beklemeye karar verdi.

Albion Komitesi kendine başkan ve sözcü olarak Profesör Krilov'u seçmişti. Komitenin Genel Sekretere ilk düşüncelerini yansıtmaya hazır olduğunu Binbaşı Pavlov'a o haber verdi. Bu işi cumartesi sabahı yaptı. Birkaç saat sonra komitenin dört üyesine, Yoldaş Genel Sekreterin Usovo'daki haftasonu daçasına gelmeleri bildirildi.

Öbür üçü kendi arabalarıyla geldiler. Binbaşı Pavlov, Philby'yi alıp getirdi. Philby bu durumda KGB şoförü Gregoryev'den kurtulmuş oldu. İki haftadan beri her yere o taşıyordu Philby'yi.

Moskova'nın batısındaki Uspenskoye köprüsünün karşı tarafında, Moskova nehri üzerinde, Sovyet toplumu ileri gelenlerinin haftasonu daçaları vardı. Peredelkino'da sanatçıların, bilimadamlarının ve profesörlerin daçaları olurdu. Zhukovka'da Merkez Komitesi ve diğer Politbüro altı yetkililer otururdu. Ama Politbüro'nun kendi üyeleriyle gerçek büyüklerin daçaları Usovo'daydı. En kibar daça grubu.

Aslında Rus daçası, bir tür yaz eviydi. Ama bunlar lüks ev-

lerdi. Yüzlerce metrekare çamlık ormanlar içindeydiler. Çevreleri günde yirmi dört saat Dokuzuncu Amirliğin adamları tarafından korunurdu.

Philby, Politbüro üyelerinin o göreve geldikleri anda dört eve hak kazandıklarını bilirdi. Birincisi Kutuzovsky Prospekt'te ailenin oturduğu daireydi. Görevli gözden düşmedikçe orası hep ailenin olarak kalırdı. Sonra Lenin Tepelerindeki resmi villa. Orada hizmetkâr kadrosu vardı. Telefonlarda dinleme aygıtı bulunurdu. Bu villalar yabancı konuk ağırlamaktan başka işde pek kullanılmazdı. Üçüncüsü, Moskova ormanlarındaki daçaydı. Göreve yeni gelen, burayı kendi zevkine göre planlayıp yaptırabilirdi. Sonuncu ev de yazlık daçaydı. O ya Kırım'da ya da Karadeniz kıyısının başka bir yerinde bulunurdu. Ama Genel Sekreterin yazlık yeri çoktan beri Kislovodsk'daydı. Kafkaslar'da, barsak hastalıklarına iyi gelen şifalı suyun yakınında.

Philby, Genel Sekreterin Usovo'daki daçasını hiç görmemişti. O buz gibi gecede Chaika oraya vardığı zaman, binanın uzun ve alçak olduğunu, taştan yapılmış, sivri damlı olduğunu, döşenişinin de tıpkı Kutuzovsky Prospekt'teki daire gibi basit olduğunu gördü. İçersi yine çok sıcaktı. Genel Sekreter onları geniş salonda karşıladı. Şömine de sıcağa katkıda bulunuyordu. Pek az formaliteden sonra Genel Sekreter, Profesör Krilov'a bir işaret yaparak ondan Albion Komitesinin görüşlerini anlatmasını istedi.

«Tahmin edebileceğiniz gibi, Sayın Genel Sekreter, biz İngiliz seçmen oylarının en az yüzde onluk bir bölümünü iki ana görüş doğrultusunda kaydırmanın çarelerini araştırdık. Birinci yol, şimdiki Muhafazakâr hükümete olan güvenin azalması, ikincisi de, halkın memnun ve güvenli yaşamanın en iyi yolu olarak İşçi Partisinin iktidara gelmesinde görmesi. Bunu düşünürken kendi kendimize, acaba bir tek yöntem bize bunu sağlayabilir, seçimi lehimize çevirebilir mi, diye sorduk. Derin incelemeler bize gösterdi ki, ekonomik olaylar, yani fabrikaların kapanması, sanayide otomasyon ve işsizliğin artması, hat-

ta sosyal hizmetlerinin azaltılması bile bize aradığımız kadar güçlü bir silah kazandıramaz. Kanımızca bir tek büyük olanak var: İngiltere'de ve Batı Avrupa'da şu sıra ekonomi dışı, ama çok duygusal bir siyasal sorun, nükleer silahsızlanma konusudur. Batıda bunun önemi ve tartışmaları çok artmış bulunuyor. Milyonlarca sıradan insan bunu tartışıyor. Aslında mesele, toplumsal korku. Kanımızca ana silahımız da bu olmalı. Biz bunu sömürebiliriz.»

«Peki, öneriniz?» diye sordu Genel Sekreter yumuşacık bir sesle.

«Bu konuda şu ana kadarki çabalarımızı zaten biliyorsunuz, Sayın Genel Sekreter. Çeşitli anti-nükleer lobileri desteklemek için milyonlarca değil, milyarlarca ruble harcandı. Batı Avrupa halkı, tek yanlı nükleer silahsızlanmanın, tek barış şansı olduğuna inansın diye büyük zahmetler çekildi. Kazancımız da büyük oldu ama sanırız bu kez istediğimiz ve elde edeceğimizle kıyaslanamaz. Ingiltere İşçi Partisi, seçime katılan dört parti arasında, tek yanlı nükkleer silahsızlanmaya taraftar olan tek partidir. Şimdi bütün engeller kaldırılmalı, gerekli her tür harcamadan masraftan kaçınmamalı, gerekiyorsa yanlış bilgiler sızdırılmalı, propaganda yapılmalı ve Ingiliz kararsız seçmenlerinin yüzde onu oyunu değiştirmeye ikna edilmeli, işçi oyunun barış oyu olduğuna inanmalı.»

Genel Sekreter, «Son sekiz yıldır gösterdiğimiz, sizin de Profesör Krilov kafasına roket çarpmış gibi oldu. Philby, değindiğiniz bu çabalar başarılı oldu mu?» diye sordu.

Sovyet liderinin ruhsal durumunu hemen kavrayıp başını iki yana salladı. Genel Sekreter bu hareketi gördü, konuşmasını sürdürdü.

«Sekiz yıldır Batı Avrupa ülkeleri halkının bu konuda hükümetlerine olan güvenini sarsmaya uğraşıyoruz. Bugün artık tek yanlı silahsızlanma görüşünü savunanlar, şu ya da bu şekilde dostlarımızın kontrolüne girmiş, bizim yararımıza çalışır

durumdalar. Kampanya sempati ve etki açısından çok başarılı oldu. Ama...»

Genel Sekreter birden iki avucunu tekerlekli sandalyesinin kol yerlerine şaplattı. Genellikle pek soğukkanlı olan birinden böyle şiddet dolu bir hareket, oradakileri fena etkiledi.

«Hiçbir şey değişmiş değil,» diye bağırdı Genel Sekreter, sonra sesi yine eski tonuna döndü. «Beş yıl önce Merkez Komitedeki tüm uzmanlarımız, ayrıca üniversiteler ve KGB analitik etüd grupları bize, Politbüroya, tek yanlı silahsızlanma akımlarının çok güçlü olduğunu, başarıya ulaşacaklarını söylemişlerdi. Biz de inandık. Oysa yanıldık. Propagandamız bizi, yeterince uzun süre direnirsek, Batı Avrupa hükümetlerinin parayla yaptırdığımız ya da desteklediğimiz o koca 'barış' gösterilerine teslim olacaklarına inandırmıştı. Pershing ve Cruise füzelerini istemeyecekti, reddedecekti Avrupa. Amcı kabullendiler, bize de geri çekilmek düştü.»

Philby başını salladı. Pek alçakgönüllü bir havaya girmişti. 1983 yılında kendini rizikoya atmış, bir rapor yazıp Batıdaki «barış»kampanyasının, pek gösterişli ve gürültülü olmakla birlikte, hiçbir ülkedeki seçim sonucunu etkilemeyeceğini, hiçbir hükümetin görüşünü de değiştiremeyeceğini ileri sürmüştü. İşte haklı çıkmıştı. Görünüşe göre rastlantılar hep onun çıkarınaydı.

«Yankılar hâlâ devam ediyor,» dedi Genel Sekreter. «Şimdi de siz bana yine aynı şeyi öneriyorsunuz. Yoldaş Albay Philby, İngiltere'nin son seçim nabız yoklaması ne durumda?»

«Pek iyi değil korkarım,» dedi Philby. «Son yoklama, İngiliz halkının yüzde yirmisinin tek yanlı nükleer silahsızlanmayı desteklediğini gösteriyordu. Ama bu bile biraz akıl karıştırıcı. İşçi Partisinin asıl destekçisi olan işçi sınıfı arasında bu oran daha düşük. Üzücü bir gerçektir, ama Sayın Genel Sekreter, İngiltere'nin işçi sınıfı dünyanın en muhafazakâr emekçi sınıfıdır. Ayrıca incelemelere göre en yurtsever topluluktur, ama gelenekçi biçimde. Falkland olayında sendikacılar bile kurallara boş ver-

di, gemileri denize hazırlamak için gece gündüz çalıştılar. Korkarım gerçekçi olmamız gerekirse Ingiliz işçisinin bizi kendinden yana görmesi sağlanamamıştır. Emekçi kendi çıkarının İngiltere'nin zayıflamasına bağlı olduğunu da anlayamamıştır. Şimdi bu düşüncelerini değiştirmesi için de bir neden yoktur.»

«Katı gerçek,» dedi Genel Sekreter. «Ben bu komiteden katı gerçeği görüp dikkate almasını bekliyorum.» Birkaç dakika sustu. «Gidin, yoldaşlar. Gidip tekrar çalışın. Ve bana bir plan getirin. Etkin bir önlem. Sözünü ettiğiniz yaygın korkuyu güçlendirecek bir şey. Her aklı başında insanın, bu nükleer silahları topraklarından defedebilmek için oyunu İşçi Partisine vermesini sağlayabilecek bir şey.»

Onlar çıktıktan sonra ihtiyar Rus ayağa kalktı, bastonuna dayanarak pencereye yürüyüp baktı. Selefi henüz gömülmeden bu görevi devraldığında, süresi dolmadan beş şeyi gerçekleştirmeye ahdetmişti.

Besin maddeleri üretimini arttıran ve düzenli dağıtımını sağlayan adam diye hatırlanmak istiyordu. Tüketim mallarını miktar ve kalite olarak iki katına yükselten, bu yetersiz sanayii büyük bir hamleyle kurtaran adam olmak istiyordu. Parti disiplinini her kademede daha sıkı hale getiren adam olmak istiyordu. Ülkenin can damarını kemiren yozlaşma ve ahlaksızlığı, rüşveti önleyen adam olmak istiyordu. Ve son olarak da ülkesinin, düşmanları karşısında insan gücü ve silah bakımından kesin üstünlüğü sağlayan adam olmak istiyordu. Aradan dört yıl geçtiğinde, bunların hepsinde başarısızlığa uğradığını görmüş, anlamıştı.

İhtiyardı. Hastaydı. Sürenin bitmekte olduğunu biliyordu. Her zaman için uygulamacı ve gerçekçi bir insan olmasıyla övünmüştü. Tabii Marksist inanç çevresinde. Ama böyle kişilerin bile hayalleri olurdu. Yaşlıların da bir tür gururları olurdu. Onunkiler basitti. Dev bir zafer istiyordu. Yalnızca kendine ait bir zafer. O soğuk kış gecesinde bunu ne kadar çok istediğini bir tek kendisi biliyordu.

Pazar günü Preston, Clanricarde Park yolunda yürüyüşe çıktı. Bayswater Sokağından kuzeye sapan kısa bir sokaktı burası. Burkinshaw haklıydı. Ev bir zamanlar güzel, beş katlı bir yapıydı, ama şimdi hemen hemen yıkıntı halindeydi. Ufacık, tek odalı daireler olarak kiralanıyordu. Ön avluyu otlar bürümüştü. Ufacık avludan giriş kapısına beş basamak merdivenle çıkılıyordu. Ön kapının boyaları soyulmaktaydı. Bir merdiven de bodruma iniyor, bakınca kapının üst kısmı ancak görünüyordu. Preston unvan sahibi ve yüksek rütbeli bir memurun böyle bir yerde ne aradığına bir kez daha şaştı.

Gözetleme görevlisi buralarda bir yerlerde olmalıydı, biliyordu. Uzun merceklı kamerasıyla, parketmiş bir arabada bekliyordu herhalde. Onu bulmaya çalışmadı. Onun kendisini nasılsa gördüğünün farkındaydı. Zaten pazartesi sabahı kendisini raporda «11.21 de oradan geçip eve ilgi gösteren bir yaya» olarak bulacaktı.

Pazartesi sabahı belediye binasına uğrayıp o sokakta oturanların listesine baktı. Sözkonusu bina için bir tek kişinin adı vardı listede. Bay Michael Z. Mifsud diye biri. Telsizle gözetlemeciye bildirdi, adam arabasından inip karşı kaldırıma geçti, zillerde yazılı isimlere baktı. M. Misfud giriş katında oturuyordu. Preston, binanın sahibi, diye düşündü. Odaları mobilyalı kiraya veriyor olmalı. Yoksa belediyede kiracıların da listesi olurdu.

Öğlen olmadan Michael Z. Mifsud'ı Croydon'daki göçmenler bilgisayarında aradı. Malta'lıydı. Otuz yıldır bu ülkedeydi. Hakkında bilinen bir şey yoktu, ama on beş yıl önce bir soru işareti vardı. Açıklaması da yoktu. Scotland Yard'ın suç sicili, bu soru işaretini açıkladı. Adam neredeyse sınır dışı ediliyordu. Sonunda edilmemiş, vergisiz kazançla geçinmenin cezasını cezaevine girerek ödemişti. Öğle yemeğinden sonra Preston, Charles Sokağının Mali Bölümünden Armstrong'la konuşmaya gitti.

«Yarın ben maliye müfettisi olabilir miyim?» diye sordu.

Armstrong içini çekti.

«Ayarlamaya çalışayım. Kapanış saatinden önce uğra.»

Preston oradan hukuk danışmanına gitti.

«Özel Şubeden bana şu adres için arama ruhsatı çıkartırabilir misin? Ayrıca bana paravanlık edecek bir de resmi polis istiyorum.»

İngiltere'de MI5'in tutuklama yetkisi yoktu. Tutuklama yetkisi yalnızca polislerindi. Bir de acil durumda «vatandaş tutuklaması» yapılabilirdi. MI5 birini içeri almak isterse, genellikle Özel Şube yardımcı olurdu.

Avukat kuşkuyla, «Baskın yapacak değilsin, değil mi?» diye sordu.

«Elbette hayır,» dedi Preston. «Evin kiracısı gelene kadar bekleyeceğim, sonra girip arama yapacağım. Aramanın sonucuna göre, belki tutuklama gerekebilir. Polise o yüzden ihtiyacım var.»

«Pekala. Ben ekip başkanımızla temas edeyim. İkisi de yarın hazır olur.»

Saat beşe pek az kala Preston maliyeci kimliğini teslim aldı. Armstrong ona üzerinde telefon numarası bulunan bir kart daha verdi.

«Terslik çıkarsa, Mifsud bu numarayı arasın. Burası Willes-Green'deki Maliye Dairesi. Bay Charnley'i istesin. Senin Maliyenin adamı olduğuna tanıklık edecek. Bu arada söyleyeyim, senin adın Brent.»

«Görüyorum,» dedi Preston.

Bay Michael Z. Mifsud'la ertesi sabah görüşme yapıldı. Hoş bir adam değildi. Traşı uzamış, sırtında yelek, küstah ve üstelik de hiç yardımcı olmayan bir tip. Ama Preston'u evinin döküntü oturma odasına aldı.

«Ne diyorsun sen bana?» diye itiraz etti Mifsud. «Ne geliri? Ne kazanıyorsam beyan ediyorum.»

«Bay Mifsud, sizi temin ederim ki, bu sıradan bir mali kontrol. Her zaman yapılır. Tüm kiraları deklare ediyor mu-

sunuz? Saklayacak bir şeyiniz yok mu?»

«Saklayacak bir şeyim yok. Siz muhasebecimle konuşun.» Adamın sesi meydan okur gibiydi.

«Isterseniz konuşurum,» dedi Preston. «Ama inanın bana, sonunda muhasebeciniz sizden çok para ister. Sizinle konuşayım, eğer kira defterleriniz düzenliyse ben hemen gider bir başkasının kontrolünü yaparım. Ama eğer, Tanrı korusun, bu katlardan herhangi biri başka amaçlarla kullanılıyorsa o zaman durum değişir. Benim işim gelir vergisi. Ama bulgularımı polise bildirmek zorundayım da. Vergi dışı gelirle geçinmek ne demek, biliyor musunuz?»

«Ne demek bu?» diye itiraz etti Mifsud. «Burada yasaya aykırı kazanç yok. Hepsi iyi kiracılar. Kiralarını ödüyorlar, ben de vergimi ödüyorum. Hepsini.»

Ama rengi biraz solmuştu. Kira defterini isteksiz isteksiz ortaya çıkardı. Preston bütün kiracılara eşit ilgi gösteriyormuş gibi yaptı. Bodrumun Bay Dickie diye birine haftalığı 40 sterlinden kiralanmış olduğunu gördü. Ayrıntıların tümünü öğrenmesi bir saat sürdü. Mifsud hiç karşılaşmamıştı bodrumun kiracısıyla. Kirayı tam zamanında nakit öderdi. Kira anlaşması bir mektupla başlamıştı. Mektubun altında Bay Dickie'nin imzası vardı. Bay Mifsud'ın itirazlarına rağmen, Preston giderken mektubu yanına aldı. Oğlen olduğunda onu Scotland Yard uzmanlarına teslim etti. Grafologlar onu Sir Richard Peters'ın yazıları ve imzasıyla karşılaştırdılar. Az sonra Yard, Preston'u aradı. Aynı kişinin yazısıydı ikisi de. Ama değiştirilmeye çalışılmıştı.

Demek öyle, diye düşündü Preston. Peters kendine bir garsonyer tutmuştu. Adına casusluk ettiği kişiyle rahatça buluşup konuşabilmek için mi? Herhalde. Preston emirleri verdi. Eğer Peters tekrar bu eve gelmeye kalkışırsa derhal kendisine haber verilecekti. Nerede olursa olsun. Bodrum dairenin gözetlenmesine, belki başka bir gelen olur diye devam edilecekti.

Çarşamba öylece geçti. Perşembe de öyle. Derken akşamüstü Sir Richard Peters bakanlıktan çıktığında yine bir taksi çağırdı. Bayswater'a yöneldi. Gözetlemeciler Preston'u Gordon Sokağının barında buldular. O da hemen Scotland Yard'ı arayıp görevlendirilen Özel Şube polisini kantinden çağırttı. Telefonda adama adresi verdi.

«Beni karşı kaldırımda bul. Mümkün olduğu kadar çabuk.»

Hepsi evin karşı kaldırımında, buz gibi karanlığın içinde buluştular. Preston taksiden iki yüz metre geride inmişti. Özel Şubenin adamı işaretsiz bir şube arabasıyla gelmişti. Şoför arabayı köşenin berisine parketmiş, ışıklarını söndürmüştü. Polis Lander fazla genç ve biraz acemiydi. MI5'le yaptığı ilk baskındı bu. Heyecanlıydı Harry.

Burkinshaw gölgelerin arasından birdenbire çıkıverdi.

«Ne kadardır burada, Hary?»

«Elli beş dakika oluyor,» dedi Burkinshaw.

«Ziyaretçi falan geldi mi?»

«Yok.»

Preston arama ruhsatını çıkarıp Lander'e gösterdi.

«Tamam, girelim içeriye.»

«Saldırır mı acaba, efendim?» diye sordu Lander.

«Umarım yapmaz,» diye karşılık verdi Preston. «Orta yaşlı bir devlet memuru ne de olsa.»

Karşı kaldırıma geçip sessizce ön avluya girdiler. Bodrum kat perdelerinin gerisinde loş bir ışık yanıyordu. Merdivenlerden birlikte, sessizce indiler, Preston kapıyı çaldı. İçerden topuklu ayakkabı sesleri geldi ve kapı açıldı. Loş ışıkta bir kadının silueti göründü.

Karşısında iki adamı görünce, aşırı boyalı dudaklarındaki konuksever gülümseme ifadesi yokoldu. Kapıyı kapamaya çalıştı ama Lander itip açtı, onu dirseğiyle kenara savurarak içeri girdi.

Pek güzel sayılmazdı kadın. Ama elinden geleni yapmış-

tı. Dalgalı siyah saçları omuzlarına dökülüyor, boyalı yüzünü çerçeveliyordu. Gözlerinde bol rimel ve far vardı. Yanakları allıklı, dudakları parlak bir renge boyalıydı. Daha sabahlığının önünü kapamadan, Preston siyah çorapları ve jartiyeri de görmüştü Beli sıkı bir korse... üzeri kırmızı kurdeleli.

Preston onu dirseğinden tutup holden yürüttü, salona soktu, oturttu. Kadın halıya bakıp duruyordu. Bir süre karşılıklı, sessizce oturdular, Lander evi aradı. Kaçakların zaman zaman yatak altlarına, dolaplara saklandığını biliyordu. Doğrusu iyi aradı. On dakika sonra arka taraftan döndü. Yüzü hafif pembeydi.

«Hiçbir yerde yok, efendim. Herhalde arka pencereden çıkıp çitlerden öteki sokağa atladı.»

Tam o sırada ön kapı **çalındı.**

«Sizin adamlar mı, efendim?» diye sordu Lander, Preston'a. Preston başını iki yana salladı.

«Tek zil çalmazlar,» dedi.

Lander kapıyı açmaya gitti.

Preston küfür sesini ve koşuşan ayak seslerini duydu. Sonradan anlaşıldığına göre, bir adam gelip kapıyı çalmış, sonra dediktifi görünce kaçmaya çalışmıştı. Burkinshaw'ın takımı merdivenlerin üst başında onu kıstırmış, Lander elinde kelepçelerle peşinden yetişinceye kadar tutmuşlardı. Adam ondan sonra polis arabasına bindirilip götürülmüştü.

Preston kadının karşısında oturup gürültünün dinmesini bekledi.

«Bu tutuklama değil,» dedi alçak sesle. «Ama bence merkeze gitmemiz gerek, değil mi?»

Kadın acınası bir halde başını salladı.

«Önce kılığımı değiştirebilir miyim?» diye sordu.

«Bence iyi olur, Sir Richard,» dedi Preston.

Bir saat sonra, iri yapılı, eşcinsel kamyon şoförü Paddington Green karakolundan serbest bırakılırken, kendisine çeşitli dergilerde çıkan ilanlara kanıp randevulara gitmenin

tehlikeleriyle ilgili öğütler verilmişti.

John Preston, Sir Richard Peters'la birlikte köydeki eve gitti, gece yarısına kadar orada kalıp adamın anlattıklarını dinledi, sonra Londra'ya döndü, sabaha kadar raporunu yazdı. Ertesi gün olan cuma sabahı saat on birde Paragon Komitesi toplandığında, raporun kopyası herkesin önündeydi. Şaşkınlık ve burukluk havası yaygındı.

Ulu Tanrım diye düşündü Sir Martin Flannery. Önce Hayman, sonra Trestrail, sonra Dunnett, şimdi de bu. Bu sersemler pantolon fermuarlarını kapalı tutmayı hiç mi bilmezler?

Raporu okumayı son bitiren de başını kaldırdı.

Sir Perry Jones, «Onu artık bakanlıkta çalıştırmak istemeyiz herhalde,» dedi.

Sir Anthony Plumb, MI5 Genel Müdürüne döndü. Brian Harcourt-Smith'in yanında oturuyordu Genel Müdür. «Adam şimdi nerede?» diye sordu.

«Köy evlerimizden birinde,» dedi Sir Bernard Hemmings. «Bakanlığa telefon etti, sanki Edenbridge'deki kendi evinden arıyormuş gibi yaptı, dün buzda kayıp düştüğünü, bileğinde bir kemik çatladığı için alçıya aldırdığını, iki hafta işe gelemeyeceğini söyledi. Doktorun emriymiş. Bu bahane işi bir süre oyalar.»

MI6'dan Sir Nigel Irvine, «Asıl sorunu unutmuyor muyuz biz?» dedi. «Özel zevkleri ne olursa olsun... aradığımız adam o mu, değil mi? Casus o mu?»

Brian Harcourt-Smith boğazını temizledi.

«Sorgu henüz başlangıç döneminde, baylar,» dedi. «Ama o olabilir gibi görünüyor. Bir kere şantajla zorlayıp casusluk ettirmeye çok elverişli bir durumu var.»

Dışişlerinden Sir Patrick Stickland, «Zaman çok önemli,» diye atıldı. «Hâlâ zarar tespiti konusu önümüzde bekliyor. Benim açımdan bir de, müttefiklere ne zaman neler söyleyeceğimiz durumu var.»

Harcourt-Smith, «Belki... sorguyu yoğunlaştırabiliriz,» dedi. «Sanırım o zaman cevaplar yirmi dört saatte alınabilir.» nabilir.»

Tedirgin bir sessizlik oldu. Suçu ne olursa olsun, çalışma arkadaşlarından birinin katı yöntemlerle sorguya çekilmesi hoş bir düşünce değildi. Sir Martin Flannery midesinin altüst olduğunu hissetti. Şiddetten nefret ederdi.

«Herhalde şu sıra buna ihtiyaç yoktur, değil mi?» diye sordu

Sir Nigel Irvine başını rapordan kaldırdı.

«Bernard, bu Preston denen adam... yani senin adamın... bayağı iyi galiba.»

«Iyidir,» diye onayladı Sir Bernard Hemmings.

«Düşünüyordum da,» diye devam etti Sir Nigel aldatıcı bir kaygısızlıkla. «Olaydan hemen sonra Peters'la saatlerce baş başa kalmış. Acaba onu bu komiteye çağırıp dinlesek yararlı olmaz mıydı diyordum.»

Harcourt-Smith aceleyle, «Onunla ben bu sabah görüştüm,» dedi. «Olup bitenler hakkında her soruya cevap verebilecek durumda olduğumu sanıyorum.»

Altı'nın şefi özür diler gibi bir tavır takındı.

«Sevgili Brian, ben o konuda kuşku duyuyor değilim,» dedi. «Yalnızca... şey... bazen insan bir sanığı sorguya çekerken bir izlenim edinir ve o izlenimi kâğıda dökmek çok zor olur. Komite ne düşünüyor bilmiyorum, ama bundan sonra ne yapacağımıza karar vermek zorundayız. Peters'la karşı karşıya konuşmuş tek adamı dinlesek yararı olur diyordum.»

Masanın çevresinde başlar onaylarcasına sallandı. Hemmings, canı pek sıkılmış olan Harcourt-Smith'i dışarıya, telefon edip Preston'u çağırmaya yolladı. Komite üyeleri beklerken kahve servisi yapıldı. Preston otuz dakika sonra geldi. Yaşlı yetkililer onu bir tür merakla incelediler. Ona masanın ortalarında bir koltuk verildi. Tam kendi Genel Müdür Yardımcısının karşısında oturuyordu. Sir Anthony Plumb ona ko-

mitenin karşılaştığı ikilemi anlattı.

«Ne oldu ikiniz konuşurken?» diye sordu Sir Anthony. Preston bir an düşündü.

«Arabada köye doğru giderken bir ara yıkılır gibi oldu,» diye anlattı. «O ana kadar, hep baskı altında olmasına rağmen, kendine hâkim olabilmişti. Onu ben yalnız götürdüm. Arabayı kendim kullandım. Ağlamaya başladı, sonra da konuştu.»

«Evet?» diye üsteledi Sir Anthony. «Ne dedi?»

«Kendisinde kadın kılığına girme fetişizmi olduğunu itiraf etti.Ama vatana ihanet suçlamasına çok şaşırdı. Şiddetle reddetti, ben ondan ayrılana kadar da reddetmeye devam etti.»

«Eh, tabii eder,» dedi Brian Harcourt-Smith. «Ama yine de aradığımız adam o olabilir.»

Preston, «Evet, olabilir,» diye kabullendi.

Sir Nigel Irvine, «Ama sizin içinizden gelen duygu?» diye mırıldandı.

Preston derin bir soluk aldı. «Baylar, o olduğunu sanmıyorum.»

Sir Anthony. «Nedenini sorabilir miyim?» dedi.

«Sir Nigel'in dediği gibi, yalnızca içimden gelen duygu,» diye anlattı Preston. «Ben dünyaları yıkılmış, hayatta artık uğrunda yaşayacakları bir şeyin kalmadığına inanmış iki adam gördüm daha önce de. Insanlar bu durumdayken konuşmaya, itiraf etmeye başladılar mı, ne var ne yoksa dökerler ortaya. Belki Philby gibi, Blunt gibi, kendine çok hâkim kimseler bunu yapmayabilir. Ama onlar da ideolojik hainlerdi. Inançlı Marksist'lerdi. Eğer Sir Richard Peters şantajla casusluğa zorlanmışsa, bence ya yıkılırken onu da itiraf ederdi, ya da suçlamayı yaptığımda şaşkınlık göstermezdi. Gerçekten şaşırdı. Belki rol yapıyor da olabilir, ama bence artık rol yapacak durumda değildi. Ya öyle ya da bu yılki Oscar'ı ona vermeli.»

Genç bir elemanın Paragon Komitesi huzurunda yapması

gerekenden çok daha uzun bir konuşmaydı. Bunu bir sessizlik izledi. Harcourt-Smith'in bakışları, Preston'un üzerine bıçak gibi dikilmişti. Sir Nigel, Preston'u ilgiyle inceliyordu. Preston'un askerdeyken kimliğinin açıklandığı Londonderry olayını, kendi bürosu aracılığıyla biliyordu. Bu arada Harcourt-Smith'in bakışlarını da farketmiş, acaba MI5 Genel Müdür Yardımcısı neden bu Preston'u sevmiyor, diye merak etmişti. Oysa kendisi hoşlanmıştı Preston'dan.

«Ne dersin, Nigel?» diye sordu Anthony Plumb. Irvine başını evet anlamında salladı.

«Casusların yakalandıklarında tümüyle yıkılma noktasına girdiklerini, ruhsal çöküntüye uğradıklarını ben de gördüm. Vassall, Prime... ikisi de zayıf, yetersiz adamlardı. İşler açığa çıkınca, ne var ne yoksa itiraf ettiler. Yani eğer Peters değilse, elimizde George Berenson kalıyor.»

«Bir ay oldu,» diye yakındı Sir Patrick Strickland. «Suçluyu şu ya da bu şekilde bulmak zorundayız.»

Sir Perry Jones, «Suçlu hâlâ bu adamlardan birinin emrinde çalışan küçük bir memur da olabilir,» dedi. «Öyle değil mi, Bay Preston?»

«Çok doğru, efendim,» dedi Preston.

Sir Patrick Strickland bezgin bir sesle, «O halde ya Berenson'u temize çıkaralım ya da aradığımızın o olduğunu kanıtlayalım,» dedi. «O temize çıksa bile, Peters yine bir olasılık. O da konuşmazsa, yine en baş noktaya dönmüş oluyoruz.»

Preston alçak sesle, «Bir öneride bulunabilir miyim?» dedi. Hafif bir şaşkınlık dolaştı. Ondan öneride bulunmasını isteyen olmamıştı. Ama Str Anthony Plumb nazik adamdı.

«Lütfen buyurun,» dedi.

«Bilinmeyen adamın bize geri yolladığı on belge belli bir konuya ilişkin,» dedi Preston. Masanın çevresindekiler başlarını salladılar.

Preston devam etti. «İçlerinden yedi tanesi, İngiltere'nin

ve NATO'nun Kuzey ve Güney Atlantik'deki deniz mevzileriyle ilgili. Belli ki, o konu casusumuza ve patronlarına özellikle ilginç geliyor. Acaba dayanılamayacak kadar ilginç ve önemli bir belgeyi Bey Berenson'un masasından geçirsek, eğer suçlu cysa, belgeden de bir kopya alıp yerine ulaştırmak için dayanılmaz bir istek duysa diyordum!»

Masanın çevresinde bazı başlar düşünceli düşünceli sallandı.

Sir Bernard Hemmings, «Yani onu tuzağa düşürelim, başını döndürelim, ha?» dedi. «Ne diyorsun, Nigel?»

«Biliyor musunuz, hoşuma gitti. Tutabilir de. Yapılabilir mi, Perry?»

Sir Perry dudaklarını yaladı.

«Aslında sandığınızdan daha gerçekçi biçimde yapılır,» dedi. «Ben Amerika'dayken doğan bir fikir vardı. Henüz üst mercilere yansıtmadım. Ascension Adasındaki yakıt ikmalini ve bakım kapasitemizi daha yoğunlaştırıp nükleer denizaltılarımızın orada ikmal yapması konusundaydı. Amerikalılar çok ilgilenmişti. Onların da kendi tesislerini kurmalarına izin verilirse, maliyete katkıda bulunabileceklerini söylediler. O zaman denizaltılarımız tâ Faslane'e gitmek zorunda kalmaz, orada gösterilerle karşılaşmaz, Amerikalılar da Norfolk, Virginia'ya dönmek zorunda kalmaz. Sanırım bu konuda çok gizli, kişisel bir rapor hazırlayabilirim. Bu fikri üzerinde anlaşmaya varılmış bir politika haline çeviririm, dört beş masaya yollarım. Bu arada Berenson'a da.»

Sir Patrick Strickland, «Berenson normal zamanda bu tür raporları görür mü?» diye sordu.

«Elbette,» diye cevap verdi Jones. «Savunma Levazım Müdür Yardımcısı olarak, servisi işin nükleer yanından da sorumlu. Rapor yalnız ona değil, üç dört kişiye daha iletilmek zorunda. Kopyalar yalnız en yakın ilgililere çıkmalı. Sonra toplanıp yok edilmeli. Asıl kopya elden bana gelmeli.»

Karara varıldı. Ascension Adası raporu salı günü Beren-

son'un masasında olacaktı.

Toplantıdan çıkarken Sir Nigel Irvine, Sir Bernard Hemmings'i birlikte öğle yemeği yemeye devam etti.

«Iyi eleman şu, Preston,» dedi. Irvine bir ara. «Tutumunu beğendim. Sana sadık mıdır?»

«Sadık olduğuna inanmam için her türlü neden var,» dedi Sir Bernard şaşırarak.

Ha, o zaman durum açıklanıyor, diye düşündü Sir Nigel gizemli bir gülümsemeyle.

Başbakan Margaret Thatcher ayın yirmi ikisi olan o pazar gününü Buckinghamshire'deki resmi villasında geçiriyordu. Kabinedeki en yakın danışmanları olan üç kişiyle parti başkanına gizli olarak oraya gelmelerini söylemişti.

Açıklamaları her dört konuğu da derin düşüncelere yöneltti. Gelecek haziran ayında Başbakanın ikinci döneminin dördüncü yılı doluyordu. Üçüncü seçim zaferini de kazanmakta kararlıydı. Ekonomik göstergeler sonbaharda aşağıya doğru dönmüş, bunun yanı sıra ücret zammı istekleri bir dalga halinde gelmişti. Grevler olabilirdi. Başbakan 1978'deki iş durdurmalarıyla gelen o «hoşnutsuzluk kışı»nın tekrarlanmasını istemiyordu. İktidardaki İşçi Partisini o olaylar zayıflatmış, 1979 Mayısında seçimi o yüzden kaybetmişlerdi.

Öte yandan Sosyal Demokrat/Liberal ittifakı, kamuoyu yoklamalarında yüzde yirmi düzeyinde çakılı durumdaydı. İşçi Partisi ise, yeni sağladığı birlik ve ılımlılık havası sayesinde kamu desteğini yüzde otuz yediye kadar arttırmış, yani muhafazakârların altı puan gerisine kadar yükselmişti. Üstelik bu fark da kapanıyordu. Kısacası, Başbakan apansız bir haziran erken seçimine gitmek niyetindeydi. Bunu 1983'deki o yıkıcı spekülasyonlara fırsat tanımadan yapacaktı. Birden duyurulan bir kararla üç haftalık bir kampanya dönemi... 1988 de değil. Hatta 1987 sonbaharında da değil. Hemen o yaz.

Konuklarını sessiz kalmaya zorluyordu. İleri sürdüğü ve üzerinde direndiği tarih, 18 Haziran Perşembeydi.

Pazartesi günü Sir Nigel Irvine, Andreyev'le buluşup konuştu. Buluşma çok gizli olarak Hampstead'de yer aldı. Irvine'ın adamları alana yayılmış, Andreyev'in kendi Sovyet Elçiliğinin KR (karşı-casusluk) ajanları tarafından izlenmediğinden emin olmaya çalışıyorlardı. Ama adam «temiz»di. Sovyet diplomatı üzerindeki İngiliz kontrolü de kaldırılmıştı o gün.

Nigel Irvine, Andreyev'i «Müdür Vakası» olarak yönetmekteydi. Bu durum da pek sık rastlanan bir şey değildi. Bir serviste (herhangi bir serviste) şefliğe kadar yüksek mevkie ulaşmış kişiler, genellikle ajan falan çalıştırmazlardı. Bu pek ender olarak, ya ajan çok önemli biri olduğu için ya da ajanı eskiden işe almış, sonradan müdürlüğe yükselmiş olup, ajan da başkasıyla çalışmayı reddettiği için olurdu. İşte Andreyev'in de durumu bu sonuncusuna uyuyordu.

1972 Şubatında Nigel Irvine (o zamanlar basit bir Bay Irvine'dı), Tokyo'da istasyon yöneticisi olarak calışırdı. O ay Japon karşı-terörist grupları, fanatik aşırı sol Kızıl Ordu gruplarına baskın yapmayı kararlaştırmışlardı. Kızıl grup Asama-so yöresindeki Otakine dağı yamaçlarında, karlar içinde bir villadaydı. Aslında işi Ulusal Polis yaptı, ama karşı teroristlerin şefi Bay Sassa'nın komutasında yaptı. Bay Sassa da Irvine'ın arkadaşıydı.

İngiltere'nin S.A.S. birlikleri konusundaki tecrübeleri sayesinde Bay Irvine, Bay Sassa'ya bazı fikirler vermişti. O tavsiyeler bazı Japonların hayatlarını kurtarmıştı. Ülkesinin kesin tarafsızlığını bilinçlendiren Bay Sassa, bir türlü Bay Irvine'a uygun biçimde teşekkür etmenin yolunu bulamıyordu.

Bir ay sonraki bir diplomatik kokteyl partide zeki ve kurnaz Japon, Irvine'la göz göze gelince, başıyla salonun ilerisinde duran Rus diplomatını işaret etmişti. Sonra da gülmüş ve

uzaklaşmıştı oradan. Irvine hemen Rus'a yanaştı, adamın Tokyo'ya yeni geldiğini ve adının da Andreyev olduğunu öğrendi.

Irvine adamı izletti, bir Japon kızıyla budalaca bir serüven yaşamakta olduğunu öğrendi. Bu suç ülkesiyle arasını bozmaya yeterdi. Japonlar bunu elbette önceden biliyorlardı. Çünkü orada her Rus diplomatı, elçilikten dışarıya adımını attığı andan başlayarak izlenirdi.

Irvine bir bal tuzağı kurdu, gerekli fotoğrafları elde etti, ses kayıtlarını aldı, sonunda Andreyev'e bombayı patlattı. Rus neredeyse yıkılıyordu. Kendi ülkesinin ajanları durumu öğrendi sanmıştı. Bir yandan pantolonunu giyerken, Irvine'la konuşmaya razı oldu. Aslında büyük balık sayılırdı. Çünkü KGB'nin Illegaller Müdürlüğündendi.

KBG'nin yabancı ülkelerle ilgili Birinci Başmüdürlüğü, kendi içinde müdürlüklere, özel bölümlere ve olağan servislere ayrılmıştı. Sıradan Sovyet KGB ajanları, diplomat paravanı altında çıktıklarında, bölge servislerinden geliyor olurlardı genellikle. Yedinci servis de Japonya'yı kapsamaktaydı. Bu tipler dışarda görev aldıklarında bunlara PR görevlileri denir, bunlar ufak tefek bilgiler iletir, yararlı temaslar yapar, teknik yayınları falan izlerlerdi.

Ama Birinci Başmüdürlüğün en önemli bölümü, İllegaller ya da S Müdürlüğüydü. Bunlara bölge sınırı yoktu. İllegaller'deki uzmanlar, illegal ajanları eğitir ve çalıştırırdı. Diplomasi paravanı altındakileri çalıştırmazdı. Yeraltına girenler, daha derin paravanı olanlar, sahte kimlik taşıyanlar, gizli görevlerle yükümlü olanlar ilgilendirirdi onları. Illegaller elçilik dışında faaliyet gösterirlerdi.

Ne olursa olsun, her Sovyet Elçiliğindeki KGB grubunda hiç değilse bir tane S görevlisi olurdu. Bunlar yalnızca özel programları uygular, ya o ülkenin kendi adamlarını eğitip kullanır ya da Sovyet blokundan gelme bir illegali kusursuz paravan kimlik altında devreye sokarlardı.

Andreyev de S görevlisiydi. Işin garip yanı, adam Japonya uzmanı değildi. Oysa Yedinci Müdürlükte pek çok Japonya uzmanı vardı. Ama Andreyev, Ingiltere uzmanıydı. Bu ülkede bulunuşunun nedeni, San Diego'da ilişki kurduğu ve iyi bir potansiyel olarak saptadığı ABD Hava Kuvvetleri çavuşunu izlemekti. Çavuş sonradan Taşikava'daki ABD - Japon ortak hava üssüne atanmıştı. Andreyev durumu Moskova'daki amirlerine açıklama umudu kalmadığını anlayınca, Irvine hesabına çalışmayı kabul etmişti.

Sonunda kurulan düzen tavsadı. Amerikalı çavuş kurtuluş umudu kalmadığını görünce duruma dayanamamış, tabancasını şakağına dayayıp kendi işini bitirmiş, Andreyev de apar topar Moskova'ya çağrılmıştı. Irvine bir ara adamı orada açığa aldırmayı da düşündü, ama yapmamaya karar verdi.

Derken adam Londra'da su yüzüne çıktı. Altı ay kadar önce Sir Nigel'in masasına birtakım fotoğraflar gelmişti. Işte oydu. S görevinden çıkarılmış, tekrar PR'da çalışıyordu. Sovyet Büyükelçiliğinde Ikinci Sekreter olarak gözükmekteydi. Sir Nigel kancayı bir kez daha taktı. Andreyev'in işbirliğine razı olmaktan başka çaresi yoktu. Ama başka hiç kimseyle temas kurmayacağını açıkladı. Bu yüzden Sir Nigel de onu Müdür Vakası olarak üstlendi.

İngiltere Savunma Bakanlığındaki bilgi sızması konusunda Andreyev'in pek bir yardımı olmadı. Böyle bir şeyden haberi yoktu. Eğer bakanlıkta böyle bir ajan varsa, demek İngiltere'de oturan illegal bir Sovyet ajanı tarafından çalıştırılıyor, o ajan da doğrudan Moskova'ya bilgi veriyordu. Ya da belki elçilikteki üç S görevlisinden biri çalıştırıyor olabilirdi onu. Ama böyle insanlar, bu kadar önemli konuları kantinde kahve içerken konuşmazlardı. Kendisi bir şey duymamıştı. Bundan sonra gözünü, kulağını açık tutacaktı. Bu söz üzerine Hampstead Heath'de bulaşan iki adam ayrıldılar.

Ascension Adası Raporu salı günü Sir Peregrine Jones tarafından dağıtıldı. Jones raporu pazartesi oturup hazırlamıştı. Rapor dört kişiye gitti. Bertie Capstick her gece bakanlık binasına girip yasal olarak kaç fotokopi çekildiğini kontrol etmeyi üstlendi. Preston gözetlemecilerine, George Berenson'un kafasını kaşıdığını bile bilmek istediğini söyledi. Hem de anında. Posta kontrol ekibini uyardı, telefon dinleme takımına kırmızı alarm verdi. Sonra hepsi birlikte beklemek üzere pusuya yattılar.

7

İlk gün hiçbir şey olmadı. O gece Tuğgeneral Capstick yanında John Preston'la Savunma Bakanlığı binasına girdi, herkes uyurken makinelerde çekilmiş fotokopilerin sayılarını kontrol etti. Yedi tane çekilmişti. Üçü George Berenson tarafından, ikişer tane de Ascension Adası raporunun yollandığı diğer yetkililerden ikisi tarafından. Dördüncü adam kopya çektirtmemişti.

İkinci günün akşamında Bay Berenson garip bir şey yaptı. Gözetlemeciler adamın akşamüstü Belgravia Sokağındaki apartmanından çıkıp yakındaki bir telefon kulübesine yürüdüğünü söylediler. Çevirdiği numarayı anlayamamışlardı, ama Berenson telefonda yalnızca birkaç kelime konuşmuş, sonra kapayıp evine dönmüştü. Niçin, diye merak ediyordu Preston. İnsan evinde çalışır durumda telefonu varken, niçin böyle bir şey yapsın? Evdeki telefonun çalışır durumda olduğunu da iyi biliyordu. Dinliyorlardı çünkü o telefonu.

Perşembe günü, yani üçüncü gün Berenson her zamanki saatinde bakanlıktan çıktı, bir taksi çağırıp St John's Wood'a gitti. Mahallenin köye benzer bir havası vardı. Ana caddesinde bir dükkânda dondurma ve kahve servisi yapılıyordu. Savunma Bakanlığı memuru içeriye girdi, oturup bir dondurma söyledi. Dükkânın spesyalitelerinden bir şey.

John Preston bodrumdaki telsiz odasında, gözetlemecilerin vermekte olduğu raporu dinliyordu. Konuşan Len Stewart'dı. A takımının başkanı.

«Dükkânda iki adamım var,» diyordu. «Dışarda, kaldırımda iki daha. Arabalar da burada.»

«Ne yapıyor içerde?» diye sordu Preston.

«Göremiyorum,» Stewart kendi özel telsizinden konuşuyordu. «İçerdekiler bana bilgi verme fırsatı bulana kadar beklemem gerek.»

Aslında Bay Berenson loca gibi yerlerdeki bir masaya oturmuş, bir yandan dondurmasını yiyor, bir yandan da Daily Telegraph'daki günlük bilmeceyi dolduruyordu. Gazeteyi kendi evrak çantasından çıkarmıştı ortaya. Köşede oturan blucinli iki öğrenciye hiç dikkat etmedi.

Yarım saat kadar sonra hesabını istedi, kalkıp kasada ödedi, dükkândan çıktı.

«Sokağa çıktı,» diye konuştu Len Stewart. «Benimkiler. içerdeler. Şimdi ana yolda yürüyor. Sanırım taksi arıyor. Şimdi içerdeki çocukları görebildim. Kasada hesap ödüyorlar.»

«İçerde ne yaptığını sorabilir misin onlara?» dedi Preston. Bu olayda bir gariplik var, diye düşünüyordu. Evet, buranın dondurması ünlü olabilirdi, ama batı kesiminde de bir yığın ünlü dondurmacı vardı. Bakanlıktan Belgravia'ya giden yolun üzerinde bile vardı. İnsan bir dondurma için tâ Regent's Parkından St. John's Wood'a gider miydi?

Stewart'ın sesi tekrar duyuldu.

«Bir taksi geliyor. Elini kaldırdı, çağırıyor. Durun, işte dükkândaki adamlarım.» Verici de sessizlik oldu. Sonra Stewart yine konuştu. «Görünüşe göre dondurmasını yemiş, Daily Telegraph'ın bulmacasını çözmüş, sonra parayı ödeyip çıkmış.»

«Gazete nerede?» diye sordu Preston.

«Bitirdiğinde masada bırakmış... Durun... Sonra dükkân sahibi gelip masayı temizlemiş, kirli dondurma kâsesini alırken gazeteyi de alıp mutfak tarafına götürmüş... Adam taksiye bindi, gidiyor. Ne yapalım... peşinden mi gidelim?»

Preston kafasını çatlatırcasına düşündü. Harry Burkinshaw'la B takımı, Sir Richard Peters'ın peşinden alınmış, onlara birkaç gün dinlenme izni verilmişti. Haftalarca yağmurda, soğukta, siste taban tepmişlerdi adamlar. Şu anda bir tek ekip

vardı iş başında. O ekibi ikiye böler de Berenson'u kaçırır, o da o arada başka yerdeki randevusuna giderse, Harcourt-Smith derisini yüzer, davul yapardı Preston'un. Kararını verdi.

«Len, bir arabayla şoför, taksiyi izlesin. Yeterli değil, biliyorum, adam inip yaya olarak bir yere kaybolabilir. Ama sen yine de adamların geri kalanını dondurmacı dükkânına yönelt.»

«Tamam,» dedi Len Stewart. Sonra da telsizini kapattı.

Preston'un şansı yaver gitmişti. Taksi dosdoğru Berenson'un kulübüne gitti, müşteriyi indirdi. Berenson kulübe girdi. Preston, ama belki de temas edeceği adam kulüpte bekliyordur onu, diye düşündü.

Len Stewart dondurmacıya girip dükkânın kapanma saatine kadar oturdu. Önünde kahve, elinde Evening Standard gazetesi. Hiçbir şey olmadı. Kapanma saati geldiğinde ondan artık gitmesi rica edildi, o da çıktı. Ekibin dört adamı sokağın iki başından, dükkânda çalışanların çıkışını, sahibinin ışıkları ve kapıyı kapatıp gidişini seyrettiler.

Preston, Cord Sokağında dükkânın telefonuna dinleme aygıtı taktırma işi peşindeydi. Bir yandan da dükkân sahibini inceletiyordu. Adının Benotti olduğu öğrenildi. Yirmi yıldır lekesiz bir hayat sürüyordu. Gece yarısı Preston dinleme aygıtını bağlattırdı. Bay Benotti'nin ev telefonu da denetim altına alındı. Ama hiçbir sonuç çıkmadı.

Preston geceyi Cork Sokağında uykusuz geçirdi. Stewart'ın vardiyasıyla nöbet değişecek vardiya işi akşam sekizde devraldı, gece boyunca dükkânı da, Benotti'nin evini de gözlediler. Cuma sabahı dokuzda Benotti tekrar dükkânına yürüdü, saat onda dükkânın kapısını müşterilere açtı. Len Stewart'la gündüzcü ekip de o saatte nöbeti aldılar. On birde Stewart telsizde aradı.

«Ön kapıya küçük bir teslim kamyoneti geldi,» dedi Preston'a. «Şoför kiloluk ambalajlarda dondurma yüklüyor. Galiba müşteri servisleri var.»

Preston o kötü kahveden önüne konan yirminci fincanı karıştırırken beyni de uykusuzluktan karıncalanıyordu.

«Biliyorum, telefonda sözü geçtiydi,» dedi. «Bir arabayla iki kişi ayır, kamyoneti izlesinler. Her parti dondurma kimlere gidiyor, saptasınlar.»

«Bana burada bir tek arabayla iki kişi kalıyor, bunlardan biri de benim üstelik,» dedi Stewart. «Biraz fazla zayıf gibi.»

«Charles'da toplantı var şu sıra. Bir yedek ekip almaya uğraşacağım.»

Dondurma teslim kamyoneti o sabah on iki yere uğradı. Çoğu da ya St. John's Wood ya da Swiss Cottage dolaylarındaydı. Yalnız iki tanesi Marylebone yolundaydı.

Teslimatın bazısı apartman dairelerineydi. Öyle yerlerde gözetlemecilerin dikkati çekmeden görev yapması zor oluyordu, ama yine de her adresi not etmeyi başardılar. Sonra kamyonet tekrar dükkâna döndü. Öğleden sonra mal teslimine çıkmadı.

Preston, Stewart'a, «O listeyi eve giderken Cork'a bırakabilir misin?» diye sordu.

O akşam telefon dinleyenler, Berenson'a kendisi evdeyken dört telefon geldiğini bildirdiler. Bir tanesi yanlış numarayı aramıştı. Berenson telefon etmemişti bir yere. Her şey banda alınmıştı. Preston dinlemek istiyor mu, diye soruyorlardı. Eh, dinleyeyim bari, diye düşündü.

Cumartesi sabahı Preston ömrünün en uzak menzilli kumarını oynadı. Teknik Destek servisinin teybini telefona bağlayıp oturdu, dün dondurma teslim alan her evi birer birer aradı ve her birine bir bahane buldu. Telefonu kadın açmışsa, kocasıyla görüşmek istediğini söylüyordu. Günlerden cumartesi olduğu için bütün kocaları da evde buldu. Yalnızca birini bulamadı.

Seslerden birini bir yerlerden tanır gibiydi. Neydi o? Hafif

bir aksan mı? Nerede duymuştu bunu daha önce? Evsahibinin adına listeden baktı. Hiçbir anlam taşımıyordu.

Yakında bir yerde öğle yemeğini yerken canı sıkkındı. Cork Sokağına döndüğünde bantları acele bir kez daha dinledi. Olabilirdi. Kesin değildi, ama olabilirdi.

Scotland Yard'ın adli servisinde türlü marifetlerin yanı sıra, ses analiziyle uğraşan bir ekip de vardı. Suçlular telefon konuşmaları banda alındığı zaman sesin kendi sesleri olduğunu inkâr ederlerse, çok işe yarıyordu bu servis. MI5'de böyle çalışmaları yoktu. Bu tür işler için Scotland Yard'a dayanmak zorundaydılar. Aradaki ilişkiyi genellikle Özel Şube sağlardı.

Preston, Çavuş Lander'i aradı, onu evinde buldu. Scotland Yard'ın ses analiz bölümüyle o gün öğleden sonrası için randevuyu Lander aldı. Tatil gününde orada bir tek teknisyen vardı. O da televizyondaki maçı bırakıp gelmekten hiç hoşlanmamıştı ama, gelmişti yine de. İncecik, genç, gözlüklü bir adamdı. Preston'un bantlarını altı kez falan çaldı. Bir yandan gözü osiloskopdaki ışıklı çizginin gösterdiği yükselip alçalmaları izliyordu. Bu dalgalanmalar sesin en küçük ton ve tını özelliklerini kaydetmekteydi.

«Aynı ses,» dedi sonunda. «Kuşku yok.»

Pazar günü Preston o aksanlı sesin sahibini, Diplomatik Listeyi tarayarak saptadı. Ayrıca Londra Üniversitesi fizik bölümünden bir arkadaşını aradı, adamın tatilini mahvedecek bir iyilik istedi, ondan sonra da Sir Bernard Hemmings'in Surrey'deki evine telefon açtı.

«Sanırım Paragon Komitesine bildirmemiz gereken bir durum var, efendim,» dedi. «Yarın sabah, örneğin.»

Paragon Komitesi saat on birde toplandı, Sir Anthony Plumb da Preston'dan raporunu sunmasını istedi. Genel bir beklenti havası vardı. Ama Sir Bernard Hemmings'in yüzü ciddiydi.

Preston, Ascension Adası raporunun dağılımından sonraki

iki günün olaylarını elinden geldiğince kısa özetledi. Çarşamba akşamı Berenson'un sokak telefonunda kısacık konuşması, ilgi dolu kıpırtılar uyandırdı.

«O konuşmayı kaydettiniz mi?» diye sordu Sir Peregrine Jones.

«Hayır, efendim. Yeterince yaklaşamadık,» diye karşılık verdi Preston.

«O halde niçindi sizce?»

«Sanıyorum Bay Berenson kendisiyle ilişki kuran insana, yani kontrolörüne bilgi getireceğine dair haber veriyordu. Nereye ne zaman teslim edeceğini de şifreyle söylüyordu.»

Adalet Bakanlığından Sir Hubert Villiers, «Bu konuda kanıtınız var mı? dedi.

«Yok, efendim.»

Preston devam etti, dondurmacıya yapılan ziyareti, gazetenin bırakılmasını, sonra dükkân sahibinin kendisi tarafından kaldırılmasını anlattı.

Sir Paddy Strickland, «Gazeteyi ele geçirebildiniz mi?» diye sordu.

«Hayır, efendim. Dondurmacı dükkânını o sırada bassayacak belki Bay Benotti'yi ve Bay Berenson'u tutuklardık ama Benotti gazetenin içinde bir şey olduğunu bilmediğini iddia eder, masum olduğunu söyler, Berenson da gazeteyi dalgınlıkla bıraktığını ileri sürerdi.»

«Ama sizce dondurmacıya gitmesi haberi bırakmak içindi, öyle mi?»

«Bundan eminim,» dedi Preston. Sonra büyük ambalaj dondurmaların bir düzine kadar müşteriye teslimini anlattı, onbirinin ses örneklerini nasıl aldığını belirtti ve aynı akşam Berenson'a aynı sesin yanlış bir numara arayarak telefon ettiğini açıkladı.

«O akşam onu arayıp yanlış numara diye özür dileyerek kapatan adamın sesi, dondurma teslim alanlardan birinin sesiyle aynıydı.»

Masanın çevresi sessizdi.

Sir Hubert Villiers, «Rastlantı olabilir mi?» diye kuşkuyla sordu. «Bu kentte sık sık yanlış numaralar en masum şekilde çevrilir durur. Bana da gelir... sık sık.»

«Dün bilgisayarı olan bir arkadaşıma başvurdum,» dedi Preston. «On iki milyonluk bir kentte birinin dondurmacı dükkânına gidip dondurma yemesi ve sonra oradan dondurma teslim alanlardan birinin aynı akşam o kişiyle yanlış numara arayarak konuşma olasılığı bir milyonda bir olarak hesaplanıyor. Cuma akşamı gelen telefon, malı sağ salim aldıklarının teyidiydi.»

Sir Perry Jones, «Durun, bakayım doğru anladım mı,» dedi «Berenson üç iş arkadaşından benim hayali raporumun kopyalarını topladı ve onları yok etmiş gibi yaptı. Aslında bir kopya sakladı. O kopyayı gazetenin içine koyup katladı, dondurmacı dükkânında bıraktı. Dükkân sahibi gazeteyi aldı, içindeki kâğıdı plastik torbaya koydu, bir kilo dondurmanın arasına sokup ertesi sabah bir yere teslim etti. Alan adam da Berenson'a telefon edip aldığını teyid etti.»

Preston, «Evet, öyle olduğunu sanıyorum,» dedi.

Sir Anthony Plumb, «Milyonda bir olasılık,» diye söylendi. «Ne dersin, Nigel?»

MI6'nın şefi başını iki yana salladı.

«Ben milyonda bir olasılıklara inanmam,» dedi. «Bizim işimizde hele, öyle değil mi, Bernard? Yoo, bal gibi raporu bıraktı oraya. Casustan kontrolöre, Benotti kanalıyla. John Preston doğru yorumluyor. Kutlarım sizi. Adamımız Berenson.»

Sir Anthony, «Evet, bu ilişkiyi buldunuz, sonra, Bay Preston?» dedi.

«İncelemeyi Bay Berenson'dan kontrolörü üzerine kaydırdım,» dedi Preston. «Kim olduğunu buldum. Hatta bu sabah gözetlemecilere katılıp onu Marylebone'daki evinden işine kadar izledim. Evi bir apartman dairesi. Bekâr. Yalnız oturuyor, yabancı bir diplomat. Adı da Bay Jan Marais.»

«Jan mı? Çekoslovak herhalde,» dedi Sir Perry Jones.

Preston, «Pek değil,» dedi. «Jan Marais, Güney Afrika Cumhuriyeti Büyükelçiliğinin saygın bir diplomatı.»

Şaşkın, inanmazlık dolu bir sessizlik oldu. Sir Paddy Strickland diplomatların pek sık kullanmadığı sözler kullanmayı seçti. «Devenin başı!» diye mırıldandı. Tüm gözler Sir Nigel Irvine'a döndü.

O masanın öbür ucunda, fena halde sarsılmış durumda oturuyordu. Eğer bu doğruysa herifin etini pirzola yapar yerim, diye düşünmekteydi.

General Henry Pienaar'ı, Güney Afrika Ulusal Haberalma Örgütü başkanını düşüyordu. Eski BOSS'un yerine kurulan NİS'in başını. Güney Afrikalıların, Afrika Ulusal Kongresi arşivlerini soydurmak için Londralı serserileri kiralaması başka şeydi, İngiltere Savunma Bakanlığı içinde bir casus çalıştırmak başka. Bu tür bir iş, resmen savaş ilanı demekti

«Sanırım baylar, affınıza sığınıp bu konuyu biraz incelemek için birkaç gün süre isteyeceğim sizlerden,» dedi Sir Nigel.

İki gün sonra, 4 Martta Bayan Thatcher'in erken seçim isteğini açtığı kabine yüksek üyelerinden biri, şık evinde eşiyle sabah kahvaltısı ediyordu. Eşinin elinde bir dizi tatil broşürü vardı.

«Corfu fena değil,» dedi. «Girit de iyi.»

Cevap gelmeyince kadın üsteledi.

«Sevgilim, bu yaz hiç değilse on beş gün bir yere kaçıp tam bir tatil yapmamız şart. Neredeyse iki yıl oluyor. Haziran nasıl? Daha kalabalık basmadan. Havanın da en güzel zamanı!»

«Haziran olmaz,» dedi Bakan, kafasını kaldırmadan.

«Ama haziran çok güzeldir,» diye itiraz etti karısı.

«Haziran olmaz,» dedi o yine. «Her zaman olur, haziran olmaz.»

Kadının gözleri açıldı.

«Nesi bu kadar önemliymiş haziranın?»

«Boşver.»

«Seni kurnaz tilki,» dedi kadın soluk soluğa. «Margaret, değil mi? Geçen pazar yaptığınız o minik sohbet. Tatile, köye gidiyormuş! Vay canına!»

«Şişş,» dedi kocası. Ama kadın yirmi beş yıllık evlilikten sonra konuyu doğru anladığından emindi. Başını kaldırıp kapıya doğru baktı. Kızları Emma kapıya dayanmış duruyordu.

«Çıkıyor musun, tatlım?»

«Hıı,» dedi kız. «Görüşürüz.»

Emma Lockwood on dokuz yaşındaydı. Sanat akademisinde öğrenciydi. Gençliğin tüm hevesiyle de kendini radikal politikaya adamıştı. Babasının siyasal görüşlerinden tiksinir, onları kendi hayat tarzıyla protesto ederdi. Annesiyle babasının yumuşak itirazlarına rağmen, bir tek anti-nükleer gösteriyi bile kaçırmaz, sol kanadın her tür gürültülü gösterisine katılırdı. Protestosunun tipik bir örneği de, Simon Devine'la yatıp kalkmasıydı. Devine politeknik üniversitesinde ders veriyordu. Onunla bir gösteride tanışmıştı.

Aman aman bir şey değildi Simon yatakta. Ama o ateşli Troçkizmi ve burjuvaziye karşı hastalık düzeyindeki nefretiyle çekici geliyordu kıza. Aslında bu nefret, genç adamın kendisi gibi düşünmeyen herkesi içermekteydi görünüşe göre. Görüş ayrılığı burjuvalardan daha baskın çıkanlara, faşist derdi. Emma o gece genç adamın ufacık yatak odasında, ona sabah kahvaltısında duyduğu şeyi anlattı.

Devine devrimci araştırma gruplarından birine üyeydi. Az satan, çok hırslı solcu yayınlara yazılar yazardı. İki gün sonra küçük bir dergiye yazdığı yazıyı teslim etmeye gitmişti. Yazının konusu, özgürlük âşığı otomobil sanayii işçilerinin, içlerinden biri hırsızlıkla suçlanıp kovuldu diye üretimi aksatmalarıyla ilgiliydi. Konuşurken genç adam, Emma Loockwood'dan aldığı bilgiden de söz etti.

Derginin editörü, bu konu üzerinde yazı yazılacak kadar

bilgi bulunmadığını söyledi, ama alınan ipucu konusunda arkadaşlarıyla konuşacağını belirtip Devine'a çenesini sıkı tutmasını öğütledi. Devine gitikten sonra adam konuyu gerçekten arkadaşlarından biriyle konuştu, o da haberi Sovyet Büyükelçiliğine iletti. 10 Mart tarihinde haber Moskova'ya ulaştı. Devine bilse şaşar kalırdı. Kendisi Troçkist olduğundan, dünya devrimine taraftardı, Moskova'dan nefret ederdi. Hem Moskova'dan, hem de Moskova'nın temsil ettiği her şeyden.

Sir Nigel Irvine, Ingiltere topraklarındaki önemli bir casusun kontrolörlüğünü Güney Afrikalı bir diplomatın üstlenmiş olması konusunda gerçekten pek sarsılmıştı. Kendine açık olan tek opsiyonu kullandı. O da Güney Afrika Haberalma Örgütüyle temas edip açıklama istemekti.

Ingiliz SiS (yani MI6) ile Güney Afrika Haberalma Örgütü (yani eski BOSS, yeni NIS) arasındaki ilişkiler, her iki ülke politikacılarının dilinde «hiç yok» şeklinde ifade edilebilirdi ancak. Ama «uzak ilişki» deyimi daha gerçekçi bir ifade olurdu. Aslında vardı, ama siyasal nedenlerle zor bir ilişkiydi.

Çeşitli Ingiliz hükümetlerinin döneminde ırk ayrımı kınandığından, bu ilişkiler makbul sayılmamış, bu durum Işçi Partisi hükümetlerinin zamanında, Muhafazakâr hükümetlere göre daha da uzaklaşma doğurmuştu. 1964'le 1979 arasındaki İşçi Partisi dönemlerinde ilişkinin devamına salt Rodezya nedeniyle göz yumulmuştu. İşçi Partili Başbakan Harold Wilson, Rodezya'nın Ian Smith'iyle ilgili ne bilgi bulabilirse edinmesi gerektiğine inanıyordu. O bilgiler de çoğunlukla Güney Afrika'da vardı.

O iş bittiğinde Muhafazakârlar yine iktidardaydı. 1979 Mayısından sonra ilişki sürdü gitti. Bu kez de neden, Namibya ve Angola'ya duyulan ilgiydi. O konularda da Güney Afrikalıların örgütleri iyiydi. ilişki tek yanlı da değildi. Güney Afrika Deniz Kuvvetleri Komutanı Dieter Gerhardt'ın karısının Doğu Alman-

ya'yla ilişkisini Batı Almanlardan öğrenen Ingilizler olmuştu. Gerhardt daha sonra Sovyet casusu olarak tutuklanmıştı da. Ingilizler bundan başka, Güney Afrika'ya sızan iki Sovyet illegal ajanı da bildirmiş, hatta bu kişilerle ilgili SIS dosyalarındaki bilgileri bile vermişlerdi Güney Afrika'ya.

1967'de bir tatsız olay olmuştu ama. Güney Afrika Haberalma örgütünün bir ajanı, Norman Blackburn adında biri, Bahçe Kızlarından birini tavlamıştı. Aslında bunlar başbakanlıkta çalışan sekreterlerdi. Onlara Bahçe Kızları denmesinin nedeni, büyük bahçeyi gören odalarda çalışmalarındandı.

Başı dönen Helen (tek isim yeterli, çünkü bugün kendisi mutlu bir yuva kurmuş durumda) bazı gizli belgeleri, Zambezi Kulüp'te barmen olarak çalışan Blackburn'a verdi. Bir süre sonra durum ortaya çıktı. İşin kokusu öyle berbattı ki, Harold Wilson bundan sonra her derdin, yani şarap mantarlarının bozukluğundan, tarım ürününün azlığına kadar her türlü sorunun sorumlusu olarak Güney Afrika Haberalma Örgütünü görmeye başladı.

Ondan sonra ilişki daha uygar bir düzeyde devam etti. Ingilizler, Güney Afrika Haberalma Örgütü olan NİS'in bilgisi dahilinde, Johannesburg'da bir büro şefi bulunduruyorlardı. Güney Afrika topraklarıyla ilgili etkin planlara girişmiyorlardı. Güney Afrikalılar da Londra'daki büyükelçilikte birkaç kişi bulunduruyor, bunları SIS'e haber veriyorlardı; elçilik dışında bulundurdukları birkaç kişiye de MI5 göz kulak oluyordu. Güney Afrikalılar yalnızca kendi devrimci örgütleri olan ANC, SWAPO ve benzerleriyle ilgilendikleri sürece, MI5 karışmıyordu onlara.

General Henry Pienaar'dan randevu alıp konuşan, İngiltere'nin Johannesburg'daki büro şefi oldu. Sonradan Londra'daki şefine, NİS başkanının ne dediğini rapor etti. Sir Nigel 10 Mart günü Paragon Komitesini toplantıya çağırdı.

«Büyük General Pienaar, Jan Marais konusunda hiç bilgisi olmadığına kutsal bildiği her şey üzerine yemin ediyor. Ma-

rais'nin kendisi hesabına çalışmadığını ve hiçbir zaman da çalışmamış olduğunu söylüyor.»

«Doğru mu söylüyor?» diye sordu Sir Paddy Strickland.

«Bu oyunda insan hiçbir şeye tam anlamıyla inanmaz,» dedi Sir Nigel. «Ama doğru söylüyor da olabilir. Bir kere Marais'yi bulduğumuzu, durumu anladığımızı üç gündür biliyor. Marais onun adamıysa, fena öç alacağımızı da bilir. Henüz buradaki adamlarının hiçbirini geri çekmedi. Suçluluğunu bilse yapardı.»

«O zaman bu Marais kimin nesi?» diye sordu Sir Perry Jones.

«Pienaar da bunu bizim kadar merak ettiğini söylüyor,» diye cevap verdi Sir Nigel. «Hatta benim adamlarımın, onunkilerle birlikte ava çıkmasını bile kabul etti. Oraya bir adam yollamak istiyorum.»

«Bizim Berenson'la Marais'nin şimdiki durumu ne?» Bunu soran Sir Anthony Plumb'dı ve soru Harcourt-Smith'e yönelikti. Smith, MI5'i temsil ediyordu o gün.

«Her ikisi de sıkı gözetim altında. Ama üstlerine gitmedik. İkisinin de evlerine baskı yapılmadı. Yalnızca posta kontrolü, telefon dinleme ve yirmi dört saat gözetleme,» dedi Harcourt-Smith.

Plumb, «Ne kadar süre istiyorsun, Nigel?» diye sordu.

«On gün.»

«Pekala, ama en çok on gün. O zaman artık elimizde ne varsa onunla Berenson'un üstüne gidip zarar tesbitine başlamalıyız. Kendisinin istekli ya da isteksiz işbirliğiyle.»

Ertesi gün Sir Nigel Irvin, Sir Bernard Hemmings'i Farnham dışındaki evinden aradı. Hasta adam orada yatmaktaydı.

«Bernard şu senin adamın, Preston. Biliyorum, olağan bir şey değil, kendi adamlarımdan birini de yollasam olur, onun tutumu hoşuma gitti. Güney Afrika yolculuğu için onu senden ödünç alabilir miyim?»

Sir Bernard razı oldu. Preston 12 Martı 13 Marta bağlayan gece Johannesburg'a uçtu. Bu konudaki haber Brian Harcourt-Smith'in masasına ulaştığında, onun uçağı havalanmıştı bile. Harcourt-Smith içinde buz gibi bir öfke hissetti. Ama kararı kendinden yüksek rütbelerin verdiğini biliyordu.

Albion Komitesi Genel Sekretere ayın on ikisi akşamı rapor verdi. Üyeler Kutuzovsky Prospekt'deki daireye kabul edildiler.

«Bana neler getirdiniz?» diye sordu Sovyet lideri alçak sesle.

Profesör Krilov komitenin başkanı olarak, Rogov'a bir işaret yaptı, o da önündeki dosyayı açıp okumaya koyuldu.

Genel Sekreteri her görüşünde olduğu gibi, Philby bu kez de adamın kişiliğinin gücünden çok etkilenmiş, hatta dehşete düşmüştü. Komitenin araştırmaları sırasında, bu işin başında onun bulunduğunu söylemek bile onlara açılmayacak kapıları açabilirdi. Kudrete ve onun kullanımına büyük ilgi duyan Philby, Genel Sekreterin o acımasız ve kurnaz yöntemine, Sovyetler Birliği'nin her dokusunu parmağı altına alabilişine hayranlık duyuyordu.

Yıllar önce adama KGB başkanlığı gibi güçlü bir sorumluluk verildiğinde, bu Brejnev'in ataması olmamış, Politbüro'nun kuvvetli adamı Mikhail Suslov'un etkisi olmuştu. Böylece Brejnev'den ve onun özel mafyasından bir tür bağımsızlık koparmış olan yeni KGB başkanı, örgütü Brejnev'in sorgusuz kölesi yapmamayı da başarmıştı. 1982 Mayısında Suslov ölüp Brejnev de ölümün eşiğine geldiğinde, KGB'den ayrılıp Merkez Komitesine dönmüş, bir hatayı iki kez yapmamıştı.

KGB'de kendi yerine başkan olarak General Fedorçuk'u bırakmıştı. Kendi adamıydı o. Sonra partinin içinden kendi mirumuna destek sağlamak için gerekli adımları atmış, Merkez Komitenin desteğini kazanmış, kısa süren Andropov ve Çernen-

ko dönemlerinin bitmesini sabırla bekleyip bu yere yükselmişti. Ve birkaç ay içinde güç noktalarını da ele geçirmişti: Partiyi, Silahlık Kuvvetleri, KGB, İçişleri Bakanlığı ve MVD'yi. Tüm kozlar onun elinde olunca da kimse ona karşı gelemiyor, bir komploya kalkışamıyordu.

«Bir plan yaptık, Yoldaş Genel Sekreter,» dedi Doktor Rogov. «Somut bir plan. Etkin bir önlem. Ingiltere halkı arasında istikrarsızlık yaratacak, Sarajevo olayıyla Berlin Reichstag yangınını önemsiz gösterecek bir öneri. Buna Plan Aurora adını verdik.»

Tüm ayrıntıları okuması bir saat sürdü. Ara sıra gözlerini kaldırıp bakıyor, bir tepki olup olmadığını anlamaya çalışıyordu, ama Genel Sekreter çok büyük bir satranç ustası olduğundan yüzünde hiçbir ifade yoktu. Sonunda Doktor Rogov okumasını bitirdi. Sessizlik içinde beklediler.

«Rizikoları var,» dedi Genel Sekreter alçak sesle. «Bunun da diğer... bazı operasyonlar gibi geri tepmeyeceği konusunda ne garanti var?»

Kelimeyi söylememişti, ama ne demek istediğni hepsi biliyordu. KGB başkanlığının son yılında kendisi, Wojtyla Olayının acı başarısızlığından fena halde sarsılmıştı. Gürültülerin yatışması, suçlamaların dinmesi için aradan üç yıl geçmesi gerekmişti. Dünya basınındaki yankılar ise, SSCB'nin hiç de istemediği türden olmuştu.

1981 ilkbaharı başlarında Bulgar Haberalma örgütü Batı Almanya'daki Türk topluluğu arasında bulundurduğu adamlarının bir balık yakaladığını bildirmişti. Doğu Bloku ülkelerinin en sadığı ve itaatkârı olan Bulgarların, etnik, kültürel ve tarihsel nedenlerle Türkiye ve Türklerle her zaman yoğun ilişkileri olmuştu. Yakaladıkları adam adanmış bir terörist katildi. Aşırı sol tarafından Lübnan'da eğitilmiş, aşırı sağ adına Türkiye'de cinayetler işlemiş, cezaevinden kaçmış, soluğu Batı Almanya'da almıştı.

Adamın garip yanı, Papa'yı öldürmekle ilgili kişisel tutkusunu ifade etmiş olmasıydı. Bulgarlar acaba Mehmet Ali Ağca'yı yine suya mı atsak, yoksa ona sahte kimlik ve gerekli evrakla bir de tabanca verip yolcu mu etsek diye soruyorlardı.

Normal koşullarda KGB'nin cevabı tedbirli bir cevap olurdu: Oldürün onu. Ama o sıra durumlar normal değildi. Karol Wojtyla dünyanın ilk Polonyalı Papası olarak, büyük bir tehlike sayılıyordu. Polonya kaynaşma halindeydi. Oradaki komünist yönetim Dayanışma Sendikasının muhalefetiyle yıpratılıyordu.

Kendi de karşıt görüşlü olan Wojtyla, Polonya'ya bir ziyaret yapmıştı bile. Ve Sovyetler'in açısından aldığı sonuçlar ao korkunçtu. Bu adamın ya durdurulması ya da gözden düşürülmesi şarttı. KGB, Bulgarlara cevap verdi: Devam edin, ama biz bilmek istemiyoruz. 1981 Mayısında Ağca gerekli kimlik ve belgeler, para ve silahla Roma'ya götürüldü, ona yön gösterildi ve sonra da salıverildi. Bunun sonucu olarak çok kişinin başı ağrıdı, çok kişi deliye döndü.

«Haddim olmayarak, bu iki olayın karşılaştırılabileceğine inanmadığımı belirtmem gerek,» dedi Rogov. Plan Aurora'yı esas olarak kendisi kurduğundan, onu savunmaya hazırdı. «Wojtyla olayı üç nedenle fiyaskoydu. Hedef yaşadı, katil canlı yakalandı ve en kötüsü, suçlanabilecek belli bir kurban yoktu, yani örneğin İtalyan ya da Amerikan aşırı sağı gibi bir şey yoktu. Dünya kamuoyuna, Ağca'yı bu işe kışkırtanın sağcılar olduğunu kanıtlayacak inanılır kanıt zinciri önceden hazırlanmış olmalıydı.»

Genel Sekreter yaşlı bir çıyan gibi kafasını salladı.

«Burada durum farklı,» diye devam etti Rogov. «Her kademede el atılacak özürler ya da vazgeçilecek kaçamak kapılar hazır. Planı uygulayan, birinci sınıf bir profesyonel olmalı ve yakalanmadan önce kendi hayatına son vermeli. Fiziksel ve somut varlıkların izi SSCB'ye kadar sürülemez. Uygulayıcı görevli, planın bitiminden sonra yaşayamaz. Daha sonra da sucu

Amerikalıların üzerine kesin ve inandırıcı şekilde atacak birtakım alt planlar var.»

Genel Sekreter, General Marçenko'ya döndü.

«Yürür mü?» diye sordu. Üç komite üyesi pek tedirgindiler. Önceden Genel Sekreterin tepkisini bilebilseler, ona katılmak ne kadar kolay olurdu. Ama adam hiçbir şey belli etmemişti. Marçenko derin bir soluk alıp başını evet anlamında salladı.

«Uygulanabilir,» dedi. «Bence yürürlüğe konulması için on ayla on altı ay arasında bir süre gerek.»

«Yoldaş Albay Philby, siz ne diyorsunuz?» dedi. Genel Sekreter.

Philby'nin kekemeliği bir anda artıverdi. Baskı altında kaldığı zaman hep böyle olurdu.

«Rizikoları iyi değerlendirebilecek durumda değilim. Teknik olanakları da öyle. Ama etki açısından ele alındığında, İngiltere'nin gezici oylarının yüzde onundan daha fazlasını İşçi Partisine kazandıracağına kuşku yoktur.»

«Yoldaş Profesör Krilov?»

«Ben itiraz etmek zorundayım, Yoldaş Genel Sekreter. Planı aşırı derecede tehlikeli buluyorum. Uygulanması sırasında olsun, sonuçları açısından olsun. Dördüncü Protokolun maddelerine tümüyle aykırı. Eğer bu açığa çıkarsa, acısını hepimiz çekeriz.»

Genel Sekreter düşüncelerine dalmış gitmiş gibiydi. Kimsenin de onun rahatını kaçıracağı yoktu. Beş dakika boyunca yarı kapalı gözler, gözlük camlarının gerisinde dalgın kaldı. Sonunda başını kaldırdı.

«Not yok, ses kaydı yok, bu oda dışında bu planla ilgili hiçbir şey yok, değil mi?»

«Yok,» dediler komite üyeleri.

«Dosyaları toplayıp bana verin,» dedi Genel Sekreter. Bu yapılınca, aynı tekdüze sesle konuşmayı sürdürdü. «Fazla atak, çılgın, serüvenci ve inanılmayacak kadar da tehlikeli, Komite

feshedilmiştir. Mesleklerinize dönecek, bir daha ne Albion Komitesini, ne de Plan Aurora'yı ağzınıza alacaksınız.»

Sinmiş, küçük düşmüş dört adam kapıya doğru giderken o hâlâ masada oturuyordu. Hepsi paltolarını ,şapkalarını giydiler. Sessizdiler. Birbirleriyle göz göze gelmek istemiyorlardı. Aşağıda bekleyen arabalarına götürüldüler.

Avluda herkes arabasına bindi. Philby de kendi Volga'sına binmiş, şoför Gregoriev'in motoru çalıştırmasını bekliyordu, ama adam orada öylece oturup duruyordu. Diğer üç araba avludan çıkıp bulvar boyunca uzaklaştılar. Philby'nin penceresi tıkırdatıldı. Kulpu çevirip camı indirdiğinde, Binbaşı Pavlov'un suratını gördü.

«Lütfen benimle gelir misiniz, Yoldaş Albay?»

Philby'nin kalbi durur gibi oldu. Çok fazla şey biliyordu kendisi... bunu şimdi anlamıştı. Gruptaki tek yabancı oydu. Genel Sekreterin sarkan iplikleri temelli kesip yoketme eğilimi iyi bilinirdi. Binbaşı Pavlov'un peşi sıra tekrar binaya girdi. İki dakika sonra bir kez daha Genel Sekreterin salonuna alınıyordu. İhtiyar adam hâlâ tekerlekli sandalyesinde, aynı sehpanın başında oturmaktaydı. Philby'ye eliyle bir koltuk gösterdi. Albay kuşkuyla oturdu.

Genel Sekreter yumuşak bir şesle, «Gerçekte nasıl buldunuz?» diye sordu.

Philby yutkundu. «Kurnazca, cesaretli, tehlikeli, ama başarılı olursa etkili.»

«Harika bir şey,» diye mırıldandı Genel Sekreter. «Ve uygulanacak. Ama benim kişisel denetimim altında. Bu kimsenin operasyonu değil, benim kendi operasyonum olacak. Siz de yakından ilgili olacaksınız.»

«Bir tek şey sorabilir miyim?» diye cesaret gösterdi Philpby. «Neden ben? Ben bir yabancıyım. Ömrüm boyunca Sovyetler Birliği'ne hizmet etmiş de olsam, ömrümün üçte birini burada geçirmiş de olsam, yabancıyım ne de olsa.»

«Tamam işte,» dedi. Genel Sekreter. «Ve benden başka

desteğin yok. Bana karşı komplo kurma şansın yok. Karından ve ailenden uygun bir şekilde ayrıl, şoförün de işine son ver. Usovo'daki daçamın konuklar dairesinde kalacaksın. Plan Aurora'yı uygulayacak ekibi orada kuracaksın. Sana gereken her yetki Benim Merkez Komitedeki büromdan verilecek. Sen hiç görünmeyeceksin.»

Masanın altındaki bir zile bastı.

«Her zaman bu adamın gözü önünde çalışacaksın. Sanıyorum onu şimdiden tanıyorsun.»

Kapı açıldı. Eşikte Binbaşı Pavlov'un ifadesiz, soğuk yüzü belirdi.

«Son derece zeki ve son derece kuşkucudur,» dedi Genel Sekreter, bunu onaylıyormuş gibi. «Aynı zamanda da tümüyle sadıktır. Kendisi benim yeğenim olur.»

Philby, binbaşıyla çıkmak üzere kalkarken, Genel Sekreter ona bir kâğıt uzattı. Birinci Amirliğin yolladığı, Genel Sekreterin dikkatine yazılmış bir bilgi. Philby inanmaz bakışlarla baktı

«Evet,» dedi Genel Sekreter. «Marçenko'nun istediği on ya da on altı aylık süre yok. Bu dün geldi. Görünüşe göre, Bayan Thatcher haziranda harekete geçiyor. Biz de ondan bir hafta önce harekete geçeriz.»

Philby soluğunu ağır ağır verdi .1916'da Sovyet Devrimini tamamlamak on gün sürmüştü. Ingiltere'nin en büyük hainine de. İngiliz devrimini tamamlaması için doksan gün tanıyordu

İKİNCİ BÖLÜM

8

John Preston ayın on üçünde sabahleyin Jan Smuts Havaalanına indiğinde, İngiltere'nin yöresel büro başkanı, uzun boylu, incecik, sarışın, Dennis Grey adında bir adam onu karşılamaya gelmişti. Terminal terasından Güney Afrika NİS'inin iki adamı onun gelişini izlediler, ama yanına sokulmaya çalışmadılar.

Gümrük ve göçmenlik kontrolü salt formaliteydi. Uçağın inişinden otuz dakika sonra iki Ingiliz kuzeye, Pretoria'ya doğru yola koyulmuşlardı. Preston çevrenin görünümünü merakla seyrediyordu. Pek kendi kafasında canlandırdığı Afrika'ya benzemiyordu doğrusu. Bildiğimiz altı şeritli modern bir yol ve iki yanında da modern, Avrupa tarzı çiftliklerle fabrikalar.

«Sana Burgerspark Otelinde yer ayırttım,» dedi Grey. «Pretoria'nın orta yerinde. Bizim loimanda değil de ,otelde kalmayı tercih eder dediler.»

«Evet,» dedi Preston. «Teşekkür ederim.»

«Önce uğrayıp kaydını yaptıralım. Beast'le (*) saat on birde randevumuz var.»

Pek de sevimli olmayan bu takma ad, başlangıçta eski BOSS'un başı olan polis General Van Den Berg için uydurulmuştu. 1979'da Muldergate skandalı diye bilinen olaydan son-

(*) Hayvan

ra Güney Afrika istihbaratıyla polis örgütü arasındaki mutsuz evlilik büsbütün çözülmüş, bu durum istihbarat elemanlarının çok işine gelmiş. hiç değilse yabancı haberalma örgütlerine karşı BOSS'un sert taktiklerinden utanmak zorunda kalmamışlardı.

Sonra istihbarat, Ulusal Haberalma Örgütü (NİS) olarak düzenlenmiş, eskiden askeri istihbaratın başında olan General Hery Pienaar buraya alınmıştı. Askerdi aslen. Gerçi Sir Nigel Irvine gibi ömür boyu istihbaratta çalışmış değildi, ama askeri istihbarattaki geçmişi ona bir takım deneyimler kazandırmıştı. General Van Den Berg artık emekliydi. Ama ne yazık ki, İngilizler gaddar davranmış, onun takma adını şimdi de General Pienaar'a devretmişlerdi.

Preston. Van Der Walt Sokağındaki otele kaydoldu, bavulunu bıraktı, çabucak yıkandı, traş oldu, on buçukta lobide Grey'le buluştu. Oradan Union binasına gittiler.

Güney Afrika devlet dairelerinin pek çoğunu içeren bu bina, koskocaman, kahverengi bir taş yığınıydı. Üç kat yüksekliğindeydi, cephesi 400 metre olup, boydan boya sütunluydu. Pretoria'nın orta kesiminde, bir tepe üzerinde, vadinin manzarasını alır durumdaydı. Karşı tarafta kahverengi tepeler vardı. Dorukta da Voortrekker Anıtı görünüyordu.

Dennis Grey kapıda resepsiyoncuya kimliğini uzatıp randevularını belirtti. Birkaç dakika sonra genç bir görevli gelip onları General Pienaar'ın odasına götürdü. NİS başkanının odası en üst katta, binanın batı kanadındaydı. Grey'le Preston sonu gelmez koridorlar boyunca yürüdüler. Duvarlar bej ve kahverengi lambriydi. Generalin odası son koridorun en ucundaydı. Sağındaki odada iki sekreteri, solundaki odada iki kurmayı oturuyordu

Rehberleri kapıya vurdu, içerden gelecek emri bekledi, İngiliz konukları içeriye soktu. Oldukça iç karartıcı, resmî bir odaydı. Kapının tam karşısında kocaman, yeni toplanmış olduğu pek belli bir çalışma masası duruyordu. Pencere tarafın-

daki sehpanın çevresine dört deri koltuk konmuştu. Duvarlarda asılı haritaların üzerinde yeşil perdeler asılıydı.

General Pienaar iriyarı, hantal bir adamdı. Onlar girince, el sıkmak üzere ilerledi, Grey tanıştırma işini üstlendi, general onlara koltukları işaret etti. Kahveler geldi, ama sohbet pek sıradan düzeydeydi. Grey durumu kavradı, veda edip ayrıldı. General Pienaar bir süre Preston'a baktı.

«Evet, Bay Preston,» dedi hemen hemen aksansız İngilizcesiyle. «Diplomatımız Jan Marais konusu. Daha önce Sir Nigel'e de söyledim, size de söylüyorum. Bu adam benim ya da hükümetim hesabına çalışmıyor. En azından, İngiltere'deki ajanların kontrolörü olarak bizim adımıza çalışmıyor. Siz buraya onun kimin hesabına çalıştığını anlamaya mı geldiniz?»

«Görevim bu, generalim. Öğrenebilirsem tabii.»

General Piennar birkaç kez başını salladı.

«Size buradayken azami işbirliği sağlayacağımıza dair Sir Nigel'e söz verdim. Bu sözümü tutacağım.»

«Teşekkür ederim, generalim.»

«Sizi iki kurmay subayımdan biriyle temasa geçireceğim. Her ihtiyacınıza yardımcı olacak. İncelemek isteyeceğiniz dosyaları bulacak, gerekirse çevirmenlik yapacak. Afrika dilini bilir misiniz?»

«Hayır generalim. Tek kelime bile.»

«O halde biraz tercümeye ihtiyaç olacak demektir. Biraz da yoruma **belki.»**

Bir düğmeye bastı, birkaç saniye sonra kapı açıldı, içeriye generalin cüssesinde, ama ondan çok daha genç bir adam girdi. Preston adamın yaşını otuz dolayında olarak tahmin etti. Kum rengi saçları ve kaşları vardı.

«Size Yüzbaşı Andries Viljoen'i tanıştırayım. Andy, bu bay Londra'dan gelen John Preston. Onunla birlikte çalışacaksın.»

Preston el sıkışmak üzere ayağa kalktı. Genç Afrikalıda pek saklanamayan bir düşmanlık duygusu seziyordu. Bu belki de amirinin daha iyi saklanan duygularının bir yansımasıydı.

«Koridorun ilerisindeki odayı size tahsis ettim,» dedi General Piencar. «Eh, fazla zaman kaybetmeyelim, baylar. İşe başlayın bence.»

Kendilerine ayrılan odada yalnız kaldıkları zaman Viljoen, «Nereden başlamak istersiniz, Bay Preston?» diye sordu.

Preston belli etmeden içini çekti. Charles ve Gordon'daki gibi insanların birbirine samimi biçimde, ilk adıyla hitap etmesi ne kadar daha rahattı.

«Jan Marais'nin özlük dosyalarından, Yüzbaşı Viljoen... tabii eğer mümkünse.»

Yüzbaşının çekmeceden dosyayı çıkarırkenki zafer edası pek açıktı.

«Bunu biz de elbette daha önce inceledik,» dedi. «Birkaç gün önce dosyayı Dışişleri Personel Kayıt Servisinden kendim çıkarttırdım.»

Preston'un önüne koydu. Kocaman, kalın bir dosyaydı.

«Size yardımı olacaksa, dosyadan neler öğrendiğimizi özetleyeyim. Marais, Güney Afrika Dışişlerine 1946 ilkbaharında, Cape Town'da girmiş. Kırk yıldır bu serviste. Aralıkta emekli olacak. Ailesi soylu bir Afrika ailesi. Kendisinden hiçbir zaman en ufak bir kuşku duyulmamış. Londra'daki davranışı bu yüzden bu kadar esrarengiz görünüyor.»

Preston başını salladı. Bundan açık söylenmesine gerek de yoktu zaten. Buradakiler Londra'nın bir hata yaptığı görüşündeydiler. Dosyayı açtı. En üstteki sayfalar arasında, İngilizce olarak elle yazılmış bir yazı vardı.

«Bu kendi elyazılı özgeçmişi,» dedi Viljoen. «Dışişlerinde çalışanlardan böyle bir şey istenir. Jan Smuts başkanlığındaki Birleşik Parti iktidardayken, İngilizce bugünkünden çok daha fazla kullanılırdı. Bugün olsa bu belge Afrika dilinde yazılırdı. Ama tabii adayların her iki dili de su gibi bilmeleri şart.»

«O halde işe bununla başlayayım,» dedi Preston. «Ben okurken siz lütfen adamın mesleki kariyerinin bir özetini çı-

karabilir misiniz? Özellikle yurt dışı görevleri. Nerede, ne zaman ve ne süre.»

«Peki,» diye başını salladı Viljoen. «Eğer yolundan saptıysa, bu herhalde yurt dışındayken olmuştur.»

Viljoen'in «eğer» sözcüğünü vurgulaması, kuşkularını göstermeye yeterdi. Ayrıca Afrikalıların yabancılara karşı olan kötü duyguları da «yurt dışında» sözüyle belli oluyordu. Preston okumaya başladı.

«Kuzey Transvaal'in Duiwelskloof kasabasındaki bir çiftlikte, 1925 yılında dünyaya geldim. Kasabanın hemen dışındaki Mootseki vadisinde yaşayan bir çiftçinin tek oğluydum. Babam Laurens Marais safkan Afrikalıydı ama annem Mary İngilizdi. Bu tür evlilikler o günlerde enderdi ama ben bu sayede hem İngilizceyi, hem de Afrika dilini çabucak öğrendim. Babam annemden epey yaşlıydı. Annem narin yapılı bir insandı. Ben on yaşındayken, bölgeyi zaman zaman kaplayan tifo salgınlarının birinde öldü. Ben doğduğumda babam kırk altı, annemse yirmi beş yaşındaydı. Babam tütün ve patates tarımıyla uğraşırdı. Ayrıca tavuk, kaz, hindi, sığır, koyun besler, buğday da ekerdi. Ömrü boyunca Birleşik Partinin destekçilerinden olmuştu. Bana da Mareşal Jan Smuts'un adı konmuştu.»

Preston başını kaldırdı.

«Herhalde bu sözler adamın Dışişleri görevine adaylığını sarsacak değil.» dedi.

Viljoen satırlara bakarak, «Elbette,» diye karşılık verdi. «Birleşik Parti o sıra iktidardaydı. Ulusal Parti ancak 1948'de kazandı.»

Preston okumaya devam etti.

«Yedi yaşıma geldiğimde, Duiwelskloof'daki yöresel çiftlik okuluna gittim, on iki yaşımda da, beş yıl önce kurulmuş olan Merensky Lisesine geçtim. 1939'da savaşın patlamasından sonra, İngiltere'ye ve İmparatorluğa hayranlık besleyen babam, evdeki radyosu başında Avrupa'dan savaşla ilgili ge-

ten her haberi izlemeye başlamış, akşamları iş saatlerinden sonrasını hep bununla geçirir olmuştu. Annem öldükten sonra ikimiz birbirimize daha yaklaşmıştık. Ben de bir süre sonra savaşa katılmaya heveslendim. On sekizinci doğum günümden iki gün sonra, 1943 Ağustosunda babama veda edip trenle Pietersburg'a gittim, oradan da Pretoria trenine bindim. Babam benimle Pietersburg'a kadar geldi. Onu son gördüğümde, istasyon platformunda durmuş, bana el sallıyordu. Ertesi gün Pretoria'daki Savunma Merkezine başvurdum, askere alındım ve ilk eğitimim için Roberts Heights kampına gönderildim. Aynı zamanda kırmızı şeride de gönüllü oldum.»

«Kırmızı şerit nedir?» diye sordu Preston.

Viljoen önündeki yazılardan başını kaldırdı. «O zamanlar ülke sınırlarının dışında savaşmaya ancak gönüllüler yollanırdı. Kimse zorlanamazdı. Yurt dışında savaşmaya gönüllü olanlara kırmızı şerit takılırdı.»

«Roberts Heights'dan Witwatersrand Rifles/De La Rey Birliğine atandım. Bu birlik Tobruk'daki kayıplardan sonra Wits/De La Rey olarak birleştirilmişti. Trenle Petermaritzburg yakınındaki Hay Paddock geçici kampına yollandık, İtalya'ya gitmeyi bekleyen SA Altıncı Bölüğüne katıldık. Durban'dan Duchess of Richmond gemisine bindik, Süveyş kanalından geçip Ocak ayı sonlarında Taranto'ya indik.

«İtalya'da geçirdiğim o ilkbahar boyunca hep Roma'ya doğru ilerledik. 12'nci SA Motorize Kıtası ve 11'inci SA Zırhlı Kıtasından oluşan Altıncı Bölük içinde, biz Wits/De La Rey askerleri Roma'yı geçip Floransa'ya yöneldik. 13 Temmuzda ben Chianti dağlarında, C Devriye Birliğiyle Monte Benichi önündeydim. Ormanlık yörede karanlık kasınca, diğer devriyelerden ayrı kaldım ve birkaç dakika sonra çevremi Alman askerleriyle sarılı buldum. Bu askerler Hermann Goering Birliğindendi. Çantada kekliktim onlar için.

«Sağ kalışım büyük şanstı. Beni diğer bazı müttefik tutsaklarla bir kamyona bindirip bir 'kafes'e ya da geçici kam-

pa götürdüler. Bu kamp La Tarina denilen yerde, yani Floransa'nın kuzeyindeydi. En yüksek rütbeli Güney Afrikalının Çavuş Snyman olduğunu hatırlıyorum. Orada uzun kalmadık Müttefikler ilerleyip Floransa'ya girince bizi bir gece apansız oradan çıkardılar. Her şey bir karmaşa içindeydi. Bazı tutsaklar kaçmaya çalışırken vuruldu. Onları yol üstünden kaldırmadılar. Kamyonlar üstlerinden geçti. Bizi kamyonlardan, sığır taşımak için yapılmış demiryolu vagonlarına aldılar, günlerce kuzeye doğru gittik, Alpleri geçtik ve sonunda Moosberg'deki savaş esirleri kampına alındık. Burası Münih'in yirmi beş mil kuzeyindeydi.

«Bu da uzun sürmedi. On dört gün sonra tutsakların yarısını Moosberg'den yaya çıkarıp istasyona getirdiler. Ben de aralarındaydım. Tekrar sığır vagonlarına yüklendik. Hemen hemen hiç yiyecek ve içecek verilmeksizin, altı gün altı gece Almanya topraklarında yolculuk yaptık ve 1944 Ağustosunun sonlarında trenden indirilip çok daha büyük bir kampa kadar yürütüldük. Buraya Kamp 344 dendiğini öğrendik. Lamsdorf'daydı. O sıra Alman Silezya'sı olan Breslau yakınındaydı. Sanıyorum Kamp 344 hepsinin en kötüsüydü. 11.000 müttefik savaş esiri vardı orada. Yiyecekler açlıktan ölme düzeyindeydi. Yalnızca Kızılhaç paketleri sayesinde hayatta kalabiliyorduk.

«O sıra onbaşı olduğumdan, çalışma gruplarına katılmamı istediler. Her gün kamyonla on iki mil ilerdeki sentetik petrol fabrikasına çalışmaya gidiyorduk. Kış çok soğuktu o yıl. Noel'den hemen önce bir gün kamyonumuz bozuldu. Alman askerleri nöbet tutarken tutsaklar kamyonu onarmaya çalıştılar. Birkaçımızın arka kapaktan aşağıya atlamasına izin verildi. Yanımdaki genç bir Güney Afrikalı asker otuz metre ilerdeki ağaçlara doğru baktı, sonra bana baktı, bir kaşını kaldırdı. Neden yaptığımı hiçbir zaman anlayamayacağım, ama bir an sonra ikimiz diz boyu karda koşuyorduk, arkadaşları-

mız da itişip kakışarak Alman askerlerine hedeflerini şaşırtmaya uğraşıyorlardı. Ormana sağ salim ulaşıp içine doğru daldık.»

«Öğle yemeğine çıkmak ister misiniz?» diye sordu Viljoen. «Burada da bir kantinimiz var.»

«Odaya kahve ve sandviç getirebilir miyiz dersiniz?» diye sordu Preston.

«Elbette. Telefon edeyim.» Preston yine Jan Marais'nin hikâyesini okumaya koyuldu.

«Kısa zamanda anladık ki, biz tavadan ateşin içine atlamışız. Ama ateş değil, buzdu etraf. Geceleri ısı sıfırın altında otuza düşüyordu. Ayaklarımıza kâğıt sarıp çizmelerimizi öyle giydik. Ama ne bu önlemler, ne de koca paltolarımız koruyabiliyordu bizi soğuktan. İki gün sonra çok zayıf düşmüştük ve teslim olmaya hazırdık.

«İkinci gece, yarı yıkık bir ambarda uyumaya çalışırken omuzumuzdan sarsılarak uyandırıldık. Almanlar geldi sandık, ama ben birkaç kelime Almanca anlayabiliyordum... Gelenler Alman değil, Polonyalıydılar. Polonya Partizanlarından bir grup bulmuştu bizi. Kaçak Alman askeri sanıp vurmalarına ramak kalmıştı, ben bağırarak İngiliz olduğumuzu söyledim. içlerinden biri anlar gibi oldu.

«Görünüşe göre, Breslau ve Lamsdorf halkının çoğu etnik olarak Almandı, ama köylüler Polonya asıllıydı. Rus orduları ilerlerken bunlardan bir bölümü ormanlara dalmış, geri çekilmekte olan Almanları taciz etmeye başlamışlardı. İki tür partizan vardı. Komünistler ve Katolikler. Biz şanslı çıkmıştık. Karşımızdakiler Katolik direnişçilerden bir gruptu. O korkunç kış boyunca, Rus topları doğuda gürleyerek ilerlerken bizi yanlarında tuttular. Derken Ocak ayında yoldaşım zatürree oldu. Bakıp iyileştirmeye çalıştımsa da, antibiyotik olmadığından öldü. Onu ormanda gömmek zorunda kaldık.»

Preston sandviçini sıkkın sıkkın çiğneyip kahvesini yudumluyordu. Birkaç sayfa kalmıştı zaten.

«1945 Martında Rus ordusu birden tepemize vardı. Ormanda dinlerken, zırhlı arabalarının batıya doğru ilerlediğini işitebiliyorduk. Polonyalılar ormanda kalmayı seçtiler, ama ben artık dayanamadım. Bana yolu gösterdiler. Bir sabah ellerimi başımın üzerine kaldırıp ormandan çıktım, bir grup Rus askerine teslim oldum.

«Önce beni Alman sandılar. Neredeyse vuracaklardı. Ama Polonyalılar bana 'Angleeski' diye bağırmasını öğretmişlerdi. Tekrar tekrar bağırdım. Tüfeklerini indirip bir subay çağırdılar. Adam Ingilizce bilmiyordu, ama künyemi inceledikten sonra adamlarına bir şeyler söyledi. Hepsi gülümsediler. Yine de eğer o sıra beni ülkeme çabucak iade edeceklerini sanmışsam, çok yanılmıştım. Beni NKVD'ye teslim ettiler.

«Beş ay boyunca buz gibi, rutubetli hücrelerde, gaddarca muamele altında yaşadım. Hep tek başımaydım hücrede. Tekrar tekrar sorguya çekildim. Bu sorgular üçüncü derece sorgular olup, amacı bana casus olduğumu itiraf ettirmekti. Reddettim. Çırılçıplak soyulup hücreme geri yollandım. İlkbahar sonlarında (Avrupa'da savaş bitiyordu ama benim bundan haberim yoktu) sağlığım tümüyle bozuldu, bana uyuyabileceğim ince bir ot minder, biraz daha iyi yiyecek verdiler. Ama bu yiyecekler bile, Güney Afrika standardlarına göre yutulabilecek şeyler değildi.

«O sırada yukarlardan bir emir gelmiş olmalı ki, 1945 Ağustosunda beni diriden çok ölüye yakın durumda kamyona bindirip bir hayli mil yolluk yere götürdüler, Almanya'daki Potsdam'da Ingiliz Ordusuna teslim ettiler. Ingilizler anlatamayacağım kadar iyi davrandı. Bielefeld dışındaki askeri hastanede bir süre kaldıktan sonra beni Ingiltere'de yolladılar. Uç ay boyunca Killearn EMS Hastanesinde, Glasgow'da kaldım ve sonunda, 1945 Aralık ayında Southampton'dan Ile de France'la Cape Town'a doğru yola çıktım. Ocak ayı sonlarına doğru vatanıma döndüm.

«Babamın ölümünü Cape Town'dayken duydum. Dünya-

daki tek yakınım, tek arabamdı o. Buna o kadar çok üzüldüm ki, sağlığım bir kez daha sarsıldı, Cape Town'daki Wynberg Askeri Hastanesine yattım, orada iki ay daha tedavi oldum

«Şimdi artık ordudan terhis edilmiş bulunuyorum. Sağlık raporum temizdir. Bu nedenle Güney Afrika Dışişleri hizmetinde çalışmak üzere başvuruyorum.»

Preston dosyayı kapattı, Viljoen başını kaldırıp baktı.

«Evet,» dedi Güney Afrikalı. «Ondan sonra da düzenli ve kusursuz bir meslek hayatı geçirdi. Pek parlak olmasa bile kesinlikle kusursuz. Birinci Sekreter mevkiine yükseldi. Sekiz yurt dışı görevde bulundu. Gittiği tüm ülkeler kesinlikle Batı yanlısı. Gerçi bu kadar dış atama fazla, ama kendisi bekâr olduğundan rahatlıkla gidebiliyor. Yalnızca büyükelçi ya da bakan olacak kimselerin bir karısı olması beklenir ve olursa daha iyi olur. Hâlâ arada bir yerde yolundan saptığına mı inanıyorsunuz?»

Preston omuzlarını kaldırdı. Viljoen öne doğru eğilip dosyaya pat pat vurdu.

«O Rus piçlerin ona neler yaptıklarını okudunuz. İşte bu yüzden, ben yanıldığınıza inanıyorum, Bay Preston. Adam demek dondurma seviyormuş. Bir de yanlış numara çevirmiş. Rastlantı bu.»

«Belki,» dedi Preston. «Bu özgeçmiş raporu... bir garip yanı var bunun.»

Yüzbaşı Viljoen başını iki yana salladı.

«Sir Nigel Irvine generalle temas ettiğinden bu yana bu dosya elimizde. Bilgiler tümüyle doğru. Her isim, tarih, yer, ordu kampı, askerî birlik, kampanya ve küçük ayrıntı doğru. Savaştan önce Mootseki vadisinde ne ürünler ekildiğine kadar. Tarımcılar onayladı onu. Şimdi orada domates ve avokado yetiştiriyorlar, ama o günlerde patates ve tütün ekerlermiş. Böyle bir hikâyeyi hiç kimse uyduramaz. Yoo, eğer yolundan saptıysa ki sanmam, yurt dışında olmuş olmalı.»

Preston'un yüzü asıktı. Pencerelerin dışında ortalık kararmaya başlamıştı.

«Peki,» dedi Viljoen. «Benim görevim size yardım etmek. Bundan sonra ne yapmak istiyorsunuz?»

«Başından başlamak istiyorum,» diye karşılık verdi Preston. «Bu Duiwelskloof denilen yer buraya uzak mı?»

«Arabayla dört saat kadar. Oraya mı gitmek istiyorsunuz?»

«Evet, lütfen. Yola erken saatte çıkabilir miyiz? Yarın altıda falan?»

«Servisin arabalarından bir tane ayırtayım. Sabah altıda otelinizde olurum,» dedi Viljoen.

Kuzeydeki Zimbabwe yolu pek uzundu ama otoyol çok moderndi. Viljoen işaretsiz, armasız bir Chev almıştı. NİS genellikle bu arabaları kullanırdı. Nylstroom'la Potgietersrus ve Pietersburg arasındaki milleri kolayca yuttular. Oraya üç saatte vardılar. Bu yol Preston'a Afrika ufuklarını seyretme olanağı tanıdı. Avrupalı konuklar çok etkilenirdi bu görünümden. Daha küçük boyutlara alışkındı onlar çünkü.

Pietersburg'da doğuya döndüler, düz arazide elli mil yol aldılar. Yine uçsuz bucaksız ufuklar, masmavi gök... ve sonunda Buffalo Tepesi denen yere vardılar. Yol buradan Mootseki vadisine doğru iniyordu. Dönerek inen yola girdiklerinde Preston şaşkınlıkla içine bir soluk çekti.

Tâ aşağılarda vadi görünüyordu. Zengin ve bereketli. Tabanı Afrika tipi kulübelerle doluydu. Bunların çevresinde çitli çiftlikler, ağıllar, bahçeler vardı. Odun kömürü tümseklerinden dumanlar tütüyordu. Afrikalı çocukların sığır sürülerini güdüşleri tâ yukarda görülebiliyordu. Kadınlar yeşil topraklar üzerine eğilmiş, çalışmaktaydılar.

İşte sonunda Afrikalının Afrikasını görüyorum, diye düşündü içinden. Herhalde Matabele ulusunun kurucusu Mzilikazi de, Çaka Zulu'nun hışmından kurtulmak için kuzeye yü-

rüdüğünde, Limpopo'yu geçip uzun kalkanlı insanları bulunca böyle hissetmiş olmalı Yol kıvrılıyor, dönüyor, Mootseki'ye yaklaşıyordu. Vadinin ilerisinde bir dizi tepe daha vardı. Ortalarında yolun geçtiği yer belli oluyordu. İşte orasıydı Boşluk. Şeytan Boşluğu. Yani Duiwelskloof.

On dakika sonra oraya vardılar. Ilkokulun önünden ağır ağır geçip Botha Caddesi boyunca ilerlediler. Küçük kasabanın anacaddesiydi burası.

«Nereye gitmek istiyorsunuz?» diye sordu Viljoen.

Preston gülümseyerek, «Herhalde yaşlı çiftçi Marais öldüğünde bir vasiyetname bırakmış olmalı,» dedi. «O vasiyetname yürürlüğe konmuş olmalı. Bu da avukat gerektirir. Duiwelsloof'da avukat olup olmadığını öğrenebilir miyiz? Varsa, acaba cumartesi sabahı yerinde midir?»

Viljoen arabayı Kirstens garajının avlusuna soktu, yolun karşı tarafındaki Imp Inn denilen moteli işaret etti.

«Gidip orada bir kahve için, bir tane de bana ısmarlayın. Ben benzin alıp etrafa sorayım.»

Beş dakika sonra motelin salonunda Preston'u buldu.

«Bir tek avukat var,» dedi kahvesini yudumlarken. «İngilizmiş. Adı Benson. Şurada, karşı kalırımda. Garajın kapısından iki kapı sonra. Bu sabah da herhalde yerinde olur. Gidelim.»

Bay Benson gerçekten yazıhanesindeydi. Viljoen plastik cüzdanındaki kartı sekretere gösterdi ve hemen gereken etkiyi sağladı. Sekreter Afrika dilinde bir şeyler mırıldandı. Az sonra konuklar Bay Benson'un odasına alındılar. Adam dostça davranışlı, yuvarlak yüzlü biriydi. Ikisini Afrika dilinde selamladı. Viljoen aksanlı bir Ingilizceyle cevap verdi.

«Bu Bay Preston. Ingiltere'den, Londra'dan geliyor. Size birkaç soru sormak istiyor.»

Bay Benson onlardan oturmalarını rica etti, kendi de masasının arkasındaki koltuğa yerleşti.

«Lütfen,» diyerek ellerini salladı. «Elimden gelen yardımı yapmaya hazırım.»

Preston, «Bana kaç yaşında olduğunuzu söyler misiniz?» dedi. Benson ona şaşkınlıkla baktı.

«Tâ Londra'dan buraya, banc kaç yaşında olduğumu sormaya mı geldiniz? Yaşım elli üç.»

«Demek 1946'da on iki yaşındaydınız, öyle mi?»

«Evet.»

«O yıl burada, Duiwelskloof'da avukat kimdi, bana söyleyebilir misiniz?»

«Elbette. Babam Cedric Benson'du.»

«Hayatta mı?»

«Evet. Seksenini geçti, on beş yıl önce de işi bana devretti. Ama hâlâ capcanlı.»

«Onunla konuşmak mümkün olabilir mi?»

Bay Benson cevap vereceği yerde telefona uzanıp bir numara çevirdi. Herhalde açan babası olmalıydı. Adam telefona, yazıhanede konuklar bulunduğunu, bir tanesinin Londra'dan geldiğini, kendisiyle konuşmak istediğini söyledi, sonra da telefonu kapattı.

«On beş mil kadar ilerde oturur ama hâlâ araba kullanabiliyor. Bu tabii yolun üzerinde araba süren diğer insanları müthiş korkutuyor. Biraz sonra burada olacağını söyledi.»

Preston, «Bu arada dosyalarınızda 1946 yılına bakabilir misiniz?» dedi. «Acaba sizin ya da daha doğrusu babanızın, bura çiftçilerinden Laurens Marais'nin vasiyetnamesini uygulamaya koyduğuna dair bir kayıt var mı? Marais o yılın ocak ayında ölmüş.»

«Bir deneyeyim,» dedi Benson'un oğlu. «Amc tabii bu Bay Marais, Pietersburg'lu bir avukatla iş görmüş de olabilir. Yine de o günlerde yerlileri buraya pek bağlıydı. 1946 dosyalarının kutusu şuralarda bir yerde olmalı. Bir dakika.»

Odadan çıktı. Sekreter kahve getirdi. On dakika sonra

dış odada sesler duyuldu. İki Benson birlikte içeriye girdiler. Oğul Benson'un elinde koca bir kutu vardı. Toz içindeydi kutu. Ihtiyar adam kabarık beyaz saçlı, şeytan bakışlı, sapasağlamdı. Tanışmalar bittikten sonra Preston ona sorununu anlattı.

ihtiyar Benson tek kelime söylemeden masanın başındaki koltuğa geçti, oğlunu bir başka koltuk çekmek zorunda bıraktı. Sonra gözlüğünü burnunun üzerine kondurdu, konuklara camların üstünden baktı.

«Laurens Marais'yi hatırlıyorum,» dedi. «Evet, öldüğünde vasiyetnamesini biz ele almıştık. Yani ben yapmıştım.»

Oğlu ona tozlu, solmuş bir kâğıt uzattı. Pembe bir kurdeleyle bağlanmıştı. Ihtiyar önce kâğıdın üzerindeki tozları üfledi, kurdeleyi çözdü, kâğıdın rulosunu açtı, içinden okumaya başladı.

«Ha, evet, hatırladım Karısı daha önce ölmüştü Tek başına oturuyordu. Jan diye bir oğlu vardı. Acı bir durum. Çocuk İkinci Dünya Savaşından yeni dönmüştü Laurens Marais, Cape Town'a onu görmeye giderken öldü. Çok acı.»

«Bana mirasından söz eder misiniz?» dedi Preston.

«Her şeyini oğluna bıraktı,» dedi Benson en basit şekilde. «Çiftliği, evi, makineleri, eşyayı, evin içinde ne var ne yoksa hepsini Ha, tabii buralı çiftçilere, yanında çalışan kâhyaya, işçilere falan da az miktar para bıraktı.»

«Kişisel, özel bir miras? Şahsi bir şey?» diye üsteledi Preston.

«Hımm. Şurada bir tane var. 'Eski ve sadık dostum Joop Van Rensberg'e, çiftlikte karşılıklı oyun oynadığımız günlerin anısına, fildişi satranç takımımı bırakıyorum,' demiş. O kadar.»

«Baba öldüğünde, oğlu Güney Afrika'ya dönmüş müydü?» diye sordu Preston.

«Herhalde. Ihtiyar Laurens güneye onu görmeye gidiyor-

du. O günlerde uzun sayılırdı o yol. Uçak falan yoktu. Trenle gidilirdi.»

«Çiftliğin ve diğer malların satışını siz mi yaptınız, Bay Benson?»

«Satışı açık arttırmacılar yaptı. Çiftlikte. Sonunda her şeyi Van Zyl'ler satın aldılar. Bütün o toprak şimdi Bertie Van Zyl'e ait. Ama vasiyetnamenin uygulayıcısı resmi olarak bendim.»

«Satılmayan özel şeyler var mıydı?» dedi bu kez Preston. Yaşlı adam alnını kırıştırdı.

«Pek fazla değil. Her şey satıldı. Ha, hatırladım... bir fotoğraf albümü vardı. Ticari değeri yoktu. Sanırım onu Bay Van Rensberg'e verdim.»

«Kimdi o?»

«Okul müdürü,» diye söze karıştı avukatın oğlu. «Benim öğretmenimdi. Merensky Lisesinden önce buradaki Çiftlik Okulunu o yönetirdi. İlkokul açılana kadar. Sonra emekli oldu, buraya Duiwelskloof'a yerleşti.»

«Hâlâ sağ mı?»

«Hayır, on yıl kadar önce öldü,» dedi yaşlı Benson. «Cenazesine gittim.»

«Ama bir kızı vardı,» dedi oğlu yardımcı olmak amacıyla. «Cissy. Marensky'de birlikte okuduk. Aynı yaştaydık herhalde.»

«Ona ne oldu, biliyor musunuz?»

«Elbette. Yıllar önce evlendi. Tzaneen yolunda bir kereste atölyesi sahibiyle.»

«Son bir soru.» Preston ihtiyar adama dönmüştü. «Araziyi neden sattınız? Oğlu istemiyor muydu?»

«Herhalde istemiyordu,» dedi ihtiyar. «Wynberg Askeri Hastanesinde yatıyordu o sıra. Bana bir telgraf çekti. Adresini askeri yetkililerden almıştım. Kimliğini onlar onayladılar. Telgrafında tüm araziyi malları satıp parayı telgraf havalesiyle kendisine yollamamı istiyordu.»

«Cenazeye gelmedi mi?»

«Vakit olmadı. Ocak ayı Güney Afrika'da yazdır. O günlerde morg tesisleri yoktu. Cesetler gecikmeden gömülmek zorundaydı. Hatta sanıyorum çocuk bir daha buralara hiç gelmedi. Anlaması kolay. Babası olmayınca, dönmesine neden kalmıyordu.»

«Laurens Marais nerede gömülü?»

«Tepedeki mezarlıkta,» dedi yaşlı Benson. «Hepsi bu kadar mı? Bu kadarsa ben öğle yemeğine gidiyorum.»

Duiwelskloof'daki dağların doğusunda ve batısında iklim son derece farklıydı. Dağların batısında, örneğin Mootseki'de yıllık yağış ortalaması elli santim kadardı. Ama doğuda, Hint okyanusundan gelen koca bulutlar Mozambik üzerinden yaklaşıp dağlara varıyor, yükselirken soğuyor, yıllık yağış ortalamasını iki metreye yükseltiyordu. Bu yanda sanayi ormanlara bağlıydı. Altı mil ilerde, Tzaneen' yolu üzerinde Viljoen'le Preston, Bay du Plessis'in kereste tesislerini buldular. Kapıyı açan, adamın karısı, yani yani okul müdürünün kızıydı. Tombul, elma yanaklı, ellilik bir kadındı. Ellerinde ve önlüğünde un lekeleri vardı. Fırına konacak bir yiyecek hazırlıyordu.

Konukların sorununu dikkatle dinledi, sonra başını iki yana salladı.

«Küçüklüğümde çiftçiliğe gittiğimizi, babamın çiftçi Marais' le satranç oynadığını hatırlıyorum,» dedi. «Herhalde 1944-45 yıllarındaydı. Fildişi satranç takımını da hatırlıyorum ama albümü hatırlamıyorum.»

«Babanız öldüğünde eşyaları size kalmamış mıydı?» diye sordu Preston.

«Hayır,» dedi Bayan du Plessis. «Annem 1955'te ölmüş, babam tek başına kalmıştı. Kendim 1958'de evlenene kadar ona ben baktım. Evlendiğimde yirmi üç yaşındaydım. Ben gidince, üstüne kalan yükün hakkından gelemedi. Evi her zaman pislik içinde ve çok dağınıktı. Sık sık gidip yemek pişiriyor, evi temizliyordum. Ama çocuklarım doğunca onu da yapamadım. Sonra

1980 yılında kızkardeşi, yani halam da dul kaldı. Gelip babamla oturması, ona bakması akla yakındı. Öyle yaptı. Babam ölmeden, her şeyini ona bırakmasını ben kendim istemiştim. Evi de, eşyayı da, her şeyi.»

Preston, «Halaya ne oldu?» dedi.

«Hâlâ orada oturuyor. Duiwelskloff'daki Imp Inn'in hemen arkasında, ufacık bir ev.»

Kadın onlarla gelmeye razı oldu. Halası Bayan Winter evdeydi. Ufak tefek, pırıl pırıl bir kadın. Saçları mavimsi bir boyayla boyanmış. Hikâyeyi dinledikten sonra bir dolaba yürüdü, yassı bir kutu çıkardı.

«Zavallı Joop bununla oynamaya bayılırdı,» dedi. Kutuda fildişi satranç takımı vardı. «Aradığınız bu mu?»

«Pek değil. Daha çok, resim albümünü arıyoruz.» Kadın şaşırır gibi oldu.

«Tavanarasında ıvır zıvırın durduğu bir kutu var. Öldüğünde oraya kaldırdık. Okul müdürlüğü günlerinden kalma kâğıtlar falan.»

Andries Viljoen tavanarasına çıkıp kutuyu indirdi. Sararmış okul kâğıtlarının en dibinde, Marais aile albümü duruyordu. Preston sayfaları yavaş yavaş çevirmeye başladı. Her şey bu albümdeydi. 1920'deki narin, güzel gelin, 1930'daki gülümseyen anne, tayın sırtına binmiş, çatık kaşlı çocuk, piposunu dişleri arasına kıstırmış **baba...** yanındaki oğlundan ve yerde otlayan tavşanlardan etkilenmiyor, gurur duymuyor gibi davranmaya çalışıyordu adam. Son sayfada çocuğun kriket kılığında bir resmi vardı. On yedi yaşında, yakışıklı bir genç. Topa vurmak üzere yaklaşıyordu. Altında yazı da vardı. «Janni, kriket kaptanı. Merensky lisesi, 1943.» Son resim buydu.

«Bu bende kalabilir mi?» diye sordu Preston.

Bayan Winter, «Elbette,» dedi.

«Merhum ağabeyiniz size hiç Bay Marais'den söz eder miydi?»

«Bazen,» dedi kadın. «Uzun yıllar çok yakın arkadaş olmuşlardı.»

«Neden öldüğünü hiç söyledi mi?»

Kadın kaşlarını çattı.

«Avukatın yazıhanesinde anlatmadılar mı size? Garip? İhtiyar Cedric herhalde bunuyor artık. Vur-kaç bir kaza oldu. Jacop anlatmıştı bana. Galiba ihtiyar Marais yolda lastiği tamir etmek için durmuş, bir kamyon ona çarpmış. Önce sarhoş polisler yaptı sanıldı...» Kadının eli ağzına doğru kalktı, gözleri utanç ifadesiyle Viljoen'e döndü. «Özür dilerim. Her neyse, kamyonu kimin kullandığını hiç öğrenemediler.»

Tepeden aşağı, ana yola doğru iniyorlardı. Mezarlığın önünden geçerken Preston, Viljoen'den durmasını rica etti. Sessiz, sevimli bir yerdi. Kendin yukarısında, çevresi çam ve dişbudaklarla kaplı, orta yerinde yaşlı bir **mwataba** ağacı, çevresine puanzettalar sarılmış. Bir köşede üzeri yosun tutmuş taşı buldular. Preston yeşil küfleri eliyle silince, granite oyulmuş yazıyı okudu: «Laurens Marais 1879-1946. Mary'nin sevgili kocası ve Jan'ın babası. Tanrı onunla olsun. R.I.P.»

Preston orta ağaca yürüdü, bir puanzetta kopardı, getirip mezara koydu. Vilojen ona garip garip baktı.

«Artık dönebiliriz herhalde,» dedi Preston.

Buffelberg'e doğru tırmanıp Mootseki'den uzaklaşırlarken Preston arkasını dönüp vadiye bir daha baktı. Şeytan Tepesinin üzerinde karanlık fırtına bulutları toplanıyordu. Onlar yaklaşırken aşağıdaki kasaba kararda... oranın karanlık sırrını tek bilen, uzaklaşmakta olan arabanın içindeki orta yaşlı İngilizdi. Sonunda başını arkaya yasladı ve uyuyakaldı.

O gece Harold Philby, Genel Sekreterin konuk dairesinin salonuna götürüldü. Sovyet lideri onu orada bekliyordu. Philby

birtakım kâğıtları yaşlı adamın önüne koydu. Genel Sekreter hepsini okudu, sonra elinden bıraktı.

«İşe karışacak pek fazla insan yok,» dedi.

«İki önemli noktayı belirtmeme izin verin, Yoldaş Genel Sekreter. Birincisi, Plan Aurora'nın çok gizli olması nedeniyle, uygulayıcılarının sayısını mümkün olan en alt düzeyde tutmak akıllıca bir şey olur. Bilgileri ancak bilmesi şart olanlara vereceğimize göre, aslında amacın ne olduğunu daha da az insan bilecek. Ikincisi, zaman çok kısa olduğundan, bazı köşeleri törpülemek şart. Önemli durumlarda haftalar, aylar süren brifingler birkaç güne sıkıştırılmak zorunda.»

Genel Sekreter başını ağır ağır salladı.

«O halde bu adamlara neden ihtiyacınız olduğunu anlatın.»

Philby devam etti. «Operasyonun kilidi, baş yönetici. Ingiltere'ye gidip orada haftalarca bir Ingiliz olarak yaşayacak ve sonunda Aurora'yı uygulayacak olan insan. Ona ihtiyaçlarını on iki kury ya da 'katır' (*) sağlayacak. Ülkeye malzemeyi sokacak, taşıyacaklar. Ya gümrükten geçirerek ya da bazen kaçak olarak. Hiçbiri ne taşıdığını, neden taşıdığını bilmeyecek. Her biri randevularını ezberlemiş olacak, temas kurulamazsa yine, ikinci, yedek bir randevuyu da ezbere bilecekler. Her biri paketi baş yöneticiye verecek, sonra bizim bölgemize dönecek, derhal tam karantinaya alınacak. Baş yöneticiden başka bir tek adam daha olacak. Hiç dönmeyecek olan bir adam daha. Ama bunu ikisi de bilmeyecekler.

«Kuryelere emir veren, parçaların Ingiltere'deki baş yöneticiye ulaşmasının sorumluluğunu taşıyacak. Ona bir temin görevlisi yardımcı olacak. Bunların ikisi de düşük rütbeli kimseler olmak zorunda. Bir tek uzmanlık dalları olmalı.

«Biri kuryelere gerekli pasaport ve belgeleri verecek, ula-

(*) Taşıyıcı (Jargon)

şımı ayarlayacak, öteki yalnızca yüksek teknolojiyle ilgilenecek. Bir üçüncüsü, yapılmış, hazırlanmış parçaları temin edecek, dördüncü biri de iletişimi sağlayacak. Baş yöneticinin bizi ilerlemelerden haberdar edebilmesi çok önemli olabilir. Sorunları yansıtabilmeli, özellikle de operasyona hazır olduğunu bildirmeli. Biz de ona plandaki herhangi bir değişikliği bildirebilmeliyiz. Ve tabii planı uygulamaya koyması için gerekli emri verebilmeliyiz.»

«İletişim konusunda söylenmesi gereken bir şey daha var. Zaman darlığı nedeniyle, normal kanallardan, postayla ya da buluşmalarla ilişki kurulamaz. Baş yöneticiyle ancak mors alfabesiyle ve Moskova Radyosunun frekansıyla temas edebiliriz. Bir kerelik şifreler kullanarak. Ama o bizi aramak isterse, İngiltere'nin bir yerinde bir vericiye sahip olmalı. Eski usuldür, rizikoludur, ancak savaş sırasında kullanılması göze alınabilecek bir yoldur ama öyle olmak zorunda. Raporda yazdım, göreceksiniz.»

Genel Sekreter yazılara bir daha baktı, planın gerektireceği kişileri inceledi, sonunda başını kaldırdı.

«Adamların verilecek,» dedi. «Onları birer birer bulacağım. Elimizdekilerin en iyileri olacaklar. Özel görevlere atanacaklar. Son bir şey. Aurora'yla ilgili hiç kimsenin Londra'daki KGB'yle ilişki kurmasını istemiyorum. Kimin gözaltında olduğu asla bilinemez ve...»

Öteki korkusu her neyse, onu söylemedi.

«Hepsi bu kadar.»

9

Preston'la Viljoen, Union Binasının üçüncü katındaki odada ertesi sabah yine buluştular. Günlerden pazar olduğundan, binada hemen hemen yalnızdılar.

«Evet, sıra nerede?» diye sordu Yüzbaşı Viljoen.

«Dün gece uyumayıp düşündüm,» dedi Preston. «Birbirine uymayan bir şey var.»

«Siz dönüş yolunda hep uyudunuz,» dedi Viljoen aksi aksi. «Arabayı ben kullanmak zorundaydım.»

«Evet, ama sen çok daha sağlamsın.» Preston'un bu sözü Viljoen'i pek memnun etti. Fiziğinden gurur duyuyor, düzenli jimnastikler yapıyordu. Biraz yumuşar gibi oldu.

«Öteki askeri izlemek istiyorum,» dedi Preston.

«Hangi öteki askeri?»

«Marais'le birlikte kaçanı. Adını hiç vermiyor. 'Ya öteki asker' diyor ya da 'yoldaşım' diyor. Neden vermiyor adını?»

Viljoen omuz silkti.

«Gerekli bulmamıştır. Herhangi Wynberg Hastanesinde yetkililere söylemiş olmalı. Akrabalarına haber verilebilsin diye.»

«O sözlü bir şey,» dedi Preston. «Duyan subaylar kısa süre sonra ordudan ayrılıp sivil hayata dönmüşlerdir. Geriye yalnız yazılı kâğıtlar kalır, orada da isim yok. Ben o askeri izlemek istiyorum.»

«Ama o öldü, »diye itiraz etti Viljoen. «Kırk iki yıldır Polonya'daki bir ormanda gömülü.»

«O zaman da kim olduğunu öğrenmek istiyorum.»

«Neresinden başlarız ki?»

«Marais o kampta Kızılhaç yemek paketleri sayesinde sağ

kaldıklarını söylüyor.» Preston yüksek sesle düşünür gibi konuşuyordu. «Sonra da Noel'den hemen önce kaçtık diyor. Almanlar bundan tedirgin olmuş olmalı. Böyle durumlarda büyük kalabalıkları cezalandırırlardı. O kampta kalanlar herhalde o Noel'i ömürleri boyunca unutmamışlardır. Oradan kimseyi bulabilir miyiz?»

Güney Afrika'da Eski Savaş Esirleri Derneği yoktu ama bir Savaş Gazileri Kulübü vardı. Fiilen savaşa katılmış kişiler gelirdi oraya. Kulüp, Teneke Şapkalar Grubu diye bilinir, üyelerine de Güveler denirdi. Her Güve grubun toplantı odası, Kabuk diye bilinir, komutanları da Koca Boğa olarak tanınırdı. Preston'la Viljoen birer telefonun başına geçip Güney Afrika'daki Güveleri aramaya koyuldular. Kamp 344'de kalmış birini bulmaya çalışıyorlardı.

Yorucu bir işti yaptıkları. O kampta kalmış 11.000 savaş tutsağının çoğu İngiliz, Kanadalı, Avustralyalı, Yeni Zelandalı ya da Amerikalıydı. Güney Afrikalılar azınlıktaydı.

Üstelik aradan geçen yıllar boyunca olanın da çoğu ölmüştü. Güvelerin kimi o sabah golf alanındaydı, kimi seyahata çıkmıştı. Çoğundan red cevabı, bazılarından da sonuç vermeyen yardım sunuları aldılar. Güneş batarken işi tatil edip pazartesi sabahı yeniden başladılar. Viljoen öğlene doğru ilk ipucunu yakaladı. Cape Town'lu emekli bir et ambalajcısıydı konuştuğu adam. Afrika dilinde konuşmakta olan Viljoen, ağızlığı eliyle kapattı.

«Bu adam Kamp 344'de bulunduğunu söylüyor,» dedi.

Telefonu Preston aldı.

«Bay Anderson? Evet, adım Preston. Ben Kamp 344'le ilgili bir araştırma yapıyorum... Sağolun, çok naziksiniz... evet, oradaydınız sanıyorum. 1944 Noel'ini hatırlıyor musunuz? Genç Güney Afrikalı askerler işe giden bir gruptan kaçmışlardı... Hah, hatırlıyor musunuz? Evet, eminim korkunçtu... Kaçanların adlarını hatırlıyor musunuz? O barakada değildiniz, ha? Yoo, tabii. Peki, yüksek rütbeli Güney Afrikalı subayın adını hatırlıyor

musunuz? İyi. Roberts miydi? Ya ilk adı?.. Lütfen hatırlamaya çalışın. Efendim? Wally. Bundan emin misiniz? Gerçekten çok teşekkür ederim.»

Preston telefonu kapattı.

«Subay Wally Roberts. Herhalde Walter Roberts. Askeri arşivlere bakabilir miyiz? »

Güney Afrika Askeri arşivi her nedense Eğitim Bakanlığına bağlı olarak Pretoria'nın Visagie yöresinde bulunuyordu. Listelerdeki yüz kişinin soyadı Roberts'ti. On dokuzunun ilk adı W harfiyle başlıyordu. Yedisinin ilk adıysa Walter'di. Hiçbiri de uymuyordu. Diğer W. Roberts'lere de baktılar. Bir şey çıkmadı. Preston bu kez A. Roberts'lerden başladı ve bir saat sonra şansı tuttu. James Walter Roberts, Ikinci Dünya Savaşında sözkonusu yörede çarpışmıştı. Tobruk'da esir düşmüş, Kuzey Afrika'da hapsedilmiş, Italya'ya, sonra da Doğu Almanya'ya götürülmüştü. Savaştan sonra da asker olarak kalmış, albaylığa yükselmiş, 1972'de emekli olmuştu.

«Dua edin de sağ olsun,» dedi Viljoen.

«Sağsa emekli maaşı alıyor olmalı,» diye karşılık verdi Preston. «Emekli Sandığı bilebilir.»

Biliyorlardı da. Emekli Albay Wally Roberts hayatının sonbaharını Orangeville'de, Johannesburg'un yüz mil kadar güneyinde, göller ve ormanlar arasında bir kasabada geçirmekteydi. Binadan çıktıklarında Visagie Sokağı artık karanlıktı. Ertesi sabah yola çıkmaya karar verdiler.

Bungalovun kapısını açan, Bayan Roberts oldu. Yüzbaşı Viljoen'in kimliğini inceledi. Telaşa kapılmış gibiydi. Eli ayağına dolandı.

«Gölün orada kuşlara yem veriyor,» deyip eliyle yolu gösterdi. Eski savaşçıyı, kuşlara küçük ekmek parçaları atarken buldular. Onlar yaklaşırken doğruldu, Viljoen'in kartını inceledi, sonra, «sizi dinliyorum,» dermiş gibi başını salladı.

Yetmiş yaşlarındaydı. Dimdikti. Sırtında tüvit ceket, ayağında pırıl pırıl cilalı pabuçlar vardı. Üst dudağında beyaz bıyığı

göze çarpıyordu. Preston'un sorusunu ciddi bir yüzle dinledi.

«Elbette hatırlıyorum. Beni yakalayıp Alman komutana götürdüler. Adam kuduruyordu. Tüm barakaya Kızılhaç yemekleri gelmez oldu o yüzden. Budala genç sersemler! 22 Ocak 1945'te bizi batıya doğru yola çıkardılar, nisan sonlarında aa serbest bırakıldık.»

«Adlarını hatırlıyor musunuz?» diye sordu Preston.

«Elbette. Isimler asla hatırımdan çıkmaz. Ikisi de gençti. Yirmi bile değillerdi sanıyorum. Biri Marais, öteki de Brandt'di. Frikki Brandt. Afrika asıllı. Ama birliklerini hatırlamıyorum. Öyle karmaşıktık ki! Ne bulursak onu giyiyorduk sırtımıza. Kimsenin rütbesi falan belli değildi.»

Albaya içtenlikle teşekkür edip Pretoria'ya döndüler, Visagie Sokağında ikinci seanslarına başladılar. Ne yazık ki, Brandt da çok kullanılan bir Hollanda adıydı. Kiminin sonunda t harfi yoktu ama, okunuş yine de aynıydı. Yüzlerce insan vardı bu isimde.

Gece bastırırken, arşiv görevlilerinin de yardımıyla altı tane Onbaşı Frederick Brandt bulabilmişlerdi. Hepsi de ölmüştü. Ikisi Kuzey Afrika'da savaşta, ikisi Italya'da, biri de ters dönen bir teknede. Altıncı dosyayı açtılar.

Yüzbaşı Viljoen açık dosyaya bakarken gözleri fincan gibi oldu.

«Inanamıyorum!» dedi yumuşak bir sesle. «Kim yapabilir bunu?»

«Kimbilir?» dedi Preston. «Ama çok eskiden olmuş.»

Dosya bomboştu.

Viljoen, Preston'u tekrar Burgerspark'a götürürken, «O olay için özür dilerim,» dedi. «Çok üzgünüm. Ama galiba iz burada bitiyor.»

O gece geç saatte Preston oteldeki odasından Albay Roberts'e telefon açtı.

«Sizi tekrar rahatsız ettiğim için üzgünüm, albayım. Acaba Onbaşı Brandt'ın o barakada hiç yakın dostu falan var mıydı,

hatırlıyor musunuz? Benim ordu tecrübeme göre, genellikle askerlerin bir yakın arkadaşı olur.»

«Çok haklısınız, genellikle vardır. Birden hatırlayamıyorum. Bunu bu gece biraz düşüneyim. Aklıma bir şey gelirse sabaha sizi ararım.»

Yardımsever albay telefon ettiğinde Preston kahvaltı ediyordu. Adamın sesi telefonda savaş emri verir gibiydi.

«Bir şey hatırladım,» dedi. «O barakalar yüzer kişi için yapılmıştı. Ama biz son zamanlarda orada sardalya gibi tıkış tıkıştık. Baraka başına iki yüz kişiden fazla düşüyordu. Kimi yerde yatıyor, kimi bir yatakta iki kişi yatıyordu. Sapıklık falan değil. Böyle yapmak zorundaydılar.»

«Anlıyorum,» dedi Preston. «Ya Brandt?»

«O da bir başka onbaşıyla aynı yatağı paylaşıyordu. Adı Levinson'du. K.D.H.S.»

«Efendim?»

«Kraliyet Durban Hafif Süvari Birliği yani. Levinson'un birliği.»

Visagie Sokağı bu kez çok daha çabuk sonuç aldı. Levinson o kadar sık rastlanan bir isim değildi. Üstelik birliği de belliydi. Dosya on beş dakikada bulundu. Adı Max Levinson'du. Durban'da doğmuştu. Savaştan sonra ordudan ayrıldığında, emekli maaşı da, adresi de yoktu. Ama altmış beş yaşında olduğunu biliyorlardı.

Preston, Durban telefon rehberini denedi, Viljoen de Durban polisiyle ilişki kurup ismi onların dosyalarında arattırdı. Adam iki trafik cezası almıştı. Adresi de vardı. Bay Max Levinson deniz kıyısında küçük bir otel işletiyordu. Viljoen orayı aradı, karşısına Bayan Levinson çıktı. Kocasının Kamp 344'de kalmış olduğunu onayladı. Şu anda kocası balığa çıkmıştı.

Gece olup adam dönene kadar parmaklarını birbiri çevresinde çevirip beklediler. Sonunda Preston onunla konuştu. Şen sesli otelci, doğu kıyısından kükrercesine haykırdı.

«Tabii hatırlıyorum Frikki'yi. Budala herif ormana kaçtıydı.

Bir daha da haberini almadık. Ne olmuş ona?»

«Nereliydi?» diye sordu Preston.

Levinson bir an bile düşünmeden, «Doğu Londra'lı dedi.»

«Geçmişi hakkında bir şey?»

«Pek anlatmazdı. Afrika kökenliydi tabii. Bu dili iyi konuşurdu. İngilizcesi zayıftı. Çalışan sınıf. Ha, hatırladım, babasının oralarda demiryolunda çalıştığını söylemişti.»

Preston adama veda edip Viljoen'e döndü.

«Doğu Londra,» dedi. «Oraya arabayla gidebilir miyiz?»

Viljoen içini çekti.

«Tavsiye etmem,» dedi «Yüzlerce mil yol. Burası koskoca bir ülke, Bay Preston. Eğer istiyorsanız yarın uçakla gideriz. Orada bizi bir polis arabasıyla bir şoförün karşılamasını sağlarım.»

«İşaretsiz araba olsun lütfen,» dedi Preston. «Şoför de sivil olsun.»

KGB'nin merkezi Dzerjinski Alanı iki numaradaydı; bina pek küçük olmakla birlikte yine de dev örgütün başmüdürlüklerini, müdürlüklerini ve bölümlerini birarada buraya toplamak çok sıkışıklık yaratırdı. Bu nedenle alt merkezler her tarafa yayılmış durumdaydı.

Birinci Başmüdürlük Moskova çevre yolu olan Yasyenevo'da, kentin güney tarafında, bir binadaydı. Üç köşeli bir yıldız biçiminde olan yapı, Mercedes arabalarının amblemine benziyordu.

Müteahhitliğini Finliler yapmış, aslında Merkez Komitenin Uluslararası Servisi için planlanmıştı. Ama bina bittiğinde, Uluslararası Servis görevlileri orayı pek tutmamış, Moskova merkezine yakın yerde kalmayı yeğlemişlerdi. Bu nedenle de bina Birinci Başmüdürlüğe verilmişti. Bu kuruluşa çok uygundu burası. Kentten de, meraklı gözlerden de uzaktaydı.

Birinci Başmüdürlüğün elemanları resmi olarak gizliydi.

Kendi ülkelerinde bile. Birçokları dışarı gider, diplomat kimliğine bürünürdü. Bu nedenle işgüzar bir turistin onları bu binadan çıkarken görüp de resim falan çekmesi işlerine gelmezdi.

Ama Birinci Başmüdürlüğün içindeki bir bölüm öylesine gizliydi ki, bu binaya bile yerleştirilmemişti. Eğer Birinci Başmüdürlük gizliyse, onun içindeki S ya da Illegaller Bölümüne «gipgizli» demek gerekirdi. Elemanları diğer Birinci Müdürlük kadrosuyla karşılaşmamak bir yana, birbirlerini bile görmezlerdi. Eğitimleri ve brifingleri teker teker yapılırdı. Bir eğitmen, bir öğrenci. Sabahları herhangi bir işyerine gitmezlerdi. Çünkü gitseler, birbirlerini görürlerdi.

Bunun nedeni, Sovyet psikolojisine göre basitti: Ruslar gizlilik ve ihanet konularında paranoyak kimselerdi. Bunun komünistlikle ilgisi yoktu. Ta Çarlık günlerine dayanıyordu bu iş. Illegaller, dış ülkelere gidip orada gizli olarak yaşayabilecek şekilde eğitilmiş erkekler ve ender olarak da kadınlardı.

Ama İllegallerin de yakalandığı, kendilerini yakalayanlarla işbirliği yaptığı olmuştu. Kimisi ihanet etmiş, tüm bildiklerini anlatmışlardı. Bu yüzden ne kadar az şey bilseler o ölçüde iyiydi. Casusluğun en önemli ilkesine göre, insan bilmediği şeyi veya bilmediği kimseyi ele veremezdi.

Bu nedenle Illegaller Moskova'da çeşitli küçük apartman dairelerine yerleştirilmiş bulunuyorlardı. Eğitime ve brifinge teker teker geliyorlardı. Adamlarına yakın olabilmek için S Bölümünün müdürü hâlâ Dzerjinski Alanındaki merkezde bulunan odasında çalışmaktaydı. Odası altıncı katta, yani Başkan Çebrikov'un odasından üç kat, Başkan yardımcıları olan General Tsinev'le General Kryuçkov'un odalarından da iki kat yukarıdaydı.

18 Mart Çarşamba günü öğledensonra Preston, Max Levinson'la konuşurken, iki adamın Illegaller müdürüyle görüşmek üzere geldikleri yer de burasıydı. Müdür yaşlı biriydi. Yetişkinlik hayatının bütününü casusluk işlerinde geçirmişti Ona sundukları veriler hiç hoşuna gitmiyordu.

«Bu gereklere uyan bir tek kişi var,» diye kabullendi ister istemez. «Çok parlak biri.»

Merkez Komitesi adamlarından biri küçük bir kart çıkardı.

«O halde, Yoldaş tümgeneral, onu elindeki görevlerden arındırıp bu adrese yollayın.»

Müdür tatsız tatsız başını salladı. Adresi biliyordu. Adamlar gidince, yetkilerini bir kez daha araştırdı. Merkez Komitesinden oldukları doğruydu. Söylenmemiş olsa bile, bu tür yetkilerin kimden alınabileceği de belliydi. İçini çekti. Eğittiği adamların en iyisini kaybetmek hoş değildi. Olağanüstü bir ajandı o. Ama emre karşı gelmeye de olanak yoktu. Emirleri eleştirmek ona düşmezdi. Dahili telefonun düğmesine bastı.

«Binbaşı Valeri Petrofsky'ye gelmesini söyleyin,» dedi.

Johannesburg'dan Doğu Londra yöresine kalkan ilk uçak Ben Schoeman'a vaktinde geldi. Burası Güney Afrika'nın dördüncü büyük ticaret merkezine ulaşım sağlayan küçük, düzenli, mavi beyaz bir havaalanıydı. Polis şoför onları bekliyordu. Karşılayıp park yerindeki işaretsiz Ford arabaya götürdü.

«Ne tarafa, yüzbaşı?» diye sordu. Viljoen bir kaşını kaldırıp Preston'a baktı.

«Demiryolları Müdürlüğü,» dedi Preston. «Daha doğrusu, yönetim binası.»

Şoför başını salladı, yola koyuldular. Doğu Londra'nın modern demiryolu istasyonu Fleet Sokağındaydı. Tam karşısında da eskimiş, birer katlı binalar vardı. Yönetim binaları orasıydı.

İçeriye girdiklerinde Viljoen'in «açıl susam» kimliği onları çabucak Mali Işler ve Muhasebe Müdürünün karşısına çıkardı. Adam Preston'un sorularını dinledi.

«Evet, bu yörede oturan tüm demiryolu emeklilerine maaş öderiz,» dedi. «Adı neydi?»

«Brandt,» dedi Preston. «Ne yazık ki ilk adını bilmiyoruz. Ama uzun yıllar önce makasçı olarak çalışıyormuş.»

Müdür bir yardımcısını çağırdı, hepsi birlikte Sicil Odasına yollandılar. Yardımcı bir süre arandı, sonunda bir emeklilik fişiyle döndü.

«İşte burada,» dedi. «Bir tek bu adam var. Üç yıl önce emekli olmuş. Koos Brandt.»

Preston, «Kaç yaşında olmalı?» diye sordu.

Yardımcı karta göz attıktan sonra, «Altmış üç,» dedi. Preston başını iki yana salladı. Eğer Frikki Brandt, Jan Marais'le yaşıtsa, babası da kendisinden bir otuz yaş fazla olsa, ihtiyar doksanını geçmiş olurdu.

«Aradığım adam şimdi doksan falan olmalı,» dedi.

Müürle yardımcısı direniyorlardı. Başka Brandt yoktu.

Preston, «O halde bana halen sağ olup emekli maaşı alan en yaşlı üç kişinin adlarını verebilir misiniz?» diye sordu.

Yardımcı, «Kayıtlar yaşa göre değil ki,» diye itiraz etti. «Alfabe sırasına göre.»

Viljoen müdürü kenara çekti, kulağına Afrika dilinde bir şeyler söyledi. Ne söylediyse, etkisini göstermekte gecikmedi. Müdür şaşkın gibiydi.

«Başla,» dedi yardımcısına. «Birer birer tara. 1910'dan önce doğanları ayır. Biz benim odadayız.»

Bir saat sürdü. Yardımcı elind eüç emeklilik fişiyle geldi.

«Doksan yaşında bir tane var,» dedi. «Ama yolcu terminalinde hamalmış. Şu da seksen yaşında. Temizlik işçisi. Bu da seksen bir yaşında. Eski bir makasçı.»

Adamın adı Fourie'ydi. Adresi de Quigney'de bir yerdeydi.

On dakika sonra Ford araba Quigney'deydi. Burası kentin eski bir mahallesiydi. Elli yıllık, hatta daha da eski. Bungalov tipi evlerin bir kısmı onarılmış, gerisi dökülüyordu. Yoksul beyaz işçilerin evleriydi bunlar. Moore Sokağının arka tarafından, demiryolu atölyelerinden gelen madeni sesler duyuluyordu. Burada büyük katarlar hazırlanır, bunlar Doğu Londra rıhtımlarından Transvaal yoluyla Pietermaritzburg'a mal çekerlerdi. Evi Moore Sokağından bir blok ilerde buldular.

Kapıyı yaşlı, siyah bir kadın açtı. Suratı ceviz turşusu gibiydi. Beyaz saçları geriye çekilmiş, topuz yapılmıştı. Voljen onunla Afrika dilinde konuştu. Yaşlı kadın elini ufuklara doğru uzatıp bir şeyler mırıldandı, sonra kapıyı sıkıca kapattı. Viljoen, Preston'u tekrar arabaya götürdü.

Şoföre, «Enstitüde diyor,» dedi. «Ne demek istiyor, anladın mı?»

«Evet, efendim. Eski Demiryolu Enstitüsü. Şimdi oraya Turnbull Park diyorlar. Peterson Sokağında. Demiryolu işçilerinin sosyal kulübü sayılır.»

Çevresi duvarlı bir otoparkın içinde, tek katlı, geniş bir binaydı. Kapıdan girince kendilerini masalar konmuş salonlar ve televizyon odaları arasında buldular. Bir de zengin bar vardı.

«Papa Fourie mi?» dedi barmen. «Tabii, dışarda bovlingi seyrediyor.»

İhtiyarı dışardaki yeşil alanlardan birinin kenarında, sıcak güneşin altında oturmuş birasını yudumlar buldular. Preston sorusunu sordu. İhtiyar bir süre ona baktıktan sonra başını salladı.

«Evet, Joe Brandt'i hatırlıyorum. Öleli çok uzun yıllar oldu.»

«Bir oğlu vardı. Frederik ya da Frikki.»

«Tamam. Hay Allah, delikanlı, beni amma da eski yıllara götürdün. İyi çocuktu. Bazen okuldan çıkınca buraya, babasının işine gelirdi. Joe onu yanına alır, lokomotifle dolaştırırdı. Çocuk için bulunmaz bir eğlenceydi o zamanlar.»

«Bu aşağı yukarı 1930'ların ortaları falan mı?» diye sordu Preston.

İhtiyar başını evet anlamında salladı. «Aşağı yukarı. Joe'yla ailesi buraya taşındıktan hemen sonra.»

«1943 dolaylarında Frikki savaşa gitmiş,» dedi Preston. Papa Fourie ıslak gözleriyle ona bir süre baktı. Aslında olaysız yaşamının elli yıl gerisine bakmaya çalışıyor, zorlanıyordu.

«Doğru,» dedi. «Çocuk bir daha dönmedi. Joe'ya onun Almanya'da bir yerde öldüğünü söylediler. Joe yıkıldı. Çok severdi

o çocuğu. Büyük planları vardı onunla ilgili. Bir daha eskisi gibi olamadı zavallı. 1950'de öldü. Bence kalbi kırıldığı için öldü. Karısı da ondan sonra pek fazla yaşamadı. Bir iki yıl belki.»

Viljoen ihtiyara, «Joe'yla ailesi buraya taşındıktan sonra demiştiniz,» diye hatırlattı. «Güney Afrika'nın neresinden gelmişlerdi?»

Papa Fourie şaşırmış gibiydi.

«Güney Afrikalı değillerdi,» dedi.

Viljoen, «Afrikalı bir aileydi onlar,» diye tekrarladı.

«Kim söyledi size bunu?»

«Ordu,» dedi Viljoen.

İhtiyar gülümsedi. «Herhalde genç Frikky askerde kendini Afrikalı diye yutturdu. Hayır, onlar Almanya'dan gelmişlerdi. Göçmendiler. Bin dokuz yüz otuzların ortalarında geldiler. Joe ölene kadar doğru dürüst Afrika dili öğrenememişti. Oğlan tabii öğrendi. Okulda öğrendi.»

Bekleyen arabaya döndüklerinde Viljoen, Preston'a «Eeee?» diye sordu.

«Güney Afrika'ya göçmen olarak gelenlerin kayıtları nerede tutulur?»

«Union Binasının bodrumunda. Diğer Devlet arşivleriyle birlikte,» dedi Viljoen.

«Arşivçiler biz burada beklerken bir tarama yapabilirler mi?» diye sordu Preston.

«Tabii. Polis merkezine gidelim. Oradan daha rahat telefon ederiz.»

Polis merkezi de Fleet Sokağındaydı. Üç katlı, sarı tuğladan bir binaydı Pencereleri saydam değildi. Bitişiğinde Kaffrarian Tüfek Talim Merkezi vardı. İsteklerini bildirdikten sonra kantinde yemek yediler. Bu arada Pretoria'daki arşivcilerden biri yemek saatini kaçırıp dosyaları taradı. Bereket versin, dosyalar 1977'de bilgisayara alınmıştı. Numara hemen bulundu. Arşivci dosyayı çekti, bir özet hazırlayıp teleksle yolladı.

Doğu Londra'da, Preston'la Viljoen kahvelerini içerlerken,

teleks masalarına getirildi. Viljoen yazıyı kelime kelime tercüme etti.

«Ulu Tanrım!» dedi bitirdiğinde. «Kimin aklına gelirdi?»

Preston düşünceli görünüyordu. Ayağa kalktı, ilerdeki masada oturan şoförle konuştu. «Doğu Londra'da bir sinagog var mı?»

«Evet, efendim. Park Caddesinde.»

Beyaza boyalı, siyah kubbeli Sinagogun tepesine altı köşeli Davut yıldızı oturtulmuştu. Perşembe öğledensonra boştu burası. Kalın bir asker paltosu giymiş karaderili bir hademe vardı yalnızca. Kafasına yün bir külah geçirmişti. Onlara Salbourne banliyösünde oturan Hamam Blum'un adresini verdi. Preston hahamın kapısını saat üçte çaldı.

Kapıyı kendi açtı. Kır saçlı, sakallı, ellilik bir adamdı. Bir bakış yeterdi. Fazla gençti. Preston kendini tanıttı.

«Sizden önceki hahamın kim olduğunu söyleyebilir miydiniz acaba?»

«Tabii. Haham Shapiro.»

«Hâlâ sağ olup olmadığını ya da onu bulup bulamayacağımı söyleyebilir miydiniz?»

«İçeriye girseniz fena olmaz,» dedi Haham Blum.

Onu eve soktu, bir koridor boyunca yürüyüp dipteki kapıyı açtı. Küçük bir odaydı burası. Yatağın üzerine oturuluyordu. Başka oturacak yer yoktu. Yatakta çok ihtiyar bir adam koyu bir çay içmekteydi.

«Solomon Amca, bu bey seni görmeye gelmiş,» dedi genç haham.

Preston bir saat sonra evden çıktı, daha önce arabaya dönmüş olan Viljoen'in yanına geldi.

«Havaalanına,» dedi Preston şoföre. Sonra Viljoen'e döndü. «Yarın sabah için General Pienaar'la bir randevu ayarlayabilir miyiz?»

O gün öğleden sonra Sovyet Silahlı Kuvvetlerinden iki kişi özel görevlere atandı.

Moskova'nın yüz mil kadar batısında, Minsk yolu yakınında ormanın içinde çok kompleks radyo antenleri ve onların operasyonunu sağlayan binalar vardı. Burası SSCB'nin, Varşova Paktı üyelerinden ve diğer yabancı ülkelerden gelen mesajları dinlediği yerdi. Ama aynı zamanda Sovyet sınırları dışındaki ülkelerin birbirleriyle konuşmalarını da dinleyebiliyordu. Tesisin bir yanı ayrıydı. Orası yalnızca KGB'nin kullanımına ayrılmıştı.

Adamlardan biri orada çalışan telsiz operatörlerindendi.

Merkez Komitenin adamları çıkıp gittiğinde, komutanı olan albay, yardımcısına, «En iyi adamım o benim,» diye yakındı. «İyi kelimesi az ona. Elinde aygıtı olsun, California'da kaşınan hamamböceğinin sesini bile alır.»

Atanan adamların ikincisiyse, Sovyet ordusunda albaydı. Üniformasını pek sık giymezdi, ama giydiği zaman yakasındaki işaret onun patlayıcılar bölümünde olduğunu belli ederdi. Aslında askerden çok, bilim adamıydı. Araştırma bölümünde çalışırdı.

Sehpanın çevresineki deri koltuklara oturduklarında General Pienaar, «Eee?» diye sordu. «Diplomatımız Jan Marais suçlu muymuş, yoksa suçsuz mu?»

«Suçlu,» dedi Preston. «Hem de nasıl suçlu.»

«Sanırım bunu kanıtlamanızı istemek zorundayım, Bay Preston. Nerede hata yapmış? Nerede yolundan sapmış?»

«Hata yapmadı, yolundan da sapmadı,» dedi Preston. «Bir tek yanlış adım bile atmadı. Elyazılı özgeçmişini okumuş muydunuz?»

«Evet. Yüzbaşı Viljoen de söylemiştir, adamın kariyerini doğumundan bugüne kadar adım adım taradık. Bir tek tutarsızlık bile bulamadık.»

«Tutarsızlık yok,» dedi Preston. «Çocukluğunun hikâyesi virgülüne kadar doğru. Sanırım çocukluğunu beş saat anlatsa, ne bir dediğini tekrarlar, ne de bir ayrıntıda yanlış yapardı.

«O halde doğru. Kontrol edilebilen her şey doğru,» dedi general.

«Kontrol edilebilen şeyler, evet. O iki gencin Silezya'da kamyonun arkasından atlayıp koşmaya başladıkları ana kadar hepsi doğru. Ondan sonrasının da hepsi yalan. Size durumu öteki ucundan başlayarak anlatayım. Jan Marais'le birlikte kaçan adamdan, Frikki Brandt'dan başlayalım. 1933 yılında Almanya'da Adolf Hitler iktidara geldi. 1935'de bir Alman demiryolu işçisi, Berlin'deki Güney Afrika Maslahatgüzarlığına başvurdu, göçmenlik için izin istedi. Adı Josef Brandt'dı. İzin istemesinin nedeni, Yahudi olduğundan, eziyet görmesiydi. Kendisine genç karısıyla birlikte Güney Afrika'ya göçme izni verildi. Başvuru ve vizenin örneği sizin arşivlerinizde var.»

«Tamam,» diye başını salladı General Pienaar. «Hitler döneminde buraya pek çok Yahudi göçmen geldi. Güney Afrika o konuda başlarda gelir. Nice ülkenin önünde yer alır.»

Preston devam etti. «1935 yılında Josef Brandt, karısı Ilse ve on yaşındaki oğlu Frederick'le birlikte Bremerhaven'den gemiye bindi, altı hafta sonra da Doğu Londra'da indi. O sıra geniş bir Alman topluluğu, daha küçük de bir Yahudi topluluğu vardı orada. Brandt o bölgede kalıp demiryollarında çalışmanın çaresine baktı. İyi yürekli bir göçmenlik görevlisi, hahama yeni ailenin geldiğini bildirdi.

«Haham, Solomon Shapiro adlı genç bir adamdı. Yeni gelenleri ziyaret etti, onları Yahudi topluluğunun yaşamına katılmaları için cesaretlendirerek yardım etmeye çalıştı. Reddettiler. Haham da onları, Hıristiyanlar arasına karışıp erimek niyetinde olduklarını düşündü. Kırılmış ama kuşkulanmamıştı.

«Sonra, 1938 yılında o çocuk, yani artık Afrikalılaşmış olan Frederik ya da Frikki on üç yaşına geldi. **Bar-mitzvah** töreninin zamanıydı. Yahudi gençler olgunlaşırken bunun yapılması şart-

tı. Brandt'lar belki toplum arasında erimek istiyorlardı, ama bu tören tek oğlu olan bir insan için çok önemliydi. Aileden hiç kimsenin havraya uğradığı yoksa da, Haham Shapiro evlerine gidip bu konuda ne düşündüklerini sordu. O zaman bir şey söylediler ve hahamın kuşkuları iyice kesinlik kazandı.»

«Hangi kuşkuları?» diye sordu general şaşkınlıkla.

«Bu insanların Yahudi olmadığı yolundaki kuşkuları,» dedi Preston. «Bana kendisi dün akşam anlattı. **Bar-mitzvah** töreninde çocuğu haham kutsar. Önce haham çocuğun Yahudi olduğuna inanmak zorunda. Yahudilerde bu anneden gelir, babadan değil. Anne ortaya bir belge çıkarmalı. Bu belgenin adı **ketubah.** Ve bununla kendisinin Yahudi olduğunu kanıtlamalı. Ilse Brandt'da **ketubah** yoktu. **Bar-mitzvah** yapılamazdı.»

«Demek Güney Afrika'ya sahte nedenler göstererek girdiler,» dedi General Pienaar. «Ama bu çok uzun yıllar önce.»

«Dahası da var,» dedi Preston. «Kanıtlayamam ama sanıyorum haklıyım. Josef Brandt maslahatgüzarlığınıza kendisini Gestapo'nun tehdit etmekte olduğunu söylerken doğru konuşuyordu. Yahudi olduğundan değil. Militan, eylemci bir Alman Komünisti olduğundan. Bunu açığa vurursa vize alamayacağını biliyordu.»

«Devam edin,» dedi general ciddi bir sesle.

«Frikki on sekiz yaşına geldiğinde, babasının gizli idealleri onu tümüyle etkilemişti. Uluslararası komünizm hesabına çalışmaya hazır, adanmış bir komünistti. 1943'te iki genç Güney Afrika ordusuna katılıp savaşa gittiler. Duiwelskloof'dan Jan Marais, Güney Afrika ve Britanya Imparatorluğu adına savaşmaya, Frikki Brandt da kendi ideolojik anavatanı Sovyet Rusya adına çarpışmaya gidiyordu. Ilk eğitimlerinde karşılaşmadılar. Yolda, Italya'da, Moosberg'de de karşılaşmadılar. Ama Kamp 344'de karşılaştılar. Brandt kaçış planını o sıra yapmış mıydı bilmiyorum. Ama kendine arkadaş olarak, kendi gibi uzun boylu, sarışın birini seçti. Kamyon ormanda bozulduğu zaman kaçma teklifini yapanın Jan Marais değil, o olduğunu sanıyorum.»

«Ama ya zatürree?» diye sordu Viljoen.

«Zatürree falan yoktu,» dedi Preston. «Polonyalı Katolik Protestanların eline düşmek de yoktu. Görünüşe göre, bunlar komünist partizanların eline düştüler. Brandt da onlarla bülbül gibi Almanca konuşabilecek durumdaydı. Ormandaki komünistler onları Kızıl Orduya paslayabilirdi. Hiçbir şeyden kuşkulanmayan, saf Jan Marais de peşinde tabii.

«Değişiklik 1945'in Martıyla Ağustosu arasında yer aldı. O buz gibi hücreler falan uydurma. Marais'ye çocukluğuna ait her ayrıntı anlattırılmış olmalı. Okulu, öğretmenleri... Brant da bunları ezberledi tabii. Ingilizce yazı yeteneği biraz zayıftı, o özgeçmişi gözü kapalı da yazabilirdi.

«Herhalde Brandt'a hızlı bir İngilizce kursu da verdiler. Görünüşünü biraz değiştirdiler, boynuna Marais'nin künyesini astılar ve sonunda hazır oldular. Artık Jan Marais'den başka yarar gelemeyeceğine göre de, onu herhalde öldürdüler.

««Brandt'ı biraz hırpaladılar, birkaç kimyasal ilaç yutturup gerçekten hasta olmasını sağladılar, sonra da onu Potsdam'da teslim ettiler. Bielefeld'de bir hastanede yattı, sonra Glasgow dışında bir hastaneye alındı. 1945 kışı geldiğinde tüm Güney Afrika askeleri evlerine dönmüşlerdi artık. Brandt'ın Wits/De La Rey Birliğinden kimseye rastlaması olasılığı zayıftı. Aralık ayında gemiye binip Cape Town'a doğru yola çıktı, 1946 Ocağında da vardı.

«Bir tek sorun kalmıştı. Duiwelskloof'a gidemezdi. Gitmeye de niyeti yoktu. Derken Savunma Bakanlığından biri, yaşlı çiftçi Marais'ye bir telgraf çekti, oğlunun vatana döndüğünü söyledi. Daha önce çocuktan «kayıp - herhalde ölü» diye söz edilmekteydi. Brandt kendisine yaşlı babadan gelen telgraf yüşünden dehşete düştü. Burada ben tahmin yürütüyorum tabii ama mantıklı geliyor. Telgraf ondan eve dönmesini istiyordu. Hemen kendini tekrar hasta etti, Wynberg Askeri Hastanesine yattı.

«Yaşlı çiftçinin de vazgeçmeye niyeti yoktu. Bir telgraf da-

ha çekip kendisinin Cape Town'a geleceğini bildirdi. Brandt çaresizlik içinde, Komintern'deki dostlarına başvurdu, iş ayarlandı. İhtiyarı öldürdüler. Mootseki vadisinin tenha bir yolunda kamyonla ezdiler. Vurdu-kaçtı kazası havası vermeye çalıştılar. Ondan sonrası kolaydı. Genç adam cenaze için evine yetişemezdi. Duiwelskloof'da herkes kabul ediyordu bunu. Avukat Benson da malları satıp parasını Cape Town'a yollamasını isteyen telgraftan hiç kuşkulanmamıştı.»

Generalin odası sessizdi. Sessizliği tek bozan, pencere pervazları boyunca vızlayarak uçan bir kara sinekti. General başını birkaç kez salladı.

«Mantıklı geliyor,» diye kabullendi sonunda. «Ama kanıt yok. Brandt'ların Yahudi olmadığını kanıtlayamayacağımız gibi, komünist olduklarını hiç kanıtlayamayız. Bana kuşkuları giderecek bir şey verebilir misiniz?»

Preston elini cebine sokup bir fotoğraf çıkardı, General Pienaar'ın masasına koydu.

«Bu Jan Marais'nin, yani gerçek Jan Marais'nin en son resmi. Gördüğünüz gibi, çocukluğunda iyi bir kriket oyuncusuymuş. Topu kavrayışına, tutuşuna bakın. Aynı zamanda solak olduğunu da göreceksiniz. Londra'da bir hafta boyunca Jan Marais'yi inceledim. Yakından, dürbünle. Araba sürerken, sigara içerken, yemek yerken, içki içerken... solak değil. General, bir insanı değiştirmek için pek çok şey yapabilirsiniz. Saçını, konuşma biçimini, yüzünü, hareketlerini değiştirebilirsiniz. Ama solak br adama sağ elini kullandıramazsınız.»

Ömrünün yarısı boyunca kriket oynamış olan General Pienaar resme baktı.

«O halde biz Londra'da neyle karşı karşıyayız, Bay Preston?»

«Generalim, elinizde sapına kadar yoğrulmuş, adanmış bir komünist ajan var. Kırk yılı aşkın süredir Güney Afrika Dışişlerinde Sovyetler hesabına çalışıyor.

General Pienaar gözlerini masanın üzerinden kaldırıp vadinin ilerisine, Voortrekker Anıtına doğru baktı.

«Onu parçalayacağım,» dedi. «Parça parça edip köpeklere atacağım.»

Preston öksürdü.

«Bizim de bu adamla sorunumuz olduğunu hatırlatarak, ben Sir Nigel Irvine'le konuşana kadar herhangi bir adım atmamanızı, kendinizi tutmanızı rica edebilir miyim?»

«Pekala, Bay Preston,» diye başını salladı General Pienaar. «Sir Nigel'le önce ben konuşacağım. Şimdi sizin planlarınız nedir?»

«Bu akşam Londra'ya kalkan bir uçak var, efendim. Ona binmek istiyorum.»

General Pienaar kalkıp elini uzattı.

geçirecektir. Yardımınız için teşekkürler.»

Preston otelde bavulunu hazırlarken, Dennis Grey'e bir telefon açtı. Grey, Johannesburg'dan arabayla geldi, Londra'ya yollanacak şifreli mesajı aldı. Mesajın cevabı iki saat sonra geldi. Sir Bernard Hemmings ertesi gün, yani cumartesi günü

«İyi günler, Bay Preston. Yüzbaşı Viljoen sizi uçağa kadar büroya gelip Preston'la görüşecekti.

Preston'la Viljoen saat sekizden biraz önce havaalanının yolcu salonundaydılar. Preston biniş kartını, Viljoen de her kapıyı açan kimliğini gösterdi. Piste çıktılar. Hava serindi. Ortalık kararmıştı.

«Bir tek şey söyleyebilirim, İngiliz, yaman araştırıcısınız.»

«Teşekkür ederim,» dedi Preston.

Yüzbaşı Viljoen ilk olarak kafasını arkaya atıp güldü. Sonra ciddileşti.

«Size bir şey sorabilir miyim?»

«Evet.»

«İhtiyarın mezarına neden çiçek koydunuz?»

Preston bekleyen uçağa doğru baktı. Yirmi metre ilerde,

pencerelerinden ışıklar saçıyordu. Son yolcular merdivenlerden çıkmaktaydı.

«Oğlunu elinden almışlardı,» dedi. «Anlamasın diye de onu öldürdüler. Gerekir diye düşündüm.»

Viljoen elini uzattı.

«Güle güle John. Iyi şanslar.»

«Hoşçakal, Afrikalı.»

On dakika sonra jetin burnu havaya kalktı, göklerde kuzeye. Avrupa'ya doğru uzaklaştı.

10

Sir Bernard Hemmings yanında Brian Harcourt-Smith'le sessizce oturuyor. Preston'un anlattıklarını dinliyordu.

Preston sustuğu zaman, «Ulu Tanrım!» dedi. «Demek Moskova'ymış yine, ha? Canımıza okunacak. Zarar ziyan korkunç olmalı. Brian, adamların ikisi de hâlâ gözetim altında mı?»

«Evet. Sir Bernard.»

«Haftasonunda da devam ettir. Paragon Komitesi son durumları duyana kadar üstlerine gitme. John, biliyorum, yorgun olmalısın ama yazılı raporunu pazar gecesine kadar bitirebilir misin?»

«Evet, efendim.»

«O halde pazartesi sabah erkenden masamda olsun. Ben komite üyelerini evlerinden arar, pazartesi sabahı ivedi toplantı isterim.»

Binbaşı Valeri Petrofsky, Usovo'daki zarif daçanın salonuna alındığında içinde büyük korkular kıpırdaşıyordu. Sovyetler Birliği Komünist Parti Genel Sekreteriyle hiç karşılaşmamış, karşılaşacağını da sanmamıştı.

Son üç günü akıl karıştırıcı, hatta korkunç geçmişti. Kendi müdürü onu özel göreve ayırdığından beri Moskova'daki dairesinde kapalıydı. Kapısında gece gündüz Dokuzuncu Amirlikten iki adam nöbetteydi. Tabii o en kötü olasılıktan korkmuştu. Hem de ne kusur işlediğini bilmeksizin.

Derken pazar gecesi en şık sivil kılığını giyip aşağıdaki

Chaika arabaya gitmesi emredilmişti. Bindiğinde adamlar onu Usovo'daki duçaya getirmişlerdi.

Ancak Binbaşı Pavlov ona, «Yoldaş Genel Sekreter şimdi sizi görecek,» dediği zaman anlamıştı nerede olduğunu. Salonun kapısından girerken boğazı kupkuruydu. Kendini toparlamaya çalıştı, yapılacak suçlamalara karşı saygıyla ve doğru olarak cevap vermeyi kararlaştırdı.

Kapının iç tarafında hazırola geçip durdu. Tekerlekli sandalyedeki adam onu birkaç dakika sesisce süzdü, sonra elini kaldırıp yaklaşması için işaret etti. Petrofsky dört sert adım attı, tekrar hazırolda durdu. Ama Sovyet lideri konuştuğunda, sesinde o kırbaç gibi suçlama tonu yoktu. Yumuşacık bir sesle konuşuyordu.

«Binbaşı Petrofsky, siz terzi mankeni değilsiniz. Şöyle ışığa gelin de sizi görebileyim. Hem oturun da.»

Petrofsky şaşıp kalmıştı. Bir genç binbaşının Genel Sekreter yanında oturması duyulmuş şey değildi. Denileni yaptı, gösterilen koltuğun ucuna ilişti. Sırtı dimdik, dizleri bitişikti.

«Sizi neden çağırttığım hakkında fikriniz var mı?»

«Hayır, Yoldaş Genel Sekreter.»

«Yo, herhalde yoktur. Kimsenin bilmemesi şarttı. O halde ben söyleyeyim. Yerine getirilmesi gereken bir görev var. Sonucu Sovyetler Birliği için son derece önemli ve aynı zamanda devrimin bir zaferi olacak. Başarılı olursa, ülkemize sağlayacağı yararlar ölçülebilecek gibi değil. Başarısız olursa da getireceği şey tam bir felaket. Seni ben kendim seçtim, Valeri Alexeiviç. Bu görevi sen yapacaksın.»

Petrofsky'nin zihni fırıl fırıl dönüyordu. Gözden düşüp sürgüne yollanacağı konusundaki ilk korkuları, şimdi yerini çığrından çıkmış bir sevince bırakmıştı. Moskova Üniversitesinde parlak bir öğrenciyken Dışişlerinde görev yapmak üzere seçilip Birinci Başmüdürlüğün emrine verildiğinden, seçkin İllegallere katılmak için başvurup kabul edildiğinden beri, hep böyle önemli bir görevin hayallerini kurmuştu. Ama en olma-

yacak düşleri bile böyle bir durumu öngöremezdi. Genel Sekreterin gözlerine dosdoğru bakmaya cesaret etti.

«Teşkkür ederim, Yoldaş Genel Sekreter.»

«Başkaları sana ayrıntılar konusunda brifing verecek,» diye devam etti Genel Sekreter. «Zaman kısa, ama sen zaten yeteneğinin doruğunda eğitilmiş durumdasın, görev için gerekli şeyler de sana sağlanacak. Seni şahsen görmek isteyişimin bir nedeni var. Sana söylenmesi gereken bir şey var ki, onu da ben kendim söylemek istiyorum. Görev başarılı olursa, ki olacağından kuşkum yok, buraya döndüğünde tahmin edemeyeceğin şekilde terfi edecek ve onurlandırılacaksın. Bunu ben sağlayacağım. Ama bir terslik olursa, gönderileceğin ülkenin polisi ya da askeri sana yaklaşırsa, hiç duraklamadan gerekli adımı atacak, sağ olarak ele geçmeyeceksin. Bunu anlıyor musun, Valeri Alexeiviç?»

«Evet, anlıyorum, Yoldaş Genel Sekreter.»

«Sağ olarak yakalanmak, gaddarca sorguya çekilmek, teslim olmak... ya, evet, o da mümkün bugünlerde. Kimyasal maddelere karşı koyabilecek bir cennet düzeyi yok. Sonra uluslararası basın toplantılarına çıkarılmak, zaten yaşanmaya değecek olaylar değil. Ama böyle bir durumun Sovyetler Birliği'ne vereceği zarar tahmin edilemeyecek kadar büyük olur ve asla onarılamaz.»

Binbaşı Petrofsky derin bir soluk aldı.

«Başarısızlığa uğramayacağım,» dedi. «Ama iş oraya gelirse asla canlı teslim olmayacağım.»

Genel Sekreter masanın altındaki bir düğmeye bastı, kapı açıldı. Binbaşı Pavlov göründü kapının dışında.

«O halde git, delikanlı. Burada, bu evde, daha önce belki hiç görmediğin bir adam, sana görevini anlatacak. Sonra yoğun brifing için başka bir yere gideceksin. Bir daha karşılaşmayacağız. Sen dönene kadar.»

İki binbaşı çıkıp kapı kapanınca Genel Sekreter bir süre

şöminedeki odun ateşinin alevlerine baktı. Ne harikulade bir genç, diye düşündü. Yazık!

Petrofsky, Binbaşı Pavlov'un peşinden iki uzun koridor boyunca yürüdü, konuklar kanadına vardı. İçindeki duygular, o sevinç, o gurur, göğüs kafesine sığmıyor, taşıyordu.

Binbaşı Valeri Alexeiviç Petrofsky bir Rus askeri, bir vatanseverdi. Ingilizceyi iyi öğrendiğinden, «Tanrı, Kral ve Vatan uğruna ölmek» deyimini biliyor, anlamını da anlıyordu. Tanrısı yoktu onun. Ama lider ona güvenmişti. O da kararlıydı. Usovo'nun koridorunda yürürken, vakti gelince gerekeni yapmaktan kendisini hiçbir şeyin alıkoyamayacağını biliyordu.

Binbaşı Pavlov bir kapıda durdu, vurdu, itip açtı. Petrofsky'nin girmesi için yana çekildi, o girince kapıyı tekrar kapattı. Beyaz saçlı bir adam üzeri kâğıtlarla dolu bir masanın başından kalkıp ilerledi.

«Demek Binbaşı Petrofsky sizsiniz,» diyerek gülümseyip elini uzattı.

Petrofsky adamın konuşmasını duyunca şaşırmıştı. Bu yüzü tanıyordu. Hiç karşılaşmamışlardı ama yine de tanıyordu. Okulda ona bu adamın beş yıldızdan biri olduğu öğretilmişti. Ona saygı gösterilmeliydi. Sovyet ideolojisinin kapitalizme zaferini temsil eden işaretlerden biriydi bu adam.

«Evet, yoldaş albay,» dedi. Philby bu gencin dosyasını ezberleyecek kadar dikkatle okumuştu. Petrofsky henüz otuz altı yaşındaydı. On yıldan beri İngiliz olarak görünebilecek şekilde eğitiliyordu. İki kez İngiltere'ye, tanıma gezilerine gitmiş, kisinde de paravan kimlikle yaşamış, hiç Sovyet Büyükelçiliğinin yakınlarına uğramamış, herhangi bir görev de üstlenmemişti oradayken.

Bu tanıma gezileri yalnızca İllegallerin operasyona konmadan önce, günün birinde tekrar görecekleri şeylere kendilerini alıştırmaları içindi. Basit şeylere... örneğin, bankada he-

sap açmaya, kullandığı araba bir başka arabayı sıyırırsa ne yapmak gerektiğine, Londra metrosuna binip inmeye ve güncel argo deyimleri kullanımını geiştirmeye vb...

Philby karşısındaki genç adamın kusursuz Ingilizce bildiğinden emindi. Ayrıca dört yörenin aksanını da taklit edebiliyordu. Gal ve Irlanda lehçelerinin ustasıydı. Philby de Ingilizce konuşmaya başladı.

«Otur,» dedi. «Şimdi ben sana görevin genel ana hatlarını anlatacağım. Ayrıntıları başkaları verecek. Süre kısa. Hem de çok kısa. Her şeyi ömründe yapmadığın kadar hızlı öğrenmek zorundasın.»

Konuşurlarken Philby, ülkesinden otuz yıl ayrı kaldıktan sonra, bulduğu her Ingilizce gazeteyi okumasına rağmen, konuşma pratiğini kaybedenin kendisi olduğunu anlıyordu. Kurduğu cümleler fazla uzun ve eski modeldi. Genç Rus kendi yaşıtı olan modern İngilizler gibi konuşuyordu.

Philby'nin Aurora adlı planı kabataslak anlatması iki saat sürdü. Petrofsky ayrıntıları yutarcasına dinledi. Planın ataklığı karşısında heyecan ve şaşkınlık duyuyordu.

«Bundan sonraki beş günü dört kişilik bir ekip içinde geçireceksin. Onlar sana isimler, yerler, tarihler, haberleşme zamanları, randevular ve yedek randevular konusunda brifing verecek. Yanında götüreceğin tek şey, bir tomar tek karelik şifreler listesi olacak. Eh, bu kadar.»

Petrofsky başını sallayarak oturuyordu.

«Yoldaş Genel Sekretere başarısızlığa uğramayacağımı söyledim,» dedi. «İş gerektiği gibi ve vaktinde yapılacak. Parçalar gelirse, kesinlikle yapılacak.»

Philby ayağa kalktı.

«İyi. O halde seni Moskova'ya, yola çıkıncaya kadar kalacağın yere yollatayım.»

Philby odanın köşesindeki dahili telefona doğru yürürken, Petrofsky köşeden doğru gelen «huuuu» sesiyle irkildi. Oraya baktığında kocaman bir kafes içinde güzel bir güvercin

gördü. Bir ayağına bir tahta parçası bağlanmıştı. Onlara bakıyordu hayvan. Philby özür diler gibi gülümseyerek ona baktı.

«Ona Hoppala adını verdim,» dedi. Bir yandan telefonu çeviriyordu. Binbaşı Pavlov gelsin diye. «Geçen kış onu kanadı ve bacağı kırılmış olarak sokakta buldum. Kanat iyileşti, ama bacak hâlâ sekiyor.»

Petrofsky kafese doğru yürüdü, demirleri bir tırnağıyla taradı. Ama güvercin kafesin öbür ucuna doğru uzaklaştı. Kapı açıldı, Binbaşı Pavlov içeri girdi. Her zamanki gibi, yine tek kelime söylemedi. Yalnızca Petrofsky'ye peşinden gelmesi için işaret etti.

«Yeniden görüşene kadar, iyi şanslar,» dedi Philby.

Paragon Komitesinin üyeleri oturmuş, Preston'un raporunu okuyorlardı. Sonuncusu da okumayı bitirinceye kadar beklediler.

Sir Anthony Plumb tartışmayı, «Evet,» diyerek açtı. «Şimdi en azından ne, nerede, ne zaman ve kim sorularının yanıtlarını biliyoruz. Tek eksiğimiz, niçin'in cevabı.»

«Bir de 'ne kadar'ın cevabı,» dedi Sir Patrick Strickland. «Zarar tesbitine hâlâ başlamış değiliz. Müttefiklerimize de haber vermemiz gerekiyor. Ocak ayından bu yana Moskova'ya hiçbir önemli şey gitmemiş, yalnızca hayali bir rapor gitmiş olsa bile.»

«Katılıyorum,» dedi Sir Anthony. «Pekala, baylar sanıyorum soruşturma dönemi artık sona erdi. Bu adamı ne yapacağız? Fikri olan var mı? Brian?»

Brian Harcourt-Smith yanında kendi Genel Müdürü olmadan gelmişti. MI5'i tek başına temsil ediyordu. Kelimelerini dikkatle seçerek konuştu.

«Bizce Berenson, Marais ve Benotti'yle çember tamamlanmış oluyor. Güvenlik Servisinin kanısına göre, bu çember baş-

ka ajanlarca kullanılmıyor. Berenson o kadar önemli ki, herhalde bu çember sırf onun için kurulmuş.»

Masanın çevresinde başlar bunu kabul edercesine sallandı.

«Peki, öneriniz?» diye sordu Sir Anthony.

«Hepsini tutuklamak, çemberi yoketmek,» dedi Harcourt-Smith.

Adalet Bakanlığından Sir Hubert Villiers, «Ama bu işe yabancı bir diplomat karışıyor,» diye itiraz etti.

«Bence Pretoria bu durumda dokunulmazlığı kaldırmaya razı olur.» Bunu söyleyen Sir Patrick Strickland'dı. «General Pienaar herhalde şimdiye kadar bu olup bitenleri Bay Botha'ya bildirmiştir. Tabii biz Marais'le konuşup işimizi bitirdikten sonra onu geri isteyeceklerdir.»

Sir Anthony, «Eh, bu karar kesin galiba,» dedi. «Ne dersin, Nigel?»

Sir Nigel Irvine düşüncelerine dalmış gibi tavana bakıp duruyordu. Bu soru üzerine birden uyanmış gibi oldu.

«Düşünüyordum,» dedi alçak sesle. «Onları tutuklayacağız... peki sonra?»

«Sorgu,» diye karşılık verdi Harcourt-Smith. «Zarar tesbitine başlar, müttefiklerimize adamları tutuklamış olduğumuzu bildirir, haberi biraz tatlandırırız.»

Sir Nigel, «Evet,» dedi. «Güzel. Ama ondan sonra ne olacak?»

Gözleri kabinenin üç bakanına doğru döndü.

«Bana kalırsa elimizde dört seçenek var. Berenson'u yakalayıp onu devlet sırları yasasına dayanarak suçlayabiliriz. Onu tutuklarsak zaten bunu yapmak zorundayız. Ama elimizde mahkemeye dayanabilecek kadar somut kanıtlar var mı? Biz haklı olduğumuzu biliyoruz, ama bunu birinci sınıf bir savunma avukatına karşı kanıtlayabilir miyiz? Her şey bir yana, tutuklama ve suçlama bir skandal yaratacak, bu da hükümetin suratında patlayacaktır.»

Kabine Sekreteri Sir Martin Flannery durumu kavramıştı. Yaz başında seçim yapılacağını bu odada kimse bilmiyor, bir tek o biliyordu. Başbakan kendisine gizli olarak söylediği için. Ömür boyu memurluk yapmış, eski kuşak adamı olarak Sir Martin bugünkü hükümete tüm desteğini vermekteydi. Daha önceki üç hükümete de verdiği gibi... ki o hükümetlerin ikisi İşçi Partisi hükümetleri olmuştu. Aynı sadakati, demokratik yollardan seçilmiş olması kaydıyla, gelecek hükümete de gösterecekti. Dudaklarını yaladı.

Sir Nigel devam etti. «O halde Berenson'la Marais'i oldukları yerde bırakalım, yalnızca Berenson'a, Moskova'ya ulaştırması için değiştirilmiş belgeler verelim. Ama o da fazla uzun sürmez. Berenson'un mevkii ve bilgisi bunu yutmayacak düzeyde.»

Sir Peregrine Jones başını salladı. Sir Nigel'in bu konuda haklı olduğunu biliyordu.

«Ya da Berenson'u yakalar, dava açmayacağımız yolunda ödün verip zarar tesbitinde işbirliğini sağlarız. Ama bu tipler doğruyu mu söylüyor, yoksa Blunt gibi bizi kandırıyor mu, orasını da bilmeye asla olanak yok. Sonunda her şey mutlaka açığa çıkıyor ve skandal daha da büyük oluyor.»

Hukukçuları kendi bakanlığında çalıştıran Sir Hubert Villiers, kaşlarını çattı. Bağışıklık vaat eden anlaşmalardan o da nefret ederdi. Başbakanın nefret ettiğini de yakından biliyordu.

SIS'in şefi aynı sakin sesle devam etti. «Bu durumda geriye kalan tek yol, alıp kapatmak, mahkemeye ya da katı sorgulara girişmemek. Yani üçüncü derece denilen yol. Belki ben eski moda bir insanım, ama bu yola da hiçbir zaman güven duymamışımdır. Elli belge üzerindeki suçunu kabul etse, bir elli daha olup olmadığını ölene kadar bilemeyiz».

Bir süre sessizlik oldu.

Sir Anthony Plumb, «Hepsi de pek tatsız seçenekler,» de-

di. «Ama sanıyorum başka öneri yoksa, Brian'ın yolunu seçmemiz gerek.»

«Bir başka yol olabilir,» dedi Sir Nigel yavaşça. «Berenson'un sahte bayrak yaklaşımıyla işe alınmış olması da bal gibi mümkün.»

Oradakilerin çoğu, sahte bayrak yaklaşımının ne olduğunu biliyorlardı, ama Adalet Bakanlığından Sir Hubert Villiers'le Kabine'den Sir Martin Flannery başlarını şaşkınlıkla kaldırdılar. Sir Nigel açıkladı.

«Yani bilgi kaynağı olan adama yaklaşım yapanlar, kendilerini onun sevdiği, yakınlık duyduğu bir başka ulustanmış gibi gösterebilirler. Oysa aslında bambaşka bir ülke hesabına çalışıyorlardır. İsrail'in Mossad kuruluşu bu işin özellikle uzmanıdır. Her ulusun vatandaşı olarak yutturabilecekleri adamları vardır. Sahte bayrak yaklaşımıyla bazen çok da başarılı olmuşlardır.

«Örneğin, Ortadoğu'da çalışmakta olan sadık bir Batı Alman vatandaşına, iki başka Alman geliyor, ona BND'de, yani Batı Alman Haberalma Orgütünde çalıştıklarına dair ikna edici kanıtlar gösteriyorlar. Sonra da ona, Irak'ta çalışan Fransızların, NATO tarafından yasaklanmış olan teknolojik sırları, sırf daha büyük işler alabilme amacıyla Iraklılara öğrettiğini söylüyorlar. Almana, olup biteni rapor ederek kendi ülkene yardımcı olmak ister misin, diye soruyorlar. O da vatansever bir Alman olarak kabul ediyor, yıllarca farkında olmadan Kudüs hesabına çalışıyor. Kaç kez olmuştur böyle şeyler. Aslında akla da uygun,» diye devam etti Sir Nigel. «Hepimiz Berenson'un dosyasını defalarca okuduk ve iyice bıktık artık. Ama şimdi bildiğimiz kadarıyla, belki de işin cevabı sahte bayrak yaklaşımıdır.»

Birkaç baş evet anlamında sallandı. Berenson'un dosyasındaki bilgileri hatırlamışlardı. Adam meslek hayatına, doğruca üniversiteden Dışişlerine geçerek başlamıştı. İyi ilerlemiş, üç kez yurt dışında görev almış, diplomatik kariyerinde

göz kamaştıracak şekilde değilse bile, sağlam adımlarla yükselmişti.

1960'ların ortalarında Lady Fiona Glen'le evlenmiş, kısa süre sonra da Pretoria'ya atanmıştı. Yeni eşi de gitmişti onunla Güney Afrika'ya. Herhalde orada, o ünlü Güney Afrika konukseverliğiyle karşılanmış, sevgisi o ülkeye yönelmişti. İşçi Partisi İngiltere'de iktidarda olup, Rodezya da ihtilal halinde olduğuna göre, onun bu hiç saklamadığı Güney Afrika hayranlığı durumunu kolaylaştıracak değildi.

1969'da İngiltere'ye döndüğünde, yeni görevinin biraz daha sakin bir yer olacağı, örneğin Bolivia olabileceği gelmişti kulağına.

Masanın çevresindeki adamlar bu noktada tahmin yürütmek zorundaydılar, ama akla pek yakın geliyordu. Pretoria'ya itiraz etmeyen Lady Fiona, herhalde sevgili atlarına ve buradaki sosyal yaşamına veda edip de üç yılını Ant dağlarında geçirmeye razı olmamış, direnmiş olmalıydı.

Nedeni her ne olursa olsun, Berenson Savunma Bakanlığına geçmek için başvurmuştu. Bu aslında aşağıya doğru iniş sayılırdı, ama karısının serveti gözönüne alınırsa, adamın davranışını anlamak mümkündü. Dışişlerinin kuralları omuzundan kalkınca, hemen Güney Afrika Dostluk Derneklerinden birine üye olmuştu. Genellikle siyasal görüşleri sağ doğrultuda olanların toplandıkları yerlerdi oraları.

Sir Peregrine Jones iyi hatırlıyordu. Berenson'un fazla sağcı olarak tanınması, kendisinin ona unvan verilmesi için öneride bulunmasını engellemişti bir zamanlar. Şimdi anlıyordu ki, Berenson zaten istemezdi belki de böyle bir şeyi.

Bir saat kadar önce raporu okuduklarından bu yana masanın çevresindeki yetkililer, Berenson'un bilinen Güney Afrika taraftarlığının bir Sovyet sempatizanının paravanı olduğu izlenimine kapılmışlardı. Şimdi Sir Nigel Irvine'ın sözü, durumu başka bir ışık altında gösteriyordu.

«Sahte bayrak, ha?» diye mırıldandı Sir Paddy Strickland.

«Yani adam bilgileri Güney Afrika'ya vermekte olduğunu mu sanıyordu diyorsunuz?»

«Bu bilmece beni ilgilendiriyor,» dedi Sir Nigel. «Eğer baştan beri Sovyet sempatizanı ya da gizli bir komünistse, merkez neden onu Sovyet bir kontrolör aracılığıyla çalıştırmıyor? Sovyet Büyükelçiliğinde bu işi mükemmel şekilde yapabilecek en az beş kişi biliyorum.»

«Eh, bunun cevabını bilemediğimi itiraf etmek zorundayım,» dedi Sir Anthony Plumb. Masanın çevresinde gözlerini gezdirdi, Sir Nigel Irvine'la göz göze geldi. Irvine bir gözkapağını hızla indirip sonra kaldırdı. Sir Anthony Plumb bakışlarını hemen tekrar önündeki Berenson dosyasına döndürdü.

Seni kurnaz tilki Nigel, diye düşündü. Senin aslında düşündüğün falan yok. Bal gibi biliyorsun.

Aslında Andreyev iki gün önce vermişti bilgiyi. Pek önemli bir şey değildi. Sovyet Elçiliği içindeki kantin sohbetinden dedikodular. Andreyev bir S görevlisiyle içki içip çene çalıyordu. Bir ara sahte bayrak yaklaşımının yararlarını ortaya atmıştı. İllegaller Müdürlüğünün temsilcisi gülmüş, göz kırpmış, işaret parmağıyla burnunun yan tarafına tıp tıp vurmuştu. Andreyev bundan, adamın şu sıra Londra'da böyle bir olayın yer almakta olduğunu bildiği anlamını çıkarmıştı. Sir Nigel de duyduğu zaman aynı kanıya varmıştı.

Sir Anthony'nin aklına bir şey daha geliyordu. Eğer gerçekten biliyorsan, Nigel, demek onların elçiliğinde adamın var. Seni ihtiyar tilki. Derken aklına başka bir şey daha geldi... bu daha da tatsızdı. Neden açık söylemiyordu Nigel bunu? Bu masada oturanların hepsi kesinlikle güvenilir kimseler değil miydi? İçinde buz gibi bir kurt kıpırdandı. Başını kaldırdı.

«Eh, bence Nigel'in önerisini ciddi şekilde düşünmemiz gerek. Akla yakın geliyor. Ne düşünüyorsun, Nigel?»

«Adam bir hain, buna kuşku yok. Eğer ona, bize isimsiz olarak iade edilen belgeleri gösterirsek çok sarsılacağından

eminim. Ama ona John Preston'un Güney Afrika dosyasını okutursak ve kendini gerçekten Pretoria hesabına çalışıyor sanıyorsa, sanırım nasıl yıkıldığını saklayamayacaktır. Eğer baştan beri gizli bir komünistse, Marais'nin ideolojisini zaten biliyordur. şaşırmayacaktır. Bence eğitilmiş bir gözlemci, aradaki farkı görebilir.»

«Peki, ya sahte bayrak yaklaşımıysa?» diye sordu Sir Perry Jones.

«O zaman sanırım zarar tesbitinde bize dürüst şekilde yardımcı olur. Ayrıca kendi isteğiyle dönüş yapar, Moskova'ya bir yanlış bilgiler yağmuru yağdırabiliriz. İşte böyle olursa müttefiklerimize esaslı bir ikramiye sağlamış oluruz.»

Dışişlerinden Sir Paddy Strickland da ikna olmuştu. Sir Nigel'in taktiğini uygulamaya karar verdi.

«Son bir nokta. Onu görmeye kim gidecek?» diye sordu Sir Anthony.

Nigel Irvine öksürdü. «Eh, aslında tabii Beş'in işi. Ama merkeze yanlış bilgi vermek de Altı'nın işi oluyor. Ayrıca ben adamı tanıyorum da. Okuldan arkadaştık.»

«Ulu Tanrım!» diye patladı Plumb. «O senden epey genç, değil mi?»

«Beş yaş genç. Benim çizmelerimi parlatırdı.»

«Pekala. Kabul edildi mi? İtiraz eden? Tamamdır. Nigel, Al adamı, senin olsun. Neler olduğunu bize anlat.»

24 Salı günü Güney Afrika'dan Johannesburg'lu bir turist, Londra'nın Heatrow Havaalanına indi ve formalitelerden kolaylıkla geçti.

Elinde çantasıyla gümrük holünden çıktığında, genç bir adam yanına yaklaşıp kulağına bir şey fısıldadı. İriyarı Güney Afrikalı evet anlamında başını salladı. Genç adam çantayı onun elinden aldı, dışarıya, bekleyen arabaya doğru yürüdü.

Şoför arabayı Londra'ya süreceği yerde, M25 çevre yoluna girdi, sonra M3'e geçip Hampshire'e yöneldi. Bir saat sonra

Basingstoke'da şık bir sayfiye evinin kapısına durdu. Güney Afrikalı paltosunu çıkarmış durumda, evin kütüphanesine yürüdü. Şöminenin başından, tüvitler giymiş bir İngiliz onu selamlamak üzere ayağa kalktı.

«Henry Pienaar, sizi yeniden görmek ne büyük zevk. Çok uzun zaman geçmişti. İngiltere'ye hoşgeldiniz.»

«Nigel, nasılsın bakalım?»

İki istihbarat örgütü başkanı, öğle yemeği zamanına kadar bir saat konuştular, ondan sonra da generali SIS'in gizli özel konukları için sağladığı paravan altında İngiltere'ye getiren nedenleri tartışmaya başladılar.

Akşam olduğunda Sir Nigel Irvine istediği anlaşmayı sağlamış bulunuyordu. Irvine'a yanlış bilgi verme kampanyasında olanak tanımak amacıyla, Güney Afrikalılar Jan Marais'yi olduğu yerde bırakmaya razı olmuşlardı. Adamın bu oyuna geleceğini varsaymak zorundaydılar.

İngilizler Marais'yi tüm kontrol altında tutacaklardı. Bu onların sorumluluğuydu. Adamın Moskova'ya kaçmasına izin vermemek de öyle. Çünkü Güney Afrikalılar da eninde sonunda onunla konuşup kendi kırk yıllık zarar tesbitlerini yapmak zorundaydılar.

Bundan başka, yanlış bilgi kampanyası sona erdiğinde Irvine'ın Pienaar'a, artık Marais'ye ihtiyacı olmadığını haber vermesi üzerinde de anlaştılar. Adam yurduna çağrılacaktı o zaman. İngilizler onu bir Güney Afrika jetine bindirecekler, Pienaar'ın adamları da jet havalandıktan sonra tutuklamayı yapacaklardı. Yani Güney Afrika egemenlik alanı içinde.

Akşam yemeğinden sonra Sir Nigel izin istedi... arabası bekliyordu. Pienaar geceyi orada geçirdi, ertesi gün Londra'da biraz alışveriş yaptı, akşam uçağıyla tekrar yurduna döndü.

Sir Nigel onu kapıdan geçirirken, «Kaçmasına izin verme yeter,» diyordu General Pienaar. «Yıl sonuna kadar bizim orada istiyorum itoğlunu.»

«Söz,» dedi Sir Nigel. «Arada ona bulaşma, yeter.»

NİS'in başkanı Bond Sokağında karısına hediye ararken, John Preston da Charles Sokağında Brian Harcourt-Smith'le toplantıya girmekteydi. Genel Müdür Yardımcısı karşısındakini memnun etmeye pek hevesli görünüyordu.

«Eh, John, sanırım seni kutlamak gerek. Komite senin Güney Afrika bulgularından son derece etkilendi.»

«Teşekkür ederim, Brian.»

«Evet, gerçekten öyle. Bundan sonrası artık Komitenin görevi. Ne yapılacağını doğrusu bilmiyorum, ama Tony Plumb benden kişisel duygularını iletmemi özellikle istedi. Eveeet...» Ellerini iki yana açıp sümenin kenarlarına dayadı. «Gelelim geleceğe.»

«Geleceğe mi?»

«Bak, ben bir ikileme sıkışmış durumdayım. Sen sekiz haftadır bu olayın üzerinde çalışıyorsun. Zaman zaman sokaklarda gözetlemecilerle dolaştın, taban teptin, uzun saatler boyunca Cork'un bodrumunda, telsiz başında bekledin. Bu arada hep genç March, yani yardımcın, C.1.A'yı yönetti durdu, üstelik de bu işi çok iyi başardı. Şimdi kendi kendime soruyorum... ne yapacağım o genci ben? Onu yeni baştan ikinci mevkie indirmek adil bir davranış değil, diyorum... ne de olsa, tüm bakanlıkları dolaştı, bazı yararlı önerilerde bulundu, bir iki çok olumlu değişiklik sağladı.»

Yapar, diye düşündü Preston. March genç ve hevesli bir işgüzardı. Ayrıca Harcourt-Smith'in en iyi adamı sayılıyordu.

«Hem zaten sen C.1.A'ya geleli on hafta oldu. Oldukça kısa süre. Ama bu zaman içinde nasıl parlak zaferlere ulaştığın gözönüne alınırsa, daha ileriye doğru bir adım atılmasının zamanı gelmiş gibi görünüyor. Personelle konuştum. Çok iyi bir rastlantı olarak C.5.C'deki Cranley bu hafta sonunda erken emekliliğe ayrılıyor. Biliyorsun ,eşi bir süreden beri hastaydı. Onu göller yöresine götürmek istiyor. İkramiyesini alıp gidecek Bence senin için çok uygun.»

Preston düşündü. C.5.C?

«Limanlar ve havaalanları mı?» diye sordu.

Bu da bir irtibat işiydi. Gümrük, Göçmenlik, Özel Şube, Ciddi Suçlar Ekibi, Narkotik Ekibi... bunların hepsi bakıyordu limanlarla havaalanlarına. Kuşkulu tipleri arıyor, üstlerinde yasa dışı bir şey getirip ülkeye sokmamalarına çalışıyorlardı. Preston'un kuşkularına göre, C.5.C başka kimsenin alanına girmeyen işleri toplayacaktı. Harcourt-Smith parmağını uyarıcı bir ifadeyle havaya kaldırdı.

«Çok önemli, John. Tabii Doğu bloku Illegal'leriyle kuryelerine özellikle dikkat etmek gerek falan filan. Tam senin beğeneceğin iş.»

Ve bu güç mücadelesi sırasında bürodan da uzakta olmak, diye düşündü Preston. Kendisi Bernard Hemmings'in adamı olarak tanınıyordu. Bunu Harcourt-Smith'in de bildiğinden emindi. İtiraz etmek, Sir Bernard Hemmings'le görüşme istemek, eski yerinde kalmak için savaş geldi aklına.

«Neyse, ben bir denemek istiyorum,» dedi Harcourt-Smith «Büron yine Gordon'da, taşınmak zorunda değildin.»

Preston oyuna geldiğini anlıyordu. Harcourt-Smith merkez büro sistemini ömrünün yarısı boyunca incelemişti. Bu da kendisinin polis işi dediği işlerdendi, ama hiç değilse faal göreve getiriliyordu bir kez daha.

«Pazartesi sabahı başlamanı rica edeceğim,» dedi Harcourt-Smith

Cuma günü Binbaşı Valeri Petrofsky sessizce İngiltere'ye girdi.

Moskova'dan bir İsviçre kimliğiyle Zürih'e uçmuş, orada kimlikleri mühürlü bir zarfa koyup KGB'nin güvenli bir kasasına saklamış, İsviçreli bir mühendis kimliğini bir posta kutusunda bekleyen zarftan almış, Zürih'den Dublin uçağına binmişti.

Aynı uçakta ondan sorumlu olan güvenlik görevlisi de var-

dı. Görevli, Petrofsky'nin kim olduğuna da, ne peşinde olduğuna da aldırmıyordu. Dublin Uluslararası Havaalanı Otelinde iki adam buluştular. Petrofsky soyundu, Avrupa giysilerini adama verdi, onun getirdiği giysileri giydi. Tepeden tırnağa İngiliz kılığı. Elinde de bir çanta... içinde pijama, banyo süngeri, yarı okunmuş bir roman, ikinci bir takım elbise.

Görevli, havaalanındaki duyuru tahtasından bir zarf içindeki mesajı almıştı çoktan. O mesaj Dublin'deki elçilikte çalışan S görevlisi tarafından hazırlanmış, birkaç saat önce bülten tahtasına tutturulmuştu. İçinde bir gece önceki Eblana Tiyatrosunun biletinin koparılmış yarısı vardı. Bir de, New Jury Otelinde gece yatıldığının makbuzuyla, Londra-Dublin-Londra uçak bileti.

Sonunda Petrofsky'ye yeni pasaportu da verildi. Az sonra havaalanına gidip bilet kontrolü yaptırdığında, kimsenin kaşı havaya kalkmadı. Petrofsky artık Dublin'e bir günlük iş seyahatine gelip gerisin geri İngiltere'ye dönmekte olan bir İngilizdi. Dublin'le Londra arasında pasaport kontrolü yapılmıyordu. Yolcular Londra'ya indikleri zaman biniş kartlarını ya da biletlerini veriyor, kimliklerini böylece kanıtlıyorlardı. Bundan sonra boş bakışlı iki Özel Şube görevlisinin önünden geçiyorlardı. Bu adamlar hiçbir şey görmüyor numarası yapıyor, ama pek az şeyi gözden kaçırıyorlardı. İkisi de Petrofsky'nin yüzünü daha önce hiç görmemişlerdi. Çünkü Petrofsky daha önce İngiltere'ye Heathrow Havaalanından hiç girmemişti. Isteseler, pasaportunu gösterebilirdi onlara. James Duncan Ross adına hazırlanmış kusursuz bir Ingiliz pasaportu. Pasaport Bürosu bile kusur bulamazdı. Çünkü veren orasıydı bir kere.

Gümrükten aranmadan geçen Rus, bir taksiye binip King's Cross istasyonuna gitti. Orada kilitli bagaj dolaplarına uğradı. Anahtar zaten cebindeydi. Dolap ülkedeki S elemanlarından sorumlu elçilik görevlisi tarafından hazır tutulanlardan biriydi. Hazırlığı yapan, dolaptakileri görmemişti, görmek de istemezdi. Neden herhangi bir paketin istasyondaki dolaba konulması

gerektiğini de sormazdı. Onun işi değildi sormak.

Petrofsky paketi açmadan aldı. Sonra açabilirdi. İçinde ne olduğunu zaten biliyordu. King's Cross'dan bir taksiye daha bindi, Londra'nın öbür tarafındaki Liverpool Sokağına gitti, oradan Ipswich'e kalkan akşam trenine bindi. Tam yemek saatinde Great White Horse Oteline yerleşti.

Eğer merakli bir polis Ipswich trenindeyken genç Ingilizin elindeki pakete bakmak istese çok şaşardı. Paketteki Fin malı Sakko otomatik tabancanın şarjörü doluydu; mermilerin burun konisi dikkatle X biçiminde kesilmişti. Kesikler sonradan jelatin ve konsantre potasyum siyanidle doldurulmuştu. Insan vücuduyla temas ettiğinde hemen yayılması bir yana, sözkonusu kişinin bu zehirden sonra bir daha iyileşmesine de olanak yoktu.

Pakette bundan başka, James Duncan Ross'un lejandını kanıtlayan diğer ufak tefek işaretler vardı.

«Lejand,» meslek jargonunda, varolmayan bir insanın hayali yaşam öküsü demekti. Bu lejandı desteklemek için son derece gerçek belgeler bulundurulurdu. Bunlar her türden şeyler olabilirdi. Genellikle lejandın üzerine kurulu olduğu adam bir zamanlar varolmuş, sonra iz bırakmayan, ortalığı bulandırmayan bir biçimde ölmüş olurdu. Kimliği alınıp perdahlanır, destekleyici belgelerle donatılır, hayatının geride kalmış yıllarına doğru giderdi bu izler.

Gerçek James Duncan Ross ya da ondan kalan şeyler, şu sıra yıllardan beri Zambezi nehrinin derin çalılıkları arasında çürür durumdaydı. Adam 1950'de doğmuştu. Angus ve Kirtie Ross'un oğluydu. Kilbride'de (İskoçya) otururlardı. 1951'de Angus Ross, savaş sonrası İngiltere'sinin vesikayla ekmek dağıtılan yaşamından usanmış, karısı ve bebeğiyle birlikte Güney Rodezya'ya göçmüştü. Mühendis olduğundan. tarım makineleriyle ilgili bir işe girmiş, 1960'da da kendi işini kurmuştu.

Zenginleşince genç James'i iyi bir hazırlık okuluna. sonra da Michaelhouse'a yollayabilmişti. 1971'de çocuk askerliğini

de yapmış olarak babasının şirketinde çalışmaya başlamıştı. Ama orası artık Ian Smith'in Rodezya'sıydı. Joshua Nkomo'nun ZIPRA gerillalarına ve Robert Mugabe'nin ZANLA'larına karşı savaşlar pek şiddetlenmişti.

Eli silah tutan her erkek askere alındı, askerlik süreleri uzatıldıkça uzatıldı. 1976'da James Ross, Rodezya Hafif Süvari Birliğinde çarpışırken bir ZIPRA tuzağına düştü, Zambezi nehrinin güney yamacındaki çalılar arasında öldürüldü. ZIPRA gerillaları cesedi soydular, sonra çabucak ambia'daki üslerine çekildiler.

Adam yanında kimlik bulundurmayabilirdi. Ama birliği yola çıkmadan hemen önce sevgilisinden bir mektup almış ,onu ceketinin cebine sokmuştu. Ceket Zambia'ya geldiğinde KGB'nin eline geçti.

Yüksek rütbeli bir KGB subayı olan Vassili Solodovnikov o sırada Lusaka Büyükelçisiydi. Güney Afrika'da bir takım işler çevirtiyordu. Çalıştırdığı bu şebekelerden biri, James Ross'a yazılmış mektubu ele geçirdi. Ölen genç subayın geçmişine bir bakış, bazı olanakların varlığına işaret ediyordu. İngiltere doğumlu olan Angus Ross da, oğlu da, Ingiliz pasaportlarını hiç elden bırakmamış, başka ülke vatandaşlığına geçmemişlerdi. Bu nedenle KGB, James Duncan Ross'un bir kez daha yaşamasına karar verdi.

Rodezya'nın Zimbabwe olarak bağımsızlığa kavuşmasından sonra Angus ve Kristie Ross Güney Afrika'ya geçerlerken, James de görünüşe göre İngiltere'ye dönmeyi seçmişti. Görünmeyen eller, Londra'daki Somerset House'da bulunan doğum belgesini aldı, başka eller yeni formlar doldurdu, yeni pasaport başvurusu yaptı. Kontroller tamamlandı, pasaport verildi.

İyi bir lejandın yaratılmasında pek çok insanın çalıştırılması ve binlerce saat harcanması gerekliydi. KGB'de eleman da, sabır da boldu. Banka hesapları açıldı, kapandı, sürücü ehliyetleri vize ettirildi, arabalar o islmle alınıp satılarak ismin taşıt ruhsat bilgisayarında gözükmesi sağlandı, işlere girildi,

terfiler alındı, referanslar hazırlandı, emeklilik kesintileri yapıldı. Mevki sahibi olmayan kalabalık eleman kadrosunun bir işi de bu tür belgeleri kaçırmadan izlemek, işlemekti.

Başka ekipler de geçmişe doğru yola çıktı. Çocuğun takma adı neydi? İlkokula nerede gitmişti? Çocuklar okulda fizik hocasına ne ad takmışlardı? Evin köpeğinin adı neydi?

Lejandın tamamlanması yıllar sürebilirdi. Tamamlanıp da yeni kimlik sahibi tarafından ezberlendikten sonra da haftalar süren soruşturmalarla açığını yakalamaya çalışırlardı. İşte Petrofsky'nin elindeki pakette bunlar vardı. Kafasında da. Kendisi James Ross'du. Bunu kanıtlayabilirdi. Batı bölgesinden doğuya, bir İsviçre bilgisayar pazarlama şirketinin Doğu İngiltere temsilciliğini üstlenmeye geliyordu. Barclays Bankasındaki hesabı şişkindi. Dorchester ve Dorset'de de öyle. Bu paraları yakında Colshester'e transfer ettirmek üzereydi. Ross'un imzasını kusursuz atabiliyordu artık.

İngiltere çok kendine özgü bir ülkeydi. Dünyada insanların üzerlerinde kimlik bulundurmak zorunda olmadığı tek ülke İngiltere'ydi. Sorulduğunda cebinden kendine yazılmış bir mektup çıkarıp uzatsa yetiyordu. Sanki bu bir şey kanıtlarmış gibi. Ehliyet de, İngiltere'de fotoğrafsız olduğu halde, yeterli kimlik sayılıyordu. İnsan ben kimim diyorsa, oydu besbelli.

Valeri Alexeiviç Petrofsky bir gece önce Ipswich'de yemek yerken, kimsenin kendisinin James Duncan Ross olduğundan kuşkulanmayacağından emindi ve haklıydı da. Yemekten sonra danışma masasında rehberin sarı sayfalarına bakarak emlak komisyoncularının yerini buldu.

11

Binbaşı Petrofsky, Great White Horse Otelinde akşam yemeğini yerken, Belgravia Sokağındaki Fontenoy apartmanının sekizinci katında da kapı çalınıyordu. Kapıyı evin sahibi Bay George Berenson açtı. Bir an şaşkınlıkla karşısındaki adama baktı.

«Aman Tanrım, Sir Nigel...»

Birbirlerini şöyle böyle tanıyorlardı. Yıllar önce okulda karşılaştıklarından değil de, daha çok Whitehall trafiğinde sık sık karşılaştıklarından. SIS'in şefi nazik ama resmi bir baş selamı verdi.

«Iyi akşamlar, Berenson, girebilir miyim?»

«Elbette, elbette, buyurun...»

Berenson'un bu ziyaretin nedeni konusunda hiç fikri yoktu, ama yine de eli ayağına dolanıyordu. Sir Nigel'in kendisine soyadıyla hitap etmesi, ziyaretin nezaket çerçevesinde geçeceğini, ama pek de sıcak havalı olmayacağını göstermekteydi. Aralarında «George», «Nigel» samimiyeti olmayacaktı yani.

«Lady Fiona evde mi?»

«Hayır, derneklerinden birinin toplantısına gitti. Burada ikimiz yalnızız.»

Sir Nigel bunu zaten biliyordu. Gelmeden önce arabasında oturup beklemiş, Lady Flona'nın çıktığını görmüştü.

Salona girerken paltosunu çıkardı ama evrak çantasını yanına aldı. Berenson onu salonda bir koltuğa oturttu. Yeniden onarılmış, önü aynalı kasadan üç metre uzakta bir yere. Kendisi de karşısına oturdu.

«Evet, sizin için ne yapabilirim?»

Sir Nigel çantasını açtı, on fotokopiyi çıkarıp ortadaki sehpanın üzerine dikkatle koydu.

«Sanırım bunlara bir göz atmak kendi yararına olacaktır.»

Berenson en üstteki sayfayı sessizce inceledi, onu kaldırıp bir alttakini eline aldı, sonra üçüncüsüne baktı. Üçüncüsünde durdu. Devam etmedi. Hepsini yerine koydu. Rengi çok solmuştu ama hâlâ kendini kontrol edebiliyordu. Gözlerini kâğıtlardan ayırmamıştı.

«Herhalde söyleyebileceğim hiçbir şey yok.»

«Pek yok,» dedi Sir Nigel sakin sakin. «Bunlar bize bir süre önce iade edildi. Onları nasıl kaybettiğini biliyoruz... şanssızlık tabii senin açından. Belgeler iade edildikten sonra seni birkaç hafta gözaltında tuttuk, Ascension Adası raporunun çalınışını, Benotti'ye, oradan da Marais'ye geçişini izledik. Durum artık oldukça açık, görüyorsun.»

Söylenenlerin bir bölümü gerçekten kanıtlanabilecek şeylerdi ama çoğu da blöftü. Berenson'un kendi aleyhindeki yasal tutamakların ne kadar zayıf olduğunu anlamasını istemiyordu. Savunma Bakanlığı memuru dikleşti, gözlerini kaldırdı. Şimdi meydan okumaya geldi sıra, diye düşündü Irvine. Kendini haklı göstermeye çalışacak. Hepsinin bu yola sapması ne garip! Berenson onun gözlerine baktı. Meydan okuyordu gerçekten bu bakışlar.

«Eh, artık her şeyi bildiğinize göre, ne yapacaksınız?»

«Birkaç soru soracağım,» dedi Sir Nigel. «Örneğin, bu ne kadardır böyle gidiyor ve neden başladın gibi sorular.»

Berenson kendini kontrol etmeye çok uğraşmasına rağmen aklı hâlâ karışıktı. Çok basit bir noktayı gözden kaçırıyordu. Bu tür bir yüzleşme, SIS Şefinin görevleri arasında değildi. Yabancı güçlere çalışan ajanlar, karşı-istihbarat tarafından yakalanırdı. Ama kendini haklı çıkarma isteği, analiz yeteneğini gölgeliyordu.

«Başlangıcı iki yılı biraz aşkın.»

Daha beter olabilirdi, diye düşündü Sir Nigel. Marais'nin üç yıla yakın süreden beri İngiltere'de bulunduğunu biliyordu. Ayrıca Berenson'un daha önce başka bir Sovyet yanlısı kontrolör çalıştırmış olabilirdi. Ama demek öyle değildi.

«İkincisine gelince, nedenleri oldukça açık bence.»

«Ben biraz yavaş anlayan biriyim diyelim,» dedi Sir Nigel. «Aydınlat beni. Neden?»

Berenson içine derin bir soluk çekti. Belki niceleri gibi o da savunmasını kafasında çoktan hazırlamış, defalarca tekrarlamış, bir mahkeme salonunda kendi vicdanıyla ya da vicdan saydığı şey her neyse, onunla hesaplaşmıştı.

«Ben bu gezegen üzerinde uğrunda savaşılmaya lâyık tek şeyin, komünizme ve Sovyet emperyalizmine karşı gelmek olduğuna inanmışımdır ve her zaman da inanıyorum,» diye başladı. «O savaşta Güney Afrika en güçlü kalelerden biridir. Herhalde en başta gelenidir. Özellikle güney yarıkürede. Batılı güçlerin Güney Afrika'yı yıllardan beri cüzzamlı gibi görmeleri, Sovyet tehdidine karşı yaptıkları planlarda onu aralarına almamaları bana hep kendi amacına köstek vuran bir tutum gibi görünmüştür. Yıllardan beri inanıyorum ki, Güney Afrika Batılı güçler tarafından haksız yere horlanıyor. Onu NATO'ya ve stratejik planlama çalışmalarına almamak bence hem yanlış, hem de budalaca bir davranıştır.»

Sir Nigel başını salladı. Sanki bu daha önce hiç aklına gelmemiş gibi bir ifade vardı yüzünde.

«Ve sen de dengeyi sağlamanın doğru bir hareket olduğunu düşündün, öyle mi?»

«Evet, öyle düşündüm. 'Devlet sırları yasasına rağmen de, hâlâ öyle düşünüyorum.»

O gurur. diye düşünüyordu Sir Nigel. Her zaman o kahrolası gurur. Yetersiz insanların o anıtsal özsaygısı. Nunn May, Pentecorvo, Fuchs, Prime... hepsi. Kendi kendine Tanrı olma yetkisi tanımak. Bir tek hainin haklı, bütün diğer iş arkadaşlarının budala olduğuna inanmak. Bunun yanı sıra da o kudret susamışlığı, politika manipulasyonu olarak gördüğü o sır vermeler... Kendi hükümeti içinde kendine hasım olarak gördüğü insanlar tarafından verilen terfiler, onurlar...

«Hımm. Söyle bana, başlangıçta sen mi teklif ettin, yoksa Marais mi?»

«Jan Marais bir diplomat. Sizin güç alanınızın da dışında,» dedi. «Bu nedenle söylememde bir sakınca yok. Onun teklifiyle başladı. Ben Pretoria'da görevliyken hiç tanışmamıştık. Ben

döndükten hemen sonra burada tanıştık. Pek çok ortak yönümüz olduğunu farkettik. Eğer SSCB'yle kapışma zamanı gelirse, güney yarıkürede Güney Afrika'nın tek başına ayakta durmak zorunda kalacağına, Hint Okyanusundan ve Güney Atlantik'ten gelecek tehlikeleri tek başına göğüslemek durumuna düşeceğine beni inandırdı. Siyah Afrika'da bile Sovyet üsleri vardır herhalde. Bize öyle görünüyordu ki, NATO'nun bu iki yarıkürede ne gibi bir operasyona yöneleceğini bilmeden, Güney Afrika yörenin en güçlü devleti olmasına rağmen, yıkılmaya, yutulmaya mahkûm.»

«Güçlü bir görüş,» diye başını salladı Sir Nigel kederli kederli. «Biliyor musun, Marais'nin senin kontrolörün olduğunu anladıktan sonra ben rizikoyu göze aldım, adamı doğrudan doğruya General Pienaar'a sordum. Marais'nin kendi adına çalıştığını kesinlikle reddetti.»

«Eh, eder tabii.»

«Evet, eder. Ama biz Pienaar'ın iddiasını incelemek için oraya bir adam yolladık. Belki verdiği rapora baksan iyi olur.»

Çantasından Preston'un Pretoria raporunu çıkardı. Uzerinde genç Marais'nin fotoğrafı bir ataşla tutturulmuş durumdaydı. Berenson omuz silker gibi bir hareketle dosyayı aldı, ilk yedi sayfayı okudu. Bir noktada soluğunu hızla içine çekti, parmak eklemlerini ağzına sokup bir tanesini çiğnemeye koyuldu. Son sayfayı çevirdiğinde, iki avucunu yanaklarına kapamış, bir öne bir arkaya sallanıyordu.

«Ah, ulu Tanrım,» diye soludu. «Ne yaptım ben?»

«Büyük zararlar verdin aslında,» dedi Sir Nigel. Berenson'un durumunu iyice kavrayabilmesi için bir daha konuşmadı. Arkasına yaslandı, karşısındaki adamı acımasız gözlerle süzdü. Sir Nigel'in gözünde, Kraliçeye ve ülkeye sadık kalacağına yemin edip sonra bu yemine ihanet eden sayısız küçük hainden biriydi bu da. Donald Maclean'e benzer biriydi işte.

Berenson'un yüzü artık solgun değil, kül gibiydi. Ellerini yüzünden çektiğinde birden pek yaşlanmış göründü.

«Yapabileceğim bir şey... herhangi bir şey var mı?»

Sir Nigel omuz silkti. Kimsenin elinden gelecek bir şey yok, demeye getirdi. Sonra yarayı biraz daha burmaya karar verdi.

«Bir grup, erken tutuklamaya taraftar. Yani seni ve Marais'yi. Pretoria adamın dokunulmazlığını kaldırdı. Sana orta sınıftan, orta yaşlı bir jüri verilir. Bunu savcılık sağlar. Dürüst insanlar. Ama kurnaz tipler değil. Herhalde sahte bayrak yaklaşımına hiçbir zaman inanmayacaklardır. Ömür boyu'ndan söz ediyoruz. Senin yaşında gerçekten ömür boyu demektir. Ya Parkhurst'de ya da Dartmoor'da.»

Birkaç dakika bunun sindirilmesini bekledi.

«Ama ben katı girişimlerin bir süre ertelenmesini sağlamayı başardım. Bir başka yol daha var...»

«Sir Nigel, ben her şeyi yaparım. Ciddi söylüyorum. Herne...»

Ne kadar doğru, diye düşündü Irvine. Ne kadar doğru! Bir bilseydin kendin de!

«Üç şey var aslında,» dedi yüksek sesle. «Bir, hiçbir şey olmamış gibi bakanlığa gidip gelmeye devam edersin, normal görünümü korursun, suyu dalgalandırmazsın. İki, burada, bu evde karanlık bastıktan sonra gerekirse gece sabaha kadar zarar tesbiti yapmamıza yardımcı olursun. Zararı biraz olsun hafifletmenin tek yolu, şu ana kadar Moskova'ya gitmiş olan her şeyi, her şeyi **tek tek** bilmektir. Bir tek noktayı ya da virgülü saklarsan, işler sarpa sarar ve senin de canına okunur.»

«Evet, evet, tabii. Onu yapabilirim. Verilen her yazıyı birer birer hatırlıyorum. Her ama şeyi... üç şey var demiştiniz.»

«Evet,» dedi Sir Nigel tırnaklarına bakarak. «Üçüncüsü kurnazca bir şey. Marais'le olan ilişkini sürdürürsün...»

«Ne... yaparım!!!»

«Onu görmek zorunda değilsin. Görmemeni tercih ederim. Karşısında rol yapabilecek kadar iyi aktör olduğunu sanmıyorum. Telefonda şifreli mesajlarla her zamanki ilişkini sürdürürsün, teslimat yapmak istediğini haber verirsin.»

Berenson gerçekten şaşırmıştı.

«Ne teslimatı?»

«Benim adamlarımın diğer uzmanlarla bilikte hazırlayacağı malzemeyi. Yanlış bilgiler diyelim istersen. Savunma Bakanlığının adamlarıyla zarar tesbiti konusunda işbirliği yapmanın yan

sıra, benimle de ayrıca işbirliği yapmanı istiyorum. Sovyetler'e gerçek bir zarar vermek için.»

Berenson boğulmakta olan bir adam gibi saman çöpüne sarılıverdi. Beş dakika sonra Sir Nigel ayağa kalktı. Zarar tesbit ekibi haftasonundan sonra gelecekti. Evden çıktı. Koridor boyunca asansöre doğru yürürken için için bir memnunluk duydu. Geride bıraktığı yıkılmış, korku içindeki adamı düşündü.

Şu andan sonra bana çalışacaksın, piçoğlu, dedi içinden.

Oxborrow'daki ön odada çalışan genç sekreter, kapıdan girmekte olan yabancıya baktı. Orta boylu, sağlam görünüşlü, gülümsemeye hazır, kumral saçlı, ela gözlü... Çok severdi ela gözleri.

«Yardımcı olabilir miyim?»

«Umarım. Ben bölgenin yabancısıyım, mobilyalı daire kiraladığınızı duydum.»

«Ha, evet. Bay Knights'la konuşmanız gerek. Kiralık evlere o bakıyor. Ne isim vereyim?»

Adam yine gülümsedi.

«Ross,» dedi. «James Ross.»

Kız bir düğmeye bastı, dahili telefona doğru eğilip konuştu.

«Bay Ross diye bir bey geldi, sizinle görüşmek istiyor, Bay Knights. Mobilyalı ev arıyor. Onu kabul edebilir misiniz?»

İki dakika sonra James Ross, Bay Knights'ın odasında oturuyordu.

«Dorset'ten buraya yeni taşındım, şirketimin Doğu Ingiltere bölümünün yönetimini üstleneceğim,» dedi rahatlıkla. «Eşimle çocuklarımın en kısa zamanda yanıma gelebilmesini istiyorum elbette.»

«O halde belki de satılık bir evi tercih edersiniz.»

«Henüz değil. Bir kere insanın biraz bakınıp beğendiği evi bulması gerek. İşlemler de epey zaman alıyor. İkincisi, belki de burada kısa süre kalırım. Merkez büronun kararına bağlı, anlarsınız.»

«Elbette, elbette.» Bay Knights çok iyi anlıyordu. «Kısa sü-

reli bir kontrat, hem hemen yerleşebilmenizi sağlar, hem de burada uzun zaman kalıp kalmayacağınızı anlayıncaya kadar sizi rahat ettirir.»

«Evet, öyle,» dedi Ross. ««En kısa ifadesi o.»

«Mobilyalı mı boş mu?»

«Eğer varsa mobilyalı.»

«Haklısınız,» dedi Bay Knights. Dosyalara doğru uzanıp bir tane seçti. «Kiralık ev bulmak hemen hemen imkânsız. Kontrat sonunda kiracıyı çıkarmak çok zor oluyor. Sizin aradığınız türdense elimizde dört tane var.»

Bay Ross'a büroşürleri uzattı. Evlerin ikisi, bir ticari temsilci için fazla büyük ve bakımı da fazla masraflıydı. Öteki ikisi mümkündü. Bay Knights'ın bir saat boş vakti vardı. Onu götürüp iki evi de gösterdi. Bir tanesi tam biçilmiş kaftandı. Ufacık, derli toplu, tuğla bir ev, güzel, beton bir bahçe yolu... Sokak da Belstead'in temiz bir mahallesinde. Sakin.

«Sanıyorum Bay Johnson'a ait,» dedi Bay Knights eve girerlerken. «Kendisi mühendis. Bir yılık bir anlaşmayla Suudi Arabistan'a gitti, orada çalışıyor. Ama sürenin altı ayı kaldı. Kontrat o kadar olmak zorunda.»

«Bu yeterli,» dedi Bay Ross.

Cherryhayes Sokağında on iki numaralı evdi. Çevredeki sokakların adları hep «hayes» le bitiyordu. Bu yüzden mahallenin hepsine «Hayes» denmekteydi. Brackenhayes vardı, Gorsehayes vardı, Almondhayes vardı, Heatherhayes vardı... Cherryhayes'in 12 numarasını kaldırımdan iki metrelik bir cimen tabakası ayırıyordu. Bahçenin çiti yoktu. Tek kilitli bir kapısı olan garaj, evin bir yanına dayalıydı. Petrofsky kendine garaj gerekli olduğunu biliyordu. Arka bahçe ufacık ve çitle çevriliydi. Mutfağın kapısı açılıyordu oraya. Alt katta, camlı bir ön kapıdan dar bir hole giriliyordu. Holün karşısında üst kata çıkan merdivenler vardı. Merdiven altında da bir süpürge dolabı.

Önde bir salon, merdivenle salon kapısı arasında da bir mutfak. Yukarda iki yatak odasının biri öne, biri arkaya bakıyordu. Bir de banyo-tuvalet vardı. Dikkat çekmeyen bir evdi. Etraftaki evlere benziyordu. Hepsinde çoğunlukla genç çiftler oturuyordu. Koca ya ticaretle, ya sanayiyle, karısı da evle ve-

çocuklarla meşgul. Dorset'teki karısıyla çocuğunun gelmesini bekleyen bir erkeğin burada oturması pek dikkati çekmezdi.

«Tutuyorum,» dedi.

«Büroya dönüp ayrıntıları halledebilirsek...» diye karşılık verdi Bay Knights.

Mobilyalı ev kiralamak çok basitti. Iki kopya kontrat imzalandı, tanık imzaları alındı, bir aylık depozito ve iik ayın kirası peşin ödendi. Bay Ross işvereninin referansını çıkarıp gösterdi. Referans, Cenevre'den geliyordu. Bay Knights'dan pazartesi günü çeki Dorchester'den bozdurmasını rica etti. Bay Knights kırtasiye işlerini pazartesi akşamına kadar tamamlayabileceği kanısındaydı. Tabii çeklerle referanslarda bir aksilik olmazsa. Ross gülümsedi. Aksilik çıkmayacağını biliyordu.

Alan Fox da bürosundaydı o cumartesi sabahı. Dostu Sir Nigel Irvine rica ettiği için. Telefon edip bir görüşme istediği için. İngiliz Lord, Amerikan Büyükelçiliğinin merdivenlerinden yukarı saat onu biraz geçe çıkarıldı.

Alan Fox, Amerikan CIA'nın bölgesel büro amiriydi. Hem de çok uzun yıllardır. Nigel Irvine'ı yirmi yıldır tanıyordu.

«Korkarım küçük bir sorunla karşı karşıyayım,» dedi Sir Nigel koltuğa oturur oturmaz. «Savunma Bakanlığımızdaki memurlardan biri çürük yumurta çıktı.»

«Off, Tanrı aşkına, Nigel, bir tane daha deme bana!» diye patladı Fox İrvine özür diler gibi bakıyordu.

«Ne yazık ki, öyle,» diye kabullendi. «Sizin Harper olayına benzer bir durum.»

Alan Fox yüzünü buruşturdu. 1983'de, California'nın Silicon Vadisinde çalışmakta olan bir mühendisin Polonyalılar (ve dolayısıyla Ruslar) hesabına çalıştığını öğrenen Amerikalılar pek fena bozulmuşlardı. ABD'nin Minuteman füze sistemlerine ait pek çok bilgi gitmişti karşı tarafa.

Daha önceki Boyce casusluk olayıyla birleşince Harper olayı teraziyi iyice eğmişti. İngilizler zaten ne zamandan beri Amerikalıların Philby, Burgess ve Maclean, sonra Blake, Vassal,

Blunt ve Prime konularındaki sistemlerine dayanmak zorunda kalmışlardı. Bu Harper olayı, İngilizlerin kendilerini âdeta daha iyi hissetmelerine yol açmıştı denilebilir. Neyse, başkalarında da çıkıyordu hainler bari.

«Tuş,» dedi Fox. «İşte senin en çok bu yanını severim, Nigel. Hedefi hiç şaşmaz, hep taşı gediğine koyarsın.»

Fox, Londra'da hazırcevaplığı ve nüktedanlığıyla tanınmıştı. Daha önce Birleşik İstihbarat Komitesinin bir toplantısında en büyük sayısını kaydetmişti. Sir Anthony Plumb o gün kendisinin, başkaları gibi harflerden kurulu bir adı olmamasından yakınıyordu. Mutlaka, Birleşik İstihbarat Komitesi Başkanı ya da İstihbarat Koordinatörü diye anılmak zorundaydı. Neden herkes gibi başharflerden kurulu kısa bir adım yok, diye sızlanıyordu.

Fox masanın öbür ucundan ,«Problem-İstihbarat Çözümleyici olsa?» diye öneride bulunmuştu.

Tabii Sir Anthony Plumb'ın da Whitehall'un P.I.Ç.'i olarak anılmaya hiç niyeti olmadığından, konuyu bir daha açmadı.

«Pekala, durum ne kadar kötü?» diye sordu Fox.

«Daha kötü olabilirdi.» Sir Nigel bundan sonra Fox'a hikâyeyi baştan sona anlattı. Amerikalı ilgiyle öne doğru eğildi.

«Yani herif tersine mi döndü gerçekten? Verileni iletecek mi onlara?»

«Ya verecek ya da ömrünün sonuna kadar kodes çorbası içecek. Her an gözaltında olacak zaten. Tabii Marais'le aralarında bir uyarma şifresi olabilir, onu telefonda araya sıkıştırabilir ama ben sanmıyorum. Adam gerçekten aşırı sağcı. Sahte bayrak yaklaşımıyla almışlar.»

Fox bir süre düşündü.

«Sence merkez bu Berenson'u ne kadar önemsiyor, Nigel?»

«Zarar tesbitine pazartesi başlıyoruz. Ama bence, bakanlıktaki mevkii nedeniyle Moskova'da itibarı büyük olmalı. Belki 'Müdür Vakası' bile sayılır.»

«Biz de kendi yanlış bilgilerimizden biraz geçirebilir miyiz aynı kanalla?» diye sordu Fox. Kafası daha şimdiden

Langley'in Moskova'ya yutturmaktan hoşlanacağı bir takım şeylere yönelmişti.

«Devrelere fazla yük bindirmek istemiyorum,» dedi Nigel «Eskiden bilgi ne hızla veriliyorsa, yine o hızı, o sıklığı korumalıyız. Sonra... aynı tip malzeme vermeliyiz. Ama, evet, bu işde size de pay tanıyabiliriz.»

«Ve bizimkilerden de Londra'ya yumuşak davranmalarını istememi bekliyorsun.»

Sir Nigel omuz silkti.

«Olan oldu, verilen zarar verildi bir kere. Patırtı koparmak insanın egosuna iyi gelir ama sonuç vermez. Bu zararı onarmak ve karşılığında onlara zarar vermek istiyorum.»

«Pekala, Nigel. Kabul. Bizimkilere geri basın diyeceğim Zarar tesbiti sonuçlarını biz de alacağız, değil mi? Sonra Atlas ve Hint okyanuslarındaki nükleer denizaltılarımızla ilgili iki belge hazırlarız. Merkezi yanlış tarafa baktırırız. İlişkiyi kesmeyelim.»

Pazartesi sabahı Petrofsky küçük, mütevazi bir aile arabası kiralamak için Colchester'de bir acentaya uğradı. Dorchester'li olduğunu, Essex ve Suffolk'da ev aradığını söyledi. Kendi arabası Dorset'te, eşinin ve ailesinin kullanımındaydı. Bu yüzden de kısa bir süre için araba satın almak istemiyordu. Sürücü ehliyetinde bir kusur yoktu. Üzerinde gerçekten Dorchester adresi okunuyordu. Sigorta tabii kiranın içindeydi. Uzun süreli kiralamak istiyordu arabayı. Üç ay falan gibi. Taksitle ödemeyi de tercih ediyordu.

İlk haftanın kirasını nakit olarak ödedi, sonraki bir ayı karşılamak üzere de bir çek bıraktı. Bundan sonraki sorun daha da güç olacaktı. Bir sigorta acentasının hizmeti gerekiyordu. Birini buldu, bürosuna gitti, durumunu anlattı.

Birkaç yıl yurt dışında çalışmıştı. Ondan önce de hep şirketin arabalarını kullanmıştı. Bu yüzden İngiltere'de düzenli şekilde işbirliği yaptığı bir sigorta şirketi yoktu. Şimdi artık yurduna dönüp kendi işini kurmaya karar vermişti. Bir taşıt aracı satın alacaktı. Bu nedenle, sigorta istiyordu. «Bana

yardımcı olabilir misiniz?» diye sordu.

Adam çok sevindi. Müşterinin ehliyetini inceledi, kusur bulamadı. Uluslararası ehliyetti. Sağlam ve saygın bir adamdı karşısındaki. Banka hesabını da daha o sabah Dorchester'den Colchester'e transfer ettirmişti.

Ne tür taşıt almak istiyordu? Bir motosiklet. Evet, motosiklet. Yoğun trafikte çok daha elverişliydi. Tabii yeniyetmelerin elinde olursa sigortalaması kolay değildi. Ama olgun ve meslek sahibi biri için sorun olmazdı. Kasko belki biraz dahc zordu... ha, demek müşteri trafik sigortasıyla da yetiniyordu, ha? Ya adres? Şu anda ev arıyordu müşteri. Normal bir durum. Ipswich'de Great White Horse"da mı kalıyordu? Mükemmel. O halde Bay Ross motosikletinin sicil kayıt numarasını verdiği anda, adres değişikliğini de zamanında bildireceğine göre, sigortası bir iki günde çıkardı.

Petrofsky kiraladığı arabayla Ipswich'e döndü. Çok yorucu bir gün geçirmişti. Kuşku yaratmadığına, iz bırakmadığına memnundu. Kiralık araba acentasıyla otele Dorchester'deki olmayan adresi vermişti. Oxborrows emlak komisyoncusuyla sigorta komisyoncusunda, geçici adres olarak otelin adı vardı. Oxborrows, Cherryhayes 12 numarayı biliyordu. Barclays Bankasının Colchester Şubesinde de otelin adresi vardı, kendisi ev arıyor görünüyordu.

Sigortayı eline alana kadar oteldeki odayı tutacaktı. Ondan sonra ayrılırdı otelden. Sözkonusu taraflardan ikisinin biraraya gelmesi pek uzak bir olasılıktı. Oxborrows dışında, iz sürmeye kalkanlar ya Dorchester'deki olmayan adreste, ya da otelde kalakalacaklardı. Evin ve arabanın taksitlerini düzenli ödediği sürece, sigortacı motosiklet için bir yıllık poliçeye karşılık ilk çekin karşılığını bankada bulduğu sürece, hiçbiri kuşkulanmayacaktı. Colchester'deki Barclays Bankasına, kendisine üç ayda bir hesap durumu yollamalarını söylemişti. Ama zaten temmuz sonunda çoktan gitmiş olacaktı.

Tekrar emlak komisyoncusuna uğradı, kontratın ve diğer formalitelerin bitmesi için gerekli imzaları attı.

O pazartesi akşamı zarar tesbit ekibi, George Berenson'un Belgravia'daki dairesine çalışmalara başlamak üzere geldi. Küçük bir gruptu. MI5 uzmanlarıyla Savunma Bakanlığı analistleri. İlk iş, teşhislerdi. Moskova'ya gitmiş her belgeyi saptamak. Yanlarında kayıt servisindeki dosyaların kopyaları vardı. Nelerin çekilmiş, nelerin iade edilmiş olduğunun da listesi. Belki Berenson'un belleği onu yanıltır diye.

Daha sonra başka analistler, verildiği saptanan belgeleri inceleyecek, verilen zararı ve nelerin telafi edilebileceğini hesaplayacak, hangi planların iptal edilmesi gerektiğini, hangi taktik ve stratejik değişikliklerin tasfiye edileceğini, hangilerine devam edileceğini kararlaştıracaktı. Bütün gece çalıştılar ve sonradan Berenson'un, işbirliği anlayışının canlı kanıtı olduğunu rapor ettiler. Adamın kişiliği hakkında ne düşündükleri raporun kapsamına alınmamıştı. Zaten kaleme alınabilecek bir sözcük değildi.

John Preston, C.5C'nin başı olarak yeni odasına çar- incelemelere girmiş, Berenson'un Jan Marais'ye verebileceği, oradan Birinci Başmüdürlüğün Yasyanevo'daki binasına ulaşacağını umdukları yeni belgeleri hazırlıyorlardı.

John Preston, C.5 C'nin başı olarak yeni odasına çarşamba günü taşındı ve özel dosyalarını da yanında götürdü. Bereket versin uzağa değil, Gordon'un içinde bir kat yukarı taşınıyordu. Üçüncü kata. Masasına otururken gözü duvardaki takvime ilişti. Nisanın biriydi. Budalalar günü.

Ne kadar uygun, diye düşündü acı acı.

Preston'un ufkundaki tek parlak ışık, oğlu Tommy'nin Paskalya tatili için geleceğini bilmekti. Julia yeni erkek arkadaşıyla kayaktan dönüp çocuğu isteyene kadar birlikte bir haftaları olacaktı baba oğulun.

Kensington'daki ufacık dairesi bir hafta boyunca on iki yaşın hevesi ve heyecanıyla canlanacaktı. Maçlar konuşulacak, öğretmenlere yapılan şakalar anlatılacak, daha fazla reçel ve kek satın alınacak, ışıklar söndükten sonra yer alacak kaçak tüketim karşılanacaktı. Preston kendi kendine gülümsedi, en az dört gün izin almaya karar verdi. Birkaç zevkli ba-

ba oğul gezisi planlıyordu. Tommy'nin bunları beğeneceğini ummaktaydı. Düşüncelerini yeni yardımcısı Jeff Bright yarıda kesti.

Bright da bu yere geçebilirdi, ama gençliği izin vermezdi. O da Harcourt-Smith'in adamlarından biriydi. Genel Müdür Yardımcısı onu birlikte bir içki içmeye davet ettiğinde memnun oluyor, serviste olup biten her şeyi ona anlatıyordu. Yardımcı sonunda Genel Müdür olunca çok ilerleyecekti Bright.

Preston listeyi inceledi. Gerçekten bu kadar çok havaalanı var mıydı? İngiltere'den dış seferlere kalkan bunca uçak var mıydı? Yabancı limanlardan gelen malların giriş yaptığı limanlar listesiyse sayfalar sürüyordu. İçini çekti, okumaya kovuldu.

Ertesi gün Petrofsky aradığını buldu. Çeşitli alışverişlerini Suffolk-Essex bölgesinin değişik kentlerinde yapmayı kararlaştırdığından, Stowmarket'e gitmişti. Motosiklet BMW - K100'dü Yeni değildi ama durumu çok iyiydi. Büyük, güçlü bir motordu. Üç yıllık olduğu halde, ancak 22.000 mil yaptığı belli oluyordu göstergesinden. Aynı mağaza aksesuarları da satıyordu. Siyah deri pantolonlar, ceketler, dizlikler, fermuarlı çizmeler, kasklar, önünde siperlikler... tüm kıyafet.

Yüzde yirmi depozito vermek, motosikleti almasına yetti Ama yanında götürmedi. Arka tekerin yanlarına sepetler konmasını, sele arkasına kilitlenebilir fiberglas kutu yerleştirilmesini istedi. Motorunu hazır durumda iki gün sonra teslim alabileceğini söylediler.

Bir telefon kulübesinden Colchester'deki sigortacıyı aradı, ona BMW'nin plaka numarasını verdi. Sigortacı geçici 30 günlük poliçenin ertesi gün hazır olacağını umduğunu söylüyordu. Poliçeyi Ipswich'deki Great White Horse Oteline postalayacaktı.

Petrofsky, Stowmarket'den kuzeye, Thetford'a yöneldi. Buranın hiçbir özelliği yoktu. Yalnızca kendisine gereken yolun üzerinde bulunuyordu. Aradığını öğle yemeğinden hemen

sonra buldu. Magdalen Sokağında, 13A numarayla Hıristiyan Selamet Derneği binası arasında, dikdörtgen bir arsada, otuz bir kilitli otoparkı bulunan bir garaj vardı. Bir tanesinin kapısına «kiralık» kartı asılmıştı.

Garaj sahibini buldu. Adam zaten orada oturuyordu. Garajı üç aylığına tuttu, parayı nakit ödedi, anahtarı aldı. Garaj küçük ve tozluydu ama onun işini mükemmel görecekti. Sahibi de vergisiz nakit almaktan memnun olduğundan, kimlik falan sormadı. Sormayınca Petrofsky de ona uydurma bir isimle adres verdi.

Motosiklet için aldığı deri giysileri, kaskı, çizmeleri garaja koydu. Akşama doğru çıkıp iki ayrı dükkândan onar galonluk iki plastik varil aldı, içlerini iki ayrı garajdan benzin doldurttu, bunları kilitli garajına taşıdı. Güneş batarken tekrar Ipswich'e döndü, danışmaya otelden ertesi sabah ayrılacağını bildirdi.

Preston canının pek sıkılmaya başladığının farkındaydı Bu işe geleli iki gün oluyordu. Vaktini hep dosya okumakla geçirmişti.

Kantinde yemeğinin başında otururken erken emekli olmayı ciddi ciddi düşündü. Ama bu da iki sorun yaratıyordu. Kırkla ellinin orta yerinde bir adam, kolay kolay iyi bir iş bulamazdı. Zaten kendi nitelikleri de büyük firmaların cazip bulacağı türden şeyler değildi.

İkinci sorun, Sir Bernard Hemmings'e olan bağlılığıydı. Bu kuruluşa geleli altı yıl oluyordu henüz. Ama ihtiyar ona çok iyi davranmıştı. Sir Bernard'ı severdi Preston. Hastalığının ciddi olduğunu da biliyordu.

İngiltere'de MI5 ve MI6'nın başına kimin geçeceğinin kararı «Akıllı Adamlar Komitesi» diye ad takılmış gruba kalmıştı. MI5 için verecek grupta normal olarak, Adalet Bakanlığı daimi müsteşarı, yani MI5'in bağlı olduğu bakanlığın yetkilisi bulunur, yanına da Savunma Bakanlığından yetkililer eklenir, Kabine sekreteri ve Birleşik İstihbarat Komitesi başkanı da katılırdı.

Bunlar uygun bir adayı Adalet Bakanına ve Başbakana «tavsiye» ederlerdi. Politikacıların da «Akıllı Adamlar Komitesi»nin kararına karşı çıktığı görülmüş değildi.

Ama bu Akıllı Adamlar da karara varmadan önce kendilerine göre sondajlarını yaparlardı. Kulüplerde gizli öğle yemekleri yenir, barlarda içkiler içilir, kahve içilirken masalarda mırıltıyı halinde tartışmalar yer alırdı. MI5 Genel Müdürünün seçiminde, SIS'in Şefine de danışılır, onun da görüşü alınırdı. Ama bu kez Sir Nigel Irvine'ın kendisi de emekliliğe doğru yaklaşmakta olduğundan, en gözde aday her kimse, ona karşı çıkmakta anlam görmeyecekti. Kendi çalışmak zorunda kalmayacaktı ki onunla nasılsa!

Akıllı Adamların danışacağı en güvenilir kaynaklar arasında, MI5'in görevden ayrılmakta olan eski Genel Müdürü de bulunurdu. Sir Bernard Hemmings gibi dürüst bir adamın, altı bölüm şefine de danışacağından emindi Preston. Kendi duyguları ne olursa olsun, bölüm şeflerinin görüşlerini asla yabana atmayacaktı. Brian Harcourt-Smith boşuna uğraşmıyordu kendi adamlarını bölümlerin ve servislerin başına getirmeye.

Preston, Harcourt-Smith'in kendisinden sonbahar gelmeden kurtulmak istediğini hissedebiliyordu. Son on iki ay içinde dayanamayıp emekli olan birkaç kişi gibi.

Allah belasını versin, diye söylendi kendi kendine. Kalıyorum.

Preston öğle yemeğini yerken, Petrofsky de otelinden ayrılıyordu. Eşyaları pek artmıştı bu arada. Bir bavulu vardı. İçi giysilerle doluydu. Bunları buradan satın almıştı. Danışma görevlisine, Norfolk bölgesine gideceğini, kendisine mektup gelirse saklamalarını söyledi.

Colchester'deki sigortacıyı aradı, poliçenin alındığını öğrendi. Postaya vermemesini rica etti. Gelip kendisi alacaktı.

Hemen de aldı. Aynı gün öğledensonra Cherryhayes 12 numaraya taşındı. Gecenin bir bölümünde tek seferlik şifreleri üzerinde çalıştı, hiçbir bilgisarayın çözemeyeceği şifreli

mesajlar hazırladı. Bilgisayar ne kadar ileri teknolojili olursa olsun şifre çözmenin tekrarlara, sıralamalara dayandığını bilirdi. Kısa bir mesajın her kelimesine tek seferlik bir şifre kullanmakta tekrar falan yoktu.

Cumartesi sabahı arabayla Thetford'a gitti, arabayı garaja bıraktı, bir taksiye binip Stowmarket'e geçti. Orada bloke bir çekle BMW'nin geri kalan borcunu ödedi, mağazanın tuvaletine girip deri kıyafetini giymek için izin istedi. Giysileri ve kaskı bir spor torbası içinde getirmişti. Üstünden çıkanları torbaya sokup motosikletin arkasındaki sepete yerleştirdi, binip uzaklaştı.

Uzun yoldu. Saatler sürdü. Thetford'a akşamın geç vaktinde vardı, kıyafetini değiştirdi, garaja motosikleti bırakıp arabayı aldı, hemen Ipswich'e, Cherryhayes Sokağına döndü. oraya gece yarısı ulaşabildi. Kendisini gören olmamıştı. Olsa bile, 12 numaraya yeni taşınan Ross adlı kibar adamı görmüş olacaklardı.

ABD Başçavuşu Averell Cook cumartesi gecesi yakında, Bedford'da oturan kendi kız arkadaşıyla çıkmayı tercih ederdi doğrusu. Hatta iş arkadaşlarıyla bilardo oynamak bile daha iyiydi. Oysa o gece Chicksands'deki İngiliz - Amerikan ortak dinleme istasyonunda nöbetçiydi.

İngiliz elektronik monitör ve şifre çözme tesisi Cheltenham, Gloucestershire'deki Devlet İletişim Merkezindeydi. Ama Devlet İletişim Merkezinin de ülkenin çeşitli yerlerinde dış istasyonları vardı. Chicksands de bunlardan biriydi. Bedfordshire'daydı. Orayı İngiliz ve Amerikan uzmanları birlikte denetliyorlardı.

Dikkat kesilmiş kimselerin kulaklarında kulaklıkla oturup, Ingiltere'deki Alman ajanların vereceği mors alfabeli mesajları beklediği günler artık çok gerilerde kalmıştır. Dinleme, analiz, masumu masum olmayandan ayırma, kayıt yapma, şifre çözme gibi işleri artık bilgisayarlar devralmış bulunuyordu.

Başçavuş Cook tepesinin üzerindeki antenler ordusunun bir elektronik sinyal alırsa, bunu aşağıdaki bilgisayarlara ge-

çireceğinden emindi ve emin olmakta da haklıydı. Frekansların taranması otomatikti. Olmaması gerekip de varolan herhangi bir fısıltının kayda alınması da otomatikti.

Böyle bir fısıltı olursa, her şeyi göz kırpmadan izleyen bilgisayar, kendi düğmesine kendi basacak, mesajı kayda alacak, kendi kaynaklarında tarayarak diğer bilgisayarlara, yani ülkenin başka yerlerindekilere gerekli emirleri verecek, onların da taramayı yapıp kendisini uyarmalarını isteyecekti.

Gece 11:43'de yer alan bir şey, master bilgisayarın düğmesine basmasına yol açtı. Bir aygıt ya da bir insan beklenmedik bir şey yayınlıyordu. Gezegenimizi günün yirmi dört saatinde tarayıp duran o becerikli antenler sayesinde de bilgisayar bunu hissetmiş, bulmuştu. Başçavuş uyarı ışığının yandığını gördü, telefonu eline aldı.

Bilgisayarın bulduğu şey, «çığlık» denilen türden bir sesti. Birkaç saniye süren, bir püskürmeyi andıran, hemen biten kısa bir düdük. İnsan kulağına bir anlam ifade etmezdi.

Çığlık, gizli mesaj yollamanın yan ürünüydü. Önce mesaj açık olarak, elden geldiğince kısa yazılır, sonra şifrelendirilirdi. Hâlâ bir harfler ve rakamlar topluluğu halinde görülürdü o sıra. Sonra bu şifreli mesaj mors alfabesine aktarılırdı. Bu vericide değil, ses kayıt makinesinde yapılırdı. Sonra da teyp hızlandırılır, hızı aşırı derecelere çıkarılır, mesajı oluşturan nokta ve çizgiler birbirine girmiş gibi, tek bir ses halinde, birkaç saniye içinde verilirdi.

Verici hazır olduğunda operatör yalnızca o tek sesi yollardı. Sonra da vericisini toplar, başka yere giderdi.

O cumartesi gecesi on dakika içinde triangülatörler, sesin nereden çıktığını saptamışlardı. Menwith Hill'deki (Yorkshire), Bawdy'deki (Galler) diğer bilgisayarlar da almışlardı aynı sesi. Verildiği noktayı onlar da saptamışlardı.

Yerel polis oraya vardığında, Derbyshire Peak bölgesindeki ıssız otoyolda, yanlardaki boş alanla karşılaştı. Kimse yoktu orada.

Derken mesaj Cheltenham'a gitti, yavaşlatıldı, noktalarla çizgiler ayrıldı, harflere dönüştürüldü. Ama elektronik beyinler

yirmi dört saat uğraştıkları halde şifrenin anlamını çözemediler.

Başanalist, merkezin genel müdüne, «Herhalde uyku halindeki bir vericiydi,» diye bilgi verdi. «Midland dolaylarında. Sonra uyarıldı. Ama adam her kelimeye tek seferlik şifre kullanıyor gibi. Daha çok mesaj gelmezse, çözemeyiz bunu.»

Gizli mesajcının kullandığı kanalın dikkatle izlenmesine karar verildi. Hoş tekrar mesaj vermek isterse adamın başka kanal kullanacağı kesindi.

Olayın kısa bir raporu çeşitli masalara dağıldı. Bu arada Sir Bernard Hemmings'le Sir Nigel Irvine'ın masalarına da birer kopya gitti.

Mesaj başka yerde, uzaklarda, Moskova'da alındı. Şifresi, aynı tek seferlik şifre anahtarı yardımıyla çözüldü. Mesaj ilgilenenlere «yerdeki adam»ın ilk hazırlıkları tamamladığını, ilk kuryeyi beklemekte olduğunu bildiriyordu.

12

Ilkbaharın gelmesine pek bir şey kalmamıştı ama ağaçların dallarında hâlâ kümelenmiş karlar görünüyordu. Birinci Başmüdürlüğün Yasyanevo'daki binasının yedinci katında, kocaman çift camlı pencerede duran adam manzaraya bakarken, ağaçların tâ ilerisindeki gölün batı ucunu da görebiliyordu. Moskova'nın yabancı diplomatları yazın o göle gider, kurtlarını dökerlerdi.

O pazar sabahı korgeneral Yevgeni Sergeiviç Karpov, Peredelkino'daki daçasında, karısıyla çocuklarının yanında olmayı elbette yeğlerdi. Ama insanın mevkii Karpov kadar yükseldiği zaman bile, hâlâ kendisinin yapması gereken bazı işler çıkıyordu. Kopenhag'dan gelen kuryenin durumu da böyleydi.

Saatine baktı. Neredeyse öğlen oluyordu. Adam geç kalmıştı. Pencereden içeriye doğru dönüp içini çekti, kendini çalışma masasının başındaki döner koltuğa attı.

Yevgeni Karpov elli yedi yaşında ve KGB istihbarat subaylarının terfiyle yükselebilecekleri yerlerin doruğundaydı. En azından, Birinci Başmüdürlük içinde ancak bu kadar yükselebilirdi. Fedorçuk daha yukarı tırmanmıştı. Başkan olmuş, MVD'ye girmişti, ama o iş Genel Sekreterin parmaklarının ucuna bağlı bir işti. Hem Fedorçuk dış ilişkilerle hiç ilgilenmiş değildi. Sovyetler Birliği'nden pek az ve seyrek ayrılmıştı. İçerde, sapmış fikirlilerle mücadelede ve milliyetçi hareketlerde göstermişti hep kendini.

Ama hayatını, yurduna dış ülkelerde hizmet vermekle geçirmiş bir adam olmak, terfi ve yükselme konusunda her zaman dezavantajdı. Karpov buna rağmen yine de iyi iş başarmıştı. İnce, sağlam yapılı bir adamdı. Çok iyi dikilmiş takım elbiseler giyerdi. Bu da dış görevlerde bulunmanın yarattığı bir alışkanlıktı. Korgeneraldi. Birinci Başmüdürlüğün başkan veki-

liydi. Yani dış istihbaratın en yüksek rütbeli profesyoneliydi. CIA'de operasyonlar ve istihbaratla görevli müdürlerin ya da Ingiliz SIS'inde Sir Nigel Irvine'ın görevi gibi bir görevdi onunki de.

Genel Sekreter yıllar önce iktidara geldiğinde, General Fedorçuk'u KGB başkanlığından alarak Içişleri Bakanlığına getirmiş, yerine General Chebrikov'u geçirmişti. Bu durumda bir yer boş kalmıştı tabii. Chebrikov daha önce iki başkan vekilinden biriydi.

Başkan vekilliği sonradan Korgeneral Kryuçkov'a önerilmiş, o da bayıla bayıla kapmıştı. Ama Kryuçkov o zamana kadar Dış Diplomatik Servisin başıydı ve o koltuğu da kaptırmak istemiyor, her iki görevi de elinde tutmak istiyordu. Tabii aslında Kyruçkov'un kendisi bile anlıyordu aynı anda iki yerde birden bulunamayacağını. Hem Dzerjinsky Alanındaki merkezde, hem de Yasyanevo'da görev yapamazdı.

Sonunda Kryuçkov'un eski görevi olan Dış Diplomatik Servis Başkanlığında karar kıldı. Bu durumda Birinci Başmüdürlüğün başkan vekilliğine iki aday vardı. O sıralar biraz genç olan, ama 6013 numaralı odadan, Ingiltere, Avustralya, Yeni Zelanda ve Iskandinavya ilişkilerini yöneten Üçüncü Bölüm Müdürü Karpov'la, bir de epey yaşlı olan, İllegaller Müdürlüğünü yöneten Vadim Vasilyeviç Kirpiçenko. Göreve Kirpiçenko getirilmişti.

Karpov'a da, teselli ödülü olarak İllegaller Müdürlüğü verilmişti. İki yıl yönetmişti Karpov orayı.

Derken 1985'in ilkbaharında Kirpiçenko en uygun şeyi yapmıştı. Sadovaya Spasskaya çevre yolunda yüz mile yakın hız yaparken arabası bir yağ birikintisinde kaymış, kontrolden çıkmıştı. Yolun üstüne bir kamyondan damlamış yağdı olayın suçlusu. Bir hafta sonra Novodeviçi Mezarlığında yapılan sessiz bir törenle toprağa verilmiş, ondan bir hafta sonra da göreve Karpov getirilmiş, rütbesi de korgeneralliğe yükseltilmişti.

İllegaller Müdürlüğünü yıllardan beri kendi yardımcısı olan Borisov'a sevinerek bırakmıştı. Adam hakkediyordu bu işi zaten.

Masasındaki telefon çaldı, hemen uzanıp açtı.

«Yoldaş Tümgeneral Borisov telefonda sizi arıyor, efendim.»

Santraldan geçmeyen özel hattı da vardı bu odanın. Ama Borisov onu kullanmamıştı. Herhalde dışardan bir yerden arıyordu. Karpov sekreterine Kopenhag'dan beklenen adamı gelir gelmez odasına almasını tembihledikten sonra düğmeye basıp Borisov'un hattını aldı.

«Pavel Petroviç, nasılsın bakalım bu güzel günde?»

«Seni evde bulmaya çalıştım, sonra daçanı aradım. Ludmilla işe gittiğini söyledi.»

«Evet, buradayım. Bizim gibiler aldırmaz böyle şeylere.»

Karpov takılıyordu yaşlı adama. Borisov'un karısı ölmüştü. Kendi başına yaşadığı için de haftasonlarında herkesten daha fazla çalışırdı.

«Yevgeni Sergeiviç, seni görmem gerek.»

«Elbette, sormana gerek bile yok. Yarın buraya gelmek ister misin, yoksa ben mi kente geleyim?»

«Bugün olamaz mıydı?»

Bu daha da garip, diye düşündü Karpov. Adamın gerçekten bir derdi olmalıydı. Içki içmiş gibi bir hava seziliyordu sesinde.

«Sen içtin mi, Pavel Petroviç?»

«Belki de,» dedi hattaki ses. «Belki insanın ara sıra birkaç kadehe ihtiyacı oluyor. Hele de sorunları varken.»

Karpov durumun ciddi olduğunu anlamıştı. Alaycı ses tonunu bir kenara bıraktı.

«Pekala,» dedi onu avuturcasına. «Neredesin sen?»

«Daçamı biliyorsun, değil mi?»

«Elbette. Oraya gelmemi mi istiyorsun?»

«Evet, şükran duyardım,» dedi Borisov. «Ne zaman gelebilirsin?»

«Altıda desek?» diye önerdi Karpov.

«Bir şişe votkayı hazır tutarım.» Borisov telefonu kapattı.

Benim için gerekmez, diye düşündü Karpov. Rusların çoğuna bir açıdan benzemez, pek içki içmezdi. İçtiği zaman da ya doğru dürüst Ermenistan brandisi içer ya da Londra'dan

kuryeyle kendisine gelen Iskoç viskisi. Votkayı pek adi bulurdu.

İşte Peredelkino'da geçirebileceğim öğleden sonram da uçup gitti, dedi kendi kendine. Ludmilla'ya telefon açıp gelemeyeceğini bildirdi. Borisov'dan söz etmedi. Karısına yalnızca köye gelemeyeceğini, onunla gece Moskova'daki evlerinde görüşebileceklerini söyledi.

Ama Borisov'un alışılmadık telaşına hâlâ şaşıyordu. Birlikte epey bir geçmişleri vardı. Ne olursa olsun, bu kadar iyi huylu, sevimli bir insanda bu tutum biraz tuhaftı.

Pazar günü öğledensonra normal tarifeli Aeroflot uçağı Moskova'dan gelip Londra'nın Heathrow Havaalanına iniş yaptı.

Her Aeroflot uçak kadrosunda olduğu gibi, bu uçağın kadrosundan bir eleman da iki patrona aynı anda hizmet veriyordu. Hem Sovyet Devlet Havayollarına, hem de KGB'ye. Birinci Subay Romanov aslında KGB kadrosunda değildi. Yalnızca jurnalciydi. Kendi kadro arkadaşları hakkında bilgi verir, ara sıra da mesaj götürür, istenen çeşitli işleri yapardı.

Uçuş ekibi uçağı kapadı, gece için yer ekibinin hizmetine teslim etti Moskova'ya ertesi gün uçacaklardı. Her zamanki gibi, giriş işlemlerinden geçtiler, gümrük onların da valizlerine, el çantalarına damgasını bastı. Birçoğunun yanında transistörlü radyoları vardı. Kimse Romanov'un Sony marka, omuz askılıklı radyosuna dikkat etmedi. Batıya özgü lüks tüketim malları, dışarı gidip gelen Sovyet vatandaşlarının gözünü boyardı. Herkes bilirdi onların bu tip şeylere düşkünlüğünü. Gerçi dövizleri kıttı, ama kasetler, pikaplar, teypler, radyolar ve parfümler hep öncelik listesinde en başlardaydı.

Gümrükten geçtikten sonra tüm ekip bir minibüse bindi, Green Park Oteline doğru yola koyuldular. Aeroflot elemanları genellikle orada kalırdı. Moskova'da uçuştan üç saat önce o transistörlü radyoyu Romanov'a veren adam her kimse, Aeroflot elemanlarının alandan çıktıktan sonra izlenmediklerini biliyor olmalıydı. İngiliz karşı casusluk kuruluşları bunun bir

rısk olduğunun farkındaydılar, ama küçük bir risk sayıyor, bu konuda masraflı arama ve izleme faaliyetlerine girişmeye değmeyeceğine inanıyorlardı.

Romanov oteldeki odasına girince radyoya merakla bakmadan edemedi. Sonra omuz silkti, bavuluna koyup kilitledi, aşağıya, arkadaşlarıyla içki içmeye indi. Ertesi sabah kahvaltıdan sonra ne yapması gerektiğini çok iyi biliyordu. Yapacak, sonra da unutacaktı. Moskova'ya döner dönmez dosdoğru karantinaya alınacağını o sıra henüz bilmiyordu.

Karpov'un arabası buzlu yokuşu gıcırdayarak tırmandığında saat altıya geliyordu. Borisov'un tatil evini böyle cehennemin dibinde bir yerde seçmesine bir küfür daha savurdu.

Servisteki herkes bilirdi Borisov'un biraz çatlak olduğunu. Her tür bireyselliği, normdan ayrılma ve sapma sayan bir toplumda, eksantriklik elbette daha fazla kuşku çekerdi. Ama Borisov'un yaptıkları yanına kalırdı, çünkü adam işinde çok iyiydi. Çocukluğundan bu yana hep istihbarat işlerinde çalışmış, Batıya karşı girişilen birkaç vuruşta lider rolü oynamış, meslekteki genç elemanlar arasında efsaneleşmiş biriydi.

Yarım millik yokuştan sonra Karpov ahşap kulübenin ışıklarını görebildi. «İzbe» derdi Borisov bu eve. Diğer kimseler haftasonu evlerini, kendi mevkilerine göre, rağbette olan yerlerde seçmeyi yeğlerken, Borisov öyle yapmamıştı. Başkentin epey doğusunda, ormanların dibinde, herkesten uzak bir yerde ev yapmıştı kendine. Haftasonlarında işinden iyice uzaklaşıp, burada köylü havasına girmeyi severdi. Chaika sonunda evin önünde durdu.

«Burada bekle,» dedi Karpov şoförüne.

«Ben dönüp hazır bekleyeyim, lastiklerin altına da şu tahtalardan sokayım... yoksa donar, yapışırız buraya,» diye homurdandı Mişka.

Karpov başını salladı, arabadan indi. Çizme getirmemişti yanında. Diz boyu karlar içinde yürümek zorunda kalacağını sanmamıştı. Kapıya doğru ilerleyip vurdu. Kapı açıldı, sarı, dikdörtgen biçiminde bir ışık belirdi Yağ lambalarının ışığıydı

bu belli ki. Kapının arasında Tümgeneral Pavel Petroviç Borisov duruyordu. Üzerinde bir Sibirya gömleği, fitilli kadife pantolonu ve deri çizmeleriyle.

«Tolstoy romanlarından fırlamışa benziyorsun,» dedi Karpov salona girerken. İçerde çini bir soba yanıyor, çevreye odun ateşinin tatlı sıcaklığını yayıyordu.

«Bond Sokağı vitrinlerinden fırlamış olmaktan iyidir,» diye homurdandı Borisov. Gözü Karpov'un paltosundaydı. Onu konuğundan alıp tahta bir kancaya astı. Votkayı açtı. Öyle koyuydu ki, bardaklara şurup gibi boşalıyordu. Karşılıklı oturdular. Aralarında bir masa vardı.

«Sağlığına,» dedi Karpov bardağını kaldırırken. Bardağı Rus usulü, baş parmağıyla işaret parmağı arasında tutuyordu.

«Ben de senin,» diye karşılık verdi Borisov. İlk kadehleri boşalttılar.

İfadesiz yüzlü, kır saçlı, yaşlı bir köylü kadın arka kapıdan odaya girdi, masanın üzerine siyah ekmekleri, soğanları, peynirleri pat diye bıraktı, tek kelime söylemeden çıktı.

«Derdin ne, ahbap?» diye sordu Karpov.

Borisov ondan beş yaş büyüktü. Karpov Dwight Eisenhower'e ne kadar çok benzediğine bir kez daha şaştı. Servis te çalışanların çoğundan farklı olarak, Borisov iş arkadaşları tarafından pek sevilir, sportmen genç elemanlar ona taparcasına saygı gösterirdi. Aralarında «Muhtar» diye isim takmışlardı ona. Borisov masanın karşı tarafından konuğuna kaygılı gözlerle bakıyordu.

«Yevgeni Sergeiviç, biz birbirimizi ne kadar zamandır tanıyoruz?»

«Hatırlamak istemediğim kadar uzun yıllar,» dedi Karpov.

«Bu zaman içinde sana hiç yalan söyledim mi?»

«Bildiğim kadarıyla hayır.» Karpov düşünceliydi.

«Peki, sen şimdi bana yalan söyler misin?»

«Elimden gelirse söylemem.» Karpov dikkatli cevap vermişti. Ne oluyordu bu herife böyle?

«O halde benim bölümüme ne haltetmeye burnunu sokuyorsun?» diye sordu Borisov yüksek sesle.

Karpov bu soruyu dikkatle düşündü.

«Bölümünde ne derdin var, söylesene,» dedi.

«Soyuluyor, çırılçıplak bırakılıyor,» diye hırladı Borisov «Bunun gerisinde sen olmalısın. Ya da biliyor olmak zorundasın. En iyi adamlarım, en iyi belgelerim, en iyi olanaklarım elimden alınırken ben İllegalleri nasıl yönetebilirim? Yıllarca ter dök, birkaç günde hepsi elinden gidiversin.»

Patlama bitmişti. Bunca zamandır içinde sakladığı şeyler ortaya dökülmüştü. Karpov arkasına yaslanıp düşündü. Borisov bu arada bardakları doldurdu. KGB'nin o labirentlere benzer koridorlarında yükselirken, tehlikeyi önceden sezme konusunda bir altıncı duyu geliştirmemiş olamazdı tabii. Telaşçı biri değildi Borisov. Bu dediklerinin gerisinde bazı gerçekler olmalıydı. Ama Karpov o gerçeklerin ne olduğunu bilmiyordu. Gerçekten bilmiyordu. Öne doğru eğildi.

«Pal Petroviç,» dedi arkadaşına. «Senin de dediğin gibi biz yıllardır birlikteyiz. Inan bana, neden söz ettiğinden hiç haberim yok. Lütfen bağırmayı kesip bana olanları anlatır mısın?»

Borisov gerçi Karpov'un bu cehalet itirafına şaşırmıştı, ama biraz daha sakinleşmişti.

«Pekala,» dedi. Sesi küçük çocuğa basit bir şey anlatıyormuş gibi bir havaya büründü. «Önce Merkez Komitesinden birtakım tipler geliyor, elimdeki en iyi İllegali onlara ödünç vermemi istiyorlar. Kendim şahsen yıllar ayırıp eğittiğim bir adam. Büyük umutlar beslediğim biri. Onu 'Özel Görevlere' vereceklerini söylüyorlar... ne demekse o! Tamam diyorum, en iyi adamımı veriyorum onlara. Hoşlanmıyorum ama veriyorum yine de. İki gün sonra geri geliyorlar. Elimdeki en iyi lejandı istiyorlar. On yılda hazırladığımız bir lejandı. O lanet olası İran olayından bu yana böyle muamele edilmedi bana Hatırlıyor musun İran olayını? Hâlâ tam unutamadım ben.»

Karpov yine başını salladı. O zamanlar kendisi İllegaller Müdürlüğünde değildi, ama Borisov sonradan iki yıl birlikte çalıştıklarında anlatmıştı. İran Şahının son günlerinde, Merkez Komitenin İçişleri Servisi bir karar almış, İran'ın Tudeh (Komü-

nist) Partisinin tüm politbürosunu gizlice İran'dan çıkarmanın iyi bir fikir olacağı görüşünde birleşmişti.

Borisov'un işlerine el atmış, dosyalarını almış, yirmi iki tane kusursuz İran lejandına el koymuşlardı. Bu yaşam öykülerini Borisov, İran'a adam **sokmak** için saklıyordu oysa. Oradan adam çıkarmak için değil.

«Derimi bile yüzdüler,» diye haykırıp durmuştu o zamanlar. «O bitli serserileri tehlikeden kurtaracağız diye!»

Daha sonra da Karpov'a yakınmıştı. «İşlerine yaramadı bile. Ayetullah başa geçti. Tudeh yine yasak, üstelik artık orada operasyon falan bile yapamıyoruz.»

«Kimi verdin onlara?» diye sordu.

«Petrofsky'yi,» dedi Borisov kaderine boyun eğmiş bir tavırla. «Mecburdum. En iyisini istiyorlardı. O ötekilerin hepsinden birkaç gömlek ileri. Hatırlıyor musun Petrofsky'yi?»

Karpov başını evet anlamında salladı. İllegalleri yalnızca iki yıl yönetmişti, ama en iyi isimleri ve o sıra yer almış operasyonları hep hatırlardı. Şimdiki işinde de bilgi istese kendisine verilmek zorundaydı zaten.

«Kimin yetkisiyle oldu bunlar?»

«Eh, teknik olarak, Merkez Komitenin. Ama yetki gücü açısından...»

Borisov kaskatı parmağıyla tavanı gösterdi.

«Tanrı mı?» diye sordu Karpov.

«Hemen hemen. Sevgili Genel Sekreterimiz. Benim tahminim böyle en azından.»

«Başka bir şey?»

«Var. Lejand olayından hemen sonra o iki serseri yine geri geldi. Bu kez senin dört yıl önce İngiltere'ye sokturup bıraktığın gizli telsizlerden birinin alıcı kristalini götürdüler. Bu yüzden senin oyunun sandım.»

Karpov'un gözleri kısıldı. Kendisi İllegallerin Müdürüyken, NATO ülkeleri Pershing iki ve Cruise füzeleriyle uğraşıyorlardı. Washington dünyanın dört bir yanına el atıp, John Wayne filmlerine benzer numaralar çekiyordu, Moskova'nın da canı iyice sıkkındı. Kendisine, Avrupa ülkelerindeki sabotaj operasyonlarını arttırma önlemleri almak üzere emir verilmişti. İşler gerçek-

ten bir çatışmaya doğru giderse kullanılmak üzere.

Bu emri yerine getirmek için de Karpov birkaç gizli telsizi Batı Avrupa'ya yollamış, üç tanesini de İngiltere'ye soktur-muştu. Telsizleri koruyan ve gereğinde çalıştıracak olan adamlar hep «uyku» halinde ajanlardı. Tam siperde kalmaları, birisi onları gerekli şifrelerle harekete geçirmedikçe kıpırdamamaları söylenmişti hepsine. Telsizler en ileri teknolojinin ürünüydü. Verilen mesajı okunamayacak biçimde iletiyorlardı. Gelen mesajı okuyabilmesi için de programlanmış kristale ihtiyacı vardı. O kristaller İllegaller Müdürlüğünde saklanıyordu.

«Hangi verici?» diye sordu.

«Senin hep Poplar diye söz ettiğin.»

Karpov başını salladı. Tüm operasyonların, ajanların, teçhizatın resmi şifre adları olduğunu biliyordu. Ama kendisi İngiltere'de o kadar uzun süre kalmış, Londra'yı da öyle iyi tanımıştı ki, kendi operasyonlarına kendi özel şifre adlarını takmıştı. Adlar genellikle Londra banliyölerinin adlarıydı. İki heceli olanları seçerdi Karpov. İngiltere'ye yerleştirilen üç verici telsiz de sırasıyla Hackney, Shorediç ve Poplar'dı.

«Dahası var mı, Pal Petroviç?»

«Tabii. Bu herifler doymak bilmiyorlardı. Son olarak da İgor Volkov'u aldılar.»

Binbaşı Volkov daha önce Eylem Servisindeydi. Ama Politbüro sonradan vuruş eylemlerinin utanç verici olmaya başladığına karar vermiş, bu tür pis işleri Bulgarlarla Doğu Almanlara yıkmaya kalkışmıştı. O zaman o servis de daha çok sabotaj işlerine yönelmişti.

«Uzmanlık dalı ne onun?»

«Sınırlardan gizli paketler geçirmek. Özellikle Batı Avrupa ülkelerinde.»

«Kaçakçılık.»

«Pekala, kaçakçılık olsun. İyidir işinde. O taraflardaki sınır, gümrük ve diğer işlemleri, bunlardan nasıl kaçınabileceğini herkesten iyi bilir. Onu da aldılar.»

Karpov ayağa kalkıp öne doğru eğildi, iki elini Borisov'un omuzlarına dayadı.

«Bak, Muhtar, sana yemin ederim. bu benim operasyonum

değil. Haberim bile yoktu. Ama işin çok büyük olduğunu ikimiz de biliyoruz. Bunun anlamı, kurcalamak tehlikeli demektir. Soğukkanlı ol, kayıplarını sineye çek. Ben ortalığı dalgalandırmadan neler olup bittiğini anlamaya, mallarını ne zaman geri alabileceğini öğrenmeye çalışırım. Sana gelince çeneni sıkı tut. Sımsıkı. Tamam mı?»

Borisov iki elini, avuçları dışa dönük olarak havaya kaldırarak teslim işareti yaptı.

«Beni bilirsin, Yevgeni Sergeiviç. Ben Rusya'nın en yaşlı adamı olarak öleceğim.»

Karpov güldü. Paltosunu giyip kapıya yöneldi. Borisov onu geçirmek üzere peşinden izledi.

«Bence de öyle olacak,» diyordu Karpov dışarı çıkarken.

Kapı arkasından kapanınca Karpov şoförün camını tıkırdattı. «Ben arabaya binmek isteyinceye kadar peşimden gel,» dedi adama. Sonra karlı yolda, ince pabuçlarına ve paçalarına bulaşan karlara aldırmadan yürümeye başladı. Buz gibi soğuk yüzüne iyi geliyor, votkanın sıcağından birazını alıp götürüyordu hiç değilse. Düşünebilmek için kafasının yerinde, zihninin açık olması gerekmekteydi. Bu öğrendikleri onu gerçekten pek öfkelendirmişti. Birisi... kim olduğundan da kuşku yok aslında... İngiltere'de özel bir operasyon yapıyordu. Birinci Başmüdürlüğün başkan vekiline hakaret edilmiş olması bir yana, Karpov kendisi İngiltere'de uzun yıllar kalmış, orada ajanlar çalıştırmış biriydi. Orayı kendi özel alanı olarak görürdü.

General Karpov yokuştan aşağı yürümeyi sürdürürken, Londra'da küçük bir apartman dairesinin telefonu çalıyordu. Karl Marx'ın mezarının beş yüz metre ilerisinde, Highgate'de bir daireydi burası.

Mutfaktan bir kadın sesi, «Orada mısın Barry?» diye seslendi. Salondan bir erkek, «Açıyorum,» diye karşılık verdi.

Adam hole yürüyüp telefonu açtı, karısı pazar akşam yemeğini hazırlamaya devam etti.

«Barry?»

«Ah, iyi akşamlar, efendim.»

«Seni pazar akşamı rahatsız ettiğim için üzgünüm. Ben C.»

Barry Banks şaşırmıştı. Patronun adamlarını evlerinden araması duyulmadık şey değil ama, pek de sık olmazdı.

«Bak, Barry, sen sabahları normal olarak saat kaçta Charles Sokağında oluyorsun?»

«On dolaylarında, efendim.»

«Yarın bir saat erken çıkıp Sentinel'e uğra. Seninle bir konuyu görüşmem gerek.»

«Peki, efendim.»

«İyi. O halde dokuzda görüşürüz.»

Barry Banks, MI5'in Charles Sokağı merkezinde, K.7'deydi, ama aslında MI6'nın adamı olup, Sir Nigel Irvine'ın Güvenlik Servisiyle olan ilişkilerini sağlardı. Karısının pişirdiği yemeği yerken kendi kendine Sir Nigel Irvine'ın ne isteyebileceğini ve kendisini neden iş saatleri dışında çağırmaya gerek gördüğünü düşünmekteydi.

Yevgeni Karpov'un gizli bir operasyonun yapılmakta olduğundan zerre kadar kuşkusu yoktu. İngiltere'de olduğundan da kuşkusu yoktu. Petrofsky o ülkenin yerlisi gibi görünebilecek şekilde eğitilmiş biriydi, bunu biliyordu. Borisov'un dosyalarından alınan lejand, Petrofsky'ye tıpatıp uyuyordu. Poplar vericisi İngiltere'nin Kuzey Midlands kesiminde bir yere saklanmıştı. Eğer Volkov, İngiltere'ye paket sokabileceği için transfer edilmişse, demek oraya daha şimdiden birtakım şeyler yollanmıştı. Ama başka müdürlüklerden, Borisov'un yörünge cemberi dışından yollamıştı.

Bunlardan çıkan anlam ortadaydı. Petrofsky gizli olarak İngiltere'ye gidecekti ya da şimdiden gitmişti. Bunda bir gariplik yoktu. Zaten o iş için eğitiliyordu. Garip olan şey, Birinci Başmüdürlüğün ve Karpov'un kendisinin işin dışında tutulmasıydı. Mantık yoktu bunda. Hele de İngiltere'yi ve İngilizleri ne kadar iyi tanıdığı gözönüne alınırsa.

Yirmi yıldır hep İngiltere üzerine eğilmişti. 1967 Eylülünde Batı Berlin barlarını dolaşıp nöbeti bitmiş İngiliz personeliyle te-

masa başladığından beri. Hevesli, yükselmekte olan bir illegal olarak, o sıra görevi buydu.

Gözleri barın ilerisinde oturan o asık suratlı adama ilişmişti bir ara. Üzerindeki sivil takım da, fırça saçları da, İngiliz Hava Kuvvetleri diye haykırıyordu sanki. Tek başına içen adama yanaşmış, onun 29 yaşında bir sinyal istihbarat elemanı olduğunu, Gatov'daki Kraliyet Hava Kuvvetleri üssünde çalıştığını öğrenmişti. Adam aynı zamanda pek şanssız olduğundan yakınmaktaydı.

O Eylülden 1968 Ocak ayına kadar hep o adam üzerinde çalışmıştı Karpov. Önce kendisini Alman olarak tanıtmış, sonra Rus olduğunu itiraf etmişti. Kolay olmuştu her şey. O kadar kolay olmuştu ki, kuşku çekecek düzeydeydi hemen hemen. Ama kuşkulu değildi. İngiliz KGB'nin dikkatini kendine yöneltmesinden gurur duymuştu. İçinde yetersiz bir insanın kendi ordusuna ve ülkesine karşı duyduğu nefret vardı. Moskova hesabına çalışmayı kabul etmişti. 1968 yazında Karpov onu Doğu Berlin'de kendi eğitimiş, bu arada adamı daha iyi tanımış ve daha çok nefret etmişti. Havacının Almanya görevi sona ermek üzereydi. 1968 Eylülünde İngiltere'ye dönüp terhis olacaktı. Ona ordudan ayrılınca Cheltenham'daki Devlet İletişim Merkezine iş için başvurması söylenmişti. O da razı olup 1968 Eylülünde öyle yaptı. Adı Geoffrey Prime'dı.

Karpov, Prime'ın kontrolörlüğünü yapabilmek üzere Londra'daki Sovyet Büyükelçiliğine atandı, Prime'la ilişkisini üç yıl daha sürdürdü, sonra 1971'de Moskova'ya döndü, işi halefine devretti. Ama bu olay Karpov'un kariyerine çok yararlı olmuştu. Binbaşılığa terfi etmiş, Üçünkü Bölüme alınmıştı. Oradan, Prime'ın kaynak malzemesini işlemeye devam etti. Başarılı operasyonlara iltifatlar yağdırmak, her istihbarat servisinde başta gelen ilkelerdendi. Yöneten eleman da dahildi bu iltifatlara elbette.

1977'de Prime, İletişim Merkezinden istifa etti. İngilizler bir yerlerde bilgi sızması olduğunu hissetmişlerdi. Tazılar koku alıyordu. 1978 yılında Karpov tekrar Londra'ya gitti. Bu kez albay rütbesiyle, oradaki görevlilerin amiri oluyordu. Prime gerçi iletişim merkezinden ayrılmıştı ama hâlâ ajandı. Karpov onu,

tam sipere yatması için uyarmak istedi. 1977'den önce faaliyetlerine dair tek kanıt olmadığını biliyordu Karpov. Bunu ona da söyledi. Prime ancak kendi kendini suçlu duruma düşürebilirdi.

Karpov, elini küçük kızlardan çekebilse, bugün hâlâ özgür bir insan olurdu, diye düşündü hırsla. Prime'ın bu zaafını çoktan beri biliyordu. Sonunda da polisi adamın kapısına getiren şey, «ahlak dışı saldırı» suçu olmuştu. Ve Prime her şeyi itiraf etmişti. Yedi çeşit casusluk suçundan 35 yıl hapis yedi.

Ama Londra sonradan Prime'ın kaybını gidermek istercesine iki ikramiye getirmişti. 1980'de bir içkili partide Karpov'a Ingiltere Savunma Bakanlığından bir memuru tanıştırmışlardı. Adam başlangıçta Karpov'un adını iyi duyamamıştı. Birkaç dakika nazik sohbetten sonra, ancak anlayabilmişti karşısındakinin Rus olduğunu. Anlayınca da davranışı hemen değişmişti. Karpov bu buz gibi tutumunun ardında adamın kendisine karşı ya Rus ya da komünist olduğu için derin bir nefret duyduğunu sezdi.

Alınmadı. Yalnızca ilgisi arttı. Adının George Berenson olduğunu öğrendi. Birkaç hafta süren incelemeler, Berenson'un adanmış bir anti-komünist olduğunu ve Güney Afrika'ya hayran olduğunu ortaya koydu. Karpov içinden Berenson'u bir «olasılık» olarak sahte bayrak yaklaşımına aday seçti.

Mayıs 1981'de, Üçüncü Bölümün başına geçmek üzere Moskova'ya döndüğünde, sağa sola sorup Güney Afrikalı, uyur durumda bir Sovyet yanlısı aradı. Illegaller Müdürlüğü ona iki adamdan söz etti. Biri Gerhardt adlı bir Güney Afrika Deniz Kuvvetleri subayıydı. İkincisi de diplomat Marais'ydi. Ama Marais, Bonn'da üç yıl geçirdikten sonra Pretoria'ya daha yeni dönmüştü.

Karpov 1983 yılında tümgeneral oldu, İllegaller Müdürlüğüne getirildi. Marais'yi de kontrol eden adam haline geldi. Güney Afrikalıya, uzun süreli kariyerininin son işi olarak bir Londra görevi istemesini emretti. Marais bunu almayı 1984'de başardı. Karpov gizli olarak uçakla Paris'e gitti, Marais'ye brifingi kendi verdi. Marais, George Berenson üzerine eğilecek, onu Güney Afrika hesabına çalıştırmayı önerecekti.

1985 Şubatında, Kirpiçenko'nun ölümünden sonra, Karpov bugünkü görevine atanmış, bir ay sonra, yani mart ayında da Marais'den Berenson'un kancaya takıldığı haberi gelmişti. O ay ilk Berenson belgeleri geldi. 24 ayar saf altın gibiydi. Hem de ana damardan. O zamandan beri Karpov bu Marais/Berenson operasyonunu Müdür Vakası olarak kendi yönetiyordu. İki yılda iki kez Marais'yle Avrupa'nın iki ayrı kentinde buluşmuş, onu kutlamış, ayrıntılı sorular sormuştu. O gün öğle saatinde beklenen kurye, Berenson'un son malzemesini getirecekti. Marais tarafından KGB'nin Kopenhag adresine postalanan belgeleri.

1978-1981 arasındaki Londra dönemi ikinci bir yarar daha sağlamıştı. Âdedi olduğu üzere Karpov, Prime'a da, Berenson'a, da, kendine göre şifre adları takmış bulunuyordu. Prime'ın adı Knightsbridge, Berenson'unki de Hampstead'di. Sonra bir de Chelsea vardı...

Chelsea'ye saygı duyardı. Prime'la Berenson'dan nefret ettiği halde, o farklıydı. Diğer ikisine benzemezdi. Bir kere Chelsea ajan değildi. Bir temas merciiydi. Kendi ülkesinde yüksek düzeyde bir adamdı. Karpov gibi işin gerçeklerine bağlıydı. Ülkesine ve onu çevreleyen dünyaya da bağlıydı. Karpov Batı basın dünyasında, istihbarat görevlilerinin hayal âleminde yaşadıklarına dair yaygın olan inanca pek şaşıyordu. Ona göre, hayal âleminde yaşanlar asıl politikacılardı. Kendi propagandalarına kapılıp gidiyorlardı onlar.

Ona göre, istihbarat görevlileri karanlık sokaklarda yürüyorlar, görevlerini yapabilmek için yalana ve kandırmacaya başvuruyorlardı. Eğer hayal âlemine dalsalar, CIA'in gizli eylem adamlarının sık sık düştüğü hataya düşseler, başları iyice derde girerdi.

Chelsea iki kez imada bulunmuş, SSCB bu yolda giderse sonunda hepimiz pisliği temizlemek zorunda kalacağız demek istemişti. Ikisinde de haklı çıkmıştı. Karpov kendi tarafını uyarmış, bekleyen tehlikeyi göstermiş, sonra iş doğru çıkınca bundan büyük prestij kazanmıştı.

Kendini toplayıp, kafasını eldeki soruna yöneltmeye çalıştı. Borisov'un hakkı vardı. Gözünün önünde İngiltere'yle ilgili

gizli ve özel bir operasyon planlamaya kalkan, Genel Sekreterin kendisiydi. Ama KGB'yi bu işin dışında tutuyordu. İçinde bir tehlike sezgisi uyandı. İhtiyar, profesyonel bir istihbarat elemanı değildi. Yıllarca KGB'nin başı olarak çalışmış olsa bile profesyonel sayılmazdı. Belki Karpov kendi kariyerini tehlikeye atıyor olabilirdi, ama yine de ne pahasına olursa olsun, neler olup bittiğini öğrenmek zorundaydı. Ama dikkatli davranmalıydı. Çok dikkatli.

Saatine baktı. On bir buçuk. Arabasını elini sallayıp yaklaşmasını işaret etti. Bindi, Moskova yoluna koyuldu

Barry Banks, SIS merkezine o pazartesi sabahı tam dokuzda geldi. Sentinel Binası geniş, kare tabana oturmuş, eski püskü görünüşlü bir yapıydı. Nehrin güney yamacındaydı. Asansörleri eski modeldi. Alt katların duvarları hep mozaikti. Durmadan soyulur dururdu o mozaikler. Seramikten bir tür saç kepeği gibiydi.

Banks giriş masasında kendini tanıttı, yukarı çıktı. Patron onu hemen kabul etti. Her zamanki sevimli hali, hevesli genç elemanlara karşı hep takındığı tavrıyla.

«Beş'te John Preston diye bir adam tanıyor musun sen?» diye sordu Sir Nigel.

«Evet, efendim. Pek yakından tanımıyorum ama birkaç kez karşılaştım. Genellikle Gordon'un barında. Oraya uğradıkça.»

«C.1.C'nin başındaydı, değil mi, Barry?»

«Artık değil. C.5.C'ye atandı. Geçen hafta.»

«Ya, öyle mi? Biraz ani olmuş galiba. C.1.C'de oldukça başarılı diye duymuştum.»

Sir Nigel, Preston'la Birleşik Komite toplantısında karşılaştığını Banks'a söyleme gereğini duymadı. Onu Güney Afrika işi için ödünç aldığını da anlatmadı. Banks, Berenson olayını hiç bilmiyordu ve bilmesi de gerekmezdi. Banks de kendi kendine, patron acaba neler düşünüyor, diye merak etmekteydi Bildiği kadarıyla, Preston'un Altı'yla hiçbir ilgisi yoktu.

«Evet, çok ani. Zaten C.1.C'de de yalnızca birkaç hafta kalmıştı. Yılbaşına kadar da F.1.D'nin başındaydı. O sıralarda

herhalde Sir Bernard'ı ya da daha büyük bir olasılıkla Brian Harcourt-Smith'i tedirgin edecek bir şey yapmış olmalı ki, onu acele C.1.C'ye postaladılar. Sonra Nisan 1'de de bir daha sepet havası çaldılar.»

Yaa, diye düşündü Sir Nigel. Harcourt-Smith'i tedirgin etti demek, ha? Zaten tahmin etmiştim. Acaba neden?... Yüksek sesle konuştu. «Harcourt-Smith'i tedirgin edecek ne yapmış olabilir, bir fikrin var mı?»

«Kulağıma bir şeyler gelmişti, efendim. Preston'dan hem de. Bana söylemiyordu, ama duyabilecek kadar yakınlarındaydım. İki hafta kadar önce, Gordon'un barındaydık. Biraz canı sıkkın gibiydi. Dediğine göre, yıllarca uğraşıp bir rapor hazırlamış, geçen Noel'de sunmuş. Dikkate değer olduğunu sanıyormuş ama Harcourt-Smith rapora 'işlem yapılmayacak' damgası basmış.»

«Hımm. F.1.D dediğin, aşırı sol eylemlerdi, değil mi? Bak, Barry, benim için bir şey yapmanı istiyorum. Patırtı koparmaya gerek yok. Sessizce. O raporun dosya numarasını bul, kayıttan al, olur mu? Buraya gel kuryenin arasına kat, şahsen bana yolla.»

Banks saat ona doğru tekrar Charles'ı dönmek üzere sokağa çıkabilmişti.

Sovyet Havayolları ekibi kahvaltılarını rahat rahat etmişlerdi. Saat dokuzu 29 geçe, Birinci Subay Romanov kolundaki saate baktı, erkekler tuvaletine yürdü. Oraya daha önce de gitmiş, hangi kabine gireceğini kararlaştırmıştı. Sondan ikincisi. Sonrakinin kapısı zaten kapalı ve kilitliydi. Bitişiğine girdi, kapısını kilitledi.

9:30'da üzerine belli dokuz haneli sayıyı yazdığı kartı bölmenin altından birinci kabine doğru kaydırdı. Bir el uzandı, kartı aldı, üzerine bir şeyler yazdı, tekrar yere bıraktı. Romanov uzanıp aldı. Kartın tersinde tam kendi beklediği altı rakkam yazılıydı.

Kimlikler böylece saptandıktan sonra, Romanov transistörlü radyoyu yere koydu. Bir el onu sessizce bitişik kabine doğru

çekti. Dışarda birisi pisuarı kullanıyordu. Romanov sifonu çekti, kapının kilidini açtı, dışardaki adam çıkıp gidene kadar ellerini sabunladı, sonra o da çıktı. Heathrow minibüsü kapıdaydı. Arkadaşlarının hiçbiri, Sony'nin artık omzunda asılı olmadığını farketmedi. El çantasında sanmış olmalıydılar. Kurye Bir teslimatını yapmıştı.

Barry Banks, Sir Nigel'e saat on birde telefon açtı. Dahilî hattı kullandığı. Çok güvenliydi.

«Durum biraz garip, Sir Nigel,» dedi. «Sözünü ettiğiniz raporun dosya numarasını buldum, almak üzere kayıt servisine gittim. Oradaki memuru oldukça iyi tanırım. Raporun İşlem Yapılmayacak'lar arasında olduğunu o da onayladı. Ama rapor alınmış.»

«Alınmış mı?»

«Alınmış. Çekmiş biri.»

«Kim?»

«Swanton diye biri. Tanrım. İşin garip yanı, adam Finansman Bölümünde çalışıyor. İkinci gariplik de orada. Kendisinden dosyayı ödünç almak üzere izin istedim. Reddetti, daha onunla işinin bitmediğini öne sürdü. Kayıt servisine göre dosya üç haftadır ondaymış. Daha önce de başkası almamış.»

«Tuvalet temizleyicisi mi?» diye sordu Sir Nigel.

«Hemen hemen. İdari Bölümden biri.»

Sir Nigel bir süre düşündü. Dosyayı dolaşım dışında tutmanın en güvenli yollarından biri, onu arşivden kendi adamlarına çektirmek, onları üzerine yatırmaktı. Swanton'la öteki adamın Harcourt-Smith'in adamları olduğundan zerre kadar kuşkusu yoktu.

«Barry, Preston'un ev adresini bulmanı istiyorum. Sonra saat beşte benimle buluş.»

General Parpov o gün öğledensonra Yasyanevo'daki masası başında oturuyor, tutulan boynunu ovuyordu. Geceyi iyi geçirmemişti. Uzun süre uyanık yatmış, yanında Ludmilla uyurken

o tavanlara bakmıştı. Şafak sökerken bir karara varmış, sonra iş saatlerinden zaman çalıp düşündükçe de bu kararını değiştirmemişti.

Bu esrarengiz operasyonun gerisinde Genel Sekreter vardı. Ingilizceyi okur anlarmış gibi görünmeye çalışsa da, İngiltere konusunda en ufak bilgisi yoktu. Bilen birine dayanıyor olmak zorundaydı. Çok kişi vardı öyle... Dışişlerinde, Merkez Komitesinin Uluslararası Servisinde, KGB'de. Ama KGB'den uzak kalmak istediğine göre, belki ötekilerden de uzak kalmak istiyor olabilirdi.

Demek özel bir danışmanı vardı bu konuda. Düşündükçe. nefret ettiği bir ad daha sık gelmeye başladı aklına. Yıllar önce servisin genç elemanlarından biriyken Philby'ye hayranlık duyardı. Hepsi duyarlardı. Ama aradan geçen yıllarda kendisi yükselirken Philby durmadan alçalmıştı. Adamın kendini içki şişesinde kaybetme çabaları giderek dikkat çekecek düzeye geliyordu. Aslında Philby, KGB'nin kendisine gösterdikleri dışında, İngiltere'yle ilgili gizli bir evrak görmeyeli pek uzun yıllar geçmişti. 1951'den bu yana öyle şey görmemiş denilebilirdi. Ingiltere'den 1955'de ayrılıp Beyrut'a gelmiş, 1969'daki son kaçışına kadar bir daha Batıya dönmemişti. Yirmi dört yıl. Karpov bugün artık kendisinin İngiltere'yi Philby'den çok daha iyi tanır durumda olduğundan emindi.

Dahası da vardı. Kendisi KGB'deyken Genel Sekreter bir ara Philby'den pek etkilenmişti. O eski moda kibar davranışları, zevkleri, İngiliz centilmenlerine özgü yapmacılığı, modern dünyayı, pop müziğini, motosikletleri, blucinleri sevmeyişi... bunlar hep Genel Sekreterin özel zevklerine uyuyordu. Genel Sekreterin nice kez Birinci Başmüdürlükten gelen öneriler üzerinde Philby'ye de özel olarak danıştığını iyi biliyordu Karpov. Neden şimdi de öyle yapmasındı?

Ayrıca bir ilginç nokta daha vardı. Karpov'un kataloğundaydı o da. Bir ara bir ipucu sızmıştı. Philby her nasılsa ağzından bir şey kaçırmıştı. Yurduna dönmek istiyordu. İşte Karpov başka hiçbir neden olmasa bile, sırf bu yüzden güvenmiyordu ona. O karışık dolu, gülümseyen yüzü gözünün önünde canlandırdı. Kryuçkov'un yemeğinde. Yılbaşından hemen önce. Ne

demişti İngiltere konusunda Philby o sıra? Oradaki siyasal istikrarın Moskova'da, Parpov'un servisinde, fazla abartıldığı konusunda bir şeylerdi galiba.

Bunlar kopuk kopuk parçalardı. Ama yavaş yavaş birbirine uymaya başlıyordu. Bay Harold Adrian Russell Philby'yi bir incelemeye karar verdi. Ama kendi düzeyinde birinin hareketlerinin dikkat çekeceğinin de farkındaydı. Kayıt servisinden resmi olarak bilgi çekemezdi. Telefonlar, memorandumlar da tehlikeliydi. Gayri resmi olmak zorundaydı bu iş. Kişisel olmalı, en önemlisi de, sözlü olmalıydı. Genel Sekreter insanın kendine düşman etmek istemeyeceği kadar tehlikeli biriydi..

John Preston kendi sokağına sapmıştı. Evine yüz metre kala arkasından seslenildiğini duydu. Dönüp baktığında Barry Banks'in karşı kaldırımdan bu kaldırıma geçmekte olduğunu gördü.

«Merhaba, Barry, dünya ne küçük, değil mi? Ne arıyorsun buralarda?»

K7'nin adamının kuzeyde, Highgate dolaylarında oturduğunu biliyordu. Belki de yakındaki Albert Hall'a bir konsere gidiyordu.

«Aslında seni bekliyordum,» ddi Banks dostça sırıtarak «Bak, bir iş arkadaşım seninle konuşmak istiyor. Sence bir sakıncası var mı?»

Preston ilgilenmiş ama kuşkulanmamıştı. Banks'in Altı'da çalıştığını biliyordu. Orada kim görmek isterdi onu? Banks'le birlikte karşıya geçip bir yüz metre kadar geriye doğru yürüdü. Banks parketmiş duran Ford Granada'nın yanına varınca kapıyı açtı, Preston'e içeriye bakması için işaret etti. Preston baktı.

«İyi akşamlar, John. Bir iki kelime konuşabilir miyiz?»

Preston şaşkınlıklar içinde, gri paltolu adamın yanına bindi. Banks kapıyı kapadı, kaldırımın üzerinde uzaklaştı.

«Bak, bu buluşma biraz garip, biliyorum. Ama oldu artık Suyu dalgalandırmak istemeyiz, değil mi? Güney Afrika'da bizim için yaptıklarından ötürü sana doğru dürüst teşekkür et-

me fırsatı bulamamıştım. Birinci sınıf bir işti. Henry Pienaar çok etkilenmiş. Ben de öyle.»

«Sağolun, Sir Nigel.» Bu ihtiyar tilki acaba aslında neyin peşindeydi? Sırf teşekkür için olamazdı bu buluşma. Ama adam derin düşüncelere dalmış gibiydi.

«Bir başka konu daha var tabii,» dedi sonunda. Sanki yüksek sesle düşünüyormuş gibiydi. «Genç Barry'nin bana söylediğine göre, geçen yıl Noel sıralarında, bu ülkedeki aşırı solla ilgili çok ilginç bir rapor sunmuşsun. Raporun bizim tarafta dolaşmadı ne yazık ki...»

«'İşlem yapılmayacak' diye ayrıldı,» dedi Preston hemen

«Evet, evet, Barry söylemişti. Yazık gerçekten. Bir göz atmak isterdim. Senin bir kopya bulabilme olanağın yok mu?»

«Kayıt servisinde,» dedi Preston şaşırarak. «Belki işlem görmüyor, ama dosyası orada. Barry alıp kuryeyle size yollayabilir.»

«Ama yapamıyor,» dedi Sir Nigel. «Çünkü dosya başkası tarafından alınmış. Swanton almış. Ve daha işi bitmemiş. Vermiyor.»

«Ama o Finansman'da çalışıyor,» diye itiraz etti Preston.

Sir Nigel üzgün üzgün, «Evet,» diye mırıldandı. «Daha önce de dosya Idari Bölümde çalışan birine gitmiş. Sanki raporu gözden saklamaya çalışıyorlarmış gibi bir duygu geliyor insana.»

Preston büyük bir şaşkınlık içinde kalakalmıştı. Ön camdan Banks'in sokağın ilersinde gezindiğini görüyordu.

«Bir kopya daha var,» dedi. «Benim özel kasamda.»

Banks arabayı kullandı. Akşam trafiğinde Kensington'dan Gordon Sokağına âdeta emekleye emekleye gittiler. Bir saat sonra Preston, Granada'nın penceresinden içeriye doğru uzandı, kendi kopyasını Sir Nigel'e verdi.

13

General Yevgeni Karpov, Prospekt Mira blokunun üçüncü katına doğru son basamakları çıkıp zili çaldı. Birkaç saniye sonra kapı açıldı. Philby'nin karısıydı açan. Karpov içerden çaylarını içmekte olan çocukların seslerini duyuyordu. Akşam altıda gelmeyi seçmişti. Çocuklar okuldan dönmüş olur, diye düşünüyordu.

«Merhaba, Erita.»

Kadın başını meydan okur gibi hafifçe yana eğdi. Çok sadık bir kadındı. Belki de Karpov'un kocasına pek bayılmadığını biliyordu.

«Yoldaş General.»

«Philby evde mi?»

«Hayır, değil.»

Karpov şaşırmış gibi yaptı.

«Ah, onu yakalarım diye umuyordu. Ne zaman döner, biliyor musun?»

«Hayır. Döndüğü zaman dönecek.»

«Onunla nerede temas edebilirim acaba, bir fikrin var mı?»

«Yok.»

Karpov kaşlarını çattı. Philby bir şey söylemişti o Kryuçkov yemeğinde... «Krizden bu yana araba kullanamıyorum,» demişti. Ama Karpov bodrum garajına bakmıştı yukarıya çıkmadan Philby'lerin Volga arabası orada yoktu.

«Bugünlerde şoförlüğünü sen yapıyorsun sanıyordum, Erita.»

Kadının yüzünde yarım bir gülüş belirdi. Bu yüz kocası tarafından terkedilmiş bir kadının yüzü değildi. Daha çok, kocası terfi etmiş bir kadının yüzüydü.

«Artık öyle değil. Bir şoförü var.»

«Ya, buna memnun oldum. Eh, onu bulamadığıma üzül-

düm. Döndüğünde görüşmeye çalışırım.»

Merdivenlerden inerken derin düşünceler içindeydi. Emekli albaylara özel şoför verilmesi âdetten değildi. Ukrayna Otelindeki dairesine döndüğünde, KGB oto garajına telefon açtı, başgörevliyle görüşmekte direndi. Kendini tanıttığında tabii ona saygılı davranıldı. O da neşeli bir sesle konuştu.

«Durup dururken etrafa karanfil buketleri dağıtanlardan değilim, ama iyi bir iş yapıldığında da dağıtmaya taraftarım.» dedi.

«Sağolun, Yoldaş General.»

«Dostum Yoldaş Albay Philby'nin şoförlüğünü yapan o arkadaş. Philby onu çok övdü. Çok iyi bir şoför, diyor. Benim adamım hasta falan olursa onu kendime çağıracağım.»

«Tekrar teşekkürler, Yoldaş General. Şoför Gregoriev'e ben kendim söylerim.»

Karpov telefonu kapattı. Şoför Gregoriev. Adını hiç duymadım, diye düşündü. Adamla gizlice biraz konuşmak işe yarayabilirdi.

Ertesi sabah, yani 8 Nisanda, **Akademik Komarov** nehir boyundan yukarı, Glasgow'a doğru ağır ağır ilerlemekteydi Greenock'da kısa süre durdu, kılavuzu ve iki gümrük görevlisini aldı.

Kaptanın kamarasında her zamanki içkiler içildi, geminin Leningrad'dan yola çıktığı, Weir'den Cathcart Limited'e ait ağır pompa yedek parçalarını da kargo olarak aldığı saptandı. Gümrük görevlileri tayfa listesini kontrol ettiler ama isimleri ezberlemediler. Güverte tayfası Konstantin Semyonov'un da o listede olduğu daha sonra anlaşılacaktı.

Normal uygulamaya göre, Sovyet Illegalleri gemiyle ülkeye girerken tayfa listesinde adları bulunmazdı. Onlar geminin orasına burasına ustaca saklanmış ufacık bölmelere, dolaplara, aralıklara çömelmiş, saklanmış olurlardı. Öyle de iyi saklanırlardı ki, en dikkatli arama ekipleri bile asla bulamazdı onları. Sonra adam operasyonun gecikmesi ya da başka rastlantılar nedeniyle aynı gemiyle dönemezse, tayfa listesinde tutarsızlık

çıkmazdı ortaya. Ama bu seferki acele bir operasyondu. Bu kez vakit kalmamıştı gemide yapısal değişiklikleri gerçekleştirmeye.

Ek tayfa Moskova'dan geliyordu. Gemi Leningrad'dan kalkmadan birkaç saat önce binmişti. Kaptanla gemi siyasal subayının onu tayfa listesine eklemekten başka çaresi yoktu. Gemi adamı karnesi düzenliydi. Geri de dönecekti aynı gemiyle Öyle diyordu.

Adam kendine bir kamara almış, yani orayı zaptetmiş, yol boyu oradan hiç çıkmamıştı hemen hemen. Odanın asıl sahibi olan iki güverte tayfası uyku tulumunda, oturma odasında uyumaktan bıkıp usandılar. İskoç kılavuz gemiye binmeden o tulumlar ortadan kaldırıldı. Kurye İki, kamarasında geceyi beklerken, belli nedenlerle pek gergindi.

O sıra Moskova'da vakit öğlen olmuştu çoktan. Karpov KGB garajına tekrar telefon açtı. Nöbette yeni bir başgörevli vardı. Bunu biliyordu zaten Karpov.

«Şoförüm grip olacak gibi,» dedi. «Bugün akşamı edecek ama yarın ona izin veriyorum.»

«Yerine birini yollarım, Yoldaş General.»

«Şoför Gregoriev'i tercih ederim. Boş mu o? Hakkında iyi şeyler duydum.»

Kâğıt hışırtıları duyuldu. Memur dosyalara bakıyordu.

«Evet, boş. Bir işi vardı, ama şimdi buraya dönmüş durumda.»

«Güzel. Yarın sabah sekizde benim Moskova'daki evime gelsin. Anahtarlar bende, Chaika da bodrumdaki garajda olacak.»

Telefonu kapatırken, iş giderek garipleşiyor, diye düşündü. Gregoriev bir süre Philby'ye şoförlük yapma emrini almıştı. Neden? Adam çok yere gidecek diye mi? Erita'nın başaramayacağı kadar çok iş olacak diye mi? Yoksa Erita nereye gittiğini bilmesin diye mi? Ve şimdi de şoför tekrar garaja dönmüştü. Yani? Belki Philby artık başka bir yerdeydi ve şoföre ihtiyacı yok-

tu. En azından, bulaştığı operasyonun sonuna kadar.

O akşam Karpov, minnet duguları içindeki şoförüne, ertesi gün izinli sayılacağını isterse ailesini gezmeye götürebileceğini söylüyordu.

Aynı Çarşamba günü Sir Nigel Irvine, Oxford'da bir dostuyla akşam yemeği yemekteydi.

Oxford'un Saint Antony Kolejinin en tatlı yanlarından biri, genel kamuoyunun bakış açısından böyle bir yerin hiç varolmayışıydı.

Ama aslında vardı. Yalnız o kadar ufacık ve gizli saklıydı ki, Ingiltere üniversitelerini gezmeye kalkan biri gözünü kırpana kadar kaçırırdı orayı. Binası küçük, zarif, gözden uzaktı. Orada ders verilmezdi. Öğrenci eğitilmezdi. Öğrencisi olmadığından, mezunu da yoktu. Diploma dağıtmazdı. Birkaç profesörüyle öğretim görevlisi vardı. Bazen orada yemek yerler, kentin orasında burasındaki pansiyonlarda kalırlar, bazıları da başka yerlerde yaşadıkları halde buraya ziyarete gelirlerdi. Ara sıra öğretim kadrosuna konferans vermek üzere yabancıları davet ederdi bu kolej. Böyle bir davet büyük onurdu. Profesörler ve öğretim görevlileri bazen İngiltere'nin büyük ve yüksek yetkililerine raporlar verirler, bu raporlar çok ciddiye alınırdı. Kolejin fonları da özel kaynaklardan geliyordu.

Aslında burası entelektüellerin toplandığı bir yerdi. Ziyaretçilerin çoğu, akademik sayılmayacak yoğun tecrübelere sahip kimseler olurdu. Bir tek konuyu incelerlerdi hep: Güncel olaylar.

Sir Nigel orada, kendisini davet eden kimseyle, yani Profesör Jeremy Sweeting'le bir masadaydı. Nefis yemekler bitince profesör onu kendi «dairesine» götürdü. Oxford'un kenarında sevimli bir ev. Orada kahve ve konyak içeceklerdi.

Şöminenin karşısına oturup içkilerini yudumlarken Profesör Sweeting, «Evet, Nigel,» dedi. «Sana nasıl bir yardımda bulunabilirim?»

«Sen acaba... Jeremy... hiç İngiliz Devrim Bildirisi diye bir şey duydun mu?»

Profesör Sweeting'in kadehi ağzına doğru giderken yarı yolda durdu. Adam uzun süre elindeki kadehe baktı.

«Biliyor musun, Nigel?» dedi sonunda. «Kafana koydun mu insanın gecesini tam anlamıyla berbat etmesini iyi biliyorsun. Nereden duydun bunu?»

Sir Nigel Irvine cevap olarak Preston'un raporunu uzattı. Profesör Sweeting onu dikkatle, baştan sona okudu. Bu iş bir saat sürdü. Profesörün John Preston gibi eylem adamı olmadığını biliyordu Irvine. Uygulamaya çıkmazdı asla. Ama Marx teorisi ve uygulamaları, diyalektik materyalizm, Lenin'in öğretileri ve teorinin kuvvet kazanmak amacıyla kullanılması konularında derin ansiklopedik bilgileri vardı. Hayattaki baş uğraşı, okumak, incelemek çözümleme ve bileşim yapmaktı.

Sweeting raporu geri uzatırken, «Dikkate değer,» dedi. «Değişik bir yaklaşım, farklı bir tutum elbette. Ayrıca değişik bir metodoloji. Ama aynı sonuçlara varmışız.»

«Hangi sonuçlara vardığını bana söylemek ister misin?» diye sordu Sir Nigel yumuşacık bir sesle.

«Yalnızca bir kuram tabii,» diye özür diledi Profesör Sweeting. «Rüzgâra bırakılmış bin tane saman çöpü, sonunda ya bir yığın saman oluşturur ya da oluşturmaz. Ne olursa olsun, ben tâ 1983 Haziranından beri bu konunun üzerindeyim ve...»

İki saat susmadan konuştu. Sir Nigel gece yarısından sonra oradan çıkıp arabasıyla Londra yoluna koyulduğunda pek düşünceliydi.

Akademik Komarov, Glasgow'un orta yerinde, Finnieston rıhtımına bağlanmış, sabah olunca rıhtımdaki dev vincin pompa aksamını boşaltması için hazırlanmıştı. Orada gümrük ve göçmenlik kontrolü yoktu. Yabancı denizciler rahatça gemiden inip yürüyüveriyorlardı kente.

Gece yarısı, Profesör Sweeting konuşmasının ortalarındayken, güverte tayfası Semyonov geminin merdiveninden indi, rıhtım boyunda yüz metre kadar yürüdü, kapısında sarhoşların gürültü ettiği Betty's Bar'ın uzağından geçip Finnieston Sokağına saptı.

Dikkati çekmiyordu. Fitilli kadife pantolon, balıkçı yaka kazak ve anorak giymişti. Kolunun altına bir torba sıkıştırmıştı. Ağzındaki ip iyice çekiliydi torbanın. Clydeside otoyolunun altından geçti. Argyle Sokağına vardı, sola döndü, Patrick Kavşağına kadar yürüdü. Harita falan çıkarıp baktığı yoktu, ama dosdoğru Kyndland'e yollandı. Bir mil kadar ilerde bir anayola daha geldi. Burası Büyük Batı Yolu'ydu. Yolları günlerce öncesinden ezberlemişti.

Orada saatine baktı. Daha yarım saati vardı. Oysa randevu yerine on dakikada varacaktı. Sola döndü, Pond Oteline doğru ilerledi. Otel yat havuzunun kenarında, BP servis istasyonunun yüz metre ilerisindeydi. Işıkları görünüyordu. Onları gördüğünde, Büyük Batı Yoluyla Hughenden Yolunun köşesindeki otobüs durağına varmak üzereydi. Adamlar otobüs durağının saçağı altındaydılar. Saat gecenin bir buçuğuydu ve adamlar da beş kişiydi.

İngiltere'nin bazı yerlerinde kabadayı ta da bıçkın denirdi bunlara. Ya da Punk. Ama Glasgow'da adları Ned'ler oluyordu. Karşı kaldırıma geçmeyi düşündü, ama çok geç kalmıştı artık. Bir tanesi ona seslendi, sonra hepsi durağın altından çıktılar. Semyonov biraz İngilizce biliyordu, ama adamların sarhoşluktan heceleri birbirine dolaşan Glasgow aksanı işi bozdu. Adamlar kaldırımı doldurmuşlardı. Geçmek için asfalta indi. İçlerinden biri kolunu yakalayıp ona bağırdı. Adamın dediği aslında, «Ne va'lan torbanda?» diye bir sözdü.

Ama o anlayamadı. Kafasını iki yana sallayıp oradan geçmeye çalıştı. Birden üzerine çullandılar, Semyonov yumruklar seli altında yere yıkıldı. Çamurlara düşünce de tekme faslı başladı. Ellerin uzanıp torbayı yırtarcasına çekip almakta olduklarını hissetti. İki eliyle onu karnına yaslamaya çalıştı, yuvarlandı, tekmeler kafasına ve böbreklerine indi.

Devonshire Terrace tam o köşeye bakıyordu. Sağlam yapılmış, dörder katlı, orta sınıf insanların oturduğu apartmanlardı. Birinin en üst katında oturan yapayalnız, dul, yaşlı, artritli Bayan Sylvester o gece uyuyamamıştı. Sokaktan gelen çığlıkları duydu, yatağından topallayarak kalkıp pencereye gitti. Gördüğü manzara, tekrar topallayarak telefona doğru yürü-

mesine neden oldu. Hemen 999 numarayı çevirdi ve polisi istedi. Santrala, arabayı hangi köşeye yollayacaklarını söyledi, ama tam onlar kendi adını ve adresini soracakları sırada telefonu kapattı. Saygın insanlar böyle şeylere bulaşmak istemezlerdi ve Devonshire Terrace sakinleri de pek saygındı.

Polis memuru Alistair Craig'le arkadaşı Hugh McBain, Büyük Batı Yolunun bir mil kadar ilerisinde devriye gezmekteyken telsizden mesajı duydular. Trafik diye bir şey yoktu ortalıkta. Doksan saniyede otobüs durağına vardılar. Ned'ler onların yaklaştığını, arabanın tepesindeki dönen ışıktan ve siren sesinden anladılar, torbayı çekmekten vazgeçtiler, Hughenden Yolunu Büyük Batıdan ayıran çimenlerin üzerinden kaçmaya başladılar. Araba onları çimende izleyemezdi. Craig devriye arabasından aşağıya atlarken, onlar görünmez olmuş gölgelerdi artık. Peşlerine düşmenin anlamı yoktu. Hem zaten önemli olan da yerdeki adamdı. Saldırıya uğrayan oydu ne de olsa.

Craig adamın üzerine doğru eğildi. Adam embriyo gibi kıvrılmış durumda ve baygındı.

«Cankurtaran, Hughie,» diye seslendi McBain'e. Şoför telsizi açmıştı bile. Altı dakika sonra cankurtaran oradaydı. Bu arada iki polis yönetmeliğe uyarak yerdeki adama hiç dokunmadılar, yalnızca üzerine bir battaniye örttüler.

Cankurtarandan inen görevliler baygın adamı sedyeye alıp arabanın arkasına koydular. Battaniyeyi çevresine sıkıştırmaya çalışırlarken Craig torbayı kaldırıp arabanın arka tarafına koydu.

McBain, «Sen onunla git, ben arkadan gelirim,» diye seslendi. Craig de cankurtarana bindi. Beş dakika dolmadan ilkyardım girişine varmışlardı. Cankurtaran görevlileri sedyeyi kapılardan içeri ittiler, koridorda iki köşe dönüp gideceği bölüme soktular. Hasta acil olarak getirildiğinden, bekleme salonundan geçmek zorunluğu yoktu. Orada ufak kazalar geçirmiş sarhoşların cam kesikleri falan tedavi edilirdi bu saatlerde.

Craig, McBain'in devriye arabasını parkedip kapıya, yanına gelmesini bekledi.

«Giriş formlarını sen hallet, Hughie. Ben gidip isim, adres öğrenmeye bakayım.»

McBain içini çekti. Hastane giriş formları bitmek bilmeyen bir işti. Craig torbayı yerden aldı, sedyenin gittiği koridora saptı. Koridorun başında ve sonunda, çift kanatları savrularak açılan kapılar vardı. Birinciden geçtikten sonra, iki yanda altışar tane, perdeyle ayrılmış muayene odası bulunmaktaydı. On iki odanın on biri muayene için kullanılıyor, on ikincisi başhemşirenin çalışma odası oluyordu. Kapıya en yakını da oydu. Karşı taraftaki çıkış kapısında ise tek yönlü aynalar vardı. O kapı sıra bekleyen hastaların oturtulduğu bekleme salonuna açılıyordu.

Craig, McBain'i danışma masasında, önünde bir yığın kâğıtla bırakıp aynalı kapıdan geçti, baygın adamın sedyesinin tâ öbür uca bırakılmış olduğunu gördü. Neyse, adam sağdı bari. Görevlilere adamı muayene masalarından birine almalarını söyledi. Sedye tekrar cankurtarana gidecekti. Tam başhemşirenin odasının karşısındaki odaya yatırdılar.

Genç nöbetçi doktor, Mehta adlı bir Hintliydi. Baygın adamı yarı beline kadar soydurdu. Pantolon tarafında kan falan görmemişti. Uzunca bir muayene yaptı, sonra da röntgen çekilmesini istedi. Odadan çıkıp bir araba kazası kurbanını muayene etmeye gitti.

Hemşire röntgene telefon açtı, aygıtın meşgul olduğunu öğrendi. Boşalınca haber vereceklerdi. Bir çay içmek üzere çaydanlığını ateşe koydu. Polis memuru Craig isimsiz yaralının hâlâ baygın olduğunu ilerden gördü, yaklaşıp adamın anorağını eline aldı, hemşirenin odasına girip anorakla torbayı kadının masasına koydu.

«Ondan bir fincan daha çıkar mı?» diye sordu hemşireye şakacı bir sesle. Büyük kent pisliğini temizlemekle görevli olup da geç saatlerde işleri nedeniyle biraraya gelen insanlar, hep samimi davranırlardı birbirlerine.

«Çıkabilir,» dedi kadın. «Ama sana neden vereyim, orasını anlayamadım.»

Craig sırıttı. Anorağın göğüs ceplerini yokladı, bir gemici karnesi çıkardı. Karnede şu anda muayene masasında ya-

tan adamın resmi vardı. Yazılar iki dildeydi. Rusça ve Fransızca. Craig ikisini de anlamıyordu. Slav alfabesini okuyamazdı. Ama isim. Latin harfleriyle de yazılmıştı Fransızca bölümüne.

İki fincan çayı hazırlamakta olan hemşire «Kimmiş?» diye sordu.

«Gemici galiba. Üstelik de Rus gemicisi,» dedi Craig afallamış gibi. Ned'ler tarafından hırpalanan bir Glasgow'lu olursa durum başkaydı ama yabancı olursa, hele de Rus olursa, işler sarpa sarabilirdi. Craig adamın hangi gemiden inmiş olabileceğini anlamak amacıyla torbayı boşalttı.

Yün örgü, kalın bir kazak çıktı. Silindir biçiminde, kapağı vidalanarak kapanan teneke bir kutunun çevresine sarılmıştı. Tütün kutusuydu kutu. Ama içinde tütün yoktu. Pamuk yünü vardı. Arasından iki alüminyum diskle, aralarında beş santim çapında mat gri başka bir madenî disk çıktı. Craig üç diske fazla ilgi göstermeksizin baktı, tekrar pamuk yününün arasına sardı, teneke kutuyu sokup kapattı, masanın üzerine, ödeme karnesinin yanına bıraktı. Farkında olmadığı bir şey vardı. Koridorun karşı tarafında, baygın adam kendine gelmiş, perdelerin arasından ona bakıyordu. Polisin bildiği bir şey de vardı. Elinde yaralı bir Rus bulunduğunu hemen merkeze bildirmesi gerekiyordu.

«Telefonu kullanabilir miyim, şekerim?» diye sordu hemşireye. Bir yandan elini uzatıyordu kulaklığa.

«Şekerim deme bana,» diye çıkıştı hemşire. Yirmi dört yaşındaki Craig'den epey büyüktü. «Polisler de gittikçe daha genç oluyor.»

Polis memuru Craig telefonu çevirmeye başladı. O sıra Konstantin Semyonov'un kafasından neler geçtiği bilinemezdi. Başı sersem gibi, aklı karışıktı. Kafasına yediği tekmelerden beyin sarsıntısı geçiriyor olabilirdi. Yattığı yerden, koridorun karşı tarafında kendisine arkasını dönmüş duran İngiliz polisinin siyah ceketli sırtını görüyordu. Adamın önündeki masada kendi karnesi ve taşıması istenen kutu duruyordu. İngiltere'ye getirip buradaki ajana yat havuzunda vermesi gereken kutu. Polis az önce kutunun içindekilere bakmıştı. Oy-

sa kendisi asla cesaret edememişti o kutuyu açmaya. Adam şimdi de telefon ediyordu. Gemicinin kafasından, hücrede sonsuz yıllar tüketmek gibi durumlar geçmekteydi...

Polis memuru Craig'in ilk bildiği, birisinin kendisini yana doğru dirseklediği oldu. Birden boş bulunmuştu. Çıplak bir kol onun yanı başından uzandı, teneke kutuyu kaptı. Polis hızlı tepki gösterdi. Telefonu elinden attığı gibi, çıplak kola sarıldı.

«Hey ne oluyor...?» diye haykırdı, sonra zavallı hastanın hayal görmekte olduğunu düşünüp onu yakaladı, sımsıkı tuttu Teneke kutu Rusun elinden fırlayıp yere yuvarlandı. Semyonov bir an İskoçyalı polise baktı, sonra paniğe kapılarak kaçtı. Craig bir yandan, «Hey buraya gel,» diye bağırarak son hızla koridor boyunca onun peşinden koştu.

Shortie Patterson ayyaştı. Şarap tadıcısı olarak çalışırken, işi sonunda onu işsiz ve iş bulamaz biri haline getirmişti. Sıradan bir alkolik değildi. İçki içmeyi bir sanat düzeyine yükseltmişti. Bir gün önce işsizlik ödeneğini alınca hemen en yakın meyhaneye gitmiş, gece yarısı olduğunda eli ayağı tutmaz olmuştu. Az sonra bir elektrik direğinden para istemiş, vermeyince, ona vurmaya kalkmıştı.

Kırık elinin röntgeni çekilmiş, koridordan muayene odasına yürüyordu ki, bitişik odadan çıplak bir bedenle kanlı bir surat fırladı. Peşinde de bir polis vardı. Shortie zor durumdakilere yardım etmesi gerektiğini bilirdi. Polislerden de hoşlanmazdı. Durmadan onu rahat çamurların içinden çıkarır, birilerine teslim ederler, o insanlar da ona banyo yaptırırlardı. Kaçanın yanından geçmesine izin verdi, hemen sonra ayağını öne doğru uzattı.

«Seni budala serseri,» diye haykırdı Craig yere yuvarlanırken. O doğruluncaya kadar Rus on metre ileriye geçmişti.

Semyonov aynalı kapılardan geçip bekleme salonuna daldı, solundaki çıkış kapısını gözden kaçırdı, sağdaki geniş kapıya koştu. O kapı kendisini otuz saniye önce sedyeyle getirildiği ilk koridora soktu. Bir daha sağa döndü. Karşıdan bir sedye kendisine doğru yaklaşıyordu. Yanında iki doktor ve plazma şişelerini taşıyan iki de hemşire vardı. Sedyedeki, Dok-

tor Mehta'nın araba kazası kurbanıydı. Sedye yolu tıkıyordu. Arkadan koşan çizme sesleri yaklaşmaktaydı.

Soldaki asansör kapılarından biri kapanmak üzereyken, kendini oraya attı. Kapı arkasından otomatik olarak kapandı. Polisin kapıyı yumrukladığını duydu. Asansör çıkmaya başladı. Semyonov arkasına yaslanıp gözlerini yumdu.

Polis memuru Craig kendini merdivenlere attı, son hızla yukarı koştu. Her katta asansörlerin tepesindeki ışıkları kontrol ediyordu. Asansör hâlâ çıkmaktaydı. Onuncu ve sonuncu katta kan ter içindeydi polis. Öfkeliydi. Soluk soluğaydı.

Semyonov onuncu katta inmişti. Önündeki tek kapıya baktı ama orası hasta koğuşlarına gidiyordu. Başını çevirince ikinci kapıyı gördü. Açıktı. Merdivenlere gidiyordu. Yukarı fırladı ve kendini yeni bir koridorda buldu. Burada yalnızca duşlar, bir kiler, bir de araç gereç odası vardı... ve karşıda da bir kapı. Ilık gecede açık duruyordu o kapı. Çıkınca kendini binanın yassı çatısında buldu.

Polis memuru Craig geride kalmıştı, ama sonunda o da çıktı son kapıdan. Polis de kendini açık havada buldu. Gözlerini karanlığa alıştırırken kuzeye bakan parmaklıkta bir adam gördü. Kaygıları birden diner gibi oldu. Ben de ayılıp kendimi Moskova'da bir hastanede bulsam, ben de paniğe kapılırdım, diye düşündü. Adama doğru yürümeye başladı. Ellerini, boş olduğunu göstermek için ileriye doğru uzatmıştı.

«Haydi Jimmy ya da Ivan, her neyse adın. Bir şey yok. Kafana darbe yedin, o kadar. Gel benimle aşağıya.»

Gözleri iyice alışmıştı karanlığa. Aşağıdan gelen kent ışıklarında Rusun yüzünü rahatlıkla görebiliyordu. Adam kendisine, araları altı metre kalıncaya kadar öylece baktı, sonra dönüp aşağıya baktı, derin bir soluk aldı, gözlerini yumdu ve atladı.

Polis memuru Craig birkaç saniye gördüklerine inanamadı. Otuz metre aşağıda vücudun yere çarpma sesini duyduğu halde.

«Ulu Tanrım!» diye soludu. «Başım dertte.»

Titreyen elleriyle telsizini çıkardı, merkezi aradı.

BP servis istasyonundan yüz metre, otobüs durağından yarım mil ilerde yat havuzu vardı. Pond Otelinin bitişindeydi. Kaldırımdan taş merdivenlerle havuzun çevresindeki yola iniliyordu. Orada birkaç tahta sıra vardı.

Siyah deri giysiler giymiş motosikletli sessizce saatine baktı. Üç. Randevu ikideydi. Ancak bir saatlik geçikmeye izin veriliyordu. Bir de ikinci, yedek randevu vardı. Başka yerde yirmi dört saat sonra. Oraya da gidecekti. Kurye gelmezse yine telsiz çekmesi gerekiyordu. Kalkıp uzaklaştı.

Polis memuru Hugh McBain, kovalamacanın bekleme salonundan geçtiği sırada, danışma masasında değildi. Saldırı zamanını kesin olarak saptamak üzere arabasına yürümüştü. Az sonra arkadaşının bekleme salonuna kül gibi bir suratla girdiğini gördü.

«Alistair, isimle adresi bulamadın mı hâlâ?» diye sordu.

«Adam bir... Rus gemi adamıydı,» dedi Craig.

«Tanrım, tek eksiğimiz buydu. Nasıl yazılıyor adı?»

«Hughie, adam demin... kendini damdan aşağı attı.»

McBain kalemini elinden bırakıp inanmaz bakışlarla arkadaşına baktı. Derken eğitimi sayesinde kendini toparladı. Her polis bilirdi ki, işler ters gitti mi insan kendini korumalıydı önce. Normal işlemleri uygulamalıydı. Kovboy taktikleri, kurnaz inisyatifler yasaktı.

«Merkezi aradın mı?» diye sordu.

«Aradım. Birisi yola çıktı, geliyor.»

«Doktoru bulalım,» dedi McBain.

Yorgunluktan bitkin durumdaki Doktor Mehta'yı buldular. Adam onlarla birlikte otoparka çıktı. Parçalanmış, saçılmış cesedin başında iki dakikadan fazla vakit geçirmedi. Öldüğünü saptadı, artık ilgilenmediğinden, kendi görevlerine döndü. Hademeler battaniye getirip cesedi örttüler, otuz dakika sonra da bir cankurtaran onu Jocelyn Alanındaki morga götürdü. Orada başka eller, giysilerin geri kalanını çıkaracaktı. Pabuçları, çorapları, pantolonu, külotu, kemeri, kol saatini... hepsini naylon torbalara koyup üzerine etiket asarak kaldıracaklardı.

Hastanede yeni formlar doldurmak gerekiyordu. İlk giriş formları artık gereksiz olmakla birlikte, kanıt olarak saklanacaktı. İki polis ölen adamın eldeki eşyalarını torbalara koyup etiketlediler. Listede şunlar vardı : Anorak 1, balıkçı yaka kazak 1, kanava torba 1, kalın yün kazak (rulo halinde) 1, yuvarlak tütün kutusu 1.

Daha işleri bitmeden, Craig'in ilk mesajından on beş dakika kadar sonra bir müfettişle bir çavuş merkezden çıkageldiler. İkisi de üniformalıydı. Boş bir oda istediler. Onlara boş yönetici odalarından biri ödünç verildi. İki polisten bilgi almaya başladılar. On dakika sonra müfettiş, çavuşu arabaya, başkomiseri aramaya yolladı. 9 Nisan Perşembe günü saat gecenin dördüydü. Ama Moskova'da saat sekiz olmuştu.

General Yevgeni Karpov, Güney Moskova'nın trafiğinden sıyrılmalarını bekledi. Yasyanevo yoluna koyulduklarında şoför Gregoriev'le konuşmaya başladı. Görünüşe göre, otuz yaşındaki şoför generalin kendisini özellikle istediğini biliyor, memnun etmeye pek hevesli davranıyordu.

«Memnun musun bize şoförlük etmekten?»

«Çok memnunum, efendim.»

«Seni dolaştırıyor bu iş hiç değilse. Can sıkıcı bir masa başı işinden iyi.»

«Evet, efendim.»

«Son zamanlarda dostum Philby'nin şoförlüğünü yapmışsın diye duydum.»

Belli belirsiz bir sessizlik. Allah kahretsin, diye düşündü Karpov. Herife bundan söz etmemesini söylemiş olmalılar.

«Şey, evet, efendim.»

«Eskiden kendi kullanırdı arabayı. Kalp krizi gelene kadar.»

«Öyle söylemişti, efendim.»

Bari devam edeyim artık, diye karar verdi.

«Nerelere götürüyordun onu?»

Daha uzunca bir sesizlik. Karpov aynada adamın yüzünü görebiliyordu. Tedirgindi bu yüz. Kararsızdı.

«Moskova'nın sağına soluna, efendim.»

«Moskova'da belli yerler var mıydı, Gregoriev?»

«Hayır efendim. Dolaşıyorduk.»

«Şuraya çek, Gregoriev.»

Chaika tercihli orta şeritten çıkıp güneye giden trafiğin arasına karıştı, sonra yolun yanındaki alana girip durdu Karpov öne doğru eğildi.

«Benim kim olduğumu biliyor musun, şoför?»

«Evet, efendim.»

«KGB'deki mevkiimi?»

«Evet, korgeneralim.»

«O zaman benimle oyun oynama, delikanlı. Nerelere götürdün onu?»

Gregoriev yutkundu. Karpov adamın kendi kendiyle mücadele etmekte olduğunu görüyordu. Sorun asıl başkaydı. Kim söylemişti ona, Philby'yi nerelere götürdüğü konusunda çenesini kapalı tutmasını? Eğer Philby'nin kendisi söylediyse, Karpov'un rütbesi ondan büyüktü. Ama eğer daha yüksek biriyse... Aslında söyleyen Binbaşı Pavlov'du. Gregoriev'i fena halde de korkutmuştu. Gerçi rütbesi binbaşıydı, ama Rusların gözünde Dokuzuncu Amirliğin adamları olarak pek bilinmeseler de, Kremlin Muhafızlarının bir binbaşısı... Ama yine de. general generaldi ne de olsa.

«Çoğunlukla birtakım toplantılara götürdüm, Yoldaş General. Bazısı Moskova'nın içinde, bazı evlerde. Ama kendim hiç içeri girmediğimden, apartmanın hangi dairesine çıktığını bilmiyorum.»

«Bazıları Moskova'nın içinde... peki ötekiler?»

«Genellikle... yo, her zaman Zhukovka'daki bir daçadaydı.»

Merkez Komitesinin üyeleri, diye düşündü Karpov. Ya da Yüksek Sovyet'in.

«Kimin eviydi, biliyor musun?»

«Hayır efendim. Gerçekten bilmiyorum. Bana o yol gösterdi. Onu arabada bekliyordum.»

«Başka kim geliyordu bu toplantılara?»

«Bir seferinde iki araba aynı anda gelmişti, efendim. Öte-

kı arabadan inen adamın da aynı daçaya girdiğini gördüm.»

«Onu tanıdın mı?»

«Evet, efendim. Ben KGB garajına girmeden önce orduda şoförüm. 1985'de bir GRU albayının şoförüydüm. Afganistan'da, Kandahar'daydık. Bir seferinde bu subay, benim albayımla birlikte arka kanepeye binmişti. General Marçenko'ydu, efendim.»

Vay, vay, vaaay, diye düşündü Karpov. Eski dostum Pyotr Marçenko. Istikrarsızlık yaratma uzmanı.

«Başka kimler geliyordu?»

«Bir tek araba daha, efendim. Biz şoförler ara sıra beklerken çene çalıyorduk. Ama o şoför pek şeytan bir şeydi. Tek öğrendiğim, Fen Akademisinden birinin şoförü olduğu. İnanın, efendim, tüm bildiğim bu kadar.»

«Yola devam edelim, Gregoriev.»

Karpov arkasına yaslandı, yanından geçen ağaçlara doğru baktı. Demek dört kişiydiler. Genel Sekretere bir şey hazırlamak üzere toplanıyorlardı. Evsahibi ya Merkez Komiteden ya da Yüksek Sovyet'tendi. Öbür üçü de Phiiby, Marçenko, bir de isimsiz üniversite hocasıydı..

Yarın Cuma, diye düşündü. Hepsi işlerini mümkün olduğu kadar erken bitirmeye bakar, daçalarına kaçarlardı. Marçenko'nun villasının Peredelkino'ya yakın olduğunu biliyordu. Kendininkinden pek uzak sayılmazdı. Ayrıca Marçenko'nun zaafını da biliyordu. İçini çekti. Yanına bol brandi almalıydı giderken. Çok içmeleri gerekecekti.

Başkomiser Charlie Forbes, polis memuru Craig'le McBain'in anlattıklarını dikkatle ve sessizce dinledi, ara sıra yumuşak bir iki soru sordu. Adamların doğru konuştuğundan kuşkusu yoktu. Doğru söylemenin insanı kurtarmaya her zaman yetmediğini bilecek kadar da eski ve tecrübeli bir polisti.

Durum kötüydü. Teknik olarak o Rus polisin vesayeti altında sayılırdı. Hastanede tedavi olduğu süre içinde bile. Damın üstünde polis memuru Craig'den başka kimse yoktu. Adamı atlamaya zorlayan görünür bir neden de yoktu. Aslında ko-

miser aldırmıyordu da nedenine. O da herkes gibi, adamın yediği darbeden geçici olarak hayaller gördüğüne inanmaktaydı. Tüm dikkati, polis açısından işi temizlemeye dönüktü.

Gemiye gitmek, kaptanla konuşmak gerekiyordu. Cesedin resmen teşhisi vardı. Sovyet Konsolosuna haber verilmeliydi. Basına da tabii. O lanet olası basına. Aralarından bazıları polisin katı davranışı teranesini tutturacaktı yine. Işin berbat yanı, kendisine o ima dolu soruları sorduklarında, verebileceği bir cevap da yoktu. Ne diye atmıştı kendini bu budala herif?

Saat dört buçukta artık hastanede yapılabilecek bir şey kalmamıştı. Çark sabahleyin dönmeye başlayacaktı. Herkese merkeze dönme emrini verdi.

Saat altıda iki polis memuru uzun ifadelerini vermiş bulunuyorlardı. Charles Forbes odasında, normal süreci başlatmaktaydı. Bir yandan 999'a telefon etmiş olan kadın aranıyordu. Herhalde bunun sonu boş çıkacaktı. McBain'in Polis santralı kanalıyla çağırttığı iki cankurtaran görevlisinin ifadeleri alınmıştı. Neyse, en azından, Ned'lerin adamı dövdüğü konusunda kuşkuya yer yoktu bari.

Hemşire de kendi açısından anlatmıştı olayı. Telaş içindeki Doktor Mehta da ifadesini vermiş, hastane kapısındaki danışma görevlisi, belden yukarısı çıplak bir adamın bekleme salonundan koşarak geçtiğini, peşinden de Craig'in kovalamakta olduğunu bir ara gördüğünü ifade etmişti. Bir daha ikisini de gören olmamıştı dama çıkana kadar.

Forbes limandaki tek Rus gemisinin **Akademik Komarov** olduğunu öğrendi, oraya bir polis arabası yollayıp kaptandan cesedi teşhis etmesini istedi. Sovyet Konsolosunu uykusundan uyandırdı. Adam merkeze dokuzda gelecekti. Itiraz etmeye, kıyamet koparmaya da hazır olacaktı kuşkusuz, Kendi amirine de haber vermişti başkomiser. Sonra, bürosu Iskoçya'da bulunan, görevleri arasında savcılık danışmanlığı da bulunan emniyet amirine de haber iletmişti.

Ölen adamın kişisel eşyaları torbalanmış, Patrick emniyet merkezine getirilmiş, kilit altına alınmıştı. Otopsiyi saat onda yapacağına söz vermişti adli tabip. Charlie Forbes kantine telefon açtı, açma ve kahve söyledi.

Başkomiser Forbes merkezde kâğıt işlerini yürütürken, polis Craig'le polis McBain de ifadelerini imzalayıp kantine kahvaltıya indiler. İkisi de kaygılıydı. Kaygılarını detektif çavuşlarından sivil giyinmiş birine anlattılar. Kahvaltıdan sonra evlerine gidip uyumaları için izin verildi.

Dertleşirken onların söylediği bir söz, dedektifin kantin dışındaki hole yürüyüp oradaki paralı telefonu açmasına neden oldu. Suratı köpükler içinde, traş olurken rahatsız ettiği insan, Komiser Carmichael'dı. Dikkatle dinledi, telefonu kapattı, traşını düşünceli düşünceli bitirdi. Carmichael Özel Şubede çalışıyordu.

Saat yedi buçukta Carmichael üniformalıların başkomiserini buldu. Başkomiser cesedin otopsisine gidecekti. Carmichael onunla gitmek için izin istedi. «Buyur,» dedi başkomiser. «Saat onda morgda.»

Saat sekizde aynı morgda **Akademik Komarov**'un kaptanı, yanından hiç ayırmadığı siyasi subayıyla birlikte, Semyonov'un parçalanmış yüzünün gösterildiği video ekranına bakıyordu. Başını yavaşça, evet anlamında salladı, Rusça bir şeyler mırıldandı.

«Bu o,» dedi siyasi subay. «Konsolosumuzla görüşmek istiyoruz.»

Yanlarındaki üniformalı çavuş, «Saat dokuzda Pitt Sokağında olacak,» dedi. İki Rus da sarsılmış ve sinmiş görünüyorlardı. İnsanın birlikte çalıştığı birini kaybetmesi zor herhalde, diye düşünüyordu çavuş.

Saat dokuzda Sovyet Konsolosu Pitt Sokağı merkezine alındı, Başkomiser Forbes'in odasına götürüldü. Konsolos su gibi İngilizce biliyordu. Forbes ona yer gösterdi, sonra geceki olayları anlatmaya koyuldu. Daha o sözünü bitirmeden, konsolos saldırılarına girişti.

«Bu korkunç bir haksızlık,» diye başladı. «Derhal Londra'daki Sovyet Büyükelçiliğiyle temas etmem gerek...»

Kapı vuruldu, kaptan yanında siyasi subayıyla içeriye girdi. Uniformalı çavuş da yanlarındaydı, ama bir kişi daha vardı. Girdiğinde Forbes'e başını salladı.

«Günaydın, efendim. Oturabilir miyim?»

«Buyur, Carmichael. Sanırım zor olacak bu iş.»

Ama olmadı. Siyasi subay on saniye içinde konsolosu bir kenara çekip kulağına bir şeyler fısıldadı. Konsolos izin istedi, ikisi birlikte koridora çıktılar. Üç dakika sonra geri döndüler. Konsolos resmi ve kibar davranıyordu. Büyükelçilikle ilişki kuracaktı tabii. Polisin de serserileri yakalamak için elinden geleni yapacağından emindi. Acaba ölen gemicinin cesediyle tüm kişisel eşyalarının **Akademik Komarov**'la Leningrad'a geri götürülmesi ayarlanabilir miydi? Gemi bugün kalkıyordu.

Forbes nazik, ama kararlıydı. Polisin soruşturması devam edecekti. O süre içinde ceset morgda, kişisel eşyalar da poilste. kilit altında beklemek zorundaydı. Konsolos başını salladı. O da anlardı bu işlerden. Hemen sonra çıkıp gittiler.

Saat onda Carmichael otopsi salonuna girdi. Profesör Harland ellerini yıkıyordu. Ortalıktaki konuşmalar yine o günkü havayla, golf maçlarıyla, güncel olaylarla ilgiliydi. Birkaç metre ilerdeki masanın üzerinde Semyonov'un parçalanmış vücudu yatmaktaydı.

«Bir bakabilir miyim?» diye sordu Carmichael. Polis patolog başını salladı.

Carmichael, Semyonov'un kalıntılarına on dakika baktı. Çıktığında otopsi yeni başlıyordu. Kendi bürosuna gitti, Edinburgh'a telefon açtı. Daha doğrusu, İskoç Adalet ve Sağlık Bölümünü aradı. Oraya İskoç Bürosu denirdi. Saint Andrew binasındaydı.

İskoç Bürosunun MI5'le ilişkilerinde bağlantı görevi yapan komiser yardımcısını istedi.

Öğlende Gordon'daki C.5.C'nin telefonu çaldı. Bright açtı, bir süre dinledi, sonra kulaklığı Preston'a uzattı.

«Seni arıyorlar. Başka kimseyle konuşmak istemiyorlar.»

«Kimmiş?»

«Edinburgh'dan İskoç Bürosu.»

Preston telefonu aldı.

«John Preston... Evet, iyi günler size de...»

Birkaç dakika dinledi. Kaşları çatıktı. Önündeki kâğıda Carmichael'ın adını not etti.

«Evet, oraya gelsem iyi olur bence de. Komiser Carmicha-

el'a benim üç uçağıyla gelmekte olduğumu söyler misiniz? Beni alandan alabilir mi acaba? Teşekkür ederim.»

«Glasgow mu?» diye sordu Bright. «Ne oluyormuş orada?»

«Bir Rus gemi adamı kendini bir damdan atmış. Belki aslında göründüğü gibi bir olay değildir. Ben yarın dönerim. Herhalde bir şey çıkacağı yok. Ama yine de... bürodan biraz ayrılmış olurum hiç değilse.»

14

Glasgow Havaalanı kentin sekiz mil güneybatısındaydı. Oradan kente M8 otoyolundan gidiliyordu. Preston'un uçağı saat dört buçuğu biraz geçe inmiş, elinde yalnızca küçük bir çantası olduğundan, on dakika sonra işi de bitmişti. Danışmaya yürüyüp Bay Carmichael'i sordu.

Özel Şubenin detektifi göründü, birbirine kendilerini tanıttılar. Beş dakika sonra komiserin arabasına binmiş, ortalık kararırken otoyola girmişlerdi.

«Giderken konuşalım mı?» diye öneride bulundu Preston. «Başından başlayıp bana olan biteni anlatın.»

Carmichael kısa ve özlü konuşuyordu. Kendinin de bilmediği bir sürü boşluklar vardı olayda. Ama iki polisin ifadelerini okumaya vakit bulmuştu. Özellikle polis Craig'inki ilginçti. Bu nedenle Carmichael olayın büyük bölümünü biliyordu. Preston onu sessizce, sonuna kadar dinledi.

«İskoç Bürosunu arayıp Londra'dan adam istetmek gereğini neden duydun?» diye sordu sonunda.

«Belki yanılıyor olabilirim, ama bana öyle geliyor ki, o adam normal ticari filo denizcisi olmayabilir,» dedi Carmichael.

«Devam et.»

«Craig'in bu sabah kantinde söylediği bir laftan çıkardım bunu. Kendim orada yoktum, ama o sözü bizim bir arkadaş duymuş, bana telefon etti. Craig söylemiş, McBain de onu doğrulamış. Ama ikisi de bunu ifadelerine koymamışlar. Biliyorsun, ifadelerde yalnızca gerçek veriler bulunur. Oysa bu, polislerin kendi düşüncesi. Yine de bana incelemeye değer gibi gözüktü.»

«Dinliyorum.»

«Denizciyi buldukları zaman embriyo pozunda kıvrık yatıyormuş, elleriyle karnına bastırdığı torbasını kucaklıyormuş. Craig konusurken, 'Sanki bir bebeği korumaya çalışıyordu,' demiş.»

Preston garipliği farketmişti.. Insan öldürücü tekmeler indirilmekteyse, içgüdüsel olarak top gibi yuvarlanmak doğaldı. Tıpkı Semyonov'un yaptığı gibi. Ama eller kafayı korumak için kullanılırdı. Insan neden kafasına tekme yemeyi göze alsın da, değersiz bir torbayı korumaya çalışsın?

«Ondan sonra da zaman ve yer dikkatimi çekti,» diye devam etti Carmichael. «Limandaki denizciler hep Betty's Barına ya da Stable Barına giderler. Bu adam rıhtımlardan millerce içeri yürümüş. Gittiği yönün sonunda bir şey yok. Dükkânların kapanma saatinden çok sonra. Etrafta ne bar var, ne de bir şey. Ne haltediyordu gecenin o saatinde orada?»

«İyi soru,» dedi Preston. «Başka?»

«Bu sabah onda otopsiye gittim. Ceset düşmenin etkisiyle fena paralanmıştı, ama yüzün ön tarafı fena değildi. Birkaç çürük vardı, o kadar. Ned'lerin darbeleri daha çok kafanın arkasına ve vücuduna gelmişti. Daha önce gemi adamlarının yüzlerini çok gördüm. Rüzgârdan hırpalanmış, kahverengi, kırışık dolu bir ciltleri olur. Bu adamın solgun, düzgün bir yüzü vardı. Güverte hayatına alışkın birinin yüzüne hiç benzemlyordu. Sonra elleri. Ellerinin üstleri kahverengi, ayaları da nasırlı olmalıydı. Bununkiler beyaz ve yumuşacıktı. Masa memuru eli gibi. En son olarak da dişleri. Leningrad'lı bir deniz işçisinde insan dolguların Rus usulü kara dolgu olmasını bekliyor. Bunun dolguları altındı, iki de altın kuronu vardı.»

Preston başını beğeni dolu bir ifadeyle salladı. Carmichael zekiydi. O sıra Carmichael'ın gece için Preston'a tuttuğu otelin otoparkına girdiler.

«Son bir şey daha,» dedi Carmichael. «Küçük ama belki bir anlamı vardır. Otopsiden önce Sovyet Konsolosu bizim Pitt Sokağındaki başkomiseri görmeye gelmişti. Ben de oradaydım. Adamın niyeti fırtına koparmak gibi gözüküyordu. O sırada geminin kaptanıyla siyasi subayı çıkageldiler. Subay konsolosu

koridora çekti, biraz fısıldaştılar. Konsolos geri döndüğünde sapına kadar uygar ve anlaşlı bir centilmen kesildi. Sanki siyasi subay ona ölen adamla ilgili bir şey söylemiş gibi. Büyükelçilikle konuşmadan ortalığı bulandırmak istemiyorlarmış gibi geldi bana.»

Preston, «Üniformalılardan hiçbirine benim burada olacağımı söyledin mi?» diye sordu.

«Henüz söylemedim,» diye karşılık verdi Carmichael. «Söyleyeyim mi?»

Preston başını iki yana salladı.

«Sabaha kadar bekle. O zaman karar verelim. Belki bir şey çıkmaz.»

«Başka bir istediğin?»

«İfadelerin kopyaları. Hepsinin. Tabii bulabilirsen. Bir de adamın kişisel eşyalarının listesi. Nerede eşyalar?»

«Patrick karakolunda kilitli. Kopyaları alıp az sonra buraya bırakırım.»

General Karpov, GRU'daki bir arkadaşını aradı, başka bir dostunun kendisine iki şişe Fransız konyağı getirdiği masalını uydurdu. Paris'ten. Kendisi pek içki içmezdi, ama Pyotr Marçenko'ya bir iyilik borçluydu. Haftasonunda şişeleri Marçenko'nun daçasına bırakmak istiyordu. Evde teslim edecek biri var mı, diye soruyordu. Bir de, acaba arkadaşı, Marçenko'nun Peredelkinod'aki ev numarasını biliyor muydu?' GRU'daki adam biliyordu. Numarayı Karpov'a verdi, sonra da olayı unuttu.

Sovyet seçkinlerinin bu tür daçalarında genellikle ya kadın, ya erkek bir hizmetkâr bulunur, şömineyi yanık tutar, efendinin haftasonunda geldiğinde soğuktan donmamasını sağlardı. Telefonu açan da Marçenko'nun uşağı oldu. Evet, general ertesi gün gelecekti. Yani cuma günü. Genellikle akşam altıda gelirdi. Karpov teşekkür edip telefonu kapattı. Şoförünü evine yollayıp oraya kendi başına gitmeyi, generale saat yedide sürpriz yapmayı planladı.

Preston yatağında uyanık yatıyor, düşünüyordu. Carmichael ona hastanede ve merkezde alınan ifadelerin kopyalarını getirmişti. Tüm polis tutanakları gibi kısa ve donuk yazılardı bunlar. İnsanların gözleriyle gördükleri olayı ağızdan anlatış tarzlarına hiç benzemiyordu. Veriler vardı raporlarda. Ama izlenimler yoktu.

Preston'un bilmediği bir şey vardı. Craig rapora yazmadığı, hemşire de görmediği için. Semyonov koridora kaçmadan önce tütün kutusunu kapmaya çalışmıştı. Craig raporunda yalnızca, «yaralı adam beni itti,» diyordu.

Eşyaların listesi de yardımcı olmuyordu. «Teneke tütün kutusu ve içindekiler,» denilmekteydi. Herhalde kutuda biraz tütün vardı.

Preston olasılıkları aklından geçirdi. Bir: Semyonov İngiltere'ye sokulmaya çalışan bir İllegaldi. Düşünce: Pek olası değil. Bir kere adam tayfa listesindeydi. Dönüşte gemide olmazsa kuşku çekerdi.

Pekala. Demek Semyonov, Glasgow'a gemiyle gelecek, sonra perşembe günü yine gemiyle buradan ayrılacaktı. Peki gece yarısından sonra tâ Büyük Batı Yolunun orada işi neydı? Ya mal teslim etmek ya da bir randevu. İyi. Belki de bir paket alıp Leningrad'a götürmek. Bu daha bile iyi. Ama bundan sonra varsayımların sonu geliyordu.

Eğer teslim etmeye geldiği şeyi teslim etmiş olsa, hayatı tehlikedeyken ne diye torbayı korumaya çalışsın?

Bir şey almaya geldiyse, ama henüz almadıysa, aynı düşünce yine geçerliydi. Yok, teslim almış durumdaysa, neden üzerinden ilginç bir şey çıkmamıştı?

Eğer alacağı ya da vereceği şey, kendi üzerinde saklayabileceği bir şeyse, torba neden? Mal anorağının astarı içine ya da pantolonunun içine dikili falansa, neden torbayı Ned'lere vermemişti o zaman? Adamlar torbanın peşindeydi çünkü. Verse hem dayaktan kurtulur, hem de randevusuna ya da gemisine varırdı... hangisine gidiyorsa.

Preston birkaç olasılık daha bulmaya çalıştı. Adam kurye olarak gelmişti. Halen İngiltere'de bulunan bir İllegalle yüz yüze görüşecekti. Randevuya gidiyordu. Sözlü mesaj mı vere-

cekti? Yoo. Şifreli mesaj iletmek öyle kolaydı ki! Sözlü rapor almak mı? Yine aynı ilke işlerdi. Buradaki İllegalle yer değiştirmek, onun yerine geçmek? Yoo, denizci karnesindeki resim kesinlikle Semyonov'du. Yer değişeck olsa, Moskova ona değişik resimli ikinci bir karne daha verirdi. O zaman yeni adam dönerdi ülkesine Semyonov olarak. Meğer ki, ikinci karne astar içine falan dikili olsun... neyin astarına? Anorağın mı? O halde neden torbayı korumak için dayak yiyor? Torbanın dibine mi dikiliydi yoksa? Bu daha olasıydı.

Her şey o lanet olası torbada düğümleniyordu. Gece yarısından hemen önce Carmichael'ı evinden aradı.

«Beni saat sekizde alabilir misin?» diye sordu. «Patrick'e gidip o eşyalara bir göz atmak istiyorum. Bana paravanlık eder misin?»

Cuma sabahı kahvaltıda Yevgeni Karpov, Ludmilla'ya, «Çocukları bugün öğledensonra Volga'ya bindirip daçaya götürebilir misin?» diye sordu.

«Tabii. Sen bürodan doğru oraya mı geleceksin?»

Karpov dalgın dalgın başını salladı.

«Geç geleceğim. GRU'dan birini görmem gerek.»

Ludmilla Karpova içini çekti. Karpov'un tombul piliç sekreterine Arbat bölgesinde daire tutmuş olduğunu biliyordu. Biliyordu, çünkü kadınlar konuşurdu aralarında. Böyle kapalı bir toplumda dostlarının çoğu benzer mevkide insanların karılarıydı. Karpov'un onun bildiğinin farkında olmadığını da bliyordu.

Elli yaşındaydı Ludmilla. Yirmi sekiz yıldır da evliydiler. İyi bir evlilikti. Hele de Karpov'un ne iş yaptığı düşünülürse. Kendisi de iyi bir zevce olmuştu ona. Bu tip işde çalışan insanlarla evli nice kadın gibi, uyanık beklediği gecelerin sayısını çoktan unutmuştu. Kocası o sırada büronun şifre odasında ya da yabancı ülkede taban tepiyordu. Sonra sayısız diplomatik kokteyllerin sıkıntılı tekdüzeliğine de dayanmıştı. Yabancı dil bilmediğinden, kocası konuklar arasında dolaşır, zarif, sevimli, bilgili görünürken, İngilizce, Fransızca, Almanca konuşurken, o

hep kenarda kalmıştı.

Çocuklar küçükken yalnız geçirdiği haftasonlarını da saymaktan bıkmıştı. Kocasının mevkii bu kadar yüksek değildi o zamanlar. Evleri ufacık, tıkış pıkış bir daireydi. Hizmetçileri yoktu. Karpov çıkıp işe gider ya da Berlin Duvarının dibinde nöbete dikilir, bazen de Batıdan dönecek bir kuryeyi beklerdi.

Batıda görev aldıkları zaman fırsattan yararlanıp Batıya iltica edenler oldukça, karşı casusluk örgütüne kaç kez saatler süren ifadeler vermişti Ludmilla. Adam ya da karısı laf arasında bir şey söyledi mi diye. Kaçanın karısı polis eşliğinde Aeroflot'a bindirilirken duyduğu korkuları hep hatırlardı. Belki yakından tanırdı o kadını. Ama artık sokulamazdı tabii yanına. Karpov bu durumlarda onu avutur, işin gereği bunlar, derdi.

Yıllar önceydi bunların hepsi. Şimdi artık kocası generaldi. Moskova'daki daireleri geniş ve havadardı. Daçayı kendi zevkine göre döşemişti. Çamlar, halılar, rahatlık... rustik bir yer. Iki oğulları yüz ağartacak gibiydi. Ikisi de üniversitede okuyorlardı. Artık o iğrenç elçilik lojmanları korkusu yoktu. Uç yıla kadar iyi bir maaşla emekli olacaktı kocası. Haftada bir gece kaçamak yapmak istiyorsa, bu onu diğer erkeklerden farklı kılmazdı ki! Bazıları gibi ayyaş falan olmasından ya da terfi edemeyip uyuz Asya Cumhuriyetlerinden birinde emekliliğini beklemesinden iyiydi yine de. Ama kadın ne olursa olsun, içini çekmişti elinde olmadan.

Patrick emniyet merkezi Glasgow kentinin en yüz ağartıcı binalarından biri sayılmazdı. Geceki saldırı - intihar olayı rayına oturmuştu artık. Nöbetçi çavuş yerine bir polis memuru bırakıp kalktı, Carmichael'la Preston'u arkaya, kilitli dolapların bulunduğu bölüme götürdü. Carmichael'in kartını kabul etmiş, şaşırmamıştı. Yanındaki arkadaşıyla birlikte, raporlarını hazırlamak için eşyalara da bir göz atmaları gerektiği yolundaki açıklamasını da kabul etmişti. Çünkü ölen adam yabancı bir denizciydi. Çavuş bilirdi rapor yazmanın ne demek olduğunu. Kendi ömrünün de yarısı rapor yazmakla geçiyordu. Ama onlar dolabı açıp eşyaları muayene ederken çıkmaya, onları yalnız

bırakmaya da yanaşmadı.

Preston önce işe ayakkabılardan başladı. Sahte topuk, oynayabilir taban ya da bir yerinde boşluk var mı diye aradı. Yoktu. Çorapların muayenesi daha çabuk bitti. Don da öyle. Kırık kol saatinin dibi bir olasılıktı. Ama kol saatiydi ne de olsa. Pantolonun aranması daha uzun sürdü. Tüm dikiş yerlerini, kıvrımları muayene etti. Yeni dikilmiş yer aradı. Ya da bir kalınlık bulmaya çalıştı. Kumaşın çift katı gelmiş gibi bir durum. Yoktu.

Balıkçı yakalı kazak o sıra adamın üzerinde olanıydı. Kolaydı o da. Ne dikişi vardı, ne içinde kâğıt, ne de bir kalınlık. Anorağa çok daha uzun zaman verdi ama ondan da bir şey çıkmadı. Sıra esrarengiz kanaviçe torbaya geldiğinde, Semyonov'un yanında bir şey taşıdığından ve o şeyin de torbada bulunduğundan emin gibiydi. Bir duygu.

Rulo yapılmış kazakla başladı işe. Daha çok, o olasılığı tasfiye etmiş olmak amacıyla. Kazak temizdi. Sonra torbaya geçti. Torba tabanının yalnızca çift kat kanaviçe olduğundan iyice emin olması yarım saat sürdü. Torbanın yanları tek kat çuval beziydi. Ağız kordonunun geçtiği zımba delikleri, minyatür verici falan içermiyordu. Gizli bir vericinin anteni de değillerdi.

Geriye bir tek tütün kutusu kalıyordu. Rus yapısıydı. Normal, vida kapaklı, hâlâ tütün kokan bir teneke kutu. Pamuk yünü de pamuk yünüydü. Kala kala, o üç madeni disk kalmıştı. İkisi alüminyum gibi parlak ve hafif, üçüncüsü mat ve kurşun gibi ağır. Onlara bir süre baktı, sonra masanın üzerine koydu. Carmichael ona baktı, çavuş da yere baktı.

Onu şaşırtan bu disklerin ne olduğu değil, ne olmadığıydı. Hiçbir şey değildi bunlar. Alüminyum diskler diğerinin altında ve üstündeydi. Ağır diskin çapı beş santim, hafiflerinki yedi santimdi. Bunların ne işe yarayabileceğini düşünmeye çalıştı. Belki telsiz iletişiminde, şifrelemede, şifre çözmede, fotoğrafçılıkta... Cevap: Hiçbir şey. Metal diskti bunlar yalnızca. Ama adamın bunları Ned'lere teslim etmektense ölümü göze aldığından giderek daha çok emin oluyordu. Ned'ler bunları çamurlara fırlatıp atarlardı oysa. Ama adam bu diskler yüzünden sorguya çekilmek istememişti herhalde.

Ayağa kalktı, öğle yemeği yemeyi önerdi. Çavuş saba-

hını ziyan etmiş olduğu kanısındaydı. Eşyaları tekrar torbaya koydu, dolaba kilitledi, konukları dışarı çıkardı.

Pond Otelinde öğle yemeği yerlerken Preston adamın saldırıya uğradığı yerden geçmek istediğini söyledi. Sonra izin isteyip kalktı.

«Biraz vakit alabilir,» dedi Carmichael'a. «Bizim örgüt hesabına bir brandi iç.»

Carmichael sırıttı.

«Şerefe içelim,» dedi.

Preston telefon bahanesiyle hole çıkmışken, yemek salonundan görünmeyen bir kapıdan dışarı çıktı, BP servis istasyonuna yürüdü, oradaki dükkândan birkaç küçük alışveriş yaptı. Sonra otele dönüp Londra'ya telefon açtı, onlara Patrick karakolunun numarasını verdi, yardımcısı Bright'a tam ne zaman telefon etmesini istediği konusunda talimat bıraktı.

Yarım saat sonra karakola dönmüşlerdi. Homurdanan çavuş onları tekrar eşyaların bulunduğu odaya soktu, Preston bir masanın başına oturdu, yüzünü duvarda asılı telefona çevirdi. Önündeki masada giysiler ve eşyalar yığılıydı. Saat üçte telefon çaldı. Santral o odaya bağladı. Çavuş açtı.

«Sizi arıyorlar, efendim. Londra arıyor,» dedi Preston'a.

Preston, Carmichael'a, «Sen konuşur musun?» diye rica da bulundu. «Âciz miymiş, öğren.»

Carmichael kalktı, odanın ucuna, çavuşun kulaklığı tutup beklediği yere yürüdü. Bir an için, her iki Iskoç da duvara dönmüşlerdi.

On dakika sonra Preston'un işi bitmişti. Carmichael onu alana götürdü.

«Raporu vereceğim,» dedi Preston. «Ama o Rusun neden öyle telâşa kapıldığını anlayamıyorum. Bu eşyalar Patrick merkezinde ne kadar süre kilitli kalır?»

«Haftalarca kalır. Sovyet Konsolosuna da aynı şey söylendi. Ned'lerin aranmasına devam ediliyor, ama bulunmaları pek zayıf bir olasılık. Belki bir tanesini yakalar, ödün verir, konuştururuz, ama pek sanmıyorum.»

Preston kontrol kapısından geçti. Uçağa hemen biniliyordu.

Carmichael son anda, «Biliyor musun, garip olan ne,» dedi. «O Rus soğukkanlı kalmayı bilseydi, onu yanındaki oyuncağıyla birlikte gemisine götürecek, bir de özür dileyecektik.»

Uçak havalandıktan sonra Preston kalkıp tuvalete gitti, orada kendi başına üç diski tekrar inceledi. Mendiline sarılıydı diskler. Hâlâ bir anlam veremedi onlara.

Şimdilik servis istasyonundan aldığı üç eriyikle yetinecekti. Bu arada diskleri göstermek istediği biri vardı. Londra dışında çalışırdı. Bright adamın o cuma akşamı, Preston gelene kadar beklemesini sağlamış olmalıydı.

Karpov, General Marçenko'nun daçasına saat yediden hemen sonra, ortalık karanlıkken geldi. Kapıyı generalin emireri açtı, onu bir salona aldı, Marçenko ayağa kalkmıştı bile. Daha büyük olan diğer istihbarat servisinde çalışan arkadaşını görünce, hem sevinmiş, hem de şaşırmıştı.

«Yevgeni Sergeiviç,» diye gürledi. «Hangi rüzgâr attı seni fakirhaneye?»

Karpov'un elinde koca bir çanta vardı. Onu yukarı doğru kaldırıp elini içine daldırdı.

«Çocuklardan biri Ermenistan yoluyla Türkiye'den yeni döndü. Zeki çocuktur. Eli boş gelmemek gerektiğini bilir. Erivan'da durup bunları almış.»

Çantadaki dört şişeden birini çıkardı. Ermenistan brandilerinin en iyisi. Marçenko'nun gözleri parladı.

«Akhtamar!» diye bağırdı.

Karpov kolaylıkla devam etti. «Eh, ben kendi yerime gidiyordum, arabayla geçerken kendi kendime, kim yardım eder bana bu Akhtamar'ları içmeye, diye düşündüm ve cevabını da buldum: Bizim Pyotr Marçenko. Hemen kısa bir tur yaptım. Tadına bakalım mı?»

Marçenko bir kahkaha patlattıktan sonra, «Şaşa, bardaklar!» diye bağırdı.

Preston'un uçağı saat beşe biraz kala indi. Parktan arabasını aldı, M4 otoyoluna çıktı. Doğuya sapıp Londra'ya gideceği yerde batıya saparak Berkshire'a yollandı. Otuz dakika sonra gideceği yere vardı. Burası Aldermaston kasabası yakınında bir kuruluştu.

Kısaca «Aldermaston» diye anılan Atom Silahları Araştırma Kuruluşu, kendilerine hedef arayan barış göstericilerine çok cazip gelirdi ama aslında yaygın alanı olan bir üniteydi. Bir yandan nükleer mekanizmaların dizaynını ve yapımını gerçekleştirirken, bir yandan kimya, fizik araştırmaları yapar, bilinen patlayıcılarla, mühendislikle, soyut ve uygulamalı matematikle, radyo-biyolojiyle, tıpla, sağlıkla, güvenlik standardlarıyla ve elektronikle de ilgilenirdi. Bunların yanında çok da gelişmiş bir metalurji bölümü vardı.

Yıllar önce Aldermaston bilimcilerinden biri, Ulster'de istihbarat görevlilerinden kurulu bir topluluğa konferans vermiş, IRA bomba yapımcılarının tercih ettiği metalleri anlatmıştı. Preston da dinlemişti o konferansı. Galler yöresinden gelen bilimadamının adını da hatırlıyordu.

Doktor Dafyyd Wynn-Evans holde onu beklemekteydi. Preston kendini tanıttı, doktora yıllar önce vermiş olduğu konferansı hatırlattı.

«Vay vay, amma bellek varmış sizde,» dedi doktor, Galler aksanıyla. «Pekala, Bay Preston, size nasıl bir yardımda bulunabilirim?»

Preston elini cebine daldırdı, mendili çıkardı, içindeki üç diski göstermek üzere uzattı.

«Bunlar Glasgow'da birinin üstünde bulundu,» dedi. «Ben anlayamadım. Ne olduklarını ve neye yaradıklarını bilmek isterdim.»

Doktor disklere dikkatle baktı.

«Kötü amaçla mı sizce?»

«Olabilir.»

«Test yapmadan bilmek zor,» dedi metalürjist. «Bakın, bu gece yemeğe davetliyim, yarın da kızımın düğünü var. Pazartesi bunlara birtakım testler uygulayıp sizi arasam olur mu?»

«Pazartesi iyidir,» dedi Preston. «Ben de aslında bir iki

gün işe gitmiyorum. Evde olacağım. Size Kensington'daki numaramı verebilir miyim?»

Doktor Wynne-Evans acele yukarı çıktı, diskleri kasasına kilitledi, Preston'a veda edip yemek davetine yetişmek üzere çıktı. Preston da çıkıp Londra'ya döndü.

O yolda giderken, Menwith Hill'deki (Yorkshire) dinleme istasyonu tek bir çığlığa benzer sinyal aldı. Gizli bir vericiden. Önce Menwith aldı, ama Gallerdeki Brawdy'le Bedfordshire'deki Chicksands de aldılar, yer saptamayı bilgisayarlar yaptı. Kuzey Sheffield tepelerinde bir yerdeydi.

Sheffield polisi oraya vardığında, Barnsler'le Pontefract arasındaki yol üzerinde ıssız bir yörede, yol yanındaki alanda buldu kendini. Kimseler yoktu.

Aynı akşam Cheltenham İletişim Merkezindeki nöbetçi subaylardan biri, müdürün odasında bir içki teklifini kabul etti.

«Aynı herif,» dedi. «Arabasında taşıyor, verici de iyi bir aygıt. Havada beş saniye sürdü, şifresi de çözülecek gibi değil. Önce Derbyshire Peak yöresi, şimdi de Yorkshire tepeleri. Herif Kuzey Midlands taraflarında herhalde.»

«Peşini bırakmayın,» dedi müdür. «Uykuda bir vericinin birden harekete geçişi çoktandır olmamıştı. Acaba ne diyor?»

Binbaşı Valeri Petrofsky'nin dediği şeyi aslında verici o gittikten çok sonra vermişti. Mesaj da şuydu: Ikinci kurye hiç gelmedi. Yerine gelecek olanın gelişini bildirin.

Birinci şişe Akhtamar masada boş duruyordu, ikincisi de boşalmaya yakındı. Marçenko'nun yüzü kızarmıştı. Ama canı istedi mi, öyle iki şişeyle yıkılacak adam değildi. Nitekim şimdi de kontrolü yerinde gibi görünüyordu.

Karpov hiç keyif için içki içmediğini, hele yalnızken hemen hiç içmediğini düşündü. Diplomatik görevlerdeyken zaman zaman midesine bir miktar alkol yüklemek zorunda kalıyordu. Gerekti mi kafasını iyi kullanırdı. Bugün ayrıca Yasyenevo'dan çıkmadan yarım kilo tereyağ yemişti. Yağlar midesini astarlıyor, alkolün etkisini geciktiriyordu şu anda.

«Bugünlerde nelerle meşgulsün bakalım, Peter?» diye sorarken, Pyotr adının samimi küçültmesini kullanıyordu.

Marçenko'nun gözleri kısıldı.

«Niye soruyorsun?»

«Hadi hadi, Peter, biz çok eski arkadaşız seninle. Üç yıl önce Afganistan'da seni nasıl kıskaçtan kurtardım, unuttun mu? Bana bir iyilik borçlusun. Neler oluyor?»

Marçenko hatırladı. Başını ciddi ciddi salladı. 1984'de Kiber geçidi yakınında birtakım Müslüman asilere karşı bir GRU harekâtını yönetiyordu. Afganistan'da baskınlar düzenleyen bir hayli parlak bir gerilla lideri vardı. Kendine üs olarak, Pakistan'daki göçmen kamplarını kullanıyordu. Marçenko düşüncesiz bir kararla bir manga askere sınırı geçip onu yakalamaları için emir vermişti. Onları tuzağa düşüren Pathan'lar gaddarca öldürdüler. Ama Marçenko'nun şansı yaver gitmiş, kurtulmuştu. Pathan'lar onu Pakistan yetkililerine teslim ettiler. Kuzeybatı sınırı yakınındaki sınır yetkililerinden bunun karşılığında kendilerine silah verilmesini bekliyorlardı.

Marçenko fena sarsılmış, Karpov'dan yardım istemişti. Karpov o sıra İllegaller Müdürlüğünü yönetiyordu. İslamabad'daki kendi gizli Pakistan subaylarından en iyisini tehlikeye atmış. Rusun kaçırılıp sınırı geçmesini sağlamıştı. O sıra büyük, uluslararası bir skandal çıksa, Marçenko.mahvolurdu. Meslek hayatları o sefil ülkede son bulan bir yığın Sovyet subayına katılırdı o da.

«Evet, tamam, sana borçluyum, Zhenia. Ama bu son haftalarda ne yaptığımı sorma. Özel görevdi. Kalbe fazla yakın yerdeydi. Anlarsın, isim yok, gevezelik yok.»

Sosis gibi işaret parmağıyla burnunun yan tarafına tıp tıp vurdu, başını hafifçe salladı. Karpov öne doğru eğildi, GRU generalinin bardağını üçüncü şişeden doldurdu.

«Tabii, biliyorum, sorduğum için özür dilerim,» dedi güven veren bir sesle. «Bir daha ağzıma almam. Bir daha operasyondan söz etmem.»

Marçenko parmağını ona doğru salladı. Gözleri kanlıydı. Karpov'a ormanda tuzağa düşen boğayı hatırlatıyordu. Beyni acıdan ve kan kaybından değil, alkolden uyuşuyordu, ama hâlâ tehlikeliydi.

«Operasyon değil, operasyon değil, iptal edildi lanet olası şey. Gizlilik yemini ettik... hepimiz. Çok yüksek... aklına gelmeyecek kadar. Bir daha sözünü etme, ha?»

«Dünyada etmem,» dedi Karpov bardakları tekrar doldururken. Marçenko'nun sarhoşluğundan yararlanıyor, onun bardağını kendininkinden fazla dolduruyordu, ama kendi bakışını odaklaştırabilmek için de çaba harcaması gerekiyordu.

Iki saat sonra son Akhtamar'ın üçte biri bitmişti. Marçenko çenesi göğsünde, sızmış gibiydi. Karpov kadehini bir kez daha şerefe kaldırdı.

«Unutmanın şerefine,» dedi.

«Unutmanın mı?» Marçenko kafasını şaşkın şaşkın salladı. «Benim bir şeyim yok. Sizi her içki masasında geçerim. Sızmıyorum ki ben...»

«Yoo,» diye düzeltti Karpov. «Planın unutulması. Unutacağız, tamam mı?»

«Aurora mı? Tamam, unut. Amma iyi fikirdi ama, ha!»

Içtiler. Karpov yine doldurdu.

«Lanet olsun hepsine,» dedi. «Philby'nin Tanrı belasını versin. Profesörün de.»

Marçenko başını sallarken ağzını nişanlayamadığı brandi çenesinden damladı.

«Krilov mu? Eşşoğlu. Unut hepsini.»

Karpov arabasına doğru sendeleyerek ilerlerken saat gecenin on ikisi olmuştu. Bir ağaca dayandı, iki parmağını boğazına attı, kusabildiğini karın üzerine kustu, buz gibi havayı yuttu, içine çekti. Yararı oldu, ama daçaya kadar araba kullanmak yine de bir felaketti. Çamurluğunu sıyırdıktan, iki de büyük korku atlattıktan sonra neyse ki başardı. Ludmilla hâlâ yatmamıştı. Sabahlığıyla dolaşıyordu. Karpov'u yatağına yatırdı. Bu halde Moskova'dan buraya geldiğini sanarak epey de korktu.

Cumartesi sabahı John Preston, Tonbridge'e oğlu Tommy'yi almaya gitti. Oğlunu ne zaman okuldan alsa, çocuk susmamacasına konuşmaya başlardı. Yine öyle oldu. Son okul anıları, gelecek döneme ait planlar, aradaki tatille ilgili planlar, en

iyi arkadaşlarını övmeler, sevmediklerini yerin dibine batırmalar.

Çocuğun bavuluyla çantası bagajdaydı. Londra'ya kadar olan yolculuk Preston için cennetin müjdecisi gibi bir şeydi. Birlikte geçirecekleri bir haftayla ilgili bazı planlarından söz açtı, planlar beğenilince sevindi. Çocuğun yüzü ancak bir haftanın sonunda annesinin o lüks, pahalı Mayfair apartmanına döneceğini hatırladığı zaman asıldı. Julia o apartmanda konfeksiyoncu dostuyla oturuyordu. Adam onun büyükbabası olacak yaştaydı. Preston evde, bir şeyler kırılır dökülürse genel havanın buz gibi soğuyacağından kuşkulanıyordu.

«Baba,» dedi Tommy tam Vauxhall köprüsünden geçerlerden. «Niye gelip hep senin yanında kalamıyorum ben?»

Preston içini çekti. Çocuğa bir evliliğin dağılmasını anlatmak kolay değildi. Maliyetini de. Hele çocuk on iki yaşında olursa.

«Çünkü,» dedi dikkatli dikkatli. «Annenle Archie henüz tam evli değil. Annene boşansın diye baskı yaparsam, benden bakım parası diye bir para isteyebilir ve alabilir. Buna da ne yazık ki param yetmez. Yani hem kendime bakmaya, hem seni okutmaya, hem de ona bakmaya yetmez. O kadar çok değil maaşım. Ben parayı veremeyince de mahkeme, senin annende kalmakla daha iyi bir yaşamın olacağını düşünebilir. O zaman birbirimizi bu kadar bile göremeyiz.»

«İşin paraya dayandığını bilmiyordum,» dedi çocuk üzgün üzgün.

«Çoğu şey sonunda paraya dayanır. Hazin ama gerçek. Yıllar önce eğer ben üçümüze daha iyi bir yaşam sağlayabilseydim belki annenle ayrılmazdık. Ben orduda subaydım. Oradan çıkıp Adalet Bakanlığına gelince de para yine yetmedi.»

«Sen tam ne yapıyorsun Adalet Bakanlığında?» diye sordu çocuk. Annesiyle babasının yabancılaşması konusundan sıyrılıyordu. Çocuklar genellikle canlarını yakan konuları böyle çabucak kaldırıp atıverirlerdi bir kenara.

«Bir tür küçük memurum,» dedi Preston.

«Öff, amma sıkıcı olmalı.»

«Evet,» diye ona katıldı Preston. «Herhalde öyle aslında.»

Yevgeni Karpov öğle vakti uyandığında kendini öyle feci hissediyordu ki, yarım düzine aspirin ancak kendine gelmesini sağladı. Yemekten sonra biraz daha iyi gibiydi. Bir yürüyüşe çıkmaya karar verdi.

Kafasının arka tarafında bir şey vardı sanki. Bir yerlerde Krilov'un adını duyduğunu hayal meyal hatırlıyor gibiydi. Son zamanlarda. Tedirgin etti bu onu. Daçada bulundurduğu kısaltılmış referans kitabı ona Profesör Krilov'la ilgili birtakım ayrıntılar verdi. Adı Vladimir İliç. Tarihçi. Moskova Üniversitesinde profesör. Partiye ömür boyu üye. Fen Akademisine üye, Yüksek Sovyet'e üye, falan filan. Bunları zaten biliyordu. Ama bir şey daha vardı.

Karlara bata çıka ilerledi. Kafasını eğmiş, derin düşüncelere dalmıştı. Oğulları son karlardan yararlanmak için kayaklarını almış çıkmışlardı. Ludmilla Karpova kocasının ardı sıra yürüyordu. Canının sıkkın olduğunu bildiği için düşüncelerini yarıda kesmiyordu.

Gece kocası geldiğinde, durumuna şaşırmış, ama biraz da memnun olmuştu. Hemen hiç içki içmediğini bilirdi. Hele de böyle fazla fazla. Demek bir kız arkadaşını ziyaret etmiş değildi. Belki de gerçekten GRU'dan bir arkadaşıylaydı. «Komşular» dediklerinden biri. Ne olursa olsun, bir derdi vardı ve küçük bir şey de değildi görünüşe göre.

Saat üçten biraz sonra Karpov'un beynini zorlayan şey yüze çıktı. Karısının birkaç metre önünde zınk diye durdu, «Tabii, lanet olsun!» deyiverdi. Neşesi hemen yerine geldi. Ludmilla'nın koluna girdi. Yüzü gülüyordu. Birlikte daçaya döndüler.

General Karpov ertesi sabah bürosunda birtakım sessiz araştırmalar yapması gerektiğini biliyordu. Pazartesi akşamı Profesör Krilov'un Moskova'daki evine bir ziyaret yapacağını da biliyordu.

15

Pazartesi sabahı gelen telefon John Preston'u tam oğluyla evden çıkmak üzereyken yakaladı.

«Bay Preston? Dafydd Wynne-Evans.»

Bir an bu isim Preston'a hiçbir şey ifade etmedi. Sonra Cuma akşamı adamdan rica ettiği şey aklına geldi.

«Küçük metal parçanıza baktım. Çok ilginç. Buraya gelip benimle biraz konuşabilir misiniz?»

«Şey, aslında ben birkaç gün izinliyim,» dedi Preston. «Haftasonu olabilir mi?»

Aldermaston'da biraz sessizlik oldu.

«Bence daha erken olsa... Eğer biraz vakit ayırabilirseniz.»

«Şey, ha, eh, telefonda biraz ipucu verebilir misiniz?»

«Yüz yüze konuşmak çok daha iyi,» dedi Doktor Wynne-Evans.

Preston bir an düşündü. Tommy'yi o gün Windsor Safari Parkına götürüyordu ama orası da Berkshire'daydı zaten.

«Öğledensonra uğrasam?» diye sordu. «Beşte falan?»

«Beşte olsun,» dedi bilim adamı. ««Danışmada beni sorun. Odama getirirler sizi.»

Profesör Krilov, Komsomolski Prospekt'teki bir blokun en üst katında oturuyordu. Penceresinden Moskova nehri görünmekteydi ve üniversiteye de yakındı. General Karpov saat altıdan biraz sonra zili çaldı. Profesörün kendisi açtı. Konuğuna tanımayan bakışlarla baktı.

«Yoldaş Profesör Krilov?»

«Evet.»

«Adım General Karpov. Bir iki kelime konuşabilir miyiz diye soracaktım.»

Ozel kimliğini gösterdi. Profesör Krilov bakıp inceledi. Rütbeye baktı, bu arada konuğun KGB Birinci Başmüdürlüğünden olduğunu da öğrendi. Kartı geri uzatıp Karpov'a girmesi için işaret etti. Onu iyi döşenmiş bir salona aldı, paltosunu asmak üzere alırken oturmasını rica etti.

«Bu şerefi neye borçluyum?» diye sordu, kendisi de Karpov'un karşısına oturduğunda. Kibar bir adamdı. O da nüfuzluydu. Bir KGB generalinden korkacak insan değildi.

Karpov profesöre farklı davranması gerektiğini kavradı. Erita Philby'yi kandırıp ağzından şoförün varlığını öğrenebilir, Gregoriev'i korkutup konuşturabilir, Marçenko'yu sarhoş edebilirdi. Krilov ise Partide yüksek düzeyli biriydi. Yüksek Sovyet'teydi. Seçkinlerdendi. Vakit kaybtmeksizin kozlarını hızla ve acımasızca oynamaya karar verdi. Tek yolu buydu.

«Profesör Krilov, devletin çıkarları için bana bir şey söylemeniz gerekiyor. Plan Aurora'yla ilgili neler bildiğinizi öğrenmek istiyorum.»

Profesör Krilov tokat yemiş gibi oldu. Sonra yüzü kıpkırmızı kesildi.

«General Karpov, kendi sınırınızın üzerine çıkıyorsunuz,» diye terslendi. «Neden söz ettiğinizi anlamıyorum.»

«Bence anlıyorsunuz,» dedi Karpov dengeli bir sesle. «Ve bana bu planın neyle ilgili olduğunu söylemeniz gerektiğine de inanıyorum.»

Profesör Krilov cevap olarak bir elini havaya kaldırdı.

«Yetkiniz lütfen.»

«Yetkim rütbem ve servisimdir,» dedi Karpov.

«Yoldaş Genel Sekreterden imzalı yetkiniz yoksa, hiçbir yetkiniz yok demektir.» Profesörün sesi buz gibiydi. Ayağa kalkıp telefona doğru yürüdü. «Hatta bence bu sorgu tarzınıza sizden daha yüksek makamların dikkatini çekme zamanı geldi bile.»

Kulaklığı aldı, numarayı çevirmeye hazırlandı.

«Bu pek de iyi bir fikir olmayabilir,» dedi Karpov. «Danışman

dostlarınızdan birinin, emekli Albay Philby'nin ortadan kaybolduğunu biliyor muydunuz?»

Krilov numara çevirmeyi kesti.

«Ne demek kayboldu?» diye sordu. Şu ana kadar çok kesin olan özgüvenine ilk kuşku ve kararsızlık gölgesi düşmüştü.

«Lütfen oturup beni sonuna kadar dinleyin,» dedi Karpov. Profesör oturdu. Dairenin iç tarafında bir kapı açıldı, sonra kapandı. Açıldığı anda iç odaların birinden caz müziği sesi geldi, kapı kapanınca duyulmaz oldu.

«Kayboldu demek,» diye açıkladı Karpov. «Evinde yok, şoförü işinden çıkarılmış, karısınınsa onun nerede olduğundan da, ne zaman döneceğinde de haberi yok... dönmesi sözkonusuysa tabii.»

Bir kumardı bu. Çok da yüksek bir kumar. Ama profesörün bakışlarına bir kaygı gölgesi yerleşmişti. Kendini çabuk toparladı.

«Sizinle devlet işlerini tartışmama olanak yok, Yoldaş General. Gitmenizi rica etmek zorundayım.»

«O kadar kolay değil,» dedi Karpov. «Söyleyin, profesör, Leonid adında bir oğlunuz var, değil mi?»

Konunun apansız değişmesi profesörü iyice şaşırttı.

«Evet, var. Ne olmuş?»

«Bırakın anlatayım,» dedi Karpov.

Avrupa'nın öbür tarafında John Preston'la oğlu, ılık ilkbahar gününde Windsor Safari Parkından çıkmaktaydılar.

«Yolda bir tek yere uğramam gerek,» dedi baba. «Uzak sayılmaz, uzun süreceğini de sanmıyorum. Aldermaston'a hiç gittin mi sen?»

Çocuğun gözleri faltaşı gibi açıldı.

«Bomba fabrikasına mı?»

«Orası pek bomba fabrikası değil,» diye düzeltti Preston. «Bir araştırma kurumu.»

«Vay canına! Oraya mı gidiyoruz yoksa? Bizi içeri bırakırlar mı?»

«Eh beni bırakırlar. Sen otoparkta oturmak zorundasın. Ama uzun sürmez.»

«Oğlunuz dokuz hafta önce Kanada yolculuğundan döndü. Bir ticari delegasyona çevirmenlik yapıyordu,» dedi General Karpov alçak sesle. Krilov başını salladı.

«Ne olmuş?»

«Orada olduğu sırada çekici, genç birinin delegasyon üyeleriyle pek fazla birlikte olduğunu bana KR görevlilerimden biri haber verdi. Özellikle genç üyelerle, sekreterler, çevirmenler gibi elemanlarla. Sözkonusu kişinin fotoğrafı çekildi ve sonunda bir karşı ajan olduğu anlaşıldı. Kanadalı değil, Amerikalı. Besbelli CIA'in elemanı. Bunun sonucu olarak,o genç ajan gözaltına alındı ve oğlunuz Leonid'le otel odasında randevulaştığı saptandı. Açık konuşmak gerekirse, iki genç kısa ama ateşli bir serüven yaşadılar.»

Profesör Krilov'un yüzü öfkeden morarıyordu. Kelimeleri telaffuz etmekte zorluk çeker hali vardı.

«Bu ne cüret! Ne cesaretle buraya gelip bana, Bilim Akademisinin bir üyesine şantaj yapmaya kalkarsınız? Parti bunu duyacaktır. Kuralı biliyorsunuz: Partiyi ancak Parti disiplin altına alır. Siz KGB'de general olabilirsiniz ama yetkinizi çok aşıyorsunuz, General Karpov.»

Yevgeni Sergeiviç bozulmuş gibi oturuyor, önündeki masaya bakıyordu. Profesör devam etti.

«Demek oğlum yabancı ülkeden bir kızla yatmış. Kanada'dayken. Sonra kız, oğlumun tahmin etmediği bir başka kişilik olarak ortaya çıkmış. Belki tedbirsiz diyebilirsiniz ama o kadar. O kız oğluma casusluk mu yaptırmış?»

«Hayır,» diye kabullendi Karpov.

«Oğlum ona devlet sırlarını mı anlatmış?»

«Hayır.»

«O halde elinizde gençlik toyluğundan başka suçlama yok, Yoldaş General. Oğlum azar işitecek. Ama sizin karşı casusluk elemanlarınız daha fazlasını işitecek. Oğlumu uyarmaları gerekirdi. Yatak odası hikâyesine gelince, biz de Sovyetler Birliği'nde sizin sandığınız kadar uzak sayılmayız dünyadan. Güçlü genç erkekler dünya yaratıldığından bu yana kızlarla yatıyor ve...»

Karpov evrak çantasını açıp içinden büyükçe bir fotoğraf çıkardı. Çantada daha pek çok resim vardı. Çıkardığını masanın üzerine koydu. Profesör Krilov resme baktığı anda kelimeleri dudaklarında dondu. Yanaklarındaki pembelik yokoldu. Yaşlı yüzü elektrik ışığında kül rengine dönüştü. Başını birkaç kez salladı.

«Üzgünüm,» dedi Karpov yavaşça. «Gerçekten üzgünüm. Takibat Amerikalı delikanlıya yönelikti, sizin oğlunuza değil. Sonucun buraya varacağı beklenmiyordu.»

«İnanmıyorum,» diye gıcırdadı profesörün sesi.

«Benim de oğullarım var,» diye mırıldandı Karpov. «Sanırım anlayabiliyorum. Ya da anlamaya çalışıyorum neler hissettiğinizi.»

Profesör soluğunu içine çekti, ayağa kalktı, «Özür dilerim,» diye mırıldanarak odadan çıktı. Karpov da içini çekip resmi tekrar çantaya koydu. Koridordan birden yine caz sesi duyuldu. Derken müzik kesildi. Sesler... iki ses... öfkeyle yükseldi. Biri babanın kükremesiydi. Öteki de bir delikanlının tiz sesi. Sesler bir tokadın şaklamasıyla kesildi. Birkaç saniye sonra Profesör Krilov odaya döndü. Oturdu. Gözleri donuk donuk bakıyordu. Omuzları sarkmıştı.

«Ne yapacaksınız?» diye fısıldadı.

«Görevim çok açık. Sizin de dediğiniz gibi, Partiyi ancak Parti disiplin altına alabilir. Raporu ve fotoğrafları Merkez Komitesine vermem gerekir. Yasayı biliyorsunuz. Parlak çocuklara ne yapıyorlar, onu da biliyorsunuz. Beş yıl. Affı yok. Katı kurallar. Ne yazık ki, kampa bir kez girildi mi, dedikodu yayılıyor. Ondan sonra genç adam... nasıl diyeyim... herkesin oluyor. Korunarak büyütülmüş bir genç o şartlara kolay kolay dayanamaz.»

«Ama.. ?» diye sabırsızlık gösterdi profesör.

«Ama .. ben CIA'in bu işi kurcalaması olasılığı bulunduğuna karar verebilirim. O yetkim var. Amerikalıların sabırsızlanıp o ajanı Leonid'le temas etmek üzere buraya yollayabileceklerine karar verebilirim. Oğlunuza kurulan tuzağı, o ajana kurulmuş hale çevirebilirim. Beklerken de dosyayı özel kasamda saklayabilirim. Uzun süre. Çok uzun süre. Ona da yet-

kim var Operasyon işlerinde, evet, var yetkim.»

«Ya bedeli?»

«Sanırım onu biliyorsunuz.»

«Plan Aurora konusunda ne bilmek istiyorsunuz?»

«Siz en başından başlayın.»

Preston, Aldermaston'un ana kapısından girdi, konuk otoparkında bir yer buldu, parkedip indi.

«Üzgünüm, Tommy. Buradan içeri seni almazlar. Beni burada bekle Umarım geç kalmam.»

Ortalık kararmaktayken bahçede ilerleyip binanın kapısından girdi, danışmadaki iki kişiye doğru yürüdü. Kimliğini incelediler, Doktor Wynne-Evans'ı telefonla aradılar, o da konuğu onayladı. Odası üç kat yukardaydı. Preston içeri alındı. boş bir koltuğa oturması işaret edildi.

Bilimadamı ona gözlüklerinin tepesinden baktı.

«Bunu nereden bulduğunuzu sorabilir miyim?» dedi. Parmağı şu anda bir kavanozun içinde bulunan ağır, kurşun gibi diski gösteriyordu.

«Perşembe gecesi, gece yarısından sonraki saatlerde, Glasgow'da birinin üzerinden alındı. Öteki iki disk nerede?»

«Ha, onlar basit alüminyum. Özelliği yok. Bunu korumak için, buna bir şey olmasın diye konmuş. Beni asıl ilgilendiren bu.»

«Ne olduğunu biliyor musunuz?» diye sordu Preston.

Dr. Wynne-Evans sorunun saflığı karşısında şaşalamış göründü.

«Elbette biliyorum ne olduğunu,» dedi. «Bilmek işim benim. Bu saf polonium diski.»

Preston kaşlarını çattı. Ömründe böyle bir metal duymamıştı.

«Her şey ocak ayı başlarında Philby'nin Genel Sekretere sunduğu memorandumla başladı,» diye girdi söze Profesör Krilov. «Bu raporunda Philby, İngiltere İşçi Partisi içinde ödün

vermez, katı bir sol kanadın bulunduğunu, bu kanadın çok güçlendiğini ve canı istediği anda partinin kontrolünü eline alabileceğini ileri sürmekteydi. Bu benim kendi görüşüme de paralel.»

«Benimkine de,» diye mırıldandı Karpov.

«Philby daha da ileri gitti. Bu katı sol kanadın içinde de, küçük bir grup Marksist-Leninistin varolduğunu, niyetlerinin de tam bu olduğunu söyledi. Ama İngiltere'nin gelecek seçimleri öncesinde değil. Sonrasında. İşçi Partisi seçimi kazandıktan hemen sonra. Kısacası, bunlar pusuya yatıp Bay Neil Kinnock'un seçimi kazanmasını bekleyecek, kazanır kazanmaz onu parti başkanlığından devireceklerdi. Yerine geçen, İngiltere'nin ilk Marksist-Leninist Başbakanı olacak, uygulamaya koyacağı politika da tümüyle, Sovyet dış politikasına, savunma çıkarlarına uygun olacaktı, özellikle nükleer silâhsızlanma ve Amerikan güçlerinin Avrupa'nın savunma çıkarlarına uygun olacaktı, özellikle nükleer silahsızlanma ve Amerikan güçlerinin Avrupa'dan atılması konularında Sovyetler'in isteği doğrultusunda.»

«Uygun,» diye başını salladı General Karpov. «Olabilir. Demek sizi dört kişilik bir komite halinde topladılar, seçimin nasıl kazanabileceği konusunda danışmanlık yapmanızı istediler.»

Profesör Krilov başını kaldırıp baktığında şaşırmış gibiydi.

«Evet. Philby vardı, General Marçenko vardı, bir de Doktor Rogov vardı.»

«Büyük satranç ustası mı?»

«Ve fizikçi,» dedi Krilov. «Ortaya Plan Aurora'yı koyduk. Bu planla İngiliz seçmen oyunun dengesi bozulacak, milyonlarca insan kararlı bir yola itilecekti.»

«Geçmiş zaman kullanıyorsunuz.»

«Evet. Plan aslında Rogov'un fikriydi. Kendisi çok destekledi. Marçenko ona katıldı ama onun bazı kuşkuları vardı. Philby'ye gelince... kimse Philby'nin tam ne düşündüğünü anlayamadı. Kafasını sallayıp, güümseyip durdu, rüzgârın hangi taraftan eseceğini anlamaya çalıştı.»

«Tipik Philby,» dedi Karpov. «Ve raporu sundunuz, öyle mi?»

«Evet. 12 Martta. Ben plana karşı çıktım. Genel Sekreter de benimle aynı görüşü paylaştı. Genel ifadelerle reddetti, tüm not ve dosyaların yok edilmesini emretti, dördümüze de bu konuyu asla ağzımıza almayacağımıza dair yemin ettirdi.»

«Söyler misiniz, neden plana karşı çıktınız?»

«Bana tedbirsiz ve tehlikeli bir ataklık olarak gözüktü. Her şey bir yana, Dördüncü Protokola tümüyle aykırıydı. O protokol ihlal edilirse dünya nereye varır, Tanrı bilir artık.»

«Dördüncü Protokol mu?»

«Evet. Nükleer silahların yayılmasını yasaklayan uluslararası antlaşma. Herhalde hatırlıyorsunuzdur onu.»

«İnsan o kadar çok şeyi aklında tutmak zorunda kalıyor ki,» dedi Karpov yumuşak bir sesle. «Lütfen bana hatırlatır mısınız?»

«Polonium'u ömrümde duymadım,» dedi Preston.

«Yoo, herhalde duymuş olamazsınız,» diye karşılık verdi Doktor Wynne-Evans. «Tabii insanın çalışma masası üzerinde falan bulunmaz normal olarak. Çok ender bulunan bir madendir.»

«Nerelerde kullanılır, doktor?»

«Ara sıra, ama dikkatinizi çekerim, çok ender olarak, tedavi amacıyla tıpta kullanılır. Glasgow'daki adamınız bir tıp konferansına ya da sergisine mi gitmekteydi?»

«Hayır,» dedi Preston kesinlikle. «Tıp kongresine falan gitmediği kesin.»

«Eh, o zaman yüzde onu geçmeyen o kullanım olasılığı ortadan kalkmış oluyor. Tıp toplantısına gitmekte olmadığına göre, korkarım geriye öbür yüzde doksan olasılıktan başkası kalmıyor. Bu iki işlevinden başka kullanımı yoktur polonium'un bu gezegende.»

«Öteki kullanımı nedir?»

«Bu boyda bir polonium diski kendi başına hiçbir işe yaramaz. Ama lithium denen bir başka metalin diskiyle yan ya-

na geldiğinde, ikisi bir tür inisiyatör oluşturur.»

«Bir ne?»

«Bir inisiyatör.»

«Peki, o nedir, Tanrı aşkınıza?»

«1 Temmuz 1968'de nükleer silahların yayılmasını yasaklama antlaşması, o sıra dünyanın üç büyük nükleer gücü sayılan ülkeler arasında, yani ABD, İngiltere ve SSCB arasında imzalanmıştı,» diye anlattı Profesör Krilov. «Antlaşmaya imza koyan üç ülke, o sıra elinde nükleer teknolojiyi ve malzeme bulunmayan hiçbir ulusa bu tür teknolojiyi ve malzemeyi vermeyeceklerini taahhüt etmişlerdi. Bunu hatırladınız mı?»

«Evet,» dedi Karpov. «O kadarını hatırlıyorum.»

«İmza törenleri Washington, Londra ve Moskova'da yapıldı ve dünya basınında büyük yankılar uyandırdı. Ama ona bağlı olarak sonradan imzalanan dört gizli protokol hiçbir şekilde basına ve kamuoyuna yansımadı. Protokolların her biri, o sıra teknik bakımdan mümkün olmayan, ama ilerde yer alacak ilerlemelerle belki mümkün olabilecek bir tehlikeyi ele alıyordu. Yıllar geçince o protokolların ilk üçü tarihe maloldu. Ya öngörülen tehlikenin imkânsız olduğu anlaşıldı, ya da tehlike gerçekleşir gerçekleşmez hemen çaresi de bulundu. Ama seksenlerin başlarında Dördüncü Protokol, yani içlerinde en gizli olanı, yaşayan bir kâbus haline geldi.»

«Neydi Dördüncü Protokolun ana konusu?» diye sordu Karpov.

Profesör Krilov içini çekti.

«Bu bilgileri Doktor Rogov'dan aldık. Bildiğiniz gibi kendisi nükleer fizikçi. Asıl uzmanlığı bu. Dördüncü Protokol, nükleer bombaların yapımında yer alacak teknolojik ilerlemeleri önceden gördü. Özellikle minyatürleştirme ve basitleştirme yolundaki ilerlemeleri. Ve anlaşılan bu da gerçekleşir bulunuyor. Bir yandan silahlar akla hayale sığmayacak kadar güçleniyor, yapımı daha karmaşık, boyutları daha büyük oluyor, ama bilimin başka bir dalı da ters yöne doğru çaba gösteriyor. 1945 yılında Japonya'ya atılan ilk atom bombasını taşımak için koca bir bombalama uçağı gerekmişti. Şimdiyse öyle bombalar bir valize sığacak kadar küçük yapılabiliyor. O

kadar da basit ki, önceden imal edilmiş bir düzine kadar parçanın birbirine eklenmesiyle, çocukların parçalı oyuncakları gibi biraraya getirebiliyor.»

«Ve Dördüncü Protokol da bunu yasakladı, öyle mi?»

Profesör Krilov başını iki yana salladı.

«Daha da ileri gitti. Imza koyan ülkelerin, diğer herhangi bir ülke topraklarına gizli yollarla montajı yapılmış ya da yapılmamış durumda, birleşik veya parça parça halde, böyle bir bombayı sokmasını ve örneğin, bunu kentin göbeğinde, kirayla tutulmuş bir apartman dairesinde ya da evde patlatmayı yasakladı.»

«Dört dakikalık uyarı süresi bile yok,» dedi Karpov. «Yaklaşan füzenin radarda görülmesi de yok. Karşı saldırı veya füzesavar olanağı da yok. Bir bodrum kat dairesinden megatonluk patlama, o kadar.»

«Evet, öyle,» diye başını salladı profesör. «Işte bu yüzden ona, yaşayan bir kâbus diyorum. Batının açık toplumları elbette tehlikeye daha duyarlı ama, aslında hiçbirimiz de içeri kaçak sokulan parçalardan tümüyle bağışık sayılmayız. Dördüncü Protokol eğer ihlal edilirse, o dizi dizi roketler, elektronik karşı önlemler, hatta tüm silah sanayi tesisi önemini yitirmiş olur.»

«Plan Aurora da buna mı yönelikti?»

Krilov başını evet anlamında salladı. Sonra birden konuşmayı kesti.

Karpov kurnazlığı ele aldı. «Ama plan durdurulup yasaklandığına göre, artık arşiv malı oldu sayılır.»

Krilov bu kelimeye sarılır gibi oldu.

«Evet, doğru. Artık arşiv malı.»

«O halde anlatın bana, ne **olacaktı**,» diye üsteledi Karpov.

«Şey... Plan Aurora'ya göre, birinci sınıf bir Sovyet ajanı İngiltere'ye sızacak, taşrada bir yerde kendine bir villa kiralayacak, Aurora'nın yöntici subayı olacaktı. Çeşitli kuryeler aracılığıyla ona aşağı yukarı on kadar parça yollanacaktı. Bunlar yaklaşık bir buçuk kiloton gücünde küçük bir atom bombasının parçaları olacaktı.»

«O kadar küçük mü? Hiroşima'daki on kilotondu.»

«Amaç büyük zarar vermek değildi. Öyle olsa genel seçimler iptal edilirdi. Amaç sözümona bir nükleer kaza izlenimi yaratmaktı. Seçmen oyunun yüzde onunun paniğe kapılıp tek yanlı silahsızlanmadan yana oy kullanmasını, yani bunu savunan tek parti olarak İşçi Partisine oy vermesini sağlayacaktı.»

«Özür dilerim, tam anlayamadım,» dedi Karpov. «Lütfen devam edin.»

«Bomba seçimlerden altı gün önce patlatılacaktı,» dedi profesör. «Yeri son derece önemliydi. Seçilen yer, Suffolk'daki Bentwaters ABD hava üssüydü. Denildiğine göre, orada F-5 saldırı uçakları bulunuyormuş. Bu uçaklarda küçük taktik nükleer silahlar varmış. Bizim tank birliklerimize karşı falan kullanılmak üzere. Eğer Avrupa'yı işgale kalkarsak diye.»

Karpov başını salladı. Bentwaters'ı bilirdi. Bu bilgiler doğruydu.

Profesör Krilov devam etti. «Yönetici subaya montajı yapılmış aracı, sabaha karşı bir saatte o üssün sınırı dışına götürmesi emredilecekti. Üs sanıyorum Rendlesham ormanı içindeymiş. Şafaktan biraz önce adam bombayı patlatacaktı. Bomba küçük olduğundan, hasar da küçük olacak, o hava üssünü duman edecek, Rendlesham ormanını, bir köyü, bir rıhtımı ve bir kuşbakışı alanını mahvedecekti. Üs Suffolk kıyısına yakın olduğundan, radyoaktif tozun oluşturduğu bulut her zaman esen batı rüzgârıyla Kuzey Denizine sürüklenecekti. Hollanda kıyısına vardığında yüzde doksan beşi etkisini kaybetmiş ya da denize dağılmış olacaktı. Amaç ekolojik bir felaket yaratmak değildi. Yalnızca Amerika'ya karşı şiddetli bir nefret dalgası doğurmaktı.»

«İnanmayabilirlerdi,» dedi Karpov. «Bir sürü terslik olabilirdi. Yönetici subay sağ olarak yakalanabilirdi.»

Profesör Krilov başını iki yana salladı.

«Rogov bunların hepsini düşünmüştü. Satranç gibi planlamıştı her şeyi. Sözkonusu subaya, düğmeye bastıktan sonra patlamaya kadar iki saat vakti olduğu arabasına atlayıp o yöreden mümkün olduğu kadar hızla uzaklaşması gerektiği söy-

lenecekti. Aslında aygıt anında patlamaya ayarlı olacaktı.»

Zavallı Petrofsky, diye düşündü Karpov.

«Ya inandırma konusu?» diye sordu.

«Aynı günün akşamı gizli Sovyet ajanı olan bir adam uçakla Prag'a gidip uluslararası bir basın toplantısı yapacaktı. Doktor Nahum Wisser adlı İsrailli bir nükleer fizikçi.»

General Karpov yüzünü ifadesiz tutmayı başardı.

«Beni şaşırtıyorsunuz,» dedi. Doktor Wisser'in dosyasını bilirdi. Bir zamanlar adamın çok sevdiği bir oğlu vardı. Delikanlı İsrail ordusunda askerdi. 1982 yılında Beyrut'ta görevdeydi. Falanjist'ler Sabra ve Şatila Filistin kamplarını bastıklarında, genç teğmen Wisser müdahale etmeye kalkışmış, bir kurşunla vurulmuştu.

Yas içindeki babaya, dikkatle hazırlanmış kanıtlar gösterilmişti. Adam Likud Partisine zaten karşıydı. İhtiyarı oğlunun bir İsrail kurşununa kurban gittiğine inandırmak zor olmamıştı. Acı ve öfkeden kavrulan Doktor Wisser de biraz daha sola kaymış, Rusya hesabına çalışmayı kabul etmişti.

«Her neyse, Doktor Wisser dünya basınına, çok küçük nükleer başlıkların geliştirilmesi konusunda yıllardan beri Amerikalılarla birlikte çalıştığını açıklayacaktı. Bu doğruymuş galiba. Sonra sözlerine devam ederek Amerikalıları bu fazla küçük savaş başlıklarının taşınabilecek kadar istikrarlı olmadığı konusunda defalarca uyardığını söyleyecekti. Ama Amerikalılar bu küçük savaş başlıklarını kullanıp F-5'lerin bu sayede daha fazla benzin alarak yola çıkmasını, daha uzun mesafe uçabilmesini sağlamakta sabırsızdılar, diyecekti. Patlamadan bir gün sonra ve seçimlerden beş gün önce yapılan bu açıklamanın, İngiltere'de Amerikan düşmanlığını kimsenin önleyemeyeceği düzeye yükselteceği hesaplanmıştı.»

Karpov başını salladı.

«Evet, bu etkiyi yaratacağına inanıyorum. Doktor Rogov'un o yaratıcı kafasından başka neler çıktı?»

«Pek çok şey,» dedi Krilov suratını asarak. «Amerikalıların suçlamaları şiddetle reddedeceklerini ileri sürdü. Böylece seçimlerden dört gün önce, Genel Sekreter dünya kamuoyuna bir bildiri yayınlayacak, eğer Amerikalılar bir çılgınlık

dönemine girmek niyetindeyse bu kendilerini ilgilendirir, diyecekti. Ama kendisinin Sovyet halkını korumak için tüm kuvvetlerimizi Kırmızı Alarma geçirmekten başka çaresi kalmadığını söyleyecekti. O akşam İşçi Partisi içindeki dostlarımızdan biri, Parti lideri Bay Kinnock'u Moskova'ya gidip Genel Sekreterle şahsen görüşmeye, barış için arabuluculuk yapmaya zorlayacaktı. Bir kararsızlık belirirse, büyükelçimiz lideri elçiliğe bir içki içmeye, arada krizi konuşmaya davet edecekti. Kameralar üstündeyken adamın reddetmesi pek zayıf bir olasılıktı. Kendisine birkaç dakika içinde vize verilecek, ertesi sabah şafak vaktinde Aeroflot'a bindirilip Moskova'ya yollanacaktı. Genel Sekreter onu yine kameralar önünde kabul edecek, tüm dünya televizyonlarının ve basınının karşısında görülecekler, birkaç saat sonra da çok ciddi yüzlerle ayrılacaklardı.»

Karpov, «Herhalde adamın surat asması için de geçerli nedenler bulunacaktı,» dedi.

«Evet, öyle. Ama daha Londra'ya dönmek üzere uçaktayken, Genel Sekreter dünyaya bir açıklama yapacak, yalnızca İngiltere İşçi Partisi liderinin ricası hatırına, Sovyet kuvvetlerini tekrar yeşil duruma geçirmeye karar verdiğini belirtecekti. Bay Kinnock Londra'ya uluslararası bir devlet adamı olarak inecekti. Seçimden bir gün önce yapacağı propaganda konuşmasında İngiltere halkına dokunaklı bir dille, nükleer çılgınlığı kökünden ortadan kaldırmak gerektiğini söyleyecekti. Plan Aurora'nın hesaplarına göre, son altı günün olayları Amerika'yla olan geleneksel bağları yıkacak, ABD'yi Avrupa'dan ve Avrupa'nın sevgisinden tümüyle koparacak, çok ihtiyaç olan yüzde on oyu da İşçi Partisine kaydıracaktı. Ondan sonra da Partiyi katı sol devralacaktı. İşte Plan Aurora buydu, general.»

Karpov ayağa kalktı.

«Çok nazik davrandınız, profesör. Çok da akıllıca davrandınız. Siz sessiz kalırsanız, ben de kalırım. Dilediğiniz gibi, arşiv malı artık bunlar. Oğlunuzun dosyası da çok uzun süre benim kasamda kalacak. Hoşçakalın. Sizi bir daha rahatsız edeceğimi sanmıyorum.»

Chaika onu Komsomolski Prospekt'ten uzaklaştırırken arkasına, yastıklara yaslandı. Evet, çok zekice, diye düşündü. Ama vakit var mı?

Genel Sekreter gibi, o da biliyordu Ingiltere'de yaklaşan seçimleri. Haziranda. Altmış gün sonra. Genel Sekretere bilgi kendisinin Londra Elçiliğindeki adamlarından gelmişti ne de olsa.

Planı defalarca kafasında ölçtü, biçti, kusurlarını bulmaya çalıştı. Güzel, diye karar verdi sonunda. Hem de ne güzel! Yeter ki başarılı olsun... Bunun tersi felaket demekti.

«İnisiyatör demek, sevgili dostum, bir bomba için bir tür detonatör demektir,» dedi Doktor Wynne-Evans.

«Yaa,» dedi Preston. Biraz düş kırıklığına uğramıştı. İngiltere'de çok bomba bulunmuştu daha önce. Tehlikeli... ama yerli. İrlanda'da kaç tanesini kendi gözleriyle görmüştü. Detonatörlerden, primerlerden, tetiklerden söz edildiğini duymuştu, ama inisiyatörü hiç duymamıştı. Duruma bakılırsa herhalde bu Semyonov denilen Rus, İskoçya'daki bir terorist gruba bir parça götürüyordu. Hangi gruba? Tartan Ordusuna mı? Anarşistlere mi? IRA birliklerinden birine mi? Bu Rusya ilişkisi biraz garipti. Glasgow yolculuğuna değmişti bu iş doğrusu.

«Bu. şeyyy... inisiyatör, yani bu polonium'la lithium, insana karşı bir bombada mı kullanılacaktı?» diye sordu.

«Eh, rahatlıkla öyle diyebilirsin, evladım,» dedi Galli fizikçi. «İnisiyatör dediğin şey, nükleer patlamayı sağlayan aygıttır.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

16

Brian Harcourt-Smith arkasına yaslanmış, gözleri tavanda, bir yandan kalemiyle oynayarak dikkatle dinliyordu.

«Bitti mi?» diye sordu Preston anlattıklarını bitirince.

«Evet,» dedi Preston,

«Bu Doktor Wynne-Evans, vardığı yargıları yazılı şekilde sunmaya hazır mı?»

«Bunlar varılan yargı değil, Brian. Bir metalin bilimsel analizi ve bilinen iki kullanım alanı. Yazılı rapor sunmaya da hazır. Onu kendi raporuma eklerim.»

«Ya senin kendi vardığın yargılar? Yoksa ona da bilimsel analiz mi diyeyim?»

Preston bu numaralara aldırmadı.

«Bence tayfa Semyonov'un Glasgow'a bu paketi bir yere bırakmak ya da birine elden teslim etmek amacıyla geldiği hiç tartışma götürmez,» dedi. «Bunun da anlamı, burada, İngiltere'de bir İllegal var demektir. Bence onu bulmaya çalışmamız gerek.»

«Çok çekici bir fikir. Ama işin kötü yanı, nereden başlayacağımız hakkında zerre kadar fikrimiz yok. Bak, John, seninle açık konuşayım. Beni yine sık sık yaptığın gibi çok zor bir durumda bırakıyorsun. Bana ölü bir Rus denizcisinden aldığın ender bulunan metal bir diskten başka kanıt vermezsen, durumu üst mercilere nasıl yansıtabilirim, bilemiyorum.»

«O disk, bir nükleer aygıtın inisiyatörünün yarısı olarak

teşhis edilmiş durumda,» diye hatırlattı Preston. «Buna bir maden parçası diyemezsin.»

«Pekala, aygıt olabilecek bir şeyin tetiğinin yarısı olabilir diyelim. O parça, belki İngiltere'de olabilecek bir Sovyet Illegaline gidiyor olabilir diyelim. İnan bana, John, tam raporunu bana sunduğun zaman onu çok ciddi bir dikkatle düşüneceğim.»

«Ve üstüne 'işlem yapılmaz' diye mi yazacaksın?» diye sordu Preston.

Harcourt-Smith'in gülümsemesi güvenli ve tehlikeliydi.

«Kesin değil. Senin yazdığın her rapor da, başkalarının yazdığı raporlar gibi, kendi değerine göre muamele görür. Şimdi bu komplo iddialarını destekleyecek biraz kanıt bulmanı öğütlerim sana. İlk önceliği buna tanı.»

Preston ayağa kalkarken, «Pekala,» dedi. «O işe sarılırım.»

«Öyle yap,» diye karşılık verdi Harcourt-Smith.

Preston çıkınca, Genel Müdür Yardımcısı dahili numaralar cetveline baktı, Personel Servisinin başkanına telefon açtı.

Ertesi gün, yani ayın 15'i olan perşembe günü, Paris'ten gelen British Midland Havayolları uçağı, Birmingham'ın Batı Midland Havalananına iniş yaptı. Yolcular arasında Danimarka pasaportu taşıyan genç bir adam vardı.

Pasaporttaki ad da Danimarkalı ismiydi. Birisi meraklanır da onunla Danimarkaca konuşmaya kalkarsa, genç adam akıcı bir dille cevap verebilirdi. Annesi Danimarkalıydı aslında. Ondan bu dili öğrenmişti. Sonra çeşitli dil okullarında geliştirmiş, Danimarka'ya yaptığı birkaç yolculuk sonucunda da kusursuzluk düzeyine vardırmıştı.

Ama babası Almandı. Genç adam İkinci Dünya Savaşından epey sonra Erfurt'da doğmuş ve büyümüştü. Yani Doğu Almandı. Ayrıca Doğu Alman SSD Haberalma Örgütünün de kurmay subayıydı.

Kendisine verilen bu İngiltere görevinin önemi konusun-

da hiçbir fikri yoktu, öğrenmek niyetinde de değildi. Verilen talimat basitti. O da onu harfi harfine uyguladı. Gümrük ve göçmenlik kontrolünden kolaylıkla geçti, bir taksi çağırdı, New Street'deki Midland Oteline gitmek istediğini söyledi. Yol boyunca ve otelde kaydını yaptırırken, alçıya alınmış olan sol kolunu kullanmamaya dikkat ediyordu. Bavulunu asla kırık olan sol eliyle kaldırmaması konusunda uyarmışlardı onu... uyarı da gerekiyorsa tabii.

Odasına girdiğinde kapıyı kilitledi, güçlü çelik kesme aletini çantasından çıkarıp alçı üzerinde çalışmaya başladı. Ön kolun iç kısmından, işaretlenmiş çizgi üzerinden kesmeye koyuldu.

Kesme işi bittiğinde, araya keskiyi sokup alçıyı biraz aralayarak kolunu içinden çıkardı. Boş alçıyı plastik bir torbaya soktu. O torbayı yanında getirmişti.

Bütün öğledensonrayı odasında geçirdi. Otelin gündüzcü kadrosunun kendisini alçısız görmemesini sağladı. Sokağa ancak gece olduktan sonra çıktı. Artık gececiler devralmıştı nöbeti çünkü.

New Street'deki gazete satan kulübe istasyonun yakınındaydı. Randevu yeri orasıydı. Kararlaştırılan saatte siyah deriden motosiklet giysileri giymiş bir adam yaklaştı. Mırıltı halindeki parolalar birkaç saniye ancak sürdü, plastik torba el değiştirdi, sonra da deri giysili adam uzaklaştı. Olay gelip geçenlerin hiç dikkatini çekmemişti.

Şafak sökmesine bir saat kala, otelde gececiler hâlâ nöbetteyken, Danimarkalı oteli terketti. Erken saatte Manchester'e kalkan trene bindi, ülkeden oradaki havaalanından çıktı. Oradaki görevliler onu, ne alçılı ne de alçısız olarak, daha önce ömürlerinde görmemişlerdi. Güneş batarken, Hamburg üzerinden Berlin'e varmıştı. Duvarı Charlie kontrol kapısından geçti. Öbür tarafta kendisini bekleyenler karşıladı, raporunu dinlediler, sonra da onu alıp götürdüler. Kurye Üç, teslimatını yapmıştı.

John Preston'un canı sıkkın, keyfi de iyice kaçıktı. Tommy'le geçirmek üzere izin almayı planladığı hafta mahvoluyordu. Salı gününün yarısı zaten Harcourt-Smith görüşmesiyle geçmiş, Tommy hep televizyon seyretmek zorunda kalmıştı.

Preston çarşamba sabahı Madame Tussaud'nun balmumu müzesini gezme konusundaki kararlarını iptal etmemekte direndi. Ama öğledensonra yine büroya uğrayıp yazılı raporunu bitirmek zorundaydı. Personelden Crichton'un mektubunu, odasına girer girmez masasının üzerinde buldu. Okurken inanamadığını hissediyordu.

Tabii yazı yine her zamanki gibi, mümkün olan en dostça ifadeyle yazılmıştı. Dosyalar incelenirken büronun Preston'a dört hafta izin borçlu olduğunun anlaşıldığını, servisin bu konudaki kurallarını elbette Preston'un da bildiğini, izinlerin ertelenmesinin belli nedenlerden ötürü hoş karşılanmadığını, tüm izinlerin belli bir zamana kadar kullanılıp bitirilmiş olması gerektiğini sayıp döküyordu. Kısacası, Preston'un bu dört haftalık iznini hemen alıp kullanması istenmekteydi. Yarın sabahtan itibaren.

«Sersem budalalar,» diye sövdü genel olarak hepsini. «Bu herifler kendi başlarına kalsalar tuvaletin yolunu bile bulamazlar.»

Personele telefon açtı, Crichton'un kendisiyle konuşmakta direndi

«Tim, ben John Preston. Bak, bu mektubun ne işi var benim masamda? Ben şimdi izin falan alamam, elimde bir vaka var. Tam orta yerindeyim... evet, biliyorum izinlerin ertelenmemesi önemli, ama bu vaka da önemli. Hem de ondan çok daha önemli ..»

Bürokratın açıklamalarını dinledi, ertelenen izinlerin sistemi nasıl bozduğunu, nasıl tüm izinlerin aynı zamana yığıldığını... sonunda adamın sözünü kesti.

«Bak, Tim, gel işi kısa keselim Sen Brian Harcourt-Smith'i ara. Üzerinde çalıştığım vakanın önemini o da onaylayacaktır. Ben iznimi yazın da alırım.»

«John,» dedi Tim Crichton yumuşak bir sesle. «O mek-

tup sana zaten Brian'ın özel emri üzerine yazıldı.»

Preston birkaç saniye boyunca elindeki telefona bakakaldı.

«Anlıyorum,» dedi sonunda. Telefonu kapattı.

Kalkıp kapıya doğru yürürken Bright arkasından, «Nereye gidiyorsun?» diye seslendi.

«Sert bir içki içmeye,» dedi Preston.

Öğle saatini epey geçmişti. Yemeklerini geç yiyenlerin kalabalığı çıkmış, ama akşam içkisini erken içmeye gelenler henüz sökün etmemişti. Bir köşede Charles Sokağından iki kişi kafa kafaya vermiş konuşuyorlardı. Preston bar taburelerinden birine oturdu. Yalnız kalmak istiyordu.

«Viski,» dedi. «Duble olsun.»

Yanı başından bir ses, «Bana da aynısı,» deyiverdi. «Hem ısmarlama sırası bende.»

Preston dönünce K.7'den Barry Banks'le burun buruna geldi.

«Merhaba, John,» dedi Banks. «Lobiden geçiyordum, senin buraya inmekte olduğunu gördüm. Sana bir haberim var da! Patron sana büyük minnet duyuyor.»

«Ha, şu mesele. Bir şey değil.»

«Yarın bürona bırakırım,» dedi Banks.

«Zahmet etme.» Preston'un sesi öfkeliydi. «Şu anda burada benim dört haftalık iznimi kutluyoruz. Yarından başlıyor. Zorunlu izin. Şerefe.»

«Neden yakınıyorsun?» dedi Banks. «Herkes can atıyor buradan uzak kalmaya.»

Preston'un pek öfkeli olduğunu çoktan farketmişti. Nedenini anlamaya uğraşıyordu. Preston'a söyleyemediği şey, Sir Nigel Irvine'dan bu elemanı, Harcourt-Smith'in istemediği bu ajanı gözlemesi, olup biteni kendisine bildirmesi konusunda emir aldığıydı.

Bir saat ve üç viski sonra Preston'un tatsızlığı hâlâ geçmemişti.

«İstifa etmeyi düşünüyorum,» dedi birden. Genelde iyi bir dinleyici olan, ancak bilgi almak gerektiğinde söz söyleyen Banks ilgilenmişti.

«Oldukça atak bir hareket,» dedi. «Durum o kadar mı kötü?»

«Bak, Barry, ben yirmi bin kademden atlamaktan ürkmem. Paraşüt açıldığında aşağıdan bana ateş eden olsa da fazla dert etmem. Ama ateş benim kendi tarafımdan, kendi cephemden açılıyorsa, ona dayanamıyorum. Saçma mı düşünüyorum?»

«Bana haklısın gibi geliyor,» dedi Banks. «Kim ateş ediyor?»

«Yukardaki züppe,» diye homurdandı Preston. «Yine hoşlanmadığı bir rapor verdim.»

«Yine mi işlem dışı bıraktı?»

Preston omuz silkti.

«Bırakacak.»

Kapı açıldı, içeriye yukardan gelen bir grup girdi. Brian Harcourt-Smith aralarındaydı. Çevresinde bölüm başlarından birkaçıyla. Preston içkisini dikip bitirdi.

«Eh, senden üzülerek ayrılmak zorundayım,» dedi Banks'e. «Bu gece bizim oğlanı sinemaya götürüyorum.»

O gittikten sonra Barry Banks de içkisini bitirdi, yeni gelen kalabalığın kendisini aralarına çağırmalarına fırsat vermeden çıktı, odasına gitti. Oradan Sentinel Binasına telefon açtı ve Sir Nigel'le uzun uzun konuştu.

Binbaşı Petrofsky, Cherryhayes Sokağına gece yarısından sonra döndü. Siyah deri giysilerle kask ve maske, BMW'nin yanına, Thetford'daki garaja bırakılmıştı. Ford arabasıyla sessizce gelip kendi garajının önündeki betona parkettiğinde, üzerinde ciddi bir takım elbise ve hafif bir pardösü vardı. Kimse onu farketmedi. Ne onu, ne de elindeki plastik torbayı.

Kapıyı arkasından iyice kapadıktan sonra üst kata çıktı, elbise dolabının en alt çekmecesini açtı. Orada Sony marka transistörlü radyo duruyordu. Yanına da boş alçıyı yatırdı.

Çekmecedekilerin ikisini de kurcalamadı. İçlerinde ne olduğunu bilmiyor, bilmek de istemiyordu. O montajcının işiydi.

O da tüm teslimat bitmeden gelmeyecekti.

Yatmadan önce kendine bir fincan çay yaptı. Hepsi dokuz kurye olacaktı. Bunun anlamı, dokuz randevu ve buluşma gerçekleşmezse diye dokuz da yedek randevuydu. Hepsini iyice ezberlemişti. Ayrıca altı randevu daha ezberlemişti. Bunlar gerekirse kullanılacak üç fazladan randevuyla onların yedekleriydi.

Onların da bir tanesi kullanılacaktı kesinlikle. Kurye İki gelmemişti çünkü. Petrofsky'nin hiçbir fikri yoktu o kuryenin neden başarısızlığa uğradığı hakkında. Ta uzaklarda, Moskova'da, Binbaşı Volkov biliyordu ama. Moskova'ya Glasgow Konsolosluğundan tam rapor gitmişti. Konsolos hükümetine, ölen denizcinin kişisel eşyalarının Patrick polis merkezinde kilit altında tutulduğuna dair güvence vermişti. Eşyalar yeni bir habere kadar orada bekleyecekti.

Petrofsky kendi zihinsel listesini yokladı. Kurye Dördün gelmesine dört gün vardı. Buluşma yeri Londranın batı kesimiydi. Uykuya daldığı sırada ayın on altısı, şafak vaktiydi. Uyurken kulağına, evlere süt dağıtmaya gelen kamyonetin sesi geldi.

Bu kez Banks daha açık oynuyordu. Preston yanında Tommy'le cuma öğledensonra evine döndüğünde, onu apartmanın girişinde kendisini bekler buldu.

Preston'la oğlu o gün Hendon Uçak Müzesine gitmişlerdi. Çocuk geçmiş yılların savaş uçaklarını görünce, büyüdüğü zaman pilot olmak istediğini açıklamıştı. Babası onun geçmişte en azından altı kez meslek kararı değiştirdiğini biliyordu. Yıl sonu gelmeden bundan da vazgeçeceğinden emindi. İyi bir gün geçirmişlerdi.

Banks çocuğu görünce şaşırır gibi oldu. Onu orada bulmayı beklemiyordu herhalde. Gülümseyip başını salladı, Preston da onu oğluna, «Bizim bürodan bir arkadaş,» diye tanıttı.

«Bu kez ne var?» diye sordu Preston.

«Bir iş arkadaşım seninle tekrar konuşmak istiyor,» dedi Banks dikkatle.

«Pazartesi iyi mi?» diye sordu Preston. Pazar günü, Tommy'le geçirdiği haftasonu eriyordu. Çocuğu Mayfair'e götürüp Julia'ya teslim edecekti.

«Aslında seni şimdi bekliyor.»

«Yine bir arabanın arka kanepesinde mi?»

«Şey, yoo. Chelsea'de tuttuğumuz küçük bir apartman dairesinde.»

Preston içini çekti.

«Bana adresi ver. Sen Tommy'ye dondurmacıda bir dondurma ısmarlarken ben gider konuşurum.»

«Bir sormam gerek,» dedi Banks.

Yakındaki telefon kulübesine yürüdü, telefonunu etti. Preston'la oğlu onu kaldırımda beklediler. Banks geri döndüğünde başını salladı.

«Oldu,» diyerek Preston'a bir kâğıt uzattı. Preston arabasına binip sürerken Tommy de Banks'e en sevdiği dondurmacının neresi olduğunu tarif ediyordu.

Daire küçük, dikkati çekmeyen bir yerdi. Chelsea Manor Sokağında, modern bir apartmandaydı. Sir Nigel kapıyı kendisi açtı. Yine her zamanki gibi nazikti.

«Sevgili John, gelmen ne büyük bir nezaket.»

İnsanı oraya eli ayağı bağlı, dört kabadayının omzunda getirseler, o yine «gelmen ne büyük nezaket» derdi herhalde.

Küçük salonda karşılıklı oturduklarında patron ona raporunun orijinal kopyasını uzattı

«İçten teşekkürlerimle. Gerçekten son derece ilginç.»

«Ama anlaşılan pek inanılırlığı yok.»

Sir Nigel genç adama keskin gözlerle baktı ve sözcüklerini dikkatle seçti.

«Ben pek o kanıda değilim.»

Sonra gülümsedi, konuyu değiştirdi.

«Şimdi, lütfen Barry hakkında kötü düşünme, ama gözünü senden ayırmamasını ona ben söyledim. Anladığıma göre, son zamanlarda işinde pek mutlu değilsin.»

«Şu anda işimde değilim, efendim. Zorunlu izindeyim.»

«Öyle görünüyor. Glasgow'da olan bir şey yüzünden mi?»

«Size geçen haftaki Glasgow olayının raporu gelmedi mi? Bir Rus gemi adamıyla ilgiliydi. Adamın kurye olduğuna inanıyorum. Bu herhalde Altı'yı ilgilendirir, değil mi?»

«Yakında gelir ve geldiği zaman da ilgilendirir tabii,» dedi Sir Nigel dikkatle. «Bana olayı anlatabilir miydin?»

Preston en başından başladı, hikâyeyi tâ sonuna kadar anlattı bildiği kadarıyla. Sir Nigel düşüncelerine dalmış gitmiş gibiydi. Beyninin yarısı söylenen kelimeleri dinliyor, öbür yarısı gereken hesaplamaları yapıyordu.

Buna kalkışmazlar aslında... yoksa kalkışırlar mı, diye düşünmekteydi. Dördüncü Protokolu ihlal etmeye, ha? Yoksa yaparlar mıydı? Çaresiz insanlar bazen çaresiz hareketlere kalkışırlardı. Bu ara birçok alanda, besin üretiminde, ekonomide, Afganistan'da, SSCB'nin durumunun parlak olmadığına inanmak için de her türlü neden vardı. Preston'un susmuş olduğunu farketti.

«Ne sonuç çıkarıyorsun bütün bunlardan?» diye sordu.

«Bence Semyonov ticari filoda tayfa değil, bir kuryeydi. Bu kesin sanıyorum. Bence elindekini korumak için böyle kendini feda edercesine uğraşması, hayatına son vermesi, bizim tarafımızdan sorguya çekileceğine inanmış olmasından ileri geliyor. Bunu da ancak kendisine verilen görevin çok önemli olduğunu söylemişlerse yapar.»

«Akla yakın,» dedi Sir Nigel. «O halde?»

«O halde bu polonium diskini alacak bir kimsenin de var olduğuna inanıyorum. Ya bir randevu sonucu ya da Semyonov'un bıraktığı yerden alacak biri. Demek ki adam burada. İngiltere'de. Bence onu arayıp bulmaya çalışmamız gerek.»

Sir Nigel dudaklarını yaladı.

«Birinci sınıf bir Illegalse, onu bulmak saman yığınında iğne aramaya benzer,» diye mırıldandı.

«Bunu biliyorum.»

«Zorunlu izne yollanmamış olsan, ne yapmak üzere yetki isterdin?»

«Sir Nigel, bence o bir tek polonium diski tek başına kimsenin işine yaramaz. Bu İllegal ne peşindeyse, onu gerçekleştirmek için başka parçalara da ihtiyacı var. Görünüşe göre, Semyonov'u yollayanlar, Sovyet Büyükelçiliğinin diplomatik kuryesini kullanmama konusunda ilke kararı almışlar. Nedenini bilmiyorum. Aslında küçük, kurşun kutuda bir parçayı İngiltere'ye diplomatik kuryeyle yollamak, sonra da kendi S elemanları tarafından bir yere bıraktırmak çok daha kolay olurdu. Kendi kendime, bunu neden yapmıyorlar, diye soruyorum. Bunun da en kestirme cevabı, bilmiyorum demek oluyor.»

«Doğru,» dedi Sir Nigel. «O halde?»

«O halde, kendi başına işe yaramayan bir parça geldiğine göre, diğerleri de var demektir. Bazıları belki gelmiştir bile. Ortalamalar yasasına göre, bazıları da daha gelecek olabilir. Anlaşılan bunları taşıyıcılar getiriyor. Bu kuryeler zararsız tayfa kılığında yada Tanrı bilir başka ne kılığında geliyorlar.»

«Senin yapmak istediğin de..?» diye sordu Sir Nigel.

Preston içine derin bir soluk çekti.

«Yapmak isteyeceğim şey, son kırk, elli, ya da yüz günden bu yana Sovyetler Birliği'nden tüm girişleri taramak olurdu,» dedi. «İnsan sokak serserilerinin ikinci bir soygununa rastlamayı umamaz, ama belki başka bir olay yer almıştır. Olmamışsa, o zaman SSCB'den ve tüm Doğu Blokundan girişleri sıkı kontrol altına almak, gelecek bir parçayı yakalamak isterdim. C.5C'nin başı olarak bunu yapabilirdim.»

«Ve şimdi bunu yapma fırsatı bulamayacağına inanıyorsun.»

Preston başını iki yana salladı.

«Yarın işbaşı yapmama izin verseler bile, beni bu görevden alacaklarından eminim. Vaka benim sorumluluğumdan çıkacak. Galiba ben ortalığı velveleye veren biriyim ve hep suyu dalgalandırıyorum.»

Sir Nigel başını düşünceli düşünceli salladı.

«Servisler arasında sıkı fıkılık pek nezaket kurallarına sığmaz,» dedi, yüksek sesle düşünüyormuş gibi. «Benim hesabı-

ma Güney Afrika'ya girmeni istediğim zaman Sir Bernard onaylamıştı talebimi. Daha sonra öğrendim ki, seninle bu ilişkimiz, geçici bile olsa, biraz... nasıl diyelim... düşmanlık duyguları doğurmuş Charles Sokağında. Kardeş servisle açık bir kavgaya tutuşmak istemem. Ama öte yandan, ben de senin görüşüne katılıyorum. Bu aysbergin dip tarafı, görünen tarafından daha büyük olabilir. Kısacası, senin daha üç hafta iznin var. O süreyi bu vaka üzerinde çalışarak geçirmek ister misin»

«Kimin hesabına?» diye sordu Preston şaşkınlıkla.

«Benim,» dedi Sir Nigel. «Sentinel'e gelemezsin. Seni görürler. Laf yayılır.»

«O halde nerede çalışacağım?»

«Burada. Burası küçük ama rahattır. Senin isteyeceğin bilgileri benim de istemeye hakkım var. Sovyetlerden ya da Doğu Blokundan gelen herhangi birini ilgilendiren yazılı ya da bilgisayarlı bilgileri isteyebilirim. Seni dosyalara ya da bilgisayara götüremeyeceğimize göre, yazıları sana getiririz. Ne diyorsun?»

«Charles Sokağı duyarsa Beş'le işim bitik demektir,» dedi Preston. Maaşını, emekliliğini, bu yaşta yeni bir iş bulmanın zorluklarını, Tommy'yi düşünüyordu.

«Şimdiki yönetimle Charles'daki şansın zaten ne kadar sence?» diye sordu Sir Nigel.

Preston kısaca güldü.

«Fazla uzun sayılmaz. Peki, kabul, efendim. Yapacağım. Bu vakayı bırakmak istemiyorum. Bir şeyler gömülü bunun altında.»

Sir Nigel başını beğeniyle salladı.

«Azimli adamsın, John. Hoşlanırım azimden. Genellikle sonuç verir. Pazartesi dokuzda burada ol. İki adamım seni bekliyor olacak. Onlara ne istediğini söyle, sana getirecekler.»

Pazartesi sabahı Preston, Chelsea'daki evde çalışmaya başlarken, uluslararası üne sahip Çekoslovak bir konser pi-

yanisti de Prag'dan gelip Heathrow Havaalanına iniyordu. Ertesi akşam Wigmore Salonunda konser verecekti.

Havaalanı yetkilileri bu saygıdeğer ünlünün geleceği konusunda uyarılmış olduklarından, gümrük ve göçmenlik kontrolleri mümkün olan en kısa zamanda bitirildi. Yaşlı müzisyeni gümrük salonunun çıkışında, Wictor Hochhauser kuruluşunun bir temsilcisi karşıladı, onu yardımcılarıyla birlikte Cumberland Otelinde ayrılan süite götürdü.

Yanındakiler üç kişiydi. Giysilerine ve diğer özel eşyalarına bakan uşağı, hayranlarından gelen mektuplarla görevli bayan sekreteri ve bir de özel yardımcısı. Bu yardımcı Liçka adında, uzun boylu bir adamdı. Davet eden kuruluşla ilişkilere ve para işlerine bakıyor, sanki sırf sinir hapları yutarak yaşıyormuş gibi görünüyordu.

O pazartesi günü Liçka her zamankinden çok daha fazla hap yuttu. Kendinden istenen şeyi yapmayı hiç istememişti aslında, ama StB'nin adamları çok ikna edici davranmışlardı. Çekoslovakya'nın gizli polis ve haberalma Örgütü olan StB'ye hiçbir aklı başında insan karşı gelmezdi. Kendisini «bir daha görüşmek üzere» merkeze, o Manastır denilen korkunç yere çağırmalarına çanak tutmazdı. Adamlar Liçka'ya torununun üniversiteye girmesinin, kendilerine yardım etmeyi kabul ederlerse çok kolaylaşacağını açık açık söylemişlerdi. Bu da, eğer yardım etmezse torun üniversiteye asla giremez, demenin terbiyeli yoluydu.

Ayakkabılarını geri verdikleri zaman kendisi bile onlarla oynandığına dair bir iz bulamamıştı. Talimata göre, onları yolda da giymiş, alan gümrüğünden ayağında onlarla geçmişti.

O akşam, bir adam otelin danışma masasına doğru yürüdü ve nazik bir sesle Bay Liçka'nın oda numarasını sordu. Kendisine numara aynı nezaketle verildi. Beş dakika sonra, yani tam Liçka'ya verilen saatte, kapısı yavaşça vuruldu, altından içeriye bir küçük kâğıt parçası atıldı. Liçka kâğıttaki parola şifresini kontrol etti, kapıyı birkaç santim araladı, içinde pabuçlarının bulunduğu naylon torbayı uzattı. Görünmeyen eller torbayı alınca Liçka kapıyı kapattı. Elindeki kâğıdı tuvalete atıp sifonu çektikten sonra rahat bir soluk aldı. Sandığından daha

kolay olmuştu. Eh, şimdi artık müzik işimizle meşgul olalım, diye düşündü.

Gece yarısından önce Ipswich'in banliyösünde pabuçlar da çekmeceye, kol alçısıyla radyonun yanına kondu. Kurye Dört, teslimatını yapmıştı.

Sir Nigel Irvine, Chelsea'daki apartmana Preston'u ziyarete geldiğinde, günlerden cuma öğledensonraydı. MI5'in adamı yorgunluktan bitkin görünüyordu. Dairenin her tarafı dosyalarla, yazılarla, bilgisayar şeritleriyle doluydu.

Beş gündür uğraşmış, hiçbir sonuç elde edememişti. Son kırk gün boyunca SSCB'den İngiltere'ye giriş yapan herkese bakmıştı. Yüzlerce kişiydi giriş yapanlar. Delegeler, sınai mal alıcıları, gazeteciler, sendika temsilcileri, Gürcistan'dan bir koro, bir Kazak dans topluluğu, on atlet, yanlarında ekibin adamları, bir de Manchester'deki tıp konferansına gelen doktorlar. Üstelik bunlar yalnızca Ruslar oluyordu.

Rusya'dan gelen, bir de seyahatten dönen İngiliz turistler vardı. Leningrad'daki Hermitage Müzesini gezmiş kültür akbabalarından tutun da, Kiev'deki «barış» delegasyonuna konser veren okul korosuna kadar. Sonra Moskova'daki, Kharkov'daki konferanslara katılanlar...

Bu listelerde Aeroflot uçuş ekipleri yoktu tabii. Bu yüzden Birinci Subay Romanov'un adı hiç geçmiyordu.

Paris'ten Birmingham'a gelip de Manchester'den ülkeyi terkeden Danimarkalının adı da geçmiyordu.

Çarşamba günü Preston elinde iki seçenek bulunduğuna karar vermişti. Ya Ruslardan şaşmayıp altmış gün geriye gidecek ya da tarama alanını genişletip diğer Doğu Bloku ülkelerine de eğilecekti. Bunun anlamı, binlerce kişiyi elden geçirmek demekti. Sonunda kırk günü aşmamaya, ama Rus olmayan komünist ülkeleri ele almaya karar vermişti. Kâğıtlar ondan sonra evin tabanında bel hizasına kadar yükseldi.

Gümrük çok yardımcı olmuştu. Birkaç mala el koymuşlardı, ama bunlar genellikle gümrüksüz dükkânlardan alınmış, miktarı aşan mallar oluyordu. Açıklanamayan nitelikte mal yaka-

landığı yoktu. Göçmenlik masası da hileli pasaportlarla karşılaşmamıştı. Hoş, bu da normaldi tabii. Ara sıra Üçüncü Dünya ülkelerinden gelenlerin kontrole sunduğu o sanat eseri sahte pasaportlar asla komünist dünyadan gelenlerde görülmezdi. Süresi bile geçmiş olmazdı Doğu Bloku ülkeleri pasaportlarının. Çünkü o ülkelerde yolcu yola çıkarken de bu konuda sıkı bir kontrolden geçerdi.

Preston kederli bir ifadeyle, «Bu durumda geriye yalnızca kontrol edilemeyenler kalıyor,» dedi. «Bir yığın ticari filo tayfası limanlara kontrolsüz yanaşıyorlar. Iskoçya açığında avlanan balıkçı teknelerindekiler var. Hemen hiç kontrol edilmeyen tarifeli uçak personelleri var. Bir de diplomatik koruma altındakiler.»

«Tahmin ettiğim gibi,» dedi Sir Nigel. «Kolay değil. Nasıl bir şey aradığın hakkında fikrin var mı?»

«Var, efendim. Sizin çocuklardan birini pazartesi günü Aldermaston'a yolladım, nükleer mühendislik bölümüyle temas etti. O polonium diskinin küçük, ilkel, yapısı basit, gücü az bir aygıta uyabileceği görüşündeler. Tabii insan bir atom bombasına gücü az diyebilirse.»

Sir Nigel'e kısa bir liste uzattı.

«Tahminlere göre, aradıklarımız bunlara benzer şeyler olacak.»

«Hepsi bu kadar mıymış,» diye sordu listeyi inceledikten sonra.

«Taşınabilir, büyük boyda bomba için bu kadarmış. Böylesine basit biçimde yapılabileceğini hiç sanmazdım. Füzyon çekirdeği ve çelik boru dışında, geri kalanlar nerede olsa saklanabilecek, dikkat çekmeyecek şeyler.»

«Pekala, John, ne yapacaksın şimdi?»

«Bir tekrarlama arıyorum, Sir Nigel. Arayabileceğim tek şey de bu. Aynı pasaport numarasıyla giriş çıkışlar arıyorum. Eğer bir ya da iki kurye kullanılıyorsa, sık sık gelmeleri gerekir. Değişik yerlerden girer çıkarlar. Bir tekrarlama bulursam, az sayıda pasaport numarası için ulusal çapta alarm durumu koyabiliriz. Pek büyük bir şans değil, ama elimdeki tek olanak bu.»

Sir Nigel ayağa kalktı.

«Devam et, John. Ne istersen bulurum sana. Dua edelim de karşımızdakiler bir yerde bir kerecik hata yapsınlar, aynı kuryeyi iki ya da üç kez kullanmaya kalksınlar.»

Ama Binbaşı Volkov'un öyle bir hata yapmaya niyeti yoktu. Yapmadı da. Kaçak sokulan parçaların ne olduğunu, neye yarayacağını bilmiyordu. Yalnızca kendisine onları Ingiltere'ye sokması, Ingiltere içinde bir dizi randevuyla yerlerine teslim etmesi emredilmişti. Her kurye ilk ve ikinci randevusunu ezbere bilecekti. KGB'nin Londra kadrosundan da hiçbir şey geçmeyecekti.

Dokuz kargoya karşılık on iki kuryesi vardı elinde. Bazıları profesyonel değildi tabii. Ama kimlikleri kusursuzdu. Yolculukları haftalar, hatta aylar öncesinden ayarlanmıştı. Çekoslovak Liçka'nın durumunda olduğu gibi. Onlara el atmıştı Volkov.

General Borisov'dan daha on iki Illegal ve oniki lejand istemek zorunda kalmamak için ağını geniş alana atmış, üç kardeş servisten yardım istemişti. Bunlar Çekoslovak StB, Polonya SB, ve özellikle de Doğu Almanya'nın o itaatkâr, soru sormaz HVA'sıydı.

Doğu Almanlar özellikle iyiydi. Batı Almanya'da da, Fransa ve İngiltere'de de birtakım Polonya ve Çek toplulukları yaşardı, ama Doğu Almanların bir avantajı vardı. Doğu Almanlarla Batı Almanlar arasındaki etnik özdeşlikten ötürü ve eskiden Doğu Alman olan binlerce insanın sonradan Batı Almanya'ya kaçmış olmasından ötürü, HVA'nın Batı Blokuna sokmuş olduğu Illegallerin sayısı, başka her Doğu Bloku ülkesinin gizli servisinden daha çoktu.

Volkov yalnızca iki Rus kullanmaya karar vermişti. Onlar da ilk gidenler olacaktı. İkisinden birinin sokak serserileri tarafından soyulacağını bilemezdi tabii. Sahte tayfanın özel eşyalarının artık Glasgow'daki polis merkezinde kilitli olmadığını da bilmiyordu. Volkov'un gerekli önlemleri alışının nedeni, kişilik yapısı ve eğitimi öyle gerektirdiği içindi.

Geri kalan yedi kargosu için bir Polonyalı kurye, iki Çek kurye (biri Liçka), dört de Doğu Alman kullanıyordu. Onuncu kurye, ölmüş olan iki numaralı kuryenin yerine gidecekti. O da Polonyalıydı. Iki taşıt aracı üzerinde birtakım değişiklikler yaptırması gerekmekteydi. Bunun için bile, HVA'nın Brunswick' deki, yani Batı Almanya'daki garajını kullanıyordu.

Kuryeler arasında yalnızca ilk iki Rusla Liçka Doğu Bloku ülkelerinden yola çıkmış gözükecekti. Bir de sonradan eklenen on numara, Polonya'nın LOT Havayollarıyla Polonya'dan yola çıkıyordu.

Volkov hiç de Preston'un beklediği tekrarlara olanak verecek değildi.

Sir Nigel Irvine da, işi Londra merkezinde olan nice insan gibi, haftasonlarında kentten uzaklaşıp ciğerlerine biraz temiz hava çekmekten hoşlanırdı. Eşi Lady Irvine'la ikisi hafta içinde Londra'da kalırlar, ama haftasonlarında Dorset'de, Langton Matravers denilen köyde ufacık, rustik bir eve kaçarlardı.

O pazar günü Nigel sırtına bir tüvit paltoyla başına bir şapka geçirmiş, yürüyüşe çıkmıştı. Güneş parlaktı ama rüzgâr buz gibiydi. Şapkasının altından çıkan gümüş rengi saçlarını kanat gibi uçuruyordu. Tepeye doğru çıkan yokuşa sardırdı, düşüne düşüne ilerledi. Ara sıra duruyor, Manş'ın beyaz başlı dalgalarına doğru bakıyordu.

Preston'un ilk raporunda çıkarılan sonuçları ve Oxford'ta Sweeting'le yaptığı o tartışmayı düşünüyordu. Rastlantı mıydı? Rüzgârda savrulan samanlar gibi miydi durum? Inanılması gerekli miydi? Yoksa hayalperest bir memurla uçarı bir profesörün saçmalıkları mıydı?

Eğer bunların hepsi doğruysa, acaba Leningrad'dan davetsiz gelip Glasgow polis merkezine yerleşen polonium diskinin bütün bunlarla bir ilişkisi olabilir miydi?

Eğe o metal disk, Doktor Wynne-Evans'ın dediği şeyse, anlamı neydi bunun? O köpüren dalgaların çok ötesinde birisinin Dördüncü Protokolu ihlal etmeye çalıştığı anlamına mı gelirdi?

Eğer öyleyse, kim olabilirdi o insan? Chebrikov'la Kryuç-

kov mu, KGB mi? Genel Sekreterin emri olmasa onlar böyle bir harekete asla cesaret edemezlerdi. Eğer Genel Sekreterse... neden?

Hem niçin diplomatik kuryeyi kullanmıyordu? O kadar daha kolay, basit ve güvenliydi ki! Bu sonuncu kelimeye bir cevap bulabildi. Elçilik kuryesini kullanmak demek, elçilik içinde KGB elemanlarını kullanmak demekti. Oraya sızılmış olduğunu ise Sir Nigel, Chebrikov'dan da, Kryuçkov'dan da, hatta Genel Sekreterden de daha iyi biliyordu. Kendi adamı Andreyev oradaydı bir kere.

Evet, bu mantıklıydı. Herhalde Genel Sekreterin KGB'deki son kaçaklardan ötürü sarsılmış olduğunu varsayabilirdi. Yetmişlerin sonunda başlayan ve sonra daha da artan Batıya kaçışlar bir yana, dünyanın her yerinde Sovyet diplomatların toplu halde sınırdışı edilmesi olayları da vardı. Bu bazen sözkonusu diplomatların ajan tutma hevesinin aşırıya kaçmasından oluyordu, ama çoğunlukla diplomatik kontrolörlerin kovulup ajanların düzensiz durumda kalakalmasının rolü bulunmaktaydı. On yıl önce Sovyet Blokuna karşı çok daha hevesli bir tutum içinde bulunan Üçüncü Dünya ülkelerinin bile eski havası kalmamıştı.

Kıyının epey ilerisinde, Sussex'in Newhaven limanında bir başka adam da Manş Denizinin sularına bakmaktaydı.

Üzerinde siyah deri motosiklet kılığı vardı. Kaskını parkettiği BMW'nin selesi üzerine konmuştu. Pazar gezintisine çıkmış birkaç aile yanlarında çocuklarıyla oradan geçtiler ama ona dikkat etmediler.

Adam ilerdeki arabalı vapura bakıyordu. Vapur artık ufku aşmış, limana doğru yaklaşmaktaydı. **Cornouailles** gemisi Dieppe'den geliyordu. Yarım saata kadar yanaşacaktı. İçinde de Kurye Beş vardı.

Kurye Beş o sıra geminin ön güvertesinde, İngiltere kıyısının yaklaşan görünümüne bakmaktaydı. Arabası olmayan yolculardan biriydi, ama bileti onu limandan kalkan trenle doğru Londra'ya kadar götürecekti.

Anton Zelewski, diyordu pasaportu ona. Doğruydu da. Batı Alman pasaportu taşıyordu göçmenlik görevlisinin kontrolüne göre. Bunun da hiçbir garip yanı yoktu. Yüz binlerce Batı Almanın Polonyalılara benzer adları olurdu.

Gümrükte adamın bavuluna ve el çantasına bakıldı. Çantayı gemideki gümrüksüz dükkândan aldığı öteberiyle doldurmuştu. Bir şişe cin, yirmi beş puro, açılmamış olduğu için kolayca geçti, çünkü kotayı aşmıyordu. Gümrük görevlisi ona başını salladı, dikkatini yeni yolcuya çevirdi.

Zelewski gerçekten de gemide yirmi beş puroluk bir kutu satın almıştı. Ama sonradan bir tuvalete girmiş, kapıyı kilitlemiş, yeni aldığı kutunun üzerindeki «gümrüksüz» etiketlerini çıkarıp yanında getirdiği, onun tıpkısı olan öbür kutuya yapıştırmıştı. Gemiden aldıkları, bordanın yan tarafından denize fırlatıldı gitti.

Londra treninde birinci sınıf bir vagon aradı, talimata uyarak pencere yanında bir koltuk seçip oturdu, beklemeye koyuldu. Lewes'e varmalarından hemen önce kapı açıldı, siyah deriler giymiş bir adam belirdi. Kompartmanda Alman yolcudan başka kimse bulunmadığını bir bakışla kontrol etti.

«Bu tren doğru Londra'ya mı gidiyor?» diye sordu aksansız İngilizcesiyle.

Zelewski, «Sanırım Lewes'de de duruyor,» diye karşılık verdi.

Adam elini uzattı. Zelewski ona yassı puro kutusunu verdi. Adam kutuyu ceketinin koynuna soktu, fermuarını çekti, başını salladı ve çıktı. Tren Lewes'den kalkarken Zelewski adamı bir kez daha gördü. Platformdan iniyor, Newhaven'e doğru uzaklaşıyordu.

Gece yarısından önce purolar da radyonun, alçının ve pabuçların yanına yerleşti. Kurye Beş, teslimatını yapmıştı.

17

Sir Nigel'in hakkı vardı. Nisan ayının son perşembe günü bilgisayar şeritleri hiçbir tekrar göstermiyordu. Ne Doğu Blokundan değişik giriş noktalarına gelen ve daha başka yerlere uçan yolcular arasında, ne de başka ülkelerin vatandaşı olup da o sıra bir Doğu bloku ülkesinden gelenler arasında.

Çeşitli kusurları olan pasaportlar görülmüştü, ama bunlar kontrol edilmiş, sahipleri anadan doğma soyulup aranmış, cevap hâlâ koskoca bir sıfır olmuştu. «Sakıncalılar» listesinden de üç pasaport çıkmıştı. İkisi önceden sınırdışı edilmiş oldukları halde yeniden giriş yapmaya çalışan kimselerdi, biri de kumar ve uyuşturucu işine adı karışmış bir Amerikan gansteriydi. Bu üçü de, bir sonraki uçağa konup tekrar geldikleri yere yollanmadan önce iyice aranmış, ama Moskova kuryeleri olduklarına dair zerre kadar işaret bulunamamıştı.

Preston, eğer Batı Bloku vatandaşlarını ya da kusursuz belgelerle Batıya yerleşmiş İllegalleri kullanıyorlarsa, asla bulamam onları, diye düşünmekteydi.

Sir Nigel bir kez daha Sir Bernard Hemmings'le olan eski dostluğundan yararlanıp Beş'ten yardım istemek zorunda kaldı.

«Merkezin bu birkaç hafta içinde ülkeye önemli bir İllegal sokmak isteyeceğini sanıyorum,» dedi. «İşin tersliği, Bernard, elimde kimlik, eşkâl ya da giriş yeri yok. Ama yine de giriş noktalarındaki adamlarının yardımı çok makbule geçecektir.»

Sir Bernard bu talebi, bir Beş operasyonu haline getirmiş, devletin diğer kolları olan Gümrük, Göçmenlik, Özel Şube ve Rıhtım Polisi de, yanında garip ya da anlaşılmaz bir parçayla giriş yapmak isteyenlere karşı gözlerini daha açık tutmaları konusunda uyarılmışlardı.

Gösterilen neden kabul edilebilecek gibiydi. Brian Harcourt-Smith bile bunu John Preston'un polonium diskiyle ilgili raporuna bağlamamıştı. Rapor hâlâ Harcourt-Smith'in masasında, havale edilmeyi bekleyen evrak arasında yatıyordu. Onu ne yapacağına karar **verememişti henüz.**

Ev-kamyonet Mayıs Bayramı günü geldi. Batı Alman plakası vardı. Calais'den Dover'e gelen arabalı vapurdan çıktı. Sahibi ve sürücüsü Helmut Dorn'du. Kâğıtları kusursuzdu. Yanında karısı Lisa ve iki küçük çocuğu da vardı. Beş yaşındaki sarışın oğlu Uwe'yle yedi yaşındaki kızları Brigitte.

Kamyonet göçmenlik kontrolünden geçip de gümrüğün «Deklare Edecek Malı Olmayanlar» bölümüne doğru ilerlerken, bekleyen görevlilerden biri durmasını işaret etti. Belgeleri tekrar inceledikten sonra gümrük görevlisi arka kısmı görmek istediğini söyledi. Herr Dorn isteneni yaptı. İki çocuk salon olarak döşenmiş bölmede oynuyorlardı. Resmi üniformalı gümrük görevlisi içeriye girince oyunu kestiler. Memur gülümseyerek onlara başını salladı, ikisi de kıkırdaştılar. Görevli çevresine baktı. Derli toplu bir ev gibiydi. Dolapların kapaklarını açmaya koyuldu. Eğer Herr Dorn heyecanlandıysa bile, doğrusu iyi sakladı.

Dolapların çoğunda tatile çıkmış ailenin normal ihtiyaçlarını karşılayacak eşyalar vardı. Giysiler, mutfak malzemeleri falan. Gümrük görevlisi altı sandık gibi kullanılan kanapenin oturma yerini tutup kaldırdı. İçerde iki çekmece vardı. Bir tanesi belli ki çocukların oyuncak gözüydü. İçinde iki bebek, bir ayı, birkaç tane de yumuşak lastik top görünüyordu. Çeşitli parlak renklerde.

Küçük kız utangaçlığını yenip çekmeceye daldı, bebeklerden birini eline aldı. Gümrük görevlisine Almanca olarak heyecanlı heyecanlı bir şeyler söyledi. Adam anlamadı ama başını sallayıp gülümsedi.

«Çok güzel, tatlım,» dedi. Sonra Herr Dorn'a dönüp baktı, sonra arka kapıdan indi. «Pekala, efendim, iyi tatiller.»

Ev-kamyonet diğer taşıtlar arasında kontrol yerinden çık-

tı, Dover'den ayrılıp Kent'e ve Londra'ya giden trafiğin arasına karıştı.

«Tanrım sana şükür!» diye mırıldandı Dorn karısına. «Amma uzattı.»

Kadın haritaya bakıp yol gösteriyordu ama zaten çok basitti. Londra'ya giden M20 yolu öyle iyi işaretlenmişti ki, kimse kaybedemezdi yolunu. Dorn birkaç kez kolundaki saate baktı. Biraz geç kalmıştı, ama kendisine verilen emirler, ne olursa olsun sürat sınırını aşmamaktı.

Charing kasabasını yolun yan tarafında gördüler. Onun hemen kuzeyinde, solda Mutlu Paskalya Kafeteryası göze çarpmaktaydı. Dorn oranın otoparkına doğru saptı ve durdu. Lisa Dorn çocukları arkadan indirdi, kahvaltı ettirmek üzere kafeteryaya soktu. Dorn emirlere uyarak kaputu kaldırdı, kafasını içeriye gömdü. Birkaç saniye sonra yanı başında birinin durmakta olduğunu hissedip başını kaldırdı. Deri ceketli genç bir İngiliz duruyordu orada.

«Motor sorun mu çıkarıyor?» diye sordu.

«Karbüratör olmalı sanıyorum,» dedi Dorn.

«Yoo,» dedi motosikletli ciddi bir sesle. «Bana kalırsa distribütör olmalı. Ayrıca da geç kaldınız.»

«Üzgünüm, gemi geç yanaştı. Gümrük işlemleri de uzun sürdü. Paket arkada.»

Arkaya bindiklerinde, ceketinin koynundan bir kanaviçe torba çıkardı. Bu arada Dorn da homurdanıp zorlanarak çocukların oyuncak toplarından birini bin zorlukla oyuncak dolabından çıkardı.

Çapı on dört, on beş santimden fazla değildi ama ağırlığı kesinlikle yirmi kiloyu geçiyordu. Ne de olsa saf uranyum 235'in özgül ağırlığı, kurşunun iki katı kadardı.

Valeri Petrofsky torbayı otoparkın ilerisine doğru taşırken büyük güç harcadı. Sanki elinde ağırlık yokmuş gibi hareket etmek zorundaydı. Hoş zaten kimse ona dikkat etmedi. Dorn motorunu kapattı, içeriye girip ailesinin oturduğu masaya yerleşti. Motosiklet, yeni kargosu arkadaki kutuya yerleşmiş durumda, gürleyerek Londra'ya doğru uzaklaştı. Kurye Altı, teslimatını yapmıştı.

4 Mayısta Preston çıkmaza saplanmış olduğunu iyice anlıyordu. Hemen hemen üç hafta geçmiş olduğu halde, bütün çabalarına karşın ortada şans eseri eline düşen tek bir polonium diskinden başka bir şey yoktu. Ingiltere'ye giren her yolcunun soyularak aranmasını isteyemezdi. Tek yapabileceği, daha dikkatli olunmasını istemekti. Doğu Blokundan gelenlere karşı. Ayrıca kuşku çeken bir pasaport olursa kendisine derhal haber verilmesini isteyebilirdi. Bir de... son şans vardı.

Aldermaston'daki nükleer mühendislik bölümü uzmanlarının söylediğine göre, gelecek parçalardan üçü, en basit bomba sözkonusu olsa bile, yine de çok ağır olmak zorundaydı. Bir tanesi bir blok saf uranyum 235; bir tanesi silindir ya da küre biçiminde, iki buçuk santim kalınlığında sert çelikten yapılmış çubuk ya da top; üçüncüsü de yine sertleştirilmiş çelik bir tüptü, boyu altmış santime yakın, ağırlığı on beş kilo olmalıydı.

En azından bu üçünün ülkeye taşıt araçları içinde getirilmek zorunda olduğunu tahmin ediyordu. Yabancı plakalı taşıtlarda aramaların yoğunlaştırılmasını, bu arada top, küre ya da boru gibi çok ağır parçalara dikkat edilmesini istedi.

Aranacak araçların çeşitli olduğunun farkındaydı. Motosikletler, otomobiller, kamyonetler, kamyonlar her gün, her tür ülkeden gelip duruyordu. Her kamyon durdurulup aransa, yalnız ticari trafikteki tıkanıklık bile ülkede hayatı durdurmaya yeterdi. Kendisi tam anlamıyla saman yığınında iğne arıyordu. Üstelik elinde bir mıknatıs bile yoktu.

Baskılar George Berenson üzerinde etkisini göstermeye başlamıştı. Karısı onu terketmiş, tekrar erkek kardeşinin Yorkshire'daki evine gitmişti. Berenson bakanlıktan gelen ekiple on iki seans çalışmış, Jan Marais'ye vermiş olduğu her belgeyi tek tek teşhis etmişti. Gözaltında bulunduğunu biliyordu. Bu da sinirlerini rahatlatacak bir şey değildi elbette.

Daimi Müsteşar Sir Peregrine Jones'un durumu öğrendiğini bile bile, her gün bakanlığa gitmek de ayrı bir dertti. Üzerindeki son baskı da, bakanlıktan gelen özellikle hazırlanmış belgeleri hâlâ Jan Marais'ye iletmek zorunda olmasıydı. Mosko-

va'ya yollaması için. Güney Afrikalının Sovyet ajanı olduğunu öğrendiğinden bu yana, adamla yüz yüze buluşmaktan kaçınmayı başarmıştı. Ama Marais kanalıyla Moskova'ya yolladığı belgeleri okumak da zorundaydı. Belki Marais yollanmış bir belge üzerinde açıklama isteyebilir diye.

6 Mayıs Çarşamba günü de eline yedi belgelik bir deste geldi. Son kararlar, öneriler, brifingler. Bunlar sözde son on beş gün içinde masasına gelmiş evraktı. Hepsinin üzerinde «Çok gizli» işareti vardı. Bir tanesi, Berenson'un kaşlarını kaldırmasına neden oldu. Onları Benotti'nin dondurmacı dükkânına o akşam bıraktı, yirmi dört saat sonra da, kazasız belasız ele geçtiklerine dair şifreli telefon mesajını aldı.

Mayıs'ın 10'u olan o pazar günü Valeri Petrofsky, Cherryhayes Sokağındaki evinde güçlü alıcı radyosunun başına oturdu, Moskova radyosu yayını sırasında gelen mors sinyallerini dinledi.

Elindeki aygıt verici değildi. Moskova değerli bir İllegale asla kendi mesajlarını kendisi vermek gibi tehlikeli bir görev yüklemezdi. Hele de İngiliz-Amerikan yön bulma yöntemleri bu kadar iyiyken. Petrofsky gerilim içindeydi. Poplar vericisiyle Moskova'ya bir kurye ve bir kargo kaybettiğini, yerine yenisini yollamalarını ilettiğinden bu yana bir ay geçmişti. İki akşamda bir, diğer günlerin de sabahlarında, daha doğrusu motosikletiyle mal toplamaya çıkmadığı zamanlarda radyoyu dinlemiş, cevap beklemişti. Şimdiye kadar gelmemişti beklediği cevap.

Saat onu on geçe kendi sinyal şifresini duydu. Kâğıdıyla kalemi önünde zaten hazırdı. Mors harflerini doğrudan doğruya İngilizce olarak not etti. Anlaşılmaz bir dizi rakam halindeydi mesaj. Bu sırada Almanlar, İngilizler ve Amerikalılar da çeşitli dinleme yerlerinde aynı rakamları not ediyor olacaklardı.

Mesaj sona erdiğinde kalkıp radyoyu kapadı, tuvalet masasının başına oturdu, bir kerelik şifre anahtarlarından hangisi gerekiyorsa onu seçti, şifreyi çözmeye koyuldu. On beş dakika sonra hazırdı: ««İkinin yerine Ateşkuşu On geliyor RVT.» Mesaj üç kez tekrarlanmıştı.

Randevu T.'yi biliyordu. Yedek randevulardan biriydi. Yalnızca durum gerektirirse kullanılacaktı. Ve işte şimdi gerekli olmuştu. Bir havaalanı otelindeydi randevu. Aslında Petrofsky yol kenarı kahvelerini ya da demiryolu istasyonlarını tercih ederdi. Ama kendisi bu operasyonunun kilit taşı olmakla birlikte, bazı kuryelerin profesyonel nedenlerle Londra'da yalnızca birkaç saat kalabileceğini ve kentten ayrılamayacağını biliyordu.

Bir sorun daha vardı. Kurye On'u, diğer iki randevunun arasına almışlardı. Hele Kurye Yedi'yle olacak buluşmaya tehlikeli biçimde yakındı.

On'la kahvaltı saatinde Heathrow'un Post House Otelinde buluşacak, Yedi ise onu aynı sabah saat on birde Colchester'deki otelin otoparkında bekleyecekti. Çok hızlı hareket etmesi gerekiyordu, ama başarabileceğinden emindi.

12 Mayıs Salı akşamı Downing Sokağı 10 numarada ışıklar hâlâ yanıktı. Burası, İngiltere Başbakanının hem bürosu, hem evi olan yerdi. Bayan Margaret Thatcher en yakın danışmanlarını ve bazı kabine üyelerini bir strateji konferansına çağırmıştı. Gündemin tek maddesi, yaklaşan genel seçimlerdi. Kararı resmileştirmek ve zamanı saptamak.

Kendi görüşünü yine her zamanki gibi tâ başından açık seçik ortaya serdi. Daha 1988'e kadar iktidarda kalmaya hakkı olduğu halde, üçüncü dört yıllık dönem için seçime gitmekte kendini haklı görüyordu. Toplantıdakilerden bazıları, bu kadar erken seçim yapmanın pek akıllıca bir şey olacağından kuşkuluydular. Ama daha önceki tecrübeleri, itirazlarından pek bir sonuç çıkmayacağını öğretmişti onlara. İngiltere Başbakanı bir konuda içgüdülerinin sesini dinlemeye başladı mı, onu kararından caydırmak için gerçekten çok güçlü fikirler ileri sürmek gerekirdi. Bu olayda ise istatistikler ondan yanaydı.

Muhafazakâr Parti lideri, tüm araştırma ve nabız yoklamaların sonuçlarını almıştı. Liberal/Sosyal Demokrat işbirliği, seçmenlerin yüzde yirmisini kendine çekmiş durumdaydı.

Ingiltere'de bakiye sistemleri gibi ya da İrlanda'daki nis-

bi temsil sistemi gibi durumlar yoktu. Bir seçim bölgesinde kazanan, bölgeye ait tüm parlamento sandalyelerini kazanıyordu. Bu durumda Liberal/Sosyal Demokrat işbirliği, Avam Kamarasında on beş, yirmi sandalyeye sahip olacak demekti. Kuzey İrlanda'nın on yedi sandalyesi herhalde çeşitli Muhafazakâr destekçilerine gidecekti. Beşiyse Londra'yı boykot edip katı sola oy vereceklerdi. Bu durumda geriye 613 sandalye kalıyordu. İşte bu sandalyeler, Muhafazakârlarla İşçi Partisi arasında paylaşılacaktı. Bayan Thatcher net bir çoğunluk sağlayabilmek için 325 sandalye kazanmak zorundaydı.

Parti Başkanı nabız yoklamalarının aynı zamanda bir şeyi daha gösterdiğine parmak bastı. İşçi Partisi, Muhafazakârların yalnızca dört puan gerisindeydi. 1983 Haziranından bu yana, İşçi Partisinin yeni edindiği birlik, ılımlılık ve hoşgörü imajı, Partinin on puan birden yükselmesine yol açmıştı. Katı sol hemen hemen dilsizdi partinin içinde. Çılgın sol ise, hiç makbul değildi. Devrim Bilidrisi yumuşatılmış, hemen hemen bir yıldan beri televizyona çıkan sözcüler hep Merkezci kanattan seçilmişti. İngiltere kamuoyu artık güveniyordu İşçi Partisine... bir iktidar alternatifi olarak.

Başkan ciddi yüzlü çalışma arkadaşlarına, Muhafazakârların liderlik farkının altı ay öncesine göre iki puan daha gerilemiş olduğunu hatırlatırken, üç ay önceki duruma göre de, yine bir puan gerilediğine parmak bastı. Gidiş belliydi. Zaten aynı durum parti örgütünde de biliniyor ve tartışılıyordu.

Ekonomik göstergeler, şu sıra ekonomik hayatın canlı olmasına karşın, yani havanın iyi, mevsimlik işlerin de işsizliği olumlu etkilediği dönemde bulunulmasına karşın, sonbaharda kamu sektörü grevleri ve ücret artış talepleri beklenebileceğine işaret ediyordu. Bunların durumu ciddileşirse, Muhafazakârların desteği kışın düşebilir ve gelecek ilkbahara kadar düşük kalabilirdi.

Gece yarısı işin ya 1987 yazında yapılması ya da 1988 Haziranına kadar yapılmaması konusunda görüş birliği sağlandı. Sonbaharda, ya da ilkbahar başında seçim olmazdı. Gece yarısından sonra bir ara Başbakan kabinesini etkilemeyi başardı. Yalnızca bir tek nokta üzerinde ateşli tartışmalar oldu, o da

seçim kampanyasının uzunluğuydu.

İngiltere'de genel seçimler gelenek olarak dört hafta süren bir kampanyanın sonunda ve bir perşembe günü yapılmaktaydı. Seçim kampanyası süresinin kısaltılıp üç haftaya sığdırılması ender olurdu, ama Anayasaya da aykırı değildi .Başbakanın içgüdüleri ona kampanyayı kısa tutmasını, muhalefeti hazırlıksız yakalamasını fısıldıyordu.

Sonunda karar verildi. Başbakan 29 Mayıs Perşembe günü Kraliçeyle görüşmeye çalışacaktı. Ve o görüşmede parlamentonun dağılmasını isteyecekti. Geleneğe göre, saraydan dönüşünde, Downing Sokağında bir açıklamada bulunacaktı. O andan başlayarak seçim kampanyası açılmış sayılacak, seçim günü de 18 Haziran olacaktı.

Şafaktan hemen önceki saatlerde bakanlar yataklarında uyurken, koca BMW kuzeydoğudan Londra'ya doğru yaklaşıyordu. Petrofksy, Heathrow Havaalanının Post House Oteline gitmekteydi. Oraya varınca motosikletini otoparka soktu, motoru kapatıp kilitledi, başındaki kaskı da arkadaki kutuya koyup kapağını kapattı.

Siyah deri pantolonunu bacağından sıyırıp çıkardı. İçine normal gri bir pantolon daha giymişti. Biraz buruşmuştu pantolonu. Ama yine de durumu iyiydi. Çizmelerini yan sepetlerden birine attı, oradan çıkardığı ayakkabıları giydi. Deri glysiler ikinci sepete atıldı, oradan dikkati çekmeyen bir ceketle bir yağmurluk çıktı. Motosikletten uzaklaşıp otelin danışma masasına yaklaştığında, beyaz bir trençkot giymiş sıradan bir adamdı.

Karel Wosniak iyi uyuyamamıştı. Bir kere dün gece ömrünün en büyük şokunu geçirmişti. Normal olarak Polonya LOT Havayolları uçuş personeli, gümrük ve göçmenlik kontrolünden ancak formalite olarak geçerdi. Kendisi o havayollarında kıdemli görevliydi. Oysa bu kez aramışlardı üstünü. Hem de iyice. Muayene memuru elindeki çantayı ararken, kaygıdan mahvo-

lacağını sanmıştı Wosniak. Adam çantadan SB'cilerin Varşova'da kendisine verdikleri traş makinesini çıkardığında, bayılacak gibi olmuştu. Bereket versin, makine pille çalışan modellerden değildi. Yakınlarda da onu çalıştırıp deneyecek bir priz yoktu. Muayene memuru makineyi tekrar yerine koymuş, aramasını bitirmiş, bir şey bulamamıştı. Wosniak içinden, herhalde makineyi prize taksa çalışmazdı, diye düşünüyordu. Onu Londra'ya getirmesini istediklerine göre, içinde normal motordan başka bir şeyler daha olması gerekti.

Saat tam sekizde giriş katında, danışmaya yakın yerdeki tuvaletlere girdi. Orada beyaz bir trençkot giymiş bir adam ellerini yıkamaktaydı. Allah kahretsin, diye düşündü Wosniak. Randevulaştığım adam gelince bu İngiliz gidene kadar beklemek zorunda kalacağız. Tam o sırada el yıkayan ona dönüp İngilizce konuştu.

«Günaydın. Bu Yugoslav havayollarının üniforması mı?»

Wosniak rahatlayıp içini çekti.

«Hayır, ben Polonya havayollarındanım.»

«Güzel yerdir Polonya,» dedi yabancı. Bir yandan ellerini kuruluyordu. Pek rahat bir hali vardı. Wosniak bu işlerin acemisiydi. İlk ve son kez, diye yemin etmişti kendi kendine. Elinde traş makinesi, öylece duruyordu orada. «Ülkenizde çok mutlu günler geçirdim.»

İşte tamam, diye düşündü Wosniak. «Çok mutlu günler...» parola.

Traş makinesini uzattı. İngiliz kaşlarını çatıp kapıya doğru baktı. Wosniak kapının kapandığını duyup şaşırdı. İçeriye biri girmişti. Yabancı başıyla muslukların üzerindeki raflardan birini işaret etti. Wosniak makineyi oraya koydu. Bu kez İngiliz pisuarları işaret etti. Wosniak hemen pantolonunun fermuarını indirdi, bir tanesinin önüne dikildi.

«Teşekkür ederim,» dedi bir yandan. «Bence de çok güzel bir yerdir.»

Trençkotlu adam traş makinesini alıp cebine soktu, beş parmağını havaya kaldırıp gösterdi, Wosniak'a burada beş dakika oyalanması gerektiğini anlattı, sonra çıktı.

Bir saat sonra Petrofsky motosikletiyle Londra'nın kuzeydoğusunun Essex'le sınır oluşturduğu yere doğru ilerliyordu. Önünde M12 yolu uzanmaktaydı. Saat dokuzdu.

Aynı saatte DFDS hatlarının Gotheborg'den gelen **Tor Britannia** arabalı vapuru da Harwich'deki Parkstone rıhtımına yanaşmaya hazırlanıyordu. Yolcular rıhtıma çıktıklarında, bunların her zamanki turist kalabalığı olduğu görüldü. Öğrenciler ve ticari amaçla gelenler de vardı aralarında. İşte ticaret amacıyla gelenlerden biri de, kocaman Saab arabasını kullanmakta olan Bay Stig Lundqvist'ti.

Belgeleri onu İsveçli bir işadamı olarak tanıtırken yalan söylemiyorlardı. Gerçekten de İsveçli bir işadamıydı. Hem de bütün ömrü boyunca öyle olagelmişti. Yalnızca o belgeler adamın, tıpkı Bay Helmut Dorn gibi, uzun yıllardan beri komünist ajanı olarak çalıştığını söylemiyordu. General Marcus Wolf'un, yani Doğu Alman HVR'sı Yahudi başkanının adamlarından biriydi.

Kendisine arabadan inmesi ve bavulunu muayene masasına getirmesi söylendi. O da bunu yüzünde nazik bir gülümsemeyle yaptı.

Bir başka muayene memuru kaputu açıp motora bakarken, aslında küçük bir futbol topuna benzer bir küre, ya da bir tüp arıyordu. Öyle bir şey yoktu. Arabanın altına baktı, en son olarak da arka bagajı açtı. İçini çekti. Londra'nın bu son talimatı insanı çok yoruyordu. Bu boş bagajda her zamanki araç gereç çantası, yan tarafa kayışla tutturulmuş bir kriko, öbür tarafa tutturulmuş bir yangın söndürme aleti vardı yalnızca. İsveçli onun yanı başında, bavulu elinde duruyordu.

«Lütfen,» dedi İsveçli. «Tamam mı?»

«Evet, teşekkür ederim, efendim. İyi yolculuklar.»

Bir saat sonra, on bire pek az kala Saab araba Kings Ford Park Otelinin otoparkına giriyordu. Burası Colchester'in güneyindeydi. Bay Lundqvist arabadan inip gerindi. Tam kahve içilecek zamandı. Orada birkaç araba parketmiş duruyordu, ama sahipleri görünürlerde yoktu. Saatine bir göz attı. Randevu saatine beş dakika vardı. Bir şey değildi bu kadarı. Hoş, adam

geç kalırsa bir saat bekleme talimatı da vardı tabii. Sonra da başka bir yerde ikinci bir randevu Acaba gelecek mi, diye düşündü. Etrafta başka kimseler yoktu. Bir tek, BMW motosikletinin motoruyla uğraşan genç adam. Aslında buluşacağı kimsenin neye benzediği hakkında fikri de yoktu. Bir sigara yaktı, tekrar arabasına binip oturdu.

Saat tam on birde penceresinin camına vuruldu. Dışarda motosikletli genç duruyordu. Lundqvist düğmeye bastı, cam aşağıya doğru kaydı.

«Evet?»

«Plakanızdaki S harfi İsveç mi demek, yoksa İsviçre mi demek?» diye sordu İngiliz. Lundqvist rahatlayarak gülümsedi. Yolda durmuş, yangın söndürme aletini kayışından çıkarmış, bir torba içinde, yanındaki koltuğa yatırmıştı.

«İsveç demek,» dedi. «Ben Gotheborg'den daha yeni geldim.»

«Hiç gitmedim oraya,» dedi adam. Sonra sesini değiştirmeden, «Bana verilecek bir şeyin var mı?» diye sordu.

«Evet,» dedi İsveçli. «Yanımdaki torbada.»

«Bu otoparka bakan pencereler var. Otoparkın çevresini dolaş, motosikletin yakınından geçerken onu bana sürücü penceresinden at. Araba benimle pencerelerin arasında olsun. Beş dakika sonra.»

Tekrar motosikletine döndü, motorla uğraşmaya devam etti. Beş dakika sonra Saab tam onun önünden geçti. Torba yere doğru kaydı, araba geçip gitmeden, Petrofsky paketi almış, sepete koymuştu bile. Saab'ı bir daha görmedi. Görmeyi istemiyordu da.

Bir saat sonra Thetford'daki kilitli garajında motosikleti bırakıp arabayı alırken, Petrofsky bagaja yerleştirdiği iki pakette neler olduğunu bilmiyordu. Kendi işi değildi, onu ilgilendirmezdi zaten.

Öğleden hemen sonra Ipswich'deki evine varmıştı. İki paketi yukarıya, odasına çıkarıp yerine kaldırdı. Kurye On ve Kurye Yedi, teslimatı yapmışlardı.

John Preston 13 Mayıs günü Gordon Sokağında işbaşı yapmak zorundaydı.

Sir Nigel Irvine ziyaretlerinden birinde ona, «Biliyorum, insanı deli eden bir iş, ama kalmanı istiyorum,» dedi. «Grip oldum diye telefon etmen gerek. Doktor raporu gerekirse bana haber ver. Elimde sözümden çıkmayacak bir iki doktor var.»

Ayın 16'sı geldiğinde, Preston bu işten hiçbir şey çıkmayacağını biliyordu. Ulusal alarm durumu dışında, Gümrük ve Göçmenlik ellerinden geleni yapmışlardı. Trafiğin yoğunluğu, her yolcunun aranmasına olanak bırakmıyordu. Rus denizcinin Glasgow'da saldırıya uğramasından bu yana beş hafta geçmişti. Preston bu arada diğer kuryeleri gözden kaçırmış olduğuna inanmaya başlıyordu artık. Belki de diğerlerinin hepsi Semyonov'dan önce gelmişlerdi. Belki o tayfa en sonuncusuydu. Belki...

Çaresizlik içinde, elinde bir iş bitiş tarihi bile bulunmadığını düşündü. Bu işin de bir sonu varsa tabii. Varsa... ne zamandı acaba?

21 Mayıs Perşembe günü Ostende'den gelen feribot Folkestone'a yanaşıp yaya ve arabalı turistleri indirdi. Motorları homurdanan TIR kamyonları da, Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkelerinden getirdikleri malları İngiltere'ye sokmak üzere harekete geçtiler.

Koca kamyonlardan yedi tanesi Alman plakalıydı. Ostende zaten Almanya trafiğinin çoğunun geçtiği bir limandı. Peşindeki treylerde kutulanmış kargosuyla gelen Hanomag da diğerlerinden farklı değildi. İncelenmesi bir saat süren bir yığın evrakında düzensizlik yoktu. Bu şoförün, adı kamyonun yanlarına yazılı işverenden başka birilerinin hesabına da çalıştığından kuşkulanacak herhangi bir işaret de yoktu. Arka treylerde herhalde konşimentoda yazılı olduğu gibi, kahve makineleri vardı.

Sürücü yerinin hemen arkasında, aşağıdan yukarı doğru yükselen iki egzos borusundan dizelin dumanları çıkıyordu. Yoldaki diğer kimselerin yüzüne gözüne dolmasın diye yukarı verilmişti egzoslar. Akşam oluyordu neredeyse. Gündüz vardiya-

sı yorgundu. Kamyona Ashford - Londra yoluna çıkması için el sallandı.

Folkestone'da hiç kimse, o duman tüttüren düşey egzoslardan birinin içinde bir boru saklı olduğunu bilemezdi. Dumanın çıkması için de yer kalsın diye susturucular çıkarılmıştı egzostan.

Karanlık bastıktan epey sonra yol kenarındaki bir kahvenin park yerinde şoför kamyonundan indi, o egzos borusunu çevirerek yerinden ayırdı, içinden altmış santim boyunda, sıcağa dayanıklı ambalaj yapılmış paketi çıkardı. Açmadı. Siyahlı motosikletliye uzattı. Adam aldı, karanlığa dalıp uzaklaştı. Kurye Sekiz, teslimatını yapmıştı.

«Yararı yok, Sir Nigel,» dedi Preston, SIS'in Şefine cuma akşamı. «Neler oluyor, hiç bilemiyorum. Hep en kötü olasılıklardan korkuyorum ama onu da kanıtlayamıyorum. O kuryelerden bir tekini daha bulmaya çok uğraştımsa da başaramadım. Sanırım pazartesiye Gordon'a dönmem gerek.»

«Neler hissettiğini biliyorum, John,» dedi Sir Nigel. «Ben de aynı şeyleri hissediyorum. Lütfen bana bir hafta daha tanı.»

«Yararını göremiyorum,» dedi Preston. «Başka ne yapabiliriz ki?»

«Dua edebiliriz herhalde,» dedi Sir Nigel yumuşak bir sesle.

Preston öfkeyle, «Bir tek fırsat,» diye söylendi. «Bana tek gereken, bir tek ufacık fırsat.»

18

John Preston'un aradığı fırsat, ertesi pazartesi öğledensonra çıktı.

Saat dördü biraz geçe Avusturya havayollarının Viyana'dan gelen uçağı Heathrow'a indi. İngiltere ve Ortak Pazar dışı yolcular kuyruğuna girenlerden biri, kontrole gerçek bir Avusturya pasaportu uzattı. Pasaporttaki isim Franz Winkler'di.

Göçmenlik görevlisi çok iyi tanıdığı, kapağı yaldız kartallı yeşil pasaporta mesleğine özgü ilgisiz gözlerle baktı. Geçerlilik süresi dolmamıştı. İçinde birçok başka Avrupa ülkesine giriş ve çıkış vizelerinden başka, İngiltere'ye giriş vizesi de vardı.

Görevlinin sol eli pasaport numarasını birtakım tuşlara basarak kaydetti. Numara her sayfaya delikli olarak basılmıştı. Görevlinin gözleri ekrana döndü, sonra pasaportu kapattı, kısacık bir gülümsemeyle sahibine uzattı.

«Teşekkür ederim, efendim. Sıra kimde?»

Bay Winkler el çantasını alıp ilerlerken, görevli gözlerini kaldırıp altı metre ilerde, tam karşısına rastlayan camlı pencereye baktı. Aynı anda sağ ayağı yerdeki «uyarı» düğmesine bastı. Karşıki penceredeki Özel Şube görevlisi onunla göz göze geldi. Göçmenlikteki pasaport kontrolörü, Bay Winkler'in uzaklaşmakta olan sırtına doğru bakıp başını hafifçe salladı. Özel Şube detektifinin yüzü pencerede görünmez oldu. Birkaç saniye sonra yanındaki arkadaşıyla birlikte, sessiz adımlarla Avusturyalının peşinden ilerliyordu. Bir üçüncü arkadaşları kapıda, otomobili çalıştırmakla meşguldü.

Winkler'in bavulu yoktu. Bu nedenle bagaj holündeki otomatik bagaj taşıyıcılarına hiç aldırmadan geçip gümrük kuyruğuna girdi. Oradan çıkınca kenardaki Midland Bankası Şube-

si önünde durdu. seyahat çeklerini bozdurup sterline çevirdi. O arada Özel Şubenin adamları üst balkondan onun çok iyi bir resmini çekmeyi başardılar.

Avusturyalı terminal önünden taksiye bindiğinde, Özel Şube görevlileri de kendi işaretsiz arabalarına binip onun ardı sıra yola koyuldular. Şoför dikkatini öndeki taksiyi gözden kaçırmamaya vermişti. En yüksek rütbeli görevli telsizi açıp Scotland Yard'a durumu bildirdi. Haber oradan Charles Sokağına ulaştı. Emre göre, Altı da ilgileniyordu pasaportunda «kusur» bulunan yolcularla. Bu nedenle Charles Sokağı da haberi Sentinel Binasına iletti.

Winkler taksiyle Bayswater'a kadar gitti, Edgar Caddesiyle Sussex Gardens'ın köşesinde indi. Indiği yerde, yolun bir tarafı yalnızca kahvaltı ve yatak veren pansiyonlarla doluydu. Buralarda genellikle ticaret amacıyla kente gelenler, bir de yakındaki Paddington İstasyonunda trenden inen bütçesi sınırlı yolcular kalırdı.

Karşı kaldırımda parketmiş arabalarında oturan Özel Şube görevlilerine, adamın rezervasyonu yokmuş gibi göründü. Yol boyunca yürüdü, yürüdü, sonunda camına «Boş Oda Var» diye kart konmuş bir pansiyon görünce oraya girdi. Herhalde oda bulmuş olmalıydı, çünkü bir daha çıkmadı.

Winkler'in bindiği taksinin Heathrow'dan ayrılışından bir saat kadar sonra, Preston'un Chelsea'deki dairesinde telefon çaldı. Sentinel'de çalışan ve Sir Nigel tarafından bağlantıyı sağlamakla görevlendirilen adam arıyordu.

«Heathrow'dan az önce biri girmiş,» dedi MI6'nın adamı. «Belki bir şey değildir, ama pasaport numarası bilgisayarda kırmızı ışık vermiş. Adı Franz Winkler. Avusturyalı. Viyana'dan geliyor.»

«Tutuklamadılar umarım, ha?» dedi Preston. Düşünüyordu. Avusturya, Çekoslovakya'yla Macaristan'a yakındı. Tarafsız olduğundan, Doğu bloku Illegalleri için uygun bir atlama taşıydı.

«Hayır,» dedi Sentinel'deki adam. «Talimatımıza göre onu izlemişler... bir dakika...» Sesi birkaç saniye sonra tekrar duyuldu. «Az önce Paddington'da ucuz bir otele yerleşmiş.»

«C'yle konuşabilir miyim?» diye sordu Preston.

Sir Nigel toplantıdaydı. Ama hemen çıkıp özel odasına daldı.

«Evet, John?»

Preston, SİS Şefine olup bitenlerin ana hatlarını anlattı. Henüz konu ona yansımamıştı.

«Senin beklediğin adam mı dersin?»

«Bir kurye olabilir,» dedi Preston. «Altı haftadır da ondan iyisi çıkmadı ki!»

«O halde ne yapmak istiyorsun, John?»

«Altı'nın gözetlemeci ekip istemesini. Cork'daki gözetleme başkanına ulaşan tüm raporların gelir gelmez sizin bir adamınızca da görülmesini. Bilginin Sentinel'e ve bana hemen ulaşmasını. Adam biriyle randevulaşırsa, her ikisinin de izlettirilmesini istiyorum.»

«Pekala,» dedi Sir Nigel. «Gözetlemecileri isteyeceğim. Barry Banks, Cork'daki telsiz odasında oturup gelişmeleri anında bildirsin.»

Şef, K bölümü başkanını bizzat aradı, talebini söyledi. K başkanı, A servisindeki arkadaşıyla temas etti, yedek bekleyen bir gözetleme ekibi Paddington'daki Sussex Gardens'e doğru yola çıktı. Başlarında rastlantı eseri olarak Harry Burkinshaw vardı.

Preston küçük dairenin içini çaresiz adımlarla arşınlayıp duruyor, sokağa fırlamak, operasyonun orta yerinde olmak istiyordu. Adamları araziye çıkarken, bir deliğe tıkılıp sipere yatmak istemiyordu. Kafasının çok yukarlarında oynayan bir iktidar oyununun piyonu değildi ki o!

O akşam yedide Harry Burkinshaw'un adamları nöbete geçmiş, işi Özel Şubeden devralmış, Özel Şube de bu arada kurtulduğuna pek memnun olmuştu. Ilık, güzel bir akşamdı. Dört gözetlemeciden oluşan ekip, göze batmayan noktalara geçmiş, oteli kuşatmışlardı. Biri sokağın bir başında, ikincisi öbür başında, biri kapının karşısında, biri de arka tarafta. İki arabaya gelince, onlar yol üstüne parketmiş duran birçok arabanın arasında sıraya girmişlerdi. «Av» harekete geçerse, hemen yola koyulmaya hazır durumdaydılar. Altı adam da telsizleri

kanalıyla Burkinshaw'la ve merkezle ilişki halindeydi. Yani Cork'taki bodrum katıyla.

Barry Banks de Cork'taydı. Bu operasyon Altı tarafından istenmiş olduğuna göre, orada olması da doğaldı. Hep birlikte Winkler'in randevusunu bekliyorlardı.

Aksilik bu ya, çıkmıyordu adam. Kimseyle temas etmiyordu. Hiçbir şey yapmıyordu. Otelinde, perdelerinin arkasında sipere yatmıştı. Akşam sekiz buçukta çıktı, Edgware Sokağındaki bir lokantaya yürüdü, basit bir akşam yemeği yedi, tekrar oteline döndü. Ne bir yere paket bıraktı, ne talimat aldı. Masasında da bir şey unutmadı, sokakta kimseyle de konuşmadı.

Ama iki ilginç şey yaptı. Edgware Sokağında bir ara apansız durdu, yandaki vitrinin camına birkaç saniye dikkatle baktı. Peşinde izleyen olup olmadığını anlamak için en eski hileydi bu. Pek de iyi bir hile sayılmazdı.

Lokantadan çıktığında kaldırımın kenarında durdu, trafiğin ara vermesini bekledi, hızla karşı kaldırıma koştu. Geçtikten sonra durup yola baktı. Peşinden bu yana geçen olup olmadığını görmeye çalıştı. Kimse geçmemişti. Winkler bu hareketiyle, Burkinshaw'un karşı kaldırımda bekleyen adamının yanına varmıştı yalnızca. Winkler caddeye bakıp, kimin hayatını tehlikeye atarak arabaların arasından geçmeye kalktığını kontrol ederken, o da kaldırımın kenarında durmuş, taksi çağırmaya hazırlanıyormuş gibi numara yapıyordu.

Burkinshaw, Cork'ta, «Bir tek şey var, o gerçek,» dedi. «İzlendiğini sanıyor, iyi rol de yapamıyor.»

Burkinshaw'un bu yargısı, Chelsea'deki Preston'un da kulağına gitti. Başını memnun memnun salladı. Durum iyiye gitmeye başlıyordu.

Winkler, Edgware Yolundaki maskaralıklarından sonra pansiyonuna döndü, gecenin geri kalanını orada geçirdi.

Bu arada, Sentinel Binasının bodrumunda da başka bir oyun sahneleniyordu. Winkler'in havaalanında Özel Şube adamları tarafından çekilen resimleriyle sonradan Bayswater'da alın-

mış enstantaneleri banyo edilmiş, efsanevi Bayan Blodwyn'in huzuruna büyük bir saygıyla sunulmuştu.

Yabancı ajanların ya da belki ajan olabilecek yabancıların teşhisi, her haberalma örgütünün en önemli işleri arasında yer alırdı. Bu işi başarabilmek için her yıl yüz binlerce fotoğraf çekilirdi. Rakipleri hesabına çalışan ve çalışmayanların bu fotoğraflarını bir yığın kuruluş çekerdi. Müttefik ülke vatandaşları bile vardı albümlerde. Yabancı diplomatlar, ticaretle uğraşanlar, bilimsel ve kültürel konferans delegeleri... hepsinin resmi normal olarak çekilirdi. Özellikle de komünist ya da komünist sempatizanı ülkelerden geliyorlarsa.

Bu arşiv büyür de büyürdü. Bazen aynı kadının ya da erkeğin yirmiden fazla resmi birikirdi. Çeşitli zamanlarda ve yerlerde çekilmiş olurdu bu resimler. Hiçbiri asla atılmazdı. Bunlar günün birinde birini tanımak için kullanılırdı.

Eğer bir Rus, Kanada'ya giden bir ticari delegasyon arasında Ivanov adıyla görünmüşse, resmi mutlaka çekilmiş, Kanada Kraliyet Polisi tarafından Washington, Londra ve diğer NATO müttefiklerinde çalışan meslekdaşlarına yollanmış olurdu. Belki bundan yıllar sonra, aynı yüz, bu kez Kazlov adıyla bir Afrika ülkesindeki Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına katılırdı. Böyle bir durumda Bay İvanov'un gerçek mesleğiyle ilgili kuşkuya yer yoktu. KGB ajanı yaftası hemen boynuna asılıverirdi.

Müttefiklerin haberalma örgütleri arasında bu tür fotoğrafların değiştokuşu yaygın ve yoğundu. Israil'in kurnaz Mossad'ı da dahildi bu alışverişe. Doğu Blokundan Batıya, hatta Üçüncü Dünya ülkelerine giden ziyaretçilerin pek azı bu albümlere girmekten kurtulabilirdi. Resimler de en az yirmi demokratik başkentte vardı. Zaten SSCB'ye giriş yapanların da hiçbiri merkezin mutlu enstantaneler galerisine girmekten kurtulamazdı.

Son derece gülünç, ama yine de son derece doğru olan şey şuydu: İngiltere'nin CIA'deki kuzenleri, günbegün akan fotoğrafları birbirine benzetip teşhis edebilmek için milyonlarca ve milyonlarca yüzü ezberleyen bilgisayar bankaları kullanırken, İngiltere yalnızca Blodwyn'i kullanırdı.

Orta yaşı aşkın Bayan Blodwyn kırk yıldır bu işteydi. Sentinel Binasının bodrum katında, dev bir fotoğraf arşivine komuta ederdi. Bodrum katında, duvarlardaki raflarda dizi dizi dosyalar içinde fotoğraflar bulunur, bu dosyalar hakkında ansiklopedik bilgiye sahip insan olarak da bir tek o kadın görünürdü.

Zihni bir bakıma CIA'in bilgisayar bankası gibiydi. Onu bile arada sırada yendiği olurdu. Bu zihnin içinde gerçi Otuz Yıl Savaşlarının ayrıntıları ya da Wall Street stok fiyatları yoktu... ama suratlar vardı. Burun biçimleri, çene çizgileri, göz çukurları, bir yanağın sarkışı, bir dudağın kıvrılışı, bir kadehin ya da sigaranın tutuluşu, Avustralya'daki bir barda gülümserken bir altın kuronun parıldayışı belki yıllar sonra Londra'da yeniden karşısına çıkardı. İşte onu tanımak, kadının olağanüstü belleğinin marifetiydi.

O gece Bayswater uyur, Burkinshaw'un adamları gölgelere saklanıp beklerken, Blodwyn masasının başına oturup Franz Winkler'in yüzüne baktı. Altı'nın iki genç elemanı sessizce beklediler. Bir saat kadar sonra kadın yalnızca, «Uzakdoğu» dedi, kalkıp albüm raflarının önünden ilerledi. Adamı işe başladıktan birkaç saat sonra tanıdı.

İyi bir resim değildi. Beş yıllıktı. Saçlar daha koyu renkti o zaman. Bel daha inceydi. Hindistan Büyükelçiliğinin bir resepsiyonunda kendi büyükelçisinin yanında durmuş, gülümsüyordu.

Genç elemanlardan biri iki fotoğrafa kuşkuyla baktı.

«Emin misiniz, Bayan Blodwyn?»

Eğer bakışlar insanı sakat edebilse, o genci oradan tekerlekli sandalyeyle çıkarmak gerekirdi. Acele geri çekildi, telefona koştu.

«Tuttu,» dedi. «Adam Çek. Beş yıl önce Tokyo'daki Çek Büyükelçiliğinde küçük rütbeli memur olarak görülmüş. Adı: Jiri Hayek.»

Preston gecenin üçünde telefonla uyandırıldı. Dinledi, arayana teşekkür etti, telefonu kapattı. Mutlu mutlu gülümsedi.

«Enseledik!»

Ertesi sabah saat onda Winkler hâlâ otelindeydi. Cork Sokağındaki operasyon kontrol görevini K.2B'den Simon Margery devralmıştı. K.2B Sovyet Bloku ülkeleri Çekoslovakya Operasyonları masasındandı. Ne de olsa, ortaya bir Çek çıktı mı, iş onların işi olurdu. Barry Banks gece orada uyumuştu. O da Margery'nin yanındaydı Gelişmeleri Sentinel'e vakit geçirmeden bildiriyordu.

Aynı saatlerde John Preston da ABD Büyükelçiliğinin hukuk danışmanı olan kişisel bir dostuna telefon açmıştı. Grosvenor Alanındaki elçiliğin hukuk danışmanı her zaman FBI'ın da Londra temsilcisi olurdu. Preston ne istediğini söyledi, kendisine Amerika'dan cevap gelir gelmez telefon edileceği bildirildi. Beş altı saata kadar. Zaman farkından ötürü.

Saat on birde Winkler pansiyonun kapısından çıktı. Edgware Sokağına yürüdü, bir taksi çağırdı, Park Lane'e doğru yola koyuldu. Hyde Park köşesine varınca taksi, peşinde iki arabayla birlikte Piccadilly'ye saptı. Winkler, Piccadilly'de taksiden indi, hiç göremediği izleyicisinden kurtulmak için birkaç ilkel numara çevirdi.

«İşte yine başladı,» diye mırıldandı Len Stewart yakasındaki telsize. Burkinshaw'un raporunu okumuş olduğundan, böyle bir şey bekliyordu. Winkler ağaçlı kaldırım üzerinde birden bir koşu kopardı, yandaki ağaçların arasına dalıp öbür taraftaki yola çıktı. O kaldırımda birkaç adım yürüdükten sonra durup arkasını döndü, az önce çıktığı çalılığa doğru baktı. Peşinden çıkan olmadı. Gerekmezdi de. Yeni çıktığı yolun alt başında zaten bir gözcü hazırdı.

Gözetleme ekibindekiler Londra'yı her polisten, her taksi şoföründen daha iyi bilirlerdi. Her önemli binanın kaç çıkış kapısı olduğunu, ağaçlık parkların, yeraltı geçitlerinin nerelere açılabileceğini, dar yolların nerelerde bulunduğunu, nerelere gittiğini hep bilir, ona göre çalışırlardı. Bir «av» kaçmaya kalkıştı mı, kendisinden bir adım ilerde her zaman bir gözcü daha hazır olurdu. Ötekiler de ağır ağır gelir, yanlardan, çaktırmadan ona katılırlardı. Ekip asla dağılmazdı. Ekibi farketmek için de «av»ın olağanüstü uyanık olması gerekirdi.

Winkler kendisini izleyen olmadığını anlayıp memnun

memnun Regent Sokağındaki demiryolu merkezine girdi. Orada Sheffield'e kalkan trenleri sordu. Ondan birkaç adım ilerde duran İskoç futbol meraklısı, gözcülerden biriydi. Winkler ikinci mevki gidiş - dönüş biletin parasını nakit olarak ödedi, son trenin St. Pancras istasyonundan 9.25'de kalkacağını öğrendi, memura teşekkür edip oradan ayrıldı.

Yakındaki bir kafeteryada öğle yemeği yedi, tekrar Sussex Gardens'a döndü, öğleden sonra orada kaldı.

Preston tren biletiyle ilgili haberi saat biri biraz geçe duydu. Sir Nigel'i tam yemek yemeye gideceği sırada yakaladı.

«Belki körebe oynuyoruz, ama adam kent dışına gidiyor gibi,» dedi. «Randevusuna gidiyor olabilir. Randevu da trende ya da Sheffield'de olabilir. Belki bu kadar geciktirmesi buraya erken geldiği içindir. Mesele şu, efendim... eğer Londra'dan ayrılırsa, bir saha kontrolorü gerekli. Gözetleme ekibinin yanına yani. Kontrolör olarak ben gitmek istiyorum.»

«Evet, anlıyorum ne demek istediğini. Kolay değil. Ama... dur bakalım ne yapabilirim...»

Sir Nigel içini çekti. Yattı bizim yemek, diye düşündü. Özel yardımcısını çağırdı.

«White Kulüp'teki yemeğimi iptal et. Arabamı hazırla. Bir telgraf yaz. Bunları bu sıraya göre yap.»

Yardımcısı ilk iki işi yoluna koyarken, Sir Nigel de Sir Bernard Hemmings'i, Farnham'daki evinden aradı.

«Rahatsız ettiğim için özür dilerim, Bernard. Sana danışmak istediğim bir durum çıktı. Yo... yüz yüze daha iyi. Gelsem rahatsız eder miyim? Hava çok güzel zaten. Evet, tamam, üçe doğru orada olurum.»

«Telgraf?» diye sordu yardımcısı.

«Evet.»

«Kime gidiyor?»

«Bana.»

«Başüstüne. Kimden?»

«Viyana istasyonu başkanından.»

«Kendisini uyarayım mı, efendim?»

«Onu rahatsız etmeye gerek yok. Sen şifre odasıyla du-

rumu ayarla, bana telgraf üç dakika sonra teslim edilsin.»

«Başüstüne. Ne yazılacak.»

Sir Nigel dikte etti. Yapmak istediği işi yapabilmek için özür olarak kullanabileceği bir telgrafı kendi kendine çekme hilesini yıllar önce ustalarının birinden öğrenmişti. Merhum Sir Maurice Oldfield'den. Şifre odası telgrafı yolladığında, Viyana'dan gelmişe pek benzeyecekti. Sir Nigel onu alıp cebine koydu, aşağıya, arabasına indi.

Sir Bernard'ı bahçesinde, mayıs güneşi altında dizlerinde bir battaniyeyle oturur buldu.

«Bugün işe inecektim aslında,» dedi Beş'in Genel Müdürü sahte bir neşeyle. «Yarın kesin gelirim herhalde.»

«Elbette, elbette.»

«Şimdi... nasıl yardımcı olabilirim sana?»

«Garip bir durum,» dedi Sir Nigel. «Adamın biri Viyana'dan uçakla Londra'ya gelmiş. Avusturyalı işadamı olarak gözüküyor. Ama sahte. Dün gece bulduk. Çek ajanı. SB'nin adamlarından. Mevkii küçük. Bu yüzden de kurye olduğunu sanıyoruz.»

Sir Bernard başını salladı.

«Evet. Ben durumları izliyorum. Buradan bile. Bunların hepsini duydum. Adamlarım onun peşinde değil mi?»

«Hem de nasıl! Mesele başka ama. Görünüşe göre, adam bu gece Londra dışına çıkıyor. Kuzeye doğru. Beş'in gözetleme ekibinin yanı sıra bir de saha kontrolörü yollaması şart.»

«Elbette. Yollarız. Brian ayarlar.»

«Evet. Sizin operasyonunuz ne de olsa. Ama yine de... şu Berenson olayını hatırlıyor musun? İki noktayı bir türlü öğrenememiştik. Marais haberleşmesini buradaki ajanlar kanalıyla mı sağlıyor, yoksa dışardan kuryeler mi yollanıyor ona? Bir de, Berenson onun çalıştırdığı tek ajan mı, yoksa başkaları da var mı?»

«Hatırlıyorum. Marais'yi sorguya çekebileceğimiz güne kadar o iki soruyu buza kaldırmaya karar vermiştik.»

«Evet, öyle. Derken bugün Viyana'daki istasyondan şu telgrafı aldım.»

Kâğıdı uzattı. Sir Bernard okudu, kaşları havaya kalktı.

«İlişkili mi? Olabilir mi dersin?»

«Olabilir. Winkler, yani Hayek bir tür kuryeye benziyor. Viyana onun StB'nin adamı olduğunu kabul ediyor, ama aslında KGB hesabına çalıştığını söylüyor. Marais'nin son iki yıl içinde iki kez Viyana'ya gidip geldiğini biliyoruz. Hep kültürel amaçlı seyahatler ama...»

«Bulmaya çalıştığımız ilişki bu olabilir mi?»

Sir Nigel omuz silkti. Aşırı gitmek iyi olmazdı.

«O halde Sheffield'e ne diye gidiyor?»

«Kim nereden bilebilir, Bernard? Yorkshire'de de ikinci bir dümenleri var mıdır acaba?»

«Peki sen Beş'ten ne istiyorsun? Daha fazla gözetlemeci mi?»

«Hayır. John Preston'u. Hatırlarsın, Berenson'u izlemişti. Yöntemleri hoşuma gittiydi. Bir süredir izindeymiş. Sonra grip olup yatmış, öyle duydum. Ama yarın işbaşı yapıyormuş. İşinden o kadar uzun süre ayrı kaldı ki, elinde vaka falan yoktur nasılsa. Teknik olarak, limanlar, ve havaalanlarından sorumlu. Yani C.5C. Ama sen de bilirsin, K'nın elemanlarının canı çıktı. Onu geçici olarak K.2B emrine vermek mümkün olursa, bu işde saha kontrolörü olarak onu tayin edebilirsin ve...»

«Valla, bilemiyorum, Nigel. Bu aslında Brian'ın kendi kararına kal...»

«Çok makbule geçer, Bernard. Gerçeği kabul etmek gerek. Preston bu Berenson işini tâ başından biliyor. Winkler de o işe dahilse, belki önceden tanıdığı bir suratı görmesi bile mümkün.»

«Pekala,» dedi Sir Bernand. «Oldu. Emri buradan veririm.»

«İstersen ben giderken götürürüm. Zahmetten kurtulursun. Kâğıdı şoförünün eline tutuşturur, Charles'a yollayiveririm...»

Cebinde o kâğıtla arabasına bindi. Kâğıttaki emre göre Sir Bernard Hemmings, John Preston'u geçici olarak K bölümüne veriyor, Winkler başkentten ayrıldığı anda da saha

kontrolörü olarak onu görevlendiriyordu.

Sir Nigel kâğıttan iki kopya çıkartırdı. Biri kendisine, biri de John Preston'a. Orijinali Charles Sokağına yolladı. Brian Harcourt-Smith o sıra büroda değildi. Kâğıt masasına kondu.

O akşam saat yedide John Preston son kez olarak Chelsea'deki apartmandan çıktı. Tekrar açık havaya çıkabilmekten pek hoşlanmıştı.

Sussex Gardens'da Harry Burkinshaw'a arkadan yaklaştı.

«Merhaba, Harry.»

«Ulu Tanrım, John Preston. Ne işin var burada?»

«Hava alıyorum.»

«Eh, fazla ortaya çıkma. Karşı kaldırımda bir av izliyoruz.»

«Biliyorum. Galiba 9.25'le Sheffield'e gidiyor.»

«Bunu nereden biliyorsun?»

Preston cebinden Sir Bernard'ın emrinin kopyasını çıkardı. Burkinshaw baktı.

«Vay canına! Genel Müdürün kendisinden. Gel, katıl grubu öyleyse. Ama görünme.»

«Fazla yaka telsizi var mı?»

Burkinshaw yolun ilerisine doğru başını salladı.

«Köşeyi döner dönmez, Radnor Alanında, kahverengi Cortina. Torpido gözünde bir yedek var.»

«Ben arabada beklerim,» dedi Preston.

Burkinshaw şaşırmıştı. Preston'un saha kontrolörü olarak ekibe katılacağını kimse söylememişti ona. Preston'un Çekoslovakya bölümünde olduğundan bile haberi yoktu. Ama yine de Genel Müdürün imzası büyük ağırlık taşırdı. Kendi açısından, o yine kendi işine bakacaktı nasılsa. Omuz silkti, ağzına bir nane şekeri daha attı, gözlemeye devam etti.

Sekiz buçukta Winkler otelden çıktı. Elinde el çantası vardı. Geçen bir taksiyi durdurdu, şoföre talimatını verdi.

O daha kapıdan çıkarken Burkinshaw da adamlarına ve arabalara emri vermişti. Kendisi birinci arabaya atladı. Edgware Yolunda taksinin yüz metre kadar gerisindeydiler. Preston ikinci arabadaydı. On dakika sonra istasyona doğru gitmekte

olduklarından emin olmuşlardı. Burkinshaw telsizde bu raporu verdi. Simon Margery'nin sesi duyuldu.

«Tamam, Harry, saha kontrolörümüz de yola çıktı, geliyor.

«Bizim saha kontrolörümüz var,» dedi Burkinshaw. «Yanımızda.»

Bundan Margery'nin hiç haberi yoktu. Kontrolörün adını sordu. Duyunca, bir yanlışlık yapıldığını düşündü.

«Ama o K.2B'de bile değil,» diye itiraz etti.

«Şimdi orada,» diye karşılık verdi Burkinshaw tekleme-den. «Emri gördüm. Genel Müdür imzalamış.»

Margery, Cork Sokağından Charles Sokağına telefon açtı. Ekip yolda taksiyi izlerken, Charles Sokağında da aramalara girildi. Sir Bernard'ın emri bulundu, durum onaylandı. Margery bezgin bir ifadeyle iki elini havaya attı.

«Bu Charles'daki herifler ne diye bir türlü karar veremez sanki!» diye sordu kendi kendine. St. Pancras'a yolladığı adamını çağırdı, sonra şikâyette bulunmak üzere Brian Harcourt-Smith'i aramaya koyuldu.

Winkler taksinin parasını ödedi, istasyonun önünde inip binaya girdi, danışmayla konuştu. Çevresinde dört gözcüyle Preston, kalabalığın arasında erimiş durumdaydılar.

9.25 treni iki numaralı platformdaydı. Leicester, Derby ve Chesterfield'e uğrayıp Sheffield'e gidiyordu. Winkler treni-ni buldu, platform üzerinde vagonların yanı sıra ilerledi. Üç tane birinci sınıf vagonu geçti, restoranı geçti, ön taraftaki mavi döşemeli ikinci sınıf vagonların oraya vardı. O vagonlar üç taneydi. Ortadaki vagonu seçti. El cantasını yukardaki rafa koydu, sessizce oturup trenin hareket etmesini bekledi.

Kompartımanlı değil, otobüs kanapeleri gibi döşenmiş açık vagonlardandı. Birkaç dakika sonra genç bir zenci girdi içeri. Kulaklarında kulaklıklar, tepesinde Walkman'in madeni yayı, kemerinde teybi, üç sıra uzağa oturdu. Oturur oturmaz, dinlemekte olduğu **reggae** müziğinin temposuna göre kafasını sallamaya koyuldu. Gözlerini yumup müziğine daldı gitti. Burkinshaw'un ekibinden ilk eleman yerine yerleşmişti böylece.

Kulaklıklarda müzik falan yoktu. Reggae çalmıyordu. Beş numaralı kanaldan Harry'nin talimatını dinliyordu karaderili. delikanlı.

İkinci bir eleman da öndeki vagona bindi. Harry'le John Preston üçüncüsüne geçtiler. Bu durumda Winkler araya sıkışmış oluyordu. Dördüncü eleman birinci sınıf vagonların ilkine geçti. Winkler trende kovalamacaya kalkışır da kendini izliyor sandığı kimselerden kurtulmaya çalışırsa diye.

Saat tam dokuzu yirmi beş geçe Intercity 125 katarı St. Pancras'dan kalkarak kuzeye yöneldi. Dokuz otuzda Brian Harcourt-Smith kulübünün yemek salonunda bulundu, telefona çağrıldı. Arayan Simon Margery'di. Beş'in Genel Müdür Yardımcısı söylenenleri duyar duymaz dışarı fırladı, bir taksiye atladığı gibi batıya, Charles Sokağına uçtu.

Masasında aynı gün öğleden sonra Sir Bernard Hemmings tarafından yazılmış olan kâğıdı buldu. Öfkeden rengi bembeyaz oldu.

Olağanüstü özdisiplin sahibi bir insandı. Durumu birkaç dakika düşündükten sonra telefonu açtı, santraldan yine her zamanki nezaketiyle hukuk danışmanını evinden aramasını rica etti.

Hukuk danışmanı servisle Özel Şube arasında bağlantı görevini de yapardı. Telefon bağlanıncaya kadar Harcourt-Smith bir yandan Sheffield trenlerinin tarifesini inceledi. Sonunda hukuk danışmanı Camberley'deki evinde televizyonun karşısındaki koltuğundan kaldırıldı ve telefon bağlandı.

«Özel Şubenin bir tutuklama yapmasını istiyorum,» dedi Harcourt-Smith. «Sovyet ajanı olmasından kuşkulandığımız önemli bir İllegalin kaçmaya kalkışacağına inanmak için nedenlerim var. Adı Franz Winkler. Sözümona Avusturya vatandaşı. Suçlama : Sahte pasaport kullanmak. Trenle Londra'dan Sheffield'e saat 11.59'da varacak. Evet, az vakit kaldığını biliyorum. Bu yüzden acil işte. Evet, lütfen Yard'dan Özel Şube komutanıyla ilişki kur, Sheffield grubundan tren oraya varır varmaz tutuklamayı yapmalarını istesin.»

Telefonu kapattığında yüzü ciddiydi. John Preston belki gözetleme ekibinin saha kontrolörü olarak kendisine zorla ka-

bul ettirilmiş olabilirdi ama... tutuklama, bir politika meselesiydi ve o da ancak kendisini ilgilendirirdi.

Tren hemen hemen boştu. Altmış yolcuyu altı değil, iki vagon bile rahat rahat alırdı. Ön vagonun gözcüsü Barney, o vagondaki on kişiyle birlikteydi. Hepsi de masum yolculardı. Yüzü arkaya dönük oturmakta, aradaki kapıdan Winkler'in kafasını arkadan görebilmekteydi.

Winkler'le aynı vagonda, Walkman'iyle oturan Ginger adlı genç siyahinin çevresinde beş yolcu vardı. Preston'la Burkinshaw'un bindiği üçüncü vagonun altmış koltuğunda ise on iki kişi bulunuyordu. Bir saat bir çeyrek boyunca Winkler hiçbir şey yapmadı. Elinde okuyacak bir şeyi yoktu. Pencereden dışarıya, karanlıklara bakıp oturuyordu.

10.45'de tren Leicester'e yaklaşırken yavaşladı, Winkler de kıpırdadı. Çantasını raftan eline aldı, vagonun ucuna yürüdü, tuvaletin önünden geçti, platformdaki iniş kapısının camını çekip aşağıya indirdi. Ginger ötekilere haber verdi, hepsi gerekirse çabucak harekete geçmek üzere hazırlandılar.

Tren dururken bir başka yolcu Winkler'i yana doğru itti.

«Affedersiniz, burası Sheffield mi?» diye sordu Winkler.

Adam, «Hayır, Leicester,» deyip platforma indi.

«Ha, öyle mi? Teşekkür ederim,» diye mırıldandı Winkler. Çantasını yere koydu, ama açık pencerenin önünden çekilmedi. Başını çıkarıp platformun sağına, soluna baktı. Tren hareket ederken yine yerine döndü, çantayı da tekrar rafa koydu.

11.12'de, Derby'de aynı şeyi tekrar yaptı. Bu kez platformdaki görevliye sordu.

«Derby,» diye cevap verdi adam. «Sheffield bundan sonrakinden sonraki.»

Winkler trenin orada durduğu süreyi yine pencereden platformu seyrederek geçirdi, sonra tekrar yerine dönüp çantayı rafa attı. Preston onu iki vagon arasındaki camlı kapıdan seyrediyordu.

11.43'de Chesterfield'e geldiler. Istasyon binası Victoria döneminden kalmaydı, ama bakımlı, pırıl pırıl boyalı, çiçek-

lerle süslüydü. Bu kez Winkler çantasını raftan almadı. Bir iki yolcu indikten sonra kapının açık penceresine yaslandı. Tren harekete geçmeden hemen önce platform boşalmıştı. Boşaldığı anda da Winkler birden kapıyı açtı, tekerlekler dönmeye başlarken beton platforma atladı, kolunun bir hareketiyle kapıyı savurup kapattı.

Burkinshaw'u pek az insan böyle gafil avlayabilirdi. Nitekim sonradan Winkler'in kendisini iyice mantara bastırdığını o da kabullenmişti. Gözcülerin dördü de rahatlıkla atlayabilirlerdi platforma. Ama o bomboş betonun üzerinde saklanacak zerre kadar yer yoktu. Winkler onları görür, randevusu neredeyse, hemen iptal ederdi.

Preston'la Burkinshaw ileri fırlayıp biniş kapısına koştular. Ön vagondan Ginger de hemen yanlarına geldi. Preston başını pencereden çıkarıp geriye doğru baktı. Winkler sonunda artık kendisini kimsenin izlemediğinden emin, trene arkasını dönmüş, istasyonun merdivenlerinden aşağıdaki yola doğru iniyordu.

«Harry, ekip ve bir arabayla buraya dön,» diye haykırdı Preston. «Beni telsizde bul dönünce. Ginger, arkamdan kapıyı kapa.»

Kanadı itip açtı, basamağa adımını attı, paraşütçü düşüş pozuna geçti ve kendini bıraktı.

Paraşütçüler yere saatte on bir mil hızla çarparlardı. Hız daha çok, yandan esen rüzgârın durumuna bağlı olurdu. Tren o sıra saatte otuz mil yapıyordu. İçinden inşallah bir beton direğe ya da iri bir taşa çarpmam diye dua etmekteydi. Şansı tuttu. Gür mayıs otları, çarpmanın etkisinin birazını yumuşattı, Preston dizlerini bitiştirmiş, dirseklerini yanlarına yaslamış, kafasını eğmiş durumda yuvarlanmaya başladı. Harry sonradan ona, seyretmeye dayanamadığını söylemişti. Ginger ise, oyuncak gibi hopluyordun, sonra yamaçtan aşağıya doğru yuvarlanmaya başladın, diye anlatmıştı. Sonunda durduğunda, çimenlerle asfaltın arasında buldu kendini. Doğrulup ayağa kalktı, geri dönüp istasyonun ışıklarına doğru koşmaya başladı.

Bilet toplanan kapıya vardığında, görevli artık kapıyı ka-

patmaktaydı. Hayalete benzeyen ceketi yırtık adama şaşkın şaşkın baktı.

Preston, «Buradan son geçen adam,» dedi. «Kısa, tıknaz, gri pardösülü. Nereye gitti?»

Nöbetçi istasyon önündeki boşluğa doğru kafasıyla işaret etti, Preston koştu. Görevli ondan bilet istemediğini çok geç farketti. İstasyonun önünde Preston, taksinin uzaklaşan stop lambalarını gördü. Son taksiydi. Yerel polisten taksinin şoförüne soru sorup yolcuyu nerede indirdiğini öğrenmesini isteyebilirdi gerçi. Ama Winkler kesinlikle gideceği yerden önce iner, yolun gerisini yürüyerek giderdi. Preston'un birkaç adım ilerisinde, bir istasyon hamalı motorlu bisikletini çalıştırmak için pedalı körükleyip duruyordu.

«Bisikletini ödünç almak zorundayım,» dedi Preston ona.

«Defol,» diye karşılık verdi hamal. Kimlik gösterecek, tartışacak zaman yoktu. Taksinin kuyruk ışıkları yeni otoyola doğru gözden kaybolmaktaydı. Preston adama vurdu, bir tek yumruk. Çeneye. Hamal devrildi. Preston düşmekte olan bisikleti kaptı, silkeleyip adamın bacaklarından kurtardı, üzerine atladığı gibi uzaklaştı.

Trafik ışıkları açısından şanslıydı. Taksi Corporation Caddesine sapmıştı. Orada kırmızı ışıkta durmamış olsa, Preston altındaki ufacık motorlu pat-pat'la onu dünyada yakalayamazdı. Taksi Hollywell Sokağına sapıp Saltergate'e doğru kıvrıldığında, o yüz metre gerideydi. Sonra uzaklık daha arttı, taksi araya açmaya başladı. Yarım mil ilerdeydi artık. Eğer Winkler, Chesterfield'in batısında kalan kırsal alana yönelirse, Preston onu bir daha bulamazdı.

Bereket versin, ilerde taksinin stop lambaları bir an parıldadı. Winkler, Saltergate'in Ashgate Yolu adını aldığı yerde, taksinin parasını veriyordu. Preston oraya yaklaşırken Winkler'i taksinin yanında, ayakta gördü. Başka trafik yoktu yol üstünde. Önünden geçip gitmekten başka çare kalmıyordu artık. Duran taksinin yanından sakin sakin geçti. Evine geç dönen bir adam gibi. Foljambe Yolunu saptı ve hemen durdu.

Winkler yaya olarak karşı kaldırıma geçti, Preston onu iz-

ledi. Winkler artık arkasına bakmıyordu. Chesterfield futbol sahasını çevreleyen duvarın dibinden yürüdü, Compton Sokağına saptı. Orada bir eve yaklaşıp kapısını vurdu. Preston gölgelere saklanarak sokağın üst köşesinde durdu. Köşe evin bahçesindeki bir çalıyı kendine siper almıştı.

Kapısı vurulan evin ışıklarının yandığını gördü. Az sonra kapı açıldı. Eşikte kısa konuşmalar yer aldı, Winkler içeriye girdi. Preston içini çekti, bütün gece beklemeyi göze alarak çalının arkasına yerleşti. Winkler'in girdiği evin numarasını göremiyordu bulunduğu yerden. Evin arkasını da gözaltında bulunduramıyordu. Ama arka tarafta futbol sahasının yükselen duvarı vardı. Belki de arka çıkışı yoktu evin.

Gecenin ikisinde, telsizinde hafif bir çıtırtı hissetti, Burkinshaw'un tekrar menzile girdiğini anladı. Kendini tanıttı, bulunduğu yeri söyledi. İki buçukta hafif ayak sesleri duydu, yerini bir fısıltıyla bildirdi. Burkinshaw çalıların arasına, onun yanına geldi.

«İyi misin, John?»

«Evet. Şu eve girdi Ağaçtan sonra ikincisine. Perdenin arkasından ışık gelen.»

«Anladım. John, Sheffield'de bir karşılama komitesi vardı. İki kişi Özel Şubeden, iki de üniformalı polis. Londra yollamış. Sen tutuklama istiyor muydun?»

«Kesinlikle hayır. Winkler bir kurye. Ben büyük balığı istiyorum. Bu evde olabilir Ne oldu Sheffield tutuklama ekibi?»

Burkinshaw güldü.

«İngiltere polis düzeni sayesinde sıyırdık. Sheffield, Yorkshire'a bağlı. Burası ise Derbyshire'e. Başkomiserleri aralarında sabaha karar verecekler. Sana zaman kazandırıyor.»

«Öyle. Ötekiler nerede?»

«Sokağın ilerisinde. Taksiyle geldik, inip arabayı yolladık. John, araba yok bizde. Ayrıca sabah oldu mu bu sokakta saklanacak yer de yok.»

«İki kişiyi yolun öbür başına, ikisini de buraya koy,» dedi Preston. «Ben kasaba merkezine gidip karakolu bulmak, biraz destek sağlamak istiyorum. Dostumuz çıkarsa bana ha-

ber ver Ama ekibin yalnız ikisi onu izlesin, ikisi evi beklesin.»

Bahçeden çıktı, Chesterfield merkezine doğru karakolu bulmak üzere ilerledi. Karakol, Beetwell Sokağındaydı. Preston yürürken kafasında bir fikir tekrarlanıp duruyordu. Winkler'in bu yaptıklarında mantıksız bir taraf vardı.

19

Komiser Robin King gerçi gecenin üçünde uykusundan uyandırıldığında sevinmemişti, ama Londra MI5'inden bir görevlinin karakola yardım istemeye geldiğini duyunca hemen geleceğini bildirdi, az sonra da geldi... traşı uzamış, saçları taranmamış durumda.

Preston hikâyenin anahatlarını anlatırken dikkatle dinledi. Sovyet ajanı olduğu sanılan bir yabancı, Londra'dan buraya kadar izlenmişti. Trenden Chesterfield'de atlayarak inmiş, Compton Sokağında bir eve girmişti. Evin numarası henüz bilinmiyordu.

«O evde kimin oturduğunu bilmediğim gibi, sanığımızın neden oraya gittiğini de bilmiyorum. Bunları öğrenmek niyetindeyim. Ama şu an için bir tutuklama istemiyorum. Evi gözlemek istiyorum. Sabahın daha ileri saatlerinde Derbyshire başkomiseri kanalıyla daha kesin yetki alırız. Şu an için durum acil. Gözetleme ekibimizden dört kişi o sokakta, ama sabah olup ortalık ışıyınca hemen göze çarpacaklar. Biraz yardımınıza ihtiyacım var.»

«Sizin için ne yapabilirim, Bay Preston?» diye sordu komiser.

«İşaretsiz bir kamyonetiniz var mı acaba?»

«Hayır. Birkaç işaretsiz otomobil, iki de işaretli kamyonet var. Yanlarında polis amblemi.»

«Bir işaretsiz kamyonet bulup o sokağa parkedebilir, adamlarımı geçici bir süre için içine saklayabilir miyiz?»

Komiser telefonla nöbetçi çavuşu aradı, aynı soruyu ona sordu, bir süre dinledi.

«Ona telefon et, beni aramasını söyle,» dedi sonra. Preston'a döndü. «Adamlarımızdan birinin kamyoneti var. Çok eski püskü. Arkadaşları hep takılıyor ona bu yüzden.»

Otuz dakika sonra uykulu polis memuru futbol sahası ana kapısında gözetleme ekibiyle buluştu. Burkinshaw ve adamları kamyonete doluştular, Compton Sokağına getirilip o evin karşısına parkettiler. Talimata göre, polis memuru arabadan indi, gerindi, yürüyerek uzaklaştı. Gece işinden evine dönen bir adam taklidi yapıyordu.

Arka pencereden Burkinshaw dışarıya baktı, telsizinde Preston'u buldu.

«Bu daha iyi oldu,» dedi. «Evi buradan çok rahat görüyoruz. Numarası da 59.»

Preston, «Bir dakika bekle,» dedi. «Daha iyi bir düzen kuruyorum. Bu arada eğer Winkler yaya çıkarsa, iki adam izlesin, ikisi evi gözlemeye devam etsin. Arabayla giderse, kamyonetle izleyin.» Komisere döndü. «O evi daha uzun süre gözlemek zorunda kalabiliriz. Bu da, aynı sokaktaki karşı kaldırımda bir evin üst katına yerleşmeliyiz demek. Compton Sokağında bunu yapmamıza izin verecek kimse var mı?»

Polis komiseri düşündü.

«Compton Sokağında birini tanıyorum,» dedi sonunda. «İkimiz de Masonuz, aynı locadanız, oradan tanıyorum. Eski deniz subayı. Emekli. 68 numarada oturuyor. Ama 68 numara sokağın neresine rastlıyor, bilmiyorum.»

Burkinshaw 68 numaranın karşı kaldırımda, iki ev ilerde olduğunu bildirdi. Ön üst pencere herhalde yatak odasının penceresiydi. Hedef evi cok güzel görürdü orası. Komiser King arkadaşına hemen telefon açtı.

Preston'un isteği üzerine, uykulu evsahibi Bay Royston'a bu işin bir polis operasyonu olduğunu söyledi. «Karşı kaldırımdaki bir eve sığınan kanun kaçağını arıyoruz,» dedi. Bay Royston aklını başına toplamayı başarınca, hemen kabul etti. Yasaya saygılı bir vatandaş olarak, elbette polisin üst kat ön odayı kullanmasına izin verecekti.

Kamyonet yavaşça köşeyi dönüp Batı Sokağına saptı. Burkinshaw'la ekibi oradaki evlerin arasına sokuldular. Bahçe çitlerini aşa aşa Bay Royston'un evine arka tarafından girdiler. Yaz güneşi sokağı aydınlatmadan az önce ekip Royston'ların düzeltilmemiş yatağının başında, dantel perdelerin geri-

sindeydi. Oradan 59 numaralı evi rahatça görebiliyorlardı.

Bay Royston, devetüyü sabahlığıyla dimdik, vatansever bir yurttaş olarak gururlu, Kraliçenin memurlarına yardımcı olmak istedi, pencereden karşıdaki eve ateş saçan gözlerle baktı.

«Banka soyguncusu mu bunlar? Uyuşturucu kaçakçısı mı?»

«Onun gibi bir şey,» dedi Burkinshaw.

«Yabancı işte,» diye homurdandı Royston. «Oldum bittim sevmem hiçbirini. Onları ülkeye sokmayacaktık zaten başında.»

Anası babası Jamaica'dan buraya göçmüş olan Ginger, duymamış gibi perdenin arasından dışarı bakmaya devam etti. İskoçyalı Mungo aşağıdan yukarıya sandalye taşıyordu. Bayan Royston gizli sığınağından ortaya çıkan bir fare gibi belirdi. Bigudilerini başından yeni çıkarmıştı.

«Güzel bir fincan çay içmek isteyen var mı?» diye sordu.

Genç ve yakışıklı Barney ona en çekici gülümsemesini postaladı.

«Çok iyi olurdu, efendim.»

Kadının günü bir anda aydınlanıverdi. Arkası kesilmeyecek çayların ilk partisini hazırlamaya gitti. Bu kadın galiba yalnız çayla yaşıyor, midesi katı yiyecek yüzü görmüyordu.

Karakoldaki çavuş bu arada Compton Sokağı 59 numarada kimin oturduğunu da bulmuştu.

«İki Kıbrıslı Rum, efendim,» diye rapor verdi Komiser King'e. «İkisi de bekâr ve kardeş oluyorlar. Andreas ve Spiridon Stephanides. Kayıtlara göre, dört yıldır buradalar. Bir döner kebap salonu açmış, Rum yemekleri yapıyorlarmış.»

Preston Londra'ya telefon açmış, yarım saat konuşmuştu. Önce Sentinel'deki nöbetçi subayı bulmuş, o da onu Barry Banks'e bağlamıştı.

«Barry, C'yi neredeyse bulup beni aramasını söyle lütfen.»

Sir Nigel Irvine beş dakika sonra aradı. Sanki uykudan uyanmamış gibi ayıktı sesi. Preston ona geceki olayları anlattı.

«Efendim, Sheffield'de bir karşılama komitesi varmış. İki Özel Şube görevlisi, iki de üniformalı polis. Tutuklama yetkileri hazırmış.»

«Böyle bir şeyin plana dahil olduğunu bilmiyordum, John.»

«Bence de değildi.»

«Pekala, John, ben bu taraftan bir yoklayayım. Evi buldun. Girecek misiniz?»

«Bir ev buldum, efendim,» diye düzeltti Preston. «Girmek istemiyorum, çünkü izin sonunun burası olduğunu sanmıyorum. Bir şey daha var, efendim. Eğer Winkler buradan çıkar, evine dönmeye kalkışırsa, rahatça gitmesine izin verilmesini istiyorum. Eğer adam kuryeyse ya da mesaj getirmişse, hatta kontrole gelmişse, Viyana'da kendi tarafı onu bekliyor olacaktır. Dönmezse planı değiştirir, bulduğumuz ipuçlarını devreden çıkarırlar.»

«Evet,» dedi Sir Nigel dikkatle. «Sir Bernard'la bu konuyu konuşurum. Sen orada operasyonun başında kalmak istiyor musun, yoksa Londra'ya mı döneceksin?»

«Mümkünse kalmak istiyorum.»

«Peki. Altı'nın resmi ve önemli talebi olarak istediklerinin sana sağlanmasını ayarlayacağım. Şimdi sen de kendini kolla ve Charles Sokağına operasyon raporunu gecikmeden yolla.»

Sir Nigel telefonu kapatıp hemen Sir Bernard Hemmings'i evinden aradı. Beş'in Genel Müdürü saat sekizde onunla Guards Kulüpte kahvaltı etmek üzere buluşmayı kabul etti.

«Görüyorsun, ya, Bernard, belki de merkez şu sıra bu ülkede geniş bir operasyona girişmiş olabilir,» dedi Sir Nigel, ikinci kızarmış ekmeğine tereyağı sürerken.

Sir Bernard Hemmings pek tedirgindi. Önündeki yiyeceklere elini sürmeden oturuyordu.

«Brian bana o Glasgow olayını anlatmalıydı,» dedi. «Ne halt etmeye tutuyor masasında o raporu bunca zamandır?»

«Zaman zaman hepimiz hataya düşeriz,» diye mırıldandı Sir Nigel. «Hem zaten benim Viyana'daki adamlarım Winkler'in eskiden beri faal bir ajanlar grubunun taşıyıcısı olduğunu söy-

ledikleri zaman, belki Jan Marais'de o gruptandır, diye düşünmüştüm. Şimdi bakıyorum, belki de iki ayrı operasyon var.»

Viyana'dan gelen telgrafı geçen gün kendisinin yazdığını, o yolla istediğini koparmayı amaçladığını kabullenmeye yanaşmıyordu. O işin asıl amacı, Preston'u saha kontrolörü yapmaktı aslında. Ona göre, dürüstlüğün de, kurnaz sessizliklerin de zamanı vardı.

Sir Bernard, «Peki ikinci operasyon Glasgow'daki olaya bağlı mı?» diye sordu.

«Bilemiyorum, Bernard. Hepimiz karanlıkta yönümüzü yokluyoruz. Brian belli ki öyle olduğuna inanmıyor. Belki de haklıdır. O zaman maskara durumuna düşen ben olurum. Ama Glasgow olayı, Midlands'daki o esrarengiz verici, Winkler'in gelmesi... O Winkler denilen adam bir şanstı bizim için. Belki de son şansımız.»

«O halde ne sonuçlar çıkarıyorsun, Nigel?»

Sir Nigel özür diler gibi gülümsedi. Bu soruyu bekliyordu zaten

«Sonuç çıkarmıyorum, Bernard. Yalnızca düşünüyorum. Eğer Winkler kuryeyse, birisiyle buluşup bir paket vermesini ya da almaya geldiği paketi almasını beklemek gerek. Kamuya açık bir yerde. Bir otopark, bir nehir yamacı, bir park kanapesi, bir göl kenarı. Eğer burada büyük bir operasyon varsa, birinci sınıf bir İllegal gelmiş olmalı. Oyunu yöneten adam. Sen onun yerinde olsan, kuryelerin kendi evinin kapısına gelmesini ister miydin? Elbette hayır. Birini koşardın bu işe. Ya da iki kişiyi. Biraz kahve alsana.»

«Tamam. Katılıyorum.»

Sir Bernard arkadaşının kendisine ikram etmek üzere fincana kahve doldurmasını bekledi.

«Evet, Bernard, bu nedenle Winkler büyük balık olamaz bence. Küçük adam o. Ya taşıyıcı, ya kurye ya da ona benzer başka bir şey. Aynısı o küçük evdeki iki Kıbrıslı için de geçerli. Uyuyan ajan onlar, ne dersin?»

«Evet,» dedi Sir Bernard. «Düşük rütbeli, uykuda ajanlar.»

«Bu durumda Chesterfield'deki ev belki gelen paketler için bir tür posta kutusu ya da kasa. Belki de vericinin bulunduğu

yer. O bölgeaen gittı çünkü mesajlar. Iki çığlığın biri Derbyshire Peak yöresinden, öteki de Sheffield tepelerinden verildi. Chesterfield'den kolayca ulaşılabilecek yerler.»

«Ya Winkler?»

«Ne gelir akla, Bernard? Belki vericide arıza oldu diye yollanmış bir teknisyendir. Belki gelişmeleri inceleyecek bir kontrol elemanıdır. Hangisi olursa olsun, bence yurduna dönüp işler yolunda diye rapor vermesini sağlamalıyız.»

«Ya büyük balık? Sence kendi mi gelecek oraya?»

Sir Nigel bir daha omuz silkti. En büyük korkusu, Sheffield'de planı altüst olan Harcourt-Smith'in, bu kez Chesterfield'deki evi basmaya kalkışmasıydı. Sir Nigel'e göre hiç sırası değildi böyle bir şeyin.

«Bence bir yerlerde bir temas olmak zorunda. Ya o gelecek ya da Rumlar ona gidecek.»

«Biliyor musun, Nigel, bence o Chesterfield'deki evi hiç değilse bir süre gözlemeliyiz.»

«Bernard, sevgili dostum, ben de seninle aynı fikirdeyim. Ama senin genç Brian hemen fırlayıp bir iki tutuklama yapmaya pek hevesli galiba. Dün gece Sheffield'de kalkıştı buna. Tutuklama dediğin şey başlangıçta iyi görünür ama...»

«Sen Brian Harcourt-Smith'i bana bırak, Nigel,» dedi Sir Bernard ciddi bir sesle. «Belki yaşlıyım, hastayım, ama daha canı çıkmadı bu kocamış kurdun. Biliyor musun, bu operasyonun yönetimini şahsen ele alacağım.»

Sir Nigel öne eğilip elini Sir Bernard'ın eli üzerine koydu.

«Ne kadar isterim, bilemezsin, Bernard.»

Winkler, Compton Sokağındaki evden saat dokuz buçukta yaya olarak çıktı. Mungo'yla Barney de Royston'ların evinin arka tarafından süzüldüler, bahçelerden geçip Çekoslovakyalıya Ashgate Sokağının köşesinde yetiştiler. Adam tekrar istasyona döndü, Londra trenine bindi. St. Pancras'da onu yeni bir ekip devraldı. Mungo'yla Barney tekrar Derbyshire'a döndüler.

Winkler ,o pansiyona bir daha uğramadı. Orada ne eşyası kalmışsa, tıpkı trende bıraktığı el çantası gibi onları da gözden

çıkardı. Trendekinde zaten yalnızca pijaması ve gömleği vardı. Trender, inince dosdoğru Heathrow'a gitti. Viyana'ya öğleden sonra kalkan br uçakla hareket etti. Irvine'ın Viyana istasyonu başkanı sonradan adamı orada Sovyet Büyükelçiliğinden iki kişinin karşıladığını bildirdi.

Preston günün geri kalanını polis merkezinde taşra gözetlemelerinin idari işlemleriyle geçirdi.

Bürokratik mekanizma harekete geçti, Charles Sokağı, Adalet Bakanlığından, Derbyshire Emniyet Müdürlüğünün komiseri King'e, Preston ve ekibine her türlü yardımı sağlaması için talimat vermesini istedi. Bay King bunu yapmaktan zaten memnundu ama yetkiler ve imzalar tamam olmalıydı elbette.

Len Stewart ikinci bir ekip ve arabayla geldi, polis lojmanlarına yerleşti. İki Rum erkek kardeşin teleobjektifle resimleri çekildi. Compton Sokağından çıkıp Holywell Cross'daki tavernalarına gidene kadar izlendiler. Sonra Len Stewart Londra'ya yollandı. Manchester'den daha başka uzmanlar da geldi. Yerel telefon müdürlüğüne gidip Rumların ev ve taverna telefonlarına dinleme aygıtı taktılar. Arabalarına da yön bulducu bir bip-bip işareti takıldı.

Akşama doğru Londra, Rumları da teşhis etmişti. Bunlar aslında Kıbrıslı değildi ama kardeş oldukları doğruydu. Eskiden beri Yunanlı komünistlerdi ikisi de. Bir zamanlar ELLAS'da faaliyet göstermişler, Yunanistan'dan Kıbrıs'a yirmi yıl önce göçmüşlerdi. Atina bu yüzden Londra'ya rahat rahat bilgi veriyordu. Soyadları Costatopulos'du. Lefkoşe'den bildirildiğine göre de, sekiz yıldan beri Kıbrıs'dan yokolmuşlardı.

Croydon'daki göçmenlik kayıtları, Stephanides kardeşlerin Ingiltere'ye beş yıl önce Kıbrıs vatandaşlarının yerleşmesine resmen izin verildiğinde girmiş olduklarını gösteriyordu.

Chesterfield'deki kayıtlar, adamların oraya üç buçuk yıl önce Londra'dan geldiğini göstermekteydi. Kebap salonunu uzun süreli kiralamış, Compton Sokağında da küçük bir ev satın almışlardı. O zamandan beri barışçıl, yasaya saygılı vatandaşlar olarak yaşıyorlardı. Haftanın altı gününde tavernayı öğ-

le yemeği saatinde açıyor, o saatte az iş yapıyorlardı, ama akşamları servis ve kumanya paketi satışları iyi para bırakıyordu.

Polis merkezinde, Komiser King'den başka hiç kimseye gözlemenin gerçek nedeni anlatılmadı. Zaten uydurma hikâye bile ancak altı kişiye anlatıldı. Ötekiler söylenen, işin ulusal çapta bir uyuşturucu operasyonu olduğuydu. Londra'lı elemanlar, işe bulaşanların yüzlerini tanıdıkları için gelmişlerdi.

Güneş battıktan hemen sonra Preston polis merkezinden ayrıldı, Burkishaw'la ekibinin yanına döndü. Ayrılmadan önce de Komiser King'e değerli yardımlarından ötürü çok teşekkür etti.

«Gözetleme boyunca burada mı kalacaksınız?» diye sordu komiser.

«Evet, buradayım,» diye karşılık verdi Preston. Neden soruyorsunuz?»

Komiser King hüzünlü hüzünlü gülümsedi.

«Dün gece sabaha kadar aşağı salonda pek canı sıkkın bir demiryolu hamalıyla uğraşmışlar. Anlaşıldığına göre, birisi onu bir yumrukta devirmiş, istasyonun orada motorlu bisikletini alıp kaçmış. Bisikleti Foljambe Yolunda bulduk. Hasar görmemişti. Ama adam bize kendisine saldıranın çok açık bir tarifini de verdi. Bu ara pek sokağa çıkmazsınız herhalde, değil mi?»

«Çıkacağımı sanmıyorum.»

«Ne kadar iyi olur,» dedi Komiser King.

Compton Sokağındaki Bay Royston'a, normal yaşamını sürdürüyormuş gibi görünmesi söylenmişti. Sabahları dükkânları dolaşıyor, öğleden sonraları bowlinge gidiyordu. Gerekli olan fazla yiyecek ve içecekler eve karanlık bastıktan sonra sokulacaktı. Komşular Royston'ların birden artan iştahını merak etmesinler diye. Küçük bir televizyon getirildi. Bay Royston'un «yukardaki çocuklar» dediği adamların sıkılmaması sağlandı. Hep birlikte oturup beklemeye koyuldular.

Royston'lar yatak odalarını evin arka tarafındaki daha küçük odaya taşımış, oradaki tek kişilik yatağı da ön odaya getirmişlerdi. Gözetlemeciler o yatağı nöbetleşe kullanıp yatabileceklerdi. Ayrıca odaya sehpasıyla birlikte güçlü bir dürbün getirildi, bir de teleobjektifli fotoğraf makinesi. Karanlıkta çeke-

bilmek için yedek kızılötesi mercek de vardı. Deposu doldurulmuş, hazır durumda iki araba, yakın bir yere parketmiş, bekliyordu. Len Stewart'ın adamları polis merkezindeki iletişim odasında görevliydiler. Royston'ların evindeki kulaklıklı setlerle Londra arasındaki bağlantıyı sağlıyorlardı.

Preston döndüğünde, dört gözetlemeci pek rahat yerleşmişlerdi. Barney'le Mungo, Londra'dan yeni dönmüş, kestiriyorlardı. Biri yatakta, öbürü yerdeydi. Ginger elinde bir fincan çayla koltukta oturmakta, Harry Burkinshaw da dantel perdelerin gerisinde bir Buda heykeli gibi bağdaş kurmuş, karşıki eve bakıp durmaktaydı.

Ömrünün yarısını yağmur altında bekleyerek geçirmiş bir adam olarak doğrusu bu durumdan oldukça memnun sayılırdı. İçerisi sıcak ve kuruydu, cebinde bol nane şekeri vardı, pabuçlarını da çıkarmıştı. Bundan çok daha beter durumlar bilirdi o. Hedef evin arkasında, beş metre yüksekliğinde bir duvar bile vardı. Yani hiç kimsenin geceyi çalılar arasında çömelmiş durumda geçirmesine gerek yoktu. Preston onun yanındaki yedek sandalyeye oturdu, ayağı üzerine monte edilmiş fotoğraf makinesinin arkasına yerleşti, Ginger'in uzattığı yeni bir fincan çayı kabul etti.

«Gizli baskın ekibini getirtiyor musun?» diye sordu Harry Burkinshaw. Teknik Servisteki kapı açma, evlere gizli girme uzmanlarından söz ediyordu.

«Hayır,» dedi Preston. «Bir kere evde bir üçüncü kişinin olup olmadığını kesin bilemeyiz. İkincisi, eve girildiğini sonradan belli eden gizli aygıtlar yerleştirilmiş olabilir, biz de hepsini bulamayabiliriz. Sonuncusu, benim asıl beklediğim, buraya bir 'arkadaş'ın çıkagelmesi. Geldiği zaman arabalara atlayıp onu izleyeceğiz. Len evi gözleme işini devralır o zaman.»

Dostça bir sessizlik içinde oturdular. Barney uyandı.

«Televizyonda bir şey yok mu?» diye sordu.

«Pek yok,» dedi Ginger. «Akşam haberleri. Her zamanki saçmalıklar.»

Yirmi dört saat sonra perşembe akşamı aynı saatte, haberler oldukça ilginçti. Küçük ekranlarında Başbakanı, Downing Sokağı On Numaranın kapısındaki basamaklarda durur gördü-

ler. Üzerinde kibar bir lacivert tayyör vardı. Karşısındaki basın ve televizyon temsilcilerine açıklama yapıyordu.

Buckingham Sarayından şu anda dönmüş olduğunu, Kraliçeden parlamentonun dağıtılmasını istediğini söylemekteydi. Bu durumda ülke 18 Haziran günü yeralacak genel seçimlere hazırlanacaktı.

Akşamın geri kalan programları hep bu haberin yarattığı sansasyonla ilgiliydi. Liderler açıklamalarını yapıyor, kendi partilerinin kazanacağından emin olduklarını ileri sürüyorlardı.

«Yasaya uygun,» dedi Burkinshaw, Preston'a. Ama cevap alamadı. Preston ekrana sanki hipnotize olmuş gibi bakıyordu.

«Galiba anladım,» dedi sonunda.

«Neyi, John?» diye sordu Harry.

Preston, «Işin bitiş tarihini,» dedi ama daha fazla ayrıntı vermeye yanaşmadı.

1987 yılında Avrupa yapımı arabaların pek azının farları eski tarz, kocaman, yuvarlak farlardı, ama Austin Mini denilen model hâlâ o tür far kullanmaktaydı. Işte 2 Haziran günü Cherbourg'dan gelip Southampton'a yanaşan arabalı vapurdan da bu tip bir araba çıkmıştı.

Araba dört hafta önce Avusturya'ya getirilmiş, oradan Almanya'daki gizli garaja götürülmüş, orada gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra tekrar Salzburg'a alınmıştı. Avusturya makamlarından alınmış belgelerde hiçbir kusur yoktu. Sürücüsü olan turistin evrakı da kusursuzdu. Adam Çekoslovaktı aslında. StB'nin ikinci ve son katkısıydı plana. Binbaşı Volkov'un da Valeri Petrofsky'ye yolladığı son kurye.

Mini, gümrükte arandığı zaman hiçbir gariplik görülmedi. Southampton rıhtımından ayrılan sürücü, Londra yoluna saptı, ama liman kentinin üst sınırına vardığında ana yoldan ayrılıp yandaki geniş otoparka girdi. Ortalık iylce karanlıktı. Otoparkın arka ucunda durduğundan, yoldan gelip geçenler onu görmüyorlardı. Elinde tornavidayla arabadan indi, farlar üzerinde çalışmaya başladı.

Önce far ünitesiyle kaporta saçı arasındaki boşluğu kapa-

yan krom çemberi çıkardı. Sonra eline daha iri bir tornavida aldı, far ünitesini içeriye sıkıca tutturan vidaları gevşetti. Vidalar çıkınca, küre biçimindeki farları yuvalarından çıkardı, onları arabanın elektrik sistemine bağlayan arka telleri ayırdı, topları yere koydu. Elindeki bu küreler olağanüstü ağır gibiydi. İkisini de bir kanava torbaya soktu.

Farların ikisini çıkarması yaklaşık yarım saat sürmüştü. İşi bittiğinde, küçük araba ön tarafındaki oyulmuş gözleriyle karanlığa görmeden bakıyor gibiydi. Sürücü sabahleyin arabasına Southampton'dan satın aldığı yeni farları takıp yoluna devam edeceğini biliyordu.

Yerdeki ağır torbayı kaldırdı, otoyola çıkıp gerisin geri limana doğru üç yüz metre kadar yürüdü. Otobüs durağı gerçekten oracıkta, tam dedikleri yerdeydi. Saatine baktı. Randevuya on dakika vardı.

Tam on dakika sonra siyah deriden motosiklet kılığı giymiş bir adam durağa yürüdü. Başka kimse de yoktu. Yeni gelen, yolun ilerisine doğru bakıp konuştu.

«Gecenin son otobüsü hep geç kalır.»

Çek rahatlayarak içini çekti.

«Evet,» dedi. «Ama çok şükür, ben gece yarısından önce evimde olurum.»

Southampton'a giden otobüs gelinceye kadar sessizce beklediler. Çek torbayı yerde bırakıp otobüse bindi. Otobüsün stop lambaları uzaklaşıp görünmez olunca, motosikletli de torbayı yerden alıp yürüdü. Yolun ilerisine, motosikletini bıraktığı yere, bir grup evin bulunduğu tarafa doğru ilerledi.

Şafak şökerken, Thetford'a uğramış, kılığını ve taşıt aracını değiştirmiş olarak Ipswich'in Cherryhayes Sokağındaki evine varmıştı. Kendisine görevinde gerekli olan son parça mal elindeydi. Kurye Dokuz, teslimatını yapmıştı.

İki gün sonra Chesterfield'in Comptan Sokağındaki gözetleme bir haftayı doldurmuş rapor edilecek bir olay yer almamıştı.

İki Rum kardeş yaşamlarını olaysız sürdürmekteydiler.

Saat dokuz dolaylarında kalkıyor, biraz ev işleriyle oyalanıyorlardı. Temizliği ve toz alma gibi işleri kendileri yapmaktaydılar görünüşe göre. Sonra beş yıllık bir ömür tüketmiş arabalarına biniyor, öğleden önce lokantalarına varıyorlardı. Orada gece yarısına kadar kalıyor, sonra eve dönüp uyuyorlardı. Ne konuk, ne de telefon geliyordu. Gelen tek tük telefon, et veya sebze siparişleriyle ya da buna benzer zararsız konularla ilgiliydi.

Holywell Cross'daki taverna için Len Stewart ve adamları da aynı şeyleri söylemekteydiler. Telefon orada biraz daha sık kullanılıyordu ama konuşmalar yine yiyecek siparişi, masa rezervasyonu ya da şarap teslimatıyla ilgiliydi. Bir gözetlemecinin her akşam orada yemek yemesine olanak yoktu. Rumlar belli ki profesyoneldi. Yıllarca gizli bir yaşam sürdürmeyi başarmışlardı. Fazla sık gelen ya da gereğinden uzun kalan bir müşteri hemen dikkatlerini çekerdi. Ama Stewart'la adamları yine de ellerinden geleni yaptılar.

Royston'ların evindeki ekibin baş sorunu can sıkıntısıydı. İlk heyecan geçtikten sonra Bay ve Bayan Royston bile bıkmaya başlamışlardı bu işten. Bay Royston, Muhafazakâr Parti adına kampanyada görev kabul etmiş, başka partiye çalışmayı kesinlikle reddetmişti. Ön pencereye artık yerel sağcı adayın posterleri asılmış bulunuyordu.

Bu durumda eve girip çıkmalar daha bir rahatlamıştı. Göğsünde Muhafazakâr Partinin rozeti olan birinin eve girmesi ya da çıkması hiç dikkat çekmezdi artık. Burkinshaw'la ekibi de göğüslerinde rozetleri, ara sıra çıkıp dolaşıyorlardı. Tabii Rumlar lokantadayken. Hiç değilse tekdüzelik bozuluyordu biraz. Canı sıkılmayan tek kişi Harry Burkinshaw'un kendisiydi.

Diğerleri için baş eğlence televizyondu. Sesi kısık açıyorlardı. Hele de Royston'lar evde yoksa. Programların ana konusu yine seçimlerdi. Kampanya başlayalı birinci hafta dolduğu zaman üç şey kesinlikle belli olmuştu.

Liberal/Sosyal Demokrat Birliği nabız yoklamalarında umulan sonucu alamıyordu. Asıl yarış Muhafazakârlarla İşçi Partisi arasında yer alacaktı. İkinci nokta, araştırmalara ve tahminlere göre bu iki partiyi destekleyenlerin sayısının birbirine sanılandan daha yakın olduğuydu. Dört yıl önce, 1983'de Muhafazakâr-

lar arayı açtıklarında gözüken durumdan çok farklıydı bu. Son nokta da, iktidarın kim olacağının kararında rol oynayacak kesimin, yüzde onla yirmi arasındaki kararsız oylar olduğuydu.

Öte yandan ekonomik ve ideolojik unsurların varlığına, her partinin de bu konulara dikkat çekmek için elinden geleni yapmasına rağmen, kampanyanın ana teması tek yanlı nükleer silahsızlanma noktasında düğümlenmekteydi. Nabız yoklamalarda her zaman nükleer silahsızlanma konusu, kararda en öncelikli sırayı alıyordu.

Barışçı gösteriler belki ilk olarak tümüyle sol ve tam bir birlik içinde görünüyordu. Her gün son derece kalabalık gösteri ve yürüyüşler düzenlenmekte, basın ve televizyon da bunlara geniş yer ayırmaktaydı. Bu gösterilerin düzenlenmesinde nerelerden fon sağlandığı pek de belli olmamasına karşın, yüzlerce taşıt aracı bulunabildiği, göstericilerin bunlara bindirilip sağa sola taşınabildiği görülmekteydi.

İşçi Partisinin katı sol yıldızları, televizyon açık oturumlarına Anglikan kilisesinin temsilcileriyle birlikte çıkıyor, taraflar birbirlerinin bu ölümcül silâhlarla ilgili görüşlerine ciddi bir yüzle başlarını sallayarak, brbirlerini onaylayarak vakit geçiriyorlardı.

Liberal/Sosyal Demokrat İşbirliğine gelince, onlar gerçi tek yanlı nükleer silahsızlanmadan yana değillerdi, ama onların da ana saldırı hedefi yine Muhafazakâr Partiydi elbette. Bu durumda baş müttefikleri de İşçi Partisi oluyordu. Parti lideri rüzgârın hangi taraftan esmekte olduğunu görünce, kendisini ve partisini açıktan açığa tek yanlıların isteklerinden yana göstermeye başlamıştı.

Solun kampanyasında işlenen diğer bir konu, Amerika düşmanlığıydı. Yüzlerce açık oturumda, yönetici durumundaki kimsenin, ne kadar uğraşırsa uğraşsın, tartışmacıların ağzından SSCB'ye yönelik bir tek eleştiri koparamadığı, koparamayacağı ortadaydı. Sürekli işlenen konu, Amerika'ya olan nefretti. Amerika savaş heveslisi, emperyalist bir ülke olarak görülüyor, barış için bir tehlike sayılıyordu.

4 Haziran Perşembe günü kampanya birden Sovyetler'in resmî bir açıklamasıyla hareketlendi. Sovyetler Birliği, tüm Batı

Avrupa'ya, tarafsız ülkelerle NATO üyesi ülkelere, sürekli olarak nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler oluşturulduğu takdirde, buna Amerika razı olursa, kendisinin de olanak tanıyacağını açıklıyordu.

İngiltere Savunma Bakanı kamuoyuna iki noktayı açıkladı. Bir, Avrupa ABD savunmasının kaldırılmasını kontrol etmek kolay, Sovyet savaş başlığı hedeflerininse kontrolü hemen hemen imkânsızdı. İki, geleneksel silahlarda Varşova Paktı ülkeleri, NATO olanaklarına bire dört oranında üstün durumdaydı. Ama bu açıklamalar iki kez üst üste yuhalandı, Bakan salondan güvenlik koruyucuları eşliğinde ayrılmak zorunda kaldı.

Harry Burkinshaw ağzına bir nane şekeri daha atarken, «Sanki bu seçim aslında nükleer silahsızlanma konusunda bir referandum,» dedi.

«Öyle zaten,» diye karşılık verdi Preston kısaca.

Cuma günü Binbaşı Petrofsky, Ipswich'e alışverişe indi. Kendine hafif, kısa saplı, iki tekerlekli bir çekçek arabası satın aldı. Bir inşaat malzemesi dükkânından ayrıca üçer metre boyunda iki tahta rampa edindi.

Büro malzemesi satan mağazadan küçük, çelik bir dosya dolabı aldı. Boyu bir metre, eni altmış santim, derinliği otuz santim olan dolabın kapağı güzelce kilitlenebiliyordu.

Bir keresteci dükkânından çeşitli değnekler, çıtalar, sopalar aldıktan sonra, başka bir dükkâna uğrayıp komple bir âlet kutusu da aldı. İçinde yüksek devirli matkaptan, çelik ve tahta takozlara, çivi, somun, civata, vida ve kalın eldivenlere kadar her şey vardı.

Bir ambalaj deposundan bol bol ambalaj köpüğü, bir elektrikçiden de küp biçiminde dokuz voltluk dört tane pille çeşitli renklerde tek telli kablolar aldıktan sonra, günlük alışverişini bitirdi. Bu malzemeyi Cherryhayes'deki eve iki seferde taşıdı, garaja koyup kapattı. Karanlık basınca çoğunu eve taşıdı.

O gece radyo ona mors şifresiyle, montajcının geliş ayrıntılarını verdi. Bunu önceden ezberlemek zorunda kalmamıştı. Randevu X'di bunun adı. Zamanı da 8 Haziran Pazartesiydi.

Ucu ucuna, diye düşündü. Ama hedefe yine de yetişecekti.

Petrofsky tek seferlik şifrelerden biri üzerine eğilmiş, mesajı çözerken, Rumlar lokantalarında kuyruk olmuş insanlara musakka ve kebap servisi yaparlarken, Preston da polis merkezinden Sir Bernard Hemmings'e telefon açmıştı.

Sir Bernard, «Asıl mesele, sonuç almaksızın Chesterfield'deki bu gözetlemeyi ne kadar sürdürebileceğimiz, John,» diyordu.

«Daha bir hafta oldu, efendim,» dedi Preston. «Çok daha uzun sürmüş gözetlemeler biliriz.»

«Evet, onu biliyorum. Ama onlarda genellikle daha çok veri olur elimizde. Burada giderek güçlenen bir görüş, artık eve baskın verip Rumların orada ne sakladığını görmek... bir şey saklıyorlarsa tabii. Adamlar işlerine gittiği bir sırada eve gizlice girmeye neden karşı çıkıyorsun?»

«Çünkü bence adamlar profesyonel. Girildiğini hemen anlarlar. Ve herhalde kontrolörlerini bir daha asla o eve uğramasın diye uyaracak iyi bir işaretleri de vardır.»

«Evet, herhalde haklısın. Senin o evde bir Hint keçisi gibi oturup kaplanın gelmesini beklemen iyi, hoş da... ya kaplan hiç gelmezse?»

«Bence gelecek. Er geç gelecek, Sir Bernard,» dedi Preston. «Lütfen bana biraz daha zaman tanıyın.»

«Pekala,» diye razı oldu Hemmings. Ama bunu, çevresindekilere danışmak için bir iki dakika sessiz kaldıktan sonra söyledi. «Bir hafta John. Gelecek cumaya Özel Şubenin adamlarını çağırıp evi dipten bucağa arıyoruz. Anlaman gerek... belki de beklediğin adam tâ baştan beri evin içindedir.»

«Ben sanmıyorum. Winkler asla kaplanın inine kadar gitmezdi. Bence adam dışarda... ve gelecek.»

«Peki. Bir hafta, John. Gelecek cumaya kadar.»

Sir Bernard telefonu kapattı. Preston elindeki kulaklığa baktı. Seçimlere on üç gün kalmıştı. Belki aldandım, belki baştan beri aldandım, diye düşünmeye başladı. Zaten Preston'un içgüdülerine, belki Sir Nigel'in dışında, inanan başka kimse de yoktu. Küçük bir polonium diskiyle beşinci sınıf bir Çek kur-

ye, insana yeterli destek değildi. Belki konuyla ilgileri bile yoktu ikisinin de.

«Peki, Sir Bernard,» dedi boş kulaklığa. «Bir hafta. Ondan sonra ben de havluyu atıyorum zaten.»

Helsinki'den gelen Finnair jet uçağı ertesi pazartesi öğledensonra rötarsız olarak indi ve yolcuları Heathrow kontrollerinden sorunsuz geçtiler. İçlerinden bir tanesi uzun boylu, orta yaşlı, sakallı bir adamdı. Elindeki Fin pasaportu onu Urho Nuutila olarak tanıtıyor, belki kalıtımdan gelen güzel Fincesi de bunu destekliyordu. Aslında adam, Vasiliev adlı bir Rustu. Mesleği de, Sovyet Ordusunun Cephane Araştırma Bölümünde nükleer fizik mühendisiydi. Çoğu Finler gibi, İngilizcesi de oldukça iyi sayılırdı.

Gümrükten çıktığında, terminal otobüsüne binip Heathrow Penta Otelinin önüne geldi, kapıdan girdi, danışma masasının önünden geçti, arka kapıdan otoparka çıktı. Orada akşam güneşi altında biraz bekledi. Kimse ona dikkat etmedi. Az sonra küçük, kambur sırtlı bir araba onun bulunduğu yere yaklaştı. Sürücü penceresini indirmişti.

«Terminal otobüsleri yolcularını burada mı indiriyor?» diye sordu.

«Hayır,» dedi yolcu. «Sanıyorum ön kapıdan indiriyor.»

Genç adam, «Siz nereden geliyorsunuz?» diye sordu.

Sakallı, «Finlandiya'dan,» diye karşılık verdi.

«Finlandiya soğuk olmalı.»

«Yoo, aslında yılın bu mevsiminde çok sıcak olur. Asıl sorun, sivrisineklerdir.»

Genç adam başını salladı. Vasiliev arabanın çevresinden dolaşıp bindi. Yola koyuldular.

«Adınız?» diye sordu Petrofsky.

«Vassiliev.»

«O kadarı yeter. Fazla istemez. Ben de Ross.»

«Yol uzak mı?» diye sordu Vassiliev.

«İki saat kadar.»

Yol boyu konuşmadılar. Petrofsky kendilerini izleyen olup

olmadığını anlamak için üç manevra uyguladı. İzleyen yoktu. Cherryhayes Sokağına günün son ışıkları çekilirken vardılar Bitişik evin ön bahçesinde komşu Bay Armitage çimleri biçiyordu.

Vassiliev arabadan inip ön kapıya doğru yürürken, Bay Armitage, «Konuk mu var? diye sordu. Petrofsky konuğun tek vallzini bagajdan alırken komşuya göz kırptı.

«Merkez bürodan,» diye fısıldadı. «Nazik olmalıyım. Belki terfi ederim.»

«İyi şanslar,» diye sırıttı Armitage. Komşusuna cesaret verircesine başını salladı, çimleri biçmeye devam etti.

İçerdeki salonda Petrofsky her zamanki gibi perdeleri kapadı, ışığı ondan sonra yaktı. Vassiliev orta yerde hareketsiz durmaktaydı.

Işık yanınca, «İyi,» dedi. «İşe başlayalım. Sana yollanan dokuz parçanın hepsi geldi mi?»

«Evet. Dokuzu da.»

«Bir kontrol edelim. Bir oyuncak top, ağırlığı yaklaşık yirmi kilo.

«Tamam.»

«Bir çift pabuç, bir puro kutusu, bir kol alçısı.»

«Tamam.»

«Bir transistörlü radyo, bir elektrikli traş makinesi, çok ağır bir çelik tüp.»

«Şu olmalı herhalde.»

Petrofsky bir dolaba yürüdü, ısıya dayanıklı ambalaja sarılı ağır bir metali havaya kaldırdı.

«Evet, o,» dedi Vassiliev. «Son olarak da, olağanüstü ağır, taşınabilir bir yangın söndürme aletiyle yine çok ağır bir çift otomobil farı.»

«Tamam.»

«Eh, iyi o halde. Öteki masum alışverişleri de yaptınsa, sabaha montaja başlayabilirim.»

«Neden hemen başlamıyoruz?»

«Bak, delikanlı, bir kere testereyle kesmek, matkapla delmek, bu saatte komşuların dikkatini çeker. İkincisi, ben çok yorgunum. Bu tür oyuncaklarda hata yapmaya gelmez. Sabah

dinlenmiş olarak başlar, güneş batarken de bitiririm.»

Petrofsky başını salladı.

«Arka odaya siz geçin. Çarşamba sabah uçağı için sizi Heathrow'a götürürüm.»

20

Vassiliev salonda, perdeler kapalı, ışık yanık olarak çalışmayı seçti. Önce dokuz ana parçanın oraya getirilmesini istedi.

«Bir plastik çöp torbası gerek,» dedi. Petrofsky mutfaktan bir tane getirdi.

«Ben istedikçe parçaları bana birer birer ver. Önce puro kutusu.»

Mühürleri kopardı, kapağı açtı. Kutuda iki sıra puro vardı. On üçer tane. Her biri bir alüminyum tüp içindeydi.

«Alt sırada, soldan üçüncü olacaktı.»

Öyleydi. Puroyu tüpten çıkardı, bir jiletle kesti. Yarılan tütünlerin arasından incecik cam bir boru çekti. Bir ucu hafif kıvrıktı. Oradan birbirine dolanarak bükülmüş iki telin ucu çıkıyordu. Bir elektrik detonatör. Ambalaj fazlalıkları çöp torbasına girdi.

«Alçı.»

Alçı iki kattı. Önce biri kurutulmuş, sonra ikinci kat dökülmüştü. İkisinin arasında, naylon torba içinde gri, yumuşak bir madde vardı. Vassiliev iki kat alçıyı birbirinden ayırdı, gri plastik torbayı sıyırıp çıkardı, yumuşak maddeyi yumak gibi buruşturdu. Yarım kilo plastik patlayıcı.

Bay Licka'nın pabuçlarını aldı, her iki topuğu dikkatle kesti. Birinin içinden beş santim çapında çelik bir disk çıktı. Kalınlığı da iki buçuk santim vardı. Kenarları geniş, yassı bir yere vidalanmak üzere çizgi çizgiydi. Daire biçimindeki yüzlerin birinde de, geniş başlı bir tornavidaya göre, dikdörtgen biçiminde bir çukur yer vardı. İkinci topuktan, daha yassı, yine beş santim çapında, gri maden bir disk daha çıktı. Bu lithium'du. Pat-

lama sırasında polonium'la bir araya geldiğinde, inisiyatörü oluşturacak, atomik reaksiyonun tam gücüne ulaşmasını sağlayacaktı.

Yedek polonium diski, Karel Wosniak'ı o kadar korkutan traş makinesinden çıktı. Glasgow'da kaybolanın yerine bu kullanılacaktı. Geriye beş kaçak madde daha kalıyordu.

Hanomag kamyonundan alınan çubuğun üzerindeki ısıya dayanıklı ambalaj sıyırılıp çıkarıltı, ortaya yirmi kilo ağırlığında bir çelik tüp çıktı. İç çapı beş santim, dış çapı on santim kadardı. Çünkü madenin kendisi bir santim kalınlığındaydı. Tübün bir ucu içten vida yeri olarak kıvrımlandırılmıştı. Öbür başı kapalıydı. Kapağın ortasında küçük bir delik vardı. Buradan detonatör geçebilecekti.

Birinci Subay Romanov'un radyosundan Vassiliev bir zaman ayarlama aleti çıkardı. Yassı, mühürlü bir çelik kutu. Boyu uc uca konmuş iki sigara paketi kadardı. Bir yüzünde yan yana iki düğme vardı. Biri kırmızı, biri sarı. Öbür yüzünden renkli iki tel çıkıyordu. Negatif ve pozitif. Her köşesinde kulak gibi delikli bir parça vardı. Buralardan bombanın bulunduğu çelik dolabın dışına vidalanacaktı.

Bay Lundqvist'in arabasından gelen yangın söndürme aletini alan Vassiliev, aletin dibini çevirerek açtı. Hazırlayanlar orayı kesip tekrar vidalamışlardı. İçinden yangın söndüren köpük yerine, kurşuna benzer bir madenden yapılmış ağır bir çubuk çıktı. Boyu on beş santim, çapı beş santimdi. Küçük olmasına rağmen ağırlığı dört buçuk kiloydu. Vassiliev onu tutmadan önce eline kalın iş eldivenlerini giydi. Bu madde saf uranyum 235'di.

Olup bitenleri hayran bakışlarla izleyen Petrofsky, «Radyoaktif değil mi bu?» diye sordu.

«Evet ama tehlikeli olacak şekilde değil. İnsanlar tüm radyoaktif maddeleri aynı derecede tehlikeli sanırlar. Öyle değildir. Fosforlu kol saatleri de radyoaktiftir ama, pekala kolumuza takarız. Uranyum düşük düzeyde alpha vericidir. Oysa plutonyum gerçekten öldürücüdür. Bu malzeme de kritik duruma geçtiğinde öyle olur. Yani patlamadan hemen önce. Ama henüz değil.»

Austin Mini'den gelen farları soyup temizlemek uzun sürdü. Vassiliev camları çıkardı, içteki tabakayı ve reflektör küreyi ayırdı. Geriye kalan, bir çift çok ağır madeni yarıküreydi. Her biri iki buçuk santimden kalın, güçlendirilmiş çeliktendi. İkisinin de kenar yerlerindeki tabakaya on altı delik delinmişti. Buralara somunlar ve vidalar oturacaktı. Birleştiği zaman kusursuz bir küre oluşturacaktı bunlar.

Yarıkürelerden birinin dibinde beş santim boyunda bir delik vardı. İçerisi, Liçka'nın sol pabuçundan çıkan çelik tıkacı alacak şekilde hazırlanmıştı. Öbür yarı kürenin dibinden kısa bir tüp çıkıyordu. İç yarı çapı beş santimdi. Dışı vidalanma kıvrımlarıyla hazırlanmıştı. Hanomag'ın egzosundan çıkan uzun boru buraya geçecekti.

Son madde, çocuk topuydu. Ev-kamyonetten alınmıştı o top. Vassiliev parlak renkli dış lastikleri kesip sıyırdı. Elindeki madeni küre ışıkta pırıl pırıl parladı.

«Bu kurşun kaplama,» dedi. «İçte uranyum küre var. Nükleerin fuzyon çekirdeği bunun içinde. Onu daha sonra çıkarırım. O da radyoaktif. Şuradaki parça gibi.»

Dokuz parçanın da hazır olduğundan emin olduktan sonra, montajcı bu kez çelik dosya dolabı üzerinde çalışmaya başladı. Onu sırtüstü yatırdı, kapağını kaldırdı, tahta parçaları, çıtalar ve diğer maddelerle içerisini bir beşik gibi hazırladı, sonra üzerine kalın köpük tabakaları serdi.

«Bomba içine yerleştikten sonra etrafına ve üzerine daha köpük koyacağım,» dedi.

Dört pili eline alıp seri bağladı, sonra bir blok üzerine yapışkan bantla tutturdu. Son olarak dolabın kapağına dört küçük delik deldi, pil blokunu kapağın iç tarafına bağladı. Öğlen olmuştu.

«Tamam,» dedi. «Şimdi ötekileri monte edelim. Sen hiç nükleer bomba gördün mü ömründe?»

«Hayır,» dedi Petrofsky boğuk bir sesle. O silahsız savaşın uzmanıydı. Yumruktan, hatta bıçaktan, tabancadan da korkmazdı. Ama Vassiliev'in bir kenti yokedebilecek bu güce karşı takındığı şakacı hava onu kaygılandırıyordu. Çoğu insan

gibi o da nükleer fiziğe bir büyücülük sanatı gözüyle bakıyordu.

«Bir zamanlar bunlar çok karmaşıktı,» diye konuştu montajcı. «Gücü en az olanları bile kocamandı. Yalnızca laboratuvar koşullarında yapılabilirdi. Bugün de, gerçekten ileri düzeyde olanlar, mülti-megatonluk hidrojen bombaları falan hâlâ öyle. Ama ilkel atom bombası artık herhangi bir iş tezgâhında monte edilebilecek kadar basitleşti. Tabii elde gerekli malzeme, biraz beceri ve biraz da bilgi varsa.»

«Harika,» dedi Petrofsky. Vassiliev, uranyum 235 topunun çevresindeki kurşun kaplamayı kesip soyuyordu. Kurşun oraya soğuk olarak, ambalaj kâğıdı gibi sarılmış, sonra lehimle tutturulmuştu. Kolayca çıktı. İçerdeki topun çapı on beş santim kadar olup, ortasından beş santimlik tünel gibi bir delik açılmıştı.

«Nasıl çalışır, bilmek istiyor musun?» diye sordu Vassiliev.

«Tabii.»

«Bu top uranyum. Ağırlığı on beş buçuk kilo. Yani kritik duruma geçmeye yeterli bir ağırlık değil. Uranyumun kritik döneme girmesi, ancak kütlesi bir sınırı aşarsa olur.»

«Kritik ne demek?»

«Köpürmeye başlar demek. Tabii bildiğin anlamda, yani gazoz gibi değil. Radyoaktif anlamda köpürür. Detonasyonun eşiğine varır. Bu top henüz o durumda değil. Şuradaki kısa çubuğu görüyor musun?»

«Evet.»

Yangın söndürme aletinden çıkan çubuktu bu.

«İşte o, bu topun orta yerindeki deliğe tam oturacak. Oturunca, kütle kritik olacak. Şurada gördüğün çelik boru tüfeğin namlusu gibi. Uranyum çubuk da mermi sanki. Detonasyonla plastik patlayıcı patlayacak, çubuğu borudan aşağı, bu topun tam ortasına doğru itip oturtacak.»

«Ve gümleyecek.»

«Pek değil. İnisiyatör gerek. Kendi haline bırakırsan uranyum köpüre köpüre yokolur biter, korkunç radyoaktivite çıkarır, ama patlama olmaz. Patlamayı gerçekleştirebilmek için

kritik durumdaki uranyumu bir nötron yağmuruna tutman gerek. Bu iki diskin biri lithium, biri polonium'dur. Ayrı ayrıyken zararsızdırlar. Polonium yumuşak bir alpha yayıcıdır, lithium ise etkisizdir. İkisini birbirine yapıştırdığın anda çok garip bir şey olur. Aralarında bir reaksiyon başlar. Tam bize gerekli olan nötron yağmurunu başlatırlar. Uranyum bunun etkisinde kalınca parçalanır ve parçalanırken dev bir enerji yayar. Maddenin yokolmasından. Bu iş saniyenin milyonda biri kadar sürer. Çelik dolap, her şeyi o kısa süre için birarada tutmaya yarar işte.»

«İnisiyatörü içeriye kim sokar?» Petrofsky şakacı olabilmeye zorluyordu kendini. Vassiliev sırıttı.

«Hiç kimse. İki disk zaten oradadır ama birbirinden ayrı dururlar. Polonium'u uranyum kürenin bir ucuna koyarız, ötekini de içeri girecek uranyum çubuğun ucuna. Mermi borudan inip topun ortasına girdiğinde, burnundaki lithium da tünelin sonunda kendisini bekleyen polonium'a çarpar, tamam!»

Vassiliev, Liçka'nın pabucundan çıkan çelik diskin bir yüzüne polonium'u yapıştırmak için bir damla özel zamk sıktı, sonra tıkacı yarıkürelerden birinin dibindeki boşluğa vidaladı. Uranyum topu eline aldı, bu kürenin içine soktu. Yarıkürenin içinde dört nodül vardı. Bunlar uranyum topun dört çukuruna oturuyordu. Yerlerine sağlamca oturduklarında top kıpırdamaz oldu. Vassiliev eline bir kalem fener aldı, delikten içeriye, uranyum kürenin tâ içine doğru baktı.

«İşte orada,» dedi. «Deliğin dibinde bekliyor.»

Bundan sonra ikinci yarıküreyi alıp kapak gibi kapattı, kusursuz bir küre oluşturdu, bir saat uğraşıp on altı vidayı yerlerine sıkıştırdı, iki yarıyı birbirine sağlam biçimde tutturdu.

«Şimdi namlu,» dedi. Plastik patlayıcıyı altmış santim boyundaki uzun çelik çubuğun içine ite ite doldurdu, mutfaktan getirilen süpürge sapıyla yavaş yavaş itip sıkıştırdı. Tübün dip kapağındaki ufacık delikten plastiklerin dışarıya taşmakta olduğunu görüyordu Petrofsky. Vassiliev yine aynı özel zamkı kullanarak lithium diskini uranyum çubuğun yassı ucuna yapıştırdı, bir kâğıt mendile sardı, titreşim sonucu tüpün dibine

doğru kaymamasını sağladı, çubuğu tüpe, patlayıcı plastiğin arasına doğru itti, sonra da uzun tüpü küreye vidaladı. Elindeki sanki on yedi santim çapında gri bir kavundu. Bir ucundan altmış santimlik bir sap çıkıyordu. Fazlaca irileşmiş saplı elbombası gibi bir şey.

«Neredeyse bitiyor,» dedi Vassiliev. «Bundan sonrası artık normal bomba yapmak gibi.»

Detonatörü aldı, ucundaki telleri birbirinden ayırıp ikisini de izolebantla sardı. Birbirine değerse vakitsiz patlama olurdu. Beş amperlik kablolar detonatörün her bir teline bağlandı. Sonra detonatör, tüpün dibindeki delikten içeriye sokulup bastırıldı. Plastik patlayıcının içine tümüyle gömülünceye kadar.

Adam bombayı kucağında alçaltıp bebek yatırır gibi çelik dolabın içinde hazırladığı beşiğe yatırdı. Her yanına bol bol köpük doldurdu, üzerine de yığdı. Bombanın üstünü uykuya yatmış gibi iyice örttü. Yalnızca iki telin ucu açıktaydı. Bunların birini pillerin pozitif ucuna bağladı.

Üçüncü bir tel, negatif uçtan gelmekteydi. Bu nedenle Vassiliev hâlâ iki elinde birer tel tutmaktaydı. Her birini yine bantlarla yalıttı.

«Belki birbirine değer,» diyerek sırıttı. «Amma kötü olurdu, ha?»

Henüz yerine yerleşmemiş tek parça, zaman ayarlayıcı saatti. Vassiliev matkabı alıp çelik dolabın yan duvarına, yukarıya doğru bir yere beş delik deldi. Ortadaki beşinci delik, saatin tellerini içeriye geçirmek içindi. Öteki dördü, saati dolaba vidalamak amacıyla açılmıştı. Bu iş bittikten sonra pillerden ve detonatörden gelen telleri, saatin tellerine bağladı. Bağlama işini renk koduna göre yaptı. Petrofsky soluğunu tuttu.

«Kaygılanma,» dedi Vassiliev bunu farkedince. «Bu saat defalarca denendi. Devre kesen mekanizma içinde ve çalışır durumda.»

Son teli bağlamayı bitirdi, ek yerlerini sağlamca yalıttı, dolabın kapağını indirip kapattı, kilitledi, anahtarını da Petrofsky'ye fırlattı.

«Işte, Yoldaş Ross, bitti bile. Çekçek arabasına koyup taşı, arabanın bagajına at, hiçbir yerine zarar gelmez. Arabanı nereye istersen sür, sarsıntı ona bir şey yapmaz. Son bir şey. Sarı düğmeye kuvvetle basarsan, saati kurmuş olursun ama elektrik akımı henüz başlamaz. Zaman ayarlayıcı bunu iki saat sonra gerçekleştirir. Sen bu sarı düğmeye bastığın anda, oradan uzaklaşman için iki saat var demektir. Kırmızı düğmeyse saatsiz, el kontrolu düğmesidir. Ona bastığın anda, anında patlama olur.»

Bu konuda yanıldığını kendisi de bilmiyordu. Kendisine bunu söyledikleri zaman gerçekten inanmıştı. Her iki düğmenin de anında patlama yaratacağını yalnızca Moskova'daki dört kişi biliyordu. Akşam olmaktaydı.

«Şimdi, dostum Ross, artık ben bir yemek yemek, biraz içki içmek, rahat rahat uyumak, sabah da yurduma dönmek istiyorum. Sence bir sakıncası yoksa.»

«Elbette,» dedi Petrofsky. «Dolabı şu köşeye alalım. Duvarla içki masasının arasına. Siz bir viski için. Ben de yiyecek bir şeyler hazırlayayım.»

Sabah onda Petrofsky'nin küçük arabasına binip Heathrow yoluna koyuldular. Güneybatı Colchester'de, yolun yanında, koruların hemen önündeki boş alanı görünce Petrofsky arabayı oraya çekip doğal ihtiyacını gidermek üzere ağaçların arasına daldı. Vassiliev birkaç saniye sonra onun uzaktan gelen telaşlı çığlıklarını duydu, ne olduğuna bakmak üzere oraya koştu. Petrofsky onun hayatını ağaçların gerisinde boynunu kırarak sona erdirdi. Tüm kimlik belgelerinden arınmış ceset küçük bir çukura sokuldu, üzerine yapraklı dallar örtüldü. Herhalde bir iki gün sonra bulunurdu. Belki de daha geç. Polis soruşturmaları sonucunda fotoğraf yerel gazetelerde yayınlanırdı. Komşu Armitage bunu ya görür ya da görmezdi. Görse de, ya tanır, ya tanımazdı. Hem zaten o zamana kadar iş işten geçmiş olurdu. Petrofsky arabasını Ipswich'e doğru sürdü.

Vicdanı rahatsız değildi. Montajcı konusunda kendisine verilen emirler son derece açıktı. Zaten Vassiliev nasıl olur

da yurduna dönebileceğini sanır, onu aklı almıyordu. Onun başka sorunları vardı şimdi. Her şey hazırdı ama vakit de kısaydı. Rendelsham ormanına gitmiş, istediği noktayı seçmişti. Ağaçlar arasında olmasına rağmen, Bentwater hava üssünün dış sınırına çok yakındı. Gecenin dördünde sarı düğmeye basıp patlamayı saat altıya ayarladığı sırada orada hiç kimse olmayacaktı. Taze koparılmış yapraklı dallar dosya dolabının üzerini örtecek, dakikalar geçerken kendisi son hızla Londra'ya doğru araba sürüyor olacaktı.

Tek bilmediği, bu işi hangi gece yapacağıydı. Harekete geçme emrinin hemen o akşam Moskova radyosundan saat on haberleri sırasında verileceğini biliyordu. Haber bülteni başlarken, daha ilk haberde spikerin dili sürçmüş gibi bir yanlış yapmasından anlayacaktı Petrofsky hemen harekete geçmesi gerektiğini. Ama Vassiliev dönüp haber vermeyeceğine göre, Moskova'ya hazırlıkların tamam olduğunun bildirilmesi şarttı. Bu da, telsizle son bir mesaj daha verilecek demekti. Ondan sonra artık Rumlar da ortadan kaldırılabilirdi. Sıcak bir haziran akşamı ortalık kararırken Cherryhayes'den yola çıkıp kuzeye, Thetford'a, motosikletinin bulunduğu yere yöneldi. Saat dokuzda motorunun üzerinde kuzeybatıya, Midlands tarafına doğru ilerliyordu.

Pencereden karşıki evi gözleyerek geçen yeni bir sıkıcı akşamın tekdüzeliği, Len Stewart'ın telsizden aramasıyla bozuldu. Len polis merkezinden konuşuyordu.

«John, adamlarından biri demin tavernada yemek yiyormuş. Telefon iki kez çalmış, sonra susmuş. Bir daha iki kez çalmış, yine kesilmiş. Sonra üçüncü sefer de aynı şey olmuş. Orada bulunanlar da teyid ediyor.»

«Rumlar ilk çalışında açmamışlar mı?»

«Birincisinde yetişememişler. Ondan sonraki seferlerde de ellerini bile uzatmamışlar. Servis yapmaya devam etmişler... Dur bir dakika... John, orada mısın?»

«Tabii buradayım.»

«Dışarda bekleyen adamlarım Rumlardan birinin taverna-

dan çıkmakta olduğunu bildiriyor. Arka kapıdan. Arabasına doğru yürüyormuş.»

«Iki araba ve dört adam izlesin,» dedi Preston. «İkisi tavernada kalsın. Belki giden, kent dışına çıkacaktır.»

Ama adamın öyle bir niyeti yoktu. Andreas Stephanides arabasıyla Compton Sokağına geldi, parketti ve evine girdi. Perdelerin arkasından ışık yakıldığı belli oldu. Başka da hiçbir şey olmadı. 11.20'de Spiridon her gecekinden erken tavernasını kapatıp evine döndü, oraya on ikiye çeyrek kala vardı.

Preston'un kaplanı tam gece yarısı geldi. Sokak sessizdi. Hemen tüm ışıklar sönüktü. Preston dört arabasını ve içindeki elemanlarını her tarafa yaymıştı. Yine de adamın yaklaştığını hiçbiri görmedi. İlk olarak Stewart'ın adamlarından birinin telsize mırıldanmasıyla öğrendiler.

«Compton Sokağının başında, Cross Sokağı kavşağında bir adam var.»

«Ne yapıyor?» diye sordu Preston.

«Hiçbir şey. Gölgeler arasında hareketsiz duruyor.»

«Bekle.»

Royston'ların üst kat ön penceresi kapkaranlıktı. Perdeler açıktı. Adamlar camdan uzakta duruyorlardı. Mungo kızılötesi mercek takılmış fotoğraf makinesinin gerisine çömeldi. Preston elindeki küçük telsizi bir kulağına dayamıştı. Stewart'ın altı kişilik ekibiyle kendi şoförü ve arabası, dışarda bir yerlerde, aynı telsiz frekansına bağlıydılar. Sokağın ilerisinde bir kapı açıldı, birisi kedisini kapının dışına koydu, kapı tekrar kapandı.

«Kıpırdıyor,» diye tısladı telsiz. «Size doğru geliyor. Ağır ağır.»

Ginger yan arsadan, «Gördüm,» diye fısıldadı. «Orta boylu, orta yapılı, uzun, siyah pardösülü.»

«Mungo, herif Rumların evine girmeden hemen önceki sokak ışığının altında resmini çekebilir misin?» diye sordu Burkinshaw. Mungo merceği biraz çevirdi.

«Işık halkasına ayarladım,» dedi.

Ginger, «Oraya on metresi kaldı,» diye fısıldadı.

Pardösü giymiş gölge hiç ses çıkarmadan ışığın alanına

girdi. Mungo peş peşe beş poz çekti. Adam ışık alanından geçti, Stephanides'lerin bahçe kapısına vardı. Kısacık bahçe yolunu aştı, zili çalacağı yerde kapıyı tıklattı. Kapı hemen açıldı. Holde ışık yoktu. Koyu renk pardösü içeriye girdi, kapı kapandı.

Karşı kaldırımda gerilim birden arttı.

«Mungo, o filmi hemen oradan çıkar, polis laboratuvarına koştur. Derhal develope edilip Scotland Yard'a iletilmesini istiyorum. Charles'a ve Sentinel'e anında ulaştırsınlar. Ben onlara teşhis için hazır olmalarını söyledim.»

Preston'u tedirgin eden bir şey vardı. Adamın yürüyüş biçimiyle ilgili bir şey. Sıcak bir akşamdı ayrıca. Pardösü nedendi? Islanmamak için mi? Bütün gün pırıl pırıl güneş vardı. Bir şeyi saklamak için? Açık renk giysileri? Göze batan bir kıyafeti?

«Mungo, ne giyiyordu herif? Sen mercekte yakından gördün.»

Mungo kapıdan çıkmak üzereydi.

«Yağmurluk,» dedi. «Koyu renk. Uzun.»

«Ya altına?»

Ginger bir ıslık öttürdü.

«Çizme!» diye fısıldadı telsize. «Şimdi hatırlıyorum. Yirmi santim boyunda ucu demirli, dış yanı fermuarlı çizme.»

«Allah kahretsin, motosikletle geldi,» dedi Preston. Telsize konuşmaya başladı. «Herkes sokağa. Yaya olarak. Araba motoru istemem. Compton dışında, çevredeki her sokağı arayın. Motoru hâlâ sıcak bir motosiklet arıyoruz.»

Işin kötü yanı, herifin o evde ne kadar kalacağını bilmiyorum, diye düşündü. Beş dakika mı? On mu? Altmış mı? Len Stewart'ı aradı.

«Len, ben John. O motosikleti bulursak bir yerine DF bi bip takmak istiyorum. Bu arada Komiser King'i ara. Operasyonu o yönetmek zorunda. Arkadaş buradan çıkınca biz peşinde olacağız. Harry'nin takımıyla ben. Sen kendi çocuklarınla Rumların yanında kal. Biz bir saat uzaklaştıktan sonra polis eve baskın yapıp Rumları yakalasın.»

Len Stewart polis merkezinde hemen Komiser King'i aramaya koyuldu.

Yirmi dakika sonra dolaşan elemanlardan biri motosikleti gördü. Preston'a rapor verdi. Preston hâlâ Royston'ların evindeydi.

«Burada koca bir BMW var. Queen Sokağının üst başında. Sele arkasında kapalı yük taşıma kutusu, arka tekerin iki yanında sepetler. Kutu kilitli. Sepetler kilitsiz. Motor ve egzos hâlâ sıcak.»

«Plaka numarası?»

Numara verildi. Preston onu Len Stewart'a iletti. Stewart polislerden hemen saptanmasını istedi. Suffolk numarasıydı. Dorchester'li Bay James Duncan Ross adına çıkarılmıştı.

Preston, «Ya motosiklet çalıntıdır, ya plaka sahtedir ya da adres uydurmadır,» dedi.

Birkaç saat sonra Dorchester polisi adresin uydurma olduğunu bildirecekti.

Preston motosikleti bulan adama, sepetlerden birinin içine bibip takması, onu işler duruma getirmesi, sonra da oralardan iyice uzaklaşması söylendi. Adam, Burkinshaw'un iki şoföründen biriydi. Kendi arabasına yürüdü, sürücü yerine oturdu, motosiklete takılan aletin gerçekten işler durumda olduğunu gözüyle görüp bildirdi.

«Tamam,» dedi Preston. «Şimdi yer değiştiriyoruz. Sürücüler arabalara. Len Stewart'ın üç kişisi bizim gözetleme yerine doğru Batı Sokağından gelsin, nöbeti bizden devralsın. Birer birer ve sessiz olarak. Hemen.»

Çevresindeki adamlara döndü.

«Harry, toplan. İlk sen çık. Baştaki arabaya geç. Ben yanına geleceğim. Barney, Ginger, ikinci arabaya. Mungo yetişirse benimle gelir.»

Stewart'ın ekibi birer birer arka taraftan gelip Burkinshaw'un adamlarının yerine yerleşti. Preston bu değişmeler bitmeden karşı evdeki ajan yola çıkmasın diye dua ediyordu. Evden en son çıkan kendisi oldu. Başını Royston'ların yatak odası kapısından içeriye uzattı, onlara yardımları için teşekkür etti, şafak sökene kadar her şeyin biteceği konusunda te-

minat verdi. Cevap fısıltıları bir nayli kaygılıydı.

Preston bahçeden Batı Sokağına doğru süzüldü, beş dakika sonra da Burkinshaw'la şoför Joe'nun baştaki arabasına bindi. Araba Foljambe Yoluna parketmişti. Ginger'le Barney ikinci arabadan rapor verdiler. Onlar Marsden Sokağının üst başında, Saltergate tarafındaydılar.

Burkinshaw aksi bir sesle, «Tabii eğer motosikletle gidiyorsa başımız dertte,» dedi.

Preston arka kanepedeydi. Burkinshaw şoförün yanındaki yerinden, ön panelin küçük ekranındaki benek ışığı izliyordu. Tıpkı bir radar ekranı gibiydi. Işık nabız gibi belli aralıklarla yanıp sönüyor, kendi bindikleri arabayla yarım mil ilerdeki motosiklet arasındaki açıyı gösteriyordu. İkinci arabada da aynı aygıt vardı. Gerekirse iki araba, açı hesaplayıp aralarında saptama yapabilirlerdi.

«Motosiklet olmak zorunda,» dedi Preston umutsuz bir sesle. «Onu zaten bu sokaklarda izleyemezdik. Çok tenha, adam da çok usta.»

«Gidiyor.»

Telsizden birden gelen ses konuşmaları yarıda kesti. Stewart'ın Royston'daki adamları pardösülü yolcunun karşıki kapıdan çıktığını bildiriyorlardı. Compton Sokağının yukarısına Cross Sokağına doğru yürüdüğünü haber verdiler. BMW'ye doğru gidiyordu. Sonra gözden kayboldu. İki dakika sonra Stewart'ın şoförlerinden biri, ajanın St. Margaret Yolunda karşı kaldırıma geçtiğini, Queen Sokağına doğru ilerlemekte olduğunu haber verdi. Sonra bir süre hiçbir şey olmadı. Beş dakika geçti. Preston dua ediyordu.

«Hareket ediyor.»

Burkinshaw ön kanepede heyecanından zıp zıp zıplıyordu. Bu sakin, soğukkanlı gözetlemeciye hiç uymayan bir davranıştı bu. Işıklı benek ekran üzerinde yana doğru kaydı. Sanki motosiklet, arabanın doğrultusuna göre yön değiştirip açı oluşturuyormuş gibi.

«Hedef hareket halinde,» diye onayladı ikinci araba.

Preston, «Ona bir mil tanıyın, sonra yola çıkın,» diye emir verdi. «Motorları şimdi çalıştırın.»

Işıklı benek Chesterfield'in orta yerinden güneydoğuya ilerledi. Lordsmill'e yaklaştığı sırada arabalar da izlemeye başladılar. Onlar Lordsmill'e vardıklarında artık kuşku kalmamıştı. Motosikletin sinyali kuvvetliydi. Adam dosdoğru A617'den Mansfield ve Newark'a doğru gidiyordu. Aradaki uzaklık bir milden biraz daha fazlaydı. Farların ışıklarını bile göremezdi öndeki motosiklet. Joe sırıttı.

«Şimdi bizi ekmeye çalış da bak, piçoğlu,» diye yorumda bulundu.

Adam motosiklette değil de arabada olsa, Preston çok daha mutlu olacaktı. Motosikletleri izlemek Tanrının belası bir işti. Hızlı, kolay manevra yapabilen bu araç, yoğun trafik arasında ilerleyebilir, arkadaki araba trafiğe takılıp beklemek zorunda kalabilirdi. Sonra motosiklet dar yollara, arabanın giremeyeceği yerlere dalar, geçerdi. Kırsal alanda çayırlar üzerinde gidebilir, arkadaki arabayı zor duruma sokabilirdi. Asıl sorun, öndeki adamın izlendiğini bilmemesiydi.

Motosikletli enikonu usta biriydi. Hız sınırlamasını hiç aşmıyordu, ama pek altında da kalmıyordu. Virajları yavaşlamadan dönüyordu. M1 otoyolu kavşağında o yine A617 üzerinde kaldı, uyuyan Mansfield kasabasının içinden geçip Newark Yoluna koyuldu. Derbyshire'dan çıkıp Nottinghamshire'ın zengin çiftlikleri arasına daldıkları zaman da hızını hiç kesmedi.

Newark'tan biraz önce durdu.

«Ara hızla azalıyor,» dedi Joe birden.

«Farları kıs, yana çek, dur,» dedi Preston hemen.

Petrofsky dar bir yan yola sapmış, motorunu, ışıklarını kapatmış, kavşakta öylece bekliyordu. Gözleri arkaya, demin geldiği tarafa bakmaktaydı. Koca bir kamyon virajı alıp hızla onun önünden geçti. Başka gelen olmadı. Yolun bir mil kadar gerisinde iki gözcü araba yolun kenarında peş peşe durmuş, bekliyorlardı. Petrofsky orada beş dakika bekledi, sonra motorunu çalıştırdı, güneydoğuya doğru yoluna devam etti. Ekrandaki beneğin ilerlediğini gördükleri anda arabalar da onu izlediler. Arayı bir milden aza indirmemeye çalışıyorlardı.

Trent nehri üzerinden geçtiler, sağda şeker fabrikasının ışıkları belirdi, geriye doğru kaydı, sonra Newark'a girdiler.

Saat gecenin üçüne yaklaşıyordu. İzleyen arabalar kent içinde köşeleri yıldırım hızıyla dönerlerken, ekrandaki ışık da pek hareketliydi. Sonunda A46 üzerine yerleşmiş göründü, Lincoln'a doğru ilerledi. Arabalar o yoldan yarım mil kadar yol almışlardı ki, Joe birden hızla frene bastı.

«Sağımıza kaydı,» dedi. «Mesafe hızla artıyor.»

Preston, «Geri dön,» dedi. Dönemeci Newark'ın içinde buldular. Hedef A17'ye sapmış, Sleaford'a doğru gidiyordu.

Chesterfield'deki polis ekibi Stephanides'lerin evine baskını saat iki elli beşte yaptı. Önde Özel Şubenin iki sivil görevlisi, onların arkasında on üniformalı polis vardı. On dakika önce davransalar, iki Sovyet ajanını daha rahat yakalarlardı. Şanssızlık işte. Özel Şube görevlileri kapıya doğru yaklaşırlarken kapı da açıldı. Rum kardeşler besbelli yanlarında vericileriyle kendi arabalarına binip bir yere gitmek, mesajlarını oradan vermek niyetindeydiler. Andreas Stephanides arabayı çalıştırmak üzere ilerlerken polisleri gördü. Spiridon onun arkasındaydı. Vericiyi taşıyordu. Andreas bir panik çığlığı kopardı, gerisin geri eve girip kapıyı çarparak kapattı. Polis ileri atıldı, omuz vurdu.

Kapı yıkıldığında Andreas altında kalmıştı. Yırtıcı bir hayvan gibi saldırarak, mücadele ederek ayağa kalktı. Dar holde onu yakalayabilmek için iki polis gerekti.

Özel Şubenin adamları kapıya basıp geçtiler, alt kat odalarına hızla göz attılar. Arka bahçedeki iki adama seslenip oradan kimsenin çıkmamış olduğundan emin oldular ve üst kata çıkan merdivenlere atıldılar. Yatak odaları boştu. Spiridon'u araya sıkışmış dolap gibi yerde buldular. Verici yerde duruyordu. Oradan çıkan bir kablo, duvardaki prize girmişti. Vericinin üzerinde kırmızı bir ışık yanıyordu. Spiridon sessizce teslim oldu.

Menwith Hill İletişim Dinleme Merkezindeki bilgisayar bir tek çığlık sinyali aldı, saat 02:58'de bunu kaydetti. Derhal ve-

ricinin yerini saptamak üzere harekete geçildi. Chesterfield'in batı kesiminde bir nokta bulundu. Polis merkezine hemen haber verildi, mesaj Komiser Robin King'n bulunduğu arabaya da iletildi. King telsize cevap verdi, Menwith Hill'e, «Biliyorum. yakaladık onları,» dedi.

Moskova'da telsiz operatörü kulağından kulaklıkları çekip başını teleprint makinesine doğru salladı.

«Güçsüzdü ama açık seçik yine de,» dedi.

Teleprint yazmaya başladı. Üzerinde birtakım anlamsız harfler bulunan bir kâğıt çıkardı. O susunca, yanda beklemekte olan subay kâğıdı yırtıp aldı, şifre çözücüye soktu. Çözücü zaten birer karelik şifre anahtarlarına göre ayarlanmıştı. Makine kâğıdı emip yuttu, bilgisayar harekete geçti, sonra mesajı açık açık yazdı. Subay yazıyı okudu, gülümsedi. Telefona yürüyüp bir numara çevirdi, kendini tanıttı, cevap verenin kimliğini kontrol etti sonra haberi verdi.

«Aurora emre hazır.»

Newark'dan sonra arazide pek engebe kalmadı, rüzgâr da hızlandı. Kovalamaca Lincolnshire'in yumuşak iniş çıkışlarında devam etti. Işıklı benek doğru yolda ve rengi parlaktı. Preston'un iki arabasını A17 üzerinde peşinden sürükleyerek Sleaford'u geçti, Wash ve Norfolk'a doğru devam etti.

Sleaford'un biraz güneydoğusunda Petrofsky bir kez daha durdu, arkasındaki karanlık ufka bakıp orada ışık aradı. Yoktu. Bir mil geride izleyiciler karanlık bir sessizlik içinde bekliyorlardı. Işıklı benek tekrar hareket etmeye başladığında onlar da izlediler.

Sutterton kasabasında bir kargaşalık daha oldu. Yol, uyuyan kasabanın öbür ucundan çıkıp iki çatala ayrılıyordu. A16 güneye, Spelding'e, A17 de güneydoğuya, Long Sutton ve King's Lynn Yoluyla Norfolk sınırına gidiyordu. Beneğin kesinlikle A17 üzerinden Norfolk'a yöneldiğini saptamaları iki dakika sürdü. Aradaki uzaklık üç mile çıkmıştı.

«Yaklaş,» diye emir verdi Preston. Joe gaza bastı, kilometre göstergesini 140'a getirdi. Az sonra uzaklık bir buçuk mile düştü.

King's Lynn'in güneyinde, Ouse nehrini aştılar, birkaç saniye sonra ışıklı benek güneye, Thetford'a döndü.

«Ne cehenneme gidiyor bu?» diye homurdandı Joe.

Preston arka kanepeden, «Oralarda bir yerde üs kurmuş kendine,» dedi. «Sen izlemeye devam et.»

Sollarında doğu ufkunu hafif pembe bir renk kapladı, yanlarından geriye doğru kayan ağaçların silueti daha bir belirginleşti. Joe uzun farkları kapatıp kısa farları yoktı.

Çok daha güneyde, Suffolk çarşısında, Bury St. Edmunds'da iki yüz kişiyi aşkın bir gösteri grubu, bölgenin her yanından kente taşınmaktaydı. Ayrıca kendi arabalarıyla, motosikletleriyle, bisikletleriyle ve yaya olarak gelip katılan göstericiler de vardı. Ellerinde flamaları, dövizleriyle kasabadan çıkıp A143 üzerinden Ixworth kavşağına doğru ilerlediler. Dar asfaltta arabalar yürüyemez olmuştu. Otoyola çıkış noktasında durdular, mümkün olduğu kadar düzenli bir tabur oluşturdular. Suffolk polisi yanlarında, motosikletleri üzerinde, onlara eşlik ediyor, bir yandan olup bitenleri izliyordu.

Londra'da ışıklar hâlâ canlıydı. Sir Bernard Hemmings ekibin Chesterfield'de aradıkları adamı izlemeye başlamış olduğunu haber alır almaz evinden çıkıp gelmişti. Cork Sokağının bodrumundaki telsiz odasında, yanında Brian Harcourt-Smith'le bekliyordu.

Kentin öbür yanında Sir Nigel Irvine de Sentinel Binasındaki kendi bürosundaydı. O da Sir Bernard gibi, vaktinde uyandırılması için tembihte bulunmuş ve uyandırılmış, hemen de gelmişti. Binanın altındaki bodrumda Blodwyn gecenin yarısı boyunca oturup, Derbyshire'de bir sokak ışığı altında resmi çekilen adamın yüzüne bakmış, durmuştu. Kadını Camden Town'daki evinden sabaha karşı alıp getirmişlerdi buraya. Sir Nigel'in

kişisel ricası üzerine kabul etmişti gelmeyi. Patron onu bizzat, elinde çiçeklerle karşılamıştı. Sir Nigel'in hatırı için kırık camlara basa basa yürümeye bile razı olurdu Blodwyn. Ama başka kimse için yapmazdı böyle bir şeyi.

Daha resme ilk bakışında, «Buraya hiç gelmedi bundan önce,» dedi. «Ama yine de...»

Bir saat sonra dikkatini Ortadoğu'ya çevirdi. Baktığı altı yıllık resim, İsrail'in Mossad'ının armağanıydı. Biraz bulanıktı, üstelik de tek pozdu. Mossad bile tam emin olamamıştı. Yanındaki yazı, durumun kuşkulu olduğunu açıkça belirtiyordu.

Elemanlarından biri bu resmi Şam sokaklarında çekmişti. Hedef adamın adı o sıra Timothy Donnelly'di. Waterford Crystal Şirketinin satış elemanı olarak gözüküyordu. Mossad adamı, sırf bir sezgi, bir duygu üzerine resimlemiş, sonra Dublin'deki şirkete sormuştu. Evet, bir Timothy Donnelly vardı, ama Şam'da değildi. Bu öğrenilinceye kadar resimdeki adam da ortadan yokolmuştu. Bir daha da görülmemişti hiçbir yerde.

«Bu o,» dedi kadın. «Kulakları kanıtlıyor. Şapka giymeliymiş.»

Sir Nigel, Cork Sokağının bodrumuna telefon açtı.

«Galiba tutturduk, Bernard,» dedi. «Hemen bir kopya çekip sana yolluyoruz.»

King's Lynn'in altı mil güneyinde onu neredeyse kaybediyorlardı. İzleme arabaları güneye, Downham'a doğru gitmekteyken, ışıklı benek birden yön değiştirmeye başladı. Önce belirsiz şekilde, ama sonra daha kesin, doğuya doğru kaydı. Preston yol haritasına baktı.

«Şu gerideki yoldan saptı, A34'e girdi,» dedi. «Thetford'a gidiyor. Biz buradan sola girelim.»

Stradsett'de yine peşine düştüler. Ondan sonrası düz yoldu. Ormanlar arasından dosdoğru Thetford. Gallows Hill'in tepesine vardıklarında, aşağıda serilmiş duran kasabayı gördüler. Joe birden durdu.

«Yine durdu,» dedi.

Yine mi peşinde kimse olup olmadığını denetliyordu? Yol

boyu hep yapmıştı bunu.

«Nerede?»

Joe göstergeyi inceledi, parmağını ileri doğru uzattı.

«Kentin orta yerinde, John.»

Preston tekrar haritaya baktı. Üzerinde bulundukları yoldan başka, Thetford'dan çıkış için beş yol daha vardı. Yıldız gibiydi yollar. Gün giderek aydınlanıyordu. Saat sabahın beşiydi. Preston esnedi.

«On dakika tanıyalım ona.»

Işıklı benek on dakika boyunca hiç kıpırdamadı. Preston ikinci arabayı çevre yolunda tur atmaya yolladı. Dört noktada ilk arabayla ışık karşılaştırması yaptılar. Evet, ışık Thetford'un tam ortasındaydı. Preston el mikrofonunu aldı.

«Tamam, bence orası adamın üssü. Giriyoruz.»

İki araba kasabaya girdiler. Magdalen Sokağına saat 5.25'de saptılar. 31 arabalık garajı buldular. Joe arabanın burnunu çevirerek birtakım manevralar yaptı, sonunda kapılardan birine doğru nişanladı. Adamlar arasında gerilim artıyordu.

«Şu kapının ardında,» dedi Joe. Preston arabadan indi. Barney'le Ginger da öbür arabadan inip onun yanına geldiler.

«Ginger, o kapı kulpunu halledebilir misin?»

Ginger cevap olarak arabadaki alet çantasından bir buji çeviricisi aldı, garajın kapı kulpu üzerinden kaydırdı, hızla vurdu. Kilidin içinden bir çatırtı sesi geldi. Ginger yukarıya ve içeriye doğru devrilerek açılan garaj kapısını kaldırdı, sonra hızla geri çekildi.

Alandaki iki adam yan yana durup baktılar. Motosiklet garajın orta yerinde, demir ayağı üzerinde duruyordu. Duvardaki bir çividen siyah deri giysiler ve motosiklet tolgası sallanmaktaydı. Duvarın dibinde de çizmeler duruyordu. Yerdeki tozlar ve yağlar üzerinde küçük bir otomobilin lastik izleri belli olmaktaydı.

«Tanrım,» dedi Harry Burkinshaw. «Bir değiştokuş.»

Joe arabasının penceresinden eğildi.

«Cork, polis kanalından arıyor,» diye seslendi. «Tam cepheden surat resmi hazırmış. Nereye yollasınlar?»

«Thetford karakoluna,» dedi Preston. Başını tepedeki masmavi gökyüzüne doğru kaldırdı.

«Ama artık çok geç,» diye fısıldadı.

21

Saat beşi biraz geçe gösteri yürüyüşüne katılanlar, yedili sıra olmuş, boyu bir buçuk mil kadar uzayan bir kuyruk oluşturmuşlardı. Kuyruğun başı, Ixworth kavşağından A1088 denilen dar yola saptı. Hedefleri, Little Fakenham kasabasıydı. Oradan sonra, daha da dar olan bir başka yoldan, Kraliyet Hava Kuvvetlerinin Honington'daki üssüne yürüyeceklerdi.

Pırıl pırıl, güneşli bir sabahtı. Vakit henüz çok erken olmakla birlikte, hepsinin keyfi yerindeydi. Bu zamanın seçilmesi, Cruise füzelerini getiren ilk Amerikan Galaxy uçaklarının varış saatine yetişebilmek içindi. Kuyruğun baş tarafı otoyola doğru çıkarken, arkalar bir ağızdan sloganlara başladılar: «Cruise'lara hayır! Amerika defol!»

Hava Kuvvetlerinin Honington üssü yıllar önce Tornado bombardman uçaklarının üssüydü. O zamanlar ulusun pek dikkatini çekmezdi. Little Fakenham, Honington ve Sapiston kasabalarının halkı, başlarının üzerinde gürleyerek inip kalkan uçaklara dayanmak zorundaydı. Ama Honington'u İngiltere'nin Cruise füze üssü yapma kararı, bu durumu değiştirmişti.

Tornado'lar İskoçya'ya alınmış, onların yerine burayı göstericilerin gürültüsü kaplamıştı. İki yıldır bu böyle devam ediyordu.

Daha önce de gösteri yürüyüşleri düzenlenmişti ama bu seferki en büyüğüydü. Basın ve televizyon da gelmişti. Foto muhabirleriyle kameramanlar durmadan bir öne, bir arkaya koşuşup duruyorlardı. Ön tarafta önemli kişiler yürümekteydi. Bunlar arasında Gölge Kabine'nin üç üyesi, iki piskopos, bir kardinal, reformcu kiliselerden birkaç ünlü papaz, beş sendika lideri, iki de ünlü profesör vardı.

Onların arkasında barış ordusu ilerliyordu. Barışçılar, protestocular, dinciler, öğrenciler, Sovyet yanlısı Marksist-Leninist'

ler, anti-Sovyet Troçkist'ler, miting hatipleri, işsizler, punk'lar, sakallı çevre korumacılar. Arada yüzlerce ev kadını, meslek sahibi erkek, öğretmen ve küçük okul çocuğu da vardı.

Yolun iki yanına oralarda oturan kadınlar yığılmış, seyrediyorlardı. Ellerinde teşvik edici döviz ve pankartlar, flamalar vardı. Çoğu anorak giymişti. Erkeklerin büyük bölümünün saçları fırça traşıydı. Kendilerinden daha genç bayan arkadaşlarıyla el ele tutuşmuş duruyor ya da geçen göstericileri alkışlıyorlardı. Göstericilerin en önünde iki motosikletli polis vardı.

Saat beşi çeyrek geçe Valeri Petrofsky, Thetford'dan çıkmış, A1088 üzerinden güneye doğru ilerliyor, ana yola çıkıp Ipswich'e, evine ulaşmayı umuyordu. Bütün gece uyumamıştı. Yorgundu. Ama mesajın saat üç buçukta yollanmış olduğunu biliyor, Moskova onun görevini yapmış olduğunu duydu diye seviniyordu.

Euston Hall yakınında Suffolk sınırına girdiğinde, yolun kenarında, motosikleti üzerinde iki ayağı açık durmakta olan bir polis memuru gördü. Polise uymayan bir yol ve uymayan bir saatti doğrusu. Iki aydır bu yolda defalarca gidip gelmiş, bir kere bile bir tek devriyeye rastlamamıştı.

Bir mil sonra Little Fakenham'da tüm hayvansal sezgileri harekete geçti. Kasabanın kuzey ucunda iki beyaz Rover polis arabası parketmiş duruyordu. Yanlarında sivil memurlar, iki motosikletli devriyeyle tartışma halindeydiler. O gerçekten başlarını kaldırıp baktılar ama durdurmaya falan kalkmadılar.

Hareket Ixworth Thorpe'dan sonra yoğunlaştı. Tam o kasabadan çıkmış, kiliseye doğru yaklaşıyordu ki, kenarda bir motosikletli polis daha gördü. Yolun ortasında da bir memur elini kaldırmış, onu durdurmak için işaret veriyordu. Yavaşlamaya başladı. Sağ eli kapı kulpuna takılı harita kesesine doğru kaydı. O kesede, yün kazağın altında Fin malı otomatik tabanca duruyordu.

Eğer bu bir tuzaksa, arkadan birileri gelip onu kıstırmalıydı. Oysa polis yalnız gibiydi. Yakınlarda başka kimse yoktu. Telsizini ağzına doğru tutuyordu adam. Petrofsky yavaşlayıp dur-

du. Siyah vinil ceketli polis sürücü penceresine doğru yürüdü, eğildi. Petrofsky kendini masum bir Suffolk'lunun yuvarlak yüzüne bakar buldu.

«Lütfen şuraya, yolun kenarına çekip durmanızı rica edebilir miyim, efendim? Kilisenin önüne. O zaman başınıza bir şey gelmez.»

Demek tuzaktı gerçekten. Adamın tehdidi pek de saklı gizli değildi. Ama niye çevrede başka kimse yoktu?

«Ne oluyor, memur bey?»

«Korkarım ilerde yol tıkalı, efendim. Az sonra açacağız.»

Doğru muydu, hile mi? Belki de orada bir traktör falan devrilmişti. Polisi vurup gazlamak iyi olmaz, diye karar verdi. Henüz değil en azından. Başını salladı, el frenini bıraktı, arabayı kilisenin hemen önüne çekip durdu, bekledi. Dikiz aynasına doğru baktığında artık polisin kendisiyle ilgilenmediğini gördü. Arkadan gelen ikinci bir arabayı durdurmak üzere elini kaldırıyordu adam. Belki de bu arabadalar, diye düşündü. Karşı-casusluğun adamları. Ama o arabada da yalnız sürücü vardı. Gelip tam arkasında durdu, sürücü indi.

«Ne oluyor?» diye seslendi polise. Petrofsky konuşmaları camı açık olduğu için rahatça duyabiliyordu.

«Duymadınız mı, efendim? Gösteri yürüyüşü. Bütün gazeteler yazdı. Televizyon da verdi.»

«Allah kahretsin,» dedi öteki sürücü. «Bu yol olduğunu farketmemiştim. Bu saatte olduğunu da.»

«Geçmeleri uzun sürmez,» dedi polis avutmaya çalışırcasına. «Bir saati geçmez.»

O sırada yürüyüşçülerin öncüleri yol üzerinde ortaya çıkmıştı. Petrofsky flamalara uzaktan baktı, sloganları, bağırtıları tiksinti ve nefretle dinledi. Sonra seyretmek üzere arabasından indi.

Magdalen sokağındaki kilitli garajların avlusu giderek kalabalıklaşıyordu. Boş garajın bulunmasından birkaç dakika sonra Preston, Barney'le ikinci arabayı Grove Lane'e, polis merkezine yardım getirmeye yollamıştı. O saatte bir tek nöbetçi po-

lis vardı ön büroda. Arka odada da çayını içmekte olan bir çavuş oturmaktaydı.

Preston bir yandan polis frekansından Londra'yı aradı. Açık hat olduğu halde. Normal zamanda kiralık araba servisi taklidi yapar, üstü kapalı konuşurdu. Bu kez tedbiri falan bir kenara bıraktı, Sir Bernard'la açıkça konuşmaya başladı.

«Norfolk ve Suffolk polislerinin desteğine ihtiyacım var,» dedi. «Bir de helikoptere. Hemen, efendim, yoksa her şey biter.» Yirmi dakikadan beri Doğu İngiltere haritasını incelemiş durmuştu.

Beş dakika sonra, Thetford polislerinden biri motosikletiyle çıkageldi. Onu karakoldaki çavuş çağırmıştı göreve. Adam avluya girdi, motorunu kapattı, parketti. İnip Preston'a yürüdü, bir yandan tolgasının kayışını gevşetti.

«Londra'dan gelen siz misiniz?» diye sordu. «Bir yardımım olabilir mi?»

Preston, «Sihirbaz değilsen, yardım falan edemezsin,» dedi.

Barney polis merkezinden döndü.

«İşte resim, John. Ben orada konuşurken geldi.»

Preston, Şam sokaklarında dolaşan yakışıklı yüzü dikkatle inceledi.

«Piçoğlu,» diye mırıldandı. Sesini duyan olmadı. İki Amerikan F11 bombardman uçağı, birbirine yakın durumda kasabanın üzerinden uçtu. Doğuya gidiyorlardı. Motorlarının sesi başka her sesi boğdu. Polis yukarı bakmadı bile. Preston'un yanında durmakta olan Barney uçakları gözden kaybolana kadar izledi.

«Gürültücü salaklar!» dedi.

«Hep Thetfor üzerinden geçerler,» dedi yerel polis. «Bir süre sonra insan farketmiyor bile. Lakenheath'den geliyorlar.»

Hounslow'da oturan Barney, «Londra havalanı da yeterince gürültülüdür,» dedi. «Ama hiç değilse uçaklar bu kadar alçaktan uçmuyor. Buna uzun süre dayanamazdım sanıyorum.»

«Gökte oldukları sürece bir ziyanları yok,» dedi polis. Bir yandan cebinden çıkardığı çikolatanın yaldızını açıyordu. «Ama birisinin düşüp parçalanması doğrusu tam bir felaket olur. Atom

bombası taşıyor bunlar. Küçük ama olsun.» Preston yavaşça ona doğru döndü.

«Ne dedin?» diye sordu.

Cork Sokağında MI5 hızlı çalışıyordu. Hukuk Danışmanının aracılığına başvurmaksızın, Sir Bernard Hemmings hem Norfolk'un, hem de Suffolk'un başkomiserlerine kendisi telefon açmıştı. Norwich'in adamı daha uykudaydı, ama Ipswich'deki görevinin başındaydı. Çünkü gösteri yürüyüşü Suffolk polis kuvvetlerini seferber etmiş durumdaydı.

Londra'nın telefonu, Thetford'un mesajıyla aynı anda ulaştı adama. Hemen tam işbirliği emrini çıkardı. Yetki ve imzalar sonradan gelecekti.

Brian Harcourt-Smith, helikopter bulma peşindeydi. İngiltere'nin iki haberalma örgütünün de özel uçuş helikopterleri üzerinde öncelik hakkı vardı. Bu helikopterler Londra dışında, Northolt'da bulunurdu. Acele bir tane çağırmak mümkündü ama genellikle önceden hazırlık yapılırdı. Genel Müdür Yardımcısının ısrarlı isteği üzerine kırk dakikaya kadar helikopter kaldırılabileceği, bir kırk dakika sonra da Thetford'a varacağı bildirildi. Harcourt-Smith telefona biraz beklemelerini söyledi.

«Seksen dakika,» dedi Sir Bernard'a. O sırada Genel Müdür de Ipswich'deki Suffolk başkomiseriyle konuşmaktaydı.

«Orada bir polis helikopteriniz var mı sizin?» diye sordu. «Hemen şimdi?»

Telefonda bir an sessizlik oldu, adam soruyu dahili hatta Trafik Kontrolörlüğüne iletti.

«Şu anda Bury St. Edmunds üzerinde uçmakta olan bir tane var,» dedi.

«Lütfen onu Thetford'a yöneltin, görevlilerimizden birini oradan alsın,» dedi Sir Bernard. «Bu bir ulusal güvenlik sorunu. Sizi temin ediyorum.»

«Hemen emri veririm,» dedi başkomiser.

Preston, Thetford'lu polise yaklaşması için işaret etti.

«Şu haritada bana Amerikan üslerinin yerini göster.»

Polis kalın parmağını haritanın bir yerine dayadı.

«Biraz yayılmış durumdalar, efendim. Şurası Kuzey Norfolk' daki Sculthorpe. Şurada, batıda, Lakenheath ve Mildenhall var. Sonra Chicksands var. O Bedfordshire'de. Ama galiba artık oradan havalanmıyorlar. Sonra Bentwaters var. Burada, Suffolk kıyısında. Woolbridge yakınında.»

Saat altı olmuştu. Gösteri yürüyüşçüleri kilisenin önündeki iki arabanın yanlarından geçmek üzere ikiye ayrıldılar.

Petrofsky arabasının yanında durmuş onları seyrediyordu. Kollarını kavuşturmuştu. Yüzü ifadesizdi. Onun arkasına rastlayan bir yerde, trafik kontrol helikopterinin sesi duyuldu ama o göstericilerin haykırışları yüzünden işitmedi.

Öteki arabanın sürücüsü, bir iş seminerinden evine dönmekte olan, bisküvi satış elemanıydı. Petrofsky'ye doğru yürüdü, başıyla göstericileri işaret etti.

«Budalalar,» diye bağırdı onun kulağına. «Cruise'lara hayır, Amerika Defol!» çığlıkları arasında sesini zor duyuruyordu. Rus gülümsedi, hafifçe başını salladı. Satış elemanı ondan tepki alamayınca tekrar kendi arabasına yürüdü, bindi, elindeki meslek broşürlerini okumaya koyuldu.

Eğer Valeri Petrofsky'nin mizah anlayışı biraz daha gelişmiş olsa, kendi durumuna kendisi de gülümserdi. İnanmadığı Bir Tanrıya tapınmak için kurulmuş kilisenin önünde duruyor, mahvetmek istediği ülkenin topraklarına basıyor, nefret ettiği tipte insanların geçmesi için yol veriyordu. Oysa görevini başarıyla sonuçlandırabilirse, göstericilerin bütün istekleri gerçekleşecekti.

İçini çekti. Kendi ülkesinin iç güvenlik görevlileri böyle bir gösteriyi ne çabuk dağıtırdı oysa! Bir anda elebaşlarını derleyip toplar, Beşinci Başmüdürlüğe teslim ederlerdi. Ondan sonra da uzatmalı soru-cevap seansları başlardı Lefortovo'da.

Preston beş Amerikan üssünü yuvarlak içine aldığı haritaya bakıyordu. Ben bir İllegal olsam, yabancı bir ülkede, gizli

bir görev uğruna gizli yaşıyor olsam, diye düşündü. Herhalde kalabalık bir kentte ya da en azından büyük bir kasabada saklanmak isterdim.

Norfolk'da, King's Lynn, Norwich ve Yarmouth vardı. Suffolk'da ise Lowestoft, Bury St. Edmund, Colchester ve Ispwich. Kovaladığı adam ABD'nin Sculthorpe üssüne yakın olan King's Lynn'e gidiyor olsa, Gallow Hills'den geri döner, Preston'un yanından geçerdi yolda. Kimse geçmemişti oysa yanından. Geriye dört üs kalıyordu. Üçü batıya doğru, biriyse güneyde.

Avının Chesterfield'den buraya kadar geliş yolunu düşündü. Hep güneydoğu yönünde. Herhalde motosikleti arabayla değiştirme noktasını da normal yol üzerinde seçmiş olması akla yakındı. Lakenheat ve Mildenhall üzerinden Chesterfield'e, vericinin bulunduğu eve gidecek olsa, garajı Ely'd ya da Peterborough'da tutmak akla daha yakındı.

Midlands'dan Thetford'a uzanan yolu yine güneydoğuya doğru devam ettirdi. Dosdoğru Ipswich doğrultusundaydı. Ipswich'e on iki mil kala sık ormanlar arasında, kıyıya yakın yerde de Bentwaters vardı. Orada F-5'leri uçurduklarını bir yerlerden duymuştu. Bunlar modern saldırı uçaklarıydı. Taktik nükleer bomba yüklüydüler. Bu bombalar 29.000 kişilik tank birliklerinin saldırısını durduracak güçteydi.

Arkasında bir yerde, polisin telsizinin canlandığını duydu. Adam ilerleyip telsize cevap verdi.

«Güneyden bir helikopter geliyor,» dedi.

«Bana,» dedi hemen Preston.

«Ya! Nereye insin istersiniz?»

«Burada düz bir alan var mı?» diye sordu Preston.

«Meadows dediğimiz yer var. Castle Sokağının ilerisinde, dönemecin orada. Herhalde şimdi çimenler de kurumuştur.»

«Oraya inmesini söyle,» dedi Preston. «Ben oraya gidiyorum.»

Kendi takımını çağırdı. Bazısı arabalarda uyukluyorlardı.

«Herkes arabalara. Meadows'a gidiyoruz.»

Onlar iki arabaya doluşurken Preston haritayı polise gösterdi.

«Söylesene, sen Thetford'dan Ipswich'e gidiyor olsan hangi

yoldan giderdin?»

Adam duraksamadan haritada bir noktayı gösterdi.

«A1088'den giderdim. Dosdoğru Ixworth, sonra kavşaktan A45'e geçip Elmswell'de Ipswich yoluna girerdim.

Preston başını salladı.

«Ben de öyle yapardım. Umarım bizim arkadaş da öyle düşünür. Senin burada kalıp, kayıp adamın arabasını görmüş olabilecek bir garaj müşterisi gelirse diye beklemeni istiyorum. Plaka numarasına çok ihtiyacım var.»

Küçük Bell helikopteri Meadows'da bekliyordu. Preston arabadan atladı. Kendi telsizi yanındaydı.

«Burada kal,» diye bağırdı Harry Burkinshaw'a. «Bir kumar bu. Herif herhalde kilometrelerce ilerdedir. Elli dakika avansı var. Ben Ipswich'e kadar gidip, bir şey görebilir miyim diye bakacağım. Göremezsem iş o plaka numarasına kalıyor. Belki bir gören çıkar. Thetford polisi öyle birini bulursa, ben yukardayım, haber verin.»

Dönen pervanenin altına eğilerek dar kabine tırmandı, pilota kimliğini gösterdi, arkada oturan trafik kontrolörüne başıyla selam verdi.

«Çabuk geldiniz,» diye bağırdı pilota gürültünün arasında.

Pilot, «Zaten havadaydım,» diye geri bağırdı.

Helikopter havalandı, Thetford'dan uzaklaşmaya başladı.

«Nereye gitmek istiyorsunuz?»

«A1088 üzerinden.»

«Gösteri yürüyüşünü mü görmek istiyorsunuz?»

«Ne gösterisi?»

Pilot ona sanki Mars'tan gelmiş gibi baktı. Helikopter burnunu A1088 üzerinde güneybatıya doğru çevirdi, Preston'un yan taraftan görebilmesini sağladı.

«Honington hava Üssü gösterisi,» dedi pilot. «Bütün gazetelerde vardı. TV'de de.»

Evet tabii görmüştü protesto gösterisinin haberlerini. Chesterfield'de iki haftadan beri televizyon seyretmekten başka bir şey yapmamıştı ki zaten. Ama üssün A1088 üzerinde, Ixworth'la Thetford arasında olduğuna dikkat etmemişti. Otuz saniye geçince, gösterinin tümü gözünün önüne serildi.

Sağ tarafında sabah güneşi üsteki iniş pistlerinin üzerinde parıldıyordu. Dev bir Amerikan Galaxy nakliye uçağı inişini yapmış, pist üzerinde yürüyordu. Üssün birkaç kapısının dışında, Suffolk polislerinin siyah giysileri belli oluyordu. Yüzlerce polis vardı orada. Sırtlarını tel örgülere vermiş, yüzlerini göstericilere dönmüş, duruyorlardı.

Polislerin karşısında giderek yığılan, yoğunlaşan gösterici kalabalığının ellerinde bayraklar dalgalanıyordu. Kalabalığın bir ucu da A1088 yolundaydı. Yolu tâ Ixworth kavşağına kadar kapamış durumdaydılar.

Helikopterin tam altında, Little Fakenham kasabası vardı. İlerde de Honington kasabası belirmekteydi. Honington'un kırmızı tuğladan belediye binası da ortaya çıktı. Göstericiler en yoğun biçimde o tarafta kümelenmişlerdi. Üsse doğru ilerlemeye çalışıyorlardı. Preston'un kalbi birden gümm diye vurdu.

İlerde, Honington kasabasının ortalarında, geçmek için sıra bekleyen arabaların kuyruğu yarım mil uzamış, duruyordu. Sabahın bu saatinde yolun kapanacağını, sürücülerin pek çoğu akıl etmemişti. Ya da daha önce geçmiş oluruz diye düye düşünmüşlerdi belki. Yüzden fazla araba vardı orada.

Tam aşağıda, yolun üstünde, gösterici kalabalığının arasında da birkaç arabanın tepesi parıldamaktaydı. Bunlara herhalde yol kapanmadan önce yol verilmiş, ama adamlar Ixworth Thorpe sokaklarında bekliyordu. Daha ilerde, kilisenin önünde de iki tane durdurulmuştu.

«Acaba?» diye fısıldadı Preston kendi kendine.

Valeri Petrofsky kendisini ilk durduran polisin şimdi de yaklaşmakta olduğunu gördü. Göstericilerin kalabalığı biraz seyrekleşmişti. Kuyruk tarafı geçiyordu artık.

«Bu kadar uzun sürdüğü için üzgünüm efendim,» dedi polis ona. «Sanıldığından daha kalabalık çıktılar.»

Petrofsky sevimli bir hareketle omuz silkti.

«Elden bir şey gelmez, memur bey. Zaten geçebilcğimi

sanmakla budalalık etmişim. Onlardan önce yetişirim diye düşünmüştüm.»

«Çok araba bekliyor. Artık uzun sürmez ama. Yürüyüşçülere bir on dakika tanısak, arkadan da kamyonetler geçecek, o kaaar. Onlar biter bitmez yolu tekrar açacağız.»

Ilerdeki tarlalar üzerinde bir polis helikopteri daireler çizerek uçuyordu. Helikopterin açık duran kapısında elindeki telsize bir şeyler söylemekte olan trafik kontrolörünü de görebiliyordu.

«Harry, beni duyabiliyor musun? Konuş Harry. Ben John.»

Preston, Ixworth üzerindeki helikopterin açık kapısına oturmuş, Burkinshaw'la ilişki kurmaya uğraşıyordu. Gözetlemecinin sesi teneke gibi, Thetford'dan geldi.

«Ben Harry. Dinliyorum, John. »

«Harry, burada Cruise'lar aleyhinde bir gösteri yürüyüşü var. Belki, ama yalnızca belki, arkadaş bu trafiğe sıkışmış, bekliyor olabilir. Dur bir dakika.»

Pilota döndü.

«Ne kadardır sürüyor bu?»

«Bir saat kadar.»

«Ixworth tarafındaki yolu saat kaçta kapadılar?»

Arka taraftan trafik kontrolörü öne doğru eğildi.

«Beşi yirmi geçe,» dedi Preston kolundaki saate baktı. Altı yirmi beş.

«Harry, çabuk A134 üzerinden Bury St Edmund'a, gel. A45'e sap, beni A1088'le A45'in birleştiği noktada, Elmswell'de bul. Garajdaki polisi öncü olarak kullan. Joe'ya söyle, ömründe basmadığı kadar bassın gaza.»

Pilotun omzunu tıpışladı.

«Beni Elmswell'e götür, kavşağa yakın çayırlara bırak.»

Havadan yol beş dakika sürdü. Ixworth kavşağı üzerinden geçerlerken Preston A143 üzerinde yılan gibi uzayan arabalar kuyruğunu gördü. Bunlar göstericileri buraya taşımış olan otobüs ve kamyonetlerdi. İki dakika sonra A45'in Bury St. Edmund üzerinden Ipswich'e yöneldiği yeri gördü.

Pilot bir dönüş yaptı, inecek yer aradı. A1088'le A45'in birleştiği yerde, yan tarafta çayırlar vardı.

«Islak olabilir oralar,» diye bağırdı pilot. «Yere değmem. Elli altmış santimden aşağıya atlayabilir misiniz?»

Preston başını salladı. Üniformalı trafik kontrolörüne döndü.

«Kasketini al. Benimle geliyorsun.»

«O benim işim değil,» diye itiraz etti çavuş. «Ben trafiğe bakarım.»

«Zaten seni onun için istiyorum. Haydi gel, atlıyoruz.»

Bell helikopterinin basamağından altmış santim aşağıdaki çimenlere atladı. Trafik görevlisi pervanenin rüzgârından uçmasın diye kasketini eliyle kafasına yapıştırarak peşinden atladı. Pilot yükseldi, Ipswich'deki kendi üssüne yöneldi.

Preston önde olmak üzere, iki adam çimenlerin ortasından koşmaya başladılar, çitin üzerinden aşıp A1088 tarafına indiler. Yüz metre ilerde yol A45'le birleşiyordu. Kavşağın ilerisinde İpswich'e yönelik o bitmeyen trafik görülmekteydi.

«Peki şimdi?» diye sordu polis.

«Şimdi burada, yolun ortasında dur, buraya sapan arabaları durdur. Sürücülere, Honington'dan beri bu yol üzerinde miydiniz, diye sor. Eğer bu yola Ixworth'un güneyinde çıkmışlarsa ya da Ixworth'da çıkmışlarsa, bırak geçsinler. Gösteriyi bekleyip de gelen ilk arabayı bulduğun anda bana haber ver.»

A45'e doğru yürüdü, sağa, Bury St. Edmunds'a doğru baktı.

«Haydi, Harry, çabuk ol artık!»

Güneye doğru gelen arabalar üniformalı polisin işareti üzerine durdular ama hepsi bu yola göstericilerin geçtiği yerden daha sonra, daha güneyde çıktıklarını söylediler. Yirmi dakika sonra Preston, Thetford'lu polisin sirenini çaldıra çaldıra kendisine yaklaşmakta olduğunu gördü. Peşinde gözetlemecilerin iki arabası vardı. A1088'in başında fren yapıp durdular. Polis yüzündeki rüzgâr siperliğini kaldırdı.

«Umarım ne yaptığınızı biliyorsunuzdur, efendim. Bu yol bu kadar kısa zamanda alınamazdı. Sorular sorulacaktır.»

Preston ona teşekkür etti, iki arabaya birkaç metre ilerle-

yip yandaki dar yola girmelerini emretti. Eliyle çimenlik yamacı gösterdi.

«Joe, çarp arabayı oraya.»

«Ne yap dediniz?»

«Çarp. Arabayı mahvedecek kadar hızlı değil. Ama gerçek sanılsın.»

Joe arabayı yolun kenarındaki yamaca toslatırken Suffolk'lu iki polis şaşkın gözlerle bakıyorlardı. Burun bankete doğru indi, arabanın arkası yükseldi, yolun yarısını kapattı. Preston öteki arabaya on beş metre ileriye geçmesini işaret etti.

«İn,» dedi şoföre. «Toplanın çocuklar. Bir yana yüklenin hep birlikte.» Birinci MI5 arabasını yanüstü devirmek için yedi kez itmeleri gerekti. Preston kenardan bir taş alıp Joe'nun arabasının yan camını parçaladı, dağılan camlardan bir avuç alıp yolun üzerine serpti.

«Ginger, yolun üzerine yat. Barney, arkadaki battaniyeyi getir, ört onun üstüne. Bütün ört. Yüzünü falan da,» dedi Preston. «Tamam, siz geri kalanlar yamacın arkasına. Göze görünmeyin.»

Preston iki polisi yakınına çağırdı.

«Çavuş, burada pis bir kaza oldu. Sen cesedin yanında dur, gelen trafiği onun yan tarafından geçir. Memur bey, sen motosikletini parket, yolun ilerisine yürü, yaklaşan arabaları yavaşlat.»

İki polisin birine Ipswich'den, birine Norwich'den emir verilmiş, Londra'lılara yardım edin, denmişti. Manyakça bile davransalar.

Preston yamacın kenarına oturdu, mendilini çıkarıp sanki kanamayı durdurmaya çalışıyormuş gibi burnuna yasladı.

Yol kenarında bir ceset oldu mu, yavaş yavaş geçen arabaların sürücüleri hep pencereden o tarafa bakarlardı. Preston da Ginger'in cesedinin güneye giden arabalara göre sürücü tarafında yatıyor olmasını sağlamıştı.

Binbaşı Valeri Petrofsky on yedinci arabadaydı. Tıpkı önündekiler gibi, onun arabası da el sallayan polisin işareti üzerine yavaşladı, sonra kaza sahnesinin içinden ağır ağır geçti. Çimenli yamaçta Preston gözlerini yarı kapamış, cebindeki res-

min yüzünü belleğine kazımış durumda, pür dikkat bekliyordu. Dört metre ileriden geçmekte olan arabadaki Rusun suratına baktı.

Yan gözle, arabanın ilerde A45'e girip trafiğe karışmak için fren yaptığını gördü. Sonra araba Ipswich'e gidenlerin arasına karıştı. Preston bir anda ayağa fırlamış, koşuyordu. Seslendiği anda iki şoförle iki gözetlemeci çiti atlayıp yola indiler. O sırada geçmekte olan bir sürücü, yerdeki cesedin ayağa fırladığını, yan yatmış arabayı doğrultmak için diğerlerine yardıma koştuğunu şaşkın bakışlarla izledi. Barney farın camındaki çamuru ve otları sildi, sonra bindi. Harry Burkinshaw ağzına bir değil, üç nane şekeri attı. Preston motosikletli polise yaklaştı.

«Sen Thetford'a dönsen iyi olur. Yardımına da çok çok teşekkürler.»

Yaya olan trafik kontrolörüne döndü.

«Seni de burada bırakmak zorundayım. Üniformalı olarak bizimle gelemezsin. Ama yardımına çok teşekkürler.»

Iki MI5 arabası A45'e girip Ipswich tarafına kıvrıldılar. Durumu seyretmiş olan sürücü, trafik kontrolörüne sordu.

«Bunlar televizyon filmi falan mı çekiyorlar?»

«Hiç de şaşmazdım,» dedi polis. «Acaba beni Ispwich'e kadar arabanıza alır mıydınız, efendim?»

Ipswich yolundaki trafik çok yoğundu. Kente yaklaşırken daha da yoğunlaştı. İki gözetleme arabası bundan yararlandılar. Sık sık yer değişip öndeki arabayı kuşkulandırmamaya çalıştılar.

Kente girdiklerinden az sonra öndeki araba Chevallier Sokağına saptı, Handford köprüsü üzerindeki yoncayı dolaştı, Orwell nehrini geçti. Nehrin güneyinde Ranelagh Yolu boyunca ilerledi, sonra yine sağa döndü.

«Yine kentten çıkacak,» dedi Joe. Belstead Yoluna giriyorlardı. Bu yol, Ipswich'den çıkıp güneye giden yoldu.

Birden öndeki araba sola kıvrıldı, küçük evlerin sıralandığı bir sokağa saptı.

«Ağır ol,» diye uyardı Preston. «Artık bizi görmemeli.»

Ikinci arabaya, Belstead Yolunun ilerdeki çıkışına gidip beklemesini söyledi. Belki av bir tur atar, oradan geri çıkar diye. Joe yavaşça ilerledi. Hayes mahallesini oluşturan yedi küçük sokağın cırasına girdi. Cherryhayes Sokağının üst başından geçerlerken, adamın arabasını ortalarda bir evin önündeki betonun üzerine parketmekte olduğunu gördüler. İniyordu arabasından. Preston, Joe'ya devam etmesini, görünmez olunca durmasını söyledi.

«Harry, bana şu şapkanı ver. Torpido gözünde Muhafazakâr Parti rozeti kalmış mı, bir bak.»

Kalmıştı. Royston'ların evinde geçirdikleri iki hafta boyunca kullandıkları rozetlerdendi bunlar. Preston alıp ceketinin göğsüne taktı, yamaçta beklerken üzerinde olan yağmurluğu çıkardı. Petrofksy'le ilk orada yüz yüze gelmişti çünkü. Sonra Harry'nin şapkasını kafasına biraz çarpık olarak oturtup arabadan indi.

Cherryhayes Sokağı boyunca ilerledi, Sovyet ajanının evinin karşısındaki eve baktı. Ön kapıya Sosyal Demokrat Parti posteri asılmıştı. Yaklaşıp kapıyı vurdu.

Genç, güzel bir kadın açtı. Preston içerden önce bir çocuk sesi, sonra bir erkek sesi duydu. Saat sekizdi. Aile kahvaltı sofrasına oturmuştu. Preston şapkasını biraz kaldırıp selam verdi.

«Günaydın, bayan.»

Kadın onun rozetini görür görmez, «Ah, üzgünüm ama vaktinizi boşa harcıyorsunuz,» dedi. «Biz SDP'ye oy veriyoruz.»

«Çok iyi anlıyorum, bayan. Ama yanımda birkaç propaganda yazısı var. Onları eşinize gösterirseniz minnet duyarım.»

Kendisini MI5 görevlisi olarak tanıtan plastik kimlik kartını kadına verdi. Kadın karta bakmadı. Yalnızca içini çekti.

«Eh, pekala. Ama bence yine de hiç etkisi olmayacak.»

Preston'u kapının eşiğinde bıraktı, eve girdi. Birkaç saniye sonra Preston mutfaktan fısıldaşma sesleri duydu. Bir adam kapıya doğru yaklaştı. Elinde Preston'un kartını tutuyordu. Genç bir işadamına benziyordu. Koyu renk pantolon, beyaz gömlek, ciddi kravat. Ceketi yoktu. Onu işine gitmek üzere evden çıkarken giyecekti. Elinde Preston'un kartı, kaşları çatık, yaklaştı.

«Nedir bu böyle?» diye sordu.

«Neye benziyorsa o, efendim. Bir MI5 görevlisinin kimliği.»

«Şaka falan değil mi yani?»

«Hayır, gerçek, efendim.»

«Anlıyorum. Peki, ne istiyorsunuz?»

«İçeri girip kapıyı kapatmama izin verir misiniz?»

Genç adam bir an durakladı, sonra başını salladı. Preston şapkasıyla bir selam daha verdi, eşikten içeri adımını attı, kapıyı arkasından kapattı.

Karşıki evde Valeri Petrofsky salonun içeriyi göstermeyen tül perdelerinin gerisinden bakıyordu. Yorgundu. Tüm kasları ağrıyordu. Kendine bir viski koydu.

Perdelerin ardından, o bitmek bilmez propagandacılardan bir tanesinin 9 numaradakilerle konuşmakta olduğunu gördü. Son on günde kendi evine de üç tanesi gimşiti. Bir seferinde de paspasın üzerinde parti broşürlerinin bir destesini bulmuştu. Karşıki komşunun adamı evine alışını izledi. Bir oy daha değişti, dedi içinden. Hoş, çok işlerine yarayacak da sanki!

Preston rahatlayarak içini çekti. Genç adam ona kuşkulu gözlerle bakıyordu. Karısı da mutfak kapısının eşiğinde durmaktaydı. Küçük bir çocuğun yüzü, kadının dizi hizasında belirdi.

«Gerçekten MI5'den misiniz?» diye sordu adam.

«Evet. İki başlı, yeşil kulaklı olmayız biz de aslında.»

«Yoo, tabii,» diye gülümsedi genç adam. «Yalnızca şaşırdım. Peki, bizden ne istiyorsunuz?»

«Hiçbir şey,» diye sırıttı Preston. «Kim olduğunuzu bile bilmiyorum. Arkadaşlarımla birlikte yabancı ajan olduğunu sandığımız bir adamı şu karşınızdaki eve kadar izledik. Telefonunuzu kullanabilmek için izin isteyecektim sizden. Bir de... bir iki adamımın üst kat yatak odasının penceresinden bakabilmeleri için izin isteyecektim.»

«On iki numara mı?» diye sordu adam. «Jim Ross mu? O yabancı uyruklu değil ki!»

«Bizce olabilir. Telefon edebilir miydim?»

«Şey, elbette.» Ailesine döndü. «Haydi bakalım, herkes mutfağa.»

Preston, Charles Sokağını aradı, hâlâ Cork'da bulunan Sir

Bernard Hemmings'e bağlandı. Burkinshaw çoktan telsizle Cork'a haber vermişti. Aralarındaki gizli dilde konuşmuş, «Müşteri Ipswich'deki evinde, taksiler de yakınlarda, çağrılmaya hazır,» demişti.

«Preston?» diye gürledi Genel Müdür. «John, sen misin? Tam neredesiniz?»

«Ipswich'in iki katlı evlerden oluşan Cherryhayes diye bir sokağında,» diye anlattı Preston. «Arkadaşı inine getirdik. Bu seferkinin kendi üssü olduğundan eminim.»

«Basma zamanı geldi mi diyorsun?»

«Evet, efendim, öyle diyorum. Korkarım arkadaş silahlı olabilir. Sanırım ne demek istdiğimi anlıyorsunuzdur. Bence bu iş Ozel Şubeyle bura polisinin yapacağı iş değil.»

Genel Müdüre neler istediğini anlattı, sonra telefonu kapattı, yeni bir numara çevirip Sentinel'den Sir Nigel'i aradı.

«Evet, John, aynı kanıdayım,» dedi onu dinledikten sonra. «Yanında gerçekten tahmin ettiğimiz şey varsa, senin dediğin gibi yapmak daha doğru. S.A.S. gitmeli.»

22

Ingiltere'nin Ozel Hava Servisini, yani derine sızma, gözlemleme ve ara sıra da kent baskını konularında uzman olan o çok işlevli, seçkin uzmanlarını göreve çağırmak, televizyon dizilerinde gördüğümüz kadar kolay bir şey değildi.

S.A.S. asla kendi inisiyatifiyle harekete geçmezdi. Anayasaya göre, Silahlı Kuvvetlerin diğer bölümler gibi ,o da ancak Birleşik Krallık sınırları içinde, sivil yetkililere ve polise destek olarak eyleme girişirdi. Yni görünüşe göre, operasyonun kontrolu yerel polisin elinde olurdu. Ama gerçekte S.A.S. elemanlarına bir kez «marş» emri verildi mi, yerel polisin geri durması çok daha iyi olurdu.

Yasaya göre, ancak bir bölgenin emniyet amiri, yani yerel polisi işi yardımsız çözemeyeceğini anladığı zaman Adalet Bakanlığına resmen başvurur, S.A.S.'nin getirilmesini isteyebilirdi. Bazen de emniyet amirine S.A.S.'yi istemesi «tavsiye» edilirdi. Eğer bu tavsiye yeterince yüksek bir yerden geliyorsa, emniyet amirinin buna karşı çıkması için doğrusu olağanüstü cesaret sahibi biri olması gerekirdi.

Emniyet amiri resmi talebi Adalet Bakanlığındaki Daimi Müsteşara bildirdikten sonra, müsteşar bunu Savunma Bakanlığındaki müsteşara yansıtırdı. O da Askeri Operasyonlar Müdürlüğüne haber verirdi. O zaman Askerî Operasyonlar Müdürü, S.A.S.'nin Hereford'daki üs kampına alarmı yollardı.

Tüm bu işlemlerin birkaç dakikada yapılıvermesi, tekrarlana tekrarlana, çok prova edilmiş olmasındandı. Bir nedeni daha vardı tabii. İngiliz yetkililerinin her zaman aralarında kişisel ilişkiler bulunan kimseler olmaları, böyle durumlarda işlemleri sözlü düzeyde tutmaktan çekinmemeleri de önemliydi. Kırtasiye arkadan gelirdi. İngiliz bürokrasisi belki bazı İngilizlere yavaş ve boğucu gözükebilirdi, ama Avrupa ve Amerika'daki

durumla karşılaştırılırsa, şimşek gibi de olabileceği ortadaydı.

Zaten emniyet amirlerinin çoğu daha önce Hereford'a gitmiş, kısaca «Birlik» denilen S.A.S. ünitesinin yetkilileriyle tanışmış, gerekirse onların kendilerine tam ne tür yardımlar sağlayabileceğini görmüş, dinlemiş olurlardı. Çoğu etkilenirdi sağlanabilecek olanaklardan.

O sabah Suffolk emniyet amirine de, bölgesine gelen yabancı ajanın yarattığı kriz durumu Londra tarafından bildirilmişti. Ajanın silahlı olmasından kuşkulanıldığı, hatta yanında bir de bomba bulunabileceği söylenmişti. Emniyet amiri derhal Whitehall'daki Sir Hubert Villiers'le ilişki kurmuş, kendine düşeni yapmıştı. Sir Hubert kendi bakanına bilgi vermiş, Kabine Sekreterine de, Başbakana bildirmek üzere durumu yansıtmıştı. Başbakanın onayı alınmış, Sir Hubert artık siyasal onay almış talebi Savunmadan Sir Peregrine Jones'a iletmişti. Jones işi zaten baştan sona biliyordu, çünkü daha önce telefonda Sir Martin Flannery'le konuşmuştu. Suffolk emniyet amirinin Adalet Bakanlığını aramasından altmış dakika sonra, Askerî Operasyonlar Müdürü, gizli hattan Hereford'daki S.A.S. komuta subayıyla görüşmekteydi.

S.A.S.'nin savaşan ekipleri dörtlük düzene göre çalışırdı. Dört eleman bir devriye ekibini, dört devriye ekibi bir mangayı, dört manga da bir birliği oluştururdu. Birlikler A, B, D ve G olmak üzere dört taneydi. Çeşitli S.A.S. bölgelerinde nöbetleşe çalışırlardı. Kuzey Irlanda, Ortadoğru, Orman Eğitimi ve Özel Projeler ve bir de sürekli NATO görevlerini üstlenen, Hereford'da kalan son birlik.

Nöbetler altıyla dokuz ay arasında sürerdi. O ay, B Birliğinin Hereford'da bulunduğu aydı. Yine her zamanki gibi bir manga yarım saatlik nöbette, ikincisi de iki saatlik yedek nöbetindeydi. Her birliğin dört mangası mutlaka Hava Mangası, Gemi Mangası, Dağ Mangası ve Mobil Manga olurdu.

Tuğgeneral Jeremy Cripps, Londra'yla yaptığı görüşmeyi bitirdiğinde, Ipswich'e gitme görevi B Birliğinin yedinci mangasına, yani paraşütle atlayanlara verildi.

«Normal yaşamınızda bu saatte ne yaparsınız?» diye sordu Preston evsahibine. Adamın adı Bay Adrian'dı. Genç işadamı Ipswich polis merkezindeki ikinci komiserle görüşmesini yeni bitirmişti. Bu beklenmedik konuğunun gerçek kimliği hakkında kafasında bulunabilecek son kuşkular da yokolmuştu artık. Preston önermişti Adrian'a telefonu etmesini. Ve Adrian, Suffolk polisinin, salonda oturmakta olan MI5 görevlisini onaylandığını en emin kaynaktan, kulaklarıyla duymuştu.

Preston ona karşı evdeki adamın silahlı ve tehlikeli olabileceğini de söylemişti. Aynı gün daha ileri saatlerde bir tutuklama yapılacaktı.

«Sabahları dokuza çeyrek kala çıkıp arabamla işime giderim. Yani on dakikaya kadar. Saat onda falan karım Lucinda, Samantha'yı anaokuluna götürür. Kendisi alışverişini yapar, Samantha'yı öğlene doğru alır, eve döner. Yaya gidip gelirler. Ben işimden altı buçuk dolaylarında arabamla dönerim.»

«Sizden işinize telefon edip bugün izin almanızı rica edeceğim. Hastayım deyin. Ama evden yine aynı saatte, işe gidiyormuş gibi çıkın. Yolun üst başında, Hayes'ler Belstead yoluyla birleşirken, sizi bir polis arabası karşılayacak.»

«Ya karımla çocuğum?»

«Bayan Adrian'ın her zamanki saatine kadar burada beklemesini istiyorum. Sonra Samantha'yı alıp elinde alışveriş çantasıyla çıksın, oraya kadar yürüsün ve o da size katılsın. Bugün için gidebilecek bir yeriniz var mı?»

Bayan Adrian gergin bir sesle, «Felixstove'da annem var,» dedi.

«Bugünü onunla geçirebilir misiniz? Belki gece de kalmanız gerekebilir.»

«Ya evimiz?»

«Evinize bir şey olmayacağına dair sizi temin ederim, Bay Adrian,» dedi Preston iyimser bir sesle. Ya olduğu gibi kalır ya da buhar olur uçar diye eklemedi. «Arkadaşlarımın burayı gözetleme yeri olarak kullanmalarına izin vermenizi rica etmek zorundayım. Arka taraftan girip çıkarız. Hiçbir şeye zarar vermeyiz.»

«Ne dersin, sevgilim?» diye sordu Bay Adrian karısına. Ka-

dın başını salladı.

«Tek istediğim, Samantha'yı buradan çıkarmak,» dedi.

«Bir saat sonra. Size söz veriyorum. Karşıdaki Bay Ross bütün gece uyumadı. Biliyoruz, çünkü onu izliyorduk. Herhalde şimdi uyuyordur. Hem zaten o eve baskın en erken öğledensonra yapılabilir. Hatta akşama doğru. »

«Pekala,» dedi Adrian. «Dediğinizi yapacağız.»

İşyerini aradı, iznini aldı, dokuza çeyrek kala arabasına binip uzaklaştı. Valeri Petrofsky üst kattaki pencereden onun gidişini seyretti. Birkaç saat kestirmeye hazırlanıyordu Rus. Sokakta bir gariplik yoktu. Adrian yine işine her zamanki saatinde gidiyordu.

Preston dokuz numaralı evin arka tarafında boş bir alan olduğunu gördü. Harry Burkinshaw'la Barney'i çağırdı, ikisi arka taraftan eve girdiler, yüzünde utanç ifadesi okunan Bayan Adrian'a selam verdiler, üst kattaki ön yatak odasına çıkıp her zamanki işlerine, yani gözetlemeye koyuldular. Ginger çeyrek mil ilerde bir tepecik bulmuştu. Oradan Orwell'i ve yanındaki rıhtımları görebildiği gibi, altta yatan yedi sokaklık mahalleyi de görüyordu. Dürbünle baktığında, Cherryhayes Sokağı 12 numarayı kontrol altında tutabilmekteydi.

«Evin arka bahçesi, öbür sokaktaki evin arka bahçesiyle bitişik,» dedi. Preston'a telsizden. «Ne evde, ne de arka bahçede hareket var. Tüm pencereler kapalı. Bu havada biraz garip.»

Preston, «Gözlemeye devam et,» dedi. «Ben burada kalıyorum. Gitmem gerekirse Harry burayı devralacak.»

Bir saat sonra Bayan Adrian çocuğunun elinden tutmuş, evden sakin sakin çıktı, yürüyerek uzaklaştı.

Kentte başka bir operasyon da işlemeye başlamıştı. Emniyet amiri, kendi de üniformalılar arasından bu yere yükselmiş biri olduğundan, yaklaşan operasyonun ayrıntılarını kendi Suç Bölümü komiseri Peter Low'a anlatmıştı.

Low'un iki detektifi vardı. Gereken araştırmayı yaptılar. Belediye kaynaklarından öğrendiklerine göre, sözkonusu evin sahibi Bay Johnson adında biriydi, ama ev aslında emlak komisyoncusu olan Oxborrow firması tarafından kiraya veriliyordu.

Firmaya yapılan bir ziyaret sonucu, Bay Johnson'un Suudi Arabistan'da olduğu, evin bu arada Bay James Duncan Ross'a kiralanmış olduğu öğrenildi. Ross'un ya da Şam sokaklarındaki Timothy Donnelly'nin ikinci bir resmi teleksle Ipswich'den getirtildi, Oxborrow yetkililerine gösterildi, onlar da adamı tanıyıp teşhis ettiler.

Belediye İskân Müdürlüğü Hayes mahallesinin projelerini hazırlamış olan mimarları da buldu. Bu kaynaktan, evin alt ve üst kat planları ortaya çıkarıldı. Adamlar daha da yardımcı oldular. Tıpkı bu biçimde evler Ipswich'in başka bir semtinde de yapılmıştı. O evlerden birini gezmek S.A.S baskın ekibine çok yararlı olurdu. Girecekleri evin coğrafyasını iyi biliyor olurlardı o zaman.

Peter Low'un diğer bir görevi de, S.A.S. elemanları geldiğinde onlara bekleyecekleri uygun bir yer bulmaktı. Özel bir yer olmalıydı bu. Gizli olmalıydı. Çabuk bulunmalıydı. Taşıt ve telefon ilişkisi sağlanmalıydı. Eagle Wharfh'da boş bir antrepo bulundu, sahibi, polisin orayı «talim» amacıyla ödünç almasına rıza gösterdi.

Antreponun yana doğru kayarak açılan koca kapıları vardı. S.A.S. taşıtlarını içine aldıktan sonra kapanabilir, onları meraklı gözlerden saklayabilirdi. Ortadaki koca alanda da Hayes'deki evin bir modelini kontrplaklarla kurabilmeye elverişli yer vardı.

Öğleden hemen önce bir ordu helikopteri Ipswich'in belediye alanına yaklaştı, üç adam indirdi. Birisi S.A.S. Birliğinin komutanı Tuğgeneral Cripps, ikincisi operasyon subayı olan binbaşı, üçüncüsü de ekip komutanı Yüzbaşı Julian Lyndhurst'du. Hepsi sivil giyinmişlerdi. Üniformalarını çantalarında taşıyorlardı. Onları işaretsiz bir polis arabası karşıladı, dosdoğru antrepoya götürdü. Polis orayı operasyon merkezi haline getirmişti.

Komiser Low üç adama elinden geldiği kadar brifing verdi. Yani Londra'nın kendisine açıkladığı şeyleri anlattı. Telefonda John Preston'la konuşmuş, ama henüz onunla karşı karşıya gelmemişti.

Tuğgeneral Cripps, «Anladığıma göre bir John Preston

varmış,» dedi. «MI5'in saha kontrolörüymüş. Buralarda mı?»

«Sanıyorum o hâlâ gözleme yerinde,» diye karşılık verdi Low. «Hedef evin karşısındaki evde. Telefon edeyim, arka taraftan çıkıp buraya gelsin.»

Yüzbaşı Lyndhurst komutanına, «Acaba ben hemen oraya gitsem daha iyi olmaz mı, efendim?» dedi. «Bir kere eve kendi gözümle bakayım, sonra Preston'la birlikte buraya döneriz.»

«Pekala. Araba zaten gideceğine göre...» dedi komutan.

Polis şoför dokuz numaralı evin arka kapısını gösterdi. On beş dakika geçmişti antrepodan ayrıldıklarından beri. Yirmi dokuz yaşındaki yüzbaşı hâlâ sivil kılıkta, arka taraftan yürüdü, çiti aşıp arka kapıdan girdi. Mutfakta Bayan Adrian'ın ocağında kendine çay yapmakta olan Barney'i gördü.

«Lyndhurst,» dedi subay. «Birlikten. Bay Preston burada mı?»

Barney merdivenlerden yukarıya doğru boğuk bir fısıltıyla, «John!» diye seslendi. Bu evin boş olması gerekiyordu ne de olsa şu anda. «Seni görmek isteyen bir subay var.»

Lyndhurst üst kat yatak odasına çıktı, John Preston'u bulup kendini tanıttı. Harry Burkinshow çay içmek istediğine dair bir şeyler mırıldanıp odadan çıktı, aşağıya indi. Yüzbaşı pencereden karşı kaldırıma, on iki numaraya doğru baktı.

«Aldığımız bilgilerde hâlâ bazı eksiklikler var gibi,» dedi Lyndhurst. «Orada kim var sizce?»

«Bir Sovyet ajanı olduğunu sanıyorum,» diye karşılık verdi Preston. «Bir İllegal. Burada James Duncan Ross adıyla yaşıyor. Yaşı otuzların ortalarında, orta boylu, orta yapılı, herhalde son derece formda. Birinci sınıf bir profesyonel.»

Lyndhurst'e Şam sokaklarında çekilmiş resmi uzattı. Yüzbaşı resmi ilgiyle inceledi.

«Evde başkası var mı?»

«Olabilir. Bilmiyoruz. Ross'un içerde olduğu kesin. Belki bir yardımcısı vardır. Komşularla konuşamayız. Bu tür bir mahallede dedikoduyu önlemeye olanak yoktur. Durur, bakar, kuşku çekerler. Bu evde oturanlar gitmeden önce Ross'un tek başına oturduğunu söylediler, bundan emin olduklarını da tekrarladılar. Ama bunu kanıtlayamayız.»

«Bize verilen brifinge göre, adamın silahlı ve tehlikeli olduğunu düşünüyormuşsunuz. Tabancalı yerel polisin harcı değil, demişsiniz, ha?»

«Evet. Yanında bir bomba olduğuna inanıyoruz. Bombaya ulaşmadan önce adamın durdurulması şart.»

«Bomba, öyle mi?» Lyndhurst ilgisini kaybetmiş gibi oldu. Kuzey İrlanda'da da görev yapmıştı. Alışkındı bombalara. «Evi uçuracak kadar mı? Ya da bütün sokağı?»

«Ondan biraz daha büyük, dedi Preston. «Yanılmıyorsak yanında küçük bir nükleer var.»

Uzun boylu subay bakışlarını karşı evden ayırıp mavi gözlerini Preston'un gözlerine dikti.

«Vay canına!» dedi. «Buna şaştım.»

Preston, «Şaştığınıza sevindim,» dedi. «Bu arada söyleyeyim, onu diri istiyorum.»

«Birlikte rıhtıma gidip komutanla konuşalım,» dedi Lyndhurst.

Onlar Cherryhayes Sokağında konuşurlarken, havaalanına Hereford'dan iki helikopter daha geldi. Biri Puma, biri Chinook'du. Birincisinden baskın ekibi, ikincisinden de çeşitli alet ve donanım çıktı.

Yeni gelenler geçici olarak ekip komutan yardımcısı kıdemli çavuş Steve Bilbow'un emrindeydi. Kısa boylu, esmer, çevik, sağlam bir adamdı. Düğme gibi kara gözleri, sırıtmaya hazır bir suratı vardı. Birlikte uzun yıllardır hizmet etmekteydi. On beş yıldır.

S.A.S bu bakımdan da farklılık gösterirdi. Subaylar buraya genellikle asıl birliklerinden geçici izinle katılır, iki, üç yıl kalırlardı. Er ve erbaşlarsa sürekli olarak S.A.S'deydi. Onların da hepsi değil, yalnızca en iyi olanları. Başlarındaki komutan bile ancak kısa süre hizmet verirken, alt kademeler işin tecrübelileriydi.

Steve Bilbow buraya Paraşüt Birliğinden gelmişti. Dönemi bitince, parlak hizmetinden ötürü görevi uzatılmış, çavuş olarak da terfi etmişti. Dhofar'da iki kez savaşmış, Belize ormanlarında ter dökmüş, Güney Armagh buzları arasında don-

masına ramak kalmış, sonra Malaya yaylalarında rahat görevinde dinlenmişti. Batı Alman GGG 9 ekiplerinin eğitimine yardımcı olmuş, Amerika'da Charlie Beckwith'in Delta grubuyla çalışmıştı.

Zamanında o bitmek bilmez, tekdüze, sıkıntılı, tekrarlarla dolu eğitimin S.A.S'cileri nasıl formun doruğunda tuttuğunu iyi öğrenmişti. Yüksek adrenalin operasyonlarında gerekliydi de bu. Asilerin ateşi altında siper aramak, beş yüz paraşüt atlayışı yapmak az şey değildi. Hele de atlayış yüksekten ve dar delikten olursa.

1981 yılında kendisi yedek ekipteyken arkadaşları İran'ın Londra Büyükelçiliğini basmışlardı. Kendisi bu göreve alınmadı diye pek bozulmuştu.

Gelen ekipte ondan başka, bir fotoğrafçı, üç istihbaratçı, sekiz teknik görevli, dokuz da baskıncı vardı. Steve baskın ekibinin başına kendisinin geçeceğini umuyordu. Alanda onları birkaç işaretsiz polis kamyoneti karşılamış, antrepoya getirmişti. Preston'la Lyndhurst döndüklerinde, ekip gelmiş, teçhizatı yerlere yayıyor, Ipswich polislerinin gülümseyen bakışları altında hazırlıklarını yapıyorlardı.

«Merhaba, Steve,» dedi Yüzbaşı Lyndhurst. «Her şey yolunda mı?»

«Merhaba, patron. Evet, yolunda. Yeni yerleşiyoruz.»

«Ben hedefi gördüm. Küçük bir ev. İçinde bir kişinin varolduğu biliniyor ama belki iki de olabilir. Bir de bomba var. Küçük bir baskın olmak zorunda. Genişine yer yok. İlk senin girmeni istiyorum.»

«Engel olamazsınız zaten,» diye sırıttı Bilbow.

S.A.S'de ilişkilerde öz disipline ağırlık verilir, gösterişe aldırılmazdı. Zaten özdisiplini olmayan insan orada fazla kalamazdı. Bunu başarabilenler arasında katı, resmî ilişkilere yer yoktu.

Bu nedenle subaylar birbirine de, adamlarına da, ilk adlarıyla hitap ederlerdi. Askerler de üstlerine «Patron» derlerdi genellikle. Yalnızca komutana «efendim» denirdi.

Çavuş Bilbow'un gözü o sıra Preston'a ilişti, yüzü sevinçle aydınlandı.

«Binbaşı Preston... Hay Allah, çok uzun zaman geçti!»

Preston elini uzatıp gülümsedi.

Steve Bilbow'la son görüşmesi, Bogside'daki çatışma olayından hemen sonraydı. Preston bir güvenli yere sığındığında, Bilbow'un komutasında dört S.A.S görevlisi vardı orada. Daha önce de tanışıyorlardı. Eski paraşütçüydü ikisi de. Böyle bağlar sıkı olurdu.

«Ben artık Beş'de çalışıyorum,» dedi Preston. «Bu operasyonun saha kontrolörüyüm. Beş'in temsilcisi olarak tabii.»

Steve, «Ne sunuycrsunuz bize?» diye sordu.

«Bir Rus. KGB ajanı. Birinci sınıf profesyonel. Herhalde spetsnaz kursundan geçmiş. Formda olmalı. Silahı da vardır sanıyorum.»

«Harika. Spetsnaz, ha? Bakalım ne kadar ıyiymişler!»

Spetsnaz birliklerini üçü de biliyorlardı. Seçkin Rus sabotörlerinin grubuydu onlar. Yani S.A.S'nin Rusya'daki karşılığı.

Lyndhurst, «Partiyi bozduğum için üzgünüm, ama brifinge başlasak,» dedi.

Preston'la ikisi merdivenlerden üst kattaki büroya çıktılar, orada Tuğgeneral Cripps, operasyon görevlisi Binbaşı ve Başkomiser Low'la tanıştılar. S.A.S'cilerden bazıları da oradaydı. Preston bir saat boyunca elinden geldiğince kapsamlı bir brifing vermeye çalıştı. Genel hava oldukça ciddiydi.

Low sonunda, «Orada bir nükleer bomba bulunduğuna dair kanıtınız var mı?» diye sordu.

«Yok, efendim. Glasgow'da bir parça geçti elimize. Bu ülkede gizli çalışan birine teslim edilecek bir parça. Teknik elemanlar o parçanın bu dünyada ancak bir tek amaçla kullanılabileceğini söylediler. Evdeki adamın bir Sovyet Illegali olduğunu biliyoruz. Mossad onu Şam sokaklarında görmüş daha önce. Chesterfield'deki gizli vericiyle ilişkisi de bunu kanıtlıyor. Bu durumda, akıl yürütmekten başka çaremiz kalmıyor. Glasgow'da bulduğumuz parça, bu ülke içinde küçük bir bomba yapmak amacıyla kullanılacak değilse, başka ne için kulanılacak olabilir? Buna başka bir cevap bulamıyorum. Ross'a gelince, aynı anda KGB eğer Ingiltere içinde iki bü-

yük operasyona birden kalkışmadıysa, o parça bu adama geliyordu demektir.»

«Evet,» dedi Tuğgeneral Cripps. «Sanırım bunu böylece varsaymak zorundayız. Bombanın orada olduğunu kabul etmemiz gerek. Değilse, bu Ross dostumuzla uzun uzun konuşmamız gerek.»

Komiser Low da içinden kendine göre başka bir savaş vermekteydi. Evi basmaktan başka yol olmadığını o da kabul etmek zorundaydı. Ama eğer o bomba patlarsa, Ipswich'in ne hale geleceğini düşünmek bile istemiyordu.

Ufacık bir umutla, «Mahalleyi boşaltamaz mıyız?» diye sordu.

Preston hemen, «Farkına varır,» dedi. «Bence kendisi için umut kalmadığını anlarsa, giderken hepimizi yanında götürmek isteyecektir.»

Askerler başlarını salladılar. Aynı şey Rusya'nın göbeğinde kendilerinin başına gelse, onlar da öyle yaparlardı. Bunu biliyorlardı.

Öğle yemeği saati geçmiş, hiç kimse farkına varmamıştı. Yemeğin sırası değildi zaten. Öğledensonraki süreyi keşif ve hazırlıklarla geçirdiler.

Steve Bilbow yanına fotoğrafçıyı ve polisi alıp tekrar havaalanına gitti. Üçü helikoptere binip, Orwell üzerinde kısacık bir tek tur attılar. Hayes mahallesine sokulmadılar, ama orayı görebilecek yerlerden uçtular. Fotoğrafçı, polisin işaret ettiği evin elli poz kadar resmini çekti, Steve de uzun bir video filmi aldı. Bunu antrepoda oynatacaktı.

Tüm baskın ekibi hâlâ sivil kılıktaydı. Polisle birlikte, mimarların bulduğu benzer evi görmeye gittiler. Onlar döndüğünde, videoda evin yakınlaştırılmış fotoğrafları gösteriliyordu.

Bundan sonraki zamanı antrepoda geçirdiler. Polisin yardımıyla antrepo tabanına kurulan model evde talim yaptılar. Gerçi duvarlar, kapılar hep kontrplaktı ama boyutlar tamamdı. Tek kritik duruma dikkati çekmeyi de başarıyordu. Evin içi çok dardı. Daracık bir ön kapı, dar bir hol, sıkışık bir merdiven, ufacık odalar.

Yüzbaşı Lyndhurst yanına yalnızca altı baskıncı almaya

karar verdi. Alınmayanlar suratlarını astılar. Üç de yedek gözcü olacaktı. Ikisi Adrian'ların üst kat yatak odasında, biri de arka bahçeye bakan tepede.

Cherryhayes Sokağı 12 numaranın arka tarafında Lyndhurst'un altı baskıncısından ikisi mevzilenecekti. Tam donanımlı olacaklardı, ama savaş kılıklarının üzerine normal trençkotlar giyeceklerdi. Onları oraya işaretsiz bir polis kamyoneti getirecekti. Yakında bir yerde inecekler, sonra komşulardan izin istemeksizin bahçeleri aşarak on iki numaranın arkasına geleceklerdi. Bekleme yerleri, evle garajın arasındaki boşluk ve arka bahçeydi.

Orada trençkotları çıkaracak, çiti aşacak, mevzilerine yerleşeceklerdi.

Lyndhurst onları uyardı. «Bahçede olta misinasıyla tuzak kurmuş olabilir. Ama herhalde bunu arka bahçeye, eve yakın yere kurar. Uzakta durun. Sinyal verilince, üst kat arka penceresinden içeri bir tek sersemletici bomba atılmasını istiyorum. İkincisi de mutfak penceresinden içeri atılacak. Sonra silahları çıkarıp hazır bekleyin. Eve ateş etmeyin. Steve'le adamları ön kapıdan girecek.»

Arka bahçe kadrosu başlarını salladılar. Yüzbaşı Lyndhurst kendisinin baskın sırasında içeriye girmeyeceğini biliyordu. Daha önce Kral Ejderleri Birliğinde teğmendi. S.A.S'ye yüzbaşı olarak gelmişti. Çünkü S.A.S daha küçük rütbeli subay almazdı. Bir yıl sonra kendi birliğine dönünce tekrar teğmenliğe inecekti. İlerde komutan olarak yine S.A.S'ye dönmeyi umuyordu.

S.A.S'nin geleneğini de iyi bilirdi. Ordunun geri kalanına uymayan bu geleneğe göre, subaylar ve komutanlar orman ya da çöl savaşında eyleme katılırlardı ama kent baskınlarında asla. Bu işi çavuşlar ve askerler yaaprdı.

Lyndhurst komutanla ve binbaşıyla görüş birliğine varmıştı. Asıl baskın ekibi ön kapıdan girecekti. Bir kamyonet yavaşça yaklaşacak, dört baskıncı inecekti. Ikisi ön kapıya gideceklerdi. Birinin elinde Wingmaster, ötekinde dört kiloluk balyoz olacaktı.

Kapı yıkıldığı anda ön ekip eve dalacaktı. Yani Steve Bil-

bow'la bir onbaşı. Kapıyı yıkanlar da ellerindekileri bırakacak, tabancalarını çekip ilk ikisinin ardından hole gireceklerdi.

Hole girdikten sonra Steve merdivenlerin önünden geçip salonun kapısına varacaktı. Salon kapısı sol taraftaydı. Onbaşı merdivenlerden üst kata fırlayacak, ön yatak odasına dalacaktı. Öbür iki adamın biri onbaşıyı izleyecek, belki arkadaş banyodadır diye önlem alacak, ikincisi Steve'in peşinden salona gelecekti.

Arka bahçedeki iki adamın el bombalarını arka üst odaya ve mutfağa fırlatma sinyali, ön kapı kilidine ateş edilme sesiydi. Yani eve girildiği anda, o sıra mutfakta ya da arka yatak odasında bulunabilecek kimseler neye uğradıklarını anlayamayacaklardı.

Preston 9 numaralı gözetleme evine dönmeye gönüllü olmuştu. Baskının ayrıntılarını onun da dinlemesine izin verildi

İngiliz Silâhlı Kuvvetleri içinde, kendi silahlarını geniş çeşitler arasından seçme olanağına sahip tek grubun S.A.S olduğunu bilirdi. Yakın saldırı için kısa namlulu Alman Heckler ve Kooh'larını seçmişlerdi. Dokuz milimetrelik, hızlı atışlı makineliydi bunlar. Hafifti. Kolay kullanılıyordu. Güvenilir silahtı.

Her zaman göğüslerinde taşıdıkları HK, oraya iki yaylı klipsle tutturulurdu. Doldurulmuş, emniyeti açılmış durumda. Böylece elleri kapı açmak, pencereden girmek, bomba fırlatmak için boş kalırdı. O işler bittikten sonra HK'yi göğüsten alıp nişanlamak yarım saniye bile sürmezdi.

Kapı kırmaya gelince, kilide ateş etmektense, iki menteşeyi parçalamanın çok daha iyi olduğunu onlara tecrübe öğretmişti. Bu iş için kocaman Remington Wingmaster'i tercih ediyorlardı.

Bu oyuncaklardan başka, kapı ekiplerinin çekice ve balyoza ihtiyacı olabilirdi. Menteşeleri çıkan kapıyı öbür yanda sürgü ve zincir tutuyorsa diye. Ellerinde sersemletici bomba da olmalıydı. Bunlar ansızın ışık yapıp geçici körlük ve sağırlık yaratır ama öldürmezdi. Ayrıca her adamın belinde 13 mermili, dokuz milimetrelik Browning otomatikler de bulunurdu.

Lyndhurst baskında en önemli unsurun zaman olduğunu

vurguladı. Baskın saati olarak 9:45 seçildi. Sokağa karanlık basmış olacak, ama henüz gece gibi koyulmamış olacaktı.

Lyndhurst'un kendisi, Adrian'ların karşıdaki evinde bulunacaktı. Hedef evi gözleyecek, yaklaşan kamyonetle telsiz ilişkisi kuracaktı. 9:44'de sokaktan bir yaya geçecek olursa, eylem biraz bekletilecekti. Bu emri Lyndhurst verebilecek durumda olacaktı. İki kişilik arka bahçe ekibini getiren polis arabası da aynı frekansta telsiz kullanacak, adamları ön kapının yıkılmasından doksan saniye önce indirecekti.

Son bir nokta daha vardı. Kamyonet sokakta yaklaşırken kendisi Adrian'ların evinden Ross'un telefon numarasını çevirecekti. Mahallenin tüm evlerinin telefon numaraları, holdeki masanın üzerinde, bir liste halinde duruyordu. Bunu görmüştü. Amaç, Sovyet ajanını bombanın başından uzakta bulundurmaktı. Baskıncılar bu sayede ona kolayca ateş edebilme olanağını da bulabilirlerdi.

Ateş yine her zamanki gibi ikişerlik iki tetik olacaktı. HK gerçi bir iki saniye içinde 30 mermisini boşaltabilme yeteneğindeydi, ama S.A.S'ler keskin nişancı olduklarından, karışık durumlarda bile iki tetikle işi bitirebiliyorlardı. Bu mermiler kime rastlarsa, kendini çok kötü hissederdi. Böylelikle adamı öldürmeyip canlı yakalamak da mümkün olurdu.

Operasyon sona erer ermez çok sayıda polis sokağa girecek, komşu evlerden fırlayanları sakinleştirecekti. Evin önü polis kordonuna alınacak, baskıncılar arkadan kaçacak, bahçeleri aşıp kamyonetlerine Brackenhayes'de bineceklerdi. Evin içine gelince, orayı da sivil yetkililer devralmış olacaktı. Aldermaston'un altı kişilik ekibi, daha çay saatinde Ipswich'e gelmiş olacaklardı.

Altıda Preston antrepodan çıkıp gözlem yerine döndü. Adrian'ların evine yine arkadan girdi.

«Işıkları daha yeni yaktı,» dedi Harry Burkinshaw. Preston karşıki evin salon perdelerinin kapatılmış olduğunu görüyordu. Ama arkada ışık vardı. Ön kapının kenarlarından ve camından da ışık sızıyordu dışarıya.

Barney, «Sanıyorum sen gittikten hemen sonra üst kat perdesinin gerisinde bir hareket farkettim,» dedi. «Ama ışığı

açmadı. Açmazdı tabii. Öğleni yeni geçmişti daha. Bir daha da evden çıkmadı.»

Preston tepe üstündeki Ginger'i aradı. O da aynı şeyleri anlattı. Arkada da bir hareket olmamıştı.

«İki saate kadar karanlık basacak,» dedi Ginger telsizde. «Ondan sonra görüş bozulur.»

Valerî Petrofsky rahatsız bir uyku uyumuş, o da fazla sürmemişti. Saat bire biraz kala uyandı, doğrulup oturdu, yatak odasının dantel perdeleri arasından karşıdaki eve baktı. On dakika kadar sonra yatağından kalktı, banyoya gidip duş yaptı.

Saat ikide mutfağa indi, kendisine yiyecek hafif bir şeyler hazırladı. Ara sıra arka bahçeye göz atıyor, orayı enine kateden misina tuzağı gözlüyordu. Bir ucu bahçenin yan çitine bağlanmış, öbür ucu, üst üste yığılmış boş teneke kutular sütununun dibine geçirilmişti. Henüz kimse tenekeleri paldır küldür devirmemişti.

Öğledensonra satleri birbirini izledi. Salonunda duran şey nedeniyle sinirleri gergindi tabii. Tüm duyguları alarma geçmiş gibiydi. Okumaya çalıştı ama aklını toplayamadı. Moskova mesajı on iki saat önce almış olmalıydı. Radyoyu açıp biraz müzik dinledi, sonra saat altıda salona yerleşti. Karşı evlerin cephelerine hâlâ gün ışığı düşüyordu, ama kendi evi doğuya baktığı için kararmıştı. Salonda karanlık giderek daha koyulacaktı. Işığı yakmadan önce yine her zamanki gibi perdeleri çekip kapattı. Ayaklı lambaları yaktı, sonra da, yapacak bir şey bulamadığından, televizyonu açtı. Televizyonda tabii yine seçim kampanyası vardı.

Antrepoda gerilim artıyordu. Baskıncıların kamyonetinde son hazırlıklar tamamlanmaktaydı. Kamyonet gri bir volkswagen'di. Görev almamış iki sivil baskıncı öne bineceklerdi. Biri kamyoneti kullanacak, öteki Lyndhurst'le telsiz ilişkisini sürdürecekti. Telsizleri tekrar kontrol ettiler. Her aygıt defalarca kontrolden geçiyordu zaten.

Kamyonetin önü sıra bir işaretsiz polis arabası, tâ Hayes

mahallesinin girişine kadar yol gösterecekti. Kamyonet sürücüsü mahallenin planını iyice ezberlemiş, Cherryhayes'in nerede olduğunu öğrenmişti. Mahalleye girerken telsizler de çalışmaya başlayacaktı. Kamyonetin arka kapısı, metalin metale sürtünme seslerini önlemek amacıyla köpük kaplanmıştı.

Baskın ekibi giyinip silah kuşanıyordu. Her biri iç çamaşırlarının üzerine, ateşe dayanıklı tek parça, fanilaya benzer bir tulum giydi. Son anda kafalarına da siyah kumaştan bir **Balaclava** başlık giyip bu koruma önlemini tamamlayacaklardı. Daha sonra sıra zırhlara geldi. Hafif, örgü Kevlar zırhlar, merminin etkisini giriş noktasından dışarı ve yanlara iterek azaltıyordu. Adamlar Kevlar'ın altına «travma yastıkcıkları»nı tıktılar, kendilerini daha bir güvene aldılar.

En üste saldırı silahlarını taşıyacak kayışlar kuşanıldı. HK'ler, el bombaları, tabancalar yerlerine yerleşti. Ayaklarına geleneksel çöl çizmelerini giydiler. Çizmeler bileğe kadar, altları lastikti. Renklerini tarif etmek için ancak «kirli» kelimesi kullanılabilirdi.

Yüzbaşı Lyndhurst her adama son sözünü söyledi, en çok kendi yardımcısı Steve Bilbow'la konuştu. Tabi kimse iyi şanslar sözünü ağzına almadı. Her şey söylenebilir, ama «iyi şanslar» denilemezdi. Sonra ekip komutanı gözleme yerine doğru yola çıktı.

Adrian'ların evine saat sekizi biraz geçe girdi. Preston adamın gerilimini hissedebiliyordu. Sekiz buçukta telefon çaldı. Barney holde olduğundan hemen açtı. O gün birkaç kez çalmıştı telefon. Preston cevap vermemekten bir yarar gelmeyeceğini hesaplamıştı. Biri gelip kapıyı da çalabilirdi zaten. Arayana, Adrian'ların annelerine gittiği, telefonu da salonu badana eden ekipten birinin açtığı söylenmişti. Arayanlardan buna inanmayan çıkmamıştı. Barney kulaklığı eline aldığı sırada Yüzbaşı Lyndhurst de elinde bir fincan çayla mutfaktan çıkıyordu.

«Sizi arıyorlar,» dedi Barney. Sonra üst kata çıktı.

Saat dokuzdan sonra gerilim daha da arttı. Lyndhurst vaktinin çoğunu telsiz başında geçiriyordu. Antrepoyla konuşmaktaydı. Kamyonet oradan, polis arabasının öncülüğünde saat

dokuzu çeyrek geçe yola çıktı. Dokuz otuzda ikisi peşpeşe Belstead Sokağının başına vardılar. Orası hedefe iki yüz metre uzaklıktaydı. Durup beklediler. Dokuzu kırk geçe Bay Armitage evinden çıkıp süt şişelerini kapıya dizdi. Aksi gibi, bahçede durup yeni açan çiçeklerini inceledi. Sonra karşı kaldırımdaki bir komşuyla selamlaştı.

Lyndhurst dişlerinin arasından, «Gir içeri, budala,» diye tıslad. Salon penceresinde duruyor, hedef evin perdeleri arkasından görünen ışığa doğru bakıyordu. Dokuzu kırk iki geçe, arka bahçeye girecek iki adamı getiren işaretsiz polis arabası da Brackenhayes'deki yerine vardı, beklemeye koyuldu. On saniye sonra Bay Armitage komşusuna iyi geceler dileyip evine girdi.

Dokuzu kırk üç geçe gri kamyonet, Gorsehayes denilen yakın sokağa ilerledi. Preston holde, telefonun yanında dururken, kulağındaki kulaklık, kamyonet sürücüyle Lyndhurst arasındaki konuşmaları dinlemesini sağlıyordu. Kamyonet ağır ağır ilerlemekteydi. Cherryhayes'in başına doğru yaklaşıyordu.

Yolda hâlâ yaya falan yoktu. Lyndhurst arka bahçe ekibindeki iki kişiye polis arabasından inip yola koyulmalarını emretti.

Kamyonet şoförünün yanındaki telsizci, «On beş saniyeye kadar Cherryhayes'e giriyoruz,» dedi.

«Yavaşlayın. Otuz saniye var,» diye cevap verdi Lyndhurst. Yirmi saniye sonra, «Şimdi sokağa girin,» dedi.

Kamyonet köşeyi dönüp ortaya çıktı. Çok yavaş ilerliyordu. «Sekiz saniye,» diye mırıldandı Lyndhurst telsize. Sonra Preston'a hırçın bir fısıltıyla, «Şimdi numarayı çevir,» dedi.

Kamyonet sokakta ilerledi, on iki numaranın kapısına geçti, Bay Armitage'in çiçekleri önünde durdu. Bu bilerek yapılıyordu. Baskıncılar hedefe çapraz yaklaşmak isterlerdi. Kamyonetin yağlanmış yan kapısı kayarak açıldı, siyahlı dört adam tam bir sessizlik içinde yere ayak bastılar. Ne koşuşma oldu, ne ayak sesi, ne de boğuk fısıltılar. Provası yapılmış bir düzen içinde, Bay Armitage'in çimenleri üzerinden ilerleyip, Bay Ross'un parketmiş duran arabasının çevresini dolaştılar, on iki numa-

ranın ön kapısına vardılar. Wingmaster'i taşıyan adam, menteşelerin hangi tarafta olacağını biliyordu. Daha yürürken silahını omzuna almıştı bile. Menteşe yerlerini saptadı, dikkatle nişan aldı. Yanı başında bir ikincisi, balyozu havaya kaldırmış, bekliyordu. Onların arkasında Steve'le onbaşı, HK'leri ellerinde, hazır durmaktaydılar...

Salonda Valeri Petrofsky pek rahatsızdı. Dikkatini televizyona toplayamıyordu. Duyuları çok fazla şey kaydetmekteydi. Bir komşunun süt şişelerini dizerken çıkardığı şıngırtılar, bir kedinin miyavlaması, uzaklarda bir motosiklet motorunun sesi, limana giren bir şilebin düdüğü.

Dokuz otuzda yine bir aktüalite programı başlamıştı. Bakanlarla ve bakan olma umudu bulunanlarla röportajlar yapılıyordu. Petrofsky bezmiş gibi kalkıp BBC 2'yi çevirdi. Orada da aksi gibi kuşlarla ilgili bir belgesel vardı. İçini çekti. Politikadan iyiydi hiç değilse.

Programı izlemeye başlayalı aşağı yukarı on dakika olduğunda, Armitage'in de çıkıp süt şişelerini dizmeye başladığını duydu. Her zaman aynı sayıda şişe ve her zaman gecenin aynı saatinde, diye düşündü. Sonra ihtiyar budala, karşı kaldırımda birine seslendi. Aynı anda gözüne televizyondaki bir şey ilişti, ona dikkatle baktı. Şaşırmıştı. Röportajı yapan kadın, yassı kasketli bir adama sorular soruyordu. Adamın özel merakı güvercinlerdi besbelli. Elindeki küçük yaratığı kameranın tam önünde tutuyordu. Baş ve gaga biçimi çok değişikti.

Petrofsky birden doğrulup oturdu, tüm dikkatini o kuşa verdi, kulağı röportaja yöneldi. Bu kuşun tıpkısını daha önce başka bir yerde görmüş olduğundan emindi.

«Bu güzel kuş yarışma için mi?» diye soruyordu bayan röportajcı. Yeni bir sunucuydu. Biraz fazla zeki ve atak. Bu röportajı olduğundan daha ilginç hale getirmek için çaba harcıyordu.

«Yok canım,» dedi yassı kasketli adam. «Bu süs kuşu değil, bir Wescott.»

Petrofsky birden o kuşu Genel Sekreterin Usovo'daki dairesinin salonunda gördüğünü hatırladı. «Onu geçen kış so-

kakta buldum...» demişti kurnaz İngiliz ona. Kuş da kafesinden ona tıpkı böyle zeki gözlerle bakmıştı.

«Bu türlere kentlerde pek rastlamıyoruz...» dedi bayan sunucu. O sırada Petrofsky'nin holdeki telefonu çaldı.

Normal olarak gider açardı. Arayan bir komşu da olabilirdi çünkü. Işıklar yanıkken evde yok numarası yapmak kuşku çekerdi. Giderken de tabancasını alıp hole götürmezdi. Ama bu kez oturduğu yerden kalkmıyor, gözünü de o ekrandan ayırmıyordu. Telefon ısrarla çalmayı sürdürdü. Televizyonun sesi de ona katılınca, dışardaki lastik tabanlı ayak seslerini iyice boğdu.

Kasketli adam neşeli bir sesle, «Herhalde rastlamayız,» diye karşılık verdi sunucuya. «Wescott sokak kuşu da değildir. En hızlı uçabilen türlerdendir. Bu yavru her zaman getirildiği yere döner. Bunlara 'yuvaya dönenler, denir.»

Petrofsky öfkeyle hırıldayarak koltuğundan kalktı. İngiltere'ye girdiğinden beri yanından ayırmadığı kocaman Sako tabancası da yanı başındaki yastığın üzerinden onunla birlikte yükseldi. Rusça bir tek kelime çıktı ağzından. Kimse duymadı ama o sözcük «hain» demekti.

O anda bir gümbürtü koptu, sonra ikincisi duyuldu. Birbirine o kadar yakın seslerdi ki, tek ses gibi birleştiler. Aynı anda ön kapının camı kırılıp saçıldı. Evin arkasından iki gümleme sesi geldi, holde ayak sesleri koşuştu. Petrofsky salonun kapısına doğru dönüp üç el ateş etti. Elindeki Sako Triace'e üç ayrı tür namlu takılabiliyordu ama o en ağır kalibrelisini takmıştı. İçinde beş kurşun vardı. Yalnızca üç el ateş etti. Öbür ikisi, kendisi için gerekebilirdi. Attığı üç mermi kapının ince tahtasını delip hole çıktı...

Cherryhayes'de oturanlar o geceyi ömürlerinin sonuna kadar anlatıp duracaklardı ama hiçbiri de doğru anlatamayacaktı.

Wingmaster'in gümbürtüsü hepsini koltuklarından fırlatmıştı. Menteşeler yerlerinden fırlarken, ateş eden kenara çekildi, arkadaşına yol açtı. Balyozun bir inişi öbür taraftaki sürgüyle zinciri parçalayıp her yöne uçurdu. O adam da yana geçti, ikisi de ellerindeki silahları bırakıp HK'leriyle ileri doğru nişan aldılar.

Steve'le onbaşı eve dalmışlardı bile. Onbaşı üç adımda merdivene ulaşıp yukarı atıldı. Steve çalmakta olan telefonun yanından koşarak geçti, salonun kapısına vardı, açmak üzere döndüğü anda bastığı yerden havalandı. Hole fırlayan üç kurşun Steve'in vücuduna duyulabilecek seslerle çarpıp sırtını merdivene yaslandı. Wingmaster'i kullanan adam yalnızca kapalı kapıya doğru uzanıp içeriye iki kez tetik sıktı, sonra kapıyı bir tekmede devirdi, yuvarlanarak içeri daldı, çömelmiş durumda, silahı hazır, doğruldu.

Ilk ateş sesi duyulduğunda Yüzbaşı Lyndhurst karşı evin kapısını açtı, peşinde Preston'la birlikte koşmaya başladı. Işıklı holde, kendi yardımcısının salon kapısına yaklaşışını gördü, sonra paçavra bir bebek gibi savruluşunu izledi. Lyndhurst öne doğru ilerlemeye başladı. Preston da ardındaydı.

Salonda çömelmiş asker, yerdeki hareketsiz gövdeye bakarken Yüzbaşı Lyndhurst da salonun kapısında belirdi. Durumu bir bakışta gördü. Ortalıktaki dumana rağmen.

«Git, holde Steve'e yardım et,» dedi adamına. Adam tartışmadı. Yerdeki gövde hareket etmeye başladı. Lyndhurst silahını ceketinin içinden çekti.

Asker iyi iş başarmıştı. Petrofsky yarayı sol dizinden, karın altından ve sağ omzundan almıştı. Tabancası odanın köşesine fırlamıştı elinden. Kapı kapalı olmasına rağmen, asker ikişerlik iki tetiğin, yani dört atışın üçünü tutturmuştu. Petrofsky büyük acılar içindeydi ama hâlâ hayattaydı. Sürünmeye başladı. Dört metre ilerisinde, gri çelik dolabı görebiliyordu. Biri sarı, biri kırmızı iki düğmeyi de. Yüzbaşı Lyndhurst dikkatle nişan aldı ve bir tek el ateş etti.

John Preston onu itip yanından öyle hızlı geçti ki, adamın yan tarafına çarptı. Yerdeki gövdenin yanına, kendini dizüstü attı. Gövde yan yatıyordu. Kafanın arka yarısı uçmuştu. Ağzı hâlâ balık gibi açılıp kapanıyordu. Preston yüzünü ölmekte olan bu surata yaklaştırdı. Lyndhurst'un tabancası hâlâ nişan almış durumdaydı ama MI5'in adamı kendisiyle Rusun arasına girmişti artık. Daha iyi vurabilmek için bir adım yana kaydı, sonra Browning'ini indirdi.

Preston ayağa kalkıyordu. İkinci atışa gerek yoktu.

Lyndhurst köşedeki çelik dolabı işaret ederek, «Aldermaston'un adamları hemen gelip şuna bakmalı,» dedi.

Preston, «Onu diri istiyordum,» dedi yüzbaşıya.

«Üzgünüm arkadaş, olamadı,» diye karşılık verdi yüzbaşı.

Aynı anda ikisi birden bir klik sesiyle yerlerinde fırladılar. Yan raftan bir ses geliyordu. Orada büyük bir radyo durmaktaydı. Saati kurulmuş, zamanı gelince kendi kendine açılmıştı. Radyodaki ses konuştu.

«İyi akşamlar. Burası Moskova Radyosu, İngilizce bölümü. Şimdi saat on haberlerini sunuyoruz.

«Teri'de... özür dilerim, tekrar ediyorum. Tahran'da bugün bir hükümet sözcüsü...»

Yüzbaşı Lyndhurst ilerleyip radyoyu susturdu. Yerdeki adam görmeyen gözlerle bakıyor, sırf kendisine yönelik şifreli mesajı duyamamış bulunuyordu.

23

Öğle yemeği daveti, 19 Haziran Cuma günü saat birde, St. James'deki Brooks Kulübündeydi. Preston kapıdan tam o saatte girdi ama daha kendini kulüp kapıcısına tanıtmaya fırsat bulamadan, Sir Nigel mermer holün karşı tarafından onu karşılamak üzere ilerledi.

«Sevgili John, gelmen ne büyük nezaket.»

Önce bir içki içmek üzere bara geçtiler. Sohbetleri gayri resmi havada başladı. Preston şefin Hereford'dan yeni döndüğünü, hastanede Steve Bilbow'u da ziyaret etmiş olduğunu anladı. Çavuş şanslı çıkmış, ucuz kurtulmuştu doğrusu. Rusun tabancasının yassılmış kurşunlarından kalıntılar zırhından çıkarıldıktan sonra, doktorlardan biri oradaki yapışkan lekeyi farketmiş, tahlilini istemişti. Siyanid bileşimi damara girememişti. S.A.S 'nin adamını kurtaran, aradaki travma yastıkçıkları olmuştu. Ayrıca tabii her yanı çürükler, sıyrıklar içindeydi ama durumu fena değildi.

«Harika,» dedi Sir Nigel gerçek ve içten bir heyecanla. «İyi bir adamın kaybı pek kötü olur.»

Barda oturanların geri kalanı hep seçimlerden konuşmaktaydı. İçlerinden bazıları gecenin ilk yarısında uyumamış, taşra kentlerinden gelen sonuçları izlemişlerdi.

Saat bir buçukta yemek salonuna geçtiler. Sir Nigel rahatça konuşabilecekleri bir köşe masa ayırtmıştı. Oraya doğru yürürken kendilerine doğru yürümekte olan Kabine Sekreteri Sir Martin Flannery'nin yanından geçtiler. Hepsi birbirini tanıyordu, ama Sir Martin arkadaşının «iş konuşacağını» farkettiği için uzaklaştı. İki büyükler birbirlerini hafif bir baş hareketiyle selamladılar. Bu yeterdi. Sırt tıpışlamak yabancılara göreydi.

Sir Nigel peçetesini dizlerinin üzerine yayarken, «Aslında

seni buraya çağırışımın nedeni teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunmak için, John,» dedi. «Dikkate değer bir operasyon ve harikulâde bir sonuç. Bak, ben kuzu budunu tavsiye ederim. Bu mevsimde çok leziz olur.»

«Tebrikler, korkarım pek kabul edemeyeceğim,» dedi Preston alçak sesle.

Sir Nigel yarım ay biçimindeki gözlüklerinin ardından yemek listesini inceliyordu.

«Öyle mi? Bu aşırı bir alçakgönüllülük mü, yoksa aşırı bir kabalık mı? Hah, fasulye, havuç, bir de fırınlanmış patates, yavrum.»

Preston, «Yalnızca gerçekçi olmaya çalışıyorum,» dedi garson kız uzaklaşınca. «Franz Winkler diye tanıdığımız adamla konuşabilir miyiz?»

«Chesterfield'de hayranlık uyandıracak biçimde izlediğin adamı mı?»

«Açık konuşmama izin verin, Sir Nigel. Winkler, değil peşindeki gözcülerden, başındaki ağrıdan bile kurtulmayı bilemez. Bir kutu aspirin yutsa bile. Beceriksiz bir budalaydı o.»

«Ama duyduğuma göre, Chesterfield istasyonunda hepinizi neredeyse ekiyormuş.»

«Boşluk bıraktık,» diye karşıladı bunu Preston. «İyi bir gözetleme operasyonunda, aradaki her istasyonda adam bulundurulurdu. Sorun orada değil. Adamın hareketleri sakardı Bize, o bir profesyonel dendi ama berbat bir profesyoneldi. Bizden kurtulmayı başaramadı.»

«Anlıyorum. Başka nesi var Winkler'in? Hah, kuzular geliyor. Çok da nefis pişmiş.»

Servis yapılıp garson gidinceye kadar beklediler. Preston çatalıyla yemeğine şöyle bir dokundu. Kaygılı hali vardı. Sir Nigel tadını çıkara çıkara yiyordu.

«Franz Winkler, Heathrow'a gerçek bir Avusturya pasaportu ve geçerli İngiltere vizesiyle geldi.»

«Evet, öyle geldi tabii.»

«İkimiz de oradaki göçmenlik görevlileri kadar iyi biliyoruz ki, Avusturya vatandaşlarının İngiltere'ye girebilmesi için vize gerekli değil. Viyana Elçiliğindeki her danışmanımız söyle-

yebilirdi bunu Winkler'e. Kontrol görevlisinin o pasaport numarasını ışıklı kontrole sokması, o vize yüzündendi. Ve pasaport sahte çıktı.»

«Hepimiz hata yaparız,» diye mırıldandı Sir Nigel.

«KGB o tür hatalar yapmaz efendim. Belgeleri her zaman kusursuzluk düzeyindedir.»

«Onları da fazla gözünde büyütme, John. Bütün büyük örgütler zaman zaman işleri yüzlerine gözlerine bulaştırırlar. Biraz daha havuç? İstemez misin? O halde izninle ben alayım...»

«Aslında o pasaportta iki kusur vardı, efendim. Pasaport numarasının kırmızı ışık vermesinin nedeni, üç yıl önce aynı numarayı taşıyan Avusturya pasaportuna sahip birinin California'da FBI tarafından tutuklanmış olması. Halen de Soledad cezaevinde yatıyor.»

«Sahi mi? Ulu Tanrım, Sovyetler o kadar da kurnaz değilmiş demek!»

«Londra'daki FBI temsilcisine telefon edip suçun ne olduğunu sordum. Anlaşıldığına göre, öteki ajan Silicon Vadisindeki Intel Şirketinden birine şantaj yapıp ondan gizli teknolojik bilgiler almaya çalışmış.»

«Ne kötü!»

«Nükleer teknolojiyle ilgili bilgiler.»

«Sen de bunun üzerine düşündün ki...»

«Düşündüm ki, Franz Winkler bu ülkeye pırıl pırıl bir neon ışığı gibi geldi. O ışık aslında bir mesajdı. Adam iki ayaklı bir mesaj olarak geldi bize.»

Sir Nigel'in yüzü hâlâ neşeli gibiydi, ama gözlerindeki pırıltılar solmuş, yokolmuştu.

«Peki, bu olağanüstü mesaj ne diyordu, John?»

«Bence dediği şu: Size yönetici İllegal ajanı veremiyorum, çünkü nerede olduğunu bilmiyorum. Ama bu adamı izlerseniz sizi vericiye götürecektir. Ve götürdü de. Ben de vericiyi gözleyip bekledim, sonunda ajan oraya geldi.»

«Aslında ne demeye çalışıyorsun?»

Sir Nigel çatalıyla bıçağını boşalmış tabağına bırakıp peçetesinin ucuyla ağzına dokundu.

«Bence o operasyon satıldı, efendim. Karşı taraftan birinin

o operasyonu bilerek ve isteyerek sabote ettiğini düşünmekten başka çarem yok.»

«Ne kadar garip bir fikir. Sana çilek tatlısını tavsiye ederim. Geçen hafta yemiştim. Değişik parti çilek tabii ama yine de. Tamam mı? İki tane, lütfen. Evet, biraz da taze krem şantiye.»

«Bir soru sorabilir miyim?» dedi Preston tabaklar toplanırken.

«Nasılsa soracağından eminim,» diye karşılık verdi Sir Nigel. Gülümsüyordu.

«O Rus neden ölmek zorunda kaldı?»

«Anladığıma göre, nükleer bombaya doğru sürünüyormuş ve niyeti de düğmesine basmakmış.»

Çilekler gelirken Preston, «Ben oradaydım,» dedi. Servisin yapılmasını beklediler.

«Adam oyluğundan, karnından ve omuzdan yara almıştı. Yüzbaşı Lyndhurst onu bir tekmeyle de durdurabilirdi. Kafasını uçurmaya gerek yoktu.»

«Herhalde yüzbaşı kesinlikle emin olmak istemiştir,» dedi Büyük Usta.

«O Rus hayatta olsaydı, Sir Nigel, Sovyetler Birliği'ni suçüstü yakalamış olur, suçlayabilirdik. Adam ölünce, inkâr edemeyecekleri hiçbir şey kalmıyor elimizde. Yani başka bir deyişle, olay artık örtbas edilmek zorunda.»

Usta, «Ne kadar doğru,» diye başını salladı. Bir yandan çileklerini çiğniyordu.

«Yüzbaşı Lyndhurst, Lord Frinton'un oğlu oluyor.»

«Öyle mi? Frinton mu dedin? Onu tanımam mı gerekiyor?»

«Herhalde. Aynı okula gitmiştiniz.»

«Sahi mi? Okullarda öyle çok kalabalık olur ki! Hatırlamak kolay değil.»

«Ve sanıyorum siz Julian Lyndhurst'un isim babasısınız.»

«Sevgili John, sen müthiş bir araştırmacısın bakıyorum, ha?»

Sir Nigel tatlısını bitirmişti. Ellerini kenetledi, çenesini eklemlerinin üzerine dayadı, MI5 soruşturmacısına dengeli bakışlarla baktı. Neşesi yokoluyordu.

«Başka?»

Preston başını ciddi ciddi salladı.

«Eve baskın başlamadan bir saat önce, Yüzbaşı Lyndhurst'e karşı kaldırımdaki evin holünde bir telefon geldi. Telefona ilk cevap veren arkadaşımla konuştum. Arayan, bir telefon kulübesinden arıyormuş.»

«Kendi iş arkadaşlarından biri değil miymiş?»

«Hayır, efendim. Ekip elemanları telsizle konuşuyorlardı aralarında. Operasyona dahil olmayan hiç kimse de bizim o evde olduğumuzu bilmiyordu. Yalnızca Londra'daki birkaç kişinin dışında tabii.»

«Ne demek istediğini sorabilir miyim?»

«Bir tek ayrıntı daha, Sir Nigel. Rus son nefesini verirken bir tek kelime fısıldadı. Ölmeden o kelimeyi mutlaka söylemek ister hali vardı. O sıra ben kulağımı onun ağzına yaklaştırmıştım. 'Philby'dedi.»

«Philby mi? Ulu Tanrım! Acaba ne demek istemiş olabilir?»

«Bana kalırsa, Harold Philby'nin kendisini ele verdiğine inanıyordu. Üstelik bence haklıydı da.»

«Anlıyorum. Bu sonuca nasıl vardığını anlatma şerefini bahşeder misin?»

Şefin sesi yumuşaktı ama tonunda eski dostluktan eser kalmamıştı. Preston içine derin bir soluk çekti.

«Bence vatan haini Philby bu operasyona dahildi. Belki başından beri dahildi. Eğer bu doğruysa, ne olursa olsun kaybetmeyecekti. Ingiltere'ye dönmek istediği yolundaki dedikoduları herkes gibi ben de duydum. Son günlerini geçirmek üzere. Plan başarılı olursa, belki Sovyet patronları onu serbest bırakır, Londra'daki yeni katı sol hükümet de ona giriş vizesi verirdi. Belki bir yıl sonra falan. İkinci şık da, Londra'ya planın ana hatlarını verip plana ihanet etmekti.

«Sence bu olağanüstü iki yoldan hangisini seçti?»

«Ikincisini, Sir Nigel.»

«Ne amaçla peki?»

«Eve dönebilmek için. Bunu bu taraf sağlasın diye. Bir alışveriş.»

«Ve benim de bu alışverişe aracı olduğumu mu düşünüyorsun?»

«Ne düşüneceğimi bilemiyorum, Sir Nigel. Daha başka ne düşünebileceğimi de bilemiyorum. Dedikodular var... eski arkadaşları, sihirli çember, bir zamanlar üyesi olduğu grubun dayanışması... bu tür dedikodular.»

Preston önündeki tabağa baktı. Çileklerin yarısını yiyebilmişti. Sir Nigel uzun süre gözlerini tavana dikti, sonra içini çekti.

«Dikkate değer bir adamsın. John. Söylesene, haftaya bugün ne yapıyorsun?»

«Hiçbir şey herhalde.»

«O halde lütfen sabah sekizde beni Sentinel Binasının kapısında bul. Pasaportunu da getir. Şimdi izin verirsen kahve içmekten vazgeçelim...»

Cenevre'nin arka sokaklarından birindeki evin üst kat penceresinde duran adam, konuğunun kapıdan çıkıp uzaklaşmasını seyrediyordu. Pencerenin altında konuğun başı ve omuzları göründü, biraz ilerdeki bahçe kapısına ilerledi, yola çıktı. Arabası onu orada bekliyordu.

Arabanın şoförü indi, çevreden dolaşıp patronuna kapıyı açtı, sonra yine dolaşıp sürücü yerine yürüdü.

Sürücü koltuğuna oturmadan önce Preston başını kaldırıp üst camın arkasındaki surata baktı. Direksiyonun başına oturduktan sonra sordu.

«O muydu? Gerçekten o mu? Moskova'dan gelen adam mı?»

«Evet, o. Şimdi de havaalanına gidelim lütfen,» diye karşılık verdi Sir Nigel arka kanepeden. Uzaklaştılar.

«Evet, John, sana bir açıklama yapacağıma söz vermiştim,» dedi Sir Nigel biraz sonra. «Sorularını sorabilirsin.»

Preston dikiz aynasından şefin yüzünü görebiliyordu. Yaşlı adam içinden geçmekte oldukları kırlara bakmaktaydı.

«Operasyon?»

«Haklıydın. Operasyonu Genel Sekreter kendi eliyle başlattı. Danışman olarak Philby'yi aldı. Görünüşe göre, adı Plan

Aurora'ydı. Ve plan ihanete uğradı. Ama bunu Philby yapmadı.»

«Neden ihanete uğradı?»

Sir Nigel birkaç dakika düşündü.

«Daha işin en başlarındayken senin haklı olabileceğini düşünmüştüm. Geçen aralıkta verdiğin ve şimdi Preston Raporu diye tanınan raporda vardığın yargılar konusunda da Glasgow'da o diski yakaladıktan sonraki düşüncelerinde de. Harcourt-Smith ikisine de inanmayı reddediyordu. Gerçi iki olayın ilişkili olduğundan emin değildim, ama değildir diye kesip atmaya da hazır değildim. Olaya baktıkça, Plan Aurora'nın bir KGB operasyonu olmadığına daha fazla aklım yattı. KGB'nin tipik işaretleri yoktu bir kere. O titiz dikkatin, o zahmetlerin izi yoktu. Acele düzenlenmiş bir operasyona benziyordu. KGB'ye güvenmeyen bir insan ya da grup tarafından yönetilmekteydi. Ama öte yandan, senin ajanı vaktinde bulma umudun da azdı.»

«Karanlıkta, el yordamıyla ilerliyordum, Sir Nigel. Bunun kendim de farkındaydım. Göçmenlik kontrollerimizde Sovyet kuryeleri konusunda hiçbir tekrarlamaya rastlanmadı. Winkler olmasa, dünyada Ipswich'e zamanında varamazdım.»

Birkaç dakika sessiz kaldılar. Preston, Usta'nın söze kendi istediği zaman başlamasını bekledi.

«Böylece ben de Moskova'ya bir mesaj gönderdim,» dedi Sir Nigel sonunda.

«Kendi adınızla mı?»

«Ulu Tanrım, elbette ki, hayır. Olacak şey mi? Fazla açık sayılır. Ben mesajı, inanılacağını umduğum bir başka kaynak aracılığıyla yolladım. Pek doğru bir mesaj değildi korkarım. Bizim meslekte insan bazen doğru olmayan şeyler söylemek zorunda kalır. Ama inanılacağını umduğum bir kaynak aracılığıyla gitti.»

«Ve inanıldı mı?»

«Çok şükür ki, evet. Winkler geldiğinde, mesajın alındığından, anlaşıldığından, en önemlisi de, doğruluğuna inanıldığından emin oldum.»

«Winkler ona cevap mıydı?» diye sordu Preston.

«Evet. Zavallı adam. Rumların ve vericinin normal kontrolünü yapmaya geldiğini sanıyordu. Sonradan, iki hafta kadar

önce Prag'da boğulmuş cesedi bulundu. Çok fazla şey biliyordu herhalde.»

«Ya Ipswich'deki Rus?»

«Az önce öğrendiğime göre, adı Petrofsky'miş. Birinci sınıf bir profesyonel ve ayrıca bir vatansever.»

«Ama onun da ölmesi gerekiyordu, öyle mi?»

«John, bu korkunç bir karardı. Ama kaçınılamazdı. Winkler'in gelmesi, bize sunulan bir teklifti. Alışveriş teklifi. Bir değiştokuş. Resmi anlaşma yoktu tabii. Yalnızca imalı bir anlayış. Petrofsky denilen adam sağ yakalanıp sorguya çekilemezdi. Deminki evin penceresinde gördüğün adamla yaptığım yazısız ve sözsüz ticarete uymak zorundaydım.»

«Eğer Petrofsky'yi diri yakalasaydık, Sovyetler Birliği'nin canına okumuştuk.»

«Evet, John, gerçekten okumuştuk. Onları dünya uluslarının gözünde korkunç biçimde küçük düşürmüştük. Amacı neydi peki? Bundan ne kazanacaktık? Dünyanın bir başka yerinde bize cevap vermek, karşılığını ödetmek zorunda kalacaklardı. Neyi tercih ederdin? Soğuk savaşın o kötü yıllarına geri dönmeyi mi?»

«Canlarına okumak için elimize geçen fırsatı kaçırmak yazık doğrusu, efendim.»

«John, onlar büyük, silahlı ve tehlikeli. SSCB yarın da varolacak, gelecek hafta da, gelecek yıl da. Şu ya da bu biçimde bu gezegeni onlarla paylaşmak zorundayız. Delişmen, hayalci serüvenciler tarafından yönetileceklerine, gerçekçi uygulamacılar tarafından yönetilmeleri daha iyidir.»

«Ve bu da, penceredeki adam gibi biriyle değiştokuşa girmeyi haklı gösteriyor, öyle mi, Sir Nigel?»

«Bazen bunu yapmak zorundayızdır. Ben profesyonelim. O da öyle. Bazı gazeteci ve yazarlar, bizim meslektekilerin bir rüya âleminde yaşadığını ileri sürerler. Aslında tam tersi doğrudur. Rüya görenler politikacılardır. Bazen de tehlikeli rüyalar görürler. Genel Sekreterin Avrupa'nın çehresini değiştirme ve onu kendi kişisel anıtı haline getirme rüyası gibi. Bir istihbarat örgütünü yöneten kişi, en aklı başında işadamından daha sağduyulu olmalı. İnsan kendini gerçeğe alıştırmak zorunda, John.

Komutayı rüyalar ele alırsa, Domuzlar Körfezine döner işler. Küba füze çıkmazında ilk yaklaşma fırsatını öneren, New York'taki KGB adamıydı. Deliren Kruşçev olmuştu, profesyoneller değil.»

«Peki, bundan sonra ne olacak, efendim?»

Usta içini çekti.

«Onlara kalmış. Bazı değişiklikler olacak. Bu değişiklikleri kendi yöntemleriyle, kendilerine uyar biçimde yapacaklar. Azönce çıktığım evdeki adam oturtacak onları rayına. Kendisi meslek hayatında ilerleyecek... başkalarının meslek hayatı son bulacak.»

«Ya Philby?» diye sordu Preston.

«Ne olmuş Philby'ye?»

«Yurda dönmeye çalışıyor mu?»

Sir Nigel sabırsız bir tavırla omuz silkti.

«Yıllardan beri,» dedi. «Evet, bir yandan oradaki elçiliğimizdeki adamlarımla da ilişki halinde. Gizlice ve ara sıra tabii. Biz güvercin besliyoruz...»

«Güvercin mi?»

«Çok eski usul, biliyorum. Ve basit. Ama yine de şaşılacak kadar iyi bir usul. Ilişkiyi öyle sağlıyor. Ama Plan Aurora konusunda değil. Buna kalkışsaydı bile... bana kalırsa...»

«Evet, size kalırsa?»

«Kalsın çürüsün orada,» dedi Sir Nigel yumuşak bir sesle.

Bir süre daha sessizce yollarına devam ettiler.

«Ya sen ne yapacaksın, John? Beş'te kalacak mısın?»

«Sanmıyorum, efendim. Yapabileceğimi yaptım orada artık. Genel Müdür eylül başında emekli oluyor, ama son iznini gelecek aydan itibaren alacak. Yerine geçecek kimsenin yönetiminde pek fazla şansım olacağını sanmıyorum.»

«Seni Altı'ya alamam. Bunu biliyorsun. Biz ileri yaşta eleman almayız. Sivil hayata dönmeyi düşündün mü?»

«Bugünlerde kırk altı yaşına gelmiş, belli bir dalda beceri ve deneyimi olmayan adamın fazla şansı olamaz,» dedi Preston.

Usta, «Benim bazı dostlarım var,» dedi. «Mal koruma dalın-

da çalışıyorlar. İyi bir elemana ihtiyaçları olabilir. Konuşurum istersen.»

«Mal koruma mı?»

«Petrol kuyuları, madenler, yatırımlar, yarış atları. İnsanların çalınmamasını, yokolmamasını istediği şeyler. Hatta kendi canları. Para getiren iştir. Oğluna doğru dürüst bakabilmeni sağlar.»

«Galiba insanları soruşturan bir tek ben değilmişim,» diye sırıttı Preston.

Yaşlı adam pencereden dışarı bakıyordu. Sanki orada, çok uzakta, çok eski bir şey görmekteydi.

«Benim de oğlum vardı bir zamanlar,» dedi alçak sesle. «Bir tek. Yaman çocuktu. Falkland'da öldü. Neler hissettiğini biliyorum.»

Preston şaşkın bakışlarla aynadaki yüze baktı. Bu uygar adamın, bu kurnaz ustanın bir zamanlar salon halısı üzerinde bir çocukla atçılık oynadığını düşünmek öyle zordu ki.

«Üzgünüm. Belki teklifiniz yararlı olur. »

Havaalanına geldiler, kiraladıkları arabayı teslim ettiler, Londra uçağına bindiler, kimsenin dikkatini çekmeden ülkelerine döndüler.

Evinpenceresindeki adam, İngilizin arabasının uzaklaşışına baktı. Kendi arabası daha bir saat gelmeyecekti. Odaya doğru döndü, masanın başına oturdu, kendisine getirilmiş olan dosyayı bir kez daha eline aldı. Memnundu. İyi bir buluşma olmuştu. Elinde tutmakta olduğu belgeler, kendi geleceğini garantiye alacaktı.

Korgeneral Yevgeni Karpov bir profesyonel olarak, Plan Aurora'nın böyle son bulmasına acıyordu. İyi bir plandı. Kurnazdı. Akıllıcaydı. Etkiliydi. Ama yine bir profesyonel olarak biliyordu ki, bir plan bir kez sakatlandı mı, artık onu gözden çıkarıp kayıpları sineye çekmekten başka çare yoktur. Hem de fazla geç kalmadan. Gecikmek son derece tehlikeli olabilir.

Londra'daki Jan Marais'den kuryeyle gelen belgeleri çok iyi hatırlıyordu. Yedi belgenin altısı, her zaman gelen türdendi.

Birinci sınıf istihbarat malzemesi. Ancak George Berenson'un düzeyinde bir görevlinin çalabileceği türden şeyler. Ama yedinci kâğıt, olduğu yere çakılıp kalmasına yol açmıştı.

Berenson'dan Jan Marais'ye kişisel bir memorandumdu o kâğıt. Pretoria'ya yollansın diye kaleme alınmıştı. Yazıda Berenson, Levazım Müdür Yardımcısı olarak nükleer aygıtların da sorumluluğu taşıdığından, kendisini MI5'in başı Sir Bernard Hemmings tarafından düzenlenmiş bir brifinge çağırdıklarını anlatıyordu.

Sir Hemmings o toplantıda karşısındaki birkaç insana, bir Sovyet komplosunun varlığını ve çoğu ayrıntının ortaya çıkarılmış olduğunu açıklamıştı. Bu komploya göre, İngiltere'ye küçük bir atomik aygıt, parçalar halinde sokulup burada monte edilecek ve patlatılacaktı. Bu belge, durumu belli etmişti işte. MI5, Rus İllegalinin peşindeydi. Kanıtlar tamam olunca onu yakalamaya da hazırdı.

General Karpov bu rapora, kaynağı nedeniyle inanmıştı. Önce içinden, İngilizleri kendi haline bırakmak, ne yaparlarsa yapsınlar demek gelmişti. Ama tekrar düşününce bunun bir felaket doğurabileceğini anlamıştı. Eğer İngilizler tek başlarına, yardımsız olarak başarıya ulaşırlarsa, doğacak skandalı bastırmak, örtbas etmek için de herhangi bir zorunluluk duymayacaklardı, çünkü karşı tarafa minnet borçları olmayacaktı. Bu minneti yaratmak için, kendisinin bir mesaj yollaması gerekiyordu. Ne yapılması gerektiğini anlayacak birine hem de. Aradaki koca boşluğa ve uzaklığa rağmen, karşılıklı iş yapılabilecek bir insana.

Sonra kendi ilerlemesi, terfi etmesi durumu da vardı... Ilkbaharda Peredelkino'nun yeşil ormanlarında tek başına uzunca bir yürüyüş yaptıktan sonra, hayatının en tehlikeli kumarını oynamaya karar vermişti. Nubar Gevorkoviç Vartanyan'ın özel bürosuna gizli bir ziyaret yapacaktı.

Adamını çok dikkatli seçmişti. Politbüro'nun Ermenistan temsilcisi olan üyesinin, en üst mevkide bir değişiklik gerektiğine inanan gizli politbüro fraksiyonunun başı olduğuna inanılıyordu.

Vartanyan onu tek kelime söylemeden dinlemişti. Odası-

na mikrofon yerleştirilemeyecek kadar yüksek mevkideydi kendisi. Bunun da farkındaydı. KGB generaline o kurnaz, kara gözleriyle baktı ve dinledi. Karpov sözlerini bitirince sordu.

«Bilgilerinizin doğru olduğundan emin misiniz, Yoldaş General?»

«Olayı Profesör Krilov anlatırken teype aldım,» dedi Karpov. «Makine o anda evrak çantamdaydı.»

«Ya Londra'dan gelen bilgi?»

«Yanılmaz bir kaynak. Adamı ben kendim üç yıl çalıştırdım.»

Ermeni kudret dağıtıcısı sanki birçok şeyi birarada düşünüyormuş gibi ona uzun uzun baktı. En azından, bu bilgilerden nasıl yararlanabileceğini düşünüyor olmalıydı elbette.

«Eğer dediklerıniz doğruysa, tedbirsiz serüvencilik var. Hem de ülkemizin en üst merciinde. Bu kanıtlanırsa... ama tabii gerçek kanıtlar gerek... o zaman tepede değişiklik olacak demektir. Size iyi günler.»

Karpov anlamıştı. Rusya'nın başındaki adam devrilince, onun yerleştirdiği kimselerin hepsi beraber devrilirdi. Tepede değişiklik varsa, KGB Başkanlığında açık kadro var demekti ve Karpov oraya çok güzel yakışırdı. Ama Vartanyan'ın da parti içi güçleri biraraya toplayabilmek için kanıta ihtiyacı olacaktı. Daha çok kanıta. Katı, somut, inkâr edilmez, belgeli kanıtlara. Bu tedbirsiz atılımın hemen hemen felaket getirme durumuna yol açtığını kanıtlayacaktı bunlarla. 1962'deki Küba füze krizinde serüvencilik suçunu ileri sürüp 1964'de Kruşçev'i deviren Mikhail Suslov'u kimse unutmamıştı henüz.

Buluşmadan kısa süre sonra Karpov hemen Winkler'i göndermişti. Dosyalarında bulabildiği en sakar ajan. Mesajı anlaşılmıştı. Şimdi de elinde, Ermeni patronuna gerekli olan kanıtları tutuyordu. Belgelere tekrar baktı.

Binbaşı Valeri Petrofsky'nin yakalanıp sorguya çekilişi ve ıtirafları konusundaki hayali rapor biraz düzeltilmek zorundaydı. Ama Yasyanevo'da bunu yapabilecek adamları vardı. Sorgu rapor formları kesinlikle sahiciydi ve önemli olan da buydu. Bay Preston'un gelişmeleri anlatan raporlarında bile gerekli değişiklikler yapılmış, Winkler'le ilgili bölümler çıkarıl-

mıştı. Karpov'un elindeki kâğıtlar, orijinallerin fotokopileriydi.

Genel Sekreter de hain Philby'yi kurtarmayı başaramayacak, zaten bunu istemeyecekti. Sonunda kendini de kurtaramayacaktı aslında. Vartanyan sağlayacaktı bunu.. Karpov'a da nankörlük etmeyecekti.

Karpov'un arabası onu Zürih'e götürmek üzere geldi. Moskova uçağı oradan kalkıyordu. Karpov ayağa kalktı. İyi bir buluşma olmuştu. «Chelsea»yle iş görmek yine her seferki gibi verimli sonuç getirmişti.

SONSÖZ

Sir Bernard Hemmings 1 Eylül 1987'de resmen emekliye ayrıldı, ama aslında temmuz ortalarından beri izindeydi. Aynı yılın kasım ayında öldü, emekli maaşı eşiyle üvey kızına kaldı.

Brian Harcourt-Smith onun yerine Genel Müdür olmadı. «Akıllı adamlar» yine gerekli sondajları yaptılar, Harcourt-Smith'in Preston raporunu daha yüksek düzeylere yansıtmamasında hiçbir ardniyet bulunmadığına karar verdiler, ama bu olay, Glasgow işinin önemini de görememiş olmakla birleşince, bir insanın meslek hayatında iki çok önemli hatayı oluşturuyordu. Beş'in içinde göreve başka aday olmadığından, dışardan bir genel müdür bulunup getirildi. Bay Harcourt-Smith birkaç ay sonra istifa etti, ticari bankalardan birinin yönetim kurulu üyesi oldu.

John Preston eylül başlarında emekliye ayrıldı, mal koruma dalında çalışan kimselerin grubuna katıldı. Aylık geliri iki katına çıkmıştı. Böylece boşanabilmesi ve oğlu Tommy'nin velâyetini alması mümkün oluyordu, çünkü çocuğun masrafını ve eğitimini artık karşılayabilecek durumdaydı. Julia hemen kendi itirazını geri aldı, velâyet babaya verildi.

Sir Nigel Irvine programlandığı gibi yılın sonunda emekliye ayrıldı, Noel tatiline gitti. Artık sürekli olarak Langton Matravers'deki yazlık evinde oturuyordu. Kasabanın sosyal yaşamına katıldı, soranlara emekliliğinden önce Whitehall'da sıkıcı bir işde çalıştığını söyledi.

Jan Marais aralık başlarında görüşmeleri yapmak üzere Pretoria'ya çağrıldı. Güney Afrika Havayollarının Boeing 747'si Heatrow'dan havalanır havalanmaz, iriyarı iki NİS ajanı uçuş kabininden fırladı, Jan Marais'nin bileklerine kelepçeleri takıverdiler. Emekli olmaktan hoşlanmadı. Tüm zamanı yerin bil-

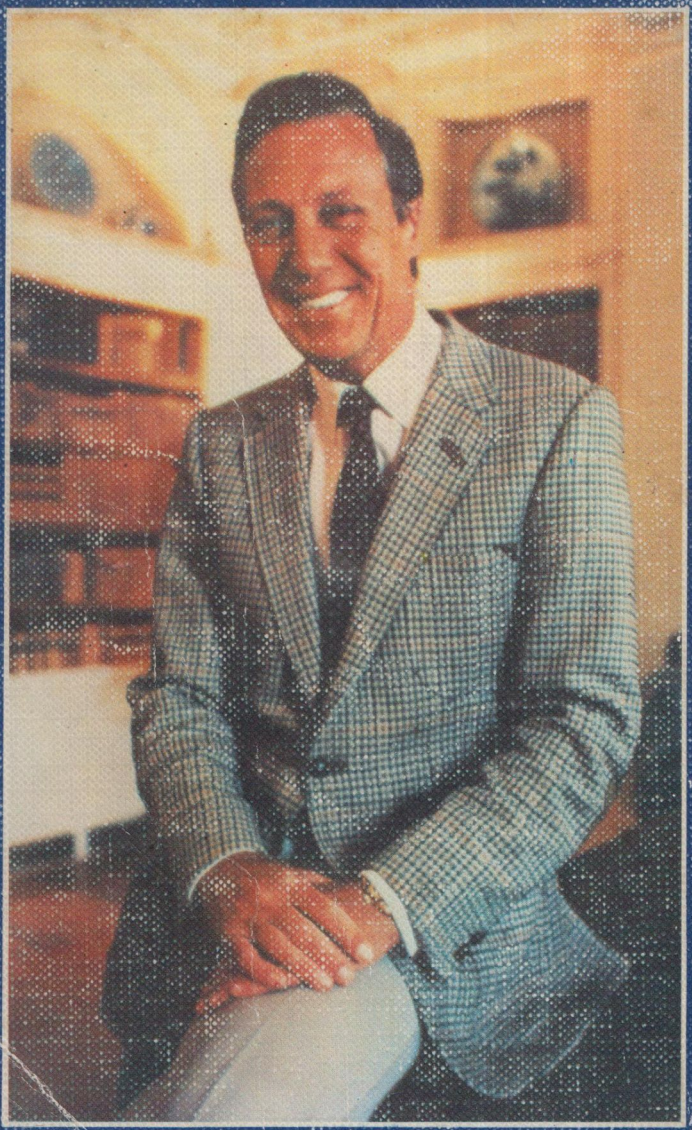
mem kaç metre altında bir yerde geçiyor, durmadan iriyarı adamların sorularına cevap vermek zorunda kalıyordu.

Marais'nin tutuklanması kalabalık önünde yapıldığından, haberi hemen kulaktan kulağa yayıldı, General Karpov da uyuyan ajanının açığa çıkmış olduğunu öğrendi. Marais adını almış olan Frikki Brandt'ın sorgulara pek uzun süre dayanamayacağının farkındaydı. Ardından George Berenson'un tutuklanmasını ve Batı İttifakının karalar bağlamasını bekledi. Aralık ortalarında Berenson erken emekliye ayrıldı. Ama tutuklama falan olmadı. Sir Nigel'in şahsen müdahalesi sonucu, adamın İngiltere'ye bağlı Virgin Adalarına yerleşmesine, karısından mahkemece bağlanan küçük ama yeterli nafakayla yaşamasına izin verildi.

General Karpov bu haberi duyunca, ajanının yalnızca ortaya çıkmış değil, aynı zamanda **dönmüş** de olduğunu anladı. Bilemediği şey, Berenson'un ***ne zaman*** İngilizlerin hizmetine döndüğüydü. Bir süre sonra, Londra'daki kendi adamlarından KGB ajanı Andreyev bir raporunda, «Duyduğuma göre, Berenson daha Jan Marais kendisiyle ilk ilişkiyi kurduğunda MI5 tarafından döndürülmüştü,» deyiverdi.

Yasyanevo'daki analizciler bir hafta sonra, üç yıl boyunca o kanaldan gelmiş olan o çok parlak istihbarat raporlarının hepsinin kuşku taşıdığı ve çöpe atılması gerektiği yargısına vardılar.

Bu da Usta'nın son darbesi oldu.

650 lira

FREDERICK FORSYTH